

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ**

**ЗБІРНИК
РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

№ 05'2019

Київ - 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ
(УКРІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР ТА ДКР

№ 05'2019

Видається з квітня 2003 року

Виходить 12 разів на рік

Київ - 2019

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер. КВ №22631-12531ПР, від 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: Л.М. Миронова, Т.А. Юрченко

Періодичні видання УкрІНТЕІ:

Бюлетень реєстрації НДР та ДКР (6 випусків на рік) – містить назви розпочатих науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, які систематизовано за рубриками. Посилаючись на номер державної реєстрації, можна одержати додаткові відомості про наукову роботу, зазначену в реєстраційній картці.

Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР – періодичне видання, в якому подано інформацію щодо виконаних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, докторських та кандидатських дисертацій, які надходять до УкрІНТЕІ від наукових установ – виконавців робіт. Збірник рефератів призначено для фахівців наукових, проектних, конструкторських, технологічних установ та організацій, вищих учбових закладів. Це дозволяє вести облік робіт аналогічного напрямку та встановлювати контакти з організаціями, які виконують близькі за тематикою роботи. Перед кожним документом наведено інвентарний номер документа, який має такий вигляд 0200U000257: перші дві цифри позначають тип документа (02 – інформаційна картка зі звітом, 03 – інформаційна картка без звіту, 04 – облікова картка кандидатської дисертації, 05 – облікова картка докторської дисертації); наступні дві – рік надходження роботи до фондів УкрІНТЕІ; останні – порядковий номер документа; далі – назва теми, вид звітнього документа, назва організації – виконавця робіт, прізвище керівника робіт, реєстраційний номер теми, індекс УДК, кількісна характеристика. Реферат публікується в авторській редакції. В кінці реферату вказано умови розповсюдження. Дані відносно договірної ціни надає організація-виконавець. За інвентарним номером, наведеним у бібліографічному описі, в УкрІНТЕІ можна замовити копію потрібного документа, для одержання якого необхідно надіслати лист-замовлення, наведений в кінці збірника та перерахувати відповідну суму на наш розрахунковий рахунок.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р **312 572 741 97044** в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998, МФО 820172, ПІН 408149926502

Тел./факс: **(044) 521-00-39; (044) 521-09-48**

Е-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних інформаційних ресурсів, відділ маркетингових досліджень, презентаційної та видавничої діяльності.

Тел./факс: **(044) 521-00-68, тел. (044) 521-00-39.**

Е-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

Підписано до друку 21.05.2019 р. Формат 60x84 1/8.

Ум.- друк. арк. 20,93

Обл.- вид. арк. 21.32. Тир. 40 прим.

Ціна договірної. Зам. 0305

Видавництво УкрІНТЕІ. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180

©УкрІНТЕІ, 2019

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.15 Загальнофілософські проблеми

02.05.19.0001/0419U001197

Луценко Анна Володимирівна. Тілесність у соціокультурному вимірі сучасності : Дис... к.філос.н. /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Захищена 15.03.2019.

УДК 122/129 "2".

194 с. – Бібліогр.: 202 назви.

Дисертація містить комплексне дослідження феномену тілесності як сутнісної характеристики людського буття та універсальної філософської ідеї. Тілесність в ній розглядається у генезі її філософсько-антропологічної концептуалізації, в результаті чого визначається логіка історичного формування даного поняття. Цей підхід дозволяє сформувати цілісне уявлення природи людини з урахуванням її чуттєвого виміру.

02.31 Філософія і методологія науки

02.05.19.0002/0218U007053

Проблеми ідентичності у філософській думці України ХІХ - першої половини ХХ ст:

Заключний звіт /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України; Керівник Йосипенко Сергій Львович. – ДР 0116U006503. УДК 1 (09) (477):141.78.

87 с.

Вперше досліджено особливості формулювання і розв'язання у філософській думці України ХІХ - першої половини ХХ ст. проблем ідентичності, зокрема реконструйовано способи, у які в українофільському дискурсі ХІХ ст., а згодом і в націоналістичному дискурсі ХХ ст. відбувається конструювання сучасних уявлень про українську ідентичність; реконструйовано зв'язок дискусій щодо української ідентичності та її атрибутів з європейськими інтелектуальними течіями; запропоновані реконструкції персональних мотивів, а також культурних та психологічних механізмів самоідентифікації видатних українських філософів та інтелектуалів

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.05.19.0003/0218U006940

Європейські державно-правові та культурно-історичні процеси на півдні України: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Михайлуца Микола іванович. – ДР 0116U000339. УДК 304.44.339.924 (091).

89 с.

Колективом кафедри упродовж 2015-2017 рр. здійснювалася наукова робота із зазначеної держбюджетної науково-дослідної теми. Об'єкт дослідження - європейські державно-правові та культурно-історичні процеси на Півдні України. Предметом дослідження виступає історична реконструкція соціально-економічних, освітніх, церковно-конфесійних, правових та мовних процесів на Півдні України у хронологічних межах другої половини ХІХ століття - початок ХХІ століття. У роботі простежено внесок вчених-євреїв у наукове життя Одеси (пер. пол. ХХ ст.), творча діяльність видатних митців і студентів Одеської художньої школи (др. пол. ХІХ ст. - 70 рр. ХХ ст.), співіснування "малих церков" і традиційних конфесій в окупаційному просторі Півдня України (1941-1944 рр.), відтворено

організацію навчально-виховного процесу у сільських школах "Трансністрії" в 1941-1944 рр., проілюстрована діяльність Миколаївської крайової організації НРУ в конституційному процесі України (1991-1996 рр.). Досліджено форми взаємовпливу норм міжнародного і національного права в умовах інтеграції правових систем, передумови вирішення проблем адаптації норм національного права до європейського та міжнародного законодавства та вплив норм міжнародного права на норми національного права. Опрацьовані окремі аспекти проблеми місця міжкультурної комунікації та технологія відбору текстів для читання у процесі вивчення української мови як іноземної. А також ментальні особливості термінології на позначення родинних стосунків у сучасній українській мові і морфологічне оформлення, основні типи та шляхи утворення антропонімів у прозових творах Панаса Мирного. Системний підхід у запропонованій держбюджетній роботі базується на широкому, різноманітному полі історичних, правових та лінгво-літературних джерел і сучасних методиках. Аналіз історіографії представленої здобутками українських та зарубіжних науковців, сприяв досягненню поставленої усіма учасниками проекту неупереджених, об'єктивних і синтезованих висновків, які будуть втілені у практичній та науковій сферах. Результати наукового доробку впродовж 2017 року відображено у 19 статей обсягом 6,77 д.а. Із зазначеного числа, 3 статті надруковано за кордоном, у тому числі, у науково-метричних виданнях - 2, загальним обсягом - 4,56 д.а. Загальний обсяг становить -11,33 д.а. Окремим сегментом виявляється проведена колективом кафедри VI Міжнародна наукова конференція за результатами якої видано науковий збірник "Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри: збірка наукових праць. Вип.6 / відп. ред. М.І. Михайлуца. - Херсон: ФОП Грінв Д.С., 2017. - 460 с. Загальним обсягом - 27,50 д.а.

03.05.19.0004/0218U007087

Українська та польська історіографія хіх – початку ххі століття: взаємовпливи, інституції, персоналії, концепції: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Тельвак Віталій Васильович. – ДР 0114U005499. УДК 930.1 (477) "18/19": 930,1(438) "18/19". 103 с.

Досліджено функціонування провідних історичних інституцій, діяльність чоловічих представників української та польської історіографії, виникнення та трансформація домінуючих теоретико-методологічних парадигм в українській і польській історичній науці ХІХ – початку ХХІ ст.

03.09 Загальна історія

03.05.19.0005/0519U001058

Маврін Олександр Олександрович. Становлення та особливості розвитку теорії і методики археології в УРСР (1940-ві - 1980-ті рр.): Дис... д.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 29.03.2019.

УДК 930.2(477)"1940/1980".

420 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 359 назв.

Історія української археології займає особливе місце серед напрямів археологічної діяльності, оскільки є не лише окремою темою дослідження, але й є дослідницьким методом, а в деяких визначеннях археології - складовою частиною її предмету. Теорія і методика радянської археології пройшли тривалий шлях становлення. Українська радянська археологія розвивалася в контексті загальносоюзної. Це означало, що вироблені загальносоюзними археологічними центрами засади теорії і методики були орієнтиром для українських вчених. Більшість зусиль в царині

методології було спрямовано на розвиток закладених у загальносоюзних центрах археографічних положень. Розгляд трансформаційних процесів у теорії і методиці української радянської археографії упродовж 1940-х - 1980-х років дає більш об'єктивне бачення розвитку цієї науки, можливості виділити її особливості.

03.05.19.0006/0218U006732

Регіональні ідентичності Півдня і Сходу України в контексті сучасної російсько-української війни:

Заклучний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Штейнле Олександр Федорович. – ДР 0116U006967. УДК 94:355.01(477.6/7):001.891.3"19/20".

91 с.

Об'єкт дослідження - регіональні ідентичності як сконцентровані в системах цінностей уявлення про місце регіону в загальнонаціональному просторі та похідні від них моделі поведінки жителів південних та східних областей України протягом другої половини ХХ - початку ХХІ століття. Мета роботи - створення концептуальної моделі еволюції регіональних ідентичностей населення Півдня та Сходу України від завершення формування адміністративних обрисів регіону в середині ХХ століття до сучасної російсько-української війни. Методи дослідження - "тотальна історія" (глибока інтеграція історичного інструментарію з напрацюваннями психології, соціальної філософії, політології, культурних студій); порівняльно-історичний, ретроспективний, діахронний та синхронний методи, інструментарій усної історії. Виявлено та описано роль радянської ідеології у формуванні суспільної свідомості жителів південних та східних областей УРСР. Обґрунтовано, що протягом 1945-1991 рр. за допомогою мовних та культурних інструментів відбувалося конструювання радянської ідентичності шляхом ерозії національної свідомості. Доведено, що наявність власних впливових земляцтв стимулювала розвиток територіальних уявлень на противагу національній чи громадянській ідентифікації. Обґрунтовано, що процес транзиту від "розвинутого соціалізму" до ринкової економіки відбувався у досліджуваному регіоні складніше, ніж у інших частинах України. Як наслідок, у суспільній свідомості місцевих жителів відбулася консервація радянських стереотипів. Виявлено, що на фоні активного розвитку українського національного проекту після здобуття Україною незалежності залишки радянських уявлень інтегрувалися до місцевих територіальних ідентичностей. Розкрито вплив події Революції Гідності на регіональні уявлення шляхом кристалізації наявних світоглядних позицій та консолідації місцевих проукраїнських контреліт. Висвітлено процеси трансформації самоідентифікації жителів окупованих територій Криму та Донбасу, зокрема насильницька легітимізація російської світоглядної моделі. Обґрунтовано тезу про посилення конкуренції різних варіантів регіональної ідентичності серед жителів підконтрольних Україні територій Півдня та Сходу протягом 2014-2018 рр. Окреслено головних акторів конструювання уявлень населення та потенціал їх впливу на подальшу еволюцію практик самоідентифікації.

03.05.19.0007/0218U007431

Україна - Молдова: спільна історична пам'ять, уроки та перспективи:

Заклучний звіт /Ізмаїльський державний гуманітарний університет; Керівник Циганенко Лілія Федорівна. – ДР 0117U001619. УДК 94(477+478).

76 с.

Мета проекту полягає в комплексному дослідженні контроверсійних питань історичного минулого народів, що мешкають в пограниччі України та Молдови, спрямоване на

подолання сталих стереотипів та відкритої фальсифікації спільної історії шляхом налагодження міжкультурного діалогу на фоні уявлення про унікальність кожної з національних культур українсько-молдовського пограниччя, поширення досвіду безконфліктного співіснування різних етносів у поліетнічному регіоні. Під час реалізації проекту були реалізовані заплановані завдання та виконані інші види робіт понад запланованого обсягу, зокрема: подано до друку українсько-молдовську біобіографічну енциклопедію "Історичні постаті в політичному та культурному житті Бессарабії" (українською та англійською мовами); надруковано наукові статті викладачів (безпосередніх учасників проекту та залучених) - 11 (з них 3 англійською мовою); у вітчизняних виданнях - 19 (в тому числі в фахових виданнях - 3); протягом жовтня-листопада 2018 р. впроваджено в навчальний процес загальноосвітніх шкіл № 2 та 4 м. Ізмаїл результати дослідження і авторський курс "Видатні постаті в історії Бессарабії"; (довідки про впровадження додаються); взято участь у проведенні Міжнародної науково-практичної конференції "Нові тенденції формування етнічної толерантності в європейському мультикультурному просторі: досвід України та Молдови" (18-21 вересня 2018 р., м. Кишинів, Республіка Молдова); роботі Міжнародної науково-практичної конференції "IV Дунайські читання: Гуманітарна освіта в теорії та практиці" (23 жовтня 2018 р., м. Ізмаїл); організовано роботу секції "Актуальні питання регіональної історії" IV Всеукраїнської науково-практичної конференції "Науковий пошук студентів ХХІ ст.: актуальні питання гуманітарних і соціально-економічних наук" (15 листопада 2018 р., м. Ізмаїл); здійснено пошукову роботу в фондах архіву Служби безпеки України в Одеській області (опрацьовано 14 справ) (див. продовження).

03.19 Історія окремих країн

03.05.19.0008/0218U006768

Дослідження інтелектуальної історії Європи (від античності до раннього модерного часу):

Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Немченко Ірина Вікторівна. – ДР 0113U002694. УДК 930.85.(4).

73 с.

Об'єкт дослідження - інтелектуальна історія Європи. Мета роботи - дослідження інтелектуального розвитку країн Західної Європи та Візантії доби античності, середньовіччя та раннього модерного часу в наступних сферах: історія суспільно-політичної думки, історія правової думки, історія релігійної (язичницької та ранньохристиянської) думки, історія географічних уявлень. Дослідження проводилось в межах методології інтелектуальної історії. Широко застосовувались спеціальні методи аналізу джерел. Дослідження проводилось за декількома основними напрямками: розвиток релігії та політичної думки у Стародавній Греції; ідейні течії у ранньохристиянській думці та її протистояння з пізньоантичним язичництвом; історіографія та суспільна думка Візантії X-XII ст. Взаємовплив Візантії та інших країн Європи в цих сферах; інтелектуальна історія Західної Європи у середні віки; інтелектуальна історія Західної Європи доби раннього модерного часу; історіографічні розвідки. В межах наукової теми кафедри видано три випуски збірки наукових праць кафедри "Libra". Матеріали досліджень втілено в учбовий процес - загальні та спеціальні курси з історії стародавнього світу та середніх віків. Видано два навчально-методичних посібники. Підготовлено три кандидатських дисертації. Прогнозові припущення про розвиток об'єкта дослідження: доцільно продовжити вивчення соціокультурних закономірностей розвитку європейської цивілізації.

03.81 Допоміжні історичні дисципліни

03.05.19.0009/0419U001184

Хоменко Віталій Олексійович, Михайло Грушевський у діяльності Української партії соціалістів-революціонерів: текст і контекст джерел: Дис... к.і.н. /Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Захищена 28.03.2019.

УДК 930:[329.14(477)+929Грушевський] "1917/1924".
279 с. – Бібліогр.: 503 назви.

Дисертація присвячена комплексному джерелознавчому дослідженню історичних джерел, які висвітлюють політичну діяльність М. Грушевського в УПСР. Встановлено, що питання тісної співпраці історика з есерівською партією належить до малодосліджених тем грушевськознавства. Здійснено комплексне дослідження інформаційного потенціалу документів УПСР, КП(б)У, органів радянської влади, публіцистики, епістолярію та мемуарної літератури для з'ясування ролі М. Грушевського у діяльності УПСР. Дослідження репрезентованої джерельної бази дало змогу виділити етапи співпраці М. Грушевського з есерівською партією, прослідкувати еволюцію політичних поглядів історика за кордоном, дослідити причини відходу від активної діяльності в УПСР, причини повернення до України.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.01 Загальні питання соціології

04.05.19.0010/0218U007170

Іммігранти в суспільстві: виклики для освіти: Заключний звіт /Інженерно-педагогічний інститут НПУ імені М. П. Драгоманова; Керівник Євтух Володимир Борисович. – ДР 0118U006483. УДК 314/316:376-054.62.

60 с.

Соціальна та освітня інтеграція іммігрантів є проблема для всіх країн, які є соціальним простором для міграційних процесів. Прибуття іммігрантів з різними етнічними, расовими або релігійними характеристиками створюють труднощі для сфери освіти, тому що освіта забезпечує знання, форми відносин і діє як важливий засіб соціальної інтеграції. У тих суспільствах, де є іммігранти, школи повинні пропонувати добре програми і послуги, орієнтовані на конкретні потреби іммігрантів. Освіта для іммігрантів має включати в себе ряд функцій, які допомагають їм подолати освітні дистанції, культурні і мовні бар'єри, соціальну ізоляцію. Проблема освіти для групи "мотивовані мігранти" набирає надзвичайної ваги, оскільки адекватний рівень освіти й освіченості є ключовим до вирішення соціальних проблем мігрантів (скажімо, здобуття робочих місць) та вибудовування толерантних відносин в українському поліетнічному суспільстві. Проблеми освіти у такому контексті актуалізуються ще і чинником різноманітності етнічного бекграунду іммігрантів й традиціями у цій сфері, притаманними країнам їх походження. Міграційна ситуація в Україні ускладнюється тим, що у результаті воєнних дій на Донбасі в Україні сформувався контингент внутрішніх мігрантів та біженців (понад мільйон осіб). Латвія теж стає все привабливішою для закордонних громадян, як з Європейського Союзу, так і з інших країн, які бажають зостатися там на тимчасовій або постійній основі. Збільшення числа мігрантів помітне у всіх групах: серед іноземців, які мають у Латвії сімейні зв'язки, навчаються тут, працюють тут, роблять інвестиції чи шукають притулку. Новоприбулі частіше мігрують сім'ями, яким необхідно надати можливості для освіти, пропонуючи існуючі освітні програми чи розробляючи нові, адресовані для них. Це є викликом для освіти.

04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси

04.05.19.0011/0218U006837

Інтелегенція в політичних партіях і громадських організаціях незалежної України (1991 - 2012 рр.): Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Гончарук Григорій Іванович. – ДР 0114U000635. УДК 316.343.652:329:93(477).

50 с.

Вивчено внесок української інтелігенції у діяльність політичних партій і громадських організацій, спрямована на розбудову демократії і громадянського суспільства. Проаналізовано суспільно-політичний розвиток держави, виявлено ключові проблеми суспільно-політичного розвитку і тенденції подальшого поступу української демократії; визначена питома вага представництва інтелігенції у політичних партіях і громадських організаціях різних спрямувань. Проаналізовано соціальний склад політичних партій і громадських організацій, їх теоретичні бази, ідеологічні засади та практична діяльність, вивчено вплив української інтелігенції на розробку і подальше втілення в життя програмних засад, вивчено внесок представників української інтелігенції у справу розбудови демократії і громадянського суспільства; визначено, наскільки українська інтелігенція є "сучасною" і спроможною у своїй діяльності враховувати реальні тенденції світового розвитку і виробляти інтелектуальний продукт, адекватний запитам суспільства.

04.41 Соціальні класи, спільності і групи

04.05.19.0012/0218U006540

Розроблено концепцію розвитку будівельного комплексу та архітектури України в контексті історичних етапів становлення української культури: Заключний звіт /Київський національний університет будівництва і архітектури; Керівник Перегуда Євген Вікторович. – ДР 0116U000848. УДК 316.34.316.35.

184 с.

Розроблено гендерні аспекти розвитку будівельного комплексу та містобудування, будівельне право як галузеве правознавчого напрямку

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.04 Політична економія

06.05.19.0013/0218U006472

Формування та використання синтезованого капіталу: особливості оцінки та забезпечення: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Власенко Тетяна Анатоліївна. – ДР 0117U007372. УДК 330.14:331.101.262:316.

121 с.

У роботі запропоновано концепцію формування, використання та капіталізації синтезованого капіталу. Розроблено методологічний базис формування та капіталізації синтезованого капіталу. Запропоновано модель бізнес-процесу формування управлінських рішень щодо управління синтезованим капіталом підприємств. Розроблено систему моделей для пошуку схованих закономірностей щодо особливостей формування синтезованого капіталу. Об'єкт дослідження - процес формування та використання синтезованого капіталу. Предмет дослідження - теоретичні, методологічні та практичні аспекти формування та використання синтезованого капіталу.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.05.19.0014/0218U006660

Розробка рекомендацій з управління виробничо-торгівельною діяльністю підприємств сфери харчування населення: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Яцун Леонід Миколайович. – ДР 0115U006794. УДК 65.012.32:640.4.

189 с.

Визначено структуру, функції та індикатори розвитку сфери харчування населення. Досліджено стан харчування населення та глобальні, регіональні й галузеві тенденції функціонування підприємств сфери харчування. Розроблено модель прийняття рішення з вибору стратегії розвитку сфери харчування регіону та механізм управління виробничо-торгівельною діяльністю підприємств сфери харчування

06.05.19.0015/0218U006687

Формування стратегії розвитку у ТОВ "Рута": Заключний звіт /Львівський інститут економіки і туризму; Керівник Савицька Ольга Петрівна. – ДР 0118U000892. УДК 338.48.

38 с.

Стратегія розвитку підприємства - це сукупність її головних цілей та основних засобів досягнення даних цілей, що включає в себе сукупність глобальних ідей розвитку підприємства. Вибір стратегії означає вибір засобів, за допомогою яких фірма вирішуватиме завдання, що стоять перед нею. Відповідно, знання того, що необхідно досягти в майбутньому допомагає уточнити найбільш доцільні шляхи. Об'єкт дослідження - Товариство з обмеженою відповідальністю "Рута". Предмет дослідження - особливості формування стратегії розвитку підприємства. Мета роботи - пошук потенційного іноземного партнера, розробка зовнішньоекономічного контракту з вигідними для ТОВ "Рута" умовами по продажу та оплаті готової продукції. Практична цінність результатів - оцінка стратегії розвитку підприємства, а також розробка конкретних заходів щодо її удосконалення у ТОВ "Рута" умовами по продажу та оплаті готової продукції.

06.05.19.0016/0218U007017

Інформація обліку в аналізі ефективності діяльності суб'єктів господарювання: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Король Григорета Олександрівна. – ДР 0116U001147. УДК 657.1.012:005.

317 с.

Проведено аналіз існуючих підходів, досліджені теоретичні засади та розроблені методичні підходи до формування та застосування інформації управлінського обліку в аналізі ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Досліджено та сформульовано удосконалене поняття "ефективність діяльності суб'єктів господарювання". Проаналізовано існуючі підходи та визначено поняття облікової політики, методичні підходи до її формування та вплив на ефективність діяльності підприємства. Встановлено об'єкт, предмет, суб'єктів, мету, принципи, умови, функції, методи підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання на рівні суб'єкта господарювання та на рівні держави. Проаналізовані та систематизовані існуючі підходи, розглянуто теоретичні засади та розроблені методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення взаємодії підприємства з контрагентами, розглянута взаємодія підприємства з банком, досліджене функціонування податкової системи

в умовах суб'єктів господарювання, проаналізовано систему розрахунків підприємства за обов'язковими платежами та розроблені методичні підходи до формування та використання інформації щодо обґрунтування вибору раціональної системи оподаткування суб'єктів господарювання. Проведений аналіз існуючих підходів до організації руху та обробки облікової інформації на підприємстві. Розглянуто фактори, які впливають на системи обліку та звітності у зарубіжних країнах, виявлені шляхи вирішення проблем при запровадженні складання фінансової звітності підприємств в Україні за міжнародними стандартами. Досліджено теоретичні засади та розроблені методичні підходи до організації руху та обробки облікової інформації на підприємстві, інформаційного забезпечення внутрішньогосподарського контролю та організації системи обліку згідно з міжнародними стандартами обліку та міжнародною практикою.

06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи

06.05.19.0017/0218U006688

Новий підхід до механічного омолодження полімерних стекел на основі формування тривалого часу пластичності: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Возняк Андрій Васильович. – ДР 0117U006556. УДК 53.092-043.2:678.71.

49 с.

Полімерні стекла, як правило, знаходяться в нерівноваженому стані і, як результат, відбувається постійний рух до термодинамічної рівноваги (фізичне старіння). Одним з негативних наслідків такого процесу є те, що з часом матеріал стає крихким (оскільки за рахунок невеликих змін в конформації ланцюга збільшуються локальні міжмолекулярні взаємодії, які призводять до зростання опору пластичній течії). Основна ідея полягає у тому, що великомасштабний сегментальний рух, індукований механічним навантаженням, створює вільний об'єм. Оскільки фізичне старіння пов'язано з поступовим колапсом вільного об'єму, то деформаційно-індукований вільний об'єм повинен стирати частину попереднього фізичного старіння. Одним з механізмів пластичної деформації полімерів є крейзоутворення, яке супроводжується збільшенням об'єму зразків полімеру через розвинення макроскопічної пористості. З цієї причини механічне омолодження склоподібних полімерів зазвичай проводять за кімнатної температури, яка набагато нижча температури склування, за якої має місце зміна механізму деформації від крейзоутворення до пластичного зсуву. Передбачається, що вище температури склування пластична деформація відбувається за механізмом пластичного зсуву, котрий характеризується потоком суцільного середовища, без утворення додаткового об'єму (внутрішньої поверхні). Основна мета проекту полягає у вивченні ефективності процесів механічного омолодження, які відбуваються за високих температур деформації. В якості об'єкта дослідження використаний полілактид, який є надзвичайно крихкими полімерними матеріалом. Результати досліджень корисні для фундаментального розуміння того, як процеси механічного омолодження впливають на процес фізичного старіння полімерних стекел та кінетику процесу старіння. Крім цього, розуміння процесу фізичного старіння склоподібних полімерів, а також його кінетики, має важливе значення для промислового застосування полімерних стекел, які використовують в техніці. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.05.19.0018/0218U006923

Стратегія забезпечення стабільного економічного розвитку залізорудної галузі України:

Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Афанасьєв Євген Вікторович. – ДР 0116U002854. УДК 330.3:622.34.

135 с.

Поглиблено теоретичні основи формування стратегії забезпечення стабільного економічного розвитку залізорудної галузі України. Розроблено інструментарій оцінювання рівня економічної захищеності залізорудної галузі, що дозволяє спростити процедури експертної оцінки їхнього впливу на загальний рівень економічної захищеності та підвищити достовірність його оцінювання й прогнозування в процесі формування стратегії забезпечення стабільного економічного розвитку залізорудної галузі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес

06.05.19.0019/0218U006816

Новітні моделі та інструментарій передплатової оцінки інноваційно-інвестиційних проєктів:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Захарченко Віталій Іванович. – ДР 0114U005506. УДК 330.341.1:322.711.16.

106 с.

Представлено концептуальні засади використання передплатової оцінки інноваційно-інвестиційних проєктів. Розроблено методику реалізації передплатової оцінки ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів різних галузей економіки України.

06.56 Суспільно-економічна структура

06.05.19.0020/0419U001219

Ярова Юлія Михайлівна. Формування та реалізація потенціалу розвитку малого підприємництва на сільських територіях:

Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 02.04.2019.

УДК 332.2:334.012.

259 с.: 15 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Об'єкт: процес розвитку малого підприємництва на сільських територіях. Мета: розробка теоретико-методичних і прикладних засад формування і реалізації потенціалу розвитку малого підприємництва на сільських територіях. Методи: теоретичного узагальнення; статистично-економічного аналізу та компаративний; метод інтегрального аналізу; групувань, логічного аналізу, стратегічного менеджменту; системного аналізу; аналітико-прогнозних розрахунків. Запропоновано: методичний підхід до стратегічного планування державної політики реалізації потенціалу розвитку малого підприємництва; методику оцінювання реалізації потенціалу розвитку малого підприємництва на сільських територіях; методичний підхід до формування складу елементів фінансово-ресурсного забезпечення державної політики розвитку малого підприємництва на сільських територіях;

інструментарій державного регулювання реалізації потенціалу розвитку малого підприємництва. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

06.05.19.0021/0218U006784

Ефективність сучасного бізнесу в умовах глобалізації:

Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керів-

ник Калініченко Людмила Леонідівна. – ДР 0115U001895. УДК 330.342.

89 с.

Об'єкт дослідження - процеси ефективного розвитку сучасного бізнесу в умовах глобалізації. Мета роботи - розробка теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо забезпечення ефективного розвитку сучасного бізнесу в умовах глобалізації. Методи дослідження - абстрактно-логічний, монографічний, статистико-економічний, класифікації, економіко-математичного моделювання. Удосконалено методичний підхід діагностування економічної безпеки підприємства, який, на відміну від існуючих, має обґрунтовані кількісні межі рівня коефіцієнту діагностування економічної безпеки підприємства, що обумовлює однозначність економічної інтерпретації отриманих результатів. Узагальнено сучасні тенденції трансформацій експортного потенціалу, визначено ключові експортні позиції по товарам та послугам, ризики та переваги зони вільної торгівлі України з ЄС. Обґрунтовано ініціативи з метою забезпечення ефективною і гнучкою соціальною політикою в умовах глобалізації; Обґрунтовано методику оцінки соціальної відповідальності будівельних підприємств та доцільність її використання при визначенні ефективності сучасного бізнесу в умовах глобалізації. Узагальнено аналіз формування стратегій розвитку підприємств будівельної сфери та визначено стратегію, яку доцільно використовувати сучасному бізнесу в умовах глобалізації. Обґрунтовано покрокові рекомендації щодо удосконалення оцінювання кадрового потенціалу. Розроблено методику оцінки поведінкової приналежності організаційної культури на прикладі конкретного підприємства. Визначено теоретичні засади ідентифікації чинників впливу на стан зайнятості населення в умовах трансформаційної та характер дії цих чинників на зайнятість населення. Проведено гендерний аналіз сфери малого підприємництва та визначено шляхи подолання гендерної дискримінації, встановлення гендерного балансу та встановлення рівноправних, партнерських відносин у трудовій сфері з метою підвищення ефективності сучасного бізнесу в умовах глобалізації.

06.05.19.0022/0218U007405

Розробка комплексу моделей управління в умовах цифрової економіки:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Клебанова Тамара Семенівна. – ДР 0118U000810. УДК 334.021.

118 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління в умовах цифрової економіки. Мета роботи полягає у розробці комплексу моделей управління в умовах цифрової економіки. Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти побудови та використання комплексу моделей управління в умовах цифрової економіки. Методи дослідження - логічне узагальнення, метод порівняльного аналізу, системний аналіз, аналіз та синтез, морфологічний аналіз, статистичний аналіз, кластерний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз, таксономічний аналіз, експертні методи, метод формалізації, класифікаційно-аналітичний, нейронні мережі, методи прогнозування, імітаційне моделювання, оптимізаційні методи, агентне моделювання. Розглянуто сучасні підходи до моделювання бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. Визначено основні етапи розвитку цифрової економіки, розглянуто еволюцію інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень, моделі та алгоритми вирішення задач управління. Розглянуто особливості модельного базису в банківському секторі, побудовано моделі оцінки та аналізу загроз фінансовій безпеці організацій. Сформувані методологічні основи моделювання процесів розвитку різних підприємств в цифровій економіці. Основні ре-

зультати дослідження упроваджено на ТОВ "КОДА".

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.05.19.0023/0218U006588

Підприємство як суб'єкт інноваційного розвитку: Заключний звіт /Харківський гуманітарний університет "Народна українська академія"; Керівник Яременко Олег Леонідович. – ДР 0113U003022. УДК 330.31.

20 с.

Обґрунтовано концепцію стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в умовах динамічних інституційних та технологічних зрушень. Досліджено механізм прояву корупційних ризиків в системі інституційних чинників інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в перехідних економіках. Уточнено екзогенні чинники, які стримують інноваційну активність вітчизняних підприємств: обмежений доступ до фінансових ресурсів; відсутність підтримки з боку держави; велике фіскальне навантаження на підприємство; великі корупційні ризики при здійсненні інноваційної діяльності. Сформовано організаційно-інформаційне забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.

06.05.19.0024/0218U006853

Організаційно - економічні та маркетингові дослідження фармацевтичної діяльності:

Заключний звіт /Державний заклад "Луганський державний медичний університет"; Керівник Гудзенко Олександр Павлович. – ДР 0112U000534. УДК 615.1.346.7]:339.13.021.

67 с.

Робота присвячена вивченню впровадження урядових програм щодо державного регулювання цін на лікарські засоби та системи реімбурсації на регіональному фармацевтичному ринку Луганської області та визначенню напрямків підвищення економічної доступності ліків для споживачів. Також у роботі проводили вивчення підходів до формування та оцінки логістичного потенціалу фармацевтичних підприємств, вивчення стану управління асортиментом та рецептурного відпуску лікарських засобів, проводили маркетингові дослідження ринку протигрибкових лікарських засобів. За результатами дослідження визначені чинники, які обумовили успішну реалізацію урядових проектів щодо підвищення економічної доступності ліків для населення та напрями їх розширення і удосконалення. Розроблено методичку оцінки й ефективності використання логістичного потенціалу комунальних фармацевтичних підприємств.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.05.19.0025/0218U006467

Програмно-проектна методологія енергозбереження в регіональній системі житлово-комунального господарства: Заключний звіт /Північно-Східний науковий центр НАН і МОН України; Керівник Бубенко Павло Трохимович. – ДР 0116U003373. УДК 332.1.

202 с.

Найбільш вагомим споживачем енергоресурсів є галузь житлово-комунального господарства (30-40% від загального обсягу споживання в Україні). У регіонах формується складний механізм енергоефективного розвитку ЖКГ, який бажано доповнити сучасними моделями управління. Метою дослідження є обґрунтування основних положень щодо системного аналізу ЖКГ як об'єкта енергоспоживання і енергозбереження та розробка заходів практичної реалізації про-

грами реформ в галузі для виведення її підприємств на рівень прибуткової діяльності за рахунок економії енергоресурсів. В теоретично-методологічному плані проведеного дослідження розвинуто наукові складові процесу управління енергозбереженням із застосуванням програмно-цільового підходу та на підґрунті організаційної схеми: "розробка цілі - ресурсне забезпечення - проектна реалізація". Доведено також, що організаційна і технічна сторони діяльності представників галузі ЖКГ, в т. ч. і житлового комплексу, вносять свою специфіку в проблеми енергозбереження, тому відповідна програма реформування галузі має бути структурована за видами діяльності і надання послуг. Визнано доцільним розглядати житло як енергетичну систему, яка має своїм завданням реалізацію на внутрішньому рівні процесу самоуправління енерговитратами. З метою визначення логіки вирішення проблем енергозбереження запропоновані концептуальні (вербальні), графічні і математичні моделі систем і процесів енергозбереження, які розкривають суттєву сторону підвищення енергоефективності галузі ЖКГ.

06.05.19.0026/0218U006626

Розроблення Стратегічного плану стійкого розвитку оздоровчо-рекреаційної зони на території Щасливцевської сільської ради:

Заключний звіт /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України; Керівник Безверхнюк Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007700. УДК 332.14:379.84(477.72)(06.055.1).

119 с.

Науково-обґрунтовано концепцію стратегічного бачення стійкого розвитку оздоровчо-рекреаційної зони на території Щасливцевської сільської ради з альтернативними варіантами розвитку; розроблено стратегічний план стійкого розвитку оздоровчо-рекреаційної зони на території Щасливцевської сільської ради з відповідним портфелем проектів; розроблено інвестиційний проект для реалізації завдань за пріоритетом 1 у формі проектної заявки для участі у конкурсі ДФРР 2018 року.

06.05.19.0027/0218U006968

Загрози та виклики розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про Асоціацію з ЄС: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього Національної академії наук України"; Керівник Борщевський Віктор Валентинович. – ДР 0116U004036. УДК 332.122:338.43:(477.8):(4-01).

133 с.

Основними результатами проведеного дослідження, які визначають його новизну є: 1) визначення основних загрози та викликів для соціально-економічного розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з ЄС та обґрунтування критеріїв їх оцінювання; 2) окреслення методичних засад оцінювання ефективності функціонування економіки сільських територій Західного регіону України в умовах поглиблення європейської інтеграції на основі виявлення інтегральних показників їх розвитку за базовими інституційними, економічними, соціально-демографічними та фінансовими критеріями; 3) адаптація механізмів модернізації економіки сільських територій, які використовуються в країнах-членах ЄС, до сучасних вимог економічного та соціального розвитку сільських територій Західного регіону України; 4) систематизація засобів організаційно-економічного та адміністративно-управлінського забезпечення розвитку сільських територій Західного регіону України в контексті адаптації до інституційних стандартів ЄС; 5) обґрунтування прикладних меха-

нізмів модернізації економіки сільських територій Західного регіону України на основі диверсифікації та нарощування інноваційного потенціалу їх розвитку; 6) визначення концептуальних підходів до ідентифікації та усунення інституційних бар'єрів, які обмежують ефективність функціонування економіки сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з ЄС; 7) обґрунтування науково-методологічних засад підвищення ефективності використання соціально-економічного потенціалу розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах проведення адміністративно-територіальної реформи; 8) розробка інструментарію нарощування конкурентоспроможності економіки сільських територій Західного регіону України на сучасному етапі європейської інтеграції завдяки впровадженню сучасних форм сільськогосподарської кооперації; 9) окреслення пріоритетних напрямів поліпшення інвестиційного клімату та нарощування інноваційного потенціалу розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з ЄС.

06.05.19.0028/0218U007262

Організаційно-економічний механізм збалансованого розвитку регіонів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Дубницький Володимир Іванович. – ДР 0116U001713. УДК 332.133.6; 332.146.2.

219 с.

Об'єкт дослідження – організаційно-економічний механізм збалансованого розвитку регіонів. Мета роботи – розробка організаційно-економічного механізму збалансованого розвитку регіонів України на засадах регулювання процесів формування та розвитку регіональних соціально-економічних систем та інфраструктури господарських комплексів. Методи дослідження – діалектичний метод пізнання, аналіз, синтез, статистичний аналіз, економіко-прогностичні методи. Розроблено: методологію регулювання розвитку регіональних соціально – економічних систем; методологічне забезпечення процесу впровадження організаційно-економічного механізму збалансованого розвитку регіонів; методику створення системи управління результативного маркетингу інфраструктури старопромислового регіону; рекомендації щодо удосконалення управління інноваційно-маркетинговим розвитком ринкової інфраструктури регіону; організаційно-економічний механізм збалансованого розвитку регіонів. Галузь використання: М 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки

06.05.19.0029/0519U001070

Білецька Ірина Мирославівна. Теоретико-методологічні основи та прикладний інструментарій розвитку туристичних підприємств на інноваційних засадах: Дис... д.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 02.04.2019.

УДК УДК 338.486.2:330.341.

394 с.: 28 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

Об'єкт: процес розвитку підприємств туризму. Мета: обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій із розвитку туристичних підприємств на інноваційних засадах. Методи: логічного узагальнення, групування, аналізу (і синтезу), статистичні методи, економіко-математичного прогнозування, теоретично-

го узагальнення, стратегічного менеджменту, системного підходу. Запропоновано: визначено методологічні засади розробки стратегії мультисистемного інноваційного розвитку підприємств туризму; науково обґрунтовано теоретико-методологічні та прикладні положення формування і реалізації управлінсько-інфраструктурного механізму; розроблено концептуальний підхід до ідентифікації та утвердження "карти" параметрів інноваційного розвитку; удосконалено методичний інструментарій оцінювання інноваційного розвитку туристичних підприємств. Сфера використання: Верховна рада України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, туристичні підприємства.

06.05.19.0030/0419U001239

Кузь Тетяна Іванівна. Удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності:

Дис... к.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 27.03.2019.

УДК 330.341.1:658.589:65.011.1.

278 с.: 31 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

Об'єктом дослідження виступають процеси забезпечення ефективного виробництва на основі інноваційного розвитку сучасних суб'єктів господарювання, в якості яких розглядаються підприємства машинобудівної промисловості. Мета дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні та поглибленні теоретичних положень, а також розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності. Автором використано методи аналізу та синтезу; методи статистичного аналізу; балансового методу; методи опитувань, експертних оцінок; методи регресійного аналізу та економіко-математичного моделювання; методи комп'ютерної обробки, табличний редактор Microsoft Excel. Теоретичне значення полягає у: науково-методичному підході до оцінювання рівня інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності, який відрізняється від існуючих тим, що базується на трьох складових (ресурсній, технологічній, ринково-результативній) ключових показників, які безпосередньо визначають рівень інноваційного розвитку на підприємстві машинобудівної промисловості; підходах до формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств, який, на відміну від існуючих, передбачає врахування організаційної, економічної та інноваційної складових; структурі організації інноваційного центру на вітчизняних підприємствах, який забезпечуватиме єдиний комунікаційний простір і конструктивну взаємодію елементів внутрішнього і зовнішнього середовища на всіх етапах інноваційного процесу, а також підвищуватиме ефективність впливу суб'єктів менеджменту в рамках запропонованого організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку в умовах суспільної нестабільності; понятійному апараті з проблематики управління інноваційною діяльністю, а саме поняття: "інновація в умовах суспільної нестабільності" та "інноваційний розвиток"; систематизації чинників впливу на інноваційний розвиток машинобудівних підприємств, які відрізняються тим, що згруповані на техніко-економічні, організаційно-управлінські, політично-правові та соціально-психологічні; комплексний підхід до оцінювання впливу чинників на інноваційний розвиток машинобудівного підприємства на основі регресійного моделювання та прогнозування. Наукова новизна отриманих результатів полягає у удосконаленні наукових підходів щодо формування організаційно-економічного механізму в умовах суспільної нестабільності, який дасть можливість створити

умови для інноваційного розвитку підприємств машинобудівної галузі. Предметом дослідження є сукупність науково-методичних підходів, тенденцій і закономірностей формування організаційно-економічного механізму, який сприятиме інноваційному розвитку машинобудівних підприємств. Практичне значення одержаних результатів роботи полягає у широких можливостях використання розроблених пропозицій і рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності у процесі обґрунтування програм розвитку підприємств машинобудівної промисловості і підвищення їх конкурентоспроможності. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підприємства, вищі навчальні заклади

06.05.19.0031/0419U001240

Тимошик Михайло Морозенкович. Формування системи управління ризиками промислових підприємств: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 12.04.2019.

УДК [330.131.7:658.014.1]:005.52](477)(043.3).

217 с.: 37 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Об'єктом дослідження є процеси формування системи управління ризиками промислових підприємств. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування та розробка теоретичних, науково-методичних та практичних рекомендацій з формування системи управління ризиками промислових підприємств. Автором використано сукупність загальнонаукових і прикладних методів дослідження: діалектичного пізнання, дедукції та індукції - для постановки проблем дослідження, вивчення та деталізації об'єкта дослідження; морфологічного аналізу - при уточненні понятійно-категоріального апарату дослідження; абстрактно-логічного підходу - при теоретичному узагальненні та формулюванні висновків; статистичного аналізу - при виявленні основних ризиків розвитку промислових підприємств України та особливостей розвитку промислових підприємств; функціонального синтезу - при формуванні концептуальних засад управління ризиками промислових підприємств; ситуаційного, системного, синергетичного та ієрархічного підходу - при розробці та реалізації науково-методичних підходів до формування системи управління ризиками промислових підприємств; економіко-математичного моделювання - при розробці підходів та моделей управління ризиками промислового підприємства та оцінювання впливу складових системи управління ризиками на реалізацію проектів розвитку промислового підприємства; експериментальний - для апробації та інформаційного забезпечення удосконалених концептуальних положень формування системи управління ризиками промислового підприємства. Науковою новизною полягає у розробці теоретичних, науково-методичних, методико-прикладних основ управління ризиками промислових підприємств. Предметом дослідження є теоретико-методичні, практичні положення, методи і моделі функціонування системи управління ризиками промислових підприємств. Практичне значення для підприємства полягає у можливості використання запропонованих концептуальних положень формування системи управління ризиками промислових підприємств, які структуровано за організаційним, інструментальним та результативним рівнями, що дає можливість мінімізувати ризики та реалізувати потенційні можливості розвитку промислового підприємства, підвищити рівень його якості та ефективності

06.05.19.0032/0218U006533

Складові підвищення конкурентоспро-

жності промисловості Західного регіону в умовах вільної торгівлі між Україною і ЄС: Заключний звіт /Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України; Керівник Іщук Світлана Олексіївна. – ДР 0115U003899. УДК 338.45:339.137:339.5(477.8)(061.1).

259 с.

Об'єкт дослідження - промисловий сектор економіки України та її регіонів. Мета дослідження - оцінка конкурентоспроможності промислового сектора економіки Західного регіону і розробка науково-практичних рекомендацій щодо її підвищення на внутрішньому та зовнішньому ринках в умовах вільної торгівлі між Україною і ЄС. Методи дослідження - системний підхід, аналіз тренду, факторний аналіз, методи експертних та рейтингових оцінок, методи балансових оцінок, методи прогнозування, економіко-математичне моделювання та ін. Розроблено методичний підхід до визначення конкурентоспроможності промислового сектора економіки, за допомогою якого проведено порівняльний аналіз структурних переваг промисловості України і держав-членів ЄС. Здійснено групування регіонів України за значеннями інтегральних індексів активності (виробничої, експортної, інвестиційної, капітальної, інноваційної) та ефективності (ресурсної, економічної) функціонування промислового сектора економіки. Проведено порівняльну оцінку конкурентних переваг промисловості України і Польщі на макро- і мезо- рівнях. Побудовано оптимізовані структури випуску промисловості України та її регіонів за критеріями підвищення рівня дохідності і технологічності виробництва. Розроблено схему комплексної оптимізації структури промислового сектора економіки України. Запропоновано ряд організаційно-економічних механізмів, спрямованих на посилення конкурентних переваг вітчизняних товаровиробників в умовах глобалізації. Основні результати дослідження впроваджено в діяльність Комітету з питань європейської інтеграції (Верховна Рада України), Національного комітету з промислового розвитку, 15 обласних державних адміністрацій.

06.05.19.0033/0218U006939

Управління фінансово-економічною безпекою в морській галузі: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Ширяєва Людмила Володимирівна. – ДР 0116U000340. УДК 338.47:656.61.

89 с.

Об'єкт дослідження - процес управління фінансово-економічною безпекою підприємств морської галузі. Предмет дослідження - сукупність теоретичних і організаційно-методичних питань, пов'язаних з формуванням системи управління фінансово-економічною безпекою підприємств морської галузі. Мета роботи - формування проекту управління фінансово-економічною безпекою в морській галузі. Методи дослідження - спостереження та збір інформації, аналіз та синтез, системний підхід, метод експертних оцінок, економічний, статистичний та фінансовий аналіз діяльності підприємств. У НДР розглядаються теоретичні підходи щодо формування системи управління, вибору та оцінки стану фінансово-економічної безпеки підприємств морської галузі. Розроблено методичний підхід щодо впровадження системи процесно-орієнтованого бюджетування в діяльність стивідорної компанії, як інструмент управлінської складової економічної безпеки, шляхом побудови системи бюджетів стивідорної компанії з врахування специфіки її бізнес-процесів. Запропоновано методичний підхід до оцінки показників фінансово-економічної безпеки підприємств морської галузі, при якому діапазон значень рівня безпеки поділений на окремі рівні. Результати НДР можуть бути впроваджені

у практику діяльності підприємств морської галузі для підвищення процесу управління фінансово-економічною безпекою та прийняття управлінських рішень, що є невід'ємною умовою стійкого функціонування як окремих підприємств, так і галузі в загалі.

06.05.19.0034/0218U006995

Організаційно-економічні та агроекологічні основи виробництва органічної продукції:

Заключний звіт /Дніпровський державний аграрно-економічний університет; Керівник Назаренко Микола Миколайович. – ДР 0116U007413. УДК 631.5.

83 с.

Ефективне функціонування ринку виробництва органічної продукції неможливе без відповідного організаційно-економічного механізму та соціальних засад його розвитку. У свою чергу, це потребує вдосконалення системи управління, виробничо-організаційних відносин та дотримання інтересів суб'єктів господарювання, суспільства й держави. Визначено, що складовими органічного сільського господарства є органічне землеробство, що являє собою систему обробітку ґрунту, яка є елементом органічного рослинництва; органічне рослинництво - система виробництва продукції рослинництва, що передбачає ведення обліку діяльності суб'єкта господарювання, використання технологій, спрямованих на покращення якості ґрунту та підвищення його продуктивності із урахуванням вимог, регламентованих національними або міжнародними стандартами щодо застосування засобів захисту рослин; органічне тваринництво - система виробництва продукції тваринництва, яка передбачає ведення обліку діяльності суб'єкта господарювання, використання органічних кормів при відгодівлі тварин, спеціального режиму їх утримання, ґрунтується на регламентації національними та міжнародними стандартами використання штучно синтезованих препаратів для догляду за тваринами та стимуляторів росту. З'ясовано, що виробництво, зберігання, перевезення та реалізація органічної продукції (сировини) відбувається за принципами: добровільності; рівності прав суб'єктів господарювання, що працюють за органічними стандартами; раціонального використання та відтворення природних ресурсів з мінімізацією шкоди навколишньому середовищу, здоров'ю людей, флорі і фауні; відмови від генетично модифікованих організмів та продукції з них; довгострокового підтримання родючості ґрунту без застосування хімічно синтезованих зовнішніх ресурсів; використання живих організмів та методів механічного виробництва; забезпечення високого рівня біологічного розмаїття.

06.05.19.0035/0218U007247

Динаміка та перспективи формування і розвитку сільськогосподарського виробництва на Слобожанщині: соціально-антропологічний вимір: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Варипаєв Олексій Михайлович. – ДР 0118U000845. УДК 631.15(477.54/.62).

140 с.

Здійснено комплексний аналіз історичного розвитку сільськогосподарського виробництва на Слобожанщині у діахронічному та синхронічному вимірах. Досліджені соціально-антропологічні фактори, які сприятимуть технологічному прогресу технічного потенціалу сільськогосподарського виробництва, що є необхідною умовою для широкого впровадження використання біоенергетичного потенціалу на Слобожанщині та в Україні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.05.19.0036/0218U007059

Сучасні технології фінансового менеджменту підприємства: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи"; Керівник Азаренкова Галина Михайлівна. – ДР 0116U002601. УДК 658.15.

137 с.

Об'єкт дослідження фінансові потоки ТОВ "Метал Харків". Мета дослідження оцінка системи управління фінансовими потоками ТОВ "Метал Харків", визначення шляхів її вдосконалення, оцінка руху фінансових потоків та прогнозування фінансового стану в умовах дії загроз. Методи дослідження: імітаційне моделювання, експертне оцінювання, сценарне прогнозування, редукація. Теоретичні результати: узагальнено підходи до сутності фінансових потоків підприємства та аналіз теоретичних основ управління фінансовими потоками; систематизовано існуючі підходи до управління, оцінки та аналізу фінансових потоків підприємства. Практичні результати: здійснено моніторинг параметрів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства; виявлено домінуючі фінансові загрози; побудовано моделі фінансових потоків підприємства з урахуванням дії загроз; здійснено прогнозування фінансового стану підприємства; розроблено превентивні заходи, які необхідно прийняти для усунення загроз або мінімізації втрат, пов'язаних з їх впливом. У процесі дослідження дістала подальшого розвитку концепція фінансового потоку підприємства як самостійного об'єкта фінансового управління; побудовано модель вибору домінуючих загроз, імітаційну модель руху фінансових потоків, модель ідентифікації типу фінансової кризи. Запропонована імітаційна модель на основі методів системної динаміки дозволяє визначити зміни значень рівнів фінансових потоків і сформувати альтернативні варіанти реалізації фінансового плану. Зроблено прогноз на рік як за основними статтями, так і за показниками ефективності фінансової діяльності підприємства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.05.19.0037/0218U007060

Альтернативні джерела фінансування розвитку підприємства: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи"; Керівник Третяк Наталія Миколаївна. – ДР 0115U002684. УДК 338.430.

158 с.

Об'єктом дослідження є система економічних відносин, що виникають в процесі трансформації джерел фінансового забезпечення розвитку підприємств. Метою роботи є узагальнення теоретичних підходів, розробка практичних рекомендацій щодо трансформації джерел фінансового забезпечення розвитку підприємств, пошуку альтернативних джерел та інноваційних інструментів фінансування їх діяльності. При розв'язанні поставлених у науково-дослідній роботі завдань використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження: методи абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, дисперсійного аналізу та логістичної регресії тощо. До найбільш вагомих результатів, які визначають наукову новизну дослідження, належать такі: удосконалено: класифікацію форм фінансового забезпечення; систематизацію джерел фінансового забезпечення розвитку підприємства доповнено поділом на основні та додаткові; типологію методів фінансового забезпечення з виділенням: емісійного, позикового, авансового, реінвестиційного, продуктивного, компенсаційного та трансфертного; склад принципів фінансового забезпечення;

трактування корпоративного страхування. Набуло подальшого розвитку: етапізація процесу організації страхового захисту підприємства шляхом проведення корпоративного страхування; підходи до пошуку альтернативних джерел фінансування діяльності підприємств; визначення ролі страхування в сучасних умовах.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.05.19.0038/0218U006474

Розробка моделей просування продукту на основі мобільних технологій: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Коц Григорій Павлович. – ДР 0118U000257. УДК 658.8.011.1.

132 с.

Об'єктом дослідження є інформаційні системи в бізнесі. Предметом дослідження є процеси організації мобільних бізнес-рішень. Метою дослідження є підвищення ефективності бізнес-процесів на основі використання мобільних технологій. Робота присвячена розробці методичних рекомендацій щодо автоматизації бізнес-процесів малих підприємств шляхом впровадження сучасних мобільних систем і технологій. В роботі проведено аналіз предметної області. Виконано аналіз принципів та існуючих методологій реалізації мобільних бізнес-рішень. Визначені рекомендації по забезпеченню безпеки інформації в мобільних бізнес-системах. Практична значимість роботи полягає в можливості застосування методичних підходів до впровадження мобільних технологій в бізнес-процеси з метою забезпечення ефективності функціонування підприємства.

06.05.19.0039/0218U006569

Соціалізація економічного розвитку України: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Петренко Володимир Андрійович. – ДР 0114U002931. УДК 332.146.2:316.614(477).

151 с.

Мета полягає у теоретичному і практичному аналізі об'єктивної необхідності та змісту соціалізації економіки якневід'ємної складової сучасного економічного розвитку. Об'єкт дослідження - соціально-економічний потенціал України. Предмет дослідження - закономірності процесів соціалізації економіки України. Наукова новизна дослідження визначається тим, що кафедрою економіки, управління та адміністрування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького здійснюється спроба розробити модель інфосистеми країни на принципах цивілізаційного розвитку в контексті соціалізації економічної системи України, а також розробити показник соціально-скорегованого ВВП, який відображає якість соціального життя населення, рівень людсько-го розвитку у державі.

06.05.19.0040/0218U006659

Моніторинг фінансових результатів у підприємствах-суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Андросова Тетяна Василівна. – ДР 0115U006792. УДК 658.15:658.87.

242 с.

Досліджено характеристики моніторингу та розширена класифікація його видів; розроблено модель моніторингу фінансових результатів; визначено тенденції формування фінансових результатів у підприємствах-суб'єктах ЗЕД; роз-

роблено модель оцінювання якості фінансових результатів; обґрунтовано систему показників моніторингу фінансових результатів на різних етапах їх формування та використання; обґрунтовано методичний інструментарій базового моніторингу фінансових результатів; розроблено методичний підхід до визначення цільових значень чистого фінансового результату.

06.05.19.0041/0218U006913

Розробка проекту Екологічної доктрини міста Києва: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005494. УДК 338.

148 с.

Об'єкт дослідження: концептуально-методичні засади екологічної політики міста Києва. Мета роботи: актуалізація та удосконалення концептуально-методологічних засад екополітики міста Києва відповідно стратегії державної екологічної політики України та нових державних нормативно-правових актів екологічного спрямування з урахуванням вимог Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Результат проведених робіт: для здійснення актуалізації концептуально-методичних засад міської екополітики визначено принципи, пріоритети та стратегічно важливі завдання політики міста Києва щодо охорони довкілля, формування механізмів інтеграції екополітики у секторальну економіку міста Києва. Підготовлено проект нового документу київської міської влади з удосконалення міської екополітики та розвитку територіальної системи екологічного управління міста Києва - проект Екологічної доктрини міста Києва, плану заходів щодо його подальшого експертно-громадського обговорення, узгодження, впровадження.

06.05.19.0042/0218U007266

Моделювання аналітичного забезпечення управління ефективністю діяльності: суб'єктів господарювання: теоретичний і практичний аспекти: Заключний звіт /Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Шум Михайло Анатолійович. – ДР 0118U003896. УДК 658.012.

314 с.

Звіт про НДР включає вступ, 5 розділів, 23 підрозділів, висновки, 64 таблиці, 44 рисунки, 187 джерел, 314 сторінок. Об'єкт дослідження - процеси обліку, контролю та аналізу виробничих ресурсів промислового підприємства. Мета роботи - вивчення обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання виробничих ресурсів, а також розробка теоретичних, методологічних і практичних рекомендацій щодо його удосконалення на підприємстві. В звіті відображено: 1)проведений аналіз існуючих підходів до трактування сутності понять "виробничі запаси", "основні засоби", "заробітна плата", "внутрішній аудит" у науковій літературі та нормативно-правових актах України; 2)досліджені теоретичні основи формування виробничих запасів, основних засобів, фонду оплати праці та формування системи внутрішнього аудиту на підприємстві; 3)досліджені вимоги чинного законодавства щодо формування виробничих запасів, основних засобів, витрат на оплату праці, системи внутрішнього аудиту, взаємодії підприємства з інфраструктурним забезпеченням ринку цінних паперів; 4)досліджено систему інформаційно-аналітичного забезпечення підприємства у розрізі управління використанням виробничих ресурсів, системи внутрішнього аудиту; 5)досліджено рівень ефективності використання виробничих ресурсів підприємства; 6)надані рекомендації щодо удосконалення аналітичного забезпечення управління ефективністю використання

виробничих ресурсів підприємства; 7) надані рекомендації щодо удосконалення системи внутрішнього аудиту; 8) досліджено функціонування підприємства в умовах взаємодії з інфраструктурним забезпеченням ринку цінних паперів. В ході дослідження були використані такі методи, як діалектичний метод пізнання, системний підхід та прийом порівняння - для здійснення критично-бібліографічного огляду літературних джерел; наукова абстракція та логічне узагальнення - для розкриття загальних положень щодо визначення понятійного апарату; методи індукції, дедукції, абстрагування, узагальнення, горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу, моделювання детермінованих факторних систем - при здійсненні оцінки ефективності використання виробничих ресурсів; методи факторного аналізу для визначення рівня впливу змінних факторів на результативний показник. Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що на основі комплексного дослідження систематизовано нормативно-правову базу обліку витрат на оплату праці та удосконалено методику факторного аналізу рентабельності витрат на оплату праці, систему внутрішнього аудиту. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці науково-обґрунтованих практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аналізу ефективності використання виробничих ресурсів, підвищення ефективності системи внутрішнього аудиту підприємства, які можуть бути використані працівниками і керівництвом підприємства. Реалізація таких рекомендацій буде сприяти оптимізації облікового процесу на підприємстві та ефективності використання аналітичних даних для обґрунтування і прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективного використання виробничих ресурсів. Одержані результати в першу чергу можуть використовуватися на промислових підприємствах України всіх форм власності. Ключові слова: бухгалтерський облік, аналіз, контроль, аудит, внутрішній аудит, організація, оцінка, підприємство, цінні папери.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.05.19.0043/0218U006790

Методологічні засади управління ефективною діяльністю персоналу: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Швець Ірина Борисівна. – ДР 0114U001016. УДК 331+338.2. 144 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління ефективною діяльністю персоналу підприємств. Метою науково-дослідної роботи є подальший розвиток концептуальних основ і теоретичних положень удосконалення методологічних підходів і розробка науково-практичних рекомендацій щодо управління персоналом підприємств в умовах побудови економіки знань в Україні. Розкрито теоретико-методологічні основи управління персоналом на основі оптимізації отримання професійних знань. Обґрунтовано роль знань в ефективному управлінні персоналу та підприємством. Розкрито проблеми класифікації знань персоналу та підприємства. Визначено особливості використання знань при формуванні людського капіталу підприємства як чинника підвищення ефективності кадрового менеджменту. Проаналізовано сучасний стан проблеми, методики і моделі управління ефективною діяльністю персоналу на підприємстві. Визначено вплив професійного навантаження на формування чисельності управлінського персоналу. Оцінено ефективність та результативність праці управлінського персоналу металургійних підприємств. Запропоновано методологічні засади розробки механізму формування управлінського персоналу. Розроблено науково-методичні рекомендації до планування чисельності управлінського персоналу. Досліджено методологічні особливості оцінки економіки

знань.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.05.19.0044/0519U001073

Тарасова Ганна Олександрівна. Управління розвитком промислових підприємств в умовах економічної нестабільності: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 12.04.2019.

УДК 65.01:[334.716:621](043.3).

421 с.: 63 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 438 назв.

Об'єктом дослідження є процеси управління розвитком промислових підприємств в умовах економічної нестабільності. Мета роботи - розвиток теоретичних положень, розробка науково-методичних підходів і практичних рекомендацій з управління розвитком промислових підприємств в умовах економічної нестабільності. Автором використано методи: діалектичного пізнання, дедукції та індукції; морфологічного аналізу; абстрактно-логічного підходу; статистичного аналізу; функціонального синтезу; ситуаційного, системного, синергетичного та ієрархічного підходу; економіко-математичного моделювання; динамічного програмування; експериментальний. Теоретичне значення полягає у системному дослідженні сучасних напрацювань у науковій сфері щодо реалізації концепції управління розвитком промислового підприємства в умовах економічної нестабільності, а також у вирішенні практичних питань, пов'язаних із можливостями застосування запропонованих підходів до управління розвитком промислового підприємства в умовах економічної нестабільності. Наукова новизна полягає у вирішенні важливої наукової проблеми - розроблення концептуально-теоретичних основ та методології управління розвитком промислового підприємства в умовах економічної нестабільності, а також науково-методичних рекомендацій для їх практичного застосування. Предметом дослідження є теоретико-методологічні положення, методи і моделі управління розвитком промислових підприємств в умовах економічної нестабільності. Практичне значення одержаних результатів полягає у широких можливостях використання ітераційного підходу до моніторингу в умовах економічної нестабільності; науково-методичного підходу проведення оцінки стійкості розвитку промислового підприємства; моделі інформаційного забезпечення аналізу потенціалу розвитку промислового підприємства в умовах економічної нестабільності. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підприємства, вищі навчальні заклади, органи влади

06.05.19.0045/0419U001185

Прокопенко Юрій Олексійович. Ефективність управління інноваційними проектами машинобудівних підприємств в умовах євроінтеграції: Дис... к.е.н. /ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищена 13.03.2019.

УДК 658.012.32.

289 с.: 55 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 193 назв.

У роботі уточнено базові детермінанти поняття "ефективне управління інноваційними проектами", що дозволило поглибити змістовне тлумачення даного поняття за інформаційним підходом. Окреслено за ціннісно-орієнтованим підходом ключові параметри та критерії оцінки сукупної ефективності управління інноваційними проектами. Модифіковано за кваліметричним підходом методику мультикритеріального аналізу прийняття управлінських рішень за інноваційними проектами підприємств високотехнологічного машинобудування. Скориговано за

форсайт-методологією логіко-структурну схему сценаріїв економічного розвитку економіки України в цілому та високотехнологічного машинобудування зокрема. Проаналізовано вплив збалансованості інтересів стейкхолдерів на успішність реалізації інноваційних проєктів. Запропоновано авторську багатокритеріальну модель оптимізації рішень за інноваційним проєктом машинобудівних підприємств ракетно-космічної галузі. Розроблено пропозиції та практичні рекомендації щодо розробки механізму формування машинобудівними підприємствами ракетно-космічної галузі забезпечення (резерву) покриття непередбачуваних витрат внаслідок знецінення новацій, підвищення ефективності бюджетної підтримки інноваційних проєктів підприємств високотехнологічного машинобудування, посилення дієвості механізму податкового стимулювання інноваційно-активних машинобудівних підприємств.

06.05.19.0046/0419U001186

Галькевич Марина Владиславівна. Управління потенціалом конкурентоспроможності транспортних підприємств: Дис... к.е.н. /ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищено 13.03.2019.

УДК 656.078.8:005.336.

211 с.: 26 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

У дисертації наведено нове вирішення наукової проблеми управління потенціалом конкурентоспроможності транспортних підприємств шляхом обґрунтування теоретико-методологічних засад та наданням практичних рекомендацій щодо використання організаційно-економічного механізму при управлінні потенціалом їх конкурентоспроможності. Проаналізовано науковий доробок, охарактеризовано стан та уточнено понятійний апарат управління потенціалом конкурентоспроможності транспортних підприємств. Здійснено періодизацію еволюції сутності "потенціалу", визначено та охарактеризовано основні особливості періодів еволюції. Сформульовано та обґрунтовано систему внутрішніх та зовнішніх факторів, структуру потенціалу конкурентоспроможності транспортних підприємств. Виділено та охарактеризовано поширені методи виявлення резервів розвитку потенціалу конкурентоспроможності. Сформульовано положення удосконалення процесів оцінювання вартості потенціалу конкурентоспроможності.

06.05.19.0047/0218U006893

Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: Заключний звіт /Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі"; Керівник Верига Юстина Андріївна. – ДР 0110U002214. УДК 657:658.

219 с.

Об'єкт дослідження - процес становлення та розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки. Мета роботи - розробити практичні рекомендації з розвитку організації та методики бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки. Методи дослідження - дослідження виконано на засадах теорії наукового пізнання з використанням системного підходу до вивчення фактів господарської діяльності, що знаходять відображення у системі бухгалтерського обліку, аналізу та контролю. Використано комплекс загальнонаукових методів (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування) і методичних прийомів (систематизація, узагальнення, огляд, порівняння) дослідження бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки. Діалектичний метод дозволив встановити місце бухгалтерського обліку, аналізу та контролю у системі управління діяльністю суб'єкта госпо-

дарювання, визначити проблеми, напрями адаптації та вдосконалення в умовах глобалізації економіки. При визначенні напрямів удосконалення і розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю застосовано метод моделювання. На основі застосування методів аналізу й синтезу обґрунтовано висновки щодо необхідності та можливостей практичного застосування результатів дослідження. Важливість одержаних результатів полягає в авторському підході до вирішення основних проблем розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки, зокрема, щодо організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах; класифікації прибутку для цілей бухгалтерського обліку, аналізу та контролю; особливостей обліку та відображення у фінансовій звітності дебіторської та кредиторської заборгованості в іноземній валюті; обліково-аналітичного забезпечення управління витратами на ремонт основних засобів підприємств водопостачання та водовідведення; впливу облікової інформації на прийняття управлінських рішень у фінансовій підсистемі; становлення та сучасного стану бухгалтерського балансу; перспектив впровадження в Україні новації у звітності в сфері сталого розвитку за стандартами GRI; способів попередження кіберзлочинності на підприємствах e-бізнесу, що можуть створюватися у бухгалтерському обліку; штрафів як міра відповідальності за результатами контролю у сфері природокористування; моделювання взаємозв'язку між ефективністю використання капітальних інвестицій та загальним рівнем екологічної безпеки підприємства; методики оцінки вартості підприємства з врахуванням сталості його розвитку; стратегічного підходу до підвищення ефективності соціально-економічної діяльності споживчої кооперації; використання SPACE-аналізу при діагностиці потенціалу підприємства; внутрішніх і зовнішніх методів хеджування ризик-менеджменту для транснаціональних корпорацій. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів і методик у практиці бухгалтерського обліку, здійснення аналізу та контролю суб'єктів господарювання у сучасних умовах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.05.19.0048/0218U006952

Стратегічне управління інноваційно - інвестиційною діяльністю промислових підприємств: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Варва Лариса Миколаївна. – ДР 0116U001852. УДК 005.21:[330.341.1+658.152].

129 с.

На основі організаційно-економічного механізму стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на підприємствах сформовано методику комплексної оцінки інноваційно-інвестиційних стратегій; запропоновано практичні підходи до створення інноваційно-інвестиційного відділу, визначено його структуру та функції; оцінено економічну ефективність стратегічного інноваційно-інвестиційного проєкту в умовах ПАТ "КЗРК". Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.05.19.0049/0218U007161

Рейнжиніринг бізнес-процесів маркетингової сфери промислових підприємств, як складова виведення вітчизняної продукції на міжнародні ринки: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Таранок Леонід Миколайович. – ДР 0118U006322. УДК 005.591.4:658.

353 с.

Об'єкт дослідження - рейнжиніринг бізнес-процесів маркетингової сфери промислових підприємств. Мета роботи - розробка теоретичних та методологічних засад рейнжинірингу бізнес-процесів суб'єктів господарювання у марке-

тинговій сфері, який спрямований на зростання маркетингового потенціалу компаній та виведення вітчизняної продукції на міжнародні ринки та практичного опробування запропонованих теоретико-методологічних засад реінжинірингу бізнес-процесів у маркетинговій роботі компаній. Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, системний підхід, метод економіко-статистичного аналізу, порівняльний метод, фундаментальні положення сучасних економічних теорій, концепції управління змінами та інноваційного менеджменту, метод логічного узагальнення, системно-структурний аналіз, факторний аналіз, методи економіко-математичного моделювання, методи експертних оцінок, структурно-логічного моделювання. У звіті відображені питання теоретичних аспектів реінжинірингу бізнес-процесів маркетингової сфери промислових підприємств. Сформовано організаційно-економічне забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів у маркетингу компаній. Досліджено методологічні положення реінжинірингу бізнес-процесів у роботі суб'єктів господарювання. Визначено концептуальні підходи до впровадження реінжинірингу бізнес-процесів у маркетингу на виробництві. Розглянуто науково - практичні засади реінжинірингу бізнес-процесів у маркетинговій сфері на промислових підприємствах. Результати НДР впроваджено на 3 підприємствах міста Суми. У ході роботи було досягнуто мету дослідження та вирішені зазначені завдання.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.05.19.0050/0519U001060

Єрмакова Ганна Станіславівна. Конституційно-правове забезпечення міжконфесійних відносин в Україні: питання теорії та практики: Дис... д.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 22.03.2019.

УДК 342.4:2-67-027.21/.22(477).

420 с. – Бібліогр.: 760 назв.

Дана дисертаційна робота присвячена проблемам розробки доктринального теоретико-методологічного забезпечення та практичної реалізації засад конституційно-правового регулювання міжконфесійних відносин в Україні. Основний акцент дослідження робиться на аналізі сучасного стану вітчизняної практики конституційно-правового регулювання міжконфесійних відносин, дослідженні міжнародних та європейських стандартів регулювання релігійної сфери, а також закордонному досвіду організації моделі державно-церковних відносин.

10.05.19.0051/0419U001174

Бондарев Олексій Борисович. Інститут омбудсмена у справах захисту прав військовослужбовців: українська модель та зарубіжний досвід: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 28.03.2019.

УДК 342.53(447) : 342.7(477) : 342.72/7.

223 с. – Бібліогр.: 260 назв.

У дисертації вперше у вітчизняній науці конституційного права з урахуванням положень чинного законодавства, міжнародно-правових норм і правозастосовної практики здійснено комплексне дослідження інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з зв'язку із здійсненням ним функції захисту прав військовослужбовців.

10.05.19.0052/0419U001232

Купрій Віталій Миколайович. Конституцій-

ний процес: питання правових обмежень:

Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 22.03.2019.

УДК 342.4.

220 с. – Бібліогр.: 208 назв.

У роботі здійснено комплексне дослідження поняття конституційно-правових обмежень конституційного процесу та з'ясовані проблемні питання здійснення конституційного процесу в сучасних умовах в Україні. Дисертація містить аналіз основних визначень поняття конституційного процесу в юридичній літературі, включаючи питання складових конституційного процесу та умов його здійснення, а також розглядає конституційний процес в якості предмета юридичних обмежень.

10.05.19.0053/0218U006551

Імплементация міжнародних стандартів людини у розвитку правової системи України та їх реалізації: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Корчевна Любов Олександрівна. – ДР 0113U002990. УДК 342.7(477):006.032.

63 с.

В процесі здійснення наукового дослідження вдосконалено теоретичні розробки щодо поняття, значення та змісту найважливіших міжнародно-правових актів, що встановили загальнолюдські стандарти прав та свобод людини, досліджено складові елементи процесу імплементації міжнародних стандартів в національне законодавство з прав людини. Окрему увагу приділено дослідженням щодо змістовної характеристики терміну "міжнародні стандарти" прав людини, яка впливає на їх класифікацію, що в свою чергу обумовлює видові особливості впровадження цих стандартів в право забезпечувальну практику; досліджено основні підстави класифікації міжнародних стандартів прав людини, наукові інтерпретації провідних вітчизняних та зарубіжних вчених в цій галузі; виявлено нові підходи доктринального обґрунтування універсальних та регіональних міжнародних стандартів; опрацьовані шляхи імплементації різних видів міжнародних стандартів з прав людини в національне законодавство України. Виявлено специфіку формування нової державної політики щодо забезпечення, реалізації та захисту прав людини, керуючись пріоритетом міжнародно-правових норм. Встановлено особливості діяльності органів державної влади в галузі судового та позасудового захисту прав людини, проаналізовано вплив на цю діяльність євроінтеграційних процесів нашої держави. На підставі виявлення особливостей міжнародних стандартів прав людини були запропоновані шляхи та напрями вдосконалення національного законодавства у відповідній сфері

10.05.19.0054/0218U007052

Правовий режим публічного майна об'єднаних територіальних громад: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Карабін Тетяна Олександрівна. – ДР 0118U001843. УДК 342.042.

46 с.

Обґрунтовано поняття "публічне майно" та його призначення, визначено види публічного майна територіальної громади, охарактеризовано режим публічного майна територіальної громади та способи його виникнення, досліджено функції та повноваження органів місцевого самоврядування стосовно використання та розпорядження публічним майном, обґрунтовано правомочності територіальної громади, а також права та обов'язки приватних осіб щодо публічного майна об'єднаної територіальної громади, визначено значення публічного майна для здійснення транскордонного спів-

робітництва об'єднаних територіальних громад та участі у регіональних організаціях, розроблено пропозиції по удосконаленню законодавства в сфері правового регулювання режиму публічного майна об'єднаних територіальних громад.

10.17 Адміністративне право

10.05.19.0055/0419U001263

Харченко Віталій Миколайович. Принципи реалізації правоохоронної функції держави органами прокуратури України: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 20.12.2018.

УДК 343.163:340.12.

237 с. – Бібліогр.: 310 назв.

Правоохорончу функцію держави досліджено як об'єкт адміністративно-правового забезпечення, яку здійснює система правоохоронних органів, у якій органи прокуратури посідають одне з основних місць, оскільки їх діяльність провадиться в межах першої та на підставі основоположних засад - принципів. Охарактеризовано й визначено поняття "принципи реалізації правоохоронної функції держави органами прокуратури України", встановлено їхню систему та проведено класифікацію, відповідно до якої за напрямками реалізації зазначеної функції їх поділено на конституційні, процесуальні та спеціальні, а також здійснено їх подальшу характеристику в межах їх втілення органами прокуратури. Визначено міжнародні стандарти реалізації правоохоронної функції держави органами прокуратури й окреслено можливості їх використання в Україні.

10.05.19.0056/0419U001270

Зубко Оксана Михайлівна. Адміністративно-правове регулювання оборонно-промислового комплексу України: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 24.12.2018.

УДК 342.9:355/359.

243 с. – Бібліогр.: 240 назв.

У дисертації на основі теорії адміністративного права, чинного законодавства, досягнень публічної адміністрації наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України, викладено найбільш важливі наукові результати. Удосконалено наукове розуміння оборонно-промислового комплексу України. Сформовано поняття адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України. Розкрито наукове розуміння механізму адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України. З'ясовано юридичну природу правовідносин щодо адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України. Проаналізовано принципи та нормативне забезпечення адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України. Розкрито статус публічної адміністрації, яка здійснює адміністративно-правове регулювання у сфері оборонно-промислового комплексу. Визначено форми та з'ясовано методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу України. Охарактеризовано адміністративні процедури в оборонно-промисловому комплексі України. Проведена компаративістична характеристика зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу. Удосконалено законодавство щодо підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання оборонно-промислового комплексу.

10.21 Фінансове право

10.05.19.0057/0519U001080

Кушнір Ігор Миколайович. Будівельна діяльність як об'єкт податково-правового регулювання: проблеми законодавства, теорії та практики: Дис... д.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 18.04.2019.

УДК 336.22.

404 с. – Бібліогр.: 707 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню будівельної діяльності як багатогранної категорії наукового пізнання та об'єкту податково-правового регулювання через призму виявлення й аналізу проблем законодавчого регулювання й правозастосування. У ході дослідження аналізується категоріальний апарат, що використовується в юриспруденції в цілому та податковому праві зокрема стосовно будівельної діяльності та оподаткування її результатів.

10.27 Цивільне право

10.05.19.0058/0419U001205

Куцин Антон Васильович. Відшкодування шкоди, завданої органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності:

Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 15.03.2020.

УДК 347.426.6:352.07:340.134.

180 с. – Бібліогр.: 214 назв.

Дисертація є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним комплексним дослідженням відшкодування шкоди, завданої органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності. У роботі визначено історичні передумови формування субінституту відшкодування шкоди, завданої фізичним і юридичним особам органами місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності, національному законодавстві, законодавстві зарубіжних країн. Охарактеризовано стан дослідження проблеми цивільно-правового регулювання відшкодування шкоди, завданої органом місцевого самоврядування. Визначено специфіку правосуб'єктності органів місцевого самоврядування як учасників деліктних цивільних правовідносин. Розглянуто загальну та спеціальну правосуб'єктність органів місцевого самоврядування, визначено особливості їх деліктоздатності. Виокремлено особливості сфери нормотворчості органів місцевого самоврядування як особливої сфери виникнення суспільних відносин із заподіяння шкоди фізичним і юридичним особам. Визначено межі та характер впливу нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування на права фізичних та юридичних осіб. Охарактеризовано підстави та умови відшкодування шкоди, завданої органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності. Сформульовано теоретично обґрунтовані пропозиції про вдосконалення чинного законодавства щодо відшкодування шкоди, завданої органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності.

10.05.19.0059/0419U001236

Уразовська Ольга Сергіївна. Спадкування права на земельну ділянку за законодавством України: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 06.04.2020.

УДК 347.66:347.235(477).

195 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Дисертація є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним комплексним дослідженням теоретичних та практичних проблем спадкування права на земельну ділянку за законодавством України. У дисертації охарактеризовано методологічні засади дослідження, генезу спадкува-

ння права на земельну ділянку за законодавством України. Визначено поняття спадкування права на земельну ділянку за законодавством України. Розглянуто спадкування права на земельну ділянку як спосіб набуття права власності та інших речових прав на земельну ділянку за законодавством України. Визначено об'єкт та суб'єкт спадкування права на земельну ділянку за законодавством України. Охарактеризовано порядок виникнення і оформлення права на земельну ділянку внаслідок спадкування. Виявлено основні проблеми, які виникають при спадкуванні права на земельну ділянку за законодавством України, та запропоновано шляхи їх вирішення. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції про вдосконалення правового регулювання спадкування права на земельну ділянку за законодавством України та рекомендації щодо усунення проблем у правозастосовній практиці.

10.05.19.0060/0218U006629

Волонтерський рух в Україні в період воєнної агресії Російської Федерації (2014-2017 рр.): Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Литвин Микола Романович. – ДР 0118U001623. УДК 348.271.5-46.355.1(477)"2014-2017".

138 с.

Заключний звіт НДР "Волонтерський рух в Україні під час воєнної агресії Російської Федерації (2014 - 2017 рр.), шифр: "ВОЛОНТЕР" складається зі змісту, реферату, переліку умовних скорочень, термінологічного словника, вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Звіт виконано на 138 сторінках. Бібліографія містить 99 джерел. Об'єкт дослідження - суспільні відносини, що виникають у сфері волонтерської діяльності щодо допомоги військовослужбовцям АТО. Предмет дослідження - волонтерський рух допомоги військовослужбовцям АТО, волонтерські організації, законодавчі, нормативно-правові акти, які регулюють діяльність волонтерських організацій в Україні. Мета роботи - проаналізувати особливості волонтерського руху в Україні під час воєнної агресії Російської Федерації, охарактеризувати базові напрями волонтерської діяльності, розкрити зміст державної політики у сфері волонтерства, узагальнити український / зарубіжний досвід правового регулювання волонтерської діяльності, а також визначити перспективи розвитку волонтерського руху в Україні та виробити конкретні пропозиції / рекомендації із досліджуваної проблеми. Методологічну основу НДР складають різноманітні наукові методи, що використовувалися одночасно з метою забезпечення достовірності знань, вирішення поставлених завдань та обґрунтування зроблених висновків і рекомендацій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.63 Трудове право

10.05.19.0061/0519U001068

Сімутіна Яна Володимирівна. Юридичні факти в механізмі правового регулювання трудових відносин: Дис... д.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 15.03.2020. УДК 349.2:331.101:351.9.

455 с. – Бібліогр.: 463 назви.

Дисертація є першим у науці трудового права України спеціальним дослідженням, у якому на основі комплексного аналізу проблем нормативного та правозастосовного характеру розроблено концепцію юридичних фактів та їх складів у механізмі правового регулювання трудових відносин. У роботі розкрито основні методологічні підходи до вивчення поняття та структури механізму правового регулювання

трудових відносин. Виокремлено ознаки, на підставі яких уточнено визначення поняття «механізм правового регулювання трудових відносин». Охарактеризовано юридичні факти як самостійний елемент механізму правового регулювання трудових відносин у їх системному взаємозв'язку з нормами права та відносинами, що включаються до предмету трудового права. Визначено поняття, особливості та ознаки юридичних фактів у трудовому праві. Обґрунтовано критерії класифікації юридичних фактів у трудовому праві, охарактеризовано їх різновиди та розроблено на цій основі систему юридичних фактів у трудовому праві. Вдосконалено наукові положення про функції юридичних фактів у механізмі правового регулювання трудових відносин. Виявлено види дефектності юридичних фактів та їх складів у трудовому праві та встановлено наслідки такої дефектності. Розкрито особливості презумпцій та фікцій у механізмі правового регулювання трудових відносин. Удосконалено доктринальні підходи до розуміння поняття «трудова угода» як визначального юридичного факту в механізмі правового регулювання трудових відносин. З'ясовано моменти виникнення, зміни, призупинення, припинення та відновлення трудових правовідносин. Розкрито особливості юридичних фактичних складів, що зумовлюють динаміку трудових правовідносин, а також окремих видів відносин, що тісно пов'язані з трудовими. Сформульовано поняття

10.77 Кримінальне право

10.05.19.0062/0419U001204

Волошанівська Тетяна Володимирівна. Задача забезпечення права на захист у кримінальному провадженні в контексті європейських стандартів справедливого судового розгляду: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 16.03.2020.

УДК 343.121.4 (477).

252 с. – Бібліогр.: 389 назв.

Дисертація є першим у вітчизняній науці спеціальним комплексним дослідженням засади забезпечення права на захист у кримінальному провадженні на основі норм КПК України 2012 р. та європейських стандартів справедливого судового розгляду. У дисертації сформульовано та обґрунтовано концепцію сучасної трансформації права на захист у кримінальному провадженні відповідно до практики ЄСПЛ. З'ясовано правову природу захисту як кримінально-процесуальної категорії. Встановлено коло суб'єктів захисту у кримінальному провадженні та визначено початковий та кінцевий момент появи у них відповідного статусу з комплексом процесуальних прав. Розглянуті основні європейські стандарти забезпечення права особи на захист у кримінальному провадженні та розкриті особливості їх імплементації до національного законодавства. Охарактеризовано структуру права на захист в кримінальному провадженні в світлі європейських стандартів справедливого судового розгляду. Визначено поняття та критерії ефективності реалізації права на захист від кримінального переслідування. Охарактеризовано основні складові механізму забезпечення права на ефективний захист у контексті європейських стандартів справедливого судового розгляду. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення КПК України в частині регламентації засади забезпечення права на ефективний захист у кримінальному провадженні з урахуванням європейських стандартів справедливого судового розгляду.

10.05.19.0063/0419U001237

Ніколенко Роман Олегович. Кримінально-правова протидія зловживанню повноваженнями особами, які надають публічні послуги

ГІ: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 06.04.2020.

УДК 343.91(477).

210 с. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація є одним із перших в Україні спеціальних комплексних досліджень теоретичних і прикладних проблем кримінальної політики щодо протидії зловживанням повноваженнями особами, які надають публічні послуги. У дисертації визначено та охарактеризовано базові складові кримінальної політики протидії зловживанням повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Розглянуто генезу становлення інституту кримінальної відповідальності за злочини, вчинені особами, які надають публічні послуги у кримінальному праві України та окремих зарубіжних країн. Охарактеризовано основний склад злочину за ст. 365-2 КК України. Надано соціально-рольову характеристику суб'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365-2 КК України, як конститутивного елементу криміналізації цього діяння. З'ясовано кримінально-правові наслідки скоєння кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365-2 КК України. Розглянуто теоретичні підстави та умови ефективності кримінальної відповідальності за зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Сформульовано теоретично обґрунтовані пропозиції про вдосконалення чинного кримінального законодавства України щодо зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.

10.05.19.0064/0218U006558

Правові проблеми розвитку земельних відносин в Україні в умовах децентралізації влади: Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАНУ; Керівник Кулинич Павло Федотович. – ДР 0116U008636. УДК 343.24.10.

108 с.

Основною метою наукового дослідження була розробка нових концептуальних підходів, а також пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення правового забезпечення розвитку земельних відносин в Україні в умовах децентралізації влади. Для досягнення цієї мети в дослідженні використовувалася сучасна методологія юридичної і земельно-правової науки, яка відповідає предмету дослідження, зокрема такий методологічний принцип як принцип повсюдності місцевого самоврядування як ключовий принцип реформи щодо децентралізації влади у сфері регулювання земельних відносин.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.05.19.0065/0419U001206

Маїлунц Белла Еріківна. Суб'єкти кримінального переслідування у досудовому провадженні та у провадженні в суді першої інстанції: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 16.03.2020.

УДК 343.141/143.

230 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертація є першим після прийняття КПК України 2012 року спеціальним комплексним дослідженням теоретичних та практичних проблем визначення процесуального статусу та компетенції суб'єктів кримінального переслідування в досудовому розслідуванні та в суді першої інстанції. У дисертації досліджено категорію кримінального переслідування, поняття його суб'єктів, їх класифікацію та взаємодію між собою. Охарактеризоване процесуальне становище прокурора як суб'єкта кримінального переслідування, визначено можливість здійснення контролю за прокурором у ході

самостійного проведення ним слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у досудовому розслідуванні; розкрито особливості процедури повідомлення особи про підозру як один із способів реалізації кримінального переслідування; визначено підстави для зміни обвинувачення прокурором під час судового засідання. Розкрито процесуальні можливості представника та законного представника потерпілого в частині подання доказів в ході кримінального переслідування; з'ясовано особливості процесуального становища потерпілого як суб'єкта кримінального переслідування в судовому засіданні. Виділено та охарактеризовано специфіку процесуального статусу цивільного позивача при реалізації ним кримінального переслідування. У дисертації розроблено теоретичну концепцію суб'єктів кримінального переслідування у досудовому провадженні та в суді першої інстанції, сформульовано науково-практичні рекомендації щодо вдосконалення положень чинного КПК України в частині регламентації їх діяльності.

10.85 Криміналістика

10.05.19.0066/0218U006642

Методичні рекомендації щодо визначення альтернативного критерію оцінки уражаючих властивостей куль травматичної дії: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Колодійцев Олександр Вікторович. – ДР 0116U003869. УДК 343.98.

321 с.

Об'єкт дослідження – уражаючі елементи (еластичні кулі та еластична картеч), які призначені для стрільби із зброї травматичної дії та гладкоствольних рушниць 12-го калібру; ушкодження та поранення, які спричинені означеними кінетичними снарядами. Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій щодо визначення доцільності застосування як альтернативного критерію оцінювання уражаючих властивостей куль травматичної дії довжини спричиненого ними ранового каналу. Теоретичні та практичні результати – досліджено особливості механізму формування вогнепальних ушкоджень у біологічних тканинах, які були спричинені різними видами уражаючих елементів травматичної дії різного калібру. Новизна – уперше розроблено методичні рекомендації, у яких запропоновано введення нового критерію оцінювання уражаючих властивостей кінетичних снарядів. Ефективність запровадження – результати досліджень дозволяють визначати критерій оцінювання уражаючих властивостей кінетичних снарядів різних видів, який ґрунтується на довжині ранового каналу спричинених ними поранень. Галузь використання – результати НДР будуть впроваджені в експерту практику судової балістики й судової медицини, а також необхідні фахівцям експертних установ Міністерства юстиції України, МОЗ України та МВС України, можуть використовуватися працівниками СБУ, слідчих органів і спеціалізованих навчальних закладів Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0067/0218U006643

Методичні рекомендації щодо визначення деяких соціально-біологічних особливостей особи за усним мовленням: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Брендель Ольга Іванівна. – ДР 0116U003870. УДК 343.98.

103 с.

Об'єкт дослідження – продукти мовленнєвої діяльності (від окремого слова до цілого мовленнєвого потоку), записані на фізичних носіях інформації (аудіо-, відеозаписи). Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій щодо

визначення деяких соціально-біологічних особливостей особи за усним мовленням для отримання максимально повної інформації про особу. Теоретичні та практичні результати – визначено предмет, об'єкт, завдання та розроблено алгоритми діагностичних досліджень усного мовлення з метою встановлення певних соціально-біологічних характеристик диктора: статі, зросту, ваги, віку тощо; рідної мови та місця формування мовних і мовленнєвих навичок; рівня освіти особи; професії та соціального оточення особи. Новизна – уперше розроблено методичні рекомендації щодо визначення соціально-біологічних особливостей особи за усним мовленням. Ефективність упровадження – методичні рекомендації дозволять експертам максимально повно вирішувати поставлені завдання, підвищити професійність досліджень, аргументованість і доказовість висновків експертів. Галузь використання – результати НДР будуть упроваджені в експертну практику з лінгвістичних досліджень експертизи відео-, звукозапису. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0068/0218U006644

Розробка методики дослідження ознак монтажу цифрових зображень на основі аналізу ентропії шумів: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Чорний Сергій Вячеславович. – ДР 0117U004744. УДК 343.98.

110 с.

Об'єкт дослідження – цифрове зображення. Мета роботи – розроблення методики з дослідження ознак фотомонтажу та редагувань цифрових фотозображень методом аналізу ентропії їх шумів і програмні продукти для автоматизації досліджень ознак монтажу в цифрових зображеннях. Теоретичні та практичні результати – розроблено методику дослідження цифрових фотозображень методом аналізу ентропії їх шумів, що дозволяє виявляти ознаки фотомонтажу та редагування за спотвореннями їх шумового фону. Новизна – уперше розроблено методику виявлення ознак фотомонтажу та редагування зображення на основі аналізу ентропії шумів, їх класифікації, а також розроблено програмний продукт для реалізації методики досліджень. Ефективність упровадження – отримані результати можуть використовуватися для вирішення завдань судової експертизи відео-, звукозапису цифрових зображень, що дозволить експертам максимально повно вирішувати поставлені питання, підвищити аргументованість і доказовість висновків. Сфера (галузь) використання – результати НДР будуть упроваджені в експертну практику з судової експертизи відео-, звукозапису. Ефективність упровадження – методичні рекомендації дозволять експертам максимально повно вирішувати поставлені завдання, підвищити професійність досліджень, аргументованість і доказовість висновків експертів. Галузь використання – результати НДР будуть упроваджені в експертну практику з лінгвістичних досліджень експертизи відео-, звукозапису. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0069/0218U006645

Методичні рекомендації з експертного дослідження параметрів гальмування транспортних засобів категорії М1 з шипами протиковзання у різних дорожніх умовах: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Свідерський Олександр Олександрович. – ДР 0116U003872. УДК 343.98.

49 с.

Об'єкт дослідження – транспортні засоби категорії М1, на колесах яких установлені шини з шипами протиковза-

ння. Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій з експертного дослідження експериментально встановлених значень параметрів гальмування транспортних засобів М1, на колесах яких установлені шини з шипами протиковзання, у різних дорожніх умовах. Теоретичні та практичні результати – отримані експериментальні дані стосовно величини сталого уповільнення та величини часу наростання уповільнення при екстремому гальмуванні транспортних засобів категорії М1, на колесах яких установлені шини з шипами протиковзання. Новизна – уперше встановлені експериментальні дані щодо процесу гальмування транспортних засобів М1, на колесах яких установлені шини з шипами протиковзання, параметри яких узагалі відсутні в експертній практиці та іншій науково-методичній літературі. Ефективність упровадження – ці методичні рекомендації сприятимуть усуненню типових помилок при проведенні експертної оцінки дій учасників ДТП, при застосуванні гальмування транспортних засобів категорії М1 із шипами протиковзання в різних дорожніх умовах. Галузь використання – судова інженерно-транспортна експертиза. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0070/0218U006646

Методика дослідження дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-технічної експертизи: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Ключев Олександр Миколайович. – ДР 0116U003873. УДК 343.98.

309 с.

Об'єкти дослідження – матеріальні носії інформації та дані щодо обставин виникнення й розвитку пожежі, а також дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів із гасіння пожежі, що містяться в документальних матеріалах. Мета роботи – розроблення методики дослідження дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-технічної експертизи. Теоретичні та практичні результати – розроблено алгоритм вирішення завдань щодо визначення відповідності дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-рятувальних робіт вимогам нормативних документів і пожежно-тактичним прийомам бойових дій. Новизна – уперше розроблено методику, яка сприятиме єдиному підходу до проведення судових пожежно-технічних експертиз із цього напрямку досліджень. Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань пожежно-технічних досліджень. Галузь використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ МЮ України, МВС України, а також дослідно-випробувальних лабораторій ДСНС України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0071/0218U006647

Комплексна методика експертного визначення шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Крайнов Ігор Павлович. – ДР 0116U003875. УДК 343.98.

116 с.

Об'єкт дослідження – матеріальні й матеріалізовані джерела інформації, досліджувані експертами з метою встановлення фактичних даних визначення розмірів шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів сторонніми предметами та матеріалами, сміттям без відповідних дозволів та обставин справи щодо засмічення земельних ресурсів. Мета роботи – розроблення комплексної методики експер-

тного визначення розмірів шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів. Теоретичні та практичні результати – розроблено комплексну методику експертного визначення шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів. Новизна – вперше здійснено узагальнення комплексного дослідження з визначення шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів. Ефективність упровадження – робота має застосовуватися в практичній діяльності судово-експертних установ МЮ України, що дозволить суттєво розширити можливості проведення судово-екологічних досліджень. Галузь використання – методика призначена для застосування при виконанні комплексної судової інженерно-екологічної та економічної експертизи в експертних установах МЮ України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0072/0218U006648

Розробка автоматизованої системи накопичення емпіричних даних з практики комп'ютерно-технічних експертиз: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Можаяв Михайло Олександрович. – ДР 0117U004747. УДК 343.98.

30 с.

Об'єкт дослідження – методи та системи накопичення та управління інформацією, поширення документальної інформації, системи збереження метаданих цифрової інформації. Мета роботи – створення автоматизованої системи накопичення, збереження та управління інформацією, емпіричними даними з практики судової комп'ютерно-технічної експертизи. Теоретичні та практичні результати: створено автоматизовану систему накопичення емпіричних даних з практики судової комп'ютерно-технічної експертизи. Новизна – вперше створена автоматизована система обміну в реальному часі практичним досвідом між усіма суб'єктами судово-експертної діяльності у сфері комп'ютерно-технічної експертизи. Ефективність упровадження – застосування автоматизованої системи накопичення емпіричних даних з практики судової комп'ютерно-технічної експертизи дозволить швидко обмінюватися досвідом усім судовим експертам України, яким надано на це дозвіл, що значно спростить навчання молодих експертів завдяки наявності документації до великої кількості практичних випадків, створює цінне джерело інформації для наукових публікацій. Галузь використання – результати цієї роботи будуть реалізовані в процесі виконання судових комп'ютерно-технічних експертиз. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0073/0218U006649

Розробка методики проведення судово-економічної експертизи з питань господарських операцій із земельними ділянками: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Аніщенко Ольга Вікторівна. – ДР 0117U004749. УДК 343.98.

83 с.

Об'єкт дослідження – дані державного земельного кадастру, договір оренди земельної ділянки, документи бухгалтерського обліку підприємств, акт перевірки дотримання вимог земельного законодавства, акт обстеження земельної ділянки, розрахунок розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельної ділянки та інші документи, пов'язані з користуванням земельною ділянкою. Мета роботи – створення методики проведення судово-економічних експертиз, пов'язаних з операціями із земельними ділянками. Теоретичні та практичні результати: наведено загальні нормативні положення щодо використання земельних ділянок, здійснено аналіз сучасної експертної практики й надано детальний алгоритм проведення експертиз стосовно дослі-

джень операцій із земельними ділянками. Новизна – вперше створено методику проведення судово-економічної експертизи з питань господарських операцій із земельними ділянками. Ефективність упровадження розроблена методика дозволить більш повно задовольнити потреби судових експертів при здійсненні досліджень і зменшити строки проведення експертиз. Галузь використання в експертній практиці при проведенні судових економічних експертиз та експертних досліджень при вирішенні питань, що стосуються дослідження операцій із земельними ділянками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0074/0218U006650

Розробка методики проведення судових експертиз по справам, пов'язаним з визначенням розміру матеріальної шкоди, заподіяної працівникові на виробництві: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Савченко Ірина Олександрівна. – ДР 0117U004750. УДК 343.98.

149 с.

Об'єкт дослідження – матеріальні носії інформації, документи синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку підприємств, пов'язані із нарахуванням і виплатою заробітної плати, відшкодуванням шкоди потерпілому на виробництві. Мета роботи – розроблення методики проведення судових експертиз у справах, пов'язаних із визначенням розміру матеріальної шкоди, заподіяної працівникові на виробництві. Теоретичні та практичні результати – надано методичні рекомендації із застосування окремих наукових методів і норм чинного законодавства при вирішенні судово-економічною експертизою питань визначення розміру матеріальної шкоди, заподіяної працівникові на виробництві. Новизна – вперше розроблено методику проведення судово-економічних досліджень із питань визначення розміру матеріальної шкоди, заподіяної працівникові на виробництві. Ефективність упровадження – розроблена методика сприятиме якісному та об'єктивному складанню експертних висновків із визначення розміру матеріальної шкоди, заподіяної працівникові на виробництві. Галузь використання – в експертній практиці при проведенні судово-економічних експертиз та експертних економічних досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0075/0218U006651

Розробка методики дослідження операцій по нарахуванню та виплаті заробітної плати під час простою, санації і ліквідації: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Петров Сергій Станіславович. – ДР 0117U004751. УДК 343.98.

82 с.

Об'єкт дослідження – матеріальні носії інформації про обставини, які виникають у ході проведення судово-економічних експертиз і економічних досліджень у зв'язку з обліком операцій, пов'язаних із нарахуванням, виплатою й обліком заробітної плати під час простою, санації та ліквідації підприємства. Мета роботи – розроблення нормативно обґрунтованої методики з вирішення питань, пов'язаних із нарахуванням, виплатою й обліком заробітної плати під час простою, санації та ліквідації підприємства. Теоретичні та практичні результати – визначено методичні підходи щодо дослідження окремих операцій, пов'язаних із нарахуванням, виплатою й обліком заробітної плати під час простою, санації та ліквідації підприємства. Новизна – вперше створено методику з вирішення питань, пов'язаних із нарахуванням, виплатою й обліком заробітної плати під час простою, санації та ліквідації підприємства. Ефективність упровадження

– розроблена методика сприятиме якісному та об'єктивному складанню експертних висновків при вирішенні питань, пов'язаних із нарахуванням, виплатою й обліком заробітної плати під час простою, санації та ліквідації підприємства. Галузь використання – експертна практика з проведення судово-економічних експертиз і для підготовки фахівців за цим напрямом досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0076/0218U006652

Методичні рекомендації з визначення відповідних характеристик товару згідно з Українським класифікатором товарів зовнішньоекономічної діяльності при проведенні судово-товарознавчих експертиз: Заключний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Михальський Олег Олександрович. – ДР 0116U003877. УДК 343.98.

81 с.

Об'єкт дослідження – товари зовнішньоекономічної діяльності. Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій із визначення відповідних характеристик товару згідно з Українським класифікатором товарів зовнішньоекономічної діяльності при проведенні судово-товарознавчих експертиз. Теоретичні та практичні результати – оновлено алгоритм застосування правил інтерпретації класифікації товарів при проведенні судово-товарознавчих експертиз; визначено критерії та особливості характеристики товарів (за окремими товарними групами. Новизна – уперше розроблені методичні рекомендації з визначення відповідних характеристик товарів при проведенні судово-товарознавчих експертиз. Ефективність упровадження – результати НДР дозволяють суттєво розширити можливості проведення судово-товарознавчих експертиз щодо визначення відповідних характеристик товарів. Галузь використання – результати НДР можна використовувати в експертній практиці при проведенні товарознавчих експертиз. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0077/0218U006653

Методичні рекомендації з дослідження назв лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки: Заклучний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Заніна Тетяна Анатоліївна. – ДР 0116U003878. УДК 343.98.

80 с.

Об'єкт дослідження – назви лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки. Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій із дослідження назв лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки. Теоретичні та практичні результати – проведено підбір і вивчення нормативної бази та інформаційних джерел, аналіз експертної практики; вивчені особливості складання назв лікарських засобів; розроблено перелік питань і алгоритм дослідження назв лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки. Новизна – уперше створено методичні рекомендації, у яких висвітлюються сучасні особливості проведення судових експертиз у сфері інтелектуальної власності, де об'єктами є назви лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки. Ефективність упровадження – результати роботи допоможуть вирішувати питання судової експертизи у сфері інтелектуальної власності при дослідженні назв лікарських засобів, зареєстрованих як торговельні марки. Галузь використання – створені методичні рекомендації будуть використовуватись експертами в галузі інтелектуальної власності науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0078/0218U006654

Методика судово-психологічної експертизи комунікативної взаємодії між особами, зафіксованої у матеріалах відеозапису з камери зовнішнього спостереження: Заклучний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Єгорова Тетяна Михайлівна. – ДР 0115U000587. УДК 343.98.

128 с.

Об'єкт дослідження – легалізований відеозапис із камери зовнішнього спостереження, у якому відображаються психологічні особливості процесу комунікативної взаємодії між суб'єктами в ситуації, що розслідується в кримінальному провадженні. Мета роботи – розроблення методики судово-психологічної експертизи комунікативної взаємодії між особами, зафіксованої в матеріалах відеозапису з камери зовнішнього спостереження. Теоретичні та практичні результати – розглянуто науково-методичні аспекти судово-психологічної експертизи комунікативної взаємодії між особами, зафіксованої в матеріалах відеозапису з камери зовнішнього спостереження; визначено предмет, об'єкт, завдання, розроблено алгоритми та критерії оцінювання результатів дослідження. Новизна – уперше створено методику судово-психологічної експертизи комунікативної взаємодії між особами, зафіксованої в матеріалах відеозапису з камери зовнішнього спостереження. Ефективність упровадження – застосування методики в експертній практиці удосконалює дослідження відповідно до регламенту судової експертизи. Галузь використання – в експертній практиці та при підготовці фахівців за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження». Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0079/0218U006655

Методика судово-психологічної експертизи у кримінальних провадженнях щодо злочинів проти статеві недоторканості: Заклучний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Сліпець Олена Олексіївна. – ДР 0115U000586. УДК 343.98.

106 с.

Об'єкт дослідження – сукупність джерел інформації, які відображають індивідуально-психологічні особливості потерпілої особи та специфіку її емоційного стану й діяльності в протиправній ситуації посягання на статеву недоторканість. Мета роботи – розроблення методики судово-психологічної експертизи в кримінальних провадженнях щодо злочинів проти статеві недоторканості. Теоретичні та практичні результати – визначено завдання, предмет, об'єкт, розроблено алгоритми та критерії оцінювання результатів експертизи. Новизна – уперше створено методику судово-психологічної експертизи в кримінальних провадженнях щодо злочинів проти статеві недоторканості. Ефективність впровадження – застосування методики в експертній практиці оптимізує діяльність експерта. Галузь використання – в експертній практиці та при підготовці фахівців за спеціальністю «Психологічні дослідження». Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0080/0218U006656

Методика психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди: Заклучний звіт /Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Савкіна Тетяна Васиївна. – ДР 0116U003879. УДК 343.98.

79 с.

Об'єкт дослідження – психологічні аспекти моральної шкоди. Мета роботи – створення методики психологічного

дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди. Теоретичні та практичні результати – розглянуто теоретичні аспекти судово-психологічної експертизи моральної шкоди, визначено предмет і об'єкт, здійснено аналіз експертних проваджень та узагальнено експертну практику з проблемних питань судово-психологічної експертизи моральної шкоди; проаналізовано літературу за темою, детально розглянуті основні матеріали, необхідні для проведення дослідження. Новизна – уперше розробляється методика психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди. Ефективність упровадження – створена методика забезпечить єдиний метод і підхід до проведення судово-психологічної експертизи моральної шкоди, підвищить її ефективність та якість. Галузь використання – судово-психологічна експертиза. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0081/0218U006841

Методика почеркознавчого дослідження рукописних записів, виконаних особами в стані алкогольного сп'яніння: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Кирилєнко Світлана Сергіївна. – ДР 0116U006191. УДК 343.98.

136 с.

У науково-дослідній роботі проаналізовано літературні джерела, які присвячені питанням дослідження рукописних записів, виконаних особами в стані алкогольного сп'яніння, та експертну практику з дослідження такого роду почеркових об'єктів, описано процес їх відбору та аналізу, а також симптомокомплекс діагностичних ознак почерку та писемного мовлення, який в них проявляється. В Методиці визначені та описані етапи та стадії, які має пройти експерт для того, щоб встановити, чи виконані рукописні записи або рукописний запис особою, яка перебувала в стані алкогольного сп'яніння на час виконання вказаних почеркових об'єктів або об'єкта. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0082/0218U006842

Розробка методичних рекомендацій "Дослідження спеціальних бланків для нотаріальних документів": Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Науменко Сергій Миколайович. – ДР 0116U006192. УДК 343.98.

163 с.

В процесі проведення науково-дослідної роботи було здійснено збір та узагальнення відомостей за даною тематикою, ознайомлення з технологічним процесом виготовлення спеціальних бланків для нотаріальних документів - способами друку, властивостями фарб. Враховуючи, що за роки незалежності України бланки виготовлялись шістьма виробниками, які неодноразово змінювали дизайн та елементи захисту, науково-дослідна робота містить опис

та якісні ілюстрації кожного виду бланків зі збільшеними зображеннями фрагментів, завдяки цьому зображення можна використовувати, як зразки для порівняння при проведенні експертиз. На підставі отриманих відомостей, а також за результатами узагальнення науково-технічних, інформаційних джерел, запропоновано єдиний методичний підхід та алгоритм вирішення питання щодо відповідності досліджуваних бланків для нотаріальних документів встановленим зразкам. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0083/0218U006843

Розробка методичного посібника "Технічні

характеристики та матеріальна частина ручних гранат та гранатометів": Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Луценко Сергій Григорович. – ДР 0116U006193. УДК 343.98.

292 с.

У посібнику викладено інформацію про ручні гранати, гранатомети та вистріли до них, учбово-імітаційні гранати, піротехнічні вироби військового призначення та приладдя, за допомогою яких проводиться навчання осіб поводженню з ними, а також у посібнику викладена інформація щодо заводів-виробників та опоряджувальних підприємств. Матеріали, що містяться у посібнику, розраховані на судових експертів, працівників органів досудового слідства та суду, практичних працівників правоохоронних органів, що залучаються для виконання службово-бойових завдань по охороні громадського порядку та участі у захисті територіальної цілісності держави. Може бути корисним для слухачів, курсантів, науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів правоохоронної системи та Збройних сил України, у яких викладають відповідні теми. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0084/0218U006844

Розробка методики "Комплексне дослідження ракетно-артилерійського озброєння": Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Рувін Олександр Григорович. – ДР 0117U007268. УДК 343.98.

77 с.

У даній науково-дослідній роботі проаналізовано стан методик дослідження ракетно-артилерійського озброєння при проведенні судової військової експертизи. Дана структура методики, визначені предмет, об'єкт та суб'єкти, основні завдання судової військової експертизи, відпрацьований алгоритм дій судового експерта при проведенні дослідження ракетно-артилерійського озброєння. Розроблена методика, поширюється на дослідження: причинно-наслідкового зв'язку порушення чинного законодавства посадовими особами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до закону, військових формувань, правоохоронних органів сектору безпеки і оборони з настанням втрат, пошкоджень та наслідків використання ракетно-артилерійського озброєння, які привели до тяжких наслідків, загибелі людей і втрати озброєння; відомостей стану ракетно-артилерійського озброєння (за номенклатурою Центрального ракетно-артилерійського управління Озброєння Збройних Сил України). За результатами науково-дослідницької роботи буде запропоновано внести дану методику до Реєстру методик проведення судових експертиз та до Переліку науково-технічної та довідкової літератури за спеціальністю 16.1 "Військові дослідження". Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0085/0218U006845

Розробка методичних рекомендацій визначення розміру втрачених активів та недоотриманих доходів залежно від класифікації: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Переймивок Т.А. – ДР 0117U007117. УДК 343.98.

64 с.

Розроблені авторами методичні рекомендації визначають нормативно обґрунтований універсальний підхід для проведення дослідження з питань визначення розміру збитків при проведенні судово-економічних експертиз в кримінальному, господарському та цивільному процесі. У роботі наведено особливості визначення розміру втрачених активів та недоотриманих доходів на підставі даних бухгалтерського

обліку. Також запропоновано підхід до обґрунтування розміру недоотриманого доходу та упущеної вигоди із застосуванням методу моделювання прогностичних показників. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0086/0218U006846

Розробка методичних рекомендацій щодо визначення вартості майна і техніки військового призначення та озброєння: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Бондар Вячеслав Михайлович. – ДР 0116U006197. УДК 343.98.

41 с.

Нагальна необхідність проведення судових експертиз з визначення вартості, а також розміру матеріального збитку, завданого державі в результаті пошкодження або знищення майна і техніки військового призначення та озброєння з'явилась в тому числі, в результаті озброєного конфлікту на сході України - бойових дій на території Донецької та Луганської областей, що розпочалися у квітні 2014 року. Алгоритми та відповідні розрахунки, які наведені в НДР, дадуть змогу вирішувати нагальні питання, що ставляться при проведенні судових експертиз майна і техніки військового призначення та озброєння, призначеними органами досудового слідства з визначення ринкової вартості об'єкту дослідження, розміру матеріального збитку, завданого внаслідок розукрупнення, пошкодження або повного знищення об'єкту дослідження. Вказані алгоритми відповідають вимогам існуючої методологічної та нормативно-правової бази. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0087/0218U006847

Методика дослідження дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-технічної експертизи: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Лисенко Олександр Володимирович. – ДР 0116U006199с. УДК 343.98.

22 с.

Метою даної науково-дослідної роботи є розроблення методики дослідження дій особового складу органів управління пожежно-рятувальними підрозділами з гасіння пожежі при проведенні пожежно-технічної експертизи. Результати цієї роботи можуть бути використані у практичній діяльності експертів МЮ України та експертних установ інших відомств при проведенні пожежно-технічних експертиз та експертних досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0088/0218U006848

Розробка методичних рекомендацій проведення судових електротехнічних експертиз з питань оцінки і аналізу пожежної небезпеки електроустановок: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Шмерего Олександр Борисович. – ДР 0117U007124с. УДК 343.98.

19 с.

Метою даної науково-дослідної роботи є розроблення методичних рекомендацій з дослідження обставин виникнення аварійних процесів в роботі електрообладнання та електростаткування, у тому числі, коли такі явища призвели до виникнення пожежі. Результати цієї роботи можуть бути використані у практичній діяльності експертів МЮ України та експертних установ інших відомств при проведенні комплексних електротехнічних та пожежно-технічних експертиз та

експертних досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0089/0218U006849

Методика психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Арефіна Наталія Михайлівна. – ДР 0116U006200с. УДК 343.98.

9 с.

Розроблений етап методики визначає нормативно обґрунтований підхід для проведення розрахунку грошової компенсації моральних страждань особи. У роботі розглянуто проблемне питання, яке призводило до похибки у розрахунках можливого розміру грошової компенсації моральних страждань. Для забезпечення використання методики в частині розрахунку запропоновано приведення показників коефіцієнтів формули у відповідність із реаліями українського законодавства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.05.19.0090/0218U007798

Методика мистецтвознавчої експертизи (загальна частина): Заключний звіт /Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України; Керівник Новікова Катерина Володимирівна. – ДР 0117U004101. УДК 343.98.

26 с.

Експертиза творів мистецтва є важливою складовою у справі збереження культурних цінностей України. Для експертів-мистецтвознавців важливе значення має "Методика мистецтвознавчої експертизи (загальна частина)". Це перша спроба узагальнити досвід з дослідження різних за типом об'єктів мистецтвознавчої експертизи. Головною метою "Методики" була розробка чіткого алгоритму дій експерта під час виконання мистецтвознавчої експертизи та оформлення її результатів, що покликані мінімізувати затратний час та підвищити рівень якості роботи експерта під час мистецтвознавчих досліджень. На основі узагальненого досвіду здійснення мистецтвознавчої експертизи у даній методиці систематизовано та уніфіковано процедуру виконання мистецтвознавчого дослідження, забезпечено єдиний підхід до основних параметрів оцінювання результатів дослідження. У роботі викладено загальні положення, основні терміни, методи та стадії мистецтвознавчого дослідження, подано структуру експертного висновку. Наведено перелік виміральної техніки та дослідницького обладнання, витратних матеріалів, які використовуються під час таких досліджень, окреслено вимоги щодо оснащення відповідних підрозділів. Водночас, автори даної "Методики" не ставили собі за мету визначати весь шлях вивчення окремих об'єктів мистецтвознавчого дослідження. Розроблена методика забезпечить єдиний підхід щодо проведення та оформлення результатів експертного мистецтвознавчого дослідження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.87 Міжнародне право

10.05.19.0091/0218U006929

Особливості і тенденції розвитку правотворчості в умовах трансформації суспільства: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Плавич Володимир Петрович. – ДР 0113U003317. УДК 341.23:342 (477).

61 с.

Наукова новизна та значимість отриманих результатів полягає в тому, що дослідження є одним з перших у вітчиз-

зв'язній юридичній науці теоретико-правових наукових досліджень теоретико-методологічних проблем правотворчості. У межах здійсненого дослідження запропоновано авторське бачення поняття функцій правотворчості, під якими ми розуміємо напрями діяльності відповідних органів по створенню нормативно-правових актів з метою урегулювання суспільних відносин у сферах, де такі відносини не урегульовані, або урегульовані неналежним чином і потребують удосконалення чи в зміни або ж скасування. Також надано визначення поняття «етики правотворчої діяльності» як різновиду професійної етики - це сукупність вимог, правил, приписів суспільства і держави що визначають моральні якості особистості фахівців (а саме - державних службовців (інших професійних груп та фахівців), які займаються правотворчою (нормопроектною) діяльністю), та їх ставлення до своїх професійних обов'язків, виходячи із специфіки вказаної діяльності. Удосконалено розуміння змісту правотворчої діяльності в Україні, яка фактично уособлює два різних за своїм характером процеси - підготовка проекту нормативно-правового акта та прийняття нормативно-правового акта. Ці процеси є діалектично взаємопов'язаними, оскільки окремо один від одного вони позбавлені сенсу та не досягають мети правотворчості. Необхідно зазначити, що набуло подальшого розвитку положення, за яким мету правотворчості у загальному вигляді можна визначити як діалектичну взаємодію цілі (створення якісного законодавства) та результату (ефективна реалізація права).

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.05.19.0092/0519U001064

Балацька Олена Борисівна. Культурні детермінанти актуалізації та трансформації насилля в політичній сфері сучасного суспільства: Дис... д.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 04.04.2019.

УДК 323.28:321.02.

428 с. – Бібліогр.: 471 назва.

У дисертації запропоновано авторську концепцію феномена політичного насилля як політико-культурного явища. Визначено понятійно-категоріальний апарат, методологічні основи дослідження, структуру, типологію політичного насилля, індивідуально-психологічний, інституційний та системний виміри його реалізації. Досліджено систему детермінації політичного насилля з наголосом на ролі ціннісно-культурних чинників у розгортанні та поширенні конфліктів й інших форм протидії. Визначено загальну динаміку активізації насилля і тенденції його трансформації через аналіз актуалізації інформаційно-психологічних та ідеологічних складових. З'ясовано соціокультурні й геополітичні застави російсько-українського конфлікту. Запропоновано дворівневу стратегію мінімізації політичного насилля.

11.05.19.0093/0419U001193

Додонов Данило Романович. Раціоналізація політичної поведінки в контексті формування демократичного суспільства: Дис... к.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 04.04.2019.

УДК 323.22/.28+321.02+159.99+321.07.

255 с. – Бібліогр.: 306 назв.

У дисертації аналізуються науково-емпіричні надбання з вивчення політичної поведінки. Розглядаються раціональні та ірраціональні начала в структурі політичної поведінки, її форми у демократичних суспільствах, проблеми типологізації та принципи побудови моделі поведінки політичних

суб'єктів у залежності від рівня раціоналізації. Проводиться детальний аналіз типологій політичної поведінки за рівнем раціоналізації та розглядається їх реалізація в сучасних політичних практиках. Пропонується власна модель, що фіксує типи поведінки політичних суб'єктів за рівнем раціоналізації. Виокремлено дев'ять поведінкових режимів: лідерів (фаталістичний, прагматичний, рефлексивний), політичного активу (популістський, лобістський, субстантивістський) та мас (інертно-пасивний, мобілізований, автономний). Зафіксовано тенденцію в українському суспільстві до підвищення рівня автономності політичної поведінки, форми якої збагачуються та апробуються в ході політичної боротьби. Для виявлення рівня раціоналізації політичної поведінки акторів було проведено пілотажне соціологічне опитування, яке дозволило виявити значущість таких критеріїв раціональності як послідовність, відповідальність, здатність до прогнозування, готовність до активних дій тощо.

11.05.19.0094/0218U007012

Проблеми правового регулювання молодіжної політики в Україні: Заключний звіт /Херсонський державний університет; Керівник Стратонов Василь Миколайович. – ДР 0114U005544. УДК 342.97:329.78. 271 с.

Для досягнення головної мети в межах дослідження розкрито поняття та моделі молодіжної політики; проаналізовано поняття та види державних молодіжних програм як елементу молодіжної політики; охарактеризовано вплив принципів права на правового регулювання молодіжної політики; визначено напрями правового регулювання молодіжної політики в Україні; проаналізовано нормативну складову правового механізму формування та реалізації державних молодіжних програм; виявлено особливості та місце правовідносин у правовому механізмі формування та реалізації державних молодіжних програм; виокремлено та систематизовано проблеми правового механізму формування та реалізації державних молодіжних програм в Україні; обґрунтовано напрями оптимізації правового механізму формування та реалізації державних молодіжних програм в Україні.

12 НАУКОЗНАВСТВО

12.01 Загальні питання наукознавства

12.05.19.0095/0218U007085

Інформаційно-аналітичне забезпечення функціонування Українсько-Китайського центру міжнародного трансферу технологій: Заключний звіт /Державне підприємство "Центр науково-технічної інформації та сприяння інноваційному розвитку України"; Керівник Кочетков Володимир Миколайович. – ДР 0118U000668. УДК 001:002; 002:004. 00 с.

Удосконалення форм та методів інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування Українсько-Китайського центру міжнародного трансферу технологій для подальшого розвитку співробітництва українських та китайських організацій і підприємств, взаємовигідного трансферу і комерціалізації технологій та наукових розробок, формування спільних інформаційних ресурсів інноваційної діяльності, просування інновацій, прискорення впровадження високих технологій у виробництво. Робота передається за кордон за договірною ціною.

12.41 Організація науки. Політика в галузі науки

12.05.19.0096/0218U006793

Вивчення стану наукових досліджень в Пів-

денному регіоні України, їх інноваційної складової та відповідності пріоритетним напрямкам науки і техніки: **Заключний звіт /Південний науковий центр НАН України і МОН України; Керівник Хуторной Олексій Михайлович. – ДР 0114U004513. УДК 001.891:658.589 (477.7).**

108 с.

Звіт містить 107 стор., 50 малюнків, 43 табл. та 23 посилання на літературні джерела. Мета дослідження: Основною метою дослідження є збір і аналіз значного масиву даних щодо фундаментальних досліджень та інноваційних розробок, які виконуються науковими установами Одеської, Миколаївської та Херсонської областей незалежно від їх відомчого підпорядкування; виділення фундаментальних досліджень цільового характеру, відстеження та оцінка ефективності їх доведення до інноваційних проектів (розробок).

12.81 Міжнародне співробітництво в науці

12.05.19.0097/0218U006673

Відбір пропозицій для науково-технічної співпраці: **Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Русанов Андрій Вікторович. – ДР 0118U000864. УДК 001.83 (100).**

23 с.

Розглянуто пропозиції з вирішення міжгалузевих проблем для сприяння розвитку українських підприємств. Розробки можуть бути використані в рамках виконання інвестиційних проектів в галузі енергомашинобудування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

13 КУЛЬТУРА

13.15 Організація і управління в галузі культури

13.05.19.0098/0218U007439

Дослідження особливостей адаптаційних реакцій організму людини до фізичних навантажень залежно від рівня фізичного розвитку, функціонального стану та стану здоров'я для розробки оптимальних програм корекції методами фізичної реабілітації і функціональним харчуванням: **Заключний звіт /Одеський національний медичний університет; Керівник Юшковська Ольга Геннадівна 515/14-18. – ДР 0113U006426. УДК 612-056.2:613.71:613.2.**

96 с.

Об'єкт даного дослідження - спортсмени чоловічої статі, які спеціалізуються в наступних дисциплінах: карате (43 людини), пауерліфтингу (41 осіб), бігу на наддовгій дистанції (73 людини), 69 хворих на ішемічну хворобу серця, 40 жінок після радикальної мастектомії. Мета дослідження - розробка інтегральних критеріїв оцінки ступеня адаптації організму до фізичних навантажень залежно від напрямку тренувального процесу, стану здоров'я, функціонального стану та характеру фізичного навантаження. Визначені найбільш вагомі фактори фізичної працездатності при заняттях фізичними навантаженнями аеробного, анаеробного і змішаного енергозабезпечення. Визначена фазність процесів довгострокової адаптації організму в залежності від енергетичного забезпечення фізичної завантаження. Проведена апробація застосування функціонального харчування у хворих на ІХС на санаторно-курортному етапі реабілітації. Проведена апробація застосування методик фізичної реабілітації на санаторно-курортному етапі після радикальної мастектомії з урахуванням післяопераційних ускладнень.

13.51 Музейна справа. Музеєзнавство

13.05.19.0099/0218U007111

Музей як простір полілогу домінуючих та альтернативних наративів: від теорії до практики: **Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Вербицька П.В. – ДР 0118U001634. УДК 069.01; 069.08; 069.316; 069.4.**

65 с.

У результаті виконання першого етапу "Проведення спільних досліджень експозицій музеїв України і Литви. Узгодження методології дослідницької роботи" НДР українська команда ознайомилась із музейними наративами Литви - відвідало Національний музей Палацу великих князів литовських, Центр пізнання державності, Національний музей Литви, Тракайський замок, Центр толерантності, Музей державного культурного розвитку Кернаве, Музей окупації та боротьби за свободу, Музей грошей. У ході відвідин також відбулося обговорення концепції, методологічних засад і планів роботи над науковою монографією, уточнено поточні питання реалізації проекту. Учасники проекту взяли участь у науковому семінарі та презентували наративи українських музеїв, провели відкриті лекції для студентів історичного факультету Вільнюського університету. Проведено зустріч із деканом і викладачами з метою інформування про діяльність ІГСН і кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини та можливі напрями поглиблення міжнародної співпраці.

13.71 Архівна справа. Архівознавство

13.05.19.0100/0218U006925

Дослідження процесів історичного документотворення в контексті функціонування державних інституцій як фондоутворювачів, в процесі діяльності яких були створені документи Національного архівного фонду (XV – поч. XX ст.): **Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Приходько Людмила Федорівна. – ДР 0117U000044. УДК 930.253:351/354(477) «14/19».**

366 с.

Об'єкт дослідження: історія становлення і функціонування державних інституцій на українських землях упродовж XV - кінця XVIII ст., в діяльності яких були створені документи Національного архівного фонду (НАФ). Мета роботи: ретроспективний аналіз історії становлення й функціонування державних інституцій на українських землях упродовж XV - кінця XVIII ст. як фондоутворювачів, у процесі діяльності яких були створені документи НАФ. Методи дослідження: понятійний, історичний, логічний, системний, моделювання, історіографічного пізнання, класифікаційний (типологічний), історико-хронологічний, історико-порівняльний, історико-генетичний, джерелознавчого аналізу і джерелознавчого синтезу. Результати та їх новизна: НДР виконується в Україні вперше. За результатами її виконання підготовлено заключний звіт з НДР з аналітичним оглядом архівних фондів, що були створені в діяльності державних інституцій на українських землях упродовж XV - кінця XVIII ст. у складі Великого князівства Литовського, Речі Посполитої, а також за часи козацько-гетьманської доби і зберігаються у ЦДІАК України. Значимість роботи: виконане НДР сприяє вдосконаленню основних процесів і технологій роботи з документами НАФ в архівних установах України, методів архівної евристики й джерелознавчої критики. Сфера застосування: призначений для використання у практичній роботі архівних установ України, які зберігають документи НАФ, для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів України, викладачів, науковців, для всіх,

хто цікавиться історичним минулим України.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.05.19.0101/0419U001238

Шитікова Світлана Петрівна. Реалізація програм міжнародної співпраці Європейського Союзу як механізм інтернаціоналізації вищої освіти України: Дис... к.пед.н. /Інститут вищої освіти НАПН України. – Захищена 18.04.2019.

УДК 378.1:339.92(477)+061.1ЄС.

297 с.: 17 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Визначено стан дослідження проблеми реалізації програм міжнародної співпраці ЄС у вищій освіті в контексті інтернаціоналізації. Проаналізовано та охарактеризовано цільові групи проектів, пріоритети в контексті реформи вищої освіти. Охарактеризовано виклики та системний вплив програм міжнародної співпраці ЄС на особистісному, інституційному, галузевому та національному рівнях. Ідентифіковано особливості та виявлено тенденції реалізації в Україні програм міжнародної співпраці ЄС у вищій освіті як механізму її інтернаціоналізації. Розроблено модель реалізації в Україні програм міжнародної співпраці ЄС як комплексного, багатокомпонентного механізму інтернаціоналізації вищої освіти. Запропоновано рекомендації щодо підвищення результативності впровадження в Україні проектів програм міжнародної співпраці ЄС у вищій освіті на національному та інституційному рівнях.

14.05.19.0102/0218U006582

Теоретико-методологічні засади формування толерантності у дітей та молоді:

Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Ляпунова Валентина Анатоліївна. – ДР 0115U001735. УДК 37.015.311:116.647.5.

179 с.

Поняття "толерантність" позначає одну з ключових гуманістичних цінностей сучасного глобалізованого світу. У педагогічному контексті толерантність розглядається як одна з цілей процесу виховання, а також як засіб досягнення виховних і освітніх завдань. Поняття "толерантність" визначається як сформована чи така, що перебуває в стані формування, моральна якість, моральна чеснота, комплексна особистісна якість, сутнісна властивість людини, умова успішної соціалізації, що проявляється в соціальних відносинах і головною ознакою якої є повага права іншого бути відмінним, інакшим. Результатом формування толерантності у дітей і молоді є становлення толерантної особистості, здатної до гуманної взаємодії з навколишнім світом і самим собою, що володіє терпимим ставленням, повагою і правовим розумінням оточуючих людей, незалежно від їх національних, культурних, релігійних належностей, поглядів і звичок. Показниками толерантності є відкритість та діалогічність. В основу концепції покладено ідею толерантної особистісної взаємодії педагога з дітьми як певного стану готовності до організації освітньо-виховної роботи в освітніх установах. Толерантна особистісна взаємодія як складова професійно-педагогічної компетентності педагога забезпечує успішність взаємодії з дітьми, трансляцію власного світу цінностей у їхню спільноту шляхом діалогічного та полілогічного спілкування

14.05.19.0103/0218U006617

Розвиток інтелектуальних здібностей сту-

дентів у процесі навчання фізики засобами комп'ютерного моделювання: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Єчкало Юлія Володимирівна. – ДР 0116U001848. УДК 004.89:378.

77 с.

Спроектовано методичну систему розвитку інтелектуальних здібностей у процесі навчання фізики засобами комп'ютерного моделювання. Розроблено методику розвитку інтелектуальних здібностей засобами комп'ютерного моделювання. Здійснено проектування мобільно орієнтованого середовища навчання фундаментальних і фахових дисциплін студентів закладів вищої освіти. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.07 Загальна педагогіка

14.05.19.0104/0419U001195

Раструба Тетяна Віталіївна. Розвиток особистісно орієнтованої музичної освіти дітей шкільного віку в Україні (остання чверть ХХ - початок ХХІ століття): Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 14.03.2019.

УДК 37 (477) (091) 19/20 :78.01(043.5).

252 с.: 14 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 287 назв.

У дисертації здійснено цілісний науковий аналіз та представлено практичні рекомендації з проблеми розвитку особистісно орієнтованої музичної освіти дітей шкільного віку в Україні (остання чверть ХХ - початок ХХІ століття). Проведений теоретико-методологічний аналіз поняттєво-термінологічного апарату, актуалізовано й розкрито змістові характеристики базових дефініцій та їх специфічний зміст. Обґрунтовано історико-педагогічну періодизацію розвитку особистісно орієнтованої музичної освіти учнів. Уточнено сутність поняття "особистісно орієнтована музична освіта", визначено її мету та завдання, характерні закономірності, принципи та ціннісні орієнтації. Розкрито особливості впровадження особистісно орієнтованого підходу до загальної музичної освіти учнів сучасності, який підпорядковується певній компонентній структурі, що відображає механізми, процедури, засоби реального використання її теоретичних положень. Хронологічно систематизовано розвиток особистісно орієнтованої музичної освіти дітей шкільного віку визначеного історичного періоду. Охарактеризовано творче використання досвіду особистісно орієнтованого музичного навчання і виховання в практичній діяльності закладів загальної середньої освіти сьогодення на рівні учителів та учнів.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.05.19.0105/0519U001062

Мільто Людмила Олександрівна. Розвиток ідей педагогічної майстерності вчителів в теорії і практиці освіти Росії (середина ХVІІІ - кінець ХХ століття): Дис... д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 02.04.2019.

УДК 37:005. 336. 5: (091: 001. 891. 3) (50 "17" / "19").

560 с.: 2 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 1106 назв.

Характеризовано зміст, організаційні форми й методи формування педагогічної майстерності у вищих навчальних закладах Росії середини ХVІІІ - кінця ХХ століття. Узагальнено творчий внесок діячів освіти, науки, культури Росії досліджуваного періоду та представників української наукової

еліті. Здійснено прогностичне обґрунтування творчого використання конструктивних ідей історико-педагогічного досвіду розвитку педагогічної майстерності в теорії і практиці освіти Росії середини XVIII - кінця XX століття в умовах модернізації педагогічної освіти України.

14.05.19.0106/0419U001200

Листюк Світлана Олександрівна. Сімейне виховання в системі освіти Японії (друга половина XX - початок XXI ст.): Дис... к.пед.н. /Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 28.03.2019.

УДК 37(091)(520)"19.../...20":37.018.1(043.3).

292 с.: 4 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 296 назв.

Об'єкт дослідження - особливості системи освіти та виховання в Японії у другій половині XX - на початку XXI ст.; предмет дослідження - японське сімейне виховання у хронологічних межах дослідження; мета дослідження - на основі аналізу наукової літератури встановити та схарактеризувати специфіку японського сімейного виховання, розкрити його ефективність, визначити потенціал та перспективи впровадження в Україні для збагачення вітчизняної освітньо-виховної системи прогресивними здобутками зарубіжної сімейної педагогіки; методи дослідження: конкретно-пошуковий, систематизації, класифікації, пошуково-бібліографічний, проблемно-цільовий, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, історико-ретроспективний, історико-порівняльний, метод системного структурування, аналізу, узагальнення, систематизації, інтерпретації; наукова новизна - уперше: здійснено комплексний аналіз японського сімейного виховання у різні періоди розвитку японського суспільства; визначено особливості ціннісної орієнтації дітей, які використовуються в сучасній японській сім'ї та закладах освіти; виявлено ряд традиційних підходів до сімейного виховання в сучасній японській виховній системі; визначено й узагальнено шляхи і методи співпраці батьківських і педагогічних колективів освітніх закладів Японії в процесі спільного виховання дітей; здійснено порівняльний аналіз систем японського й українського сімейного виховання; проаналізовано перспективи впровадження педагогічних досягнень сімейного виховання сучасної Японії в Україні.

14.05.19.0107/0218U006571

Етнічна географія Запорізької області. Історія та сучасність: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Арабаджи Олена Семенівна. – ДР 0115U001736. УДК 378.1:37:001.895.

90 с.

Об'єкт дослідження - етноси, які проживають на території Запорізької області. Предмет дослідження - історичні особливості розселення різних етнічних груп в регіоні. Мета дослідження: проведення етногеографічного аналізу населення Запорізької області та визначення особливостей розселення етносів і протікання етнічних процесів в регіоні в минулому та на сучасному етапі. Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу роботи складає комплексне використання принципів науковості, системно-структурного підходу, що і обумовило вибір методів дослідження: аналіз та узагальнення літературних та архівних джерел за темою дослідження, історичний, статистичний, порівняльний, моделювання, картографічний. Наукова новизна. Виходячи з поставлених теоретичних і практичних завдань: - здійснено комплексний аналіз історичних та сучасних етногеографічних процесів на території Запорізької області; - виявлені ареали етнічного розселення в регіоні та їх структура; - розроблена структурно-логічна модель ін-

теркультурного потенціалу поліетнічного міста; - визначено вплив інтеркультурного потенціалу та перспективи його використання в м. Мелітополь; - вперше в Україні розроблено та впроваджується "План міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020"; - розроблено путівник інтеркультурного Мелітополя "Мелітополь - скарбниця ста культур", який презентує різ-номанітні етнічні об'єкти та маршрути міста. Практичне значення роботи. Матеріали проведених досліджень можуть бути використані у подальшому географічному, історичному та культурологічному вивченні Запорізької області у навчальних закладах; у ви-кладанні навчальних курсів "Краєзнавство", "Географія Запорізької області", "Соціальна географія України" на природничо-географічному факультеті МДПУ ім. Б. Хмельницького; в популяризації етногеографічних знань серед населення то-що. Запропоновану модель інтеркультурного потенціалу міста можна використовувати для подібного дослідження інших населених пунктів.

14.05.19.0108/0218U006583

Духовно-моральний розвиток особистості майбутнього педагога в сучасних умовах навчально-виховного процесу вищої школи:

Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Фалько Наталя Миколаївна. – ДР 0114U002929. УДК 378.015:3117.022.1:37.

175 с.

Перехід до нової освіти і науки до засад гармонізації здоров'я зберігаючого освітнього простору неможливий без переосмислення світоглядних основ і, насамперед, без розуміння фундаментального характеру гуманітарних знань, зокрема психолого-педагогічних і філософсько-антропологічних, які забезпечують аксіологічну контекстуальність кожного знання, залучення нових об'єктів і предметів дослідження, серед яких можуть бути: соціально-психологічний і природний моніторинг, методологія діалогізму, сучасні психотехнології у галузі духовно-морального розвитку особистості майбутнього фахівця тощо. На шляху до розв'язання означеної проблеми слід визначити ряд суперечностей: між розмаїттям парадигм, концепцій, підходів до розуміння освітнього простору та дискурсивним, однобічним характером його дослідження; між створенням нового образу психологічно здорового гармонійно та всебічно розвиненої людини, яка навчається, і розглядом у багатьох психолого-педагогічних та соціально-освітніх концепціях структурування і функціонування освітнього простору, як відповідного провідним каузально-детерміністським моделям світобачення феномену, без особистісного значення здоров'я; між зростанням ролі особистісно-орієнтованих підходів до процесу навчання та виховання особистості і відсутністю врахування в освітньому житті багатоаспектних вимірів діяльності людини, її здоров'я, зокрема впливу стресогенних чинників на психічні стани людини; Отже, вибір теми дослідження зумовлений розв'язанням наявного в науці суперечностей між сучасною науковою та освітньою парадигмою, що спирається на об'єктивно-науковий підхід і суб'єктивно-реалістичну позицію стосовно людини, яка навчається і відсутністю концептуальних засад гармонізації освітнього простору у напрямку створення його духовно-моральних основ. Об'єкт дослідження - сучасний освітній простір, у цілісності його реальних інституцій місцевого, загальнодержавного і глобального масштабу, що презентовані соціальними умовами, інформаційним та законодавчим забезпеченням, окремими освітніми системами. Предмет дослідження - систематизовані елементи освітнього простору, що забезпечують інтенційний вектор розвитку духовно-моральних цінностей майбутнього педагога. Мета дослідження - спираючись на багатомір-

ний філософський, психолого-педагогічний аналіз реформи освітнього простору визначити концептуальні засади гармонізації усіх складових духовно-морального розвитку особистості та обґрунтувати модель підготовки майбутнього педагога в контексті розвитку духовно-моральних якостей. Концепція дослідження ґрунтується на теоріях провідних вчених Г. Аракелова, В. Аршинова, К. Абульханова-Славської, А. Асмолова, І. Баєва, Ф. Березіна, С. Гапонова, В. Глебова, Г. Жданова, Є. Ільїна, М. Кашапова, Л. Мітіної, Є. Романова, В. Рубцова, Н. Шлыкова, Г. Балла, І. Беха, В. Біблера, Л. Виготського, М. Кошакова, С. Максименко, А. Маслоу, В. Семіченко, Б. Апаньєва, А. Деркач, Л. Божович, Г. Костюка, В. Мясичева, С. Рубінштейна, Т. Титаренко, В. Панка, Н. Чепелевої, О. Бондаренко, І. Булах, Т. Яценко, П. Пов'якель, В. Андрущенко, М. Бахін, В. Беха, Є. Бондаревської, В. Гершунського, І. Добронравова, І. Зязюна, В. Ільїна, В. Кохановського. Провідною ідеєю дослідження є положення про доцільність комплексного розгляду проблем аксіопсихологічних універсалів структури та функціонування гармонійного освітнього простору, розвиток якого спрямовується на забезпечення стійкості та життєстійкості учасників навчально-виховного процесу. 1. Визначити концептуальні засади гармонізації процесу розвитку духовно-моральних цінностей педагога. 2. Сутність та зміст психологічного супроводу системостворювальних та системозв'язувальних компонентів освітнього простору в рамках розвитку духовно-моральних цінностей особистості на засадах реформи системи освіти та суспільних цінностей в цілому. 3. Здійснити методологічну, науково-теоретичну і психолого-педагогічну експертизу функціонування духовно-моральних компонентів у системі вищої педагогічної освіти. 4. Розробити науково-методичне забезпечення корекційної та інклюзивної освіти, психолого-педагогічних технологій, пов'язаних з діалогізацією навчання, гармонізуючим, духовно-моральним навчанням. Методологічна та теоретична основа дослідження визначаються інтегральними філософськими та психолого-педагогічними положеннями про взаємозв'язок усіх чинників буття людини у контексті духовно-морального розвитку людини в освітньому просторі як єдиної складної системи. Методологічну та теоретичну основу становлять сучасна стратегія розвитку освіти в Україні. Для розв'язання завдань дослідження використовується комплекс взаємопов'язаних методів: інтерпретаційно-аналітичний метод, на основі якого здійснюється вивчення, теоретичний аналіз і синтез зарубіжних та вітчизняних філософських, психологічних та педагогічних праць, першоджерел, офіційних і нормативних документів, навчальних програм, підручників і посібників, емпіричних даних з узагальненням досвіду психолого-педагогічної діяльності. Наукова новизна дослідження полягає у створенні психолого-педагогічної - морального компоненту постають системостворювальним чинником гармонізації життя *homoeducandus* та її благополуччя. Теоретичне та практичне значення очікуваних результатів полягає у: - введенні в науковий обіг методологічного знання, що дозволяє дескриптивне знання використовувати в з'ясуванні нового контексту; відмові від евристичних розробок минулого часу та перетворенню неявного знання в очевидне; - визначеності й унормуванні змісту всіх підсистем освітнього простору, що забезпечують формування знань, компетентностей та цінностей людини; - у доповненні курсів філософії, вікової та педагогічної психології, психогігієни, психології стресу, соціальної психології та психотерапії, авторські навчально-методичні посібники, практикуми, монографії, призначені для підсилення психолого-педагогічної та філософсько-антропологічної складових, програми курсів і спецкурсів для студентів за всіма освітніми рівнями тощо. Ключові слова: культурно-освітній простір, професійне зро-

стання, самоактуалізація, духовно-моральний розвиток, особистість, навчально-виховний процес, якість освіти

14.05.19.0109/0218U006757

Історичне місце Харківського медичного університету в процесі розвитку української вищої медичної школи: спадкоємність генерацій і наступність установ: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Робак Ігор Юрійович. – ДР 0116U004986. УДК 378.4:61(477.54)ХНМУ(091).

37 с.

Доведено, що Харківський національний медичний університет є фактичним прямим спадкоємцем і наступником медичного факультету Імператорського Харківського університету. Встановлено, що харківська вища медична школа є найстарішою в Україні. Також в ході розробки теми стали відомі факти з історії ХНМУ, які наразі вводяться до наукового обігу, зокрема, уточнена дата створення Харківської медичної академії, висвітлений початковий період історії Харківського медичного інституту тощо

14.15 Система народної освіти

14.05.19.0110/0218U006576

Формування понять ужиткової хімії в курсі хімії основної школи: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Максимов Олександр Сергійович. – ДР 0115U001731. УДК 371.214.19.

143 с.

В Україні згідно концепції нової української школи (рішення колегії МОН 27.10.2016) і Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти розв'язується суперечність між потребою в хімічних знаннях про небезпечні для здоров'я людини речовини і матеріали, про шкідливі речовини для довкілля і відсутністю освітніх програм з даної проблеми. Ужиткова хімія стала явищем повсякденним, з яким щохвилини стикаються і дорослі, і діти. Тому головна мета дослідження полягає в розробці методики формування здоров'єзбережувальної компетентності спрямованої на адаптацію і соціалізацію без зайвого алармізму і хемофобії молоді людини у світі хімічних речовин і матеріалів, з яких зроблено іграшки, харчі, косметичні товари, побутові речі, одяг та інше. Експериментально перевірити вплив розробленої методики на якість засвоєння програмного матеріалу та рівень сформованості понять ужиткової хімії як елементів здоров'єзбережувальної компетенції учнів. Зроблено аналіз теорії становлення і розвитку моделей формування здорового способу життя та визначено напрями діяльності педагогічної освіти у формуванні здоров'єзбережувальної компетентності, екологічної грамотності і здорового життя людини. Розроблено методичну систему формування понять ужиткової хімії на уроках і факультативних заняттях з курсу хімії основної школи. Підготовлена навчальна програма факультативного заняття "Ужиткова хімія". Підготовлена і затверджена Вченою радою університету сертифікатна програма "Хімія навколо нас", як додаткової освітньої послуги для студентів і учителів хімії. Введено в дію вузівський лекторій для учнів шкіл про зберігання м'ясних продуктів (м'ясо птиці) у промисловості та про застосування для цих цілей антиоксидантів, консервантів та інших харчових добавок. Введено в дію лабораторний практикум для учнів середніх шкіл з проблем очищення стічної та доочищення питної води, з аналізу нітратів, йонів важких металів в овочах, фруктах та м'ясних виробах.

14.05.19.0111/0218U006914

Наукове обґрунтування розвитку мережі загальноосвітніх закладів в контексті існуючих викликів і реформ (I етап): Заключний звіт /КН-ДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005511. УДК 371.

265 с.

Об'єкт дослідження: потужність мережі закладів загальної середньої освіти комунальної форми власності. Мета роботи: розроблення методичних підходів, які дозволять провести розрахунки та здійснити аналіз потужностей загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності м. Києва в умовах реалізації положень нового Закону "Про освіту". Результат проведених робіт: розроблено методику та проведено розрахунок потужності 374 загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням вимог чинного законодавства та положень нового Закону "Про освіту". Надано рекомендації щодо розвитку мережі загальноосвітніх навчальних закладів в контексті їх потужності у відповідності до сучасних освітніх стандартів.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.05.19.0112/0218U007045

Теоретичні і практичні аспекти процесу формування компетентної особистості учня з вадами психофізичного розвитку в системі корекційної освіти: Заключний звіт /Херсонський державний університет; Керівник Яковлева Світлана Дмитрівна. – ДР 0115U001193. УДК 376.4 : 37.032.

314 с.

З'ясовано стан психофізіологічних функцій, психічних процесів та психомоторного розвитку дітей різних нозологічних груп (розумова відсталість, затримка психічного розвитку, порушення психомоторного розвитку, порушення сенсорних систем (слухова депривація). Виявлено порушення окремих психофізіологічних функцій, окремі розлади порушення психіки та недорозвинення психомоторного розвитку, які підлягали корекційно-розвивальному впливу. Таким чином підтверджено результативність психофізіологічного підходу до здійснення корекційно-розвивального впливу на організацію навчальної діяльності дітей з психофізичними порушеннями та запропоновано рекомендації щодо впливу на психофізіологічні функції. На основі діагностики сформованості комунікативної та спільної діяльності осіб з психофізичними порушеннями здійснено корекційний вплив, який представлено у вигляді розробки системи спеціальних занять з формування й розвитку навичок соціальної взаємодії для підлітків з порушенням інтелектом. Обґрунтовано структуру професійно-трудової компетентності в старшокласників та визначено стан сформованості в них професійно-трудової компетентності при застосуванні дидактичних умов формування. Оцінено заходи адаптивної корекції порушень психомоторного розвитку молодших школярів з порушенням розумового розвитку, запропоновано рекомендації щодо корекції психомоторних порушень у розумово відсталих дітей. Отримані результати дозволяють застосовувати патогенетично-орієнтовану адаптивну корекцію порушень психофізичного розвитку в молодших школярів з особливими освітніми потребами з урахуванням вікових і гендерних особливостей дітей, а також специфічних індивідуальних ознак їх психофізіологічного стану.

14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи

14.05.19.0113/0218U006578

Теоретичні і методичні засади форму-

вання культури професійної самореалізації у процесі багаторівневої освіти вчителів музичного мистецтва і хореографії:

Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Сегеда Наталя Анатоліївна. – ДР 0115U001734. УДК 377/378.044"406".378.123:005.336.5.

160 с.

Мета дослідження полягає у розробленні, обґрунтуванні теоретичних і методичних засад формування культури професійної самореалізації у процесі багаторівневої освіти вчителів музичного мистецтва і хореографії. Об'єкт дослідження - процес багаторівневої освіти вчителів музичного мистецтва та хореографії. Предмет дослідження - сутність і структура культури професійної самореалізації вчителів музичного мистецтва та хореографії та методичні орієнтири її формування у процесі багаторівневої освіти означених фахівців. Методи дослідження: для реалізації основних завдань на різних етапах дослідження використано різноманітні методи: теоретичні - ретроспективного аналізу і систематизації літератури з проблеми формування культури професійної самореалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії; індукція, дедукція, синтез, порівняння та зіставлення ідей, концепцій, теорій професіоналізації для наукової рефлексії рівня теоретичного і практичного розв'язання проблеми; диференціації аналогом для впорядкування категоріально-термінологічного апарату теорії формування культури професійної самореалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії; проектування методичних орієнтирів педагогічної організації формування культури професійної самореалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії у процесі багаторівневої професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта та хореографа. Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягають у конкретизації сутності поняття "культура професійна самореалізація вчителя", уточненні його визначення й структури відповідно до особливостей професійної діяльності вчителів музики та хореографії; теоретичному обґрунтуванні організаційно-педагогічної системи, спрямованої на формування культури професійної самореалізації у майбутніх учителів музики; розробці критеріїв сформованості структурних компонентів культури професійної самореалізації у студентів в умовах вищої музично-педагогічної та хореографічної освіти (критерії, показники та рівні); розширенні наукових знань про педагогічні умови і засоби, які забезпечують успішне професійне становлення майбутнього вчителя з позицій суб'єкта розвитку його професійної індивідуальності і професіоналізму. У ході виконання роботи апробовано метод аналогом (проф.Сегеда Н.А.), що дозволило створити категоріальну матрицю дослідження, яка відбиває сутнісні зв'язки поняття культури професійної самореалізації вчителя та його процесуально-продуктивного змісту; на засадах гуманітарного, культурологічного, компетентнісного, гедоністичного, праксеологічного підходів запропоноване нове його розуміння. Зміст одержаного знання представле-

но у наступному положенні: Педагогічна сутність культури професійної самореалізації педагога розкриває її як людину і культуротворчий спосіб і ціннісно-життєвий засіб співбуття з професією, цілісно оновлювальне соціокультурне явище і творчо-еволюційний феномен, який уможливорює отримання людиною морального задоволення від результатів об'єктивної своєї професіоналізму. Практичне значення дослідження пов'язано з принциповою можливістю використання його результатів в системі безперервної професійної освіти майбутніх вчителів музичного мистецтва та хореографії при розробці програм, технологій навчання дорослих, різних форм професійної самореалізації особистості. Методичне значення одержаних результатів полягає у тому, що розроблено електронний підручник "Теорія і методика викладання класичного танцю. Перший рік навчання", який включає комплекс творчих завдань для вимірювання й оцінки рівнів сформованості культури професійної самореалізації майбутніх учителів хореографії; підготовлено та опубліковано методичні рекомендації з навчальних дисциплін "Теорія і методика викладання класичного танцю" та "Теорія і методика викладання історико-побутового танцю" для проведення лекційних та практичних занять зі студентами-хореографами (доц. Червонська Л.М.), Методичні рекомендації щодо супроводу професійного становлення суб'єктів педагогічної діяльності з курсу "Хорове диригування" (викл.Переверзева О.В.) Цінність отриманих результатів доведена під час проведення щорічних Міжнародних науково-практичних конференцій, матеріали яких засвідчують апробацію основних напрацювань авторського колективу та інтерес до педагогіки на вітчизняному і міжнародному рівнях: 1. Мистецька освіта: історія, сьогодення, перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітополь, 29-30 жовтня 2015 р.); 2. Педагогіка музичного мистецтва та хореографії у контексті інтернаціоналізації професійної освіти: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м.Мелітополь, 3-5 листопада 2016 р.) 3.Педагогіка музичного мистецтва, художньої культури та хореографії: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітополь, 8-10 листопада 2017 р.)); Ключові слова: самореалізація особистості, культура професійної самореалізації вчителя музики та хореографії; професійна індивідуальність, успішність і задоволеність, професійно-педагогічний потенціал; професійна компетентність, практична вокально-хорова діяльність, багаторівнева освіта вчителів музичного мистецтва і хореографії, педагогічні умови, інноваційні форми і методи, технології формування культури професійної самореалізації майбутнього вчителя музики та хореографії.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.05.19.0114/0519U001057

Ткачук Галина Володимирівна. Теоретичні і методичні засади практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання: Дис... д.пед.н.

/Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 27.03.2019.

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:004(043.3).

447 с.: 18 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 350 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене обґрунтуванню методичної системи практично-технічної підготовки майбутніх учителів в умовах змішаного навчання. В межах дослідження здійснено аналіз основних наукових ідей, положень і теоретико-методологічних підходів до впровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти, охарактеризовано основні тенденції наукових розвідок, що стосуються проблеми дослідження і можливих шляхів її розв'язання. Автором обґрунтовано основні теоретичні засади практично-технічної підготовки майбутніх учителів інфор-

матики, в основу якої покладено компетентнісний, конструктивістський, коннективістський, міждисциплінарний та діяльнісний підходи. Ключовими в такій підготовці визначено інформаційно-технічні компетентності майбутніх учителів інформатики. Для реалізації поставлених у дослідженні основних завдань розроблено модель методичної системи практично-технічної підготовки майбутнього учителя інформатики в умовах змішаного навчання, яка містить такі компоненти: цільовий, мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контроль-регулювальний та оцінювально-результативний. В основі моделі покладено реалізацію інформаційно-освітнього середовища, яке забезпечує якісну практично-технічну підготовки майбутніх учителів інформатики та сприяє підвищенню їх інформаційно-технічних компетентностей. Для підтвердження ефективності запропонованої методичної системи практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання проведено педагогічний експеримент. Аналіз результатів, отриманих у ході педагогічного експерименту, дають змогу зробити висновок, що розроблена і запропонована нами методична система практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання дала позитивний результат і сприяла підвищенню рівня інформаційно-технічних компетентностей фахівця.

14.05.19.0115/0419U001183

Мондич Оксана Валентинівна. Формування компетентності майбутніх учителів початкової школи з анатомії та фізіології людини:

Дис... к.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 21.03.2019.

УДК 378.016:[373.3.016:611/612](043.3).

251 с.: 10 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 313 назв.

У дисертаційній роботі розкрито зміст ключових положень і понять дослідження, схарактеризовано особливості підготовки вчителя початкової школи на засадах компетентнісного підходу, з'ясовано суть компетентності з анатомії та фізіології людини майбутніх учителів початкової школи. Теоретично обґрунтовано методичну систему формування компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі навчання анатомії та фізіології людини, яка передбачає спеціальну організацію навчального процесу і базується на єдності та взаємозв'язку цільового, змістово-процесуального і оцінювально-результативного блоків. Розроблено навчально-методичний супровід цілеспрямованого формування компетентності з анатомії та фізіології людини майбутніх учителів початкової школи. Схарактеризовано організацію експериментальної перевірки ефективності методики формування компетентності майбутніх учителів початкової школи, наведено одержані результати констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту та їх аналіз.

14.05.19.0116/0419U001192

Ван Яюеці. Формування поліхудожнього світогляду майбутніх учителів музики Китаю та України в процесі фортепіанного навчання: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 27.03.2019.

УДК 378.011.3 - 051:780.616.432 (510 +477).

245 с.: 12 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертації досліджено проблему формування поліхудожнього світогляду майбутніх учителів музики Китаю та України в процесі фортепіанного навчання. Уточнено поняття "поліхудожній світогляд майбутнього вчителя музики", розкрито його зміст і специфіку. Розроблено структуру поліхудожнього світогляду майбутнього вчителя музики у взаємозв'язку мотиваційно-ціннісного, пізнавально-

інформаційного, емоційно-вольового та діяльнісно-творчого компонентів. На основі культурологічного, поліхудожнього, герменевтичного, компетентнісного підходів розроблено методику формування поліхудожнього світогляду майбутніх учителів музики в процесі фортепіанного навчання, що охоплювала педагогічні принципи (цілісності, діалогічності, аксіологічності, праксеологічності, рефлексивності), педагогічні умови (стимулювання творчого діалогу на заняттях; створення поліхудожнього простору фортепіанного навчання; забезпечення інтеграції художніх знань; підтримка творчої ініціативи та самостійності у вирішенні художніх завдань), форми (індивідуальні та колективні) та методи (інформативні - повідомлення, презентації; аналітичні - художній аналіз, пояснення, обговорення, дискусії; інтегративні - проведення художніх паралелей; синхронний та діахронний аналіз; інтерактивні - діалог, "круглий стіл", "мозковий штурм"; творчо-діяльнісні - творчі завдання, виконавсько-просвітницька практика).

14.05.19.0117/0419U001194

Лук'янчук Мар'яна Василівна. Підготовка майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання грамоти: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 14.03.2019.

УДК 378.015.31:378.3.

300 с.: 26 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Розроблено та теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання грамоти, у якій представлено діагностично-прогностичний, підготовчий, методичний та рефлексивно-результативний етапи її реалізації. До складових моделі віднесено: теоретичні підходи (особистісний, діяльнісний, компетентнісний, аксіологічний, системний), принципи (системності, гуманізації, персоналізації, конгруентності, творчості, технологічності, рефлексивності); сукупність педагогічних умов, створення яких забезпечить результативність та ефективність формувального процесу (формування в майбутніх учителів початкової школи особистісного сенсу щодо професійної діяльності та мотивації до формування творчих здібностей учнів; науково-методичне забезпечення освітнього процесу системою знань та способів діяльності щодо формування творчих здібностей молодших школярів, активізація пізнавальної діяльності студентів засобами інформаційно-комунікаційних технологій; створення під час навчання рефлексивного середовища; оволодіння студентами комунікативними стратегіями для успішної професійної діяльності). Визначено структуру готовності майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання грамоти, яка включає в себе компоненти, критерії та показники, рівні її сформованості.

14.05.19.0118/0419U001196

Хуан Ханьцзе. Формування готовності майбутніх учителів музики до сценічного партнерства засобами ансамблевого виконавства: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 27.03.2019.

УДК 378.147:78:[784.9:005.56]:785.

251 с.: 20 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

Дисертацію присвячено актуальній проблемі формування готовності майбутніх учителів музики до сценічного партнерства засобами ансамблевого виконавства. Уточнено сутність понять "сценічне партнерство" та "готовність до сценічного партнерства" в контексті підготовки педагога-музиканта. З'ясовано педагогічний потенціал вокально-

ансамблевого виконавства як засобу формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства. Розкрито зміст структурних компонентів готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства, що формується засобами вокально-ансамблевого виконавства, - емоційного, когнітивно-рефлексивного, діяльнісно-операційного, мотиваційно-вольового та комунікативного (як інтегрального стосовно решти структурних компонентів). Визначено критерії та відповідні показники, спрогнозовано та схарактеризовано рівні готовності майбутніх учителів музики до сценічного партнерства, що формується засобами вокально-ансамблевого виконавства. Обґрунтовано комплекс педагогічних умов та розроблено методику формування готовності майбутніх учителів музики до сценічного партнерства засобами вокально-ансамблевого виконавства; експериментально підтверджено їхню ефективність.

14.05.19.0119/0419U001201

Панченко Галина Іванівна. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи з попередження дидактогенних порушень здоров'я учнів початкової школи:

Дис... к.пед.н. /Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 28.03.2019.

УДК 378.147.091.33-027.22:796]:[373.3:613/614](043.3).

238 с.: 10 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

У дисертаційному дослідженні подано теоретичне підґрунтя та нове розв'язання нагальної проблеми підготовки майбутнього учителя фізичної культури до роботи з попередження дидактогенних порушень здоров'я учнів початкової школи, які зумовлюють зміст, форми, методи та спрямованість педагогічного процесу професійної підготовки до зазначеного нового напрямку здоров'язбережувальної діяльності. Розроблений механізм реалізації системи формування професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності з попередження дидактогенних порушень здоров'я учнів початкової школи. Визначено критерії (мотиваційний, когнітивний, практичний, рефлексивний) та рівні (високий, середній, низький) сформованості професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності за зазначеним напрямом. Виокремлено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності з попередження дидактогенних порушень здоров'я учнів початкової школи, а саме: формування стійкої позитивної мотивації студентів до майбутньої професійної діяльності щодо збереження здоров'я учнів; орієнтація на випереджально-прогностичну систему навчання відповідно до перспектив реформування здоров'язбережувальної складової початкової шкільної освіти; інтеграція знань студентів щодо майбутньої здоров'язбережувальної діяльності на основі валеологічного підходу. Експериментально доведено ефективність зазначених умов.

14.05.19.0120/0419U001210

Сунь Сінь. Формування умінь саморегуляції музично-виконавських дій майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки:

Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 10.04.2019.

УДК 378.091.322-051:78(043.3).

230 с.: 13 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

У дисертаційній роботі обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику формування умінь саморегуляції музично-виконавських дій майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки. Досліджено психоло-

гічний феномен особистісної саморегуляції як доміантної властивості самосвідомості людини, висвітлено психолого-педагогічні механізми виконавської активності майбутніх учителів музики. Визначено комплекс саморегулятивних умінь майбутніх учителів музики, необхідних для успішного здійснення музично-виконавської діяльності, визначено педагогічні умови їх формування. Розроблено та обґрунтовано організаційно-методичну модель формування умінь саморегуляції музично-виконавських дій майбутніх учителів музики та впроваджено в навчально-виховний процес авторську методику формування досліджуваного феномена. Систематизовано та узагальнено результати педагогічного експерименту, здійснено кількісну та якісну перевірку ефективності отриманих даних.

14.05.19.0121/0419U001211

Лян Хайє. Формування готовності майбутніх учителів музики до вокально-хорової роботи із застосуванням проектних технологій:

Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 10.04.2019.

УДК 378.016:78.071.2]:37.091.39(043.3).

265 с.: 10 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

У дисертації досліджується проблема формування готовності до вокально-хорової роботи студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів із застосуванням проектних технологій. Подано аналіз базових понять дослідження, висвітлено специфіку, сутність та зміст означеного феномена, визначено принципові підходи, що зумовило виокремлення мотиваційно-емоційного, компетентісно-конструктивного, самостійно-творчого, рефлексивно-корекційного компонентів готовності майбутніх учителів музики до вокально-хорової роботи із застосуванням проектних технологій, визначено педагогічні умови їх формування. Вперше сформульовано й обґрунтовано критерії, показники, охарактеризовано рівні готовності майбутніх учителів музики до вокально-хорової роботи із застосуванням проектних технологій. Розроблено та впроваджено в педагогічно-мистецький процес поетапну методику формування готовності студентів до вокально-хорової роботи із застосуванням проектних технологій, яка є цілісною системою, що передбачає узгодження з психологічними та художньо-творчими вимогами до управління вокально-хоровим процесом та змістовними складовими проектної діяльності, застосування комплексу проектних технік, методів, стратегій управління творчими процесами. У цілому дослідження підтвердило, що запропонована методика сприяє ефективності формування готовності майбутніх учителів музики до вокально-хорової роботи, досягненню студентами оптимальних і презентабельних мистецьких результатів, отриманню якісних проектних продуктів вокально-хорової діяльності в умовах факультетів мистецтв педагогічних університетів

14.05.19.0122/0419U001242

Шалигіна Наталя Петрівна. Розвиток комунікативної компетентності офіцерів багатонаціональних штабів у процесі військово-професійної підготовки до участі в міжнародних миротворчих операціях: Дис... к.пед.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 25.04.2019.

УДК [355.237:355.357]:81243 (043.3).

376 с.: 24 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 261 назва.

Дисертацію присвячено проблемі розвитку комунікативної компетентності офіцерів багатонаціональних штабів у процесі військово-професійної підготовки до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпе-

ки. Уточнено суть та визначено структуру їхньої комунікативної компетентності. Обґрунтовано педагогічні умови її розвитку. Здійснено педагогічне моделювання розвитку комунікативної компетентності, що охоплює цільово-концептуальний, змістовно-процесуальний, суб'єктний і діагностико-результативний блоки. Ґрунтовно висвітлено професійне спрямування змісту підготовки офіцерів багатонаціональних штабів на оволодіння ними специфікою службово-ділового спілкування. Розроблено й апробовано авторську методику її розвитку, що охоплює чотири етапи - мотиваційно-орієнтаційний, теоретичний, практико-діяльнісний і творчо-продуктивний. Представлено відповідне навчально-методичне забезпечення. Експериментально підтверджено результативність педагогічних умов розвитку комунікативної компетентності офіцерів багатонаціональних штабів у процесі військово-професійної підготовки до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. Розроблено та впроваджено практичні рекомендації щодо її розвитку. Ключові слова: офіцери багатонаціональних штабів, комунікативна компетентність, педагогічні умови, педагогічне моделювання, авторська методика, критерії та показники, міжнародні операції з підтримання миру і безпеки.

14.05.19.0123/0218U006552

Університетська педагогічна освіта: історія і перспективи розвитку в умовах глобалізації:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Цокур Ольга Степанівна. – ДР 0113U002686. УДК 37:001.12/.18.

76 с.

Встановлено, що однією з можливих стратегій перспективного розвитку педагогічної освіти в умовах глобалізації є університетизація, яка висвітлює суттєвий вплив університетів на культурний, політичний та економічний розвиток держав. Уточнено, що процес університетизації педагогічної освіти може розвиватися на двох рівнях - глобальному та регіональному. Визначено основні методологічні підходи до оцінювання рівня сформованості професійної та моніторингової компетентності науково-педагогічних працівників, розроблено кваліметричну методику моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів. Розроблено, проліцензовано та впроваджено освітньо-професійну програму магістерської підготовки фахівців за спеціальністю 011 "Освітні, педагогічні науки" за профілями: "Педагогіка вищої школи", "Освітні вимірювання", "Освітній менеджмент", "Педагогіка та лінгводидактика вищої школи"; узгоджено їх загально-професійні й фахові компетенції та результати навчання.

14.05.19.0124/0218U006613

Навчання української мови як іноземної на компетентісній основі: Заключний звіт /ДВНЗ

"Криворізький національний університет"; Керівник Бакум Зінаїда Павлівна. – ДР 0116U001785. УДК 811.161.2:81'243.39 с.

Метою роботи є формування в іноземних студентів підготовчого відділення та базового етапу мовної, мовленнєвої, комунікативної, соціокультурної компетентностей, умінь і навичок вільного, комунікативно виправданого послуговування засобами української мови в усіх видах мовленнєвої діяльності. Створення сучасної методики навчання української мови як іноземної на компетентісній основі передбачає формування в іноземних студентів підготовчого відділення та базового етапу мовної, мовленнєвої, комунікативної, соціокультурної компетентностей. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.05.19.0125/0218U006616

Мовна особистість майбутнього фахівця:

Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Пасічна Олена Вікторівна. – ДР 0116U001784. УДК 81'271.12.

31 с.

Об'єктом досліджень є процес навчання професійно спрямованої української мови. Метою роботи є формування мовної особистості майбутнього фахівця у контексті становлення й розвитку умінь і навичок. Викладено результати процесу формування професійної мовнокомунікативної компетентції майбутнього фахівця. Основними напрямками означеного процесу є засвоєння норм сучасної української літературної мови, робота зі словниками, опанування фахової термінології, укладання документів, набуття умінь і навичок проведення усних форм ділової комунікації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.05.19.0126/0218U006787

Педагогічні технології в світлі інтеграції в Європейський освітній простір:

Заключний звіт /Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі"; Керівник Нічуговська Лілія Іванівна. – ДР 0110U000935. УДК 37.01:378:50.

232 с.

Метою дослідження є наукове обґрунтування та експериментальна перевірка міждисциплінарної технологійної моделі навчання дисциплін циклу природничо-наукової підготовки майбутніх економістів та менеджерів У ВНЗ. Об'єктом дослідження є процес професійної підготовки бакалаврів з економіки та менеджменту в системі університетської освіти. Предмет дослідження - теоретико-методичні засади й концептуальні моделі модернізації професійної підготовки бакалаврів з економіки та менеджменту в системі університетської освіти в контексті Європейської інтеграції. На різних етапах наукового пошуку використано такі методи дослідження: теоретичні - вивчення і аналіз документів та нормативних матеріалів, що регламентують вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців з економіки та менеджменту, теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури для окреслення теоретико-методологічних засад підготовки фахівців різних напрямів; методи аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації для з'ясування сутності та змісту професійної підготовки в умовах Євроінтеграції; методи моделювання; концептуально-порівняльного та структурно-системного аналізу для систематизації та узагальнення інформації про досліджуваний об'єкт; створення моделей реалізації педагогічної системи забезпечення якості професійної підготовки студентів в умовах Євроінтеграції; емпіричні - спостереження, анкетування, інтерв'ювання, психологічні дослідження, методи експертного оцінювання, бесіди для діагностування і узагальнення отриманих відомостей стосовно стану окресленої проблеми; педагогічний експеримент; методи математичної статистики. Наукова новизна полягає у тому, що вперше на підставі методологічних підходів та особливостей навчально-виховного процесу в економічному ВНЗ розроблено та впроваджено в навчально-виховний процес науково-обґрунтовану технологію навчання дисциплін циклу природничо-наукової підготовки, спрямованої на формування професійної компетентності майбутніх економістів та менеджерів. До результатів, які мають найбільше значення належать такі: захист двох кандидатських дисертацій з теорії і методик професійної освіти; наукове обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності міждисциплінарної технологійної моделі навчання дисциплін циклу природничо-наукової підготовки, в межах якої представлено систему формування прогностичних умінь та організаційно-структурну модель формува-

ння інформаційно-аналітичних умінь; адаптивна концепція математичної освіти; білінгвістична модель навчання математичним дисциплінам; модель формування професійно-математичної компетентності студентів економічного та менеджментського напрямку професійної підготовки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.05.19.0127/0218U006858

Розробка концептуальної моделі створення навчальної літератури нового покоління для студентів ОКР "Бакалавр" з дисципліни "Математика для економістів":

Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Тернов Сергій Олексійович. – ДР 0115U005057. УДК 372.851.

38 с.

Об'єкт дослідження НДР - математична підготовка студентів економічних спеціальностей ОКР "Бакалавр". Метою науково-дослідної роботи є узагальнення досвіду впровадження ECTS в навчальний процес і розробка концептуальної моделі створення навчальної літератури нового покоління для викладання дисципліни "Математика для економістів" з метою підвищення ефективності навчального процесу. Розроблено концептуальну модель створення навчальної літератури нового покоління для студентів ОКР "Бакалавр" з дисципліни "Математика для економістів". Реалізація наведених принципів під час підготовки підручників та методичних рекомендацій до вивчення математичних дисциплін за даною концептуальною моделлю у Донецькому національному університеті економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського забезпечує реалізацію навчального процесу по підготовці майбутніх фахівців з аналітичних досліджень в управлінні економікою та досягнення дидактичних цілей самостійної роботи студентів на структурно-орієнтовному етапі СОД, та підготовку студентів до інформаційно-стимульованого етапу СОД, на якому постають більш ускладнені завдання пошуково-аналітичної спрямованості.

14.05.19.0128/0218U006880

Створення теоретичних і методичних засад професійної підготовки майбутніх вчителів до розробки і використання педагогічних технологій:

Заключний звіт /Українська інженерно-педагогічна академія; Керівник Лазарев М.І. – ДР 0118U006421. УДК 378.14.015.62.

352 с.

Дослідження спрямоване на теоретичне обґрунтування, розробку та експериментальну перевірку системи професійної підготовки майбутнього вчителя до розробки і використання педагогічних технологій, розробку навчально-методичного комплексу її реалізації в умовах закладу вищої освіти. Провідною ідеєю концепції дослідження є розуміння того, що розробка системи професійної підготовки майбутніх учителів до розробки і використання педагогічних технологій забезпечуватиметься розробкою цілей, змісту, методів, засобів, технологічних етапів та засобів оцінки якості професійної підготовки на основі процедурної інтеграції положень системного, компетентнісного і технологічного підходів у процесі навчання в умовах педагогічного закладу вищої освіти. Наукова новизна дослідження полягає у тому, що: уперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено: суть поняття "професійна підготовка майбутніх учителів до розробки і використання педагогічних технологій"; цілі, зміст, технологічні етапи реалізації системи професійної підготовки майбутніх учителів до розробки і використання педагогічних технологій; уточнено: теоретичну і практичну складову у змісті професійної під-

готовки майбутнього вчителя до розробки та використання педагогічних технологій; характеристичні ознаки навчальної діяльності, систему неперервної оцінки стану підготовки, критерії, показники та рівні професійної підготовки майбутнього вчителя до розробки та використання педагогічних технологій; подальшого розвитку набули: теоретичні положення професійної підготовки майбутнього вчителя; алгоритм і засоби оцінки якості підготовки фахівця; теоретичні питання визначення етапів професійної підготовки у розрізі забезпечення підготовки майбутнього вчителя до розробки та використання педагогічних технологій. Основні положення та отримані у ході дослідження результати дозволяють підвищити якість організації процесу професійної підготовки майбутніх учителів до розробки і використання педагогічних технологій та можуть бути використані для організації професійної підготовки у закладі вищої освіти під час розробки навчального плану, організації самостійної та індивідуальної навчальної діяльності студентів, а також стати підґрунтям для теоретичних та експериментальних досліджень у галузі теорії та методики професійної освіти.

14.05.19.0129/0218U006917

Методологічні проблеми дисциплін, які вивчаються на кафедрі "Нарисна геометрія та інженерна графіка" у технічному ВНЗ в сучасних умовах: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Дворніков Володимир Андрійович. – ДР 0116U001866. УДК 378.147:744.

35 с.

Досліджено стан графічної грамотності випускників середніх навчальних закладів і загально-освітніх шкіл та соціально-психологічні характеристики відношення студентів технічних спеціальностей до оволодіння необхідними у майбутній діяльності знаннями і навичками з інженерно-графічних дисциплін. Запропоновано заходи з поліпшення методичного, інформаційного та організаційного забезпечення необхідної якості навчального процесу і самостійної роботи студентів, що спонукає підвищення пізнавальної активності студентів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.05.19.0130/0218U006920

Нові форми самостійної та індивідуальної самостійної роботи студентів на базі дистанційної платформи "Moodle": Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Голівер Надія Олексіївна. – ДР 0116U001789. УДК 378.147-057.875:62-519.

52 с.

Поставлена мета визначила застосування комплексних методів досліджень, що полягає у теоретичному узагальненні результатів аналізу психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури з теми дослідження. Вдалося розробити авторські курси та накопичити бази тестових завдань для формування тестових наборів для перевірки знань студентів; модернізувати наявні методики з використання сучасних можливостей ІКТ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.05.19.0131/0218U006933

Контекстність вищої освіти як чинник гуманітарної і міжнародної безпеки мультикультурного регіону: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Коваль Ігор Миколайович. – ДР 0113U002693. УДК 378-054:316.6/.7:327(477.74-21).

39 с.

Отримані наукові результати можуть стати методологічною та методичною основою для подальших досліджень розвитку класичних університетів прикордонних регіонів різних країн у пошуках новітніх організаційно-функціональних форм та моделей співпраці класичного університету за підготовку кадрів прикордонного регіону, що спроможні забезпечувати особистісну, регіональну та національну безпеку.

14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта

14.05.19.0132/0218U007143

На шляху до запровадження наукової галузі "Освіта дорослих і післядипломна освіта" в Україні. Розробка концепції спеціалізації "Освіта дорослих і післядипломна освіта" у вищих навчальних закладах України: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Петрюк Ірина Михайлівна. – ДР 0118U000839. УДК 374; 377.4.

120 с.

Розроблено та обґрунтовано кваліфікаційну характеристику андрагога - фахівця освіти дорослих, конкретизовано його ключові (загальні та спеціальні) компетентності. Визначено програмні результати навчання і перелік навчальних дисциплін, що забезпечують їх досягнення. Розроблено освітню програму "Освіта дорослих і післядипломна освіта", навчальний план та навчальні програми з відповідних дисциплін. Розроблено методичне забезпечення підготовки фахівців освіти дорослих.

14.85 Технічні засоби навчання і навчальне обладнання

14.05.19.0133/0218U006658

Використання мережних сервісів та аудіо/відео ресурсів як засобу формування професійних навичок фахівців під час навчання іноземній мові в системі дистанційної освіти: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Борисова Аліна Олексіївна. – ДР 0115U006793. УДК 371.68:81'243.

123 с.

Мета дослідження: з'ясування форм та засобів активізації пізнавальної діяльності студентів ВНЗ дистанційної форми навчання під час використання нових інформаційно-комунікаційних технологій пошуку та обробки інформації в освітньому процесі. Результати дослідження: доведена гіпотеза про те, що методично та науково обґрунтоване цілеспрямоване застосування у навчальному процесі мережних комплексів та мультимедійних ресурсів є ефективним засобом активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів в системі дистанційної освіти, яке сприяє формуванню у них основних предметно-галузевих компетентностей, розвитку навичок пошукової та науково-дослідницької роботи. Зроблено висновок, що дистанційне навчання є адаптивною щодо базового рівня знань і конкретних цілей навчання, суб'єкти якого мають можливість здійснювати спільну навчальну діяльність у зручному для себе місці за попередньо узгодженою формою та індивідуальним графіком взаємодії в часі. Інформаційні технології навчання безпосередньо впливають на організацію навчально-виховного процесу з використанням мережі Інтернет та мультимедійних ресурсів, допомагають розвинути навички самостійної пізнавальної діяльності, готують до життя в інформаційному суспільстві та позитивно впливають на розвиток творчих можливостей особистості.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.41 Соціальна психологія

15.05.19.0134/0218U007092

Розробка технології психолого-педагогічного супроводу осіб, постраждалих від міграційних процесів в умовах сучасних українських реалій: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Скотна Надія Володимирівна. – ДР 0117U000536. УДК 316.37; 159.9:316.37; 159.922.4.

42 с.

Досліджено вплив травматичних / екстремальних ситуацій на психостани та поведінку особистості в умовах міграційних процесів. Розкрито змістове конституювання (середовище, особистість, життєвий шлях та суб'єктна активність) психолого-педагогічного супроводу осіб, постраждалих від міграційних процесів, та розроблено його технологію. Визначено особливості використання освітнього простору як середовища нормалізації психічних станів вимушених переселенців. Розкрито сутність змістової та процесової підготовки кваліфікованих кадрів для забезпечення ефективного психолого-педагогічного супроводу роботи із постраждалими від міграційних процесів.

15.81 Прикладна психологія

15.05.19.0135/0419U001189

Діденко Марина Сергіївна. Психологічні особливості розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій:

Дис... к.психол.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 28.03.2019.

УДК 159.9:005.322(043.3).

284 с.: 40 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

У роботі визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми професійно значущих якостей (ПЗЯ) та їхнього розвитку. Уточнено сутність поняття "професійно значущих якостей", виокремлено когнітивний, мотиваційний, операційний, комунікативний та рефлексивний компоненти структури професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій. Визначено психологічні особливості розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій (суперечливість, амбівалентність, нерівномірність, гетерохронність, спонтанний характер процесу розвитку ПЗЯ майбутніх менеджерів організацій; зумовленість розвитку ПЗЯ життєвим та професійним досвідом; слабе уявлення майбутніх фахівців про професійний Я-образ; недостатній рівень розвитку комунікативних якостей як ключових у професії менеджера, що належить до системи "людина-людина") тощо.

15.05.19.0136/0419U001198

Желтова Марина Олексіївна. Психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 27.03.2019.

УДК 37.091.12: 664: 378.9 (043.3).

220 с.: 35 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

У дисертації, присвяченій дослідженню психолого-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі, визначено сутність поняття "творчий потенціал техника-технолога харчової галузі", розкрито структуру (мотиваційний, емоційний, волевий та когнітивний компоненти). Обґрунтовано критерії та показники розвитку творчого потенціалу. Емпірично досліджено особливості розвитку структурних компонентів твор-

чого потенціалу, їх динаміку впродовж навчального процесу; виявлено рівні розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі та психологічні і педагогічні умови його розвитку у процесі професійної підготовки. Обґрунтовано модель та розроблено і апробовано комплексну психолого-педагогічну програму розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців харчової галузі. Доведено її ефективність та доцільність впровадження в процес професійної підготовки фахівців харчової галузі у закладі освіти.

15.05.19.0137/0419U001199

Чемодурова Юлія Миколаївна. Психологічні умови подолання професійних деформацій практичних психологів у системі післядипломної освіти: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 27.03.2019.

УДК 37.013.77:331.546:378.046.4(043.3).

303 с.: 7 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 263 назви.

Дисертація присвячена дослідженню психологічних умов подолання професійних деформацій практичних психологів у системі післядипломної освіти. Визначено сутність професійних деформацій практичного психолога як особливого особистісно-професійного явища, психологічним механізмом виникнення та розвитку якого є генералізація деструктивної установки. Виявлено чинники (особистісні, організаційні, статусно-рольові) та особливості прояву професійних деформацій практичних психологів на різних рівнях організації психіки, критерії їх розвитку за визначеними компонентами структури особистості (особистісно-смісловим, когнітивним, регулятивним, рефлексивним), рівні їх розвиненості (низький / початковий, середній, високий) та психологічні умови подолання у системі післядипломної освіти: усвідомлення сутності професійних деформацій, методів їх самодіагностики, успішної профілактики та корекції через оновлення змісту післядипломної освіти; гармонізація професійної Я-концепції шляхом розхитування генералізованої деструктивної установки; активізація механізмів професійної самоорганізації завдяки створенню рефлексивного освітньо-професійного середовища у закладі післядипломної освіти. Розроблено модель та апробовано авторську програму подолання професійних деформацій практичних психологів шляхом реалізації в системі післядипломної освіти визначених психологічних умов, доведено ефективність та доцільність її впровадження в процес підвищення кваліфікації практичних психологів.

15.05.19.0138/0419U001226

Зубовський Дмитро Сергійович. Особистісне зростання учасників АТО у посттравматичний період: Дис... к.психол.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 04.04.2019.

УДК 159.923-057.36:355.422(043.5).

285 с.: 52 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 275 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено емпіричному вивченню феномену особистісного зростання учасників антитерористичної операції у посттравматичний період, визначенню його структури та основних детермінант. Охарактеризовано теоретичне визначення особистісного зростання у посттравматичний період (посттравматичного зростання) та розкрито його сутнісний зміст. Адаптовано дві психодіагностичні методи оцінювання посттравматичного зростання, продемонстровано рівень їх надійності та валідності. Встановлено рівень представленості посттравматичного зростання серед учасників АТО та продемонстровано три сфери його вираженості: "зміни у сприйнятті власного "Я"/нові можливості", "міжособистісні відносини", "життєва філо-

софія". Емпірично об'єктивізовано посттравматичне зростання учасників АТО. Продемонстровано взаємозв'язок між посттравматичним зростанням учасників АТО і трьома групами детермінант: ситуаційно-демографічними (вік, соціальний статус, інтенсивність бойового досвіду), індивідуально-психологічними (характеристики особистості, диспозиційний оптимізм, копінг-стратегії, локус контролю) та соціально-психологічними (соціальна підтримка). Побудовано рівняння регресії для прогнозування загального показника посттравматичного зростання учасників АТО. Визначено взаємозв'язок між проявом посттравматичного зростання учасників АТО та деструктивними психологічними змінами. Ключові слова: особистісне зростання у посттравматичний період, посттравматичне зростання, учасники бойових дій, антитерористична операція, посттравматичний стресовий розлад, бойові дії.

15.05.19.0139/0419U001227

Карачинський Олексій Аркадійович. Трансформація смислових структур особистості комбатантів у реабілітаційний період: Дис... к.психол.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняховського. – Захищена 04.04.2019.

УДК 159.923.2/.3-057.36-048.76(043.5).

225 с.: 11 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено теоретико-емпіричному вивченню проблеми трансформації смислових структур особистості комбатантів у реабілітаційний період. Проаналізовано основні підходи наукових досліджень до вивчення поняття втрати, віднайдення сенсу, ролі психічної травми у процесі його трансформації. Визначено, що проблема втрати сенсу є однією із ключових під час адаптації комбатантів, які повернулися з війни. Емпірично доведено, що застосування діалектичних стратегій як інструменту психологічного консультування викликає покращення складиттєвих орієнтацій (на 29,3 %) та впливає на зміну особистісних характеристик комбатантів. Виявлено зв'язок між осмисленістю життя й особистісними характеристиками "інтроверсія - екстраверсія" та "емоційна стійкість - емоційна нестійкість". Встановлено, що зростання осмисленості життя комбатантів пов'язане зі змінами особистісних характеристик у бік екстраверсії та емоційної стійкості. Розроблено навчальну програму "Психологічне консультування за допомогою діалектичних стратегій психологічного впливу" на основі діаналізу (інтегративного методу психотерапії та психологічного консультування) та діалектико-поведінкової психотерапії. Програма спрямована на вдосконалення рівня фахової компетентності офіцерів-психологів, фахівців з морально-психологічного забезпечення та розвитку їх навичок із психологічного консультування, завдяки чому скорочується тривалість адаптивних процесів комбатантів до мирного життя. Ключові слова: сенс, смислові структури, комбатант, психологічне консультування, діаналіз, діалектичні стратегії.

15.05.19.0140/0218U006865

Психологічна готовність майбутніх офіцерів до виконання службово-бойових завдань: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Ващенко Ігор Владиславович. – ДР 0116U006599. УДК 159.9:355.2.

202 с.

Об'єкт дослідження - майбутні офіцери Національної гвардії України (курсанти 1-5 років навчання) у процесі навчання у Національній академії Національної гвардії України. Предмет дослідження - формування стану психологічної готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності. Мета роботи - визначити структуру, компоненти,

фактори і психологічні умови забезпечення високого рівня психологічної готовності майбутніх офіцерів та на цій основі розробити методіку формування психологічної готовності до успішної службово-бойової діяльності. Методи дослідження: загальнонаукові методи (аналіз наукової літератури та керівних документів) Робота передається за кордон за договірною ціною.

15.05.19.0141/0218U006866

Розроблення програми профілактики посттравматичних стресових розладів у військовослужбовців Національної гвардії України, які приймали участь в бойових діях: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Колесніченко Олександр Сергійович. – ДР 0116U004047. УДК [159.9.07+351.743]:616.895.

708 с.

Об'єкт дослідження - психологічна травматизація бойовим досвідом військовослужбовців. Методами дослідження є: аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація отриманої інформації та її інтерпретація; емпіричні - психодіагностичний метод, методи математичної статистики - t-критерій Стьюдента, кластерний, факторний та регресійний аналізи. Результатом роботи є: психологічна модель військовослужбовця до психологічної травматизації бойовим досвідом; психологічна типологія стійкості військовослужбовця до психологічної травматизації бойовим досвідом; психодіагностичні методики: "Оцінка травматичності бойового досвіду" у військовослужбовців НГУ та "Стійкість до бойової психологічної травматизації" фахівця екстремального виду діяльності; психодіагностичний інструментарій та його автоматизація для визначення психологічної травматизації бойовим досвідом військовослужбовців; комплексна програма профілактики психологічної травматизації військовослужбовців НГУ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.01 Загальні питання мовознавства

16.05.19.0142/0218U006556

Функціонування комунікативних одиниць у синхронії та діакронії в умовах плюріцентризму: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Голубенко Лідія Миколаївна. – ДР 0113U002690. УДК 811.112.2'373'0.

43 с.

Дослідження сфокусовано на двох основних аспектах: діакронічному та синхронічному аналізі функціонування комунікативних одиниць в умовах плюріцентризму; вивченні фоностилістичної варіативності та реалізації голосних та приголосних в німецькомовному теледискурсі.

16.05.19.0143/0218U006587

Переклад як засіб вторинної комунікації: Заключний звіт /Харківський гуманітарний інститут "Народна українська академія"; Керівник Івахненко Антоніна Олександрівна. – ДР 0113U003021. УДК 81'25.

19 с.

Проаналізовані проблеми формування професійної компетентності перекладачів в області застосування сучасних інформаційних ресурсів у процесі навчання. Розглянуті лінгвокультурні концепти в різних типах дискурсу, вивчено засоби їх вербалізації в англосаксонській картині світу. Уточнене поняття візуалізації з урахуванням досягнень в області передачі візуальної інформації; визначені функції візуалізації навчального контенту при навчанні аспектного перекладу; зроблений висновок про необхідність включення візу-

алізації навчального контенту у зв'язку "текст - візуалізація - вправа" для оптимізації процесу підготовки професійних перекладачів.

16.21 Загальне мовознавство

16.05.19.0144/0218U006554

Комунікативно-прагматичні та лінгвокультурні аспекти дослідження мовних одиниць у різних типах дискурсу: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Кондратенко Наталія Василівна. – ДР 0113U004892. УДК 811.161.2.

75 с.

У результаті виконаної роботи було комплексно висвітлено та обґрунтовано основні підходи дослідження дискурсивної діяльності мовців у межах інституційного спілкування - політичний, економічний, рекламний, художній та інтернет-дискурс; виявлено основні концепти та категорійні параметри функціонування дискурсів різних типів; простежено мовні особливості реалізації дискурсивної діяльності та шляхи її вербалізації в дискурсивному просторі української, російської та англійської мов; проведено прикладні дослідження - лінгвістичні експертизи рекламних і політичних текстів. Здійснено аналіз художнього, політичного, масмедійного, рекламного та економічного типів дискурсу; вивчено основні моделі сугестивного впливу в мас-медійному дискурсі; окреслено специфіку морально-етичних концептів української лінгвоментальності; здійснено комунікативно-прагматичний аналіз художнього дискурсу; розроблено теорію мовних трансформацій текстів ЗМІ; проаналізовано аксіологічні аспекти економічного дискурсу.

16.05.19.0145/0218U006557

Лінгвокультура та переклад у сучасному парадигмальному просторі: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Матузкова Олена Прокопівна. – ДР 0113U002691. УДК 811.125;365.

48 с.

Роботу присвячено вивченню колективної ідентичності як лінгвокультурного феномену, що слугує підґрунтям висунення нової цілісної теорії лінгвокультурної колективної ідентичності як когнітивно-дискурсивного продукту рефлексії соціуму. Окреслено основні міждисциплінарні лінгвістичні підходи до вивчення ідентичності - комунікативно-функціональний, когнітивно-лінгвістичний, когнітивно-дискурсивний, та введено поняття індивідуальної й колективної лінгвокультурної ідентичностей. Описано особливості вербалізації деяких концептів-архетипів в художньому дискурсі. Проаналізовані мовні засоби вербалізації певних концептів, що характеризують конкретну мовну особистість.

16.05.19.0146/0218U006770

Дискурсивні та структурно-семіотичні дослідження картини світу англомовного соціуму:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Колегаєва Ірина Михайлівна. – ДР 0113U002684. УДК 811.14-273.

53 с.

Роботу присвячено комплексному аналізу картини світу англомовного соціуму в її дискурсивних та структурно-семіотичних проявах. вивчено сучасні напрями лінгвосемантичних та дискурсивних досліджень; досліджено англомовні тексти у когнітивно-функціональному аспекті; проаналізовано функціонування різноманітних лексико-семантичних

полів в різножанрових англомовних текстах; розглянуто особливості концептуалізації та категоризації на матеріалі англійської мови та мовлення; досліджено особливості номінативних процесів у сучасній англійській мові; проаналізовано семантичну структуру слова та когнітивні механізми творення метафори й метонімії. Проаналізовано семантичні, структурні, мотиваційні й функціональні особливості вербалізації BLOOD, GENIUS та ін. у наївній та науковій картинах світу.

16.05.19.0147/0218U006772

Когнітивно-дискурсивна категоризація різнорівневих мовних й мовленнєвих явищ в синхронії та діахронії: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Карпенко Олена Юрївна. – ДР 0113U002692. УДК 801:001.89.

60 с.

Роботу присвячено аналізу структури і семантики граматичних універсалій і встановленню типології мовленнєвої діяльності в залежності від соціальної та психологічної природи комунікантів. Виявлено прагматичну природу граматичних явищ у взаємозв'язку мовних, психокогнітивних та дискурсивно-соціальних аспектів. Завдяки ретельному аналізу умов функціонування різнорівневих мовних одиниць в плані впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на мовленнєве спілкування виділено обов'язкові елементи, необхідні для еквівалентного сприймання повідомлення, та надлишкові елементи, вживання яких зумовлено соціокультурними рамками.

16.41 Мови світу

16.05.19.0148/0218U006553

Дослідження соціокультурних інтонаційних характеристик усного англомовного дискурсу: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Григорян Нектар Разміковна. – ДР 0113U002687. УДК 811-212-24.75.

53 с.

Дослідження сфокусовано на трьох основних аспектах: 1) виявленні просодичних диференторів в інтонаційній організації текстів усного англійського й неопротестантського релігійного дискурсу; 2) виокремленні фонетичних особливостей позитивно-оцінювальних висловлень в персональному мовленні; 3) визначенні просодичних і кінесичних засобів у публічному парламентському мовленні з урахуванням факторів гендерної й вікової належності мовців

16.05.19.0149/0218U006580

Знакові величини у формуванні лінгвального образу українців: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Коваль Оксана Володимирівна. – ДР 0115U001730. УДК 811.161.2'27:159.954.2.

200 с.

Об'єкт дослідження - українська мова, засвідчена в словниках, довідниках, літературних творах, діалектах, говірках, історичних джерелах. Предмет дослідження - соціальна природа мови, її суспільні функції, вплив соціальних чинників на мову і роль мови в суспільному житті. Мета роботи - дослідження впливу своєрідності об'єктивно-суб'єктивних чинників на функціонування мови з урахуванням рівня культурного розвитку України. Методи дослідження: Аналіз досліджуваного матеріалу здійснювався переважно описовим методом, частково зіставним, порівняльним, статистичним та методом компонентного аналізу. Крім того, використано метод комплексного аналі-

зу, метод дистрибуцій, теоретико-критичний, естетичний, структурно-семантичний, культурно-історичний, історико-функціональний. Теоретичні й практичні результати, їх новизна: 1) запропоновано методику створення асоціативної вербальної моделі концептів української ментальності; 2) поглиблено уявлення про особливості лінгвального образу світу українців; 3) проведено щорічний Міжнародний науковий семінар "Концептуальні проблеми функціонування мови в полікультурному просторі" (30 березня 2015, 2016, 2017 р.р., м. Мелітополь); 4) теоретичні результати дослідження викладено в збірниках наукових праць (Мова. Свідомість. Концепт : збірник наукових статей / відп. ред. О.Г.Хомчак. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. - Вип. 5. - 270 с.; (Мова. Свідомість. Концепт : збірник наукових статей / відп. ред. О.Г.Хомчак. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. - Вип. 6. - 273 с. (Мова. Свідомість. Концепт : збірник наукових статей / відп. ред. О.Г.Хомчак. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. - Вип. 7. - 285 с. Результати НДР впроваджено в навчальний процес (викладання нормативних та вибіркових навчальних дисциплін "Вступ до мовознавства", "Історія української літературної мови", "Сучасна українська літературна мова", "Концепти і концептосистеми когнітивно-дискурсивної парадигми" тощо, написання дипломних робіт студентами; проведення тематичних колоквиумів із публікацією тез доповідей). Рекомендації щодо використання результатів роботи: для підготовки фахівців-філологів ОКР "Ба-калавр" та "Магістр". Галузь застосування: 10.02.01 - українська мова, 73.20.0 - дослідження та розробки в галузі гуманітарних і суспільних наук тощо.

16.05.19.0150/0218U006767

Структура і функціонування болгарської мови в поліязиковому оточенні: сучасний стан і динаміка в часі: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Колесник Валентина Олександрівна. – ДР 0113U005005. УДК 811.163.2-112:81'28.

72 с.

Уперше у славістиці досліджено балканські та небалканські риси у переселенських болгарських говірках, які функціонують у східнослов'янському (небалканському) мовному оточенні, з'ясовано напрями та інтенсивність динаміки балканських мовних рис, що розширює можливість моделювання сучасного стану і напрямів розвитку слов'янських мов БМС; розкрито евристичний потенціал новожиттєвих переселенських говірок як різновиду діалектних систем. Визначені основні типи приєднаних родово-давальних конструкцій у староболгарських рукописах 12-13 ст. та типи да-конструкцій у рукописі 18 ст.

16.05.19.0151/0218U006769

Системне та когнітивно-дискурсивне дослідження романських мов: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Марінашвілі Мальвіна Джангізовна. – ДР 0113U002685. УДК 811.133.1.001.53.

46 с.

Дослідження сфокусовано на двох основних аспектах: аналізі мовних засобів вираження суб'єктивної модальності у франкомовному, англкомовному та українськомовному науковому дискурсі; вивченні перекладацьких трансформацій при відтворенні французьких нефінітних форм дієслова у перекладі українською мовою та аналізі їх причин.

16.05.19.0152/0218U006927

Дослідження і втілення в учбовий процес

сучасних моделей викладання іноземної мови за професійним спрямуванням: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Діденко Наталія Миколаївна. – ДР 0113U002683. УДК 800:372.8.

58 с.

Роботу присвячено проблемі пошуку та успішного втілення нових підходів та методів до організації та активізації навчального процесу при викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням. Досліджено функції і методичні організації викладання іноземної мови на фахових факультетах. Накопичено велику кількість нових сучасних навчальних матеріалів, що поклали основою для створення нових підручників, методичних розробок, тестів та контрольних робіт для викладання професійно орієнтованої іноземної мови.

16.05.19.0153/0218U006928

Текстоцентричний підхід до формування фахової компетенції з іноземної мови: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Добровольська Людмила Володимирівна. – ДР 0113U002688. УДК 37:372.8.

27 с.

Розроблено текстоцентричні комплекси імплементації фахової інформації у Програмах з іноземної мови для студентів 1-5 курсів факультетів гуманітарної спрямованості, тереневим завданням яких є розв'язання фахової компетенції майбутніх спеціалістів; у 2016-2017 роках на факультетах гуманітарної спрямованості Одеського національного університету ім.І.І.Мечникова проведено пілотну перевірку та впровадження Модульних програм, що повністю відповідають цілісній стратегії формування компетенції фахівця. Наукові доробки пройшли всебічне обговорення у наукових колах на 52 науково-практичних конференціях і семінарах в Україні, Угорщині, Великій Британії, Тайвані, Франції та Польщі, загальна кількість опублікованих робіт-92, з них: наукових статей -77 (за планом-18), тез- 15(не планували), 20 методичні посібників (за планом-2), 1 методичні вказівки (не планували), 1 навчальний підручник (не планували).

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.07 Теорія літератури

17.05.19.0154/0218U007088

Українська література ХІХ – ХХІ ст. у літературознавчих дискурсах: теоретичному, історичному, критичному, методичному: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Іванишин Петро Васильович. – ДР 0114U005328. УДК 821.161.2.

51 с.

Окреслено методологічний потенціал націоцентричної герменевтики; з'ясовано культурософську та естетичну специфіку літературної критики ХІХ-ХХІ ст.; проаналізовано ідейно-естетичні аспекти національного відродження в українській літературі ХХ ст.; з'ясовано характерні моменти вивчення творів українських письменників у сучасній школі; концептуалізовано художньо-критичну інтерпретацію культурного імперіалізму в творчості вісниківівців; витлумачено історичну прозу української еміграції ХХ ст.; окреслено екзистенційні виміри української малої прози міжвоєнного періоду; досліджено постать Бориса Грінченка; вивчено сакральний вимір української літератури міжвоєнного періоду

17.09 Історія літератури

17.05.19.0155/0218U006555

Сучасні системи аналізу зарубіжної літератури: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Абабіна Наталія Василівна. – ДР 0113U002689. УДК 82.0:001.12/.18.

55 с.

Наукове дослідження присвячено узгодженню класичних категорій і понять літературознавчого аналізу з сучасними підходами до твору. Обґрунтовано використання новітніх методик у сфері порівняльного літературознавства. Доведено, що у ситуації сучасної екстракультурної реальності, коли переважає коливальний контур світосприйняття, авторські артефакти демонструють себе як моделі неоднозначної (нестійкої) системи. Такі системи переважно існують у статусі самоорганізованої структури, хоча на іманентному рівні зберігають тяжіння до традиції. В сучасному літературно-художньому потоці компаративну стійкість зберігають неореалісти і неоакадемісти; а дисипуючі системи транслюють постмодерністи та пост-постмодерністи. Взаємини елементів систем у першу чергу виявлені на рівнях жанру та засобів поетикального авторського мислення. Звідси принципово суплетивні жанрові (нонформальні) твори, що переважають у сучасній художній культурі.

17.05.19.0156/0218U006572

Часово-просторова і вікова специфіка німецькомовного тексту: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Жигоренко Ірина Юрійвна. – ДР 0115U001735. УДК 821.112.

77 с.

Об'єкт дослідження - німецькомовний текст у різних літературних родах, стилях, жанрах та формах. Предмет дослідження - засоби виявлення маркованості мовлення, притаманної певному роду, жанру, стилю, творчого осередку, автору, відтинку історичного часу у літературному тексті. Мета роботи. Проаналізувати творчі спадщини кількох німецькомовних письменників з використанням мовознавчих та літературознавчих методів дослідження, встановити вікові особливості стилю, часо-просторові властивості жанру. Вивчити закономірності змінення концептів в творах німецькомовних авторів в діахронії. Проаналізувати сучасні підручники з німецької мови для середньої школи та скласти рекомендації до створення посібників та підручників в залежності до вікових особливостей учнів. Теоретичні й практичні результати, їх новизна: 1) запропоновано методологію аналізу та інтерпретації літературного твору в концептологічному аспекті; 2) поглиблено уявлення про мовні особливості німецької літератури в діахронії; 3) проведено Всеукраїнську науково-практичну Інтернет-конференцію "Часово-просторова і вікова специфіка німецько-мовного тексту" (26 жовтня 2017 р., м. Мелітополь); 4) теоретичні результати дослідження викладено в посібниках, методичних рекомендаціях, збірниках тез доповідей та фахових наукових статтях. Результати НДР впроваджено в навчальний процес (викладання нормативних та вибіркового навчальних дисциплін "Теорія і практика перекладу" (розділи: "Теорія контексту", "Інтерпретативна теорія"), "Лінгвістичний аналіз німецькомовного тексту" (розділи: "Контрастивний аналіз мовленнєвого акту", "Функціональний підхід у контрастивному аналізі"), "Лексикологія сучасної німецької мови" (розділ: "Структура значення слова"), "Теоретична граматики" (розділи: "Комунікативне (актуальне) членування речення", "Стилістика сучасної німецької мови" (розділи "Диференціація лексики", "Фразеологія")); при створенні спецкурсів з проблем когнітивної семантики, при розробці тематики дипломних робіт). Рекомендації щодо використа-

ння результатів роботи: для підготовки фахівців-філологів ОКР "Бакалавр" та "Магістр". Галузь застосування: 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)), 73.20.0 - дослідження та розробки в галузі гуманітарних і суспільних наук тощо.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.21 Масова комунікація

19.05.19.0157/0218U007021

Трансформаційні процеси в сучасній світовій політиці та міжнародних відносинах: глобальний та регіональний вимір: Заключний звіт /Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова; Керівник Коваль Ігор Миколайович. – ДР 0113U004891. УДК 316.774:[32(100)+327].

37 с.

Об'єктом дослідження є трансформаційні процеси на глобальному та регіональному рівні загальносвітової системи міжнародних відносин. Предмет дослідження включає розвиток міжнародних відносин та сучасної світової політиці в умовах глобальних і регіональних трансформацій. Метою науково-дослідної роботи є проведення комплексного аналізу сучасних трансформаційних процесів на глобальному, регіональному та локальному рівнях світової політики в контексті подальшого розвитку стратегічних напрямів зовнішньої політики держав з урахуванням потреби вдосконалення зовнішньополітичної функції ключових міжнародних акторів в умовах вже існуючих і майбутніх трансформаційних наслідків. Вивчення трансформаційних процесів в контексті появи нових викликів міжнародній безпеці, що є одночасно причиною та наслідками трансформаційних змін на геополітичній мапі світу, вимагають ретельного аналізу наявних механізмів та майбутніх сценаріїв протидії загрозам та захисту національних інтересів, перш за все, України. Результати теоретичного дослідження трансформаційних процесів в сучасній світовій політиці та міжнародних відносинах на глобальному та регіональному вимірах були впроваджені в навчальний процес Одеського національного університету імені І.І. Мечникова і кафедри міжнародних відносин напряму підготовки 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Результати впроваджені при створенні навчальних курсів з проблем зовнішньої політики держав та міжнародних відносин.

20 ІНФОРМАТИКА

20.01 Загальні питання інформатики

20.05.19.0158/0218U007011

Організація та проведення науково-технічної експертизи завдань (проектів) Національної програми інформатизації: Заключний звіт /ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформатики"; Керівник Яценко Віктор Олександрович. – ДР 0118U000851. УДК 002;002:338..

79 с.

Науково-дослідна робота "Організація та проведення науково-технічної експертизи завдань (проектів) Національної програми інформатизації". Організація та проведення 100 деталізованих та 200 науково-технічних експертиз завдань (проектів) Національної програми інформатизації (далі - НДР) виконувалися у відповідності до договору з Державним агентством з питань електронного урядування України від 18 червня 2018 року № 9. Згідно з Технічним

завданням виконання НДР полягало у організації та проведенні 100 деталізованих та 200 науково-технічних експертиз завдань (проектів) Національної програми інформатизації.

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.15 Окремі релігії, церкви і культури

21.05.19.0159/0218U006780

Суспільно-культурологічні аспекти інтеграції мусульманських громад в українське суспільство в умовах військово-політичної кризи: Заключний звіт /Національний університет "Острозька академія"; Керівник Шевчук Дмитро Михайлович. – ДР 0116U005533. УДК 297:323 (477) "2013/2016".

23 с.

Звіт про НР: 23 с. Пріоритетний напрям Правові, філософські, історичні та політологічні аспекти державотворення; захист свободи і національної безпеки України та її громадян на шляху євроінтеграції Пріоритетний тематичний напрям Правові, філософські, історичні та політологічні аспекти державотворення; захист свободи і національної безпеки України та її громадян на шляху євроінтеграції Інноваційний напрям Дослідження суспільно-культурологічної ситуації, в якій опинилися мусульманські громади України в умовах військово-політичної кризи, пов'язаної з тимчасовою окупацією Криму й частини Донбасу; вивчення феномену в аспекті потенційної конфліктогенності, пов'язане із напруженістю між різними ісламськими організаціями в Україні. Об'єкт наукової роботи: мусульманські громади в Україні. Предмет наукової роботи: суспільно-культурологічні аспекти інтеграції мусульманських громад в українське суспільство в умовах військово-політичної кризи. Мета наукової роботи: комплексний аналіз суспільно-політичних вимірів буття ісламських громад в Україні після 2013 року. Головну проблему дослідження становить суспільно-культурологічна ситуація, в якій опинилися мусульманські громади України в умовах військово-політичної кризи, пов'язаної з тимчасовою окупацією Криму й частини Донбасу. Оскільки, згідно із наявними статистичними даними, більше половини українських мусульман проживали саме в цих регіонах, події 2013-2014 й подальших років значною мірою вплинули на становище ісламських громад та їхню інтеграцію в українське суспільство. Окрім цього, особливої уваги потребує вивчення феномену в аспекті потенційної конфліктогенності, пов'язане із напруженістю між різними ісламськими організаціями в Україні. Загалом методологія наукової роботи включає як класичну, так і новітню релігієзнавчу й культурологічну методологію. До класичних методів аналізу й синтезу додається категоріальний (вивчення специфічного функціонування релігійних понять), герменевтичний (дослідження ідеологічних концепцій), контент-аналізу (дослідження документів ісламських релігійних громад), різноманітна соціологічна методика, зокрема інтерв'ювання й експертного опитування. Новизна методології полягає у поєднанні текстуральних і соціологічних методів, оскільки планується дослідження як теоретичних, так і практичних особливостей актуальних процесів в українському ісламському середовищі. Упродовж виконання НР було видано 7 (сім) монографій, 1 (один) навчальний посібник, 1 (один) словник, опубліковано 20 (двадцять) статей, з яких 8 - у виданнях, що належать до іноземних наукометричних баз даних, 12 (дванадцять) в інших зарубіжних і українських виданнях. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження: отримані результати наукової роботи дають можливість сформулювати більш цілісне уявлення про тенденції й перспективи власне в українському ісламі. Поставлені завдання дозволять оцінити вказані феномени в їхніх детальних вимірах, зокрема інституційному, релігійному, суспіль-

ному, культурологічному й безпековому. 22 с.

26 КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК

26.11 Глобальні проблеми

26.05.19.0160/0218U007046

Реалізація євроінтеграційної політики України шляхом залучення до цього процесу громадянського суспільства в умовах необхідності зміцнення національної безпеки: Заключний звіт /Чорноморський національний університет імені Петра Могили; Керівник Палагнюк Юліана Вікторівна. – ДР 0116U006979. УДК 327.39(477:672ЄС):351.746.1(477).

294 с.

Події Євромайдану та Революції Гідності зумовили підписання у 2014 р. нової посиленої Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Наразі необхідним є її успішна імплементація в сучасних складних для нашої держави економічних та безпекових умовах задля отримання повноправного членства України в ЄС. Тому особливого наукового значення набуває розробка практичних директив та встановлення дієвих механізмів залучення громадянського суспільства України до імплементації євроінтеграційної політики шляхом впровадження положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.01 Загальні питання математики

27.05.19.0161/0218U006711

Розробка та застосування інноваційних технологій при вивченні математичних дисциплін: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Одарченко Наталія Іванівна. – ДР 0110U004792. УДК 539.3:51:37.

37 с.

Використання нових мультимедійних та інтерактивних технологій здатне суттєво поглибити змістовну частину занять і підвищити рівень їх ефективності, а у сукупності з використанням нетрадиційних методик навчання здатне помітно впливати на формування практичних навичок та вмінь осіб, які навчаються, під час засвоєння навчального матеріалу. Розумне використання мультимедійних та інтерактивних технологій суттєво збагачує навчальний процес, призводить до покращення процесу засвоєння матеріалу, пониження агресивності, емоційної нестабільності та жорстокості, а також до підвищення дипломатичності, самоконтролю, сміливості та незалежності осіб, які навчаються.

27.19 Топологія

27.05.19.0162/0218U007782

Дослідження асимптотичної та графічної структур заданих класів метричних просторів: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки Національної академії наук України; Керівник Білет Вікторія Вікторівна. – ДР 0118U006264. УДК 517.5.

41 с.

Об'єктом дослідження є метричні простори, ультраметричні простори, а також кластери переддотичних просторів до загальних метричних просторів у нескінченно віддаленій точці. Встановлено, що відображення між скінченними ультраметричними просторами, яке зберігає кулі, існує

тоді і тільки тоді, коли існує вкладення їх зображуючих дерев, що зберігає степені внутрішніх вузлів. У термінах зображуючих дерев описано скінченні ультраметричні простори, що допускають відображення підпросторів цього простору, яке зберігає кулі. Знайдено нову характеристику ультраметричних просторів екстремальних для нерівності Гоморі-Ху. Дано геометричний опис необмежених метричних просторів, що мають скінченні кластери переддотичних просторів.

27.27 Теорія функцій комплексних змінних

27.05.19.0163/0218U007783

Геометричні властивості метричних просторів та відображень у фінслерових многовидах: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки Національної академії наук України; Керівник Афанасьева Олена Сергіївна. – ДР 0117U006050. УДК 515.124.4, 519.172.1, 517.5.

58 с.

Об'єктом дослідження є метричні простори, їх узагальнення та відображення зі скінченим спотворенням у фінслерових многовидах. Досліджено відображення зі скінченим спотворенням у евклідових просторах та фінслерових многовидах з використанням методів модулів. Розглянуто гомеоморфізми класу Соболева із критичним показником та встановлено їх взаємозв'язок із кільцевими та нижніми Q -гомеоморфізмами. Досліджено кластери переддотичних просторів на нескінченності. Встановлено зв'язок між відображеннями ультраметричних просторів, що зберігають кулі, та вкладенням їх зображуючих дерев. Введено і досліджено ординальні простори, що є, у певному сенсі, узагальненням напівметричних просторів.

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.05.19.0164/0218U007183

Стійкість притягуючих множин імпульсних динамічних систем: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Капустян Олексій Володимирович. – ДР 0118U002257. УДК 517.9.

65 с.

Об'єкт дослідження: притягуючі множини імпульсних динамічних систем. Методи дослідження: якісна теорія імпульсних систем диференціальних рівнянь, теорія динамічних систем, теорія нелінійних початково-крайових задач, теорія еволюційних включень. Проект присвячено вивченню умов стійкості граничних режимів в еволюційних системах, що зазнають імпульсних збурень при досягненні зображуючою точкою фіксованих підмножин фазового простору. Для нелінійних систем звичайних диференціальних рівнянь з імпульсним збуренням на гіперплощинах встановлені достатні умови асимптотичної та експоненціальної стійкості інваріантних притягуючих множин. В нескінченновимірних фазових просторах розвинена абстрактна теорія атракторів многозначних імпульсних динамічних систем, в межах якої одержано критерії існування компактних притягуючих множин та ефективні достатні умови їх інваріантності та стійкості. Отримані абстрактні результати застосовані до широких класів імпульсних дисипативних многозначних динамічних систем, породжених еволюційними включеннями з неліпшицевими правими частинами, параболічними системами без єдиності та гіперболічними рівняннями.

27.39 Функціональний аналіз

27.05.19.0165/0218U007184

Багаторівневі варіаційні задачі: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса

Шевченка; Керівник Семенов Володимир Вікторович. – ДР 0118U002258. УДК 519.97; 517.85.

50 с.

Проект орієнтований на створення ефективних алгоритмів для багаторівневих варіаційних задач. Будуть запропоновані та досліджені нові алгоритми для багаторівневих задач опуклого програмування, варіаційних нерівностей та задач рівноважного програмування. Планується створення та дослідження децентралізованих розподілених алгоритмів для варіаційних нерівностей на множинах нерухомих точок операторів нерозтягуючого типу. Отримані результати будуть застосовані для побудови методів розв'язання задач машинного навчання, моделювання потоків в великих транспортних мережах та задач оптимального керування.

27.41 Обчислювальна математика

27.05.19.0166/0218U006966

Чисельне дослідження течії рідини в проточній частині радіально-осьової гідротурбіни по проекту модернізації ГЕС Джаліпур (Індія): Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Русанов Андрій Вікторович. – ДР 0118U003633. УДК 519.6:517:621.311.21.

25 с.

Виконано математичне моделювання просторової в'язкої течії нестисливої рідини в проточній частині радіально-осьової гідротурбіни РО45. Дослідження проведено за допомогою програмного комплексу IPMFlow. Моделювання течії виконано на основі чисельного інтегрування рівнянь Рейнольдса з додатковим членом, що містить штучну стисливість. Для урахування турбулентних ефектів застосовано двопараметричну модель турбулентності Ментера. Результати досліджень підтвердили високий рівень енергетичних та кавітаційних показників гідротурбіни в широкому діапазоні експлуатаційних режимів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.05.19.0167/0218U007180

Розробка комп'ютерних алгоритмів та нового покоління високопродуктивних програмних засобів моделювання і прогнозування стану та ресурсу відповідальних зварних конструкцій. Етап 3. Розробка мережевих алгоритмів та засобів високопродуктивних обчислень для прогнозування роботоздатності зварних трубопровідних елементів: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ; Керівник Хіміч Олександр Миколайович. – ДР 0118U001211. УДК 519.6.

61 с.

Розроблено нові ефективні методи, мережеві алгоритми та засоби високопродуктивних обчислень для формування і розв'язування систем нелінійних рівнянь, які виникають при комп'ютерному прогнозуванні працездатності зварних трубопровідних елементів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.43 Теорія ймовірності й математичної статистики

27.05.19.0168/0218U007425

Асимптотична поведінка задач оптимального управління: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Клесов О.І. – ДР 0118U004795. УДК 519.21.

69 с.

Досліджена асимптотична поведінки розв'язків диференціальних рівнянь збурених за допомогою вінерівського процесу, які моделюють випадкові процеси фінансової математики

28 КІБЕРНЕТИКА

28.01 Загальні питання кібернетики

28.05.19.0169/0218U007035

Дослідження інформаційної системи прийняття управлінських рішень на підприємстві: Заключний звіт /Херсонський національний технічний університет; Керівник Соколов Андрій Євгенович. – ДР 0118U006485. УДК 007.5:004.85.

21 с.

Доведено що, результати виробничо-фінансової діяльності підприємства, соціально-економічна система залежать від величини кваліфікаційного потенціалу працівників апарата управління (Кр), який обчислюється по чисельності працівників з різними рівнями освіти, тривалістю підготовки й стажем роботи.

28.15 Теорія систем автоматичного керування

28.05.19.0170/0218U006922

Розробка методів дуального непараметричного керування нелінійними нестационарними об'єктами: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Жосан Анатолій Андрійович. – ДР 0116U001800. УДК 62-503.57.

31 с.

Об'єктом дослідження є нелінійні, нестационарні процеси, що найбільш поширені у різних галузях промисловості. Мета - розробка методів синтезу регуляторів технологічними процесами різної природи у режимі нормальної експлуатації. Методи дослідження базуються на концепції дуального керування. Наукова цінність роботи: практично виключається необхідність визначення конкретної структури та параметрів об'єкта. Практична цінність роботи полягає у підвищеній надійності та точності реалізації технологічних процесів без постійного налаштування у процесі нормальної його експлуатації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.19 Теорія кібернетичних систем керування

28.05.19.0171/0218U006586

Надійна Система Розподіленого Доступу: Заключний звіт /Харківський національний університет радіоелектроніки; Керівник Халімов Геннадій Зайдулович. – ДР 0117U006829. УДК 681.51.015.

140 с.

Об'єктом досліджень є протоколи для біометричної ідентифікації віддалених користувачів на основі поєднання методів з високим ступенем ентропії, що забезпечує високу точність ідентифікації з допуском до змін біометричних даних. У рамках даного проекту розроблена структура надійної системи розподіленого доступу, виконано опис, аналіз і тестування методів віддаленої біометричної ідентифікації з допуском до змін біометричних даних користувача, програмна реалізація протоколу безпечної віддаленої біометричної ідентифікації. Аналіз загроз в біометричній системі ідентифікації визначає, що шаблони повинні бути захищені від несанкціонованого доступу і фізичного збитку. Найбільшими загрозами є підроблення біометричних ознак, повторне

відтворення старих даних, перехоплення каналу, компрометація бази даних на сервері. Застосування коротких кодів коректуючих помилки для зашумлення біометричних шаблонів є ефективним засобом побудови захищених біометричних образів. Побудова багаторазових нечітких екстрактів на основі гамування забезпечує формування псевдонімів, захищає від компрометації бази даних біометричної системи ідентифікації. Побудова захищеного біометричного контейнера при передачі в каналі забезпечує захист від перехоплення, розкриття, від повтору, підроблення біометричних ознак через канал зв'язку, повторного відтворення старих даних. Використання криптосистеми MST3 забезпечує гарантовану стійкість до криптоаналізу, швидкість шифрування, наявність програми обчислення криптограми на абонентському пристрої та розшифрування на сервері.

28.23 Штучний інтелект

28.05.19.0172/0519U001074

Ревунова Олена Георгіївна. Методи та інформаційна технологія стійкого відновлення сигналів за результатами непрямих вимірювань: Дис... д.т.н. /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України. – Захищена 10.04.2019.

УДК 004.8 + 004.032.26.

345 с.: 19 табл., 127 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертація присвячена розробці методів та інформаційної технології ефективного відновлення сигналів, отриманих непрямими вимірюваннями, за рахунок розроблення стійких методів розв'язання дискретної некоректної оберненої задачі відновлення сигналів. Розвинуто методологію аналізу теоретичних критеріїв якості моделей з метою визначення закономірностей залежності оптимальної складності моделі від рівня невизначеності в даних. Розроблено метод стійкого розв'язання ДНЗ на основі випадкової проєкції. Розроблено метод розв'язання ДНЗ на основі випадкової проєкції з аналітичним усередненням за реалізаціями випадкових матриць. Для розв'язання ДНЗ методом усіченого сингулярного розкладу аналітично показано збіг положення мінімуму помилки відновлення входу і помилки відновлення виходу. Розроблено метод перетворення виходу багатоканальної вимірювальної системи в вихід системи з більш високою роздільною здатністю. На основі розроблених в рамках дисертаційної роботи методів створена інформаційна технологія стійкого відновлення сигналів за результатами непрямих вимірювань та ряд програмних модулів, що забезпечують її практичну реалізацію.

28.05.19.0173/0218U007101

Інтелектуальні інформаційні технології багаторівневого управління енергоефективністю регіону: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Медиковський Микола Олександрович. – ДР 0117U004450. УДК 004.896.

218 с.

Розроблено модель та архітектуру багаторівневої системи інтелектуального управління енергоефективністю регіону, інтелектуальні компоненти попереднього опрацювання неструктурованих даних, предметно-орієнтоване сховище даних енергоспоживання, нейромережеві засоби прогнозування стану енергоефективності регіону (підприємства), інтелектуальні компоненти візуалізації багатовимірних даних, апаратно-програмні компоненти вертикально-паралельного сортування та пошуку даних, систему підтримки прийняття рішень при визначенні пріоритетності інвестиційних проєктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.05.19.0174/0218U007169

Розробка комп'ютерного програмно-апаратного комплексу відновлення мовлення для масового використання: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Вовк Майя Іванівна. – ДР 0118U001716. УДК 004.89:002:53. 141 с.

Для забезпечення зручності використання комп'ютерного програмно-апаратного комплексу відновлення усного мовлення у хворих після інсульту на базі персональних тренувань рухів тонкої моторики кисті ураженої руки "ПРОМОВА" розроблено і вдосконалено функціональні блоки спеціалізованого інформаційно-консультаційного програмного модуля "ProMova 1.0", який входить до складу комплексу. Розроблено блок діагностики ступеня мовленнєвих порушень. Вдосконалено функціональні блоки: допомогти лікарю у формуванні індивідуального плану тренувань рухів тонкої моторики кисті, бази медичних карт пацієнтів, блок передачі знань з особливостей технології тренувань тонкої моторики кисті. За результатами функціонального тестування на клінічних базах Установ-Партнерів комп'ютерної програми "Методика відновлення моторики мовлення у інсультних хворих з моторною або моторно-сенсорною афазією "ProMova 1.2" розроблено проект методичних рекомендацій із застосування комплексу "ПРОМОВА-2" та посібник користувача програмного модуля "ProMova 1.2". Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.29 Системний аналіз

28.05.19.0175/0218U006958

Розробка математичних моделей та алгоритмів ефективного функціонування комп'ютерних систем: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Косолап Анатолій Іванович. – ДР 0115U001768. УДК 519.8. 181 с.

Об'єкт дослідження - складні комп'ютерні системи та їх математичні моделі. Мета роботи - розробка нових математичних моделей комп'ютерних систем управління розвитком регіону. Методи дослідження - математичне моделювання, методи оптимізації та інші обчислювальні методи. Побудовані математичні моделі функціонування складних комп'ютерних систем, а саме: ефективного завантаження процесорів у багатопроцесорних системах; ефективного розміщення серверів у глобальній комп'ютерній мережі; релаксації потенціалу в кулоностатичних умовах для випадку граничного дифузійного струму. Розроблено модель системи моніторингу процесу отримання кисневмісних сполук кобальту плазмохімічним методом та комп'ютерну систему обробки кулоностатичних кривих складних електрохімічних систем. Запропоновано метод точної квадратичної регуляризації для розв'язування багатоекстремальних задач в комп'ютерних системах. Розроблено програмний модуль моніторингу залишкових знань студентів. Галузь застосування: М 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук, Р 85.42 Вища освіта. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.05.19.0176/0218U007000

Нові технології в шкільній, вузівській та післядипломній освіті: Заключний звіт /Херсонський державний університет; Керівник Шарко Валентина Дмитрівна. – ДР 0115U004402. УДК 371.315:37.046. 220 с.

У звіті представлені результати науково-дослідної роботи з теми "Нові технології в шкільній і вузівській дидактиці" побудованої на засадах теорії адаптивного навчання, трисуб'єктної дидактики і теорії "м'яких" систем, а також особистісно-орієнтованого, діяльнісного, контекстного, проблемного, середовищного, компетентнісного та фреймового підходів. Визначено сутність поняття "адаптивне навчання", встановлено його бінарну спрямованість. Обґрунтовані теоретичні засади адаптивного навчання фізики/математики учнів/студентів з ознаками мозаїчно-кліпового мислення: розроблено методику діагностування наявності такого мислення; визначено його сильні та слабкі сторони; встановлено взаємозв'язок між наявністю мозаїчно-кліпового мислення суб'єктів навчання та їх мотиваційною сферою і успішністю засвоєння навчального матеріалу з фізики/математики; розроблені загальні принципи надання навчальної інформації, що активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів з мозаїчно-кліповим мисленням. Запропоновані нові технології застосування дидактичної контамінації при проведенні лекційних, лабораторних і практичних занять з фізики/математики, самостійної роботи студентів та заходів з контролю їх знань і вмінь. Обґрунтовані дидактичні засади інтегрованого навчання фізико-математичних дисциплін у ЗНЗ і ЗВТО в межах STEM-освіти; розроблені методичні засади створення інтегрованих навчально-методичних комплексів фізико-математичних дисциплін для майбутніх фахівців технічної галузі, розроблено його методичне забезпечення. Розроблено нові технології: адаптивного проведення лекційних занять з фізики із застосуванням центрального образу явища, що вивчається, та використанням засобів мобільного навчання; адаптивного проведення практичних занять з фізики в умовах спільного навчання студентів різних спеціальностей ВТНЗ за ознакою фахових вимог та розроблено відповідну форму навчально-методичного посібника; запропоновано здійснення ігрової форми модульного контролю знань студентів із застосуванням метафорично-асоціативних карт, які використовуються для активізації студентів під час навчання. Розкрито роль середовища у адаптивному навчанні та визначено поняття "інформаційно-комунікаційне навчальне середовище" (ІКНС), розроблено концепцію проектування моделей основних компонентів комп'ютерно-орієнтованих методичних систем (КОМС) навчання вищої математики та фізики майбутніх фахівців технічної галузі. Обґрунтовано, що сучасні КОМС навчання повинні включати окрім традиційних компонентів ще й ІКНС, яке за своєю структурою спроможне реалізувати мотиваційну, організаційну, інформаційну, навчальну, управлінську, контрольну-оцінювальну функції і ґрунтуватися на трисуб'єктній дидактиці. Визначено роль пропедевтичної підготовки учнів у набутті інженерних професій, розкрито вплив технологій фреймового навчання на якість засвоєння наукових понять, обґрунтовано доцільність їх застосування у навчанні учнів і студентів з ознаками мозаїчно-кліпового мислення, для яких характерним є зниження здатності до смислового сприйняття інформації.

28.05.19.0177/0218U007168

Розробка інформаційної технології інтелектуального дистанційного управління динамічними об'єктами для боротьби з безпілотними літальними апаратами: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Гриценко Володимир Іллєч. – ДР 0117U002883. УДК 681.5. 240 с.

Об'єкт дослідження - процес керування безпілотними літальними апаратами (БпЛА) з використанням сучасних інтелектуальних інформаційних технологій. Мета роботи -

розробити основи інформаційної технології інтелектуально-го дистанційного управління (сукупність алгоритмів керування та методів розрахунку траєкторій польоту) безпілотними літальними апаратами, що діють в умовах невизначеностей та обмежень, для боротьби з ворожими БПЛА. Методи дослідження - проведені дослідження базуються на теорії інтелектуального управління, теорії автоматичного керування, теорії нелінійної інваріантності, математичного програмування, теорії ігор, методів обробки польотних даних, теорії навігації та динаміки польоту безпілотних літальних апаратів. В результаті виконання роботи створено наукову платформу інформаційної технології для боротьби з безпілотними засобами в умовах невизначеностей та обмежень. Розроблено функціональні модулі автоматичного керування тангажем, креном, висотою, швидкістю польоту БПЛА, автоматичним зльотом та посадкою; розроблено програмний модуль траєкторного керування БПЛА; здійснено комплексне поєднання розроблених функціональних модулів керування у єдину систему автоматичного керування. Крім того, створено прототип програмно-апаратного комплексу, побудованого за модульною схемою, для виконання робіт з проектування перспективних систем керування БПЛА, проведення науково-технічних досліджень у сфері дослідно-конструкторської розробки БПЛА, а також є основою для навчання операторів безпілотних авіаційних систем. Результати, отримані в ході виконання роботи, можуть мати суттєвий вплив на підвищення обороноздатності та безпеки держави та позитивно вплинуть на розширення можливості застосування БПЛА. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.05.19.0178/0218U006481

Розробка розрядноімпульсних методів реалізації самопоширюваного високотемпературного синтезу (СВС) в екзотермічних системах для отримання вуглецевих та металовуглецевих наноматеріалів: Заключний звіт /Інститут імпульсних процесів і технологій; Керівник Кускова Наталія Іванівна. – ДР 0115U003323. УДК 537.52:542.9:661.66.

97 с.

Об'єкт досліджень - процеси високотемпературного синтезу вуглецевих і метало-вуглецевих наноматеріалів у хвилі горіння, ініційованої розрядноімпульсним методом. Методи досліджень - фізичний експеримент, діагностика СВС-процесів, дослідження продуктів синтезу методами: електронної мікроскопії та рентгеноструктурним; елементарного рентгеноспектрального мікроаналізу. Експериментально досліджено закономірності фазоутворення наноструктурних металовуглецевих наноматеріалів у процесі самопоширюваного високотемпературного синтезу (СВС), що ініціюється розрядноімпульсним струмом. Показано, що викристання в порошок системі Ti-Al-C політетрафторетилену або вуглецевих наноматеріалів, отриманих електроорозрядною обробкою вуглеводнів, дає змогу синтезувати наноструктурні композитні матеріали, які містять карбід титану і МАХ-фази (Ti₂AlC і Ti₃AlC₂). Виміряна вольфрам-ремієвою термопарою температура гаріння порошкової суміші T=2500 К, що свідчить про рідкофазний синтез. Досліджено особливості фазового складу композитних матеріалів на основі МАХ-фаз системи Ti-Al-C, отриманих різними СВС-методами: СВС без прикладання навантаження, вільного СВС-стиснення і СВС-екструзії. Показано, що найбільш інтенсивна схема пластичного деформування, яка реалізується в процесі СВС-екструзії, порівняно з іншими методами СВС, дає змогу отримати компактний однорідний

за структурою композитний матеріал, що містить до 60% МАХ-фаз. Прикладання зовнішнього тиску (7 МПа) до рідкого СВС- зразка дозволив понизити пористість синтезованого матеріалу з 50 % до 8 %. Мікротвердість зразків по Віккерсу за різних умов синтезу складає від 4,6 до 8,5 ГПа. Розроблено рекомендації для створення технологій отримання вуглецевих наноматеріалів, наноструктурних карбідів тугоплавких металів і композитних матеріалів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05 Фізика елементарних часток

29.05.19.0179/0218U007176

Фізичні системи у квантованому просторі:

Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Гнатенко Христина Павлівна. – ДР 0118U005226. УДК 530.1.

61 с.

Знайдено вплив квантованості простору на властивості фізичних систем. Зокрема, отримано точний розв'язок для спектру системи частинок з осциляторною взаємодією у сферично-симетричному некомутативному фазовому просторі. Знайдено вираз для спектру частинок, що перебувають в одновимірних сингулярних потенціальних полях в загальному випадку деформованого простору з мінімальною довжиною. Визначено особливості опису багаточастинкових систем у квантованому просторі, реалізованому за допомогою деформації комутаційних співвідношень для координат та імпульсів. Запропоновано шлях для розв'язання проблеми опису руху системи вільних частинок у квантованому просторі з некомутативністю координат та некомутативністю імпульсів; проблеми означення імпульсу центра мас, як інтегралу руху; проблеми кінематичних змінних; проблеми порушення слабого принципу еквівалентності. Побудовано некомутативну алгебру, яка є сферично-симетрична, еквівалентна до некомутативної алгебри канонічного типу та не зумовлює порушення слабого принципу еквівалентності. Оцінено величину кванта простору на основі порівняння отриманих результатів із високоточними експериментальними даними. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.15 Ядерна фізика

29.05.19.0180/0519U001063

Бондаренко Микола Вікторович. Розсіювання та випромінювання високоенергетичних заряджених частинок в аморфних та кристалічних середовищах: Дис... д.ф.-м.н. /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України. – Захищена 19.03.2019.

УДК 530.145, 539.12.

373 с.; 2 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 499 назв.

Викладаються нові результати в теорії проходження швидких заряджених частинок крізь речовину. Досліджується взаємодія частинок з аморфними та кристалічними, тонкими та товстими мішенями, магнітними полями, а також супровідне електромагнітне випромінювання. Особливу увагу приділено питанням детального опису багаторазового розсіювання, модифікації спектрів електромагнітного випромінювання (ЛПМ та споріднені ефекти), питанням поляризації випромінювання, взаємодії частинок з атомними ланцюжками та площинами у орієнтованих кристалах, деканалюванню, відхиленню частинок у зігнутих кристалах. Зокрема, розглядаються питання модифікації резерфордівської асимптотики в одноразовому та багаторазовому розсіюванні, розділення потенціалу орієнтованого кристала на неперервний потенціал та внесок некогерентного розсіювання, розсіювання на атомних ланцюжках (doughnut scattering) та відповідна просторова еволюція, наближення статистичної рівноваги в те-

орії площинного каналювання, об'ємне відбиття в зігнутому кристалі, розподіл інтенсивності та поляризації випромінювання по частоті, кутах та прицільних параметрах, зв'язок між класичною та квантовою теоріями гальмівного випромінювання, просторова еволюція та інтерференція випромінюваних фотонів, крайові ефекти при випромінюванні в скінченних мішенях. Відзначаються поздовжні просторово-часові та поперечні просторові аспекти розвитку процесів, радіофізичний характер недипольного випромінювання при високій енергії, інтерференція струменів випромінювання, кулонівський характер розсіювання в речовині. Викладення ведеться переважно аналітичними методами.

29.05.19.0181/0218U006492

Розробка методів підвищення стійкості матеріалів прискорюючих структур до високовакуумних електричних розрядів в структурах колайдера CLIC та експериментальні дослідження впливу зовнішнього магнітного поля на імовірність виникнення високовакуумного пробою: Заключний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Батурін Володимир Андрійович. – ДР 0117U003562. УДК 537.53.

75 с.

Запропоновано провести іонно-променеву модифікацію матеріалів та дослідити вплив модифікації та наявності зовнішнього магнітного поля на вірогідність високовольних високо вакуумних пробойів. Розроблено технологію та проведено іонно-променеву модифікацію зразків міді виготовлених в ПФ НАН України та в CERN. Показано, що покриття міді тонким шаром нітриду титану, та додатковим опромінення іонами Ar з енергією 300 кеВ, підвищує напругу вакуумного пробою на 50 %, та зменшує струм польової емісії. Узагальнено рівняння Фаулера-Нордгейма по знаходженню величини струму польової емісії на релятивістській випадок. Експериментально показано, що накладення зовнішнього магнітного поля, напруженістю 0,4-0,5 Т перпендикулярно електричному, не призводить до зменшення вірогідності високо вакуумних пробойів.

29.19 Фізика твердих тіл

29.05.19.0182/0419U001245

Сенета Мар'яна Ярославівна. Дисперсія квазірелеївської та електронної хвиль на адсорбованій поверхні напівпровідників із структурою цинкової обманки: Дис... к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 29.03.2019.

УДК УДК 535.214.

140 с.: 17 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

Дисертація присвячена теоретичному дослідженню закону дисперсії квазірелеївської хвилі, ширини акустичної фононої моди, деформаційного потенціалу квазірелеївської хвилі та закону дисперсії електронів на динамічно сформованій адсорбованій поверхні напівпровідників із структурою цинкової обманки в межах моделі самоузгодженого зв'язку акустичної квазірелеївської хвилі з адсорбованими атомами з урахуванням нелокальної пружної взаємодії адсорбованого атома з атомами матриці.

29.05.19.0183/0218U006892

Нові наноматеріали на основі ZnO для оптоелектронних та сенсорних пристроїв: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Турко Борис Ігорович. – ДР 0116U008068. УДК 539.216.2; 539.23; 539.25.

133 с.

Звіт про НДР: 133 с., 8 табл., 49 рис., 4 дод., 185 джерел. Створено та запатентовано резистивні сенсори аміаку та пероксиду водню. Зроблено висновок про те, що "зелена" смуга люмінесценції в ZnO може бути пов'язаною з електронними переходами з донорних рівнів Znі на акцепторні рівні VZn. На основі аналізу спектрів фотолюмінесценції, зроблено висновок, що відмінності в фотокаталітичних активностях обумовлені переважанням різних типів дефектів на поверхнях ZnO нанострижнів, вирощених двома різними методами. Експериментальні результати засвідчили, що гідротермічний методом синтезу наноструктур ZnO перспективний для виробництва ефективних каталізаторів.

29.05.19.0184/0218U007038

Детектори випромінювання мікрохвильового та терагерцового діапазону частот на основі новітніх функціональних спінтронних матеріалів: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Прокопенко Олександр Володимирович. – ДР 0118U000711. УДК 537.86.

75 с.

Вивчено механізми взаємодії намагніченості з електромагнітними сигналами мікрохвильового та терагерцового діапазонів частот у спінтронних магнітних наноструктурах (СМНС), що містять феромагнітні (ФМ) та антиферомагнітні (АФМ) шари. Встановлено умови існування лінійного та перехідного режимів роботи мікрохвильових детекторів на основі СМНС. Показано можливість використання магнітних наоосциляторів на основі СМНС для розробки надшвидких аналізаторів спектрів сигналів, перспективних для подвійних застосувань. Досліджено мікрохвильові характеристики композитних магнітних наноструктур ФМ / острівцева плівка металу і показано переваги використання таких систем на практиці. Проведено дослідження властивостей та стимульованої процесами в оточуючих шарах магнітної релаксації ФМ шару пермалою, зв'язаного через немагнітний прошарок із синтетичним феромагнетиком (СФМ). Встановлено існування сильного спін-фліп ефекту в неколінеарному стані структури, а також модифіковану ефективну провідність в антипаралельному стані, аналогічну ефекту гігантського магнітоопору в СФМ. Отримані результати дозволяють окреслити шляхи для розробки та оптимізації спінтронних елементів пристроїв загального та подвійного призначення.

29.05.19.0185/0218U007089

Вплив акустоелектронної взаємодії на умови формування поверхневої надгратки при лазерному опроміненні GaAs, CdTe: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Пелещак Роман Михайлович. – ДР 0116U004736. УДК 539.12-164;539.3.

57 с.

Побудовано деформаційно-дифузійну модель формування періодичних структур під впливом акустичної хвилі у напівпровідниках з двокомпонентною дефектною підсистемою. Запропонована теорія враховує деформацію, створену акустичною хвилею та точковими дефектами. У межах даної моделі проаналізовано можливість стимулювання ультразвуком пасивації електрично активних центрів Сі воднем у CdTe та зменшення дисперсії розмірів напружених квантових точок InAs/GaAs легованих ізовалентною домішкою.

29.05.19.0186/0218U007094

Дослідження нових композиційних матеріалів з іонно-синтезованими металевими наночастинками для сенсорики: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені

Івана Франка; Керівник Кавецький Тарас Степанович. – ДР 0116U004737. УДК 539.216.2.

101 с.

Здійснено пошук кореляційних особливостей для нових композиційних наноматеріалів з іонно-синтезованими металевими наночастинками на основі органічних та неорганічних стекел та їх кон'югантів з хемо- та біомолекулами на модифікованій іонним опроміненням поверхні нових матеріалів. Встановлена кореляція між сітковими властивостями органічно-неорганічних уреазильних полімерних матриць та чутливістю лакказо-вмісних амперометричних біосенсорів, сконструйованих на основі цих матриць.

29.05.19.0187/0218U007095

Нові склоподібні халькогалогенідні та оксидні матеріали з вмістом металевих наночастинок та металевих нанониток для нелінійної оптики та фотоніки: Заклучний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Кавецький Тарас Степанович. – ДР 0118U000716. УДК 539.213.2; 539.216.2.

79 с.

Проведено дослідження структури та важливих фізичних властивостей нових склоподібних оксидних матеріалів з вмістом металевих наночастинок та металевих нанониток і встановлено співвідношення "структура-властивості" для цих матеріалів з метою пошуку застосувань для прогресивної нелінійної оптики та фотоніки. Знайдено, що досліджувані Ві-Тм оксидні стекла можуть бути потенційними кандидатами в якості світлових перетворювачів для реалізації ультра-широкозонної емісії, покриваючи спектральну область 1.0-2.0 мкм, і особливо придатними у комбінації з комерційними світлодіодами, які випромінюють синє світло. Методом іонної імплантації сформовано новий тип композиційного матеріалу на основі ZnO та уреазильних матриць, що містять групи Si-O, з наночастинками срібла. Встановлено, що нелінійно-оптичні властивості оксидних поляризаційних стекел з нанонитками срібла сильно залежать від концентрації нанониток срібла і проявляються більш істотно при їх більшій концентрації у матриці скла.

29.05.19.0188/0218U007097

Виготовлення, дослідження та комп'ютерне моделювання кераміки на основі нанопорошків YAlO₃:Mn для новітніх дозиметрів іонізуючого випромінювання: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Убізький Сергій Борисович. – ДР 0118U001672. УДК 538.97Ф405; 681.2.082.79.001.63; 681.2.082.79.001.66; 539.12.074; 539.16.074; 621.386.82.

70 с.

Об'єкт дослідження - керамічні матеріали на основі нанопорошків YAlO₃:Mn. Мета роботи - комплексне дослідження структурних, люмінесцентних та дозиметричних властивостей керамічних матеріалів на основі нанопорошків YAlO₃:Mn для дозиметрії іонізуючого випромінювання. У роботі одержано серії нанокристалічних та керамічних зразків YAlO₃:Mn різними методами за різних умов синтезу. Проведено комплексне дослідження структурних, люмінесцентних та дозиметричних властивостей керамічних матеріалів на основі нанопорошків YAlO₃:Mn для дозиметрії іонізуючого випромінювання. Встановлено особливості термічного федингу термолюмінесценції, а також ОСЛ відгуку керамічних зразків YAlO₃:Mn після термохімічних обробок та опромінення різними видами іонізуючих випромінювань у порівнянні з монокристалічними зразками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05.19.0189/0218U007138

Рівноважні фазові діаграми стану нанорозмірних систем: Заклучний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Богатиренко Сергій Іванович. – ДР 0118U001772. УДК 538.975.

59 с.

Метою даного проекту є встановлення нових фізичних закономірностей протікання процесів міжфазної взаємодії в твердому стані в нанорозмірних бінарних системах, а саме дослідження еволюції рівноважної фазової діаграми стану зі зменшенням характерного розміру системи. Об'єкт досліджень - твердофазна розчинність компонентів у бінарних плівках, морфологічна і фазова структура шаруватих плівок, еволюція фазової діаграми стану. Предмет досліджень - двошарові плівки Au-Ni загальною масовою товщиною 140 та 4 нм препарували конденсацією компонентів з молекулярного пучка, сформованого при термічному випаровуванні компонентів з незалежних джерел у вакуумі. Дослідження структури, морфології та розподілу хімічних елементів в бінарних наносистемах на атомному рівні проводили за допомогою надсучасного обладнання (FEI Titan3 G2 60-300 з Cs-коректором сферичної аберації та системою ChemiSTEMTM) та методів електронної мікроскопії (in situ, HAADF STEM, EDX). Кінегіку формування твердого розчину в шаруватих плівках досліджували при нагріванні зразків безпосередньо в просвічуючому електронному мікроскопі (ПЕМ-125К). У результаті виконання проекту отримані нові кількісні дані щодо кінетики формування рівноважних твердих розчинів у нанорозмірних плівкових системах та досліджено розподіл компонентів в таких розчинах з атомною роздільною здатністю. Отримано експериментальні дані щодо розмірної залежності взаємної розчинності компонентів у твердому стані системи Au-Ni. На підставі цих даних експериментально побудовано твердофазну частину рівноважної фазової діаграми стану для досліджуваної системи. Основні результати роботи отримано вперше, їхня актуальність зумовлюється як необхідністю розуміння фізики процесів у низькорозмірних системах, так і використанням нанодисперсних об'єктів у сучасних технологіях. Результати НДР можуть бути використані науковими установами, що займаються подібними дослідженнями.

29.05.19.0190/0218U007145

Розробка портативного цифрового багатопульсного спектрометра ЯКР для дослідження сенсорних властивостей, структури, дефектності шаруватих та органічних напівпровідників: Заклучний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Політанський Леонід Францович. – ДР 0117U001148. УДК 539.143.44.

209 с.

У результаті проведених досліджень розроблено нові моделі та методи, що уможливили ефективну інтеграцію наукового базису та апаратно-програмної реалізації принципово нових рішень для впровадження експериментальних методів імпульсної Фур'є та релаксаційної спектроскопії ядерного квадрупольного резонансу. Наукові дослідження і розробки базуються на розв'язанні завдань аналізу, синтезу, оптимізації структурних та принципів схем і режимів їх роботи. Це уможливило досягнення мети дослідження - розроблення портативного цифрового багатопульсного спектрометра ядерного квадрупольного резонансу.

29.05.19.0191/0218U007191

Об'єднаний проект: Наноstrukturні анізотропні спечені магніти на основі Sm₂Co₁₇. Розділ 2. Виготовлення шляхом надшвид-

кого гартування (спінігування) та водневого оброблення: Заклучний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Бовда О. М. – ДР 0117U007741. УДК 539.216.

45 с.

Об'єкт досліджень: прецизійні магнітні матеріали Alnico. Висококоерцитивний стан досягається в результаті утворення однодомених нанокристалічних випадінь сильномагнітної фази ?1,у слабомагнітній матриці ?2. Мета роботи: дослідження комплексного впливу водневого оброблення видіхних компонентів, умов пресування, гартування та термомагнітної обробки, на структуру і магнітні властивості литих і спечених компактів магнітних дисперсійно-твердіючих сплавів. До найбільш традиційних способів виготовлення магнітів Alnico належать методи лиття та порошкової металургії. Незважаючи на багаторічний світовий досвід виробництва магнітів Alnico, не існує єдиної універсальної технологічної схеми: кожний окремих виріб виготовляється практично ad hoc. Одним із способів збільшення об'ємної долі випадінь ?1 фази та її впорядкування є підвищення густини зразків за допомогою всебічного обтиснення при підвищених температурах (112 МПа при T=1150 0C). При цьому встановлено зменшення пористості порошкових зразків в 1,8 раза, та збільшення магнітного потоку від 2 до 5 %. За даними електронної мікроскопії та рентгеноструктурного аналізу встановлено кореляцію між магнітними параметрами і кристалографічною орієнтацією матричної фази відповідно до напрямку кристалографічної текстури.

29.05.19.0192/0218U007225

Кінетичні властивості наноструктурованих та мезоскопічних квантових систем, утворених конденсованими фазами гелію: Заклучний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. В. І. Веркіна; Керівник Бірченко Олександр Петрович. – ДР 0118U003870. УДК 538.941; 532.516.

37 с.

Проведено експериментальні дослідження квазіламінарної течії у надлиному гелії при збуджуючих коливаннях кварцового камертона, зануреного в рідину. Досліджено нелінійні коливання, які виникають при збільшенні збуджуючої сили і проявляються викривленням форми резонансної амплітудно-частотної характеристики в порівнянні з лоренцевими кривими, типовими для гранично малої сили. Також отримані нелінійні резонансні криві, описані з використанням рівняння Дуффінга, та визначений коефіцієнт нелінійності коливань камертона. Методом прецизійної барометрії вивчені процеси структурної релаксації у нерівноважних кристалах гелію, що були одержані кристалізацією рідини при швидкому охолодженні. У процесі експерименту вимірювались величини тисків на торцях циліндричної вимірювальної комірки з твердим гелієм та їх змінення з часом при ступінчатому нагріванні зразка. Проведено аналіз експериментальних результатів з кінетики релаксації. Одержані результати інтерпретуються у рамках моновакансійної моделі дифузійного механізму структурної релаксації.

29.05.19.0193/0218U007427

Розроблення сканера терагерцового діапазону для використання в системах контролю та безпеки: Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Сизов Федір Федорович. – ДР 0117U006611. УДК 537.311.322. 129 с.

Об'єкт дослідження - взаємодія терагерцового випромінювання з речовиною. Мета роботи - розроблення терагерцового сканера, який може бути застосовано в системах

контролю та безпеки для дистанційного неруйнівного контролю та візуалізації вмісту листів та невеликих бандеролей з метою отримання інформації про наявність в них таких вкладень як таблетки, порошки, предмети, виготовлені з кераміки, пластику, металу. Методи досліджень - визначення характеристик джерел випромінювання, визначення оптичних характеристик приймачів випромінювання, математичне моделювання оптичної системи, визначення електричних характеристик інтегральних мікросхем. Розроблено структурну схему сканера, виготовлені лінійчаті приймачі терагерцового випромінювання, чутливі на частоті 140 ГГц, визначені характеристики двох джерел 140 ГГц випромінювання, розроблено блок керування джерелами випромінювання. В результаті проведених робіт створено дослідний зразок терагерцового сканера з програмним забезпеченням для керування сканером та обробки зображень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05.19.0194/0218U007437

Розробка і дослідження наноструктурованих оптичних середовищ і аморфних надграток для одноступеневого виготовлення високоєфективних елементів голографії та нанооптики: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Міца Володимир Михайлович. – ДР 0118U000846. УДК 539.213;535.21.

30 с.

У результаті напилення отримано три концентричних кільця складів Se / As₂S₃-Se / As₂S₃ для надграток. Шари Mn-As₂S₃ напилено товщиною d₁ = 9 нм і Se товщиною d₂ = 6 нм до отримання надгратки із загальною кількістю шарів, що чергуються, до 220. В отриманій структурі сумарна товщина шарів Mn-As₂S₃ становила до 1 ?m, Se - 0,7 ?m і відповідно загальна товщина надгратки 1,7 ?m.

29.27 Фізика плазми

29.05.19.0195/0218U006985

Керування високочастотним випромінюванням джозефсонівських контактів за допомогою струмової інжекції: Заклучний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Руденко Едуард Михайлович. – ДР 0118U004957. УДК 538.945; 538.975.

63 с.

В ході виконання роботи розроблено методику формування багатопшарових гетероструктур, що включають в себе надпровідні півки свинцю, олова та надпровідні півки тугоплавкого сплаву MoRe. На основі цих матеріалів створені багатопшарові гетероструктури з довгими джозефсонівськими контактами (ДДК), проведено дослідження їх базових ВАХ. Проведено розробку чисельного метода розв'язання рівняння синус-Гордона та теоретичне дослідження залежності динаміки вихорів у ДДК від краєвої інжекції струму і моделювання динаміки вихорів. Встановлено, що струмова інжекція в ДДК впливає на частоту зародження вихорів і дозволяє реалізувати різні режими їх руху. Зміна величини струмової інжекції дозволяє управляти частотою, потужністю та спектральним складом електромагнітного випромінювання з ДДК. Показано, що форма ВАХ ДДК зумовлена режимом руху джозефсонівських вихорів. Вперше досліджено динаміку джозефсонівських вихорів в контактах SNS типу під впливом крайової струмової інжекції. Встановлено можливість керування струмовою інжекцією формою ВАХ контактів та характером руху вихорів. Показано, що на ВАХ можна отримувати вертикальну криву і криві з від'ємним диференціальним опором. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.29 Фізика атома і молекули

29.05.19.0196/0218U007436

Нові композитні функціональні матеріали і структури на основі халькогенідних напівпровідників та фотополімерів для оптичних та оптоелектронних застосувань:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Стронський Олександр Володимирович. – ДР 0118U004680. УДК 538.9.213; 535.421;541.14.

29 с.

Записано дифракційні решітки та цифрові голограми на композитних системах на основі халькогенідних стекел і фотополімерів. Досліджено топологічні та оптичні характеристики, а також поляризаційні залежності (кінетика) запису оптичних елементів.

29.31 Оптика

29.05.19.0197/0218U006908

Моделювання і створення нового класу кристалічних нанокompatитів із контрольованою кристалізацією та їх дослідження в оптичному та субтерагерцовому діапазонах хвиль:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Андрушак Назарій Анатолійович. – ДР 0116U004412. УДК 535.343.2; 621.315.61; 621.373.826.

17 с.

Із використанням методу вирощування кристалів із розчину нами з пересиченого водного розчину ADP та KDP були вирощені нанокристаліти відповідних кристалів в мезопорах матриці Al₂O₃. Створена методологія також може бути придатною для виготовлення нового класу кристалічних нанокompatитів із контрольованою кристалізацією. З використанням методу рентгеноструктурного аналізу нами вперше було виявлено та підтверджено ефект росту нанокристалітів ADP та KDP в мезопорах напористої Al₂O₃ матриці, причому виявлені кристали в порах діаметру 35 нм та 50 нм були вирощені в напрямку [100], що співпадає з напрямом твірної цих циліндричних пор. Крім того, нами вперше було досліджено нелінійно оптичний ефект на виготовлених структурах з використанням генерації другої гармоніки за допомогою технології смуг Мейкера, використовуючи пікосекундні імпульсні лазери на довжині хвилі 1064 нм. В роботі було представлено новий метод вимірювання рефракційних параметрів матеріалів в субТГц діапазоні для зразків малих розмірів. Даний метод є простішим у виконанні та вимагає значно менше апаратного забезпечення. За попереднім теоретичним прогнозуванням похибки визначення коефіцієнтів рефракції на основі модернізованої установки, то вона матиме конкурентні переваги зі світовими аналогами в точності вимірювання рефракційних параметрів кристалічних матеріалів, а також нанокompatитних матеріалів з різними наноаповнювачами. Крім того, з використанням технології паралельних обчислень OpenCL було вдосконалено існуюче програмне забезпечення для 3D аналізу просторової анізотропії та пошуку глобального максимуму індукованих оптичних ефектів. За результатами порівняння швидкодії проведення цього аналізу спостерігалось суттєве покращення роботи, а саме зменшення часу виконання обчислень для одного зразка від 12 год до 20 хв зі збереженням точності отриманих результатів. З метою прогнозування структури нанокompatитів було розроблено алгоритмічну модель для аналізу та вивчення можливих взаємодій в напористих структурах, насамперед для дослідження ефективного показника заломлення спроектованих кристалічних нанокompatитів на основі використання кривих Без'є. В результаті

моделювання знайдено значення ефективного показника заломлення для заданих розмірів пор та різних наноаповнювачів в модельованих наноструктурах, який узгоджується із тими даними, які представлені в літературі для відповідного частотного діапазону. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05.19.0198/0218U007105

Розроблення зчитувача для індивідуальної пасивної ОСЛ дозиметрії іонізуючого випромінювання на основі кристалів YAP:Mn²⁺:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Жидачевський Ярослав Антонович. – ДР 0117U004443. УДК 57:539.1.074; 681.785.45:535.241; 535:628.373.8):62Ф50; 535.37.

293 с.

Метою проекту є розроблення експериментального зразка зчитувача для застосування кристалів YAP:Mn у пасивній ОСЛ дозиметрії ІВ та комплексне дослідження й оптимізація умов реєстрації ОСЛ-відгуку і дозиметричних властивостей детекторів на основі кристалів YAP:Mn. Створено лабораторний макет зчитувача дозиметричного відгуку методом оптично-стимульованої люмінесценції з дозиметричного детектора на основі YAP:Mn. Розроблено метод та алгоритми оброблення виміряного сигналу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05.19.0199/0218U007110

Інноваційні низько-симетричні та наноструктурні кристалічні матеріали із заданою анізотропією для елементів і пристроїв мікро- та наноелектроніки:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Андрушак Анатолій Степанович. – ДР 0116U004136. УДК 535.343.2; 621.315.61; 621.373.826.

175 с.

В рамках 3 етапу проекту розроблено ряд методик та створено методичне забезпечення для експериментальних вимірювань кристалічних наноструктур. Було також апробовано методику отримання нанокристалітів KDP, TGS; Ва(NO₃)₂ та сегнетової солі в мезопорах напористих матриць із ановданого оксиду алюмінію. На основі дифракційних рентгенограм та раманівської спектроскопії для чистої та заповненої нанокристалітами KDP та TGS напористої матриці підтверджено наявність кристалічної структури вирощеного нанокристаліту в мезопорах таких матриць, оцінено особливості їх росту на основі скануючої електронної мікроскопії. Було також проведено дослідження оптичних властивостей кристалічних нанокompatитів, виміряно їх спектри відбивання та пропускання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.05.19.0200/0218U007174

Вплив домішок Al та Zn на теплофізичні властивості розплавів на основі Mg:

Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Плевачук Юрій Олександрович. – ДР 0118U004715. УДК 535.37 537.311.322.

81 с.

Досліджено електрофізичні та теплофізичні властивості магнієвих сплавів, що широко використовуються як ливарні сплави для виготовлення компонентів автомобілів, літаків та інших комплексних деталей. Виявлено, що поведінка електропровідності відображає складні механізми одночасного утворення та дисоціації металевих сполук. Показано, що металеві розплави можуть зазнавати низки структурних перетворень від початкового мікрогетерогенного стану відразу після плавлення до стану реального розчину. Температурні

залежності електропровідності та теплопровідності розплавів є нелінійними, що зумовлено впливом різної поведінки електропровідності чистих Mg та Zn у рідкому стані. Значення теплопровідності та її температурна залежність вказують на переважання електронної теплопередачі та демонструють сильну виродженість електронного газу. Дослідження впливу монодисперсних біметалевих нанорозмірних домішок CoPd на електропровідність магнієвих сплавів у рідкому стані у широкому діапазоні температур вище від точки плавлення довело, що додавання навіть невеликої кількості наночастинок CoPd істотно впливає на електричні властивості Mg у рідкому стані.

29.05.19.0201/0218U007430

Розроблення високоефективних люмінесцентних матеріалів для енергозберігаючих LED/LD джерел білого світла та скінтіляційної техніки: Заключний звіт /Інститут монокристалів Національної академії наук України; Керівник Притула Ігор Михайлович. – ДР 0117U007370. УДК 535-202:621.375.826:539.1.074.3.

250 с.

В рамках роботи були визначені умови одержання складних кристалів (YAG-Al₂O₃):Ce методом горизонтальної спрямованої кристалізації і кристалічних твердих розчинів гранатів (Y,Gd)₃(Al,Ga)₅O₁₂:Ce різного катіонного складу методом Чохральського. Вирощені набори таких кристалів, досліджені їхні світлоконверторні та скінтіляційні властивості, оптимізований склад у відповідності з світлоконверторними та скінтіляційними властивостями Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.33 Лазерна фізика

29.05.19.0202/0419U001187

Олар Олександр Валеріувич. Диференціальна Мюллер-матрична діагностика полікристалічної структури біологічних шарів: Дис... к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.02.2019.

УДК 535.361;535.555.

237 с.: 41 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Вперше модель Мюллер-матричних інваріантів оптичної анізотропії узагальнено на випадок полікристалічної структури частково деполяризуючих біологічних шарів. Оптично анізотропні властивості таких об'єктів розглянуто у наближенні повністю поляризованої та деполяризованої складових матриці Мюллера. Шляхом азимутально-інваріантного і диференціального Мюллер-матричного картографування біологічних шарів з частково деполяризуючою здатністю вперше здійснено диференціацію змін полікристалічної структури. Визначено діапазони зміни величини збалансованої точності методів азимутально-інваріантного і диференціального Мюллер-матричного картографування розподілів величин середнього та флуктуацій параметрів фазової та амплітудної анізотропії у диференціації некротичних і патологічних змін полікристалічної структури оптично-тонких; частково деполяризуючих та дифузних біологічних шарів.

29.05.19.0203/0419U001188

Іванський Дмитро Ігорович. Вплив внутрішніх оптичних потоків на нано- та мікроб'єкти в еванесцентному полі: Дис... к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.02.2019.

УДК 535.214.

143 с.: 1 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 118 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей руху тестових об'єктів під дією поперечної компоненти оптичної сили, спричиненої поперечним спіновим моментом, та обертального моменту в горизонтальній площині, викликаного вертикальним спіном еванесцентного поля, що виникає у випадку повного внутрішнього відбивання лінійно поляризованої падаючої хвилі з азимутом $+45^\circ$. Продемонстровано переміщення двоприменезаломлюючої мікропластинки поліетилентерефталату у воді, в напрямку, відмінному від повздовжнього, під дією поперечної компоненти оптичної сили. Проаналізовано вплив поперечного спінового моменту на результуючий напрямок руху наночастинок золота, локалізованих у середовищі тканинної рідини над поверхнею двоприменезаломлюючого зрізу дерми. Запропонована модель збудження еванесцентного поля з використанням двох протилежно напрямлених лінійно поляризованих падаючих пучків з азимутами $+45^\circ$ та -45° для реалізації переміщення еритроцита в плазмі крові в поперечному напрямку.

29.05.19.0204/0218U007064

Дослідження властивостей сингулярного скелетону в дифрагованому світловому полі: Заключний звіт /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля; Керівник Хорошун Ганна Миколаївна. – ДР 0118U001667. УДК 535.2, 004.942, 004.932.

60 с.

Об'єктом дослідження є траєкторії оптичних вихорів, що синтезуються з гауссового пучка за допомогою фазової маски у вигляді подвійного клину або дифракційної ґратки з біфуркацією штриха. Мета роботи синтез світлових полів з серією оптичних вихорів, які не вступають в топологічні реакції між собою та мають лінійні та нелінійні скелетони. Провести теоретичні та експериментальні дослідження по вивченню сингулярних скелетонів та провести порівняльний аналіз отриманих результатів. В процесі роботи, спираючись на теорію дифракції, розраховані сингулярні скелетони, що виникають при проходженні гауссового пучка крізь подвійний фазовий клин. Визначена їх траєкторія та внутрішня структура серцевини оптичного вихору. Проведені спільні експериментальні дослідження у Вроцлавському університеті по реєстрації сингулярного скелетона за допомогою просторового модулятора світла та інтерференційних схем. Виконано порівняльний аналіз отриманих даних з теоретичними результатами; відносно відхилення при визначенні координат та параметрів серцевини оптичного вихору складає до 5%. Запропоновано використання дифракційної ґратки з біфуркацією штриха у якості роздільника пучка в інтерференційних схемах, продемонстровані його переваги та додаткові можливості у порівнянні з традиційними методами. Розпочато створення оптичної інформаційної системи, що використовує у якості даних дифракційні та інтерференційні розподіли інтенсивності та забезпечує аналіз та порівняння координат топологічних об'єктів.

29.35 Радіофізика. Фізичні основи електроніки

29.05.19.0205/0218U007172

Дослідження магнітного ефекту близькості в плівкових контактах надпровідника з феромагнітним металом: Заключний звіт /Донецький національний університет імені Василя Стуса; Керівник Білоголовський Михайло Олександрович. – ДР 0118U005014. УДК 539.292.

47 с.

Запропоновано і перевірено експериментально новий ефект магнітного пінінгу, який полягає у закріпленні магні-

тного потоку абрикосівських вихорів в надпровідниках другого роду завдяки їх магнітній взаємодії з доменною структурою в феромагнітній пливці, яку приведено в контакт з надпровідником. Розроблено нову методику експериментального визначення співвідношення між довжинами зарядової і спінової дифузії в надпровіднику. Розраховано вплив надпровідника на спектральні властивості феромагнітного металу (звичайний ефект близькості) і вплив останнього на транспортні характеристики надпровідника (магнітний ефект близькості).

30 МЕХАНІКА

30.15 Загальна механіка

30.05.19.0206/0218U006959

Квазістатичні контактні задачі про взаємодію пружних тіл при наявності тертя: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Стреляев Юрій Михайлович. – ДР 0116U008682. УДК 531.4:001.891.

83 с.

Об'єкт дослідження - напружено-деформований стан лінійно-пружних тіл, що перебувають в умовах контактної взаємодії. Мета роботи - розробка і апробація нових підходів до розв'язання тривимірних задач про контактну взаємодію лінійно-пружних тіл з урахуванням тертя. Розроблено метод наближеного розв'язання тривимірних квазістатичних контактних задач про взаємодію пружних тіл з урахуванням тертя Кулона та історії зовнішнього навантажування при невідомій області контакту і невідомій межі зон зчеплення та проковзування. Метод базується на гіпотезі про можливість малого збурення умов процесу навантажування тіл в квазістатичних фрикційних контактних задачах теорії пружності. Для опису контактної взаємодії тіл отримано нелінійні граничні інтегральні рівняння. Доведено єдиність розв'язку розглянутої контактної задачі. Виконано регуляризацію отриманих нелінійних інтегральних рівнянь, дискретизацію регуляризованих рівнянь та побудовано ітераційний процес для розв'язання дискретних аналогів регуляризованих рівнянь. Розроблений метод застосовано до розв'язання контактних задач про взаємодію пружної кулі і пружного півпростору, а також про взаємодію циліндричних штампів з пружним півпростором. Виконано порівняння отриманих наближених розв'язків з іншими відомими розв'язками розглянутих контактних задач. Галузі застосування: машинобудування, транспорт, будівництво. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

30.05.19.0207/0218U007781

Нелінійні задачі оптимізації та стабілізації динамічних систем зі швидкоосцилюючими компонентами: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки Національної академії наук України; Керівник Грушковська Вікторія Василівна. – ДР 0118U006265. УДК 517.977, 531.36.

49 с.

Проект спрямовано на розробку ефективних керуючих алгоритмів, що стабілізуватимуть рух нелінійних динамічних систем в околі множини точок екстремуму деякої цільової функції, аналітичний вираз якої може бути частково або повністю невідомим. Побудовано сім'ю функцій зворотного зв'язку для задачі відстеження траєкторії рухомої цілі. Запропоновано конструктивні умови асимптотичної стійкості розв'язку розглянутої задачі пошуку екстремуму. Досліджено задачі оптимізації з обмеженнями, для яких також побудовано безградієнтні алгоритми керування, які не потребують обчислення градієнту відповідної навігаційної функції чи використання додаткових перетворень системи

або допоміжних методів типу оцінки похідної. Побудовано математичну модель керованого руху механічної системи, яка складається з твердого тіла та двох пружних пластин Кірхгофа. Отримано явний вигляд керування зі зворотним зв'язком.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.05.19.0208/0218U006814

Розробка системи пасивного захисту пасажирських поїздів при аварійних зіткненнях:

Заключний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Науменко Надія Юхимівна. – ДР 0113U001301. УДК [531.3+539.4]:629.4.

354 с.

Об'єкт дослідження - пристрої поглинання енергії (ППЕ), що входять до складу системи пасивної безпеки (СПБ) пасажирського залізничного рухомого складу нового покоління. Мета НДР - створення наукової бази для розробки системи пасивного захисту екіпажів пасажирського поїзда і дослідження динаміки поїзда з урахуванням роботи ударно-тягових, протипідйомних пристроїв і СПБ при аварійних зіткненнях з перешкодою на залізничній колії 1520 мм. Методи дослідження - методи скінченних елементів, лінійної алгебри та чисельного інтегрування, а також методи експериментальних досліджень. В результаті виконання НДР розроблено концепцію пасивного захисту пасажирського поїзда при зіткненнях на колії з шириною 1520 мм. Розроблено алгоритм, науково-методичне забезпечення та математичні моделі для вибору параметрів конструкцій ППЕ. Достовірність результатів математичного моделювання пластичного деформування дослідного зразка ППЕ при ударі підтверджено даними його натурального ударного випробування. Практичну значимість мають розроблені конструкції ППЕ для тягового рухомого складу та вагонів нового покоління, рекомендації з пасивного захисту екіпажів пасажирського поїзда при зіткненнях. Результати НДР використано Дніпропетровським національним університетом залізничного транспорту у навчальному процесі при вивченні перспектив розвитку пасажирського рухомого складу. Сфера використання - залізничний транспорт. Соціально-економічна ефективність роботи полягає в тому, що створення швидкісного пасажирського поїзда з СПБ дозволить змінити національну транспортну систему. Значимість НДР полягає в розробці сучасної наукової бази для вирішення прикладних задач, пов'язаних з підвищенням безпеки руху залізничного транспорту шляхом створення СПБ, використання яких дозволить зберегти життя пасажирів і поїзної бригади, зменшити тяжкість наслідків аварії і скоротити витрати на їх ліквідацію. Робота передається за кордон за довірливою ціною.

30.05.19.0209/0218U007001

Розрахунок на сейсмостійкість Блоку вузла виміру витрати газу на розпал факельної системи УЗРГ-005 (виготовленого на основі Вузла обліку газу в блочному виконанні УУГ-Б-1-50-6,3-1 / 50-2 / 0): Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Сметанкіна Наталя Володимирівна. – ДР 0118U006651. УДК 539.4.

27 с.

Проведено дослідження сейсмостійкості Блоку вузла виміру витрати газу на розпал факельної системи УЗРГ-005 при сейсмічних навантаженнях різної інтенсивності, які задаються за допомогою реальних та синтезованої акселерограм. Усі елементи конструкції моделюються наборами до-

вільно орієнтованих стержнів і зосереджених мас із моментами інерції, які з'єднуються між собою абсолютно жорстко або за допомогою пружно-демпферних елементів. Результати проведених досліджень показали, що конструкція Вузла, розробленого Замовником, - сейсмостійка і не буде зруйнована при його експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.05.19.0210/0218U007202

Розроблення інноваційної технології очищення стічних вод від сполук азоту для підвищення екологічної безпеки водних об'єктів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Зінченко Ірина Василівна. – ДР 0118U000507. УДК 54.053:628.316.12:504.06.

74 с.

Встановлено оптимальні параметри процесу і запропоновано принципову технологічну схему очищення стічних вод від сполук азоту, яка реалізується з використанням просторової сукцесії гетеротрофних та хемоавтотрофних біоценозів, іммобілізованих на різних носіях. Впровадження розробленої технологічної схеми під час проектування або реконструкції локальних очисних споруд дозволить поліпшити екологічний стан поверхневих водних об'єктів, скоротити викиди парникових газів і заощадити енергетичні та матеріальні витрати. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.15 Фізична хімія

31.05.19.0211/0218U006485

Розробка принципів керування фазовим складом сегнетоелектричних рідкокристалічних матеріалів з малим кроком спіралі: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Ващенко Валерій Володимирович. – ДР 0117U001282. УДК [544.252.23+532.783]-022.532.

68 с.

Показано, що подовження термінальних алкільних ланцюгів хіральних дієстерів *p*-терфенилдікарбонової кислоти і 1,1,1-трифторометил-2-алканолів, яке супроводжується помітним підвищенням закручуючої здатності і не супроводжується істотним зменшенням спонтанної поляризації, необов'язково призводить до очікуваного посилення схильності до утворення антиклінних мезофаз; індукція мезофаз з антиклінним впорядкуванням придущується за умови присутності в СЕРК композиції дієстеру *p*-терфенилдікарбонової кислоти і (S)-*n*-алкіллактату; і здатність хіральних дієстерів до індуквання антиклінного впорядкування зменшується за рахунок використання в їх молекулах хіральних фрагментів, які не містять атомів фтору. Головними результатами виконання проекту є дані щодо впливу різноманітних молекулярних структур хіральних симетричних дієстерів на фазовий склад СЕРК матеріалів з малим кроком спіралі; і отримання нового хірального компонента - дієстера *p*-терфенилдікарбонової кислоти з поєднаними (S)-лактатними та (S)-алкан-2-ольними фрагментами, який характеризується закручуючою здатністю (73 мкм-1) у біфенілпіримідиновій смектичній матриці, яка є не тільки найвищою серед відомих дієстерів *p*-терфенилдікарбонової кислоти, а й такою, що не поступається світовим аналогам.

31.05.19.0212/0218U006738

Електрохімічна руйнація токсичних органічних речовин ароматичної природи - забруднювачів водного середовища: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Шмичкова Олеся Борисівна. – ДР 0116U006896. УДК 541.13:541.183:541.138.

107 с.

Об'єкт дослідження – новий метал-оксидний каталізатор, модифікований добавками іонів для руйнування токсикантів – органічних речовин. Мета роботи – розробка технологічної схеми очистки води від забруднення органічними речовинами ароматичної природи. Методи дослідження – скануюча електронна мікроскопія, рентгенівська порошкова дифракція, рентгенівська фотоелектронна спектроскопія та мікроаналіз. Створено новий метал-оксидний каталізатор, модифікований добавками іонів для руйнування токсикантів – органічних речовин. Розроблено ефективну технологічну схему очистки води від забруднення органічними речовинами ароматичної природи. Технологічна схема успішно пройшла лабораторні випробування, довівши свою високу функціональність та ефективність; визначені умови електролізу для оптимального використання запропонованої схеми. Галузь застосування: С 20.13 – виробництво інших основних неорганічних хімічних речовин; М 72.19 – дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0213/0218U006739

Електрохімічна корозія та захист від корозійного руйнування ряду конструкційних сталей у нових типах іонних рідин: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Кітик Анна Адамівна. – ДР 0116U006897. УДК 541.13:541.183:541.138.

123 с.

Об'єкт дослідження – захист низьковуглецевої сталі від корозійного руйнування в низькотемпературних іонних рідинах Ethaline та Reline. Мета роботи – розробити науково-технічні засади захисту конструкційних металів від корозійного руйнування в іонних рідинах шляхом надання рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідно-лабораторних випробувань. Методи дослідження – електрохімічна імпедансна спектроскопія, гравіметрія, профілометричні дослідження. Показано, що швидкість корозії низьковуглецевої сталі у розчинниках Ethaline та Reline залежить від зовнішніх умов, за яких відбувається корозійний процес та умов попередньої підготовки сталевого матеріалу. Встановлено, що попереднє електрохімічне полірування низьковуглецевої сталі дозволяє знизити швидкість корозії у іонних рідинах, а в якості високоефективного електролізу полірування можна використовувати розчинник Ethaline без додатково введеної води та з невеликим її вмістом. Виявлено, що добавка до об'єму Ethaline та Reline поверхнево-активних речовин впливає на швидкість корозії низьковуглецевої сталі в зазначених розчинниках. Розроблено рекомендації з практичного використання результатів дослідно-лабораторних випробувань щодо захисту конструкційних металів від корозійного руйнування в іонних рідинах. Галузь використання: С 25.61 – оброблення металів та нанесення покриттів на метали; М 72.1 – дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0214/0218U006776

Вивчення споживних властивостей опромі-

неного політетрафторетену: Заключний звіт /Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі"; Керівник Сахно Тамара Вікторівна. – ДР 0112U003294. УДК 544.

170 с.

Експериментальні дані одержано з використанням стандартних методів визначення фізико-механічних і триботехнічних властивостей та сучасних методів дослідження структури: методів спектроскопії (поглинання, флуоресценції, збудження флуоресценції, синхронного сканування), високороздільної растрової електронної мікроскопії. Вивчено споживні властивості опроміненого політетрафторетену -спектрально-люмінесцентні та триботехнічні властивості модифікованого політетрафторетилену та композитів на його основі. Методами спектроскопії (поглинання, флуоресценції, збудження флуоресценції, синхронного сканування) встановлено, що за флуоресценцію і забарвлення поверхні модифікованого ?- опроміненням ПТФЕ відповідальні різні оптичні центри і основним фактором, що впливає на утворення центрів флуоресценції є залишкова концентрація кисню. Методами високороздільної растрової електронної мікроскопії з'ясовано, що радіаційна модифікація зразків політетрафторетилену отриманих при температурі плавлення, а також введення нанотрубок в композит політетрафторетилену призводить до повної реорганізації структури політетрафторетилену: утворення нових морфологічних форм -сферолітів розміром близько 50 мкм, що складаються з радіально орієнтованих фібрил. Опромінення при температурі плавлення призводить до істотного зниження пористості, інтенсивності лінійного зносу, що дозволяє отримати композит з підвищеним рівнем фізико-механічних властивостей. Встановлено, що технологічний оптимум по парі коефіцієнт тертя/інтенсивність зносу досягається для композитів на основі політетрафторетилену з 2.5% карбонових нанотрубок при дозі модифікування в 0,20 МГр. Ключові слова: політетрафторетилен, у-опромінення, радіаційні модифікації, флуоресценція, композит, карбонова нанотрубка, морфологія, триботехнічні властивості, оптичні центри. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0215/0218U006891

Багатоколірні люмінесцентні наномаркери для біомедичних досліджень: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Малий Тарас Сергійович. – ДР 0116U008071. УДК 535.37.

89 с.

Синтезовано наночастинки боратів та ванадатів різними хімічними методами, зокрема гідротермальним та темплатним методом синтезу. Для темплатного синтезу отримано ряд різних поверхнево-активних полімерів. Отримані наночастинки володіють розмірами від 5 до 42 нм в залежності від концентрації різних темплатів. Встановлено особливості релаксації електронних збуджень та механізмів передачі енергії від матриці до люмінесцентних домішок. Із зменшенням розмірів інтенсивність люмінесценції визначено мінімальний ефективний розмір наночастинок для використання їх в ролі люмінесцентних маркерів, що становить величину в 25 нм. Методами люмінесцентної мікроскопії показано прищеплення люмінесцентних біоміток до бактерій. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0216/0218U007100

Теоретичні основи розроблення нових каталітичних систем для селективних перетворень органічних сполук: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Піх Зорян Григорович. – ДР 0116U004139. УДК 544.45;

544.42/.43; 544.47; 544.46.

153 с.

Встановлено кінетичні закономірності суміщених реакцій конденсації та естерифікації в присутності модифікованих каталітичних систем; визначено порядки за реагентами реакцій утворення цільових та побічних продуктів процесу одержання акрилатних мономерів; встановлено механізм суміщених реакцій конденсації та естерифікації в присутності модифікованих каталітичних систем; створено математичну модель процесу одержання акрилатних мономерів за реакціями конденсації та естерифікації, розраховано константи швидкостей та енергії активації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.05.19.0217/0218U007404

Синтез нових нанодисперсних фотокаталізаторів процесів захисту навколишнього середовища: Заключний звіт /Інститут сорбції та проблем ендоекології НАН України; Керівник Сачук О.В. – ДР 0117U006239. УДК 544.478.

34 с.

Проведено синтез наночастинок оксиду титану на поверхні нержавіючої сталі та Si-Al-O кераміки методом іонної імплантації. Визначено найбільш активні фотокаталізатори знешкодження бензолу та органічних барвників.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.05.19.0218/0218U007144

Синтез кристалів CdTe:Ge, Cd(Mn)Te, Cd(Zn)Te:In та їх термічна обробка за різних термодинамічних умов: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Фочук Петро Михайлович. – ДР 0118U001376с. УДК 546.4:546.48'24+546.171.19.

18 с.

В рамках роботи було удосконалено вітчизняну технологію вирощування кристалів CdTe:Ge, Cd(Mn)Te та Cd(Zn)Te:In з введенням в розплав додаткового легуючого компоненту та методику дослідження електричних властивостей зразків для детекторів рентгенівського та гамма-випромінювання до і після термічної обробки за різних термодинамічних умов. Для цього були досліджені термодинамічні параметри розплаву Cd(Zn)Te в залежності від додаткового легуючого компоненту, швидкості нагріву та часу витримки методами диференційно-термічного аналізу. Проведено пошук ефективних технологічних умов, які сприяють підвищенню якості елементів детекторів, які застосовуються для моніторингу навколишнього середовища на об'єктах АЕС.

31.19 Аналітична хімія

31.05.19.0219/0218U006484

Розвиток хіміко-аналітичних методів характеристики та контролю складу наноструктурованих і монокристалічних функціональних матеріалів та фармособ'єктів:

Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Беліков Костянтин Миколайович. – ДР 0115U003045. УДК 543.68:504.

155 с.

В результаті виконання проекту розроблено комплекс методик визначення основних компонентів в монокристалах боратів складу Ca₃Ln₂(BO₃)₄ та -Sr₃Ln₂(BO₃)₄ (Ln = Y, La, Gd) та ванадатів Ca₉Gd(VO₄)₇; запропоновано ряд методик

речовинного аналізу для колориметричного визначення залишкових кількостей L-аргініну у монокристалах KDP та у технологічних розчинах після їхнього вирощування, визначення оксигенвмісних домішок у монокристалах галогенідів лужних металів; розроблено методику неруйнівного контролю вмісту допантів - Nd, Er та Yb - у лазерних кристалах та оптичній кераміці ітрію-алюмінієвого гранату; розроблено методи синтезу та отримано ряд сорбентів на основі іон-імпринтованих полімерів для вилучення рідкісноземельних елементів із водних розчинів; досліджено методи підвищення чутливості вольтамперометричного визначення деяких органічних сполук індольного ряду шляхом внутрішньої та зовнішньої модифікації вугільно-пастових електродів.

31.05.19.0220/0218U007019

Аналітична система для електрохемілюмінесцентного визначення потужних окисників у водних середовищах: Заключний звіт /Харківський національний університет радіоелектроніки; Керівник Жолудов Юрій Тимофійович. – ДР 0116U006901. УДК 543.63;543.08;

68 с.

Робота спрямована на розробку і створення нової аналітичної системи для аналізу водних середовищ із використанням ефекту електрогенерованої хемілюмінесценції (ЕХЛ) на електродах, модифікованих функціональними органічними плівками. Об'єктом визначення є органічні та неорганічні окислювачі, присутність яких у водних середовищах підлягає контролю і визначення яких є актуальним для галузей екологічного моніторингу, промисловості, біології, фармації, тощо. Перш за все до них відносяться певні пероксиди, гіпохлорити, хлорати. Використання явища ЕХЛ дозволить забезпечити розробку аналітичної системи для проведення ефективного визначення аналітів з низькою межею визначення та зменшенням собівартості та часу аналізу.

31.05.19.0221/0218U007428

Плазмони в оптично-нелінійних графенових наноструктурах з сильними електронними кореляціями: Заключний звіт /Інститут монокристалів Національної академії наук України; Керівник Філь Дмитро Вячеславович. – ДР 0118U000753. УДК [533.922:546.26-162]-022.532.

80 с.

Побудовано теорію плазмових хвиль в двошарових графенових системах з електрон-дірковим спаруванням. Передбачено ефекти внутрішнього відбиття і резонансної прозорості у пластині шаруватого надпровідника. Отримано спектр магнітоплазмових хвиль в нанотрубці з надграткою з тонкими бар'єрними шарами. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

31.21 Органічна хімія

31.05.19.0222/0218U006890

Нітрогеновмісні анелювані системи тіофену: розробка вискоелективних, екологічно дружніх методів синтезу та пошук протиракових препаратів на їх основі: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Шийка Ольга Ярославівна. – ДР 0116U008067. УДК 547.

90 с.

Розроблено ефективні, хемоселективні методи синтезу різних класів гетероциклічних тіеновмісних сполук на основі 2- та 3-амінотіофенів, що відповідають критеріям "зеленої хімії" та за допомогою яких можна конструювати

складні молекулярні гетероциклічні системи з простих доступних реагентів за допомогою малостадійних синтетичних підходів. Зокрема, одержано низку нових похідних тіено[2,3-d]піримідинів, триазоло[3,4-b][1,3,4]тіадіазинів, тіено[2,3-f]ізоіндолів, тіено[2,3-e][1,2,4]триазоло[1,5-c]піримідинів, тіено[2,3-d][1,2,4]триазоло[1,5-a]піримідинів, тіено[3,2-d][1,2,3]тріазинонів. Розроблено нову стратегію анелювання піримідинового циклу застосуванням 1-заміщених тетразолів. Досліджено особливості доміно-реакцій азидів в синтезі нових гетероциклічних сполук. Проведено дослідження протиракової активності у рамках співпраці з Національним інститутом раку (США) і знайдено такі, що виявили досить хорошу протипухлинну активність.

31.05.19.0223/0218U007155

Синтез нових гетероциклічних карбенів та їх металокомплексів як каталізаторів реакцій ціанування та трифлуорометилування органічних сполук: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Саберов Вагіз Шамільович. – ДР 0117U003549. УДК 547.7+547.78+547.79.

79 с.

1. Об'єкт дослідження - нові стабільні карбени та їх металокомплекси, що містять активні функціональні групи (CN, CF₃), зв'язані безпосередньо з атомом металу для створення каталізаторів реакції функціоналізації органічних сполук (ціанування, трифлуорометилування). Мета роботи - отримання карбенових комплексів перехідних металів (мідь(I), паладій(II)) ряду імідазолу, бензімідазолу та триазолу нового типу, що містять активні функціональні групи (CN, CF₃), зв'язані безпосередньо з атомом металу. Каталіз реакцій функціоналізації органічних сполук (ціанування, трифлуорометилування). Методи дослідження - синтетичний, спектральні (ЯМР спектроскопія), аналітичні (хроматографічний, елементний аналіз), рентгеноструктурний аналіз. Результати НДР: Отримано новий карбеновий комплекс стерично ускладненого 1,3-біс(2,6-добензгідрилфеніл-4-етил)-заміщеного імідазол-2-ілідену з трифлуорометилмідью(I) шляхом взаємодії 1,3-біс(2,6-добензгідрилфеніл-4-етил)імідазол-2-іліден міді(I) трет-бутоксиду з триметилсилілтрифлуорометаном. Синтезовано нові карбенові комплекси ціаніду та трифлуорометилміді(I) на основі 1,3-диметил- та 1,3-(2,6-діізопропілфеніл)фенантро[9,10-d]імідазол-2-ілідену з відповідних азольєвих солей in situ реакцією з трет-бутоксидом калію та ціанідом міді(I) в середовищі ТГФ. При взаємодії 1-(2-гідроксифеніл)-3-алкіл(арил)бензімідазолій бромідів з трет-бутоксидом калію та ціанідом міді(I) або паладій йодидом вперше отримано нові хелатні карбенові комплекси міді(I) та паладію(II). При взаємодії in situ сгенерованого 1,2,3,5-тетраметилімідазол-4-ілідену з 1,2,3,5-тетраметилімідазолій перхлорату та калію гексаметилдисилазаніду з галогенідами металів отримано нові мезоїонні карбенові комплекси міді(I) та паладію(II). Вивчено каталіз реакції ціанування гало(гет)аренів карбеновими комплексами міді(I) в еквімолярних та каталітичних кількостях. Знайдено, що використання стерично екранованого 1,3-біс(2,6-добензгідрилфеніл-4-етил)імідазол-2-іліден мідь(I) ціаніду дозволяє досягти максимальних показників TON = 1000, TOF = 50 год⁻¹ в реакції ціанування йодобензену триметилсилілціанідом в середовищі N-метилпіролідону при 80 °C. Метод дозволяє проводити ціанування в присутності лабільних функціональних груп в гало(гет)арілах. Вивчено вплив розчинника на ефективність каталізу. Так максимальна ефективність спостерігається в сильно сольватуючих розчинниках (N-метилпіролідон, N,N-диметилацетамід), найменша в "інертних" розчинниках (толуол, діоксан). Виявлено вискоелективний каталізатор реакції трифлуорометилування гало(гет)аренів - 1,3-біс(2,6-

добензгидрилфеніл-4-етил)імідазол-2-іліден мідь(I) трифлуорометил як еквімолярно так і в каталітичних кількостях. При використанні 1 моль% каталізатора при кімнатній температурі в середовищі ДМФ досягаються максимальні показники TON = 95, TOF = 4 год⁻¹ трифлуорометилювання йодобензену. Отримані дані мають значення для розвитку вивчення каталізу реакції ціанування та трифлуорометилювання галогенаренів. Галузь застосування - фармацевтична промисловість (каталіз реакції ціанування та трифлуорометилювання галогенаренів), синтез стабільних карбенів та їх металокомплексів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0224/0218U007156

Розробка фторовмісних амфіфільних гетероциклів як систем доставки і оцінка їх здатності до самозбирання як нових матеріалів для використання в біомедицині: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Шермолович Юрій Григорович. – ДР 0118U004937. УДК 547.82. 60 с.

Розроблено метод синтезу невідомих раніше фторовмісних похідних 2,6-гептандіонів і досліджені їх реакції з аміаком, амінами і гідразиниом. Показано, що ці 2,6-гептандіони є ефективними реагентами синтезу нових типів фторовмісних карбоциклічних і гетероциклічних сполук - похідних 3,5-дифторо-2,6-діоксо-4-фенілциклогексанів та 2-окса-6-азабіцикло[2,2,2]-октан-7-карбоксилатів. Отримані сполуки передані для тестування біологічної активності до Латвійського інституту органічного синтезу (м.Рига). Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0225/0218U007158

Молекулярний дизайн, розробка раціональних методів функціоналізації (тіа)калікс[п]аренів, які регулюють гідрофільно-ліпофільний баланс молекул, знижують їх токсичність: Заклучний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Родік Роман Васильович. – ДР 0118U006044. УДК 547.52+547.562+547.298+547.79. 42 с.

Завдяки розробленому раніше методу регіоселективного алкілювання нижнього вінця макроциклу тетраїтротіакалікс[4]аренів вперше синтезовано тетрасульфоніламіднотіакалікс[4]арени. Зміною довжини алкільних замісників варіюється гідрофільно-ліпофільний баланс молекул. Розроблено метод синтезу дидансіламідокаліксарену з флуорофорними групами на верхньому вінці. Показано, що його флуоресценція практично не залежить від типу розчинника і має високий квантовий вихід. Він є перспективним для дослідження інгібування Ca²⁺, Mg²⁺-АТФази плазмалемі гладеньком'язових клітин сульфоніламіднокаліксаренами і встановлення ролі гідрофільно-ліпофільного балансу у цьому процесі. Розроблено метод одностадійної кон'югації тетраамінокаліксаренів та відомих лікарських препаратів: ібупрофену та анальбену. Кон'югат з анальбеном проявляє значно більший знеболюючий та протинабряковий ефекти у порівнянні з самим анальбеном. Результати можуть бути впроваджені в фізико-хімічних дослідженнях, біохімії та медичних дослідженнях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.05.19.0226/0218U007159

Каліксаренові комплексоутворювачі та їх накомпозиції для екстракційного та сорбційного вилучення і розділення радіонуклідів:

Заклучний звіт /Інститут органічної хімії НАН України;

Керівник Кальченко Віталій Іванович. – ДР 0116U005059. УДК 547.541 + 547.898.

96 с.

Об'єктом дослідження є: тіакаліксарени, функціоналізовані фосфоро-вмісними або амідними фрагментами; тетраалкілдіаміди дигліколевої кислоти; (тіа)каліксарендиглікольдіаміди та тверді екстрагенти (ТВЕКСи) на основі тетраалкілдіамідів дигліколевої кислоти чи (тіа)каліксарендиглікольдіамідів. Метою роботи є розробка та оптимізація методів синтезу вищеназаних (тіа)калікс[4]аренів, придатних для вилучення радіонуклідів стронцію, актинідів та лантанідів з радіоактивних відходів та природних об'єктів, створення ТВЕКСів на їх основі. Вивчення сорбційних властивостей отриманих нових матеріалів. Синтезовано ряд похідних (тіа)каліксаренів, методами ЯМР та ІЧ-спектроскопії встановлено їх будову. Отримано ряд сорбційних матеріалів для вилучення радіоактивних ізотопів лантанідів та актинідів із водних розчинів, які можуть використовуватись в аналітичній хімії та переробці високоактивних відходів відпрацьованого ядерного палива. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.23 Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги

31.05.19.0227/0218U007157

Розробка органічних фотовольтаїчних композитів на основі поліметинових барвників та фотопровідних полімерів: Заклучний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Іщенко Олександр Олександрович. – ДР 0115U004725. УДК 547.97. 538.9. 539.23. 544.525. 621.383.51. 86 с.

З метою розробки органічних фотовольтаїчних композитів на основі донорно-акцепторних систем для сонячних батарей проведений цілеспрямований синтез перспективних електродонорів та електроакцепторів для таких систем. Структура і властивості синтезованих сполук вивчені методом ЯМР, ІЧ, електронної спектроскопії поглинання і люмінесценції, РСА. Розраховані сучасними неемпіричними квантово-хімічними методами з використанням різних гібридних функціоналів енергії ВЗМО і НВМО серії різних органічних електродонорів і електроакцепторів та вінілогічних рядів катіонних, аніонних і внутрішньоіонних барвників на їх основі, а також елементарні комірки фотопровідних полімерів. Експериментально перевірені теоретично розраховані енергії методом циклічної вольтамперометрії. Синтезовані відібрані оптимальні структури. Створені на їх основі фотовольтаїчні композити. Досліджені їх спектрально-люмінесцентні і фотоелектрофізичні властивості. Розроблені наукові засади створення органічних фотовольтаїчних композицій на основі донорно-акцепторних систем. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.27 Біологічна хімія

31.05.19.0228/0218U006486

Мікробіологічне обстеження стін із живописом в пам'ятці національного значення - Софіївський собор, XI ст. на предмет наявності мікроорганізмів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Фоміна Марина Олександрівна. – ДР 0117U007755. УДК 579.222-032/-034:550.4]:582.28(043.5).

40 с.

Показано, що природа поражень має біологічну складову, в якій важливу роль відіграють ксерофільні мікроскопічні гриби. Бактеріологічний аналіз еколого-трофічних груп

культивованих бактерій не виявив суттєвої різниці між зразками в зонах поразень та неуряженими контролями, але без детального і всебічного вивчення механізмів виникнення поразень не можна повністю виключати вплив на ці процеси бактерій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34 БІОЛОГІЯ

34.03 Теоретична біологія

34.05.19.0229/0218U006878

Розробка та впровадження інноваційної методики оцінки життєздатності та екологічних функцій інвазійних організмів у новому середовищі: Заключний звіт /Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; Керівник Голобородько Кирило Костянтинович. – ДР 0116U008040. УДК 573.

100 с.

Об'єкт наукової роботи - інвазійні організми на території України. Мета наукової роботи - надати оцінку стресостійкості інвазійних видів як фізіологічної відповіді на нові умови існування шляхом оцінки їх біохімічних показників. Під час проведення наукової роботи застосовано широкий спектр методів і методик. Проведено комплексну роботу з біохімічного дослідження процесів окисного стресу на попередньо визначених моделях (мармуровий рак (*Procambarus fallax f. virginalis* Martin et al., 2010), каштановий мінер (*Cameraria ohridella* Deschka & Dimic, 1986) та сонячний окунь (*Lepomis gibbosus* (Linnaeus, 1758))). За результатами досліджень розроблена класифікація інвазійних видів рослин і тварин за типом реакції відклику (стресостійкості) на вплив факторів оточуючого природного середовища; створена методика оцінки адаптаційних можливостей інвазійних видів до нового для них оточуючого середовища; отримані актуальні дані щодо стану і статусу інвазійних видів рослин і тварин, їх функцій в умовах основних типів ключових екосистем степової зони України; розроблена попередня стратегія управління популяціями інвазійних видів рослин і тварин в умовах степової зони України. Наукові результати можуть бути використані органами регіональної влади, працівниками природоохоронних структур, представниками неурядових природоохоронних організацій як методичні рекомендації для виконання робіт по контролю чисельності інвазійних видів в Україні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.15 Молекулярна біологія

34.05.19.0230/0218U007426

Застосування біотехнологічних підходів для вивчення рідкісних видів роду *Stambe*: Заключний звіт /Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України; Керівник Пушкарьова Надія Олександрівна. – ДР 0118U005130. УДК 34.15.27:577.11:577.321:577.214.

25 с.

За допомогою процедури поверхневої стерилізації насіння було ініційовано асептичну культуру рослин 2 видів роду *Stambe*, підібрані умови їх культивування та швидкого розмноження *in vitro*, проведено дослідження і порівняння вмісту біологічно активних сполук у рослинах, що культивували *in vitro* та *in vivo*. Проведено процедуру *Agrobacterium*-опосередкованої трансформації рослин рідкісних видів роду *Stambe* методом листкових дисків. При аналізі вмісту біологічно активних сполук, встановлено, що у рослинах, які культивували в асептичних умовах підвищувався вміст гідроксикоричних кислот, поліфенольних сполук та флавоноїдів порівняно з рослинами, що культивували *in vivo*. Крім

того, було відмічено значні відмінності у складі жирних кислот екстрактів з листків асептичних рослин. Показано можливість підвищення вмісту біологічно активних сполук у зеленій масі в результаті культивування рослин рідкісних видів роду *Stambe in vitro*.

34.19 Цитологія

34.05.19.0231/0218U007141

Підвищення ефективності транспорту ксилози термотолерантних дріжджів *Ogataea polymorpha* для покращення параметрів алкогольної ферментації: Заключний звіт /Інститут біології клітини НАН України; Керівник Сибірний Андрій Андрійович. – ДР 0118U001481. УДК 576.343:582.282.232.

30 с.

Об'єкт дослідження: шлях перетворення ксилози в етанол при алкогольній ферментації ксилози термотолерантними дріжджами *Ogataea polymorpha*. Мета дослідження: підвищення ефективності транспорту ксилози дріжджів *Ogataea polymorpha* для покращення продукції етанолу під час алкогольної ферментації. Мета етапу: дослідження ефективності транспорту ксилози у дріжджів *O. polymorpha* за рахунок створення модифікованих форм транспортера Hxt1 *O. polymorpha*. Методи дослідження: генно-інженерні, мікробіологічні, біохімічні. Здійснено конструювання штамів дріжджів *O. polymorpha* із підвищеною спорідненістю власного транспортера Hxt1 до ксилози і зменшеною до глюкози, що є можливим шляхом досягнення оптимального транспорту обидвох цукрів у клітину. З метою підвищення питомої швидкості поглинання ксилози було створено модифікований Hxt1 білок шляхом заміни аспарагіну на аланін в положенні 358, а також заміни залишків лізину у N-кінцевому домені Hxt1 білка, що були виявлені як потенційні сайти убіквітинування. Було посилено експресію модифікованих форм Hxt1 в геномі hxt1 мутанта, який нездатний утворювати етанол в середовищі з ксилозою та глюкозою в умовах спиртового бродіння. Визначено ефективність споживання ксилози та глюкози отриманими рекомбінантними штамами *O. polymorpha* з модифікованими формами транспортера Hxt1. Встановлено, що введення модифікованого транспортера Hxt1 обумовлює одночасне споживання обидвох цукрів в умовах високотемпературної алкогольної ферментації.

34.21 Ембріологія

34.05.19.0232/0218U006748

Обґрунтування комплексного лікування хворих на нейродегенеративні захворювання, наслідки черепно-мозкової і спинномозкової травм, церебральних та спинальних інсультів шляхом застосування аутологічних мезенхімальних стовбурових клітин і традиційних методів: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник П'ятикоп Володимир Олександрович. – ДР 0112U001820. УДК [616.831+616.714]-001-005.1-089.843:611.018.46:611.013.395.

43 с.

Було проведено вивчення клітинного матеріалу як *in vitro*, так і *in vivo*. Були відтворені експериментальні моделі паркінсоподібного синдрому і кріогенної травми мозку. Була вивчена ефективність введення різними шляхами досліджуваних клітин. В дослідження було обрано внутрішньовенне, інтрацеребральне та інтратекральне введення суспензій клітин. Крім того, було проведено дослідження по розподілу клітин в залежності від способу їх введення з використанням спеціального маркеру. Крім оцінки рухових порушень у експериментальних тварин були проведені морфологічні

дослідження введених клітин і навколишніх тканин в різні строки після нейротрансплантації (НТ), було вивчено вміст дофаміну в деяких підкіркових структурах тварин з експериментальними моделями.

34.27 Мікробіологія

34.05.19.0233/0218U006460

Морфологічні і культуральні властивості штаму *Cylindrocarpum obtusiusculum*: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0117U005582. УДК 579.8.

9 с.

Досліджено морфологічні ознаки штаму *Cylindrocarpum obtusiusculum* з використанням методів світлової мікроскопії. Культуральні ознаки цього штаму досліджено на чотирьох агаризованих поживних середовищах: картопляно-глюкозному, сусло-агарі, середовищі Сабуро та середовищі Чапека. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0234/0218U006461

Виявлення наявності грибів *Sclerotinia* у рідкому препараті: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0117U007469. УДК 579.8; 579.06.

5 с.

Досліджено наявність грибів *Sclerotinia* у трьох зразках рідких препаратів методом розведень. Гриби роду *Sclerotinia* не були виявлені у зразках рідких препаратів Ізольовані з цих зразків мікроскопічні гриби широко розповсюджені у різних екологічних нішах, у тому числі різних типах ґрунтів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0235/0218U006462

Фітостимулювальна активність штаму *Penicillium sp*: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0117U003583. УДК 579.083.13.

5 с.

Досліджено мікробіологічну чистоту, життєздатність, морфологічні та культуральні ознаки наданого штаму. Здійснено культивування його в глибинних умовах з перемішуванням. Культуральний фільтрат передано замовнику для перевірки фітостимулювальної активності на рослинах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0236/0218U006463

Визначення токсичності та пірогенності медичних виробів одноразового застосування: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Тугай Тетяна Іванівна. – ДР 0117U003138. УДК 587.1.2.

3 с.

Було проведено оцінку медичних виробів одноразового застосування за параметрами токсичності, пірогенності. Проаналізовано залежність цих параметрів від часу виготовлення та способу стерилізації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0237/0218U006464

Визначення гемолітичного тесту медичних виробів одноразового застосування: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Тугай Тетяна Іванівна. – ДР 0117U003820. УДК 579.222.

3 с.

Було проведено оцінку медичних виробів одноразового застосування за параметрами гемолітичного тесту. Проаналізовано залежність цих параметрів від часу виготовлення та способу стерилізації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0238/0218U006487

Порівняльні дослідження ефективності біологічних препаратів Фітодоктор, Триходермін, Алірін, Гамаір і *Chaetomium cochliodes* та їх діючих чинників до фітопатогенних бактерій: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патики Володимир Пилипович. – ДР 0117U007588. УДК 579.26:635.64.

26 с.

Встановлено, що серед усіх наданих препаратів лише препарати на основі *Bacillus subtilis* характеризуються антибактеріальною активністю щодо окремих видів фітопатогенних бактерій. Серед досліджених культур мікроорганізмів лише *B. subtilis* 26Д має антагоністичну активність щодо *P. carotovorum* УКМ В-1075т, *X. campestris* УКМ В-1049, *S. michiganensis* subsp. *michiganensis* 102. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0239/0218U006490

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури" та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0118U001050. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0240/0218U006527

Перевірка ефективності препарату Ековітал під бобові культури: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Титова Людмила В'ячеславівна. – ДР 0117U001332. УДК 579.

3 с.

Виготовлено дослідні партії препарату Ековітал для шнокуляції насіння бобових культур. Препарат передано для передпосівної обробки насіння. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0241/0218U006528

Перевірка ефективності бактеріальних препаратів Екофосфорин та Ековітал під зернові і бобові культури: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Леонова Наталія Осипівна. – ДР 0117U003823. УДК 579.64+579.841.3+579.841.2+631.812.

3 с.

Виготовлено дослідні партії комплексних бактеріальних препаратів під зернові та бобові культури на основі азотфіксувальних бактерій та фосфатмобілізувальних бактерій. Передано препарат для передпосівної обробки насіння озимої пшениці. Проведено науковий супровід дослідів з бактерізації насіння. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0242/0218U006529

Визначення кількісного та якісного складу позаклітинних фітогормональних сполук ґрунтових мікроорганізмів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Леонова Наталія Осипівна. – ДР 0117U007756. УДК 579.222.3.

3 с.

Виділено, очищено, ідентифіковано та визначено кількісний вміст позаклітинних фітогормонів ауксинів, цитокінінів, гіберелінів та абсцисової кислоти у ґрунтових мікроорганізмів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0243/0218U006530

Визначення кількості життєздатних клітин *Bradyrhizobium* spp. та перевірка наявності сторонньої мікробіоти у бактеріальному препараті HiStick: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Титова Людмила В"ячеславівна. – ДР 0117U006207. УДК 631.461:579.64.

3 с.

Визначено кількість життєздатних бактерій у бактеріальному препараті та перевірено наявність сторонньої мікрофлори в ньому. Встановлено титр біоагента, який свідчить про збереження показників титру, заявлених у паспортах препаратів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0244/0218U006531

Дослідження мікробіологічної активності препаратів "Екостерн" та "Ризобакт" СП "Гуміфікатор": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Титова Людмила В"ячеславівна. – ДР 0117U007253. УДК 579.841.3.

3 с.

Встановлено, що препарати містили у своєму складі як агрономічно корисні бактерії, так і мікроскопічні гриби та ентеробактерії. Загальна кількість бактерій, ентеробактерій, в тому числі *E. coli* у препараті "Екостерн" була в 12,9, 6,1 та 60 раз вищою, ніж у препараті Ризобакт. Вміст целюлозоруйнівних бактерій був у 3,4 рази вищим у препараті Ризобакт Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0245/0218U006532

Визначення кількості азотфіксувальних, фосфатмобілізувальних і целюлозоруйнівних мікроорганізмів у бактеріальному препараті Філазоніт та ґрунті: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Леонова Наталія Осипівна. – ДР 0117U003816. УДК 579.64+579.26.

8 с.

Визначено чисельність азотфіксувальних, олігонітрофільних, фосфатмобілізувальних і целюлозоруйнівних мікроорганізмів у бактеріальному препараті Філазоніт та зразках ґрунту Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0246/0218U006746

Експериментальне мікробіологічне обґрунтування протимікробної терапії гнійно-запальних захворювань: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Мінухін Валерій Володимирович. – ДР 0114U003390. УДК 579:615.28:616-002.3-092.9.

9 с.

При запальних захворюваннях малого тазу було розроблено раціональну схему ефективної антибактеріальної терапії. При визначенні чутливості штамів *S. aureus* до дезінфектантів та антисептиків встановлено, що більш високу антимікробну дію мав 1 % розчину лізофарміну. Найбільш активними антисептиками виявились бензоїлпероксид та неостеріл. Мікрофлора носоглотки здорових людей представлена умовно-патогенними мікроорганізмами, а саме *S. epidermidis*, *S. aureus*, *S. pneumoniae* та *S. pyogenes* з високим рівнем резистентності. Більшість ізолятів у формі біоплівки володіли множинною стійкістю до протимікробних препаратів. Мікробіологічно обґрунтували використання антибактеріальних мазевих препаратів для місцевого лікування ран, інфікованих умовно-патогенними бактеріями.

34.05.19.0247/0218U006800

Розробка засобів впливу на біоплівкоутворення у мікроорганізмів роду *Enterococcus*:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Перетятко Олена Георгіївна. – ДР 0115U000547. УДК 579.61:579.862:579.262(047.31).

105 с.

Звіт про НДР: 105 с., 4 табл., 41 рис., 1 додаток, 107 джерел. Об'єкт дослідження: 80 клінічних штамів ентерококів, виділених з різних екоотопів від пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями, 23 штама ентерококів, виділених з кишечника здорових людей, штама *E. faecalis* ATCC 29212. Мета роботи: удосконалення методів терапії ентерококових інфекцій шляхом розробки нових засобів та систем ефективного переносу протіентерококових антибіотиків крізь екстрацелюлярний матрикс біоплівки та руйнування біоплівок. Методи досліджень: мікробіологічні, статистичні. Проведено порівняльний аналіз методів дослідження біоплівкоутворення мікроорганізмів, визначено оптимальні умови для моделювання біоплівок ентерококів, вивчено здатність до формування біоплівок ентерококів, вилучених з різних екоотопів. На штаммах ентерококів з високим ступенем біоплівкоутворення вивчено вплив амінокапронової кислоти, поліетиленгліколю-400, ампіциліну, гентаміцину у різних концентраціях та їх комбінацій на формування і на сформовані біоплівки. Встановлено інгібуючу дію амінокапронової кислоти, у концентраціях 7,5 %, 10,0 % та 15,0 %, гентаміцину у концентраціях 8 мкг/мл, 16 мкг/мл, 32 мкг/мл, 64 мкг/мл, ампіциліну у концентраціях 0,5 мкг/мл, 1,0 мкг/мл на біоплівкоутворення ентерококів. Виявлено підсилюючий ефект поліетиленгліколю-400 у концентраціях 0,5 % та 1,0 % на процеси формування біоплівок ентерококів. Встановлено оптимальні концентрації амінокапронової кислоти та поліетиленгліколю-400, що підсилювали антибіоплівковий ефект гентаміцину та ампіциліну. Результати НДР викладено у формі 23 публікацій, з них 6 статей, 1 патент на корисну модель, 1 заявка на корисну модель, 2 галузевих нововведення, 2 технології.

34.29 Ботаніка

34.05.19.0248/0519U001071

Котюк Людмила Анатоліївна. Біолого-екологічні основи інтродукції ароматичних рослин родини *Lamiaceae* Lindl. в Центральному Поліссі України: Дис... д.б.н. /Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України. – Захищена 05.04.2019.

УДК УДК 633.8:631.529(477.4).

465 с.: 72 табл., 107 іл. – Бібліогр.: 574 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню біолого-морфологічних, онтогенетичних, екологічних, біохімічних,

аллопатичних особливостей нових та малопоширених одно- річних і багаторічних ароматичних рослин родини *Lamiaceae* Lindl. за інтродукції в Центральному Поліссі України. Представлено відомості про походження, поширення та таксономію видів. Встановлено морфологічні та анатомічні відмінності вегетативних і генеративних органів рослин залежно від видових та генотипових особливостей. Визначено вікові стани онтогенезу та сезонні ритми розвитку на прикладі перспективних одно- та багаторічних видів, оцінено вплив кліматичних умов на перебіг фаз вегетації. Встановлено закономірності накопичення у надземній частині одно- і багаторічних ароматичних рослин первинних і вторинних метаболітів періоди накопичення максимальної кількості біологічно активних сполук.

34.05.19.0249/0419U001224

Юхименко Юлія Станіславівна. Біоекологічні особливості видів роду *Crataegus* L. при інтродукції в умовах Правобережного степового Придніпров'я: Дис... к.б.н. /Національний ботанічний сад ім.М.М.Гришка НАН України. – Захищена 05.04.2019.

УДК УДК 582.711.714+581.5:655 (477.63).

249 с.: 25 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню біоекологічних детермінант успішності інтродукції 51 виду, різновиду та культивару *Crataegus* L. в умовах Правобережного степового Придніпров'я. Наведено біоморфологічну характеристику дослідних рослин в умовах вторинного ареалу. Встановлено, що сезонний ритм розвитку у більшості представників цього роду узгоджується з природно-кліматичними умовами району інтродукції, в якому вони демонструють високі показники життєздатності пилку, плодоношення, схожості насіння. За анатомічними особливостями будови вегетативних органів найстійкішими до посухи є види секції *Oxyacanthae* - у них виявлено більш розвинуті структури первинної кори однорічних пагонів та епідерми листка.

34.05.19.0250/0218U007204

Підготовка методичних рекомендацій щодо контролю за поширенням та запобігання проникненню чужорідних видів рослин і тварин, або усунення таких видів в межах степових екосистем територій природно-заповідного фонду: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Клімов Олександр Васильович. – ДР 0118U000509. УДК 581.524.2:574.4:502.72.

89 с.

Проведено необхідні дослідження у співпраці з установами ПЗФ за поширенням чужорідних видів та розроблено Методичні рекомендації щодо контролю за поширенням, усунення та запобігання проникненню чужорідних видів рослин і тварин в межах степових екосистем ПЗФ Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0251/0218U007402

Ведення Зеленої книги України (перший етап): Заклучний звіт /Інститут ботаніки ім. М. Г. Хлодного НАН України; Керівник Дубина Дмитро Васильович. – ДР 0118U006055. УДК 581.524:[502.172:502.211].

517 с.

Висвітлена історія охорони фітоценофонду та створення "Зеленої книги України", критично проаналізована геоботанічна література з досліджень раритетного фітоценофонду України, видань Зелених книг та переліків раритетних синтаксонів. Наведені результати здійснених після 2009 року

польових досліджень зі збору інформації про раритетні синтаксони для 35 модельних територій природно-заповідного фонду України та 37 модельних раритетних синтаксонів рослинності. Розроблені методичні рекомендації щодо збору, підготовки та стандартизованої подачі матеріалів стосовно раритетних угруповань України.

34.31 Фізіологія рослин

34.05.19.0252/0218U006491

Фітопатологічний аналіз зразків насіння сої та ґрунту: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патики Володимир Пилипович. – ДР 0118U004122. УДК 631.53.01.

27 с.

У більшості дослідних зразків насіння сої присутні фітопатогенні бактерії, гриби; у ряді зразків комахи та віруси. Визначені найбільш чисті від патогенів зразки та найбільш уражені, а також інші проміжні варіанти Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.05.19.0253/0218U006771

Вивчення різноманіття, екологічних та структурно-функціональних особливостей фіто- і мікrobiоти природних та штучних екосистем південного заходу України з метою збереження та раціонального використання: Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Ткаченко Федір Петрович. – ДР 0113U000603. УДК 581.9:502.75(477.74).

289 с.

Звіт про НДР: 289 с., 55 табл., 74 рис., 2 дод., 310 джерел. Предметом дослідження був стан фіто- та мікrobiоти природних та штучних екосистем північно-західного Причорномор'я в сучасних умовах довкілля. Об'єкт дослідження - біорізноманітність та механізми функціонування природних та штучних екосистем. Мета науково-дослідної роботи полягає у з'ясуванні сучасного стану фіто- та мікорізноманіття, його структурно-функціональних особливостей в екологічних умовах природно-заповідних, антропогенно перетворених та інших територіях північно-західного Причорномор'я. Описані нові для науки види діатомових водоростей та грибів. Виявлені нові місцезростання рідкісних видів рослин та грибів, у тому числі таких, які підлягають офіційній охороні (включені до Червоної книги України). Уточнено видове та таксономічне різноманіття біоти південного заходу України. З'ясовані анатомічні особливості деяких видів родини *Crassulaceae*, показано вплив забруднення повітря на анатомічну структуру очітку. Вивчені біологічні та анатомічні особливості культурних півчастих пшениць спельти і полби, вирощених за польових умов на півдні степової зони України. Охарактеризовано вплив препаратів-стимуляторів росту на деякі декоративні і овочеві культури та виноград. Вивчений склад іноземних рослин у флорі м. Одеси азійського, середземноморського, американського походження. Звіт викладений на 289 сторінках, включаючи додатки (41 стор.). Матеріал розподілений за 11 розділами. У звіті також представлено 2 додатки. Додаток А містить перелік 229 наукових праць, надрукованих за темою № 103, з них 5 монографій або їх частин, 67 статей у фахових виданнях, 14 інших статей, 139 тез та статей у матеріалах конференцій, у тому числі 18 джерел на іноземній (англ.) мові. Додаток Б включає фотографії деяких діатомових водоростей північно-західного Причорномор'я.

34.33 Зоологія

34.05.19.0254/0218U007799

Господарсько важливі групи паразитичних перетинчастокрилих (Hymenoptera) та їхні хазяї в басейні середньої течії Дністра: Заключний звіт /Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена; Керівник Гумовський Олексій Васильович. – ДР 0118U004959. УДК 595.79: 632.9 (282.247.314-197.4).

68 с.

Встановлено, що на території басейну середньої течії Дністра представлено, окрім значних антропогенно трансформованих ділянок, велику кількість природних місцевостей, що виступають в ролі центрів біорізноманіття комах. Обговорено особливості біономії досліджуваних паразитичних перетинчастокрилих, виявлено високе різноманіття ентомофагів, що відрізняються за стратегіями розвитку. Виконано таксономічний аналіз виявлених ентомокомплексів. Надано рекомендації щодо використання ос-трихограм в біологічному захисті сільськогосподарських рослин регіону. Обговорено роль ентомофагів у регуляції динаміки чисельності шкідників сільського господарства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.35 Екологія

34.05.19.0255/0218U007096

Мультимаркерний підхід для оцінки впливу гідроелектростанцій на довкілля: Заключний звіт /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Керівник Столяр Оксана Борисівна. – ДР 0118U004954. УДК 597:554.3.13.

50 с.

Вперше дано системну порівняльну оцінку стану біомаркерів двостулкових моллюсків з прісних водойм у Латвії. На підставі аналізу показників моллюска *Dreissena polymorpha* оцінено стан популяції у резервуарі Ризької ГЕС та визначено пластичність редокс-стану клітин як визначальну характеристику у пристосуванні цього інвазивного виду до умов існування.

34.05.19.0256/0218U007438

Способи переробки біомаси ціаней, що викликають цвітіння водойм: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Загірняк Михайло Васильович. – ДР 0118U004997. УДК 574.6:477.63/64.

153 с.

Вирішено завдання щодо розробки маловідходної біотехнології отримання біопалива II генерації (метановмісної газової суміші), застосування відпрацьованого дигестату як органо-мінерального добрива для потреб сільського та лісового господарства. Досліджено й розкрито фізико-хімічний та біологічний аспекти процесу біометаногенезу, встановлено послідовність біохімічних процесів при виробництві біогазу. Визначено видовий склад вихідного субстрату для біометаногенезу та його мікробіологічні характеристики. Створено новий екологічно безпечний технологічний процес, що забезпечує раціональне використання природних ресурсів (надлишкової біомаси ціанобактерій). Розкрито конструкційні особливості біометаногенної установки. Наведено розрахунки, що дозволяють використати отримані практичні результати у промислових масштабах, а також основні параметри розрахункової моделі конструкційних елементів біогазової установки, зокрема концентраційної колони. Змодельовано процес біометаногенезу у лабораторних умовах. Визначено еколого-господарське значення ціаней та перспективи ефективного використання їх біомаси та здійснено обґрунтування наукових засад безпечної технології переробки біомаси

ціанобактерій. Розроблено віртуальний комплекс технологічного процесу виробництва метану та добрива з моно- та мультисубстратів на основі біомаси ціанобактерій та інших масових форм гідробіонтів, а також традиційних джерел органічної речовини (відходи сільськогосподарського виробництва, побутове сміття, листовий опад тощо).

34.41 Морфологія людини і тварин

34.05.19.0257/0519U001076

Татарчук Людмила Василівна. Особливості ремоделювання структур дванадцятипалої, порожньої та клубової кишок при резекціях різних об'ємів паренхіми печінки і корекції післяопераційних ускладнень: Дис... д.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 12.04.2019.

УДК 616.36-089.87-06:616-091.8]-092.9.

390 с.: 76 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 343 назви.

Дисертація присвячена вивченню закономірностей ремоделювання структур дванадцятипалої, порожньої, клубової кишок, їх судинного русла, змін локальних імунних реакцій у білих щурів при резекції різних об'ємів паренхіми печінки і корекції післяопераційних ускладнень. Виявлено, що видалення лівої бокової та внутрішньої часток, лівої та правої бокових часток печінки ускладнюється пострезекційною портальною гіпертензією, яка призводить до вираженого ремоделювання структур дванадцятипалої, порожньої, клубової кишок, їх судинного русла, виражених порушень локального імунного захисту слизових оболонок. Комплексом морфологічних, морфометричних, імуноморфологічних методів встановлено, що в умовах пострезекційної портальної гіпертензії у досліджуваних порожнистих органах шлунково-кишкового тракту порушується структурний гомеостаз на органному, тканинному та клітинному рівнях, що підтверджується істотними змінами підслизово-слизового та підслизово-м'язового індексів, стромально-міоцитарних відношень у м'язових оболонках, ядерно-цитоплазматичних відношень у епітеліоцитах, ендотеліоцитах судин, внутрішніх колових та зовнішніх поздовжніх міоцитах, вираженим зростанням відносних об'ємів пошкоджених епітеліоцитів, ендотеліоцитів, внутрішніх колових та зовнішніх поздовжніх міоцитів. Поєднане видалення великих об'ємів печінки з спленектомією або оментопексією покращує морфофункціональний стан венозного русла і структуру клубової кишки.

34.05.19.0258/0218U006755

Морфологічні особливості органів і систем тіла людини на етапах онтогенезу: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Терещенко Анатолій Олександрович. – ДР 0114U004149. УДК 611.1/.8.013.

48 с.

Встановлено та комплексно вивчено індивідуальну анатомічну мінливість будови ендокринних залоз, селезінки. Встановлено судино-нервові взаємовідношення для загрузинної залози, яєчників та для наднирників. Розроблено методику соматометрії для новонароджених та юнаків. Встановлено, що периферичні нерви мають виражену індивідуальну та вікову мінливість, яка менше виявляється у філогенетично "давніх" утвореннях. Дані про діапазон індивідуальної анатомічної мінливості нервів мають важливе значення для хірургічної практики. Проводиться вивчення макромікроскопічних та мікроскопічних особливостей будови судин і нервів органів ендокринної системи, селезінки, а також їх взаєморозташування в залежності від соматотипу з урахуванням внутрішньостовбурової будови нервів та

мілоархітектоніки. У результаті проведеного дослідження визначено зони переважного кровопостачання ділянок за-груднинної залози й селезінки.

34.05.19.0259/0218U007447

Морфологічні механізми взаємодії наночастинок металів з біологічними тканинами:

Заключний звіт /Одеський національний медичний університет; Керівник Ульянов Вадим Олексійович 562/16-18. – ДР 0116U001762. УДК 611.018:612.014.2:546.3.

101 с.

Застосування наночастинок срібла прискорює одужання тварин з експериментальним бактеріальним кератитом, ефективність терапії збільшувалася в ряду: плівки з декаметоксином ? плівки з наночастинками срібла, отриманими методом електронно-променевого випаровування ? інстиляції колоїдного розчину наночастинок срібла? плівки з наночастинками срібла, отриманими цитратним методом. Застосування колоїдного розчину наночастинок срібла та парентерально препаратів групи тіопоетинів прискорює загоєння експериментальної рани шкіри, ефективність терапії зростає в ряду: застосування колоїдного розчину наночастинок срібла; тіопоетини; наночастинки срібла+тіопоетини. Наночастинки металів, активовані плазмонним резонансом мають більш виразний вплив на функціональну активність клітин крові.

34.43 Імунологія

34.05.19.0260/0218U006766

Вивчення стану фізіолого-біохімічних систем організму в умовах дії шкідливих і екстремальних факторів:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Сьомік Лідія Іванівна. – ДР 0114U006047. УДК 615.038.001:577.

78 с.

Звіт про НДР 78 с., 31 рис., 59 джерел. Об'єкт дослідження - дослідження регуляторних, адаптивних, компенсаторних і захисних можливостей організму в умовах шкідливих факторів. Мета роботи - дослідження фізіолого-біохімічних систем організму людини і тварин в умовах різних видів електромагнітного опромінення, гіпоксії, епілепсії та їх корекції препаратами природного походження, ГАМК-препаратами з вітамінним комплексом та УВЧ-терапією. Методи дослідження - електрофізіологічні, гематологічні, біохімічні. Дослідження функціональної ролі різних типів епілептиформної активності (ЕпА) дозволило виявити, що протиепілептичні препарати та похідні ГАМК мають різні механізми дії у тварин з різним типом ЕпА в межах однієї моделі. У одних тварин можливо поширення ЕпА та її генералізація, у інших, навпаки, пригнічення. Дослідження впливу стресу на захисні системи організму щурів продемонструвало, що профілактичне застосування препаратів біогенного походження, які мають антиоксидантні та детоксикаційні властивості, збільшують стійкість організму тварин до дії негативного чинника - рентгенівського опромінення. Вивчення дії гіпоксії на фізіолого-біохімічні показники у дослідних тварин показало, за умов гіпоксії достовірно знижується активність піруват- та лактатдегідрогенази у органах та тканинах щурів. Виявлено, що вітамінні комплекси з ГАМК покращують досліджені показники ефективніше, ніж їх поодиноке введення. Дослідження дії електромагнітних опромінь на деякі фізіологічні та біохімічні показники у тварин виявило, що УВЧ-опромінення за 2 години до -опромінення позитивно впливає на показники антиоксидантного статусу, обмінні процеси та кількість формених елементів у щурів. Показана можливість корекції антиоксидантного статусу організму

попереднім УВЧ-опроміненням. Таким чином, отримані нові результати, які можна використовувати для обґрунтування можливості використання препаратів природного походження, комплексів ГАМК з вітамінами та УВЧ-опромінення з метою стимулювання адаптаційних механізмів.

34.45 Фармакологія

34.05.19.0261/0218U006854

Розробка складу і технології лікарських засобів природного походження:

Заключний звіт /Державний заклад "Луганський державний медичний університет"; Керівник Кучеренко Наталія Василівна. – ДР 0112U000535. УДК 616.5-003.923:615.262:615.454.1:615.454.1:615.322:616.596-002.828; 579.61:615.282; 638.135:615.014.2:543.544.5.

79 с.

Виявлено найбільш дієві та сучасні методи і засоби лікування рубцевих утворень; обґрунтовано вибір оптимальної основи для м'якої лікарської форми протирубцевої дії; розроблено параметри якості субстанції для фармацевтичного застосування "Комплекс білково-полісахаридний"; розроблено склад фармацевтичних композицій з настійкою прополісу та різними лікарськими засобами; встановлено напрямки специфічної дії композицій "Прополіс-Дерма". Вивчено можливість застосування у медичній практиці нової зручної упаковки для лікарської форми для зовнішнього застосування, а саме олівців-маркерів. Розроблено технологію засобів "Прополіс-Дерма" у вигляді лосьйонів у флаконах-маркерах.

34.05.19.0262/0218U006889

Універсальний генетичний механізм контролю продукції біологічно активних речовин стрептоміцетами:

Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Остап Богдан Омелянович. – ДР 0116U008070. УДК 577.21+543.5.

101 с.

Предмет - гени стрептоміцетів, що кодують тРНК-UUA, білки модифікації тРНК, BldH. Об'єкт - молекулярні механізми ініціації експресії генів вторинного метаболізму *Streptomyces*. Мета НДР - виявити нові генетичні фактори, що визначають у *Streptomyces* рівень експресії регуляторної системи BldA-BldH. Досліджено еволюцію і функцію BldH. Отримано штами з підвищеним синтезом антибіотиків.

34.51 Космічна біологія

34.05.19.0263/0218U006970

Особливості формотворчих процесів мохів

в умовах гравітації та невагомості:

Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Лобачевська Оксана Василівна. – ДР 0116U007186. УДК 580.7:581.44 (477).

10 с.

В умовах зміненої сили тяжіння відбуваються суттєві структурно-функціональні перебудови клітин, які призводять до порушень клітинного метаболізму і регуляції генної експресії. Важливу роль у трансдукції сигналу запуску захисних реакцій відіграють активні форми кисню, зокрема, пероксид водню задіяний у реакціях рослинного організму на зміну сили тяжіння як один із індукторів стрес-реакції (Hausmann et al., 2014). Показано залежність кількості пероксиду водню (як індуктора антиоксидантної захисної системи) від стадій онтогенезу і тривалості кліностакування та вищу чутливість пагонів до зміненої гравітації під час формування статевих органів. Установлено, що чоловічі гаметангії чутливіші до зміни сили тяжіння, ніж жіночі. Визначено вищу інтенсивність окиснювальних реакцій

і чутливість до гравітації на стадії формування гаметангіїв, порівняно із стерильними рослинами. Отримані результати є важливим доповненням для з'ясування участі сили тяжіння у життєвій стратегії бріюфітів та біології розвитку загалом. Аналіз кількісного складу пігментів та особливостей фотосинтезу фертильних рослин *Vruium argenteum* свідчить про залежність процесів формування гаметангіїв від енергетичного забезпечення клітин та вищу чутливість чоловічих рослин до зміни сили тяжіння. Робота розповсюджується за договірною ціною.

36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ

36.33 Картографія

36.05.19.0264/0419U001241

Лейберюк Олександр Михайлович. Картографування демографічного розвитку регіонів України: сутність і організація (на прикладі Чернівецької області): Дис... к.геогр.н. /Інститут географії НАН України. – Захищена 29.03.2019. УДК 528.94:332.1(477.54).

269 с.: 6 табл., 122 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

У дисертаційній роботі розроблено методологічні засади для створення та реалізації системи картографічного моніторингу демографічного розвитку регіонів України із використанням ГІС-технологій. Практична реалізація методичних розробок здійснена шляхом створення карт демографічного розвитку у вигляді растрових картосхем, веб-карт локального та серверного розміщення, веб-додатків та одного прикладу наповнення веб-сторінки для території Чернівецької області 2005 та 2014 рр. Здійснено порівняння використання різних сценаріїв представлення картографічної інформації з виявленням їх недоліків та переваг.

37 ГЕОФІЗИКА

37.01 Загальні питання геофізики

37.05.19.0265/0218U007039

Дослідження сейсмічного режиму прикордонних областей України та Республіки Білорусь: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0118U003951. УДК 550.3.

55 с.

На основі даних інструментальних спостережень, отриманих з використанням локальних сейсмологічних мереж України та Республіки Білорусь виділенні різного роду тектонічні порушення в межах прикордонних районів обох держав, оцінена їх сучасна активність та можливий вплив на підвищення рівня сейсмічності досліджуваних територій.

37.05.19.0266/0218U007040

Методологічні аспекти оцінки потужності ядерних вибухів на випробувальному полігоні в Північній Кореї: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Корнієнко Ігор Валерійович. – ДР 0118U003952. УДК 550.34.

17 с.

Для отримання достовірних даних про потужність ядерних вибухів проаналізовані підходи основних сейсмологічних служб до оцінки потужності ядерних вибухів, уточнені калібрувальні функції для розрахунку магнітуди по об'ємній Р хвилі, що використовується для оцінки потужності.

На основі отриманих даних внесені доповнення до існуючого програмно-математичного забезпечення для оцінки потужності підземних ядерних вибухів з випробувального полігону Північної Кореї.

37.15 Геомagnetизм і високі шари атмосфери

37.05.19.0267/0218U006997

Створення науково-методичних основ електронного каталогу іоносферних бур для центральноєвропейського регіону: Заключний звіт /Інститут іоносфери

НАН та МОН України; Керівник Котов Дмитро Володимирович. – ДР 0116U006807. УДК 550.388.2.

30 с.

За результатами проведених досліджень іоносферних проявів геокосмічних бур різної інтенсивності в період 2004-2018 рр. одержано наступне. Встановлено, що існуючі критерії наявності іоносферного збурення, які використовують у якості індикатору зміни концентрації електронів, ігнорують значну кількість іоносферних збурень. Запропоновано новий критерій для прийняття рішення про наявність іоносферної бурі - зміни відносної концентрації іонів водню. Продемонстровано, що цей параметр суттєво змінюється навіть під час дуже слабких геокосмічних бур. Базуючись на новому критерії, створено науково-методичні основи електронного каталогу іоносферних бур для регіону Центральної Європи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.31 Фізика Землі

37.05.19.0268/0218U006975

Виконання геологорозвідувальних та топографо-геодезичних робіт для здійснення моніторингових досліджень в межах гірничого відводу шахтних полів рудників №1 №2 Стебницького калійного родовища та території дамб хвостосховища: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Кузьменко Едуард Дмитрович. – ДР 0117U005407. УДК 550.347.2.

131 с.

Об'єкт досліджень - ділянка площею 19 га, що розташована у межах гірничого відводу Стебницького родовища калійної солі та прилягає до автодороги "Східниця- Пісочне". Мета роботи - виділення зон напружено-деформованого стану гірських порід та оцінка безпеки просідання земної поверхні на ділянці площею 19 га, що розташована у межах гірничого відводу Стебницького родовища калійної солі та прилягає до автодороги "Східниця- Пісочне".. Метод досліджень - метод природного імпульсного електромагнітного поля Землі (ПЕМПЗ). Апаратура - радіохвильовий індикатор напружено-деформованого стану (РХІНДС). У звіті представлено результати обробки даних зйомки ПЕМПЗ, карти розподілу інтенсивності імпульсного поля та результати їх аналізу, а також результати комплексної інтерпретації даних методів природного імпульсного електромагнітного поля Землі, становлення електромагнітного поля та геодезичних спостережень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.05.19.0269/0218U006980

Геолого-геофізичні дослідження території, яка прилягає до південно-західного флангу гірничого відводу Стебницького родовища калійної солі з метою оцінки напружено-деформованого стану гірських порід та безпеки просідання земної поверхні в межах ділянки готелю "Візит" та ДБК "Паштет":

Заклучний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Бурак Костянтин Омелянович. – ДР 0117U006892. УДК 550.347.2.

40 с.

Об'єкт досліджень - територія площею 3,5 га, яка знаходиться в с. Модричі Дрогобицького району Львівської області та прилягає до південно-західного флангу гірничого відводу Стебницького родовища калійних солей. Мета роботи - оцінка напружено-деформованого стану гірських порід та небезпеки просідання земної поверхні в межах ділянки готелю "Візит" та ДБК "Паштет". Метод досліджень - метод природного імпульсного електромагнітного поля Землі (ПЕМПЗ). Апаратура - радіохвильовий індикатор напружено-деформованого стану (РХІНДС). У звіті представлено результати методу ПЕМПЗ та карти інтенсивності електромагнітного поля, що відображають геологічну будову території та районування її за ступенем небезпеки просідання земної поверхні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.05.19.0270/0218U006981

Геолого-геофізичні дослідження на ділянці площею 6.0 га, що розташована в с. Модричі та прилягає до флангу гірничого відводу рудника №2 Стебницького родовища калійної солі з метою оцінки напружено-деформованого стану гірських порід та небезпеки просідання земної поверхні: Заклучний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Кузьменко Едуард Дмитрович. – ДР 0117U006893. УДК 550.347.2.

50 с.

Об'єкт досліджень - ділянка площею 6 га, що розташована в с. Модричі Дрогобицького району Львівської області та прилягає до західного флангу гірничого відводу рудника №2 Стебницького родовища калійних солей. Мета роботи - виділення зон напружено-деформованого стану гірських порід та оцінка небезпеки просідання земної поверхні на ділянці у межах земель села Модричі. Метод досліджень - метод природного імпульсного електромагнітного поля Землі (ПЕМПЗ). Апаратура - радіохвильовий індикатор напружено-деформованого стану (РХІНДС). У звіті представлено результати обробки даних зйомки методом природного імпульсного електромагнітного поля Землі (ПЕМПЗ), карти розподілу інтенсивності імпульсного поля та результати їх аналізу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.05.19.0271/0218U007048

Оцінка інженерно-геологічних умов ділянки проектованої автомобільної дороги в межах земель Модрицької сільської ради геофізичним методом вертикального електричного зондування (робочий проект): Заклучний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Кузьменко Едуард Дмитрович. – ДР 0118U001400. УДК 550.347.2.

42 с.

У звіті наведено опис та інтерпретації результатів виконання геофізичних досліджень методом вертикального електричного зондування для ділянки протяжністю 600 м у межах земель с. Модричі, по створу проектного варіанту перенесення автодороги. Дослідження проведено з метою оцінки інженерно-геологічних умов ділянки проектованої автомобільної дороги. У результаті робіт визначено диференціацію геологічного розрізу за електричними опорами як по горизонталі, так і по вертикалі. Проведено районування смуги спостережень за особливостями диференціації розрізів за літологією, що відображено на відповідних геоелектричних розрізах. Визначено зони надзвичайно низьких електричних

опорів, вірогідно пов'язаної з розмивом соляної фракції навколоповерхневої частини гіпсо-глинистої "шапки", розущільненням гірських порід та, можливо, наявністю карстових порожнин. Ця зона розглядається як небезпечна і потребує додаткової уваги і заходів при проектуванні автомагістралі для запобігання розвитку небезпечних екзогенних геологічних процесів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.01 Загальні питання геології

38.05.19.0272/0218U007434

Апробація перспективних і прогнозних ресурсів твердих корисних копалин та вдосконалення методики їх оцінки стосовно умов України: Заклучний звіт /Український державний геологорозвідувальний інститут (Державне підприємство); Керівник Василенко Алла Пилипівна. – ДР 0103U006396. УДК 553.04.

317 с.

Одержано нові дані про сучасний стан ресурсного потенціалу твердих корисних копалин України. Сформовано таблицю зведених даних перспективних і прогнозних ресурсів в цілому по державі. Створено карту розміщення перспективних та прогнозних ресурсів масштабу 1: 1 000 000. Відпрацьовано методичні рекомендації з оцінки перспективних і прогнозних ресурсів твердих корисних копалин.

38.15 Літологія

38.05.19.0273/0419U001216

Шураєв Ігор Миколайович. Палеоген-неогенові відклади кримського континентального схилу: Дис... к.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної Академії Наук України. – Захищена 28.03.2019.

УДК (551.78:551.46):551.35(262.5).

126 с.: 5 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Українськими дослідниками океанів і морів багато років проводилися системні роботи з метою вивчення геологічної будови Кримського півострова, його берегової зони, шельфу та континентального схилу в межах української території Чорного моря. Дослідження території кримського континентального схилу Чорного моря в основному базувалось на геофізичному, батиметричному матеріалі, даних ехологування та матеріалі нечисленних профілів драгування. Тому дані по літології, стратиграфії відкладів та еволюції тектонічних структур континентального схилу все ще не систематизовані і до останнього часу залишаються вкрай фрагментарними та маловивченими. Автором цієї роботи проведено комплекс літологічних, геохімічних, фаціальних, структурно-геологічних, геологозйомочних, мінералогічних та картографічних (з використанням ГІС) робіт для вивчення складу, структури, віку, положення і походження палеогенових та неогенових порід на кримському континентальному схилі Чорного моря. Метою дослідження є уточнення історії геологічного розвитку полоси кримського континентального схилу Чорного моря в межах розвитку шельфу Південного берегу Криму. Це потребує з'ясування особливостей літолого-фаціальних і структурно-тектонічних факторів, які контролювали формування автохтонних та аллохтонних палеогенових і неогенових утворень півострова і його морського підводного продовження. За результатами робіт здобувачем доведено, що породи палеогену та неогену на кримському континентальному схилі Чорного моря мають здебільшого аллохтонний характер, та мають повні літологічні аналоги на площах Рівнинного Криму, Гірського

Криму та Керченського півострова на суходолі та на ділянках північно-західного, Керченського шельфах і в глибоководній западині Чорного моря. Створена за результатами дослідження картографічна база даних геологічної будови кримського континентального шхилу Чорного моря та тривимірні геолого-геоморфологічні схеми дозволили змодельувати седиментаційну та структурно-геологічну обстановку дослідженої ділянки.

38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі

38.05.19.0274/0218U006723

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика реконструкції комплексу причалів № 5, 6, 7, 8 морського порту "Южний" на вулиці Берегова, 11 Одеської області у м. Южне - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0117U007733. УДК 550.34.

81 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.05.19.0275/0218U006724

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва багатоповерхового житлового комплексу з підземним паркінгом і об'єктами соціально-побутового призначення за адресою: м. Одеса, вул. Прохорова, 40 - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0118U000367. УДК 550.34.

80 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.05.19.0276/0218U006725

Дністровська ГАЕС. Натурні контрольні спостереження, спеціальні дослідження і моніторинг споруд при завершенні будівництва першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох гідроагрегатів. Сейсмічний моніторинг. Проведення режимних сейсмічних спостережень по 1 тимчасовій сейсмостанції за період з жовтня 2016 р. по жовтень 2017 р:

Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна

НАН України; Керівник Вербицький Сергій Тарасович. – ДР 0118U000203. УДК 550.34.

18 с.

Протягом жовтня-грудня 2016 року та січня-жовтня 2017 року проводилися безперервні сейсмічні спостереження на сейсмічній станції "Ломачинці". Сейсмічна станція обладнана сучасною цифровою апаратурою DAS-05, на якій витримані усі оптимальні умови реєстрації. По даних записів проведена обробка та інтерпретація одержаних результатів, на основі яких складено попередній каталог сейсмічних подій як в досліджуваному районі так і на суміжних територіях. Дана робота має важливе значення для дослідження сейсмічності території будівництва каскаду Дністровських ГЕС-ГАЕС, яка знаходиться в зоні зі складною тектонічною будовою. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.37 Петрографія

38.05.19.0277/0218U006931

Комплексне геохімічне картування і прогнозно-геохімічне моделювання нафтогазоперспективних ділянок у північній частині площі пошуково-детальних робіт СГТ титуту 402 в межах Криловського прогину Північно-Західного шельфу Чорного моря: Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Сучков Ігор Александрович. – ДР 0117U003285. УДК 551.21.+551.311.8.

22 с.

Робота присвячена виконанню геохімічного картування на ділянках перспективних для пошуку родовищ вуглеводнів в межах північно-західного шельфу Чорного моря. Отримані проби донних відкладів та морської води для визначення вмісту розчинних та сорбованих вуглеводнів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.47 Геоморфологія

38.05.19.0278/0218U006570

Геоекологічні проблеми ґрунтів басейну р. Молочна: Заклучний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Прохорова Лариса Анатоліївна. – ДР 0115U001741. УДК 551.432.46(477.64) (282.247.3).

136 с.

Об'єкт дослідження - ґрунти басейну р. Молочної як один з показників геоекологічного стану довкілля. Предмет дослідження - геоекологічні проблеми ґрунтів басейну р. Молочної та шляхи їх вирішення. Мета дослідження: визначити сучасні геоекологічні проблеми ґрунтів басейну р. Молочної та запропонувати шляхи їх вирішення. Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу роботи складає комплексне використання принципів науковості, системного підходу, що і обумовило вибір методів дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел за темою дослідження, історичний, аналітичний, статистичний, системно-структурний, картографічний, метод екологічного прогнозування. Наукова новизна. Виходячи з поставлених теоретичних і практичних завдань, нами зроблено: - вперше зроблено перелік локальних антропогенних чинників забруднення в басейні р. Молочної; - визначено структуру земельного фонду басейну р. Молочної та виявлені проблеми сільськогосподарського природокористування в її межах - систематизовано геоекологічні проблеми ґрунтів басейну р. Молочної, враховуючи як природні так і антропогенні чинники; - використовуючи правову базу та результати наукового дослідження, запропоновані: " заходи щодо збереження ґрунтів і підвищення продуктивності агроландшафтів басейну річки Молочної; " шляхи оптимізації геоекологічного стану земель

сільськогосподарського призначення басейну річки Молочної. Практичне значення роботи. Матеріали проведених досліджень можуть бути використані екологічними службами та господарствами району дослідження при розробці заходів щодо поліпшення геоecологічного стану ґрунтів. Вивчення геоморфології річкових долин басейну річки Молочної має важливе практичне значення при плануванні робіт по будівництву гідроспоруд, зрошувальних каналів, шляхів сполучення, пошуків корисних копалин, а також раціонального використання земель під сільськогосподарські угіддя. Крім того, вивчення річкових долин має важливе теоретичне значення, воно дає змогу відновити історію формування гідрологічної сітки. Результати досліджень можуть застосовуватись викладачами і студентами природничих спеціальностей вищих навчальних закладів при викладанні нормативних та спеціальних курсів. Основні положення та результати наукового дослідження впроваджено в навчально-виховний процес: 1. Мелітопольського інституту екології та соціальних технологій Вищого навчального закладу "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". 2. Мелітопольського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Мелітопольської міської ради. 3. Мелітопольської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 14 Мелітопольської міської ради Запорізької області.

38.57 Методи пошуку і розвідки родовищ корисних копалин

38.05.19.0279/0218U006692

Виконання контрольних хімічних аналізів якості солі та вишукувальних робіт по експлуатаційної розвідки для обґрунтування позначки покрівлі камер, списання некондиційної пачки солі у покрівлі Брянцівського та Підбрянцівського пластів кам'яної солі при підготовці до відпрацювання нових ділянок шахтних полів рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ": Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Босевська Лариса Павлівна. – ДР 0118U000897. УДК 550.8:622.(1+8).

47 с.

Забезпечення безпечних умов виробництва гірничих робіт від спонтанних завалювань покрівлі камер, та визначення фізико-хімічних показників якості кам'яної солі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.05.19.0280/0218U006693

Дослідження впливу гірничих виробок діючих рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ" на земну поверхню, будівлі та споруди з метою охорони навколишнього середовища та безаварійної експлуатації підроблених об'єктів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Білоусов Міхаїл Іванович. – ДР 0118U000898. УДК 622.268.2:622.014.

62 с.

Забезпечення безпечних умов експлуатації Артемівського родовища та підроблених об'єктів, а також виявлення закономірностей розвитку процесу зсуву у часі. Методи досліджень-інструментальні спостереження і аналітичні розрахунки. Обчислені і проаналізовані за результатами інструментальних спостережень деформації підроблених об'єктів та земної поверхні. Результати НДР використані для складання піврічних та річних "Висновків.." про вплив гірничих виробок на земну поверхню і підроблені об'єкти. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.59 Техніка і технологія геологорозвідувальних робіт

38.05.19.0281/0218U006604

Геолого-економічна оцінка Хунгарійського буровугільного місцезнаходження в Комсомольському районі Хабаровського краю: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Плотніков Олександр Володимирович. – ДР 0117U001839. УДК 550.82:553.94(470).

230 с.

Розроблені наукові засади геологорозвідувальних робіт в гірничо-геологічних умовах Хунгарійського буровугільного родовища у Комсомольському районі Хабаровського краю. Встановлені закономірності геологічної будови родовища. На ділянках, перспективних до відкритого видобутку вугілля вивчена морфологія і будова вугільних пластів, їх речовинний склад, теплотехнічні властивості, марки і типи вугілля, встановлена нижня межа залягання виветреного вугілля. За результатами гірничо-геологічної, гірничотехнічної і економічної оцінки ліцензійної площі визначені кондиційні параметри для підрахунку запасів бурого вугілля на Хунгарійському родовищі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.05.19.0282/0218U006691

Виконання на рудниках ДП "АРТЕМСІЛЬ" комплексу наукових досліджень для забезпечення безпечної експлуатації родовища та розроблення прогнозу розвитку геомеханічних та гідрогеологічних процесів на відпрацьованих ділянках шахтних полів та таких, що відпрацьовуються, в умовах зниження темпів видобувних робіт: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Босевська Лариса Павлівна. – ДР 0118U000896. УДК 550.8:556.3:622.3+8.

96 с.

Проведен комплекс моніторингових гідрогеологічних досліджень на ділянках водопроявлені для розробки науково-обґрунтованих висновків про стан соляного масива. Робота розповсюджується за договірною ціною.

41 АСТРОНОМІЯ

41.27 Зоряні системи

41.05.19.0283/0218U007047

Концепція складних мереж у задачах квантової фізики та космології: Заключний звіт /Інститут фізики конденсованих систем НАН України; Керівник Головач Юрій Васильович. – ДР 0118U001432. УДК 524.7; 524.8; 530.145; 537.9.

67 с.

Розвинуто напрацювання із застосування методів теорії складних мереж для пояснення і кількісного опису поведінки фізичних систем на різних просторово-часових масштабах. За результатами космологічних моделювань досліджено складні мережі, утворені розподілом гало галактик, а також визначено топологічну структуру цього розподілу. За результатами позагалактичних оглядів неба досліджено складні мережі утворені світними галактиками як у фізичному просторі, так і у просторі астрофізичних характеристик. В свою чергу, в задачах квантової фізики встановлено зв'язок структури квантового стану зі структурою фізичного графу, на який поміщена квантова система. Отримано зв'язок між нулями Лі-Янга для системи, що складається зі спінів довільної величини і спостережуваними фізичними величинами пробного спіну.

43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК

43.01 Загальні питання природничих і точних наук

43.05.19.0284/0218U007209

Розроблення методики уніфікованої оцінки рівня екологічної безпеки територій та інтегрального показника негативного впливу об'єкта на навколишнє природне середовище:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0118U000514. УДК 502.35:504.6:574.4.

271 с.

Розроблено методику уніфікованої оцінки рівня екологічної безпеки територій та інтегрального показника негативного впливу об'єкта на навколишнє природне середовище. Робота розповсюджується за договірною ціною.

43.05.19.0285/0218U007223

Підготовка плану заходів, включаючи економічну оцінку, щодо реалізації Україною зобов'язань, що випливають з ратифікації Нагойсько-Куала-Лумпурського додаткового протоколу про відповідальність та відшкодування до Картахенського протоколу про біобезпеку:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0118U006151. УДК 502.34(094.2):341.238.

208 с.

Було проаналізовано законодавчо-нормативна база та поточну ситуацію в Україні та країнах ЄС з питання поводження із генетично модифікованими організмами, зокрема в контексті їх впливу на біорізноманіття в результаті транскордонного переміщення. Робота спрямована на підготовку плану заходів, реалізація якого забезпечить виконання Україною зобов'язань, що випливають з ратифікації Нагойсько-Куала-Лумпурського додаткового протоколу про відповідальність та відшкодування до Картахенського протоколу про біобезпеку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

43.05.19.0286/0218U007789

Оцінка природоохоронного статусу видів флори і фауни та оселищ, затверджених на 37-му засіданні Постійного комітету Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі:

Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Кагало Олександр Олександрович. – ДР 0118U006258. УДК 502.75:582 (477).

986 с.

Результатом роботи є аналіз матеріалів, резолюцій та рекомендацій Бернської конвенції стосовно оцінки природоохоронного статусу видів флори і фауни та оселищ визначених Резолюцією № 6 (1998) та Резолюцією № 4 (1996) Бернської конвенції; аналіз існуючих в Україні даних щодо видів флори і фауни та оселищ, затверджених на 37-му засіданні Постійного комітету Бернської конвенції; переклад українською мовою Рішення Т-PVS/PA (2017) 9 37-го засідання Постійного комітету Бернської конвенції "Форма звіту за період 2013-2018 роки"; проекти звітів про природоохоронний статус зазначених у п. 4 видів флори і фауни та оселищ відповідно до форми звіту, затвердженої на 37-му засіданні Постійного комітету Бернської конвенції українською та

англійською мовами; пропозиції до плану проведення польових досліджень для збору відсутньої інформації про природоохоронний статус визначених (31-го) видів флори і фауни та оселищ відповідно до форми звіту, затвердженої на 37-му засіданні Постійного комітету Бернської конвенції; рекомендації щодо підготовки звітів про природоохоронний статус інших видів флори і фауни та оселищ, визначених Резолюцією № 6 (1998) та Резолюцією № 4 (1996) Бернської конвенції; художньо оформлений макет узагальненого звіту про виконання роботи та природоохоронний статус визначених видів флори і фауни та типів природних оселищ українською та англійською мовами у наочній формі, придатній для розміщення на веб-сторінці Мінприроди України та Бернської конвенції, у PDF форматі; узагальнена презентація про виконання роботи та природоохоронний статус визначених видів флори і фауни та типів природних оселищ українською та англійською мовами, підготовлена в форматі Microsoft Power Point. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.05.19.0287/0218U007793

Рамкові умови розвитку відновлювальної енергетики в Україні та світі: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Подолець Роман Здиславович. – ДР 0118U004440. УДК 620.91.

161 с.

Оцінено потенціал сектору енергомашинобудування в Україні, обумовлений вимогами ЄС щодо відновлюваної енергетики, енергоефективності та екології; оцінено обсяг ринку вітчизняного енергомашинобудування для потреб відновлюваної енергетики; дістало подальшого розвитку трактування потенціалу інвестиційної ємності сталого низьковуглецевого розвитку як сума витрат, які спричиняють у світовій економіці наслідки зміни клімату, вимушених витрат, зумовлених необхідністю усунення або упередження негативного впливу наслідків зміни клімату, а також емпірично прогнозованої потреби в інвестиціях для сприяння сталому низьковуглецевому розвитку.

44.29 Електроенергетика

44.05.19.0288/0218U006568

Розробка новітніх способів отримання електроенергії: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Любов Вячеслав Йосипович. – ДР 0116U001839. УДК 621.31.

135 с.

Об'єктом дослідження є виробничі технологічні установки, які нагнітають або видують газоповітряні потоки, кінетична енергія яких може використовуватися для отримання електричної енергії. Для дослідження розподілу газоповітряних мас у технологічних установках промислового підприємства використаний метод імітаційного моделювання, виконаний в програмному середовищі SolidWorks FlowSimulation. Метод імітаційного моделювання дозволив розробити новий алгоритм управління і створити програмне забезпечення з урахуванням основних технічних вимог, що пред'являються до управління газоповітряною енергетичною установкою для отримання максимальної кількості електричної енергії. Для перевірки працездатності розроблених алгоритмів і програмного забезпечення управління газоповітряною енергетичною установкою використаний метод

фізичного моделювання, яке проведено на розробленій лабораторній установці, з'єднаній через інтерфейс USB з EOM, що має віртуальну модель SCADA системи, представлену в середовищі LabVIEW. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.05.19.0289/0218U006597

Енергетика вібраційних процесів в електро-механічних системах: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Родькін Дмитро Йосипович. – ДР 0117U000078. УДК 62.868.

52 с.

Мета роботи і завдання дослідження. Метою проведених досліджень є аналіз особливостей перетворення енергії в механічну систему електроприводу. Завдання дослідження: - виявлення причин збільшення віброактивності; - визначення складових вібраційного потужності; - визначення функціональної залежності між ставленням резонансної і власної частот коливальної системи і швидкістю зміни частоти змушує сили; - моделювання коливань віброізолизованого двигуна з дисбалансом в нестационарних режимах. Об'єкт досліджень. Елементи віброізолюючих кріплень асинхронного двигуна на фундаментному підставі. Предмет досліджень. Розрахункова схема і математична модель механічної коливальної системи з одним ступенем свободи. Основні наукові і практичні результати, їх значення. Теоретично обгрунтовано та розроблено розрахункову схему і математична модель механічної системи асинхронного електроприводу. Розглянуто процес формування вібраційної потужності в просторовій системі координат при стаціонарному режимі роботи електроприводу. Отримані аналітичні вирази для вібраційного потужності показують взаємозв'язок параметрів механічної коливальної системи, силового впливу з боку двигуна і вібрації. За результатами моделювання нестационарних процесів виявлена ??функціональна залежність між параметрами нестационарного процесу і частотою, при якій спостерігається резонанс. За результатами моделювання отримані регресійні моделі, що дозволяють з високою точністю визначити частоту, при якій в системі буде відбуватися резонансне посилення вібрації. Результати досліджень дають основні закономірності вібраційних процесів, пов'язаних з дефектами кріплень асинхронних двигунів.

44.05.19.0290/0218U006716

Вивчення впливу вологості будівельних матеріалів на проходження радіохвиль: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Прислуга Анатолій Леонідович. – ДР 0115U005442. УДК 621.391.812.

51 с.

Обгрунтовано доцільність використання НВЧ методів для вимірювання вологості будівельних матеріалів; створено експериментальну установку в діапазоні частот (2 - 8) ГГц; проведено експериментальні дослідження, за результатами яких запропоновано рекомендації щодо найбільш оптимального частотного діапазону роботи пристроїв НВЧ для найкращого проходження сигналів при різному ступеню зволоженості стінових матеріалів.

44.05.19.0291/0218U006733

Розподіл електричної енергії на ділянці електроспоживання при наявності малих генеруючих установок, що паралельно працюють з мережею: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Бялоржеський Олексій Володимирович. – ДР 0117U000069. УДК 621.316.716.2.

36 с.

Урахування насичення магнітної системи синхронного генератора впливає на характер динамічних режимів так і на характер статичних режимів. Найбільш суттєво насичення магнітної системи впливає при паралельній роботі машини з мережевим трансформатором, при цьому збільшується подача первинної механічної енергії та зменшується напруження збудження. Насичення магнітної системи незначно впливає на характер процесів при автономній роботі синхронного генератора, як при перехідних, стаціонарних режимах так і при виникненні коротких замикань, різниці між параметрами режимів не призводить до порушення стійкості генерації електричної енергії, а відхилення за частотою та напругою, в нормальних режимах не перевищують припустимих границь. Несиметричні короткі замикання при автономній роботі не дивлячись на істотну різницю у струмах к.з. за рахунок дії струмів зворотної послідовності, викликають значне збільшення амплітуди моменту генератора та виникнення високочастотних пульсацій.

44.05.19.0292/0218U006763

Отримання та застосування нових кремнієвих нанокompatитів, вкритих TiO₂ та ZnO, в біосенсоріці та енергозберігаючих технологіях: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Бритавський Євген Вікторович. – ДР 0116U008065. УДК 621.315.592.

71 с.

Об'єкт дослідження - нанокompatити Si/ZnO та Si/TiO₂, що отримані новим методом комбінованого хімічного неелектролітичного травлення та нанесення тонких плівок оксидів перехідних металів за допомогою методу ALD Предмет досліджень - нові фізичні та фізико-хімічні процеси і явища, зокрема оригінальні ефекти в нових нанокompatитах Si/ZnO та Si/TiO₂, що виникають при їх формуванні. Методи дослідження - оптична та ФЛ спектроскопія, фотопровідність зразків та кінетика ізотерм адсорбції; оптична мікроскопія, СЕМ та АСМ, Раманівська спектроскопія, рентгеноструктурний аналіз, обробка, аналіз, розрахунки фізичних параметрів, комп'ютерне моделювання. Проект був спрямований на створення нових наноматеріалів на основі нанокompatитів Si/ZnO та Si/TiO₂, нанокремнію, тонких плівок ZnO та TiO₂ та 3D наноструктур на основі зазначених сполук для використання в біосенсоріці та енергозберігаючих технологіях. Проект був спрямований на створення нових наноматеріалів на основі нанокompatитів Si/ZnO та Si/TiO₂, нанокремнію, тонких плівок ZnO та TiO₂ та 3D наноструктур на основі зазначених сполук для використання в біосенсоріці та енергозберігаючих технологіях. Були визначені нові особливості структурних та оптичних властивостей інтерфейсу і приповерхневих шарів структур на основі зазначених сполук. З'ясовано природу оригінальних явищ, обумовлених фазовими переходами, оптичним поглинанням, люмінесценцією та адсорбційними процесами у цих матеріалах; вперше було розкрито механізм впливу адсорбції біологічних нанооб'єктів на закономірності струмопереносу та оптичних явищ у зазначених наноструктурах, виявлено нові залежності їх фізичних параметрів від природи та концентрації біологічних макромолекул, розраховано основні енергетичні параметри локальних центрів на поверхні та в об'ємі зазначених матеріалів. Вперше було досліджено деградаційні процеси в сенсорних наноструктурах, модифікованих тонкими шарами оксидів перехідних металів (Ti, Zn) та визначені основні фактори, що впливають на зміну фізичних властивостей даних структур з часом та в результаті дії температури, випромінювання, тощо. Вперше в світі було розроблено нові матеріали зазначеного типу для застосування в енергозберігаючих технологіях.

44.05.19.0293/0218U006924

Спосіб зниження струмів витоку в електричних комбінованих мережах залізорудних шахт: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Сінчук Олег Миколайович. – ДР 0116U001788. УДК 621.3.017.

110 с.

Оцінено сучасний стан електричних параметрів комбінованих електричних мереж залізорудних шахт та розроблено новий спосіб зниження короточасних струмів витоку до нормованого рівня в комбінованих електричних мережах шляхом розробки уніфікованої системи автоматичної компенсації ємнісних струмів витоку. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.05.19.0294/0218U006947

Проведення енергетичних обстежень Онуфрієвської центральної районної лікарні та розроблення енергетичних паспортів 8 будівель лікарні: Заключний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Пleshков Петро Григорович. – ДР 0118U004293. УДК 621.31.

199 с.

Розроблено енергетичні паспорти згідно вимог ДСТУ Б.А.2.2-12:2015 та ДБН 2.6.31-2016, які відповідають європейським стандартам EN 16247, визначено енергопотребу будівель, оцінено відповідність будівель нормативним вимогам питомого енергоспоживання. Надано рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, що враховують місцеві кліматичні умови. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.05.19.0295/0218U007152

Послуги з розробки пакетів програмного забезпечення (Розробка системи енергетичного моніторингу об'єктів бюджетної сфери міста): Заклучний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Сухонос Марія Костянтинівна. – ДР 0118U006621. УДК 621.317.

50 с.

Створено програмний продукт, користувачі якого мають змогу вносити інформацію до бази даних та отримувати інформацію у вигляді таблиць, графіків та звітних файлів.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.05.19.0296/0218U006965

Відновлення технічного стану металогідрідного акумулятора водню: Заклучний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Зіпунніков Микола Миколайович. – ДР 0118U000883. УДК 621.039.533.6.

16 с.

Досліджено структуру теплових втрат у металогідрідному акумуляторі місткістю 25 літрів водню. Виконано аналіз ефективності перетворення підведеної теплоти в металогідрідному акумуляторі конкретної конструкції. Визначено кінетичні та термосорбційні характеристики термохімічної взаємодії LaNi_5H_x з воднем, що надає можливість здійснювати інтенсивний процес сорбції водню при температурі навколишнього середовища. Заряджено воднем 2 акумулятора з робочою речовиною LaNi_5 . Досліджено режимні характеристики для забезпечення максимальної продуктивності металогідрідного акумулятора водню. На базі виконаних робіт відновлено водневий металогідрідний акумулятор. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.37 Геліоенергетика

44.05.19.0297/0218U006516

Розробка альтернативних ефективних (сонячних) джерел енергії та їх вплив на довкілля: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Бондаренко Анатолій Миколайович. – ДР 0116U001861. УДК 621.311.243:504.

49 с.

Об'єктом досліджень є використання екологічно чистих та альтернативних джерел, а саме сонячні колектори. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.39 Вітроенергетика

44.05.19.0298/0218U007153

Розробка енергетичної програми міста Харкова до 2025 року: Заклучний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Сухонос Марія Костянтинівна. – ДР 0118U000972. УДК 621.317.

125 с.

Проведено перевірку електричних і світлотехнічних характеристик світильників, що плануються застосовувати для систем освітлення, в разі відсутності або сумнівності їх сертифікату якості, з отриманням відповідного протоколу вимірювань з наступними світлотехнічними характеристиками та вибрано обладнання з високим ККД, відповідним конструктивним виконанням, що забезпечує необхідний ступінь захисту від впливу середовища, теплового режиму і просторового розподілу випромінювання.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.01 Загальні питання електротехніки

45.05.19.0299/0218U006594

Розробка системи керованого запуску електроприводу з вентиляльно-індукторним двигуном: Заклучний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0116U000349. УДК 621.313.

55 с.

В роботі розглянуто питання розробки математичної моделі вентиляльно-індукторного електроприводу з підвищеною точністю моделювання процесів електромеханічного перетворення, дослідження процесів енерго- та ресурсоспоживання у процесі запуску. Шляхом математичного моделювання виконано експериментальні дослідження реальної форми споживання вхідних продуктів у процесі керованого запуску ВІП, розроблену та реалізовано математичну модель визначення показника ефективності процесу запуску ВІП.

45.05.19.0300/0218U006595

Розробка шляхів підвищення техніко-економічних показників конвеєрних установок: Заклучний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0116U000350. УДК 621.313.

45 с.

В роботі розглянуто сучасні методи визначення вагового навантаження на конвеєрній стрічці, виконано тяговий розрахунок конвеєрних установок. Приведено визначення електромагнітного моменту двигуна та реалізація його за допомогою математичних та віртуальних моделей. Проведена перевірка моделей при різних режимах роботи.

45.05.19.0301/0218U006598

Енергетичний метод визначення параметрів електрогідрравлічного комплексу в стаціонарних і нестаціонарних режимах роботи:

Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Коренькова Тетяна Валеріївна. – ДР 0117U000082. УДК 621.3-523.3.001.361.

45 с.

Розроблено еквівалентні електричні схеми заміщення, які враховують конфігурацію трубопроводу, кількість працюючих агрегатів, розвиток нестаціонарних процесів і т.д. Створено енергетичну модель електрогідрравлічного комплексу на базі рівнянь енергобалансу компонент потужності між джерелом гідрравлічного живлення та елементами гідрравлічної системи. Такий підхід дозволяє виконати аналіз енергопроцесів в технологічному комплексі, визначити параметри електрогідрравлічного комплексу в різних режимах роботи. Розроблено алгоритм визначення параметрів електрогідрравлічного комплексу в стаціонарних і нестаціонарних режимах роботи.

45.05.19.0302/0218U006600

Розробка та оптимізація системи перетворювач частоти-асинхронний двигун затвору гідро-плотини з контуром передпускової підготовки:

Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Родькін Дмитро Йосипович. – ДР 0117U000085. УДК 621.3.072; 621.3.07216.34; 62-529.

54 с.

Використання отриманих результатів дозволяє поліпшити динаміку електроприводів технологічних механізмів з важкими умовами пуску, збільшити ресурс і знизити аварійність електротехнічного і технологічного обладнання.

45.03 Теоретична електротехніка

45.05.19.0303/0218U006596

Нестаціонарні процеси в послідовному резонансному контурі, що застосовується у вібраційних резонансних машинах:

Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Родькін Дмитро Йосипович. – ДР 0117U000077. УДК 62-83:62-137; 621.3.013.62.

34 с.

Получены кривые мощности до и после прохождения резонансной зоны при увеличении и уменьшении частоты. Показано влияние темпа нарастания напряжения и частоты питания на максимальное и минимальное значение мощности при прохождении резонансной зоны. Установлено, что в дорезонансный период, как и в резонансного, частота тока меньше частоты напряжения, что является причиной перехода активной мощности в сети питания через ноль, вследствие чего после накопления энергии в дорезонансный период наблюдается ее генерирования в источник питания.

45.05.19.0304/0218U007178

Керування потоками активної та реактивної потужностей в розподільчих електричних мережах міст на основі концепції Smart-Grid шляхом використання фазоперемикаємих вольтододавальних трансформаторів:

Заключний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Говоров Пилип Парамонович. – ДР 0118U000813. УДК 621.311.07.

114 с.

Розроблено принципову та структурну схеми системи автоматизованого керування потоками активної та реактивної потужностей на основі концепції Smart-Grid .

45.09 Електротехнічні матеріали

45.05.19.0305/0218U006824

Створення дослідного зразка електромагніту ЕМТ72:

Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0117U006337. УДК 621.318.3.

5 с.

Метою розробки є створення електромагніту ЕМТ72, призначеного для відкриття і закриття каналу підведення робочої рідини в розподільнику електрогідрравлічному РЕ72Н. Навколишнє середовище – повітря. Робочі рідини НГЖ-5У, Skydrol LD IV, HyJet IV Aplus. Температура робочої рідини від мінус 55 °З до плюс 100 °С. Живлення електромагніту повинно здійснюватися від двопровідної мережі постійного струму номінальною напругою 28 В. Маса електромагніту - не більше 0,14 кг Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.05.19.0306/0218U006825

Створення дослідного зразка електромагніту ЕМТ71:

Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0117U006338. УДК 621.318.3.

5 с.

Метою розробки є створення електромагніту ЕМТ71, призначеного для відкриття і закриття каналу підведення робочої рідини в розподільнику електрогідрравлічному РЕ71Н. Навколишнє середовище – повітря. Робочі рідини НГЖ-5У, Skydrol LD IV, HyJet IV Aplus. Температура робочої рідини від мінус 55 °З до плюс 100 °С. Живлення електромагніту повинно здійснюватися від двопровідної мережі постійного струму номінальною напругою 28 В. Маса електромагніту - не більше 0,23 кг Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.05.19.0307/0218U007109

Сонячні елементи на основі варізонних структур А2В6 та А3В5 з виправадженними нанорозмірними об'єктами:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ільчук Григорій Архипович. – ДР 0117U004448.

УДК 621.315.562; 537.311.322.

162 с.

Розраховано зонно-енергетичну структуру та оптимальний координатний розподіл складу напівпровідникових плівок А2В6, що дозволить забезпечити максимальну ефективність фотоперетворення СЕ. Встановлено технологічні режими для формування варізонних шарів з наперед заданим просторовим розподілом складу. Вдосконалено та розроблено фізико-хімічні основи технології осадження напівпровідникових плівок Cd1-xMnxTe зі змінним складом парофазним методом. Відпрацьовано методику формування омічних контактів Ni, Au до плівок на основі CdTe з використанням проміжного ультратонкого шару Cu та нанесення захисного покриття. Досліджено структурні, електрофізичні та оптоелектричні властивості тонких плівок, гетероструктур. Створено експериментальні зразки фотоелектричних перетворювачів на основі структур А2В6. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.29 Електричні машини

45.05.19.0308/0218U006563

Розробка програмно-апаратного забезпечення системи автоматичної ідентифікації параметрів асинхронного двигуна: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Толмачов Станіслав Трохимович. – ДР 0116U001827. УДК 681.5.015:621.313.33.

73 с.

Дослідження існуючих методів визначення крутного моменту та розробка програмно-апаратного забезпечення для встановлення відповідності потужності двигуна. Розроблена система безконтактного виміру моменту на обертовому валу двигуна при змінних моментах навантаження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.05.19.0309/0218U006599

Експрес-методи визначення параметрів асинхронних двигунів в динамічних режимах: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0117U000084. УДК 621.313.57; 621.313.333.

38 с.

Асинхронні електродвигуни отримали широке застосування у багатьох сферах народного господарства через їх просту конструкцію, простоту у виробництві та використанні. Тому вихід з ладу двигуна може призвести до порушення технологічного процесу, браку продукції, додатковим затратам на відновлення та ремонт. Після проведення ремонтних робіт параметри асинхронних двигунів можуть відрізнитися початкових, встановлених заводом-виробником. Електромагнітні параметри асинхронних двигунів є необхідними для оцінки втрат енергії, робочих і пускових характеристик, визначення післяремонтного паспорта електричної машини. Був проведений аналіз існуючих методів діагностики, для них були виділені об'єднуючі ознаки, на підставі яких проведено розподіл методів на окремі групи. Більшість розглянутих методів мають як свої певні переваги так і недоліки, зокрема пов'язані з направленістю метода на визначення певних параметрів машини, або великою похибкою в розрахунках, що при нинішньому розвитку технологій неприпустимо. Було взято до уваги декілька окремих методів проведення розрахунків кожним методом, та обрано один з найточніших та найшвидших.

45.05.19.0310/0218U006605

Використання фіктивних джерел живлення при ідентифікації параметрів асинхронного двигуна енергетичним методом: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Родькін Дмитро Йосипович. – ДР 0117U000090. УДК 621.313.333.2.

37 с.

За допомогою ідентифікації параметрів АД розраховують пускові та робочі характеристики, втрати в сталі та міді, визначається навантажувальна здатність електричних машин. Причинами зміни параметрів від тих, які розраховані заводом-виробником є: довготривала експлуатація, особливо в тих випадках, коли АД працюють в тяжких умовах; післяремонтна експлуатація; відхилення при виготовленні АД. Отже, при визначенні параметрів АД необхідно враховувати, що неточний їх облік веде до неправильного розрахунку пускових, робочих та механічних характеристик електричних машин, їх енергетичних показників, які визначають працездатність двигуна в конкретних умовах технологічного процесу. Водночас ідентифікація параметрів АД пов'язана з низкою складнощів, що обумовлюються широким

спектром досліджень та необхідністю використання великої кількості складного та коштовного обладнання. При аналізі існуючих пристроїв для ідентифікації параметрів АД було виявлено, що вони, як правило, передбачають у тій або іншій формі навантаження двигуна, що випробовується. Це також призводить до великих витрат на устаткування й електроенергію.

45.05.19.0311/0218U006606

Особливості впливу параметрів синхронних двигунів на чисельні розрахунки його динамічних режимів: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0117U000091. УДК 62-9:621.313.323.

42 с.

Асинхронні двигуни (АД) широко застосовуються в різних галузях промисловості. Унаслідок різних причин асинхронні двигуни виходять із ладу й надходять у ремонт. В якості досліджень був розроблений випробувальний комплекс для діагностики стану АД при післяремонтних випробуваннях з асинхронним генератором в якості джерела полігармонічного живлення. Комплекс дозволяє реалізувати наступні режими випробувань: вплив на втрати несиметрії струмів, рівня гармонік напруги, визначення струму і втрат холостого ходу; визначення струму і втрат короткого замикання, початкового пускового крутного моменту та початкового пускового струму; випробування на нагрівання; визначення робочих характеристик, коефіцієнта корисної дії, коефіцієнта потужності та ковзання; визначення кривої крутного моменту, значень максимального та мінімального обертаючих моментів.

45.05.19.0312/0218U006609

Система діагностики та контролю аварійних режимів роботи перетворювача частоти у складі частотно-керованого електропривода: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Мельников Вячеслав Олександрович. – ДР 0117U000094. УДК 621.372.632; 621.341.572; 621.313.333.

42 с.

Розроблено методи контролю аварійних режимів роботи перетворювача частоти у складі частотно-керованого електропривода, що базується на внесенні додаткових сигналів компенсації в замкнені контури регулювання струму статора двигуна. Показано, що використання запропонованої системи керування дозволяє компенсувати змінну складову споживаної з мережі активної потужності, потужності на виході ПЧ на 70 %. При цьому запропонована система дозволяє зменшити теплові втрати найбільш навантажених фаз в середньому на 51 %, що подовжує термін експлуатації ізоляції обмоток статора асинхронного двигуна. Також зменшуються теплові втрати в найбільш навантажених діодах вхідного мостового випрямляча на 80 %, в транзисторах автономного інвертора напруги на 42 %, що подовжує строк експлуатації перетворювача частоти.

45.35 Силові електричні конденсатори

45.05.19.0313/0218U006479

Пошук шляхів покращення масогабаритних і експлуатаційних характеристик високовольтних імпульсних конденсаторів для загуровальних пристроїв: Заключний звіт /Інститут імпульсних процесів і технологій; Керівник Гунько Віктор Іванович. – ДР 0117U002706. УДК 621.319.4.

62 с.

Об'єкт досліджень - діелектричні системи та секції високовольтних імпульсних конденсаторів для занурювальних пристроїв. Метою роботи є поліпшення масогабаритних і експлуатаційних характеристик високовольтних імпульсних конденсаторів для занурювальних пристроїв. Методи дослідження - теоретичні й експериментальні зі статистичною обробкою результатів експериментів. Проведено експериментальні дослідження впливу робочої напруженості електричного поля на тривалу електричну міцність запропонованих діелектричних систем. Показано, що підвищення питомої енергії, яка запасається, у високовольтному імпульсному конденсаторі у два рази можливе за рахунок застосування комбінованого паперово-плівкового діелектрика завтовшки 60 мкм, просоченого касторовою оливою, з 50% змістом полімерної плівки. Отримано залежності тривалої електричної міцності вибраних діелектричних систем секцій високовольтного імпульсного конденсатора від величини робочої напруженості електричного поля в діелектрику. За результатами цієї НДР розроблено науково обґрунтовані рекомендації та інженерно-технічні рішення для створення високовольтних імпульсних конденсаторів з поліпшеними масогабаритними та експлуатаційними характеристиками для занурювальних пристроїв. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.37 Силова перетворювальна техніка

45.05.19.0314/0218U006562

Поліпшення експлуатаційних характеристик вентиляльно-індукторного двигуна: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Титюк Валерій Костянтинович. – ДР 0116U001829. УДК 621.314.5.

57 с.

Робота містить розробку математичної моделі вентиляльно-індукторного двигуна, включаючи постановку та розв'язок польової задачі, а також розрахунок системи диференціальних рівнянь, що описують динамічні електро-механічні процеси машини. Математична модель містить уточнення, що дозволяють враховувати нелінійність кривої намагнічування сталі та явище взаємної індуктивності фаз двигуна. Чисельний розрахунок математичної моделі виконано з використанням сучасного програмного забезпечення. Розроблена математична модель використана під час дослідження запропонованих заходів зі зменшення пульсацій електромагнітного моменту вентильних реактивних двигунів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.41 Електропривід

45.05.19.0315/0218U006591

Оцінка параметрів асинхронних двигунів з ефектом витіснення струму в роторі: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Родькін Дмитро Йосипович. – ДР 0116U000344. УДК 62-83.001.76:693. 546.42.

57 с.

У процесі виконання роботи було проведено аналіз методів визначення електромагнітних параметрів асинхронних двигунів, в результаті чого були виділені їх ознаки, на підставі яких зроблено поділ на окремі групи. Аналіз рівнянь механічних і швидкісних характеристик показав, що параметри АД визначаються з відомими припущеннями, відповідно до яких вони приймаються незмінними. Хоча в двигуні при пуску проявляються нелінійні властивості машини, пов'язані з ефектом витіснення струму в роторі. Аналіз отриманих результатів показав, що викликані наявністю нелінійності в активному опорі ротора гармоніки струму можуть бути використані для застосування енергетичного ме-

тоду ідентифікації ЕМП АД в разі живлення від джерела синусоїдальної напруги.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.09 Матеріали для електроніки і радіотехніки

47.05.19.0316/0218U007146

Застосування гібридних наноструктур TiO2 та ZnO, модифікованих біомолекулами, в оптоелектронних сенсорах: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Сминтина Валентин Андрійович. – ДР 0118U001521. УДК 621.315.592.

83 с.

Отримані зразки гібридних наноструктурованих плівок на основі TiO2 на скляних підкладках, а також зразки тонких плівок ZnO на кремнієвих підкладках, сформовані шляхом атомно-шарового осадження. Досліджені структурні, поверхневі, оптичні та інші фізико-хімічні властивості гібридних наноструктур TiO2 та ZnO. Встановлено вплив адсорбції білків на поверхні зразків TiO2 та ZnO на фотолюмінесцентні властивості отриманих зразків з метою розробки оптоелектронних біосенсорів. Розроблено механізм взаємодії між наночастинками TiO2, нанесеними на скло, та білками імунного комплексу лейкозу ВРХ gr51 в нанобіоінтерфейсі при утворенні фотолюмінесцентного імуносенсора на основі TiO2. За отриманими даними подані три спільні статті до зарубіжних фахових журналів та чотири заявки на участь конференціях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.14 Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури

47.05.19.0317/0218U006539

Розроблення нових сенсорних середовищ для аналізу газів у харчовій і переробній промисловості: Заключний звіт /Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького; Керівник Ціж Богдан Романович. – ДР 0116U004740. УДК 664.661.12.021.3:539.375:669.14:621.315:621.313.

96 с.

Встановлено основні закономірності адсорбції газів на поверхні сенсорних плівок. Виготовлено діючий макету газового сенсора, робота якого базується на зміні оптичних властивостей газочутливої плівки під дією шуканого газу чи газової суміші. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.05.19.0318/0218U007106

Розроблення і дослідження методів достовірного виявлення, опрацювання та класифікації дефектів при магніто-динамічній діагностиці залізничних рейок: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Нічога Віталій Олексійович. – ДР 0117U004453. УДК 621.37/39.001.63:621.397.

182 с.

Розроблено ескізу документацію, виготовлено та налагоджено лабораторний макет інформаційно-діагностичної системи для достовірної магніто-динамічної дефектоскопії залізничних рейок. Розроблено алгоритм методики та програму випробовувань. Проведено налагодження та натурні випробування лабораторного макету на магніто-

динамічному вагоні-дефектоскопі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.39 Кріоелектроніка

47.05.19.0319/0218U006483

Розробка технічних пропозицій щодо напрямків модернізації антенних систем ЦКДЗ: Заключний звіт /Приватне акціонерне товариство "Науково-виробниче підприємство "Сатурн"; Керівник Чміль ВАолодимир Мусійович. – ДР 0118U000383. УДК 621.375.001.

14 с.

Метою НДР є виконання обстеження антенних комплексів ЦКДЗ у м. Золочів і проведення аналізу їх стану. Оцінювання можливості модернізації антенних комплексів у м. Золочів з метою створення на їх базі сучасних радіотелескопів. Розроблення для запропонованого Замовнику проекту технічного завдання на першу чергу модернізації - на антені MARK-4B.

47.05.19.0320/0218U006686

Розробка конструкторської документації на НВЧ приймальний та передавальний модулі для радіолокаційного датчика: Заклучний звіт /Приватне акціонерне товариство "Науково-виробниче підприємство "Сатурн"; Керівник Сундучков Ігор Костянтинович. – ДР 0118U000370. УДК 621.375.001.

3 с.

Метою ДКР є розробка КД на приймальний та передавальний модулі міліметрового діапазону. Обидва модулі виконані у вигляді окремої конструкції з герметичним НВЧ трактом. Конструкція модулів забезпечує можливість тестування заданих електричних параметрів.

47.05.19.0321/0218U006832

Створення дослідного зразка електромагніту ЕМГ11: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0118U000390. УДК 621.318.3.

5 с.

Метою розробки є створення електромагніту ЕМГ11, призначеного для комплектації гідростопору приводу вертикалі. Робоча рідина - масло АМГ-10. Температура робочої рідини від мінус 50 °С до плюс 60 °С. Живлення електромагніту повинно здійснюватися від однопровідної мережі постійного струму номінальною напругою 27 В. Маса електромагніту - не більше 1,5 кг Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.05.19.0322/0218U007777

Розробка конструкторської документації на ширококутовий приймально-підсилювальний охолоджувальний модуль для приймальної системи: Заклучний звіт /Приватне акціонерне товариство "Науково-виробниче підприємство "Сатурн"; Керівник Пилипенко Олександр Михайлович. – ДР 0118U000371. УДК 621.375.001:621.396.

10 с.

Метою виконання ДКР є розробка конструкторської документації (КД) на приймально-підсилювальний модуль, охолоджуваний до криогенних температур. Експериментальний зразок модуля, виготовлений за розробленою КД, має наступний склад: ширококутові вузли випромінювача, напрямленого відгалужувача і малошумлячого підсилювача та

окремої плати джерела живлення. Лабораторні випробування підтвердили відповідність параметрів модуля вимогам технічного завдання на ДКР.

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування

47.05.19.0323/0218U007107

Розроблення портативних засобів вимірювання магнітних та електричних полів кораблів і засад оптико-радіолокаційного моніторингу надводної обстановки в місцях базування кораблів ВМС: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ткаченко Віктор Федорович. – ДР 0117U004454. УДК 621.396.96; 621.396.933:527.8; 621.396.934; 621.384.4; 621.396.33:528.8; 621.396.967; 621.396-962.

379 с.

Розроблені засади застосування ферозондових давачів в портативних вітчизняних високочутливих засобах вимірювання постійних магнітних полів військових кораблів. Розроблено ескізний проект на портативний прилад для вимірювання постійного магнітного поля корабля. Виготовлено експериментальний зразок портативного приладу для вимірювання постійного магнітного поля корабля. Проведені наземні випробування експериментального зразка портативного приладу для вимірювання постійного магнітного поля корабля. Проведено аналіз дестабілізуючих факторів в багатоспектральних системах формування зображень з високою роздільною здатністю. Досліджені та розроблені моделі процесу формування зображень в парціальних каналах спостереження. Промодельовані сцени при багатоспектральному моніторингу. Побудова моделей вхідних трактів каналів НВЧ діапазону. Проаналізовані та оптимізовані методи цифрової обробки тепловізійного сигналу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.59 Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури

47.05.19.0324/0218U006608

Розробка та впровадження технічних засобів по зниженню аварійних відходів з ладу тиристорних та транзисторних електроприводів технологічних цехів: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Осадчук Юрій Григорович. – ДР 0117U007196. УДК 621.316.37:621.382.

92 с.

У роботі представлено конкретні апаратні рішення щодо комплексного захисту перетворювачів, що працюють в умовах збагачувального комбінату. Запропоновано варіанти схем для завчасної ідентифікації несправностей перетворювачів, що в перспективі здатне забезпечити можливість продовження терміну їх служби та виключити неочікувані зупинки технологічного процесу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.05.19.0325/0218U007175

Комплексні фізико-хімічні підходи створення полімер-неорганічних наноматеріалів з керованими спеціальними фізичними властивостями: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник М'ягкота Олеся Степанівна. – ДР 0118U006393. УДК 621.396.6:621.311.6, 621.351/.355, 661.143.

83 с.

Використано метод гідротермального синтезу з подальшою адсорбційною модифікацією поверхні наночастинок функціональними полімерами для отримання наночастинок з заданими морфологічними характеристиками. Визначено ефективність та кінетичні параметри прищепленої радикальної полімеризації. З'ясовано закономірності літійової інтеркаляції в синтезований нано-MoS₂ та нанокомпозитні частинки на основі SiO₂. Встановлено термодинамічні та кінетичні параметри струмотворчого процесу. Синтезовано та полімер-модифіковано люмінесцентні наночастинок ванадату Y(III), допованих катіонами рідкісноземельних елементів. Отримано спектри люмінесценції і збудження люмінесценції зразків. Оцінено мінімальний розмір наночастинок придатних для використання їх у ролі люмінесцентних біоміток чи наносцинтиляторів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.05.19.0326/0218U007241

Розробка пристроїв передачі сигналів, шифр "Кнопка": Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут спеціального зв'язку та захисту інформації; Керівник Юдін Олексій Юрійович. – ДР 0118U004939. УДК 621.396.63.

9 с.

Мета - розробка пристроїв, призначених для передачі/отримання сигналів тривожного виклику. Об'єкт розробки - пристрої, призначені для передачі/отримання сигналів тривожного виклику. Результати: розроблено роботу конструкторську документацію для пристроїв, призначених для передачі/отримання сигналів тривожного виклику; створено дослідні зразки пристроїв, призначених для передачі/отримання сигналів тривожного виклику; проведено приймальні випробування дослідних зразків пристроїв, призначених для передачі/отримання сигналів тривожного виклику. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.03 Теорія зв'язку

49.05.19.0327/0218U007102

Методи побудови гетерогенних інформаційно-комунікаційних систем для розгортання програмно-конфігурованих мереж 5G подвійного використання: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Климаш Михайло Миколайович. – ДР 0117U004449. УДК 621.391.

600 с.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в усі сфери життя відіграє визначальну роль у поступальному розвитку України та покращенні життя її громадян. Саме про таку високу інтегральну оцінку значення використання ІКТ свідчать програми розвитку багатьох країн, зокрема стратегія соціально-економічного розвитку Європейського Союзу "Європа 2020". Створення та розвиток національної системи зв'язку слід проводити з урахуванням можливості її подвійного використання. Це дасть змогу використовувати її з метою надання послуг зв'язку для загального, відомчого та спеціального використання. Проектом пропонується розроблення наукових основ та практичних рекомендацій і рішення щодо побудови та удосконалення загальнодержавної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури для розгортання програмно-конфігурованих мереж 5G подвійного використання в Україні. Пропоновані рішення дають можливість спростити процес розгортання мережі як в локальному, так і в глобальному масштабі, знизити капітальні та експлуатаційні витрати, забезпечити високу надійність мережі та якість надання послуг, а також

запропонувати нові типи сервісів (Інтернет речей, ситуаційні сервіси оборонного характеру, сервіси електронного урядування), які неможливо реалізувати з використанням існуючих технологій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49.05.19.0328/0218U007432

Моделювання трафіку та телекомунікаційних мереж: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Дропюк Іванна Мирославівна. – ДР 0118U001750. УДК 621.391.007. 122 с.

Розроблено інформаційну технологію короткострокового прогнозування інтенсивності трафіку. Отриманий метод дає можливість передбачити завантаженість мережного обладнання комп'ютерної мережі. Удосконалено метод маршрутизації передавання даних, покращено вибір альтернативних шляхів передавання даних. Для зменшення втрат пакетів даних розроблено метод перерозподілу трафіку, що забезпечує мінімізацію джиттера трафіку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49.34 Служби і послуги зв'язку

49.05.19.0329/0218U006593

Використання електронних баз даних науково-технічної інформації вільного доступу в Інтернеті для підвищення наукової компетенції магістрантів з електромеханіки: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0116U000347. УДК 378.147.378.22.

54 с.

Запропонована структура підготовки магістрів з технічних спеціальностей є складовою державної системи вищої освіти. Дана структура дозволить підвищити рівень професійної компетентності магістрів з електромеханіки та сприятиме реалізації безперервної системи освіти при підготовці наукових працівників вищої школи та наукових установ. Практичне значення роботи полягає у тому, що патентні дослідження та визначення рівня техніки які проводяться на підставі використання електронних баз даних науково-технічної інформації вільного доступу в Інтернеті забезпечують високий технічний рівня і конкурентоспроможність запропонованої ідеї, підвищують рівень загальних і спеціальних компетентностей, які набувають магістри з електромеханіки.

49.43 Радіозв'язок і радіомовлення

49.05.19.0330/0218U006875

Розробка та виготовлення багатоканального когерентного цифрового синтезатора частоти: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Таранчук Алла. – ДР 0117U005529. УДК 621.396.029.

78 с.

Метою розробки є конструкторсько-технологічне проектування та виготовлення дослідного зразка цифрового синтезатора прямого синтезу частоти. Методи дослідження - порівняльний аналіз, застосування сучасних САПР, використання існуючих баз даних для створення конструкції приладу. Результатом розробки є ескізна технічна документація, необхідна для виготовлення та дослідження характеристик приладу. Синтезатор частоти забезпечує цифрове формування частоти в діапазоні від 1 до 40 МГц із кроком не більше 0,1 Гц. Він може бути застосований в радіоелектронних пристроях як джерело високостабільних коливань з прогнатованою частотою. В звіті представлено необхідний ма-

теріал для підтвердження актуальності розробки, наведено принцип дії із висвітленням наукової новизни, обраховані основні електричні, конструктивні та технологічні характеристики виробу, розглянуті питання електромагнітної сумісності та захисту від дестабілізуючих факторів

49.05.19.0331/0218U006881

Визначення шляхів модернізації радіорелейної станції Р-409: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут спеціального зв'язку та захисту інформації; Керівник Вергелес Дмитро Дмитрович. – ДР 0117U007257. УДК 621.396.4.

123 с.

Мета - визначення оптимальних напрямів модернізації морально та технічно застарілої малоканалльної радіорелейної станції дециметрового діапазону довжин хвиль Р-409. Результати: звіт, два експериментальні зразки, протоколи лабораторних та натурних випробувань. Сфера використання - зв'язок. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.05 Теоретичні основи програмування

50.05.19.0332/0218U007419

Розробка web-сервісу для проведення аварійної оцінки обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах та транспорті: Заключний звіт /Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України; Керівник Нуязін Віталій Михайлович. – ДР 0117U001090. УДК 004.42:614.7:614.8.

88 с.

Об'єктом дослідження є аварії з виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Предметом дослідження є прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Метою роботи є підвищення ефективності роботи підрозділів ДСНС України під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. В роботі проведено аналіз стану техногенної та природної безпеки в Україні. В результаті аналізу встановлено, що в Україні існує високий рівень ризику виникнення НС, пов'язаних із аваріями з викидом або загрозою викиду небезпечних хімічних речовин. В Україні на об'єктах різного призначення зберігається, використовується, транспортується більше 285 тис. т небезпечних хімічних речовин. Проаналізовано діючі українські та світові методики прогнозування масштабів виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин у разі аварій на хімічно небезпечних об'єктах та транспорті. В роботі представлено переваги та недоліки діючих світових програмних комплексів, таких як ALOHA, WISER, "Программа Определение зон заражения АХОВ". Обґрунтовано необхідність та запропоновано створення програмного комплексу для аварійно-рятувальних підрозділів ДСНС України для проведення аварійної оцінки обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах та транспорті у вигляді web-сервісу. Для вибору оптимальної мови програмування проаналізовано найбільш поширені середовища та мови програмування, в результаті аналізу оптимальною мовою програмування для даних задач обрано мову програмування Python. Для написання якісного програмного продукту окрім мови програмування проведено аналіз, щодо вибору оптимального інструментального програмного забезпечення. В результаті аналізу встановлено, що для потреб розробки web-сервісу згідно проведеного аналізу можливостей інтегрованих середовищ розробки найкращими співвідношеннями володіє PyCharm, що має певні переваги при роботі з

фреймворками, зокрема з Django. Для забезпечення можливості автоматичного нанесення результатів розрахунку (зон зараження) на карту місцевості нами було проаналізовано можливості сучасних геоінформаційні системи (ГІС). Аналіз можливостей геоінформаційних систем, показав, що нашим вимогам відповідають карти Google та Open Street Maps. Результати представлені в даній роботі дозволяють реалізувати web-сервіс, здатний здійснювати оперативне прогнозування наслідків аварій на хімічно небезпечних об'єктах та транспорті з можливістю візуалізації результатів прогнозування з конкретною прив'язкою до місцевості. Ключові слова: ліквідація надзвичайної ситуації, хімічно небезпечний об'єкт, небезпечні хімічні речовини, WEB-сервіс, аварія, прогнозування наслідків.

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.05.19.0333/0218U006810

Розроблення заходів із підвищення надійності та безпечності функціонування мікропроцесорних систем залізничної автоматики: Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Бойнік Анатолій Борисович. – ДР 0116U004891. УДК 004:656.2(477).

76 с.

Розроблені структурно-функціональні схеми, математичні моделі та методи визначення параметрів руху залізничного рухомого складу й формування на їх основі корегуючих дій щодо регулювання інтенсивності й швидкості руху автотранспорту через залізничні переїзди. Визначені умови, при виконанні яких забезпечується безпечний перетин різними видами транспорту автомобільних доріг та залізниць, розроблені процедури визначення параметрів руху поїздів із використанням сучасних засобів контролю прослідкування фізичних рухомих одиниць на базі точкових колійних датчиків, надані рекомендації щодо способів передачі інформації від технічних засобів переїзної сигналізації на пристрої інформування водіїв автотранспорту про параметри роботи переїзду.

50.05.19.0334/0218U006937

Інформаційні управляючі системи та технології: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Вичужанін Володимир Вікторович. – ДР 0115U000003. УДК 004.3.

33 с.

Інформаційне, математичне та програмне забезпечення розрахункового експерименту та імітаційного моделювання для розробок і проектування нових і вдосконалювання існуючих енергетичних та технічних систем морського господарського комплексу.

50.09 Елементи, вузли й пристрої автоматики, телемеханіки й обчислювальної техніки

50.05.19.0335/0218U006833

Створення дослідного зразка датчика ДИЛ50: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0118U000391. УДК 681.586.78.

5 с.

Метою розробки є створення датчика ДИЛ50 призначеного для видачі електричного сигналу про положення ступок регульованого реактивного сопла, пропорційного переміщенню рухомого елемента. Датчик встановлюється на корпусі форсажної камери. Датчик складається з корпусу,

катушки, рухомого елемента (штока) і електричного з'єднувача. Середовище, що оточує датчик – повітря, неагресивні газу. Робоче положення датчика в просторі – довільне. Маса датчика не повинна перевищувати 0,3 кг. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.05.19.0336/0218U007071

Онтологічний реєстр архівних документів, пов'язаних з життям, творчістю та вшануванням пам'яті Тараса Григоровича Шевченка: Заключний звіт /Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України; Керівник Довгий Станіслав Олексійович. – ДР 0118U006272. УДК 004.5:004.6:004.8:008:017/019:930.25.

137 с.

Репрезентація інформаційних ресурсів, що описують життєдіяльність Т. Г. Шевченка у вигляді трансдисциплінарної призми ("Т-призми") має важливе значення для національної ідеї збереження мови, національно-патріотичного виховання, формування активної громадянської позиції молоді, культури мислення та високої свідомості української нації, відродження історичної пам'яті славетних українських діячів. Інтегрований доступ до архівних інформаційних джерел, які створені у різних форматах, за різними стандартами та зберігаються у неструктурованому вигляді, забезпечується сучасними когнітивними ІТ-технологіями. Використання когнітивних засобів підтримки наукових досліджень життєдіяльності Тараса Григоровича Шевченка надає можливості нестандартно підійти до ознайомлення із українською класикою, що забезпечить можливість пропаганди, представлення розвитку української історії, культури і літератури не тільки в науково-освітньому просторі України, а й у світовому.

50.33 Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси

50.05.19.0337/0218U006602

Комп'ютеризований лабораторний комплекс для дослідження систем частотно-регульованого електропривода: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Калінов Андрій Петрович. – ДР 0117U000087. УДК 004.382.006.26;62-83:621.313.3.072.9.

30 с.

Розроблено комп'ютеризований лабораторний комплекс, який дозволяє досліджувати електромагнітні та електромеханічні процеси у системі частотно-регульованого електроприводу при зміні його налаштувань, а саме: дослідження впливу частоти широтно-імпульсної модуляції на режим роботи асинхронного двигуна, дослідження впливу часу пуску на величину пускових струмів, дослідження впливу дроселів у вхідних та вихідних колах перетворювача частоти на режим роботи електроприводу, дослідження способів завдання керування вихідною частотою та таке інше. Розроблена методика проведення лабораторних робіт із використанням комп'ютеризованої системи вимірювання статичних та динамічних режимів роботи, дозволяє підвищити ефективність дослідження частотно-регульованого електроприводу. Розробка віртуальної математичної моделі частотно-регульованого електроприводу стенду, дозволяє порівняти результати фізичних експериментів з результатами математичного моделювання.

50.05.19.0338/0218U006603

Комп'ютеризований лабораторний стенд для дослідження замкнених систем керування частотно-регульованим електроприводом:

Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Калінов Андрій Петрович. – ДР 0117U000088. УДК 004.382.006.26;62-83:621.313.3.072.9.

39 с.

Розроблена апаратна та програмна частина комп'ютеризованого лабораторного стенду, яка дозволяє реалізувати широке коло режимів роботи замкнених систем керування з метою їх дослідження. Розроблене програмне та методичне забезпечення щодо виконання лабораторних робіт дозволяють підвищити ефективність навчання спеціалістів в галузі електромеханіки з питань налаштування регуляторів замкнених систем електроприводів. Інтерактивна зміна коефіцієнтів та структури ПІД-регулятора з використанням мультимедійних засобів відображення процесів в електроприводі сприяє поглибленому розумінні процесів замкнутої системи керування, а також збільшенню ефективності навчання.

50.05.19.0339/0218U007264

Розробка та дослідження компонентів розподілених паралельних моделюючих середовищ: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Святний Володимир Андрійович. – ДР 0116U005605. УДК 044.2.

102 с.

Запропоновано системну організацію роботи розподілених паралельних моделюючих середовищ (РПМС), декомпозиції на функціональні підсистеми і методику розробки підсистем. Розроблено й досліджено паралельні вирішувачі рівнянь на основі поєднання SIMD- та MIMD структур. Запропоновано концепцію побудови мов паралельного моделювання MIMD-систем і паралельних симуляторів СДС з зосередженими й розподіленими параметрами у складі РПМС для математичного моделювання й модельної підтримки інноваційних промислових проєктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.05.19.0340/0218U006818

Розробка методів кратного ефекту та його фокусування для проєктування та діагностики комп'ютерних інформаційних систем і їх цифрових компонентів: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Антошук Світлана Григорівна. – ДР 0115U000833. УДК 004.315.

128 с.

Розглянуті особливості розвитку комп'ютерних інформаційних систем. Запропоновані методи кратного ефекту та їх фокусування в областях порозрядної конвеєризації, робочого діагностування, функціональної та інформаційної безпеки систем критичного застосування та IoT систем.

50.05.19.0341/0218U007018

Надання передпроектних послуг зі створення комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи "Центр обробки даних "Кузнечна" комунального підприємства "Міський інформаційний центр",: Заключний звіт /Харківський національний університет радіоелектроніки; Керівник Халімов Геннадій Зайдулович. – ДР 0118U001710. УДК 004.056.061.68;004.3.75:061.68.

56 с.

Об'єктом досліджень є комплексна система захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи, що забезпечує конфіденційності, цілісності та доступності інформації. У рамках даної роботи створюється комплексна система захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи "Центр обробки даних "Кузнечна" комунального підприємства "Міський інформаційний центр". Метою даної роботи є забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації, яка циркулює в ІТС, від несанкціонованого ознайомлення, модифікації або знищення шляхом здійснення протидії загрозам від дій потенційного порушника. Захист інформації повинен забезпечуватися на всіх технологічних етапах її обробки і в усіх режимах функціонування ІТС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.05.19.0342/0218U007084

Розроблення та адаптація математичних методів аналізу систем криптографічного захисту інформації з урахуванням сучасних вимог інформаційного середовища: Заключний звіт /Видавничо-поліграфічний інститут Національного Технічного Університету України "Київський політехнічний інститут"; Керівник Савчук Михайло Миколайович. – ДР 0118U001653. УДК 681.3.06:519.248.681.

324 с.

Звіт про НДР містить: 324 стор., 36 рисунків, 20 таблиць, 171 джерел. Об'єкт дослідження – системи та процеси криптографічного захисту інформації, способи створення криптоатак на системи захисту інформації. Предмет дослідження – методи криптографічного аналізу та синтезу, математичні моделі стійкості криптографічних систем захисту інформації та криптографічних атак. Метою виконання НДР є отримання нових та адаптація існуючих математичних методів, процедур та алгоритмів аналізу сучасних систем криптографічного захисту інформації з урахуванням сучасних вимог інформаційного середовища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.05.19.0343/0218U007420

Дослідження, аналіз та моделювання сучасних загроз безпеці інформаційних систем, технологій протидії сигнатурним та евристичним системам сучасного антивірусного програмного забезпечення з використанням механізмів антивіртуалізації, антиемуляції та захисту від відлагоджування для платформи операційних систем Windows: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Фізико-технічний інститут; Керівник Новіков Олексій Миколайович. – ДР 0118U001654. УДК 004.056.5:51-7.

168 с.

В роботі досліджуються зразки шкідливого програмного забезпечення, методи доставки, обфускації, антиемуляції, антивіртуалізації та протидії системам динамічного захисту у направлених атаках 2018 року, що застосовувалися угрупованнями, пов'язаними з диверсійно-розвідувальною діяльністю РФ, Китаю, США, Ірану, та технічно оснащеними фінансово мотивованими групами зловмисників. Проаналізовано програмні моделі нових засобів протидії системам динамічного та поведінкового аналізу. Вдосконалено моделі динамічного, статичного захисту від систем доставки шкідливого програмного забезпечення, а також вдосконалено систему автоматичного тестування нових зразків. Проаналізовано експлоїти та розроблено програмні моделі для вразливостей CVE-2018-8174 та CVE-2018-0802. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення систем захисту інформаційних ресурсів національного рівня.

Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.05.19.0344/0218U006948

Розроблення геоінформаційного комплексу підрозділу ДСНС України на основі web-технологій картографії: Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Рак Тарас Євгенович. – ДР 0114U004182. УДК 004.65:004.451.

143 с.

Звіт про роботу: 143 с., 67 рис., 8 табл., 71 джерело. Метою цієї роботи є удосконалення інформаційних технологій координації дій сил і засобів підрозділів ДСНС та підвищення ефективності рятувальних заходів. Об'єктом дослідження є інформаційно-телекомунікаційні технології із застосуванням веб-орієнтованих технологій у сфері цивільного захисту. Предметом дослідження є оперативне управління діяльністю підрозділів ДСНС з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій на базі геоінформаційного комплексу. Актуальність роботи зумовлена такими факторами: недостатність інформаційно-технологічного оснащення комп'ютерними засобами підрозділів ДСНС; недосконалість наявних програмних продуктів у підрозділах ДСНС, що не забезпечують обмін і зберігання даних для прийняття управлінських та нормотворчих рішень на рівні керівництва ДСНС; обмежена швидкість доступу до необхідної в оперативній ситуації інформації для координації дій, прокладання маршрутів слідування, залучення додаткових сил і засобів тощо; недостатня гнучкість сучасних методів та засобів оновлення інформації для прийняття правильних рішень при ліквідації надзвичайних ситуацій та оцінювання ефективності рятувальних заходів. Система геопорталу надає можливість формувати базу даних об'єктів у вигляді тематичних карт на фоні картографічної основи, зокрема: лінійних, площинних, точкових, 3D моделей будинків і територій. За об'єктами (наприклад: висотний будинок, будівля з масовим перебуванням людей, ПНО, ОПН та ін.) може бути закріплена інформація будь-якого типу (картки пожежогасіння, ПЛАСи, оперативно-тактична характеристика будівель та ін.). Закріплена інформація може бути текстова, графічна, відео та аудіо. 3D моделювання місцевості дозволяє віртуально оглянути об'єкт. Таким чином, система геопорталу дозволяє особі, що приймає рішення, комплексно оцінити обстановку, як під час слідування, так і в ході запобігання та ліквідації надзвичайної ситуації, що дозволить підвищити ефективність рятувальних заходів. Отримані на сьогодні результати реалізовано на базі тестового сайту, який є власністю партнерів та використовується у проведенні даної НДР на авансових засадах. Теж на авансових засадах розроблено і запущено в тестовому режимі кілька функціональних шарів геопорталу для території м. Львова: статистичної інформації пожеж; розміщення протипожежного водопостачання; розміщення територіальних підрозділів. Слід наголосити на проблемні питання, що пов'язані з відсутністю фінансування та неможливістю почати роботи з розширення розроблення програмного забезпечення, закупівлі необхідного обладнання та ліцензованих програмних продуктів для створення повномасштабного сайту, з необхідною кількістю функцій. Ключові слова: карти, геоінформаційний портал, програмне забезпечення, ризик.

50.05.19.0345/0218U007181

Модернізація суперкомп'ютерного комплексу СКІТ для розв'язання актуальних задач вітчизняної науки у Національному ресур-

сному центрі УНГ в ІК НАНУ: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ; Керівник Головинський Андрій Леонідович. – ДР 0118U001279. УДК 004.45; 004.2.

55 с.

В результаті проекту модернізовано ресурсний центр УНГ: розроблено архітектуру спеціалізованого кластера для вирішення задач машинного навчання, та реалізовано її у вигляді тестового сегменту кластеру СКІТ-4.5 AI на основі операційної системи Ubuntu 18.04 з відповідним базовим математичним програмним забезпеченням; модернізовано обчислювальні вузли СКІТ-1; підвищено кількість процесорних ядер з 48 до 360; вдосконалено систему безперебійного живлення (збільшено потужність на 80 кВт, та час роботи ключових сервісів без електроживлення - до 40 хвилин); оновлено операційну систему та проміжне програмного забезпечення грид відповідно до вимог EGI; створено швидке файлове сховище на SSD об'ємом 4 ТБ для проміжних наборів при обробці великих даних; проведено перенесення оновлених грид-сервісів у хмарну інфраструктуру. Протягом 2018 р. сукупний обсяг використання комплексу СКІТ склав 1,2 млн. процесорних годин, виконано 15 тисяч грид-задач. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.05.19.0346/0218U007261

Інтелектуальні інформаційні системи моделювання, аналізу та оптимального проектування складних систем: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Зеленцов Дмитро Гегемонович. – ДР 0114U002803. УДК 681.518.

74 с.

Об'єкт дослідження – процес корозійного деформування шарнірно-стержневих конструкцій (ШСК) в агресивних середовищах, що породжує ризик руйнування цих конструкцій до закінчення необхідного терміну експлуатації. Мета роботи – розроблення програмного забезпечення для чисельної реалізації задачі моделювання та оптимального проектування складних систем. Методи дослідження – математичні методи аналізу процесів, штучні нейронні мережі (ШНМ), цілочисельний генетичний алгоритм сумісно з методом ковзного допуску, метод скінченних елементів (МСЕ). Розроблено програмне забезпечення для чисельної реалізації задачі моделювання та оптимального проектування складних систем, а саме «Комп'ютерна програма Дискретна оптимізація кородуючих конструкцій з використанням методу ковзного допуску», на яку отримано свідоцтво України про реєстрацію авторського права на твір (дата реєстрації 18.05.2017). Реалізовано керування похибкою обчислень функцій обмежень на основі моделей корозійного деформування ШСК та штучних нейронних мереж. Використання програмно реалізованого засобу дозволило зменшити обчислювальні витрати при розв'язанні розглянутих задач більш ніж у п'ять разів у порівнянні з відомими обчисленнями. Проведено ряд обчислювальних експериментів, результати яких підтверджують ефективність, точність та коректність роботи розробленого програмного забезпечення. З його використанням вирішено ряд задач зменшення металоємності кородуючих ШСК. Галузь застосування: М 72.19 – дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.05.19.0347/0218U006511

Підвищення енергоефективності рудопідго-

товки на гірничо-збагачувальних комбінатах шляхом удосконалення системи автоматизованого керування процесом дроблення руди:

Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Михайленко Олексій Юрійович. – ДР 0116U001836. УДК 681.51:622.73.

76 с.

У роботі розроблено нелінійну блочно-орієнтовану модель для апроксимації динаміки конусної дробарки з лінійною частиною виконаною на основі системи ортогональних функцій Коотца, метод оперативної ідентифікації параметрів моделі Коотца у структурі нелінійної моделі з застосуванням рекурсивного алгоритму найменших квадратів. Досліджено принципи формування керування конусною дробаркою з застосуванням прогнозуючої моделі з компенсацією нелінійних частин блочно-орієнтованої моделі. Виконано аналіз впливу параметрів запропонованої системи керування на обчислювальне навантаження пристроєм керування і характер проходження перехідних процесів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.05.19.0348/0218U006707

Ресурсозбереження на стадіях життєвого циклу автоматизованих технологічних об'єктів:

Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Толбатов Володимир Аронович. – ДР 0113U004133. УДК 681.5:502.174.

140 с.

Об'єкт дослідження - промислова галузь. Метою роботи є підвищення ефективності функціонування автоматизованих технологічних об'єктів на основі розробки та впровадження інтелектуальних ресурсозберігаючих технологій функціонування технічного обладнання на стадіях життєвого циклу. Методи дослідження - метод статистичного аналізу, метод функціонального моделювання, методи експертних оцінок, імітаційне моделювання, а також метод аналітичного моделювання технологічних процесів для здійснення їх аналізу з напрямку ресурсозбереження. Здійснено отримання інформації про об'єкт ресурсоаудиту та вивчення ресурсо-зберігаючих потоків на об'єкті в цілому та в окремих напрямках, було проведено аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Важливими результатами роботи є теоретична підготовка та практичний досвід вирішення проблем в ресурсозбереженні: проведення аудиту з напрямку, складання балансів, пошук резервів, розроблення і розрахунок економічної доцільності та оцінювання можливостей ресурсозбереження; вибір та впровадження сучасного енергоефективного устаткування автоматизованих систем управління підприємствами та локальними системами; розробка сучасних моделей та методів ресурсозбереження на стадіях життєвого циклу автоматизованих технологічних об'єктів. оптимізація режимів роботи технологічного обладнання.

50.05.19.0349/0218U006977

Наукові засади побудови розподілених систем моніторингу, контролю, управління і діагностик об'єктів та процесів нафтогазового комплексу України та віртуальних навчальних просторів на основі сучасних інформаційних технологій:

Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Заміховський Леонід Михайлович. – ДР 0116U006991. УДК 681.5:622.323.

50 с.

В результаті виконання НДР: розроблено інформаційно-вимірювальний канал витрати газу, відповідні алгоритмічних та схемотехнічних рішення для цифрового опрацюва-

ння вимірювальних сигналів; здійснено моделювання фільтраційної течії з витокм рідини через поверхню досліджуваної області, шляхом урахування широкого класу граничних умов, що дозволить попередити підвищення рівня води річок у період паводків та повеней. За результатами дослідження сучасного стану проблеми оцінки надійності САК ГПА встановлено необхідність розроблення методики, відповідного алгоритмічного та програмного забезпечення оцінювання технічного стану обладнання та прийняття рішення щодо можливості подальшої його експлуатації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.05.19.0350/0218U006701

Методи і засоби обчислювального інтелекту та паралельного комп'ютерного оброблення великих даних в системах діагностування:

Заключний звіт /Запорізький національний технічний університет; Керівник Субботін Сергій Олександрович. – ДР 0116U007419. УДК 004.93.

231 с.

Об'єкт дослідження – процес інтелектуального діагностування, керованого даними. Мета роботи – розроблення та дослідження методів і програмних засобів високопродуктивного інтелектуального оброблення великих даних в системах технічного та біомедичного діагностування. Методи дослідження – методи обчислювального інтелекту, методи теорії прийняття рішень, оптимізації, паралельних обчислень. Запропоновано методи індукції діагностичних правил на основі паралельного комп'ютерного обчислювального інтелекту (дерев розв'язків, асоціативних правил, негативного відбору). Розроблено методи та моделі підтримки прийняття рішень при виборі конкуруючих альтернатив, що дозволяють розв'язувати практичні завдання технічного та медичного діагностування, пов'язані з необхідністю обробки як чисельних даних, так і експертної інформації. Створено методи скорочення розмірності даних, що дозволяють виявляти неінформативні ознаки та екземпляри навчальної вибірки. Розроблено паралельні методи синтезу нейро-нечітких моделей прийняття рішень, які шляхом інтеграції наявних експертних знань із методами машинного навчання за прецедентами, а також розпаралелювання обчислень дозволяють будувати діагностичні моделі, що характеризуються високою інтерпретабельністю. Результати НДР рекомендуються для використання при вирішенні завдань діагностування, неруйнівного контролю тощо.

50.49 Автоматизовані системи організаційного керування

50.05.19.0351/0218U006500

Дослідження процесу електронної паспортизації та структури інформаційних даних для створення електронного документообігу щодо забезпечення функціонування державної системи страхового фонду документації:

Заключний звіт /Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії; Керівник Кривулькін Ігор Михайлович. – ДР 0116U003603. УДК 681.3:778.14.

90 с.

Об'єкт дослідження - процеси ведення Державного реєстру ПНО із застосуванням електронних паспортів ПНО, забезпечення актуальності інформації у базі даних Державного реєстру ПНО. Мета роботи - вдосконалення процесу електронної паспортизації ПНО та реєстрації об'єктів у Державному реєстрі ПНО шляхом вдосконалення структури інформаційних даних паспортів ПНО та забезпечення актуальності інформації в базі даних Державного реєстру ПНО. Методи дослідження - теоретичний, порівняльний аналіз, систематизація даних про потенційно небезпечні об'єкти щодо їхньої відповідності чинним нормативним та нормативно-правовим документам із паспортизації ПНО та ведення Державного реєстру ПНО, порівняння досліджуваних показників. Модель - описова, графічна. Новизною роботи є впровадження відновлених з урахуванням екологічної складової форм паспортів ПНО, забезпечення актуалізації бази даних Державного реєстру ПНО. Ефект від впровадження результатів роботи - забезпечення необхідних обсягів актуальної інформації у базі даних Державного реєстру ПНО для підтримки прийняття управлінських рішень у сфері страхового фонду документації, цивільного захисту, техногенної безпеки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

Об'єкт дослідження - процес інтелектуального діагностування, керованого даними. Мета роботи – розроблення та дослідження методів і програмних засобів високопродуктивного інтелектуального оброблення великих даних в системах технічного та біомедичного діагностування. Методи дослідження – методи обчислювального інтелекту, методи теорії прийняття рішень, оптимізації, паралельних обчислень. Запропоновано методи індукції діагностичних правил на основі паралельного комп'ютерного обчислювального інтелекту (дерев розв'язків, асоціативних правил, негативного відбору). Розроблено методи та моделі підтримки прийняття рішень при виборі конкуруючих альтернатив, що дозволяють розв'язувати практичні завдання технічного та медичного діагностування, пов'язані з необхідністю обробки як чисельних даних, так і експертної інформації. Створено методи скорочення розмірності даних, що дозволяють виявляти неінформативні ознаки та екземпляри навчальної вибірки. Розроблено паралельні методи синтезу нейро-нечітких моделей прийняття рішень, які шляхом інтеграції наявних експертних знань із методами машинного навчання за прецедентами, а також розпаралелювання обчислень дозволяють будувати діагностичні моделі, що характеризуються високою інтерпретабельністю. Результати НДР рекомендуються для використання при вирішенні завдань діагностування, неруйнівного контролю тощо.

50.51 Автоматизація проектування

50.05.19.0352/0218U007182

Розвиток і супровід функціонально-орієнтованих підсистем АІС Президії НАН України:

Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ; Керівник Лаптін Юрій Петрович. – ДР 0118U001231. УДК 658.512.011.56.

54 с.

Здійснено: а) розвиток і експлуатацію компонентів функціонально-орієнтованих підсистем АІС Президії НАН України (ФОП): "Бюджет НАН України"; "Наукові і керівні кадри НАН України"; "Інтегрована система електронного документообігу Президії НАН України"; б) розробку та модифікацію компонентів ФОП «Формування і аналіз штатних розписів наукових установ НАН України», впровадження її у дослідну експлуатацію; в) розширення використання ФОП у Президії, відділеннях та установах НАН України; г) супроводження ФОП і їхніх складових у структурних підрозділах апарату Президії, бюро відділень, установах НАН України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.05.19.0353/0519U001059

Чеберячко Юрій Іванович. Розвиток теорії конструювання та вдосконалення процесів індивідуального підбору і використання протипилових респіраторів:

Дис... д.т.н. /Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". – Захищена 14.03.2019.

УДК 622.87:614.894.3.

396 с.: 64 табл., 186 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці теоретичних засад, методичних положень та практичних рекомендацій щодо поліпшення захисних властивостей фільтрувальних засобів індивідуального захисту органів дихання на основі їх адаптування до умов експлуатації та обличчя працівника. Проведено порівняльні випробування захисної ефективності протипилових респіраторів у лабораторних і виробничих умовах які показали, що зі збільшенням вмісту пилу в повітрі робочої зони коефіцієнт захисту респіраторів зменшується в середньому від 20 до 10 при концентраціях пилових частинок 50 та 225 мг/м³, що зумовлено швидким зменшенням пор між волокнами фільтрувального матеріалу через осідання там велико-дисперсної фракції пилу. Розроблений 3D алгоритм проектування півмасок. Удосконалено математичну модель зміни перепаду тиску на фільтрах респіра-

торів під час осідання аерозольних частинок на них, яка враховує автофільтрування. Оцінено вплив швидкості повітря, концентрації аерозольних частинок, параметрів фільтрувального шару на час існування фази автофільтрування. Запропоновано способи автоматичного контролю ефективності роботи фільтрувальних респіраторів, за допомогою установки датчика у підмасковому просторі для оцінки щільності прилягання під час його експлуатації, а також часу роботи фільтрів до набуття ними критичного значення перепаду тиску. Запропоновано технічні рішення з удосконалення конструкцій багатошарових фільтрів з низьким опором диханню і високою пило місткістю. Розроблено рекомендації щодо оснащення півмасок додатковими ущільнювачами за смугою обтюраторії, встановлення додаткових елементів для кріплення наголів'я півмасок з метою забезпечення рівномірного розподілу зусилля за смугою обтюраторії з урахуванням антропометричних відмінностей обличчя, збільшення площі фільтрів респіратора, що підвищує їх захисні властивості.

52.05.19.0354/0519U001082

Ковров Олександр Станіславович. Управління зсувонебезпечністю природних схилів та техногенних укосів з неоднорідною структурою в мінливих геокліматичних умовах: Дис... д.т.н. /Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". – Захищена 28.03.2019.

УДК 624.131:504.06.

390 с.: 27 табл., 113 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми удосконалення методології геомеханічної оцінки та прогнозу стійкості природних схилів та техногенних укосів з неоднорідною структурою та управління їх зсувонебезпечністю на регіональному та локальному рівнях. Встановлено, що вологонасичення м'яких суглинних порід є головним фактором зсувонебезпечності. Обґрунтовано геокліматичну модель зсувонебезпечності для регіонів України та яружно-балочної мережі, яка дозволяє обчислювати кількість зсувів на території залежно від атмосферних опадів. Встановлено ефект переходу від нормального до рівномірного закону розподілу фізико-механічних характеристик суглинків за рахунок коливальних їх вологонасичення та відповідно зменшення їх міцнісних властивостей. Обґрунтована оціночна шкала зсувонебезпечності природних схилів і техногенних укосів для управління їх стійкістю та запобігання екологічній і техногенній небезпеці від зсувів. Встановлено закономірності зниження міцнісних властивостей суглинних ґрунтів залежно від вологонасичення.

52.05.19.0355/0519U001083

Бочковський Андрій Петрович. Наукові основи управління ризиками виникнення професійних небезпек: Дис... д.т.н. /Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". – Захищена 11.04.2019.

УДК 331.4(043.5).

385 с.: 9 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми, яка полягає у розробці науково-обґрунтованого комплексного теоретико-методологічного інструментарію для планування оптимального управління ризиками в сфері охорони праці і знаходження ймовірності виникнення професійних небезпек та принципів автоматизованого комплексного захисту працюючих від негативного впливу небезпечних, шкідливих виробничих та інших факторів в рамках функціонування систем "людина - машина - середовище" для забезпечення системного підходу управління ризиками виникнення професійних небезпек в системах управ-

ління охороною праці підприємств, установ та організацій. За результатами проведених досліджень удосконалено концептуальні основи управління ризиками в системах "людина - машина - середовище", визначено принципи і напрями мінімізації негативних проявів "людського фактора" в зазначених системах. Розроблено математичні моделі планування управління професійними ризиками, встановлено залежності між рівнем професійного ризику та витратами на охорону праці. Розроблено стохастичні моделі оцінювання рівня ризику виникнення професійних небезпек на основі застосування спеціального підкласу марковських процесів - марковських процесів зі знесенням. Виведено систему диференціальних рівнянь в частинних похідних і відповідних граничних умовах та визначено необхідні показники для оцінювання ризику виникнення професійних небезпек такі як ймовірність перевищення накопичування негативного впливу дії шкідливого виробничого фактора в організмі працівника нормованих значень, ймовірність отримання виробничої травми працівником у випадковий період часу та інші. Розроблено принципи автоматизованого комплексного захисту працюючих від впливу професійних небезпек, які полягають у здійсненні постійного моніторингу та оперативного корегування параметрів негативного впливу небезпечних, шкідливих виробничих та інших факторів на працівника в системах "людина - машина - середовище".

52.05.19.0356/0218U006507

Наукові основи створення сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій для автоматизованого інтелектуального керування технологічними процесами в умовах гірничого виробництва: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Купін Андрій Іванович. – ДР 0116U001776. УДК 316.774:004.89+622.2.

43 с.

Досліджено можливості використання різноманітного математичного апарату для створення моделей оперативного прогнозування. Створені моделі дозволяють отримати результати, адекватні задачам оперативного керування виробничим процесом. Нелінійні залежності продуктивності від параметрів вхідної сировини дають змогу прогнозувати зміну технологічних характеристик сировини та оперативно приймати керуючі рішення в режимі реального часу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0357/0218U006694

Провести комплекс досліджень і оцінити стійкість конструктивних елементів незакріплених гірничих виробок великого розрзу на відпрацьованих та працюючих ділянках шахтних полів рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ" з метою уникнення аварійних ситуацій при веденні гірничих робіт, охорони надр та навколишнього середовища: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Міщенко Сергій Іванович. – ДР 0118U000899. УДК 528,38.

91 с.

Забезпечення безпечних умов експлуатації та охорони Артемівського родовища кам'яної солі. В роботі виконаний комплекс досліджень прояв гірничого тиску, проаналізовані результати натурних інструментальних спостережень і візуальних обстежень конструктивних елементів системи розробки зі зниженою несучою здібністю на відроблених та на дільницях шахтних полів рудників, які знову освоюються. Результати НДР використані для складання піврічних та річних "Висновків..." про стан відроблених дільниць ша-

хтних полів, стану підроблених будівель, споруд і природних об'єктів, а також для планування та ведення гірничих робіт на рудниках. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.05.19.0358/0218U006779

Перевіряння Переліку чинних нормативних документів з проектування, будівництва, експлуатації та ремонту об'єктів магістральних нафтопроводів, що використовується у ПАТ "Укртранснафта" станом на 01.01.2017:

Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0117U004644. УДК 622.692.4.

71 с.

У результаті роботи розроблено Перелік чинних нормативних документів з проектування, будівництва, експлуатації та ремонту об'єктів магістральних нафтопроводів, що використовується у ПАТ "Укртранснафта" та Збірник доповнень, змін та поправок до Переліку станом на 01.01.2017. Застосування відповідних документів сприятиме збільшенню обсягів виробництва, поліпшенню умов праці, поліпшенню стаю навколишнього середовища, економії енергоресурсів та матеріалів, зменшенню зносу обладнання, підвищенню продуктивності праці.

52.05.19.0359/0218U007042

Розробка керівного документу "Структура шахтного фонду України та виробничі потужності діючих шахт на 2018 рік":

Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний, проектно-конструкторський і проектний інститут вугільної промисловості"; Керівник Куліш Владислав Андрійович. – ДР 0117U007607. УДК 622.012(477).013.3:502.55:556.3.

130 с.

В роботі розроблено, погоджено і затверджено керівний документ "Структура шахтного фонду України та виробничі потужності діючих шахт і розрізів на 2018 рік" Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.05.19.0360/0218U006508

Підвищення надійності роботи кар'єрних самоскидів з електромеханічною трансмісією в кар'єрах з обмеженим робочим простором:

Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Монастирський Юрій Анатолійович. – ДР 0116U001847. УДК 004.052:[62-881:622.68]-021.351.

56 с.

Вперше розроблені математичні моделі функціонування електромеханічних трансмісій кар'єрних самоскидів та їх елементів при різних системах технічного обслуговування та ремонту, які дозволили при імітаційному моделюванні встановити закономірності зміни ймовірностей безвідмовної роботи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0361/0218U006509

Підвищення надійності роботи кар'єрних самоскидів з електромеханічною трансмісією в кар'єрах з обмеженим робочим простором:

Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Монастирський Юрій Анатолійович. – ДР 0116U001847. УДК 004.052:[62-881:622.68]-021.351.

56 с.

Вперше розроблені математичні моделі функціонування електромеханічних трансмісій кар'єрних самоскидів та їх елементів при різних системах технічного обслуговування та ремонту, які дозволили при імітаційному моделюванні встановити закономірності зміни ймовірностей безвідмовної роботи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0362/0218U006510

Підвищення надійності роботи кар'єрних самоскидів з електромеханічною трансмісією в кар'єрах з обмеженим робочим простором:

Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Монастирський Юрій Анатолійович. – ДР 0116U001847. УДК 004.052:[62-881:622.68]-021.351.

56 с.

Вперше розроблені математичні моделі функціонування електромеханічних трансмісій кар'єрних самоскидів та їх елементів при різних системах технічного обслуговування та ремонту, які дозволили при імітаційному моделюванні встановити закономірності зміни ймовірностей безвідмовної роботи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0363/0218U006695

Оцінити вплив затоплених гірничих виробок рудників ім. Шевченко і №1 ім. Артема на земну поверхню шляхом проведення комплексу досліджень на відпрацьованих ділянках шахтних полів і підготувати висновок про стан масиву гірничих порід для забезпечення надійної безаварійної експлуатації залізничних магістралей Бахмут-Лиман-Попасне:

Заклучний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Баранник Наталя Василівна. – ДР 0118U000900. УДК 622.268. 12:622.014.3.

57 с.

Дослідження впливу гірничих виробок відроблених ділянок шахтних полів затоплених рудників на земну поверхню. Методи досліджень-геоморфологічні, гідрогеологічні, маркшейдерські, аналітичні. Результати покладені в основу висновку про стан масиву гірничих порід на ділянках затоплених рудників ім. Шевченко і №1 ім. Артема. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.05.19.0364/0218U006916

Дослідження та обґрунтування систем управління конвеєрним транспортом дробарних фабрик ПАТ "Південний ГЗК":

Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Єфіменко Людмила Іванівна. – ДР 0116U001796. УДК 622.64.

65 с.

Метою роботи є зниження вживання електроенергії та підвищення строків служби обладнання за рахунок використання додаткових критеріїв: критерію динамічного навантаження опорних конструкцій (критерій металоємності) та критерію управління за технічним станом основного обладнання. Розглянуто формування управляючих дій за станом завантаженості лінії, за критерієм металоємності конвеєрної лінії та розроблено принципи керування стрічковим конвеєром за технічним станом. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0365/0218U007058

Наукове обґрунтування та розробка енергоефективних маловідходних технологій видобування вуглеводневої та мінеральної сировини : Заклучний звіт /Національний технічний уні-

верситет "Дніпровська політехніка"; Керівник Саїк Павло Богданович. – ДР 0116U008041. УДК 622.278.273.2.

245 с.

За результатами аналізу параметрів матеріально-теплого балансу підземної газифікації, виходячи на конкретного споживача генераторного газу, встановлено, що складовим елементом при переведенні вугілля із твердого стану у газоподібний є дотримання тотожності протікання хімічних реакцій фізичним швидкостям процесу газифікації. Аналіз існуючої технології видобутку уранової руди дозволив встановити, що камерними системами розробки з твердіючим закладанням вилучаються руди зі вмістом урану понад 0,01%, а суттєва кількість запасів уранових руд в межах шахтних полів є вельми бідною з вмістом менше 0,01% та в теперішній час не експлуатуються. Встановлено, що при термохімічних способах розробки вуглеводневої та мінеральної сировини недостатньо розкрито питання стійкості свердловин, що залежить від НДС масиву та його фізико-механічних властивостей. Виявлені нові закономірності формування газогідратів з метаноповітряної суміші дегазаційних свердловин залежно від концентрації метану, параметрів тиску і температури, що описується експоненціальною залежністю. Створено нову унікальну методику фізичного моделювання для дослідження фізико-хімічних та технологічних параметрів процесу вилучування урану при руйнуванні масиву в блоці у зажатому середовищі, що ґрунтується на використанні П-теореми в якості критерія подібності між натурною та лабораторною моделлю. Запропоновано етапність процесу моделювання з дослідженням кінцевих продуктів та параметрів вилучування. Сформульовані та вирішені основні геомеханічні задачі дослідження НДС масиву при видобутку вуглеводневої сировини свердловинним способом, що полягають у комплексному урахуванні ділянок свердловин, стійкість котрих необхідно забезпечити протягом експлуатації підземного газогенератора, а саме: вертикальної частини, що перетинає дрібношаруватий масив гірських порід, частини свердловини з радіусом закруглення та горизонтальної частини вздовж вугільного пласта з перетином геологічних порушень. Створено та обґрунтовано параметри геомеханічних моделей для дослідження НДС масиву з врахуванням фізико-механічних характеристик, наближених до реальних умов Львівсько-Волинського басейну. Встановлено закономірності зміни руйнуючих свердловини напружень від радіусу її закруглення. Розроблена та обґрунтована нова технологічна схема видобутку бідних уранових руд комбінованим способом на підґрунті синтезу камерної системи розробки та технології вилучування, що усуває необхідність видачі корисної копалини на поверхню та її транспортування до збагачувальної фабрики, матеріальні витрати та кількість задіяних працівників при подальшому закладанні камери сумішами, що твердіють. Обґрунтовано параметри роботи трикомпонентної системи на базі підземного газогенератора, рекуператора тепла та когенераційної установки на основі встановлених закономірностей розповсюдження температурного поля навколо підземного газогенератора та виходу генераторних газів з орієнтацією на конкретного споживача товарної продукції. Розроблена технологічна схема інтенсифікації процесів формування газових гідратів дозволяє в безперервному режимі отримувати високоякісні газові гідрати з середнім вмістом вуглеводнів 90 - 96%. Це забезпечується за рахунок активізації центрів кристалізації газового гідрату в процесі характеру взаємодії зустрічних потоків газу та шахтної води при температурному режимі 1 - 3°C та тиску 6 - 8 МПа. Даною технологічною схемою також передбачена можливість тимчасового зберігання газових гідратів на самому гідратоформуючому комплексі з подальшим відвантаженням та транспортуванням об'єктам промислово-господарчого комплексу. Робота

розповсюджується за договірною ціною.

52.35 Розробка родовищ вугілля і пальних сланців

52.05.19.0366/0218U007265

Розробка структурно-компонувальної моделі мехатронного прохідницько-виймально-закладального комплексу для високоефективного інтенсивного виймання вугілля:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Семенченко Анатолій Кирилович. – ДР 0116U007864. УДК 622.23.05.

132 с.

Розроблено концептуальні засади і структурну модель мехатронної виймально-прохідницько-закладальної системи для розробки пластів вугілля малої потужності. Запропоновані технологічні та конструктивні рішення в рамках створення мехатронної виймально-прохідницько-закладальної системи основного виробничого процесу високоефективної інтенсивної розробки шахтного поля. Розроблено структурну модель підсистем адаптивного керування і транспорту гірничого підприємства високоефективного ресурсозберігаючого інтенсивного вуглевидобутку. Можливий розвиток отриманих результатів - створення гірничих машин із якісно новими технологічними та споживчими властивостями на основі адаптивного управління їх робочими процесами.

52.41 Розробка родовищ хімічної й агрохімічної сировини і солі

52.05.19.0367/0218U006783

Виконання науково-технічних досліджень для обґрунтування можливості розвитку гірничих робіт на західній дільниці шахтного поля по Брянцівському пласту руднику № 7 ДП "АРТЕМСІЛЬ": Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Касьяненко Володимир Олександрович. – ДР 0118U000969. УДК 622.36.

58 с.

Західна дільниця руднику № 7 ДП "АРТЕМСІЛЬ" була поділена на дві панелі-№ 12 та № 13. Визначені балансові запаси камяної солі по панелям та коефіцієнти вилучення солі, зроблена підготовка панелей. Розраховані параметри системи розробки та технологія видобутку солі в панелях. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.45 Збагачення корисних копалин

52.05.19.0368/0218U006561

Прогнозна оцінка якості подрібнення гірських порід вибухом: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Шапурін Олександр Васильович. – ДР 0116U001783. УДК 620.178.12:622.235.

44 с.

Метою роботи є покращення якості подрібнення видобування скельових гірських порід шляхом зменшення вмісту негабариту, а також їх переподрібнення на контакті із зарядами вибухової речовини. Застосовано комплексний метод дослідження, що включає аналіз існуючого досвіду роботи, експериментальні дослідження із аналізом їх результатів, пропозиції до впровадження у виробництво. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.05.19.0369/0218U006951

Моніторинг технічного стану протяжних промислових об'єктів за складних умов експлуатації: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Побережний Любомир Ярославович. – ДР 0116U006976. УДК 622.69.

404 с.

Об'єкт дослідження : Сталеві трубопроводи в умовах тривалої дії експлуатаційних середовищ у складних умовах експлуатації. Створено нові та адаптовано існуючі методики дослідження корозійного ушкодження, деформації та руйнування матеріалу трубопроводів. Розроблено методику моделювання електрокорозії матеріалу трубопроводу під впливом змінного струму. Розроблено методику моделювання роботи промислових трубопроводів в умовах гідратування, яка дає змогу експериментально вивчення сумісного впливу газогідратів та пластових вод на внутрішньотрубну корозію. Розроблено методику виявлення ділянок трубопроводів із підвищеною небезпечністю розвитку корозійної деградації, яка дає змогу визначити небезпечні ділянки шляхом багатопараметрового аналізу. Проведено механічні та корозійно-механічні

випробовування зразків основного металу та зварних з'єднань трубопроводів зі сталей 17ГС та 19Г. Досліджено сумісну дію тривалого напрацювання та гідратування на показники тріщиностійкості трубних сталей. Проведено дослідження електрокорозії матеріалу розподільчих газопроводів у ґрунтових електролітах різного аніонного складу та вивчено вплив кислотності середовища. Удосконалено математичну модель внутрішньотрубною корозії норвезького стандарту NORSOK шляхом введення коефіцієнта впливу гідратування на швидкість корозії. Запропоновано Методика визначення геодинамічного ризику в зоні пролягання інженерних комунікацій. Розроблено концепцію багатопараметрового корозійного моніторингу нафтогазопроводів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.05.19.0370/0218U006976

Провести незалежну науково-технічну експертизу і виготовити експертний висновок щодо відповідності комплексу робіт по спорудженні розвідувальної свердловини №26 Ольгівського ГКР та пошукової свердловини №23 Макеєвського ГКР Робочим проектам на спорудження вказаних свердловин: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Чудик Ігор Іванович. – ДР 0117U006891. УДК 622.243.

28 с.

Об'єкт дослідження - виробнича проектно-кошторисна та техніко-технологічна документація на спорудження свердловин №23 Макіївська та №26-Ольгівська. За інформацією, що надійшла від Замовника цього експертного дослідження, зі спливом часу, у останнього виникли запитання щодо якості виконаних Підрядником робіт та їх відповідності умовам договору, проектно-кошторисній документації, узгодженим заходам з ліквідації наслідків аварії та "Єдиним технічним правилам ведення бурових робіт при строительстве скважин на нефтяных, газовых и газоконденсатных месторождениях" (третье издание, №10, ВНИИБТ, Мингазпром, Миннефтепром, Мингео СССР, 1983) , а також іншим нормативним документам по об'єктах свердловин №23 Макіївська та №26-Ольгівська, що і стало предметом проведення науково-технічної експертизи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.05.19.0371/0218U006978

Проведення науково-технічної експертизи з визначення причин виникнення ускладнень під час буріння свердловини №25 Семиринківського ГКР: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Чудик Ігор Іванович. – ДР 0118U004088. УДК 622.243.

9 с.

Об'єкт дослідження - виробнича проектно-кошторисна та техніко-технологічна документація на спорудження свердловини № 25 Семиринківського ГКР. За інформацією, що надійшла від Замовника цього експертного дослідження, зі спливом часу, у останнього виникли запитання щодо якості виконаних Підрядником робіт та їх відповідності умовам договору, проектно-кошторисній документації, узгодженим заходам з ліквідації наслідків аварії та "Єдиним технічним правилам ведення бурових робіт при строительстве скважин на нефтяных, газовых и газоконденсатных месторождениях" (третье издание, №10, ВНИИБТ, Мингазпром, Миннефтепром, Мингео СССР, 1983) , а також іншим нормативним документам по об'єкту "Свердловина № 25 Семиринківського газоконденсатного родовища", що і стало предметом проведення науково-технічної експертизи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.05.19.0372/0218U006982

Переглядання РД 39-30-295-79 "Руководство по очистке магистральных нефтепроводов":

Заклучний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0116U005327. УДК 622.692.4.

76 с.

У результаті роботи розроблено, затверджено та зареєстровано "Порядок очищення лінійної частини магистральних нафтопроводів", що установлює основні вимоги до організації та технології проведення робіт з очищення лінійної частини (ЛЧ) усіх діючих магистральних нафтопроводів (МН), які експлуатуються в режимі транспортування або в режимі утримання в безпечному стані, порядок підготовки до проведення та періодичності очищення ЛЧ МН; вимоги до засобів з очищення, а також вимоги до реєстрації та оцінки результатів очищення МН. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.05.19.0373/0218U007177

Перевіряння Переліку чинних нормативних документів з проектування, будівництва, експлуатації та ремонту об'єктів магистральних нафтопроводів, що використовуються у ПАТ "Укртрансффта" станом на 01.01.2018:

Заклучний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0118U004087. УДК 622.692.4.

59 с.

У результаті роботи розроблено Перелік чинних нормативних документів з проектування, будівництва, експлуатації та ремонту об'єктів магистральних нафтопроводів, що використовуються у ПАТ "Укртрансффта" та Збірник доповнень, змін та поправок до Переліку станом на 01.01.2018. Застосування відповідних документів сприятиме збільшенню обсягів виробництва, поліпшенню умов праці, поліпшенню стану навколишнього середовища, економії енергоресурсів та матеріалів, зменшенню зносу обладнання, підвищенню продуктивності праці. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.01 Загальні питання металургії

53.05.19.0374/0218U006680

Розробка пропозицій щодо підвищення надійності і довговічності залізничних коліс різного хімічного складу за рахунок зниження структурної неоднорідності в ободі: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко О.І. – ДР 0118U000874. УДК 669.017:621.771.294.083.133(043).

141 с.

Розрахована зміна температури за перетином обода залізничного колеса в процесі його прискореному охолодженню в залежності від хімічного складу сталі для залізничних коліс методом кінцевих елементів. Досліджено вплив режимів прискореного охолодження (витрати охолоджувача) на формування структурної неоднорідності в ободі коліс ? 920, 957 і 915 мм, виготовлених зі сталей марок "ER7", "T" і "C" відповідно, з урахуванням модернізації гартувальних машин в умовах ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0375/0218U006897

Конвертерний цех. Реконструкція із заміною газовідвідних трактів, спорудженням нових газоочисних установок за конвертерами №№ 4, 5, 6. Аналіз роботи газоочисних установок за конвертерами №№ 5, 6 та рекомендації з реконструкції газоочисних установок за конвертерами №№ 1, 2, 3: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Мантула Вадим Дмитрович. – ДР 0118U001582. УДК 669.162.252.

194 с.

У ході роботи визначений рівень експлуатаційної надійності роботи устаткування газовідвідних трактів конвертерів № 5 і № 6, "чистого" та "брудного" оборотних циклів водопостачання, видані рекомендації з реконструкції газоочисних установок за конвертерами №№ 1, 2, 3. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.05.19.0376/0218U006515

Розвиток наукових і технологічних принципів підвищення ефективності виробництва залізородного агломерату: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Савельєв Сергій Геннадійович. – ДР 0116U001856. УДК 622.788:622.341.

74 с.

Підвищення ефективності виробництва залізородного агломерату досягається збільшенням в аглоруді масової частки заліза, зниженням вмісту надмірно великих і дрібних фракцій, а також підвищенням частки фракції крупністю >1,6 мм. Перехід на виробництво двох агломератів основністю 0,6 і 2,6 замість однієї основністю 1,4 дозволить підвищити продуктивність агломашин на 3-5 % і знизити вміст дріб'язку в агломераті на 5-7 % абс. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.05.19.0377/0218U006545

Розробка та впровадження методики розрахунку та планування витрат металу при виробництві поковок вільним куванням в умовах ТОВ "Дніпропрес Сталь": Заключний звіт

/Національна металургійна академія України; Керівник Чу-хліб Віталій Леонідович. – ДР 0117U005159. УДК 621.7.

37 с.

Розглянуто методики розрахунку та планування витрат металу при виробництві поковок вільним куванням. За результатами розроблено раціональну карту технологічного процесу з впровадження розробленого підходу розрахунку та планування витрат металу при виробництві поковок вільним куванням для умов ТОВ "Дніпропрес Сталь".

53.05.19.0378/0218U006546

Розробка та дослідження технології позапічної обробки сталі ТІМ з використанням компонентів, що вміщують Na₂O (K₂O) з метою зменшення витрат плавикового шпату:

Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Гасик Михайло Іванович. – ДР 0117U003708. УДК 669.02/.09. 669.187.28.

50 с.

Об'єкт дослідження - позапічна обробка електросталі конструкційного сортаменту на установці піч-ківш. Мета роботи - на основі теоретичних та експериментальних досліджень обґрунтувати вилучення імпортованого плавикового шпату із складу шлаків позапічної обробки електросталі шляхом застосування вітчизняної мінеральної сировини. Методи досліджень - рентгенофлюоресцентний аналіз вмісту сірки та складу шлаку, аналіз вмісту та природи неметалевих включень засобами оптичної металографії, контроль якості металу методом ультразвукового контролю. Теоретично обґрунтовано застосування лужного алюмосилікату пегматиту в якості компоненту, зменшуючого в'язкість шлаку. Розроблена технологія повного вилучення імпортованого плавикового шпату з складу твердих шлакоутворюючих матеріалів шляхом застосування вітчизняної мінеральної сировини - пегматиту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0379/0218U006702

Розвиток теорії та технології вдування пилувугільного палива і порошкоподібних матеріалів в доменні печі й інші металургійні агрегати: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет"; Керівник Харлашин Петро Степанович. – ДР 0115U000166. УДК 669.162.22 (047.31).

134 с.

Розробка теорії руху складних течій газопорошкового середовища і створення програмних комплексів дозволяє скоротити час проектування, налагодження і впровадження високих технологій в металургії в сотні разів. Однак, при впровадженні проривних технологій на меткомбінатах України, що володіють потужним металургійним комплексом, виникли складні, важко розв'язні проблеми повного горіння вугілля, особливо при подачі пилувугільного палива в доменні печі при витраті близько 200 кг / т чавуна ступінь згоряння вугільного порошку в фурменних зонах печей становить 70%. Тільки за рік на меткомбінатах України буде вдуватися в доменні печі 7млн т вугілля замість природного газу. Виникла нагальна необхідність більш глибокого вивчення закономірностей струменевої течії двофазного потоку в фурменній зоні печей. Розроблена теорія руху та теплообміну газодисперсного турбулентного струменя у фурменному вогнищі доменної печі. Ця теорія турбулентного струменя включає рішення системи рівнянь, таких як рівняння нерозривності несучого середовища, дисперсної домішки, газоподібних домішок, рівняння збереження імпульсу несучого середовища в проекції на поздовжню вісь, імпульсу дисперсної домішки в проекціях на поздовжню і радіальну осі, рівняння збере-

ження енергії несучого газу, енергії дисперсної домішки, рівняння стану газової суміші, рівняння переносу пульсаційної енергії газу та інші. При вирішенні завдання враховували інтенсивність межфазного теплообміну, коефіцієнт кінематичної в'язкості газу, коефіцієнт турбулентної дифузії частинки, коефіцієнти турбулентної дифузії і теплопровідності газу, турбулентні числа Шмідта і Прандтля, макромасштаб турбулентності, пульсації складових швидкостей, час динамічної релаксації частинки, ейлерів інтегральний просторово - часовий масштаб турбулентності уздовж траєкторії частки, турбулентну енергію газу і швидкість її дисипації, емпіричні константи двухфазної $k - \tau$ моделі, інтенсивність межфазного теплообміну, а також кореляції, пов'язані з дисперсною фазою. Для уявлення кореляційних моментів використовується відоме припущення про градієнтний характер турбулентного перенесення маси, теплоти і кількості руху в газі. Число Нуссельта частки обчислювали за відомою формулою Маршала-Ранца. Систему різницевих рівнянь приводили до трьохдіагональної форми і вирішували методом прогонки. Алгоритм розрахунку будували наступним чином. Спочатку вирішували рівняння в довільному шарі по x , причому всі невідомі величини брали з попереднього перетину струменя. Потім вирішували рівняння з допомогою прогону до досягнення необхідної точності по ітераціям для всіх шуканих величин. Після кожної ітерації перераховували радіальну швидкість газу і частинок порошку. Встановлено вплив діаметра частинок, концентрації пилувального палива, форми частинок на розподіл поперечної і поздовжньої швидкості газу і частинок а також температури порошку на різному віддаленні від зрізу паливної форсунки. Таким чином, вперше для фурменого вогнища використана двовимірна модель, де вирішена спільна система рівнянь для свобідної двофазної турбулентної струї при подачі технологічних порошоків у фурмену зону. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.43 Прокатне виробництво

53.05.19.0380/0218U006512

Підвищення ефективності виготовлення тонких смуг в ливарно-прокатних клітках безперервною валковою розливкою сталі: Заключний звіт /ВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Чубенко Вікторія Анатоліївна. – ДР 0116U001855. УДК 621.771.63.

53 с.

Підвищення ефективності виготовлення тонких смуг досягається введенням додаткових центрів кристалізації у відповідні удосконалені конструкції валків ливарно-прокатної клітки, які дозволяють надійно утримати інокулятор, що забезпечує зменшення втрат металу на 2,7% і збільшення швидкості кристалізації рідкої сталі на 26-28%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.05.19.0381/0218U006700

Розрахунок екологічної ефективності переведення на прямоточний режим роботи двохванного сталеплавильного агрегату ДСПА № 6 мартенівського цеху ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" та зниження неорганізованих викидів. Проведення налагоджувальних робіт газоочисток № 1, 2 при переведенні на прямоточний режим роботи ДСПА № 6: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Шапаренко Олександр Володимирович. – ДР 0118U000903. УДК 669.162.252.

63 с.

Виконані режимні випробування газоочисток № 1, 2 ДСПА № 6 на прямоточному режимі роботи. Зроблений розрахунок зниження неорганізованих викидів і екологічної ефективності переведення на прямоточний режим роботи ДСПА № 6. Видані рекомендації щодо підвищення ефективності роботи газоочисток печі ДСПА №6. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.47 Виробництво труб

53.05.19.0382/0218U006894

Проведення технічного нагляду за сертифікованими системою управління якістю та трубами сталевими безшовними гарячедеформованими (нафтового сортаменту, для газопроводів газліфтних систем, котельними, із корозійностійкої сталі) на ТОВ "ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ": Заключний звіт /Державне підприємство "Міжрегіональний науково-інженерний центр з сертифікації систем якості, труб, балонів та іншої металопродукції "ВНІПІ-ТЕСТ"; Керівник Абросимова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U005603. УДК 621.774.

12 с.

Здійснена оцінка чинної на підприємстві-замовнику системи управління якістю під час виробництва продукції. Виконано дослідження технології, аналіз стану технологічного, випробувального обладнання та засобів контролю. Встановлено стабільність технології виробництва труб Проведені випробування продукції згідно з вимогами нормативних документів. Встановлено, що система управління якістю відповідають вимогам ДСТУ ISO 9001:2009 та продукція вимогам нормативних документів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0383/0218U006895

Проведення технічного нагляду за сертифікованими в системі УкрСЕПРО трубами сталевими безшовними гарячедеформованими, холоднодеформованими, котельними, обсадними на ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ": Заключний звіт /Державне підприємство "Міжрегіональний науково-інженерний центр з сертифікації систем якості, труб, балонів та іншої металопродукції "ВНІПІ-ТЕСТ"; Керівник Абросимова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U003583. УДК 621.774.

9 с.

Виконано дослідження технології, аналіз стану технологічного, випробувального обладнання та засобів контролю. Встановлено стабільність технології виробництва труб. Проведені випробування продукції згідно з вимогами нормативних документів. Встановлено, що сертифіковані труби сталеві безшовні гарячедеформовані, холоднодеформовані, котельні, обсадні відповідають вимогам нормативних документів Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.49 Металознавство

53.05.19.0384/0218U006674

Розробка методики контролю макроструктури БЛЗ за стандартом ASTM E381 "Стандартний метод випробувань для контролю макроструктури сталевих стрижнів, заготовок, блюмів і поковок травленням":

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Кононенко А.А. – ДР 0118U000868. УДК 620.183.2:621.771.2.008.6:006.083.133.

179 с.

В роботі виконана оцінка якості макроструктури темплетів безперервнолитих заготовок круглого перетину діаметром від 150 до 470 мм з вуглецевих і легованих сталей. Виконано детальне дослідження мікроструктури за місцем деяких особливостей макроструктури - точково-плямистої ліквідації, білої смуги і темного контуру - безперервнолитих заготовок круглого перетину. Встановлені можливі причини їх утворення Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0385/0218U006675

Дослідження особливостей мікроструктури бандажів і визначення причин їх браку при ультразвуковому контролі:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Дьоміна Е.Г. – ДР 0118U000869. УДК 669.017:629.4.027.43:620.179.16.008.6.001.5.

90 с.

В роботі були проведені дослідження причин браку при ультразвуковому контролі залізничних бандажів, виготовлених зі сталі марки 2 і марки В2. Встановлено, що причиною браку залізничних бандажів при ультразвуковому контролі є дефекти мікроструктури у вигляді групи пір і тріщин

53.05.19.0386/0218U006676

Дослідження особливостей мікроструктури колесобандажної продукції, виготовленої з безперервнолитих заготовок, і визначення причин їх браку при ультразвуковому контролі:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Дьоміна Е.Г. – ДР 0118U000870. УДК 620.018:629.4.027.43:620.179.16.008.6.001.5.

43 с.

Встановлено, що спостережувані особливості макроструктури маточини колеса ? 705 мм не можуть бути класифіковані як ліквідаційні смуги і не є дефектом макроструктури Б 27. Видима неоднорідність - це природна особливість макробудови сталі, яка залежить від формування основних кристалічних зон вихідної безперервнолитої заготовки і в даному випадку не є дефектом макроструктури Б 28. Показано, що причиною браку залізничних коліс ? 1016 мм при ультразвуковому контролі є дефекти мікроструктури у вигляді розкатаних газових бульбашок і екзогенного включення. Площа, яку займають дані дефекти на шліфах зразків, перевищує встановлений стандартом М - 107 / М - 208 рівень - 0,750%.

53.05.19.0387/0218U006677

Дослідження особливостей макро- і мікроструктури різних видів колісної продукції та видача висновків про її відповідність вимогам нормативних документів:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Дьоміна К.Г. – ДР 0118U000871. УДК 621.771.29.001.5 (083.74) (043).

83 с.

Досліджені особливості макроструктури залізничних коліс, які згідно нормативно-технічної документації були подібні до дефектів макробудови: ліквідаційних смуг, неоднорідної макроструктури. Виконано детальне дослідження мікроструктури за місцем передбачуваних дефектів макроструктури. Показані основні металографічні ознаки та характеристики, при наявності яких особливості макро-та мікроструктури можна класифікувати як дефекти макробудови. Рекомендовано при контролі макроструктури залізничних коліс, бандажів, центрів в суперечливих випадках виконувати: -додатковий макроскопічний аналіз за методом Баумана (зняття сірчаного відбитку); -мікроскопічний аналіз зразків за місцем передбачуваного дефекту; -визначення

механічних властивостей Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0388/0218U006678

Проведення арбітражних досліджень залізничної продукції, яка зруйнувалася в процесі експлуатації:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Книш А.В. – ДР 0118U000872. УДК 621.771.29:004.63:005 (043).

73 с.

В роботі виконано комплексний аналіз характеристик макро-, мікроструктури і механічних властивостей зразків залізничних коліс діаметром 920 мм з дефектами на поверхні, виготовлених зі сталі ER 7 згідно з вимогами стандарту DIN EN 13262: 2011. На підставі аналізу результатів випробувань на відповідність вимогам нормативної документації і додаткових досліджень коліс в зоні дефектів встановлено, що виявлені на поверхні кочення досліджуваних коліс дефекти мають однаково природу утворення і є дефектами експлуатаційного втомного походження - втомними тріщинами і вищербинами по них

53.05.19.0389/0218U006679

Порівняльні дослідження макро-, мікроструктури та механічних властивостей залізничних осей, що виготовлені за американським стандартом AAR M-101 і ДСТУ ГОСТ 31334-2009, колісних пар:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко О.І. – ДР 0118U000873. УДК 669.017:621.771.294:006.001.5.

122 с.

Виконано дослідження трансформації макро- і мікроструктури при виробництві залізничних осей після кожного етапу виробництва: литий стан заготовки, після гарячої пластичної деформації і після подальшої термічної обробки. Встановлено, що структура, сформована при кристалізації, частково успадковується після гарячої пластичної деформації, а після нормалізації формується рівномірна дрібнозерниста мікроструктура і повністю усуваються голчасті структури, сформовані в литому металі при кристалізації Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0390/0218U006681

Дослідження особливостей макро- і мікроструктури різних видів колісної продукції та видача висновків про її відповідність вимогам нормативних документів:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Дьоміна К.Г. – ДР 0118U000875. УДК 669.017:621.771.294.001.5.

90 с.

Виконано аналітичне дослідження щодо визначення критичних точок сталі Ас1 і Ас3, розрахунку температури Ас3 і температури нагріву під нормалізацію залізничних осей, виготовлених відповідно до вимог європейського стандарту EN 13261: 2009 зі сталі марки EA1N. Проаналізовано особливості дендритної будови вихідної безперервнолитої заготовки ? 470 мм для виробництва залізничних осей зі сталі марки EA1N (EN 13261: 2009) та визначено ступінь деформаційної проробки металу по перетину осевих заготовок ? 380 і 220 мм після прокатки на пільгерстанах в умовах ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.05.19.0391/0218U006682

Арбітражні дослідження залізничної продукції, яка зруйнувалася в процесі експлуатації:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії

НАН України; Керівник Кононенко Г.А. – ДР 0118U000876. УДК 669.015:629.4.004.63:347.398.001.5(043).

155 с.

Виконано комплексний аналіз характеристик макро-, мікроструктури і механічних властивостей зразків залізничних коліс О 770 мм з дефектами на поверхні катання, виготовлених зі сталі марки ER 7 згідно з вимогами стандарту DIN EN 13262: 2011 і залізничного банджажа О 956, 790, 134 мм з аналогічними дефектами на поверхні катання і дефектом у вигляді наскрізної поперечної тріщини в зоні маркування, виготовленої зі сталі марки 2 відповідно до вимог ГОСТ 398 - 96. Визначено, що дефекти в цих виробках мають однакову природу утворення і є дефектами експлуатаційно-втомного походження - втомними тріщинами і вищербинами по ним. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.05.19.0392/0218U006683

Дослідження втомної міцності зразків із залізничних осей, що виготовлені за американським стандартом AAR M-101: Заклучний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Кононенко Г.А. – ДР 0118U000877. УДК 621.771.294:620.17.

52 с.

В роботі вивчена втомна міцність та мікроструктура залізничних осей марки F, виготовлених на ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за стандартом AAR M-101. Показано, що поверхневий шар осі марки F має більш високі значення втомної довговічності в порівнянні з шаром на глибині 1/2 радіуса осі. Встановлено, що осі марки F (пл. 10746, 10745, стандарт AAR M-101) виробництва ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за втомною довговічністю не поступаються осям марки EA1N, виготовленим на тому ж підприємстві з операцією кування і без нього (плавки № 1141279 та № 1144845 відповідно, стандарт EN 13261). Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.05.19.0393/0218U006684

Визначення причин браку заготовок для виготовлення кілець підшипників діаметром 40 - 60 мм зі сталі ШХ15: Заклучний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Дьоміна К.Г. – ДР 0118U000878. УДК 669.017:621.822.004.64:669.18..

86 с.

Визначено показники якості заготовок для виготовлення кілець підшипників із сталі ШХ15: рівень твердості, забрудненість неметалевими включеннями, структурний стан поблизу і вдалині від аналізованих дефектів і природа їх утворення. Установлено, що причиною їх браку послужили дефекти сталеплавильного виробництва вихідної литої заготовки - екзогенні включення.

53.05.19.0394/0218U007098

Моделювання та синтезування нових багатоконпонентних функціональних матеріалів з прогнозованою структурою та властивостями: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Дурягіна Зоя Антонівна. – ДР 0116U004142. УДК 669:621.039.6.

119 с.

Змоделювано електронну структуру, властивості матеріалів та розроблено їх інформаційні моделі – побудовано архітектуру контролера нечіткої логіки. Проведено квантовохімічне моделювання утворення нановключень інтерметалідних фаз у матричних фазах типу TiNiSn, ZrNiSn, HfNiSn. Встановлено закономірності впливу різного роду домішок імплементованих в певні кристалографічні позиції тернарних сполук. Використано методики кристалічної інженерії для моделювання електронної будови фаз, розташованих

по границях зерен синтезованих матеріалів. Проаналізовано фрагментацію структури в результаті значної пластичної деформації поверхні спеціальних сплавів імпульсами нанофемтосекундного лазерного випромінювання за допомогою методів нечіткої логіки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.05.19.0395/0218U006480

Наукові засади електророзрядної технології синтезу вуглецевмісних газів аморфного нановуглецю та металовуглецевих композитів на конструкційних поверхнях: Заклучний звіт /Інститут імпульсних процесів і технологій; Керівник Богуславський Леонід Зіновійович. – ДР 0115U003324. УДК 621.763+621.793+537.527.

191 с.

На основі розроблених фізико-технічних принципів реалізації високочастотного методу синтезу вуглецевмісних газів аморфного нановуглецю з opion-like і металовуглецевих композитів на конструкційних поверхнях розроблено електротехнічне обладнання для синтезу аморфного нановуглецю з opion-like структурою з вуглецевмісних газів. Обладнання складається з джерела стабілізованого змінного струму на базі інвертора напруги з послідовним резонансним колом та реактора, в якому безпосередньо відбувається синтез нановуглецю на конструкційній поверхні. Регулювання розрядного струму здійснюється за адаптивним принципом, який базується на двох оптимальних законах керування - неперервному (за допомогою зміни частоти інвертору) та дискретному (за допомогою перемикання струмообмежуючих дроселів). Регулювання напруги на каналі розряду здійснюється відповідно до релейного принципу керування за допомогою зміни довжини міжелектродного проміжку в реакційному об'ємі. Контроль довжини міжелектродного проміжку здійснюється за вхідною потужністю. Випробування створеного електрообладнання підтвердили отримані наукові результати. Розроблене обладнання забезпечує продуктивність до 20 г/ год. Синтезовані матеріали мають високий ступінь однорідності за розмірами, визначаються високою хімічною чистотою (від 99 до 99,8 % вуглецю). Нанесені покриття характеризуються адгезійною міцністю вище 10 МПа і мають властивість послаблювати та поглинати рентгенівське випромінювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0396/0218U006712

Підвищення ефективності та ресурсозбереження у технологічних процесах перспективних галузей промисловості за рахунок впровадження багатофункціональних агрегатів: Заклучний звіт /Сумський державний університет; Керівник Папченко Андрій Анатолійович. – ДР 0116U000922. УДК 621.1:502.174.3.

51 с.

Мета роботи - модернізація технологічних процесу виробництва згущеного молока, теплогенерації в сфері ЖКГ за допомогою впровадження ТГА багатофункціонального призначення з метою ресурсо- та енергозбереження, дослідження механізму реалізації окремих процесів та їх узгодження між собою. Об'єкт дослідження - робочий процес теплогенеруючих агрегатів багатофункціонального призначення. Технічним об'єктом дослідження є гідросистеми з теплогенеруючими агрегатами в їхньому складі. Спосіб проведення дослідження - розрахунковий та фізичний експеримент. В

даному звіті основна частина складається з чотирьох розділів. Звіт починається зі вступу, де наводиться загальна характеристика роботи по темі. В першому розділі наведені результати дослідження ТГА-гомогенізатора для виробництва згущеного молока. Наведено опис технологічної лінії, проведено аналіз аналогів ТГА та запропоновано модернізовану технологічну лінію. Представлено модель розрахунку параметрів ТГА та конструктивну схему агрегату. За результатами лабораторних та промислових випробувань обґрунтовано доцільність використання багатофункціонального обладнання для виробництва згущеного молока. В другому розділі викладені результати впровадження багатофункціонального ТГА у якості теплогенератора пілотної системи опалення. Доведено економічну доцільність використання агрегату в межах майстерень машинобудівного коледжу СумДУ. Третій розділ містить в собі результати дослідження впливу конструктивних та режимних параметрів на насосну характеристику багатофункціонального ТГА. Четвертий розділ містить результати роботи щодо дослідження впливу вихрових процесів на інтегральні гідродинамічні показники потоку рідини. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.05.19.0397/0218U006514

Дослідження закономірностей впливу експлуатаційних властивостей машин на їх ресурсні характеристики: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Кіянєвський Микола Володимирович. – ДР 0116U001801. УДК 62-51.

230 с.

Робота присвячена установленню закономірностей розвитку та впливу динамічного розцентрування стаціонарних гірничих турбомашин (СТТ) на їх працездатність, діагностичному запобіганню розвитку динамічного розцентрування СТТ, зниженню ймовірності відмов окремого обладнання й виробничих систем, мінімізації експлуатаційних витрат, забезпеченню умов безпечної експлуатації СТТ в умовах і під впливом наявних факторів виробництва. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.05.19.0398/0218U006671

Вдосконалення методики та оцінка залишкової довговічності підшипникових вузлів редуктора ескалатора №4 типу ЕТ-5, встановленого у підземному підвulichному пішохідному переході №2 біля станції метрополітену "Університет" за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 39-М: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Мягохліб Костянтин Борисович. – ДР 0118U000860. УДК 621.81-192; 62-192.

23 с.

У результаті проведеної роботи було вдосконалено методику та здійснено оцінку залишкової довговічності підшипникових вузлів редуктора ескалатора №4 типу ЕТ-5, встановленого у підземному підвulichному пішохідному переході №2 біля станції метрополітену "Університет" за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 39-М.

55.05.19.0399/0218U006918

Дослідження якісних характеристик поверхневого шару деталей та їх вплив на експлуатаційні властивості деталей машин: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Дубровський Сергій Станіславович. – ДР

0116U001805. УДК 621.891.

30 с.

Робота присвячена підвищенню експлуатаційних властивостей деталей машин за рахунок забезпечення оптимальних параметрів якісних характеристик поверхневого шару та методів їх забезпечення. Запропоновано розглядати шорсткість поверхневого шару як концентрат напруг, що причина утворення та розвитку поверхневих дефектів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.05.19.0400/0218U006964

Вдосконалення методики та оцінка залишкової довговічності підшипникових вузлів редуктора ескалатора №3 типу ЛТ-3, встановленого на станції "Майдан Конституції", КП Харківський метрополітен: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Поліщук Олег Федорович. – ДР 0118U006582. УДК 621.81-192; 62-192.

24 с.

У результаті проведеної роботи було вдосконалено методику та здійснено оцінку залишкової довговічності підшипникових вузлів редуктора ескалатора №3 типу ЛТ-3, встановленого на станції "Майдан Конституції", КП Харківський метрополітен.

55.09 Машинобудівні матеріали

55.05.19.0401/0218U007164

Розробка способів поверхневого покриття елементів хімічного обладнання захисними частинками: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Топоров Андрій Анатолійович. – ДР 0118U001630. УДК 620.3; 666.7.

62 с.

Задача полягає в отриманні параметрів установки для поверхневого покриття елементів хімічного обладнання захисними частинками з використання розробленої раніше чисельної математичної моделі прискорення потоку газу - носія дискретних частинок в соплі Лавалю до необхідних швидкостей з метою забезпечення зіткнення частинок з поверхнею зразка. В роботі виконано дослідження чисельної математичної моделі прискорення руху потоку газу - носія дискретних частинок в соплі Лавалю до необхідних швидкостей в системі чисельного моделювання ANSYS, розробка та дослідження процесу удару частинок під час зіткнення з поверхнею зразка в системі чисельного моделювання Abaqus/CAE 2018, та визначено основні параметри установки для нанесення захисних покриттів. Результатом роботи є науково обґрунтовані параметри установки для поверхневого покриття елементів хімічного обладнання захисними частинками при яких виконуються умови утворення шару покриття. Розроблено критерії оцінки якості захисного покриття та засоби їх визначення.

55.05.19.0402/0218U007165

Підвищення ефективності та екологічної безпеки техніки і технологій перероблювальних технологічних комплексів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Топоров Андрій Анатолійович. – ДР 0117U002755. УДК 67.08, 628, 663.03-663.031, 574.58.

86 с.

Задача полягає в створенні теоретичної бази та обґрунтуванні засобів підвищення екологічної безпеки використання вторинних ресурсів, техніки і технологій переробних те-

хнологічних комплексів, водопідготовчого обладнання, установок виробництва біогазу та виробництв будівельних матеріалів в умовах Донбасу та Азовського узбережжя. В роботі виконано дослідження обладнання для очистки та транспортування питної води, агрегатів для виробництва біогазу та проведено аналіз впливу горілих порід териконів на якість будівельних матеріалів. Проаналізовано вплив різних технологічних факторів на роботу обладнання, надійність обладнання методом дерева відмов. Проведено комплекс експериментальних досліджень, який включає визначення гранулометричного складу горілої породи териконів, її насипної щільності, коефіцієнту водопоглинання та оптико-вимірнувальні дослідження поверхонь. Проведено моделювання процесу зіткнення частинок з робочими поверхнями при нанесенні захисних покриттів. Результатом роботи є науково обґрунтовані шляхи підвищення ефективності та надійності вищевказаного обладнання.

55.05.19.0403/0218U007187

Визначення характеристик базальтофібро-бетону та балок зі змішаним армуванням композитною базальтовою арматурою і металеву арматурою. Порівняння отриманих результатів для випадку використання традиційного бетону та бетону на дрібних заповнювачах з відходів збагачення залізних руд:

Заключний звіт /Криворізький національний університет; Керівник Валовой Олександр Іванович. – ДР 0117U001843. УДК 678.029.46+666.19:691.32.

37 с.

Програмою експериментальних випробувань було передбачено виготовлення 6 серій дослідних зразків бетонних армованих балок, по три балки в кожній серії (БМ, БМД, ББ, ББД, БМБ, БМБД). Проведені випробування дозволили встановити наступне: - заміна металеві арматури на BFRP арматуру дозволила збільшити несучу здатність зразків балок на 37%..44%; - балки з гібридним армуванням задовольняють вимогам за першою та другою групами граничних станів при рівні навантажень 60 % від руйнівного; - ширина розкриття тріщин балок з гібридним армуванням не перевищувала гранично-допустимих за нормами при рівні навантаження 70% від руйнівного в балках серії БМБД, та при рівні навантаження 60% від руйнівного в балках серії БМБ; - дрібні фракційовані відходи ГЗК є ефективною заміною кварцового піску при виготовленні бетонної суміші. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.13 Технологія машинобудування

55.05.19.0404/0218U006915

Розробка комплексу технічних рішень з метою підвищення ефективності процесу обробки деталей із високомарганцевих сталей шляхом діагностики стану інструменту: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Цивіда Наталія Іванівна. – ДР 0116U001804. УДК 621.7.01-048.24.

65 с.

В роботі переважно використовувались наступні методи: теорії різання металів, теорії коливальних, вібракустичної діагностики, теорії розпізнавання технічних станів, статистичного аналізу, статистичних рішень, теорії імовірності, математичного аналізу. Достовірність наукових результатів, висновків і рекомендацій підтверджується достатнім обсягом виробничих та лабораторних експериментів, теоретичним узагальненням виявлених закономірностей, результатах яких пройшли перевірку на точність та достовірність. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.15 Ливарне виробництво

55.05.19.0405/0218U006478

Дослідження фізичних та технологічних характеристик процесів при кондукційній електрострумовій обробці рідких та твердуючих розплавів силумінів, які приводять до підвищення якості литого сплаву, розробка рекомендацій для проектування відповідних технологічних модулів: Заключний звіт /Інститут імпульсних процесів і технологій; Керівник Цуркін Володимир Миколайович. – ДР 0115U003322. УДК 621.745.56:621.74.02.

229 с.

Метою роботи є розв'язання наукових основ фізичних принципів та функціональних можливостей кондукційної електрострумової обробки (КЕСО) силуміну в рідкому стані та твердінні при різних варіантах конфігурації електромагнітного поля, розробка рекомендацій для проектування відповідних технологічних модулів. Об'єкт досліджень - процеси обробки силумінів електричним струмом за різних його режимів. Методи досліджень - чисельний та фізичний експерименти, металографічні дослідження. Експериментальне порівняння ефектів КЕСО за різних режимів струму показало, що вони можуть бути зіставлені за певних параметрів струму. Але високовольтний режим обробки приводить до більш однорідної структури на макро- і мікрорівнях. Ефект КЕСО також зіставимий з обробкою модифікуючою лігатурою AlTiB, але після КЕСО забезпечується більш однорідна структура. Представлено рекомендації для проектування відповідного технологічного модуля, що враховують масштабний чинник. Він показує адекватне співвідношення густини сумарної енергії, введеної в розплав, і густини енергії системи розплаву. За допомогою масштабного чинника визначаються, на основі лабораторних досліджень, параметри КЕСО для мас розплаву в умовах ливарного виробництва. Запропоновано при проектуванні технологічного модуля для КЕСО використовувати системний підхід. При цьому враховується система ознак зовнішнього енергетичного впливу. Область застосування - ливарне виробництво. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0406/0218U006921

Дослідження технологій отримання ливарних сплавів з особливими властивостями:

Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Саїтгареев Леван Наїльевич. – ДР 0116U001857. УДК 669.018.28.

69 с.

Підвищення фізико-механічних властивостей литих деталей із сталей марок 110Г13Л та 35ГЛ досягається унаслідок удосконалення структурної, хімічної та фізичної неоднорідності сплавів під дією електричного струму на розплав при його кристалізації у ливарній формі. Обробка зазначених розплавів струмом дозволяє збільшити: межу міцності на 9%, ударну в'язкість - на 21%, твердість - на 6%, а також суттєво зменшити макро- та мікродефекти вилитого. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.19 Різання матеріалів

55.05.19.0407/0218U007240

Розробка технічних засобів наскрізного проектування, виготовлення і керування технологічним, маніпулюючим та верстатним обладнанням каркасних просторових композитних конструкцій: Заклучний звіт /Херсонський національний технічний університет; Керівник Дмитрів Дмитро Олексійович. – ДР 0117U004296. УДК 621.9.

234 с.

Створено високоефективні моделі і промислові зразки каркасних компонок багатofункціонального обладнання, методи розрахунку їх очікуваних технічних характеристик та впровадження у промисловість. Адаптовано програму керування згідно кінематичної структури і одночасне виконання аналізу жорсткісних та динамічних характеристик технологічної системи. Створено математичну модель на основі векторних рівнянь швидкостей та прискорень і їх параметричного розв'язку як робочих органів, так і усіх ланок механізмів паралельної структури, яку покладено в нову програму TAngle для програмного керування розширеними функціями технологічного обладнання. Запропоновано підходи для розширення областей застосування каркасних компонок для обробки складнопрофільних поверхонь тиском шляхом обкатування роликотом та отримання трубчастих виробів з профільованою внутрішньою поверхнею.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів

55.05.19.0408/0218U006957

Динаміка, міцність та механічні процеси машин і апаратів технологічного обладнання: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Виноградов Борис Володимирович. – ДР 0116U001730. УДК 621.926.

47 с.

Об'єкт дослідження - механічні системи приводів барабаних млинів, траверси гідравлічних пресів. Мета роботи – вдосконалення існуючих методик розрахунку на міцність та надійність механічних систем технологічного обладнання для подрібнення матеріалів, зокрема барабаних млинів та відцентрових млинів. Методи досліджень – розрахункові. Досліджено нерівномірність розподілу навантаження по ширині зуба відкритої зубчастої передачі барабанного млина при повному контакті зубів, жорсткість зубчастого зачеплення та динамічні процеси у механічній системі привода зубчастої передачі, а також напружений стан у траверсі гідравлічного пресу. Розроблено рекомендації до методики розрахунку динаміки та міцності механічних систем барабаних млинів, які дозволяють визначити дійсні навантаження у зубчастій передачі та валопроводі. Галузь використання результатів роботи: С 28.1 Виробництво машин і устаткування загального призначення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.24 Виробництво неметалічних виробів

55.05.19.0409/0218U006727

Удосконалення засобів пасивного захисту легкоброньованої техніки та особового складу: Заключний звіт /Факультет військової підготовки Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; Керівник Федотов Дмитро Олексійович. – ДР 0117U000309. УДК 666.266.6.

121 с.

Об'єктом дослідження є теоретичне обґрунтування та створення бронестійких склокристалічних матеріалів, експериментальне дослідження їх стійкості до пробиття кулями вогнепальної зброї. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.31 Інструментальне виробництво

55.05.19.0410/0218U007020

Розмірна обробка електричною дугою твердосплавних валків: Заключний звіт /Централь-

ноукраїнський національний технічний університет; Керівник Боков Віктор Михайлович. – ДР 0108U001324. УДК 621.9.048.4.

129 с.

Запропоновано новий спосіб високопродуктивної електродугової обробки (РОД) двох однакових плоских поверхонь в деталях з важкооброблюваних матеріалів в біполярному режимі без традиційного застосування електрода-інструмента, який у порівнянні з способом РОД з застосуванням електрода-інструмента, забезпечує підвищення продуктивності обробки на 230%. Показано, що при переході від уніполярної РОД твердого сплаву ВК-15 графітовим електродом-інструментом до біполярної РОД двох зразків з цього сплаву видно збільшення теплової енергії катодної області за рахунок енергії стовпа дуги, яка може призвести теплову енергію анодної області і визвати інверсію, зміну напрямлення переважаючої електричної ерозії. Це збільшення теплової енергії катодної області дуги пояснює збільшення продуктивності біполярної РОД двох зразків з твердого сплаву ВК-15 в порівнянні з уніполярною. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.33 Гірниче машинобудування

55.05.19.0411/0218U006835

Підвищення ефективності застосування природних ресурсів: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Кравченко В. П. – ДР 0113U007796. УДК 621.928; 523.527; 621.039; 662.995; 620.92:644.62.

285 с.

Розроблено методику визначення потужності СЕУ для відомого значення потужності теплокористувача і отримано оптимальне значення коефіцієнта заміщення від СЕУ. Уточнено методику техніко-економічного обґрунтування для СЕУ за рахунок врахування екологічної складової приведених витрат, що забезпечує отримання більш прийнятних значень техніко-економічних показників СЕУ і їх більш широке застосування. Запропоновано комбіновану систему очищення полідисперсних потоків, яка підвищує ефективність очищення газу у стандартних уловлюючих апаратах. Розроблено методику розрахунку системи, яка дозволяє її проектувати для умов конкретного виробництва і оцінювати ефективність очищення. Виявлено статистично значимі зміни максимального стоку в басейнах річок. Оцінено зміни складової екологічної безпеки пов'язаної з виникненням повеней.

55.05.19.0412/0218U006919

Дослідження надійності та підвищення технічного рівня складних технічних систем технологічного обладнання гірничозбагачувальних комбінатів: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Рудь Юрій Савелійович. – ДР 0116U001787. УДК 622.23.05–026.5.

70 с.

Розроблено метод формального опису структури складних технологічних систем. Виконано аналіз пристроїв кондиціонування повітря на основі вихрової труби стосовно кабін управління підземних гірничих машин і приміщень металургійних підприємств. Проведено аналіз робочих процесів пневматичних перфораторів. Вибрано напрям робіт по створенню вертикально-осьового та горизонтально-осьового вітродвигунів. Запропонована методика перевірок стійкості підпірних стін. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.05.19.0413/0218U007189

Обґрунтування застосування мобільних дробильно-сортувальних радіометричних комплексів в умовах залізородних кар'єрів Кривбасу: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Азарян Володимир Альбертович. – ДР 0116U001808. УДК 621.926/927:622.271.44 с.

Запропонований варіант мобільного дробильно-сортувального радіометричного комплексу є синергією мобільного дробильного комплексу і радіометричного сепаратора та може використовуватися як складова технології управління якістю рудопотоків. Технологічною перевагою мобільного дробильно-сортувального радіометричного комплексу в порівнянні зі стаціонарними комплексами є його мобільність, яка дозволяє йому переміщуватися слідом за посуванням видобутого забою, постійно перебуваючи в призабойній зоні. Економічний ефект від застосування МД-СРК полягає в зниженні собівартості збагачення на 1,0-1,5 % внаслідок отримання додаткового обсягу концентрату при стабілізації якості вхідної руди збагачувального процесу в заданому діапазоні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.05.19.0414/0218U006550

Послуги з авторського нагляду, управління, інформаційного та технічного обслуговування системи автоматичної електронної системи голосування (АЕСГ/М "Вибір ЗМ") у міжсесійний період та в період проведення сесій Одеської обласної ради: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Глауберман Михайло Абович. – ДР 0117U006834. УДК 621.577;620.92.

10 с.

Виконана робота забезпечує задовільний технічний стан та підтримку функціональної спроможності автоматичної електронної системи голосування у міжсесійний період та під час проведення сесій Одеської обласної ради.

55.05.19.0415/0218U006822

Створення дослідного зразка насосу плунжерного НП40-3: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0117U006334. УДК 629.7.064.

5 с.

Насос плунжерний призначений для подачі робочої рідини в гідросистему об'єкта і є основним джерелом живлення гідросистеми. Насос плунжерний є насосом аксіально-плунжерного типу постійної продуктивності. Насос складається з насоса постійної подачі, насоса підживлення, ущільнення валу. Маса насоса без робочої рідини і транспортувальних заглушок не більше 2,2 кг. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0416/0218U007190

Визначення аеродинамічних параметрів вентиляційних систем, встановлених на об'єкті :ПрАТ "ХайдельбергЦемент Україна": Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Голишев Олександр Маркович. – ДР 0118U000379. УДК 621.63:666.94.

36 с.

За результатами вимірювань підтверджується відповідність фактичних витрат повітря проектним витратам з

допустимим відхиленням. Усунено невідповідність проектним витратам, що дозволило зменшити витрату повітря на 7-13%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.41 Локомотивобудування і вагонобудування

55.05.19.0417/0218U006811

Підвищення ефективності систем контролю витрат дизельного палива тепловозами в експлуатації: Заклучний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Тартаковський Едуард Давидович. – ДР 0117U003484. УДК 629.424:681.3.08.

107 с.

Робота присвячена розробленню методів підвищення точності контролю використання нафтопродуктів. Уточнено методіку обліку реальної кількості нафтопродуктів за їх наявності на базах палива, обліку кількості палива у стикових елементах системи паливовикористання (у процесі екіпірування), розглянуто алгоритмічні методи підвищення точності вимірювань. Удосконалено конструкцію датчиків, які проводять заміри в системі контролю витрати палива. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0418/0218U006812

Підвищення надійності пуску тепловозів за допомогою декомпресора дизельних двигунів: Заклучний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Анацький Олександр Олександрович. – ДР 0117U003483. УДК 629.4.063.2.40 с.

Пропонується під час модернізації пускових та регульовальних систем тепловозів встановлювати декомпресор, що дасть змогу зменшити насосні втрати в циліндрах. Що тягне за собою зменшення витрати палива та збільшення економічності роботи двигуна, а також підвищить надійність акумуляторних батарей, та призведе до зменшення зносу колінчастого валу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0419/0218U006813

Удосконалення системи технічного обслуговування паливної системи та паливної апаратури дизелів тепловозів: Заклучний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Аулін Дмитро Олександрович. – ДР 0117U003485. УДК 629.424.3.621.436-61.

39 с.

Досліджено вплив вуглецевих відкладень на показники роботи дизельних двигунів тепловозів. На основі аналізу механізмів утворення та накопичення вуглецевих відкладень на деталях та елементах систем дизеля розроблена технологія безрозбірного очищення паливної системи, паливної апаратури та циліндро-поршневої групи тепловозних дизелів з використанням спеціальної миючої рідини. Зроблено висновок про можливість внесення змін до технології обслуговування та збільшення міжремонтних пробігів тепловозів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.42 Двигунобудування

55.05.19.0420/0218U006670

Порівняльні моторні випробування двигуна МЕМЗ-307.1 при роботі на бензині А-95 та зрідженому нафтовому газі пропан-бутан різного складу: Заклучний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Левтеров Антон Михайлович. – ДР 0118U003916. УДК 621.433; 621.486.

45 с.

Проведено порівняльні стендові випробування транспортно-автомобільного двигуна з іскровим запалюванням, що працював на штатному паливі, бензині А-95 та зріджених пропан-бутанових композиціях різного складу. Визначено порівняльні циліндрова потужність, економічність, температура та токсичність відпрацьованих газів двигуна на експлуатаційних навантажувальних режимах. Проаналізовано вплив складу пропан-бутанової суміші та налаштування регульованих параметрів двигуна на його експлуатаційні показники. Сформульовано рекомендації замовнику щодо раціонального застосування результатів дослідження для обрання оптимального складу пропан-бутанової композиції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0421/0218U006819

Створення дослідного зразка насоса-регулятора НР2000С: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0114U002771. УДК 621.45.043.

5 с.

Мета виконання розробки - створення насоса-регулятора НР2000С функціонально аналогічного агрегату НР-2000 і забезпечуючого необхідні ресурсні показники при роботі на паливах відповідно до "Переліку зарубіжних паливно-мастильних матеріалів, рекомендованих до застосування на авіатехніці вітчизняного виробництва, 8 видання, РТМ Ц2-2009, ЦІАМ", у тому числі і на паливах з низькими змащувальними властивостями (типу Jet A-14 іранського виробництва). НР2000С повинен вбудовуватися в існуючу сертифіковану і таку, що серійно випускається і експлуатується, систему САУ-2000 автоматичного управління, контролю і діагностики двигуна ТВЗ 117ВМА СБМ1, що складається з РЭД-2000 (електронного регулятора), РТ-2000 (регулятора паливного) і НР (насоса-регулятора). Качаючий вузол насоса-регулятора НР2000С має бути шестерінчастого типу. Призначення агрегату - подання дозованого палива до колекторів форсунок двигуна, а також управління положенням КПП (клапана перепускання повітря) і РНА (регулятора направляючих апаратів). Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0422/0218U006823

Створення дослідного зразка електродвигуна ДВ-10: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0117U006343. УДК 621.313.333.

5 с.

Електродвигун ДВ-10 призначений для електромеханізму РМ132. Кріплення до виробу – фланцеве з допомогою гвинтів. Напряга рушення електродвигуна на холостому ході – не більше 15 В. При перевищенні напруги живлення понад 39 В відбувається відключення електродвигуна. Живлення ДВ-10 здійснюватися від двопровідної мережі постійного струму номінальною напругою 27 В. Охолодження електродвигуна – природне, робоче положення у виробі – довільне. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0423/0218U006828

Розробка і виготовлення насоса-дозатора НД450СТ для двигуна АИ-450С: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Шарабан Юрій Володимирович. – ДР 0113U003888. УДК 621.45.043.

5 с.

Метою розробки є створення гідромеханічної частини системи автоматичного управління (ГМЧ САУ) двигуна АИ-450С. ГМЧ САУ двигуна АИ-450С повинна забезпечувати виконання наступних функцій: - підвищення тиску палива в підкачуючому ступені насоса-дозатора; - підвищення тиску палива в основному ступені насоса-дозатора; - фільтрацію палива, що підводиться до основного ступеня насоса-дозатора; - видачу сигналу про засмічення паливного фільтру; - перепускання палива повз паливного фільтру при його засміченні; - управління подачею палива до пускових форсунок; - управління подачею палива до форсунок; - управління витратою палива через форсунки по командах електронного регулятора на наступних режимах роботи двигуна: /- запуск; - режими, що встановилися; - змінні режими; - холодна прокрутка; - невірний запуск; - консервація; - розконсервація;/ - обмеження мінімальної витрати палива; - обмеження максимальної витрати палива; - видачу сигналу про положення дозуючого елемента; - перехід на резервну систему автоматичного управління витратою палива через форсунки (насос-дозатор); - підтримку витрати палива через форсунки по командах насоса-дозатора залежно від положення важеля завдання витрати палива; - корекцію витрати палива через форсунки; - зміну витрати палива через форсунки при переміщенні важеля завдання витрати палива за тимчасовим законом; - виключення двигуна. ГМЧ САУ повинна мати модульну конструкцію, яка дозволяє змінювати об'єм виконуваних функцій і відновлювати працездатність заміною окремих модулів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.45 Суднобудування

55.05.19.0424/0218U006930

Удосконалення конструкції та технології побудови композитного безнабірного понто-ну доку: Заклучний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Щедролов Олександр Вікторович. – ДР 0118U004145. УДК 629.5.081.326.

41 с.

Об'єкт дослідження - конструкція залізобетонного понто-ну композитного плавучого доку. Мета дослідження - зменшення витрат на матеріали та зниження трудомісткості побудови доків шляхом зменшення кількості набору у понтоні доку. Методи дослідження - розрахунковий аналіз виконувався на основі методу скінчених елементів. В розрахунковому комплексі прийнята одна з різновидів методу кінцевих елементів - метод переміщень. Розроблено конструкцію та технологію побудови композитного безнабірного понто-ну доку. Встановлення поперечних переборок між внутрішніми бортами через 4 шпаци, тобто через 3 метри, а в бетонних баштах відсутність шпангоутів, флорів та бімсів дозволяє зменшити кількість матеріалів, а також знизити трудомісткість побудови доку. Проведено дослідження напружено-деформованого стану залізобетонних плит понтона композитного дока зі зменшеною кількістю набору у понтоні доку. При розрахунках згину плит сталель-палуби і днища понтона використана більш уточнена розрахункова схема, яка враховує роботу арматури обох напрямків, що дозволяє більш точно оцінити міцність конструкції і надати рекомендації щодо їх проектування з точки зору матеріалоемності і оптимального розміру. Упровадження розробленої конструкції та технології побудови композитного безнабірного понто-ну доку дозволяє розширити технологічні можливості побудови доків. Враховуючи що конструкція бетонних перекриттів сприймає в декілька разів більший момент спротиву ніж сталь можна збільшити проліт перекриття і рідше розставляти опори-перебірки. Внаслідок цього зменшуються витрати на матеріали та знижуються трудомісткість

робіт при побудові доку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.47 Авіабудування

55.05.19.0425/0218U006791

Методологічні основи розроблення безпілотної авіаційної техніки на прикладі мультикоптерів: Заключний звіт /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"; Керівник Крицький Дмитро Миколайович. – ДР 0116U005518. УДК 629.7.014-519; 658.012.23.

138 с.

Для раціональної організації процесу керування під час польоту групою мультикоптерів розроблено концептуальну модель керування мультикоптером за допомогою нейронної мережі. Розвинуто систему принципів побудови мультикоптеру з урахуванням його поведінки та впровадження систем аналізу вхідного відео потоку. Розроблено агентну модель поведінки мультикоптера, яка може здійснювати керування групою безпілотної авіаційної техніки. Розроблено модель управління кількістю обертів з використанням крокового двигуна на основі ПІД-регулювання. Для вдосконалення моделі мультикоптеру, що розробляється, проаналізовано з використанням пакетів САD/САM/САE структуру традиційних мультикоптерів та порівняно їх з моделлю мультикоптеру, що розробляється. Сформовано показники та індикатори успішної реалізації проекту створення та експлуатації БАТ. Проаналізовано існуючі системи навігації та планування маршруту БАТ. Виконано моделювання польоту для моделі мультикоптеру. Розроблено алгоритми автономної роботи та передачі інформації в системах з різного роду перешкодами. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.05.19.0426/0218U007242

Моделі та методи управління проектами територіального розвитку в умовах турбулентності зовнішнього оточення: Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Журавка Андрій Вікторович. – ДР 0116U003672. УДК 65.012.226.

240 с.

Об'єктом дослідження є процеси управління змістом та інформаційними зв'язками проекту редевелопменту у динамічному оточенні. Метою роботи є підвищення ефективності управління проектом редевелопменту шляхом розробки моделей, методів та інформаційної технології визначення оптимального функціонального призначення продукту проекту редевелопменту. Предметом дослідження є моделі та методи визначення оптимального функціонального призначення продукту проекту редевелопменту. Методи дослідження. Теоретичну основу наукового дослідження становлять положення теорії проектного менеджменту. Розробку моделі елементів турбулентного оточення проекту редевелопменту в процесі взаємодії з проектом редевелопменту та моделі множини досяжності функціональних призначень проведено із застосуванням теорії графів. З використанням теорії корисності побудовано динамічну функцію корисності інвестора як складової дискретної оптимізаційної задачі вибору оптимального функціонального призначення в чіткій постановці. Методи системного аналізу застосовано при аналізі множини типів функціонального призначення об'єкту нерухомості. Методи експертних оцінок (метод інтерв'ювання) застосовано при удосконаленні методу оцінки впливу елементів динамічного оточення на проект редевелопменту. Математичний апарат теорії нечітких множин і нечіткої логіки використано при розробці методу визначення функціонального призна-

чення продукту проекту редевелопменту (ФППР) в умовах нечітких вхідних даних. На основі результатів виконаних досліджень поставлена й вирішена актуальна науково-прикладна задача розробка моделей та методів управління змістом проекту редевелопменту з урахуванням інтересів стейкхолдерів шляхом багатокритеріального вибору оптимального функціонального призначення продукту проекту редевелопменту. На підставі проведених досліджень і практичної реалізації представлених методів розроблено методичне та програмне забезпечення, що впроваджено у діяльність ОДВ "Житлобуд - 2" міста Харкова, а також в навчальний процес Харківського національного університету будівництва та архітектури.

55.05.19.0427/0218U007791

Автономна бортова система безпілотної літального апарату для розпізнавання і визначення координат об'єктів на місцевості:

Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Москаленко В'ячеслав Васильович. – ДР 0118U006045. УДК 629.7.05:004.93.

67 с.

Об'єкт дослідження - процес автономної ідентифікації об'єктів на місцевості безпілотним літальним апаратом. Мета роботи - підвищення ефективності бортової системи безпілотної літального апарату для розпізнавання та локалізації об'єктів інтересу на місцевості за умов інформаційних та ресурсних обмежень. Методи дослідження - методи технології нейронних мереж, розрідженого кодування та інформаційно-екстремальної інтелектуальної технології оцінки ефективності моделей аналізу даних. Виконано аналіз об'єкту та обґрунтування напрямку дослідження, сформовано формалізовану постановку задач. Було розроблено моделі аналізу даних, алгоритми машинного навчання та комплексний критерій функціональної ефективності системи ідентифікації об'єктів на місцевості. Вперше запропоновано алгоритм попереднього навчання ієрархічного екстрактора ознакового опису і його тонкої настройки на основі модифікації зростаючого нейронного газу та метаевристичного пошукового алгоритму. Результати, отримані в роботі, можуть бути використані для підвищення ефективності загальної системи збору інформації та прийняття рішень, а також в аграрному господарстві.

55.49 Космічна техніка і ракетобудування

55.05.19.0428/0218U006699

Динаміка та міцність елементів ракетних конструкцій при нестационарних температурних і силових навантаженнях: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Шульженко Микола Григорович. – ДР 0117U003600. УДК 629.76/78.001.63; 539.3:534.1;.

44 с.

Побудовано методики розрахунку, що використовують тривимірні та осесиметричні схеми методу скінчених елементів, схеми прямого інтегрування рівнянь динаміки й нестационарної теплопровідності. Розроблено моделі та виконано дослідження динамічного та нестационарного термомеханічного стану опори, циліндра, штока, корпусу обтічника в різних фазах роботи системи відділення обтічника ракети. Приведено оцінку динамічної та статичної міцності найбільш навантажених металевих й склопластикових елементів. Галузь застосування результатів - ДП "КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля". Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0429/0218U006910

Наноструктуровані скло-керамічні середовища для високонадійних оптоелектронних та сенсорних застосувань: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Клим Галина Іванівна. – ДР 0116U004411. УДК 629.76/.78:620.22; 539.216; 539.22; 538.91.405; 548; 620.18.

270 с.

Розширено номенклатуру модифікованих халькогенідних стекло, скло-кераміки та оксидної кераміки. Відібрано найбільш стійкі до фізичного старіння та прийнятні для наноструктурної модифікації склади скло-кераміки. Наведено рекомендації щодо імплементації скло-керамік в складові компоненти інтелектуальних інформаційно-вимірювальних. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.05.19.0430/0218U007044

Розробка технічного проекту " Платформа геостационарного супутника зв'язку. Пояснювальна записка. Частина 5. Книга 3 Комплекс сервісних блоків і КПА":

Заключний звіт /Товариство с обмеженою відповідальністю "Науково-виробниче підприємство "Хартрон-ЮКОМ"; Керівник Єфименко Микола Володимирович. – ДР 0118U000997. УДК 629.783:550.

3 с.

Метою технічного проекту є створення комплексу сервісних блоків (КСБ) системи електропостачання геостационарної платформи і його контрольно-перевірочної апаратури (КПА). Технічний проект містить: опис принципів побудови і резервування КСБ і КПА, аналіз і вибір елементної бази, опис побудови програмного забезпечення КСБ і КПА, розрахунки - маси, теплової, споживаної потужності, показників надійності КСБ, опис конструкції КСБ і КПА, техніко-економічні показники створення і експериментального відпрацювання КСБ і КПА. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.53 Будівельне і дорожнє машинобудування

55.05.19.0431/0218U007154

Розроблення системи термозахисту будівлі з використанням ґрунтових теплоізоляційних конструкцій: Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики НАН України; Керівник Басок Борис Іванович. – ДР 0117U006855. УДК 699.86.

164 с.

Розроблено систему теплової завіси фасадних стін та даху будинку пасивного типу (площею до 306 м²) з горизонтальними ґрунтово-повітряними теплообмінниками об'ємного насипного типу. В результаті теплофізичного моделювання аеродинаміки руху повітря в об'ємному насипному горизонтальному повітряно-ґрунтовому теплообміннику та зазори теплової завіси фасадної стіни будинку було встановлено, що при підігріві повітря теплотою ґрунту можна організувати природну самоплинну циркуляцію повітря та відмовитись від використання пристроїв, що споживають електричну енергію. Одночасно наявність повітряно-ґрунтового теплообмінника зменшує температурний перепад в стіні і відповідно втрату теплоти. Теплообмінники ґрунт-повітря дають можливість нагріти повітря на 2-8 градусів Цельсія в залежності від температури навколишнього середовища та стану термозабуреного ґрунтового масиву. Проведені дослідження по впливу ряду факторів, на температуру повітря на виході із ґрунтового теплообмінника, а також залежність швидкості повітря в ґрунтовому теплообміннику від висоти

міжшарового прошарку. Найбільш впливовим фактором на температуру на виході із повітряно-ґрунтового теплообмінника є температура і стан ґрунту, що його оточує. Розроблено програму розрахунку сонячного випромінювання на поверхні Землі відповідно до моделей випромінювання зі спеціальним програмним кодом на мові Python, що дозволяє розрахувати інтенсивність і енергію сонячного випромінювання в довільний момент часу для довільно орієнтованої приймальної поверхні. Складено методичку теплофізичного розрахунку системи теплової завіси фасадних стін. Проведені експериментальні дослідження теплообмінних процесів при проходженні атмосферного повітря через теплообмінник ґрунт - повітря при різних режимах експлуатації. Валідація методички теплофізичного моделювання ґрунтових теплообмінників з вентиляційним прошарком фасадної стіни за допомогою експериментальних даних, які були отримані на встановленому об'єкті встановила правомірність розробленої методички. Використовуючи методичку теплофізичного моделювання ґрунтових теплообмінників з вентиляційним прошарком фасадної стіни і експериментальні дані розроблено методичку розрахунку термічного опору огорожувальних конструкцій шляхом використання теплової завіси фасадних стін і даху за різних кліматичних умов і стану ґрунту та рекомендації щодо обґрунтування можливості використання такої методички при проектуванні типових систем термозахисту будівель на основі ґрунтових теплообмінників з використання природної теплоти ґрунту. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.65 Машинобудування для торгівлі і громадського харчування

55.05.19.0432/0218U006564

Розробка методів автоматизованого планування технічного обслуговування і ремонту механічного обладнання: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Пікільняк Андрій Валерійович. – ДР 0116U001806. УДК 627.715.85-049.3.

58 с.

Робота присвячена розробці заходів щодо автоматизації планування, технічного обслуговування і ремонту механічного обладнання. Об'єктом досліджень є методи автоматизації планування, технічного обслуговування і ремонту механічного обладнання. Метою роботи є збільшення ресурсу агрегатів гірничих машин на 10..15%, зниження виробничих витрат на виготовлення та капітальний ремонт обладнання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.05.19.0433/0218U006808

Дослідження і розробка технології низькокалорійної кулінарної продукції з використанням мікропартикуляту концентрованих сироваткових білків: Заклучний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Тележенко Любов Миколаївна. – ДР 0115U001171. УДК [641.5-027.3:612.395.5-022.45]:637.344.

40 с.

Представлено основні напрямки використання нетрадиційної сировини для ресторанного господарства сировини з метою корегування режимів харчування у бік зниження масової частки жиру в технологіях приготування соусів. Інформаційний пошук було використано як метод дослідження стану проблеми, а технологію реалізовували методом мікропартикуляції. Наведено способи виробництва модифікованих концентратів сироваткових білків. Обґрунтована доцільність застосування підходу відмінного від існуючих щодо виробництва білкового концентрату та розроблена техно-

логія отримання мікропартикуляту як імітатора жиру шляхом термокислотної коагуляції. Розроблено технологію виробництва мікропартикуляту, з метою додавання його, як імітатора жиру, в рецептури приготування соусів типу (майонез) та іншої кулінарної продукції. Створення нових імітаторів жиру та білкових систем є одним із трендів сучасного харчування. На основі аналізу існуючих технологій та експериментальних даних показано, що мікропартикулят сироваткових білків може бути використано як збагачувач харчових продуктів та імітатор жиру.

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.33 Ядерні реактори

58.05.19.0434/0218U006468

Вдосконалення плазмових методів модифікації поверхонь на основі комбінованих дугових і височастотних джерел плазми: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Таран Валерій Семенович. – ДР 0116U005227. УДК 621.039.53.

73 с.

Відпрацьовані методи нанесення тонких покриттів на металічні та діелектричні підкладки при низькій температурі (до 200°C) осадження дуговими джерелами з асистованим височастотним (частота генератора 5 МГц) магнітним полем. Нанесення покриттів проводилося на установці "Булат-6" з застосуванням дугового джерела плазми, електростатичного фільтра "відкритої архітектури", ВЧ потенціалом на підложці і контролем технологічного процесу. Відпрацьовано наступні технології: - Нанесені покриття TiN з підшаром Ti на ріжучий інструмент для дроблення горіхів в кондитерському виробництві, виготовлений з холоднокатаної тонколистової сталі 65Г (вітчизняного виробництва) і 20X13 (зарубіжного). Проведено оцінку основних фізико-механічних характеристик зразків з покриттям із застосуванням растрового електронного мікроскопа JEOL JSM-6390LV, мікроскопа МІИ-4-0, "Nanoindentor G200" з алмазною пірамідкою Берковича і мікрорентгеноспектрального аналізу. - Методом вакуумно-дугового напилення з асистуючим ВЧ зміщенням і фільтрацією плазмового потоку, проведена металізація детекторів іонізуючих випромінювань на основі р-CVD алмазів з двошаровими контактами Ст/нержавіюча сталь з метою зменшення крапельної складової. Досліджені ВАХ та детектуючі характеристики. - Проведена модифікація поверхні гнучкого медичного поліуретану за допомогою біосумісних нанопокриттів, отриманих вакуумно-дуговим засобом з асистуючим ВЧ-полем при низькій температурі

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.14 Проектування і конструювання приладів

59.05.19.0435/0218U007263

Розробка системи вимірювального контролю концентрації метану та пилу для визначення меж вибуховості рудничної атмосфери шахт:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Зорі Анатолій Анатолійович. – ДР 0117U000638.

УДК 543.42 : 621.384.3 : 622.412.

140 с.

Об'єкт дослідження - процеси, що протікають у вимірювальних каналах концентрації метану та пилу в умовах рудничної атмосфери вугільних шахт. Мета роботи - підвищення ефективності систем аерогазового захисту проми-

слових підприємств завдяки впровадженню вимірювального контролю концентрації та дисперсності пилу, концентрації метану й меж вибуховості пило-метано-повітряної суміші. Методи дослідження засновані на фундаментальних положеннях теорії інформаційно-вимірювальних систем, теорії вірогідності та математичної статистики, теорії випадкових процесів, теорії планування наукового експерименту, комп'ютерного моделювання. Результати та їх новизна: Удосконалено модель визначення нижньої межі вибуховості пилогазової суміші, що ґрунтується на законі Ле-Шательє та емпіричних залежностях, яка, на відміну від існуючих, враховує зміни комплексу дестабілізуючих факторів, що дозволить підвищити точність визначення критичних меж вибуховості пилогазової суміші. Уперше запропоновано та реалізовано структурно-алгоритмічну організацію інформаційно-вимірювальних систем концентрації метану та пилу, яка, на відміну від існуючих, заснована на вимірювальному контролі параметрів і факторів, які визначають нижню межу вибуховості рудничної атмосфери на початкових стадіях, що дозволить збільшити вірогідність виявлення вибухонебезпечних ситуацій та забезпечити підвищення рівня аерогазового захисту шахт.

59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань

59.05.19.0436/0218U006888

Наноструктуровані та полікристалічні РЗМ-вмісні матеріали для скінтіляторів, сенсорів та енергоощадних технологій: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Шпотюк Ярослав Олегович. – ДР 0116U008069. УДК 535.372, 535-15.

206 с.

Метою роботи є цілеспрямована зміна характеристик та властивостей сенсорних матеріалів і пристроїв на їх основі, яка включає в себе: встановлення взаємозв'язків між умовами отримання, дефектною структурою і особливостями спектрально-люмінесцентних характеристик у наноб'єктах на основі оксидів галатів та вольфраматів; отримання високоефективних фотонних середовищ на основі халькогенідів; РЗМ-вмісних купратів та манганатів, а також модифікація їхніх кристалічних структур шляхом часткових заміщень атомів; матеріалів анодів літійових і металогідридних акумуляторів для досягнення вищих питомих характеристик, нижчої вартості і вищої цикльованості порівняно з застосованими в промисловості. Методи дослідження - синтез експериментальних зразків, рентгенофазовий, рентгеноструктурний, мікроструктурний, локальний рентгеноспектральний, спектрально-люмінесцентний аналіз, електрохімічне гідрування, диференціальна скануюча калориметрія, спектроскопія глибоких рівнів. Підбрано та оптимізовано умови синтезу складних купратів та манганатів методом твердофазної реакції з метою отримання якісних полікристалічних зразків. Синтезовано та підтверджено кристалічну структуру, встановлено фазовий склад серій зразків MgGa₂O₄, MgGa₂O₄:Mn, MgGa₂O₄:Mn, Eu, ZnGa₂O₄:Mn, ZnGa₂O₄:Mn, Eu, Mg_{1-x}Zn_xGa₂O₄:Mn та Mg_{1-x}Zn_xGa₂O₄:Mn, Eu. РЕМ та ТЕМ зображення засвідчили гомогенність отриманих зразків та рівномірний розподіл домішок РЗМ у об'ємі кераміки. Показано, що в стеклах системи Gaх(As_{0.40}Se_{0.60})_{100-x} при збільшенні вмісту Ga відбувається збільшення твердості та модулю Юнга. Показано, що в стеклах з вмістом Ga менше 3 ат. %, домінує позитронне захоплення на внутрішніх порожнинах між пірамідальними комплексами AsSe₃/2. Спостерігається збільшення часу життя, пов'язаного з дефектами, від 0,360 до 0,382 нс. Вивчено взаємодію компонентів у системах SrO-R₂O₃-MnO, Ва-Mn-

O, R-Mn-O, BaO-Tb₂O₃-CuO, Ce-Zr-Sb, Gd-Zr-Sb. Синтезовано нові сполуки (Sr,R)FeO₃ (R = Tb, Ho, Er) зі структурою перовскіту. Синтезовано і досліджено інтерметалічні фази, які можуть бути використані у літєвих і металогібридних акумуляторах. Досліджено їхню електрохімічну поведінку у ролі анодних матеріалів. Виявлений значний позитивний вплив легування Sn на заряд-розрядні характеристики.

59.41 Прилади для вимірювання оптичних і світлотехнічних величин і характеристик

59.05.19.0437/0218U007179

Розробка та підготовка до серійного виробництва бездротових мереж "розумних" мультисенсорів та біосенсорних приладів для експрес-діагностики стану виноградних і плодоягідних культур та контролю процесу виробництва вина. Розділ 1. Розробка та підготовка до серійного виробництва бездротових мереж "розумних" мультисенсорів та біосенсорних приладів: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ; Керівник Романов Володимир Олександрович. – ДР 0118U000961. УДК 681.7.08: 535.3; 681.7.08:535.23; 004.387: 621.3.087.92.

51 с.

Метою роботи є розробка та підготовка до серійного виробництва бездротових мереж "розумних" мультисенсорів та біосенсорних приладів для експрес-діагностики стану виноградних і плодоягідних культур та контролю процесу виробництва вина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.43 Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань

59.05.19.0438/0218U006886

Детектор гамма-випромінювання на основі ксенону високого тиску: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Воеводін Віктор Миколайович. – ДР 0116U006971. УДК 539.1.074.2.

36 с.

У ННЦ ХФТІ проведено роботу по створенню нової для України, та передової в глобальному масштабі, технології спектрометричних детекторів на основі стисненого ксенону (high-pressure Xe - HPXe) для використання в різних областях застосування, таких як моніторинг роботи паливних збірок та радіаційного фону на АЕС, екологічні застосування, нерозповсюдження ядерних матеріалів, геологічна розвідка. Робота передається за кордон за договірною ціною.

59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів

59.05.19.0439/0218U006482

Розробка та виготовлення експериментальних зразків сенсорного оптоелектронного газоаналізатора-течощукача витоків гептилу, амліу, амоніаку крізь з'єднання порожнистих конструкцій: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Манорик Петро Андрійович. – ДР 0117U004650. УДК 62-213.2.3.

194 с.

Розроблені джерела мікропотоків амоніаку і гідрозину. Здійснена калібрування таких джерел за величинами мікропотоків амоніаку і гідрозину. За допомогою таких джерел

одержано калібровані газові суміші з різним вмістом амоніаку і гідрозину для атестації сенсорного оптоелектронного течешукача. Робота передається за кордон за договірною ціною.

60 ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА

60.31 Репрографія

60.05.19.0440/0218U006501

Розроблення рекомендацій щодо впровадження результатів досліджень матеріалів міжнародних стандартів для відповідності науково-технічної продукції страхового фонду документації вимогам міжнародної та європейської системи технічного регулювання: Заключний звіт /Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії; Керівник Кривулькін Ігор Михайлович. – ДР 0116U003607. УДК 778.14: 006.05.

146 с.

Об'єкт дослідження - матеріали міжнародних стандартів, що розробляють міжнародні технічні комітети зі стандартизації. Мета роботи - розроблення Рекомендацій для відповідності науково-технічної продукції СФД у таких сферах, як: мікрографія, управління документообігом, інформація та документація, фотографія та графічні технології, зображувальні матеріали, безпека, - вимогам міжнародної та європейської системи технічного регулювання. Метод дослідження - аналіз, узагальнення та систематизація матеріалів міжнародних стандартів. Новизна роботи полягає в отриманні нових знань за результатами проведення досліджень та аналізу матеріалів міжнародних стандартів і використання їх у науковій та науково-технічній діяльності сфери СФД, покращенні якості науково-технічної продукції. Ефективність результатів роботи ґрунтується на отриманні позитивного науково-технічного ефекту, який полягає в гармонізації нормативної бази державної системи СФД у частині відповідності матеріалам міжнародних стандартів та підвищенні рівня науково-технічної продукції сфери СФД. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.05.19.0441/0218U006737

Розробка комплексних заходів по очищенню та знезараженню питної води: Заключний звіт /ДВНЗ "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Пасенко Олександр Олександрович. – ДР 0116U006895. УДК 621.357:533; 661.8+66.067.8.081.3.

175 с.

Об'єкт досліджень - сорбенти на основі гідроксиду цирконію, модифіковане активоване вугілля, фільтри та питна вода після очищення та знезараження. Мета роботи - відпрацювання технологічних процесів виготовлення систем очищення та знезараження води, визначення їх фізико-хімічних властивостей та видача рекомендацій по їх подальшому впровадженню в різних галузях. Методи досліджень - теоретичні, аналітичні, інструментальні. Відпрацьовано основні технологічні процеси та надано рекомендації щодо: технологічної та технічної організації комплексних заходів по очищенню та знезараженню води системою "MeO(OH)_nAg₀ дезинфікуючий фільтр"; впровадження комплексних заходів по очищенню та знезараженню води в різних галузях. Одержано оксиген- та хлорвмісні розчини під дією контактної не-

рівноважної плазми (КНП). Відпрацьовано методики одержання оксиген- та хлорвмісного розчину під дією КНП, а також просочених ним дезинфікуючих фільтрів. Здійснено моделювання стадії вивільнення іонів з наночасток срібла при знезараженні питної води. Розроблено: технологію отримання матеріалів для очищення та знезараження води системою "MeO(OH)nAg0 дезинфікуючий фільтр"; нові технічні рішення, на які подані заявки на отримання охоронних документів України на винахід. Галузь застосування - С 20.59 Виробництво іншої хімічної продукції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.31 Технологія неорганічних речовин і продуктів

61.05.19.0442/0218U007163

Електрохімічний синтез наноструктурованих біметалевих каталітично активних електродів для паливних елементів: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Добровецька Оксана Ярославівна. – ДР 0118U006089. УДК 621.35.

43 с.

Запропоновано перспективний електрохімічний метод одержання наноструктурованих біметалевих частинок Pd-Au за використання імпульсного режиму електролізу у неводному середовищі. Встановлено, що основним фактором впливу на вмісту компонентів в бінарному осаді та розмір частинок є значення катодного потенціалу. Показано динаміку формування біметалевих частинок Pd-Au від утворення кластерів та наночастинок до їх агломерації з утворенням наноструктурних плівок. Одержані біметалеві електроди є ефективними каталізаторами та можуть бути застосовані у паливних елементах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.05.19.0443/0218U007774

Гетерогенні металоксидні каталізатори для очищення стічних вод від органічних сполук: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Астрелін Ігор Михайлович. – ДР 0118U004596. УДК 546.05.

106 с.

Предмет дослідження: фізико-хімічні та сорбційно-фотокаталітичні властивості синтезованих зразків сорбентів-фотокаталізаторів; ефективність фотокаталітичної деструкції органічних політантів різної природи в водних розчинах зразками фотокаталізаторів. Об'єкт дослідження: синтезовані зразки сорбентів-фотокаталізаторів на основі нанорозмірних оксидів металів. Метою проекту є розробка наукових і технологічних основ одержання високоактивних металоксидних наносистем, в тому числі, фотокаталітичних, для екологічно безпечної деструкції органічних сполук, що містяться в стоках різного генезису. Завдання, на вирішення яких спрямовано проект: - критичний аналіз методів синтезу металоксидних сорбентів-фотокаталізаторів та шляхи підвищення їх фотокаталітичної активності; - створення ефективних нанодисперсних сорбентів-фотокаталізаторів на основі оксидів металів та встановлення зв'язку між параметрами їх синтезу та фізико-хімічними та сорбційно-(фото)каталітичними властивостями; - випробування дослідних зразків найефективніших сорбентів-фотокаталізаторів в умовах, наближених до промисловості. Проведення критичного огляду щодо доцільності використання адсорбентів та фотокаталізаторів для вилучення органічних сполук з водних середовищ дозволило обґрунтувати вибір металоксидних систем на основі оксидів

титану, стануму та феруму і підходів до їх синтезу, а також способів збільшення їх адсорбційно-фотокаталітичної активності. Дослідження впливу умов синтезу каталітичних систем на основі нанорозмірних оксидів металів на їх фізико-хімічні властивості дало змогу встановити основні параметри їх синтезу і визначити взаємозв'язок фізико-хімічних характеристик одержуваних металоксидних адсорбційно-каталітичних систем на їх адсорбційно-фотокаталітичну активність. Також, обґрунтовано вибір допантів і визначено вплив способу їх введення та показано, що фізико-хімічні та адсорбційно-фотокаталітичні властивості адсорбентів-каталізаторів істотним чином залежать від типу допанту, їх кількості та способу його введення. Показано, що на адсорбційно-фотокаталітичні властивості впливає величина кількості факторів (фазовий склад, питома площа поверхні, поруватість, співвідношення розміру пор і розміру молекули політанту тощо), причому неоднозначно. В результаті отриманих даних запропоновано технологічні параметри синтезу новітніх металоксидних систем на основі титану та феруму. За результатами досліджень розроблено наукові і технологічні основи одержання високоактивних фотокаталітичних та адсорбційних металоксидних наносистем, що дозволить розробити вітчизняну технологію їх синтезу. Отримання таких новітніх ефективних каталізаторів-адсорбентів на основі нанорозмірних оксидів металів дозволяє створити ефективну технологію водоочищення від органічних сполук різного генезису, що містяться в стоках, яка є технологічною, економічно доцільною та екологічною.

61.35 Технологія виробництва силікатних матеріалів

61.05.19.0444/0218U006615

Загальні закономірності формування властивостей в'язучих речовин із застосування речовин, що містять d-елементи, зокрема відходи гірничорудної промисловості: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Шишкін Олександр Олексійович. – ДР 0116U001781. УДК 666.9.017+622'17.

52 с.

Викладено результати отримання в'язучих речовин із застосуванням речовин, що містять d-елементи, зокрема відходи гірничорудної промисловості. У якості основного компоненту в'язучого використовували портландцемент Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.05.19.0445/0218U006884

Розроблення технології біогенних поверхнево-активних речовин та композиційних біоцидних препаратів для рослинництва: Заключний звіт /Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім.Л.М.Литвиненка НАН України; Керівник Карпенко Олена Володимирівна. – ДР 0116U008879. УДК 661.7;661.16;661.162;579.841.222.

32 с.

проведено польові та дрібно ділянкові випробування комплексних біоцидних препаратів для рослинництва (як регуляторів росту і захисту рослин), а також розроблено рекомендації з практичного застосування створених біоцидних композиційних препаратів у рослинництві та розроблено проект технологічного регламенту одержання біоПАР. Досліджено вплив композиційних препаратів у польових та дрібноділянкових експериментах на ріст таких рослин як редиска сорту "Саксонія", соняшник, гарбуз звичайний.

61.05.19.0446/0218U007429

Новітні змішані кераміки полуторних окси-

дів для твердотільних лазерів із діодною накачкою: Заключний звіт /Інститут монокристалів Національної академії наук України; Керівник Явцький Роман Павлович. – ДР 0118U004763. УДК [666.3-18:546.65]+621.375.826.

59 с.

Досліджено процеси фазоутворення в системі $Y_2O_3-La_2O_3-Yb_2O_3$ на різних стадіях твердофазного синтезу кераміки. Виготовлено оптичну кераміку 5 ат.% $Yb:(Y_1-xLa_x)_2O_3$, яка характеризується високою щільністю, коефіцієнтом оптичного пропускання 81% та демонструє генерацію лазерного випромінювання із диференційною ефективністю 10%. Оптимізовано умови синтезу вихідних порошоків та спікання у вакуумі кераміки $Eu:Lu_2O_3$. Отримано прозору кераміку з коефіцієнтом оптичного пропускання 72% та визначено її люмінесцентні властивості. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.45 Технологія хіміко-фармацевтичних засобів

61.05.19.0447/0218U006946

Розробка технології створення нових інноваційних лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин антигіпертензивної та антиішемічної дії:

Заклучний звіт /Запорізький державний медичний університет; Керівник Гладішев Віталій Валентинович. – ДР 0115U003471. УДК 615.22.015.4.012/.014.

121 с.

На підставі комплексних технологічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, реологічних, мікробіологічних і фармакологічних досліджень вперше науково обґрунтовано й експериментально підтверджено склад і технологію високо-ефективних і стабільних апікаційних м'яких лікарських форм дилтіазему (ректальних супозиторіїв і гелю назального) для кардіологічної практики. Всебічно вивчено фізико-хімічні, технологічні, мікробіологічні та біофармацевтичні властивості розроблених м'яких апікаційних лікарських форм дилтіазему (ректальних супозиторіїв і гелю назального) та запропоновано методики їх стандартизації. Експериментально встановлено специфічну активність і доведено біологічно нешкідливість розроблених апікаційних м'яких лікарських форм дилтіазему для ректального і назального введення. Досліджено умови зберігання, температурний режим, стабільність і терміни придатності розроблених композицій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.05.19.0448/0218U006696

Застосування методів активації для інтенсифікації фізико-хімічних процесів в паливних технологіях: Заклучний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Кравченко Олег Вікторович. – ДР 0113U001620. УДК 665.6/.7.

402 с.

Дослідження фізико-хімічних процесів технологій видобутку, переробки та спалювання вуглеводневих енергоносіїв засновано на інтенсифікації фізико-хімічних перетворень та гідрокрекінгу вуглеводнів. Конструкції пристроїв та режими їх роботи дозволяють створювати екстремальні мікрвихорові та кавітаційні поля, що забезпечують механохімічну та гідрокавітаційну активацію робочих рідин, високий вихід цільових продуктів при невеликих енерговитратах. Для підвищення ефективності використання низькотемпературної ексгергії імпортованого скрапленого газу розроблено тео-

ретичні основи інтенсифікації теплообміну в криогенних системах з фазовими перетвореннями. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.05.19.0449/0218U006740

Вуглеводневі дисперсійні системи та їх вплив на конструкційні матеріали: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Сніжко Любов Олександрівна. – ДР 0114U002801. УДК 665.6.

58 с.

Об'єкт дослідження - нафти українського та казахського походження. Мета роботи – встановити умови колоїдної стабільності вуглеводневих дисперсійних систем у стаціонарних умовах та у потоці. Встановити кінетичні закономірності адгезії відкладень на чистих та окисдованих поверхнях металів. Методи дослідження – розрахункові (термодинамічні та статистичні), експериментальні (основні фізико-хімічні) методи дослідження. Виконано математичне моделювання та отримані рівняння, які зв'язують температуру застигання нафти та співвідношення потенційно твердих компонентів – смол, парафінів та асфальтєнів. Встановлено залежність між вмістом у нафті потенційно твердих компонентів і оптичними властивостями розчинів нафти у різних розчинниках та розроблені рекомендації щодо умов стабільності нафт у сумішах. Встановлені кінетичні закономірності адгезії відкладень на поверхнях металів та знайдена кінетична залежність швидкості формування асфальтосмоло-парафінєвих відкладів від температури застигання нафти. Розроблені нові технічні рішення, на які подані 2 заявки на отримання охоронних документів України на об'єкти права інтелектуальної власності (на винахід). Галузь використання результатів НДР – С 19.20 виробництво продуктів нафтоперероблення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.59 Технологія синтетичних високомолекулярних сполук

61.05.19.0450/0218U006911

Розробка способів синтезу нанокристалів напівпровідникових сполук CIS та PbS і гібридних наноструктур для керування їх випромінюванням: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Токарев Віктор Сергійович. – ДР 0118U000890. УДК 678.7; 678:66.08/.09; 621.315.562.

38 с.

Одержані наноконкомпозитні плівки нанокристалів потрійних та бінарних напівпровідникових сполук в полімерних матрицях різної природи двома методами: 1) *in situ* синтезом напівпровідникових нанокристалів (НК) безпосередньо у полімерній плівці та 2) так званим, "мокрим" (wet) методом синтезу наночастинок у розчинах полімерів, здатних утворювати іонні і координаційні зв'язки з d елементами, з яких в подальшому формували наноконкомпозитні плівки. За результатами спектروفотометрії у видимій області встановлено залежність оптичних характеристик наноконкомпозитних плівок (інтенсивність і положення піків поглинання) від співвідношення катіонів Cu^{2+} , In^{3+} , Zn^{2+} у вихідних розчинах, кількості шарів, природи полімеру. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.61 Технологія пластмас

61.05.19.0451/0218U006909

Створення технології одержання конструкційних дисперсно наповнених полімерних (нано)композитів: Заклучний звіт /Національний

університет "Львівська політехніка"; Керівник Моравський Володимир Степанович. – ДР 0116U004410. УДК 678.5.03. 181 с.

Розроблено основи технології інтеркаляції монтморилоніту полівінілпіролідом та одержання однорідних нанокомпозитів на основі суміші несумісних поліпропілену та поліаміду без використання компатибілізаторів. Встановлено закономірності одержання нанокомпозитів на основі суміші поліпропілен/поліамід з модифікованим за допомогою полівінілпіролідом монтморилонітом. Розроблено основи технології активації та металізації гранульованої та порошкоподібної полімерної сировини. Досліджено умови формування металевго шару за допомогою простого технологічного методу хімічного відновлення іонів металу на активованій полімерній сировині та досліджено властивості металонаповнених композитів на основі полівінілхлоридного пластику. Розроблено методики дослідження ефективності активації порошкоподібної полімерної сировини і кінетики відновлення іонів міді на активованій полімерній сировині в розчинах хімічної металізації. Досліджено склад та структуру мідного покриття. Розроблено принципові технологічні схеми одержання полімерних нанокомпозитів і металізації гранульованої та порошкоподібної полімерної сировини. Робота розповсюджується за довірною ціною.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.29 Текстильна промисловість

64.05.19.0452/0419U001248

Кириченко Олена Василівна. Формування асортименту та комплексне оцінювання якості геотекстильних нетканних матеріалів:

Дис... к.т.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 09.04.2019.

УДК 677.076.4.

142 с.: 23 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 142 назви.

Робота присвячена науковому обґрунтуванню формування асортименту та оцінювання якості геотекстильних нетканних матеріалів для облаштування об'єктів ландшафтної архітектури. В основі досліджень є комплексне оцінювання якості геотекстильних нетканних матеріалів різного волокнистого складу, дослідження їх зносостійкості, виявлення переваг для подальшої оптимізації асортименту і рівня їх якості. Розроблено установку для дослідження водонепроникності текстильних матеріалів, яка дозволяє прогнозувати поведінку геотекстильних нетканних матеріалів у процесі їх експлуатації в об'єктах ландшафтної архітектури. Здійснено комплексне оцінювання рівня якості геотекстильних нетканних матеріалів для облаштування об'єктів ландшафтної архітектури з урахуванням поліфункційності. Сформовано оптимальний асортимент геотекстильних нетканних матеріалів для облаштування об'єктів ландшафтного будівництва залежно від властивостей цих матеріалів. Проаналізовано закономірності впливу структури на показники споживних властивостей геотекстильних нетканних матеріалів. Отримано нові відомості про характер зношування геотекстильних нетканних матеріалів під час натурних випробувань, проаналізовано вплив біодеструкторів та зміну структурно-фізичних і механічних показників властивостей. Доведено доцільність та економічну ефективність впровадження досліджуваних геотекстильних нетканних матеріалів у практику ландшафтного будівництва. Використання геотекстильних нетканних матеріалів дозволяє скоротити витрати на будівництво об'єктів за рахунок скорочення витрат на оплату праці робітників-будівельників, експлуатацію машин і механізмів, видів робіт, зменшення об'ємів будівельних матеріалів.

64.31 Трикотажна промисловість

64.05.19.0453/0218U006589

Розробка екологічно чистої технології підготовки грубого вовняного волокна для виготовлення високоякісних тканин та трикотажних полотен: Заключний звіт /Херсонський національний технічний університет; Керівник Семешко Ольга Яківна. – ДР 0116U006983. УДК 667.027.262.21.

42 с.

Досліджено механізм впливу електророзрядної обробки на хімічні, фізико-механічні та технологічні властивості грубого вовняного волокна; - визначено вплив діючих факторів електророзрядної обробки на поверхневі та структурні властивості грубого вовняного волокна та на зміну хімічної структури грубого вовняного волокна; - визначені оптимальні параметри електророзрядної обробки для модифікації грубої вовни; - встановлено, що вибілювання грубого вовняного, попередньо модифікованого із застосуванням ЕРНОК поліпшення технологічних та експлуатаційних характеристик волокна дозволяє досягти високих показників близни при зниженні ступеня пошкодження кератину; - доведено, що застосування електророзрядної обробки дозволяє максимально зберегти міцність волокна в процесі протравного перексидного вибілювання грубої пігментованої вовни за рахунок утворення нових поперечних зв'язків між поліпептидними ланцюгами кератину волокна, яке забезпечує одночасний вплив основних діючих факторів ЕРНОК - електрогідралічного удару та продуктів розщеплення води; - встановлено, що модифіковане вовняне волокно, відбілене за розробленими технологіями, характеризується більшою сорбційною здатністю по відношенню до кислотних барвників, що сприяє підвищенню інтенсивності отриманих забарвлень.

64.41 Взуттєва промисловість

64.05.19.0454/0419U001175

Зелінський Григорій Юрійович. Удосконалення технології раціонального використання листових матеріалів при розкрої на деталі низу взуття: Дис... к.т.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 21.03.2019.

УДК 685.34.024(043).

231 с.: 8 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню технології раціонального використання листових матеріалів при розкрої на деталі низу взуття, а саме автоматизованому проектуванню раціонального плану розкрою листових матеріалів для заданого асортименту деталей низу взуття. Розроблені математичні моделі та методи автоматизованої побудови: множини допустимих секцій, множини допустимих розкрійних схем, раціонального плану розкрою. Удосконалений метод побудови еквідистанти для зовнішнього контуру деталей дозволяє забезпечити сталість міждетального містка у схемах розкрою. Розроблено метод і алгоритм інтерактивного коригування раціональних схем розкрою. На основі запропонованих методів розроблено програмне забезпечення, яке дозволяє виконувати побудову схем розкрою і раціонального розкрійного плану листових матеріалів на ПК.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.33 Хлібопекарська і макаронна промисловість

65.05.19.0455/0218U007029

Формування споживних властивостей та то-

варознавча оцінка нових зернових продуктів поліпшеного складу: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Мардар Марина Ромиківна. – ДР 0113U000562. УДК 664.696-021.471:620.2.

46 с.

Створення широкого асортименту функціональних продуктів щодо корекції раціонів харчування населення є актуальним завданням різних галузей харчової промисловості. З цією метою розробляються рецептури і технології отримання різних збагачених хлібобулочних і макаронних виробів, харчових концентратів, штучних круп, сухих сніданків, консервів та інших продуктів, широко поширені в масовому харчуванні населення. При цьому особливий інтерес представляють продукти швидкого приготування і тривалого зберігання, користуються великим попитом. До них відносять, перш за все, різні зернові продукти, в які можна вводити різні біологічні добавки і таким чином коригувати їхній склад і харчову цінність відповідно до вимог норм теорії адекватного харчування. Таким чином, проблема виробництва широкого асортименту збагачених харчових продуктів із заданим складом і товарознавча оцінка їхньої якості є актуальною і представляє собою важливе завдання харчової промисловості.

65.05.19.0456/0218U007249

Уточнення технологічних параметрів виробництва хліба зі шротом зародків вівса та жмихом зародків кукурудзи в умовах реального виробництва з оптимізацією методики обліку відображення виробничих витрат:

Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Бочуля Тетяна Володимирівна. – ДР 0118U002179. УДК 664.663:[657.474.57:338.512].

99 с.

Визначено стан та перспективи розвитку виробничих підприємств. Уточнено технологічні параметри виробництва хліба опарним способом приготування тіста зі шротом зародків вівса та жмихом зародків кукурудзи. Удосконалено класифікацію витрат відповідно до функцій управлінського обліку. Визначено концептуальні засади формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами. Розроблено організаційно-методичні рекомендації щодо оптимізації обліку витрат. Запропоновано структуру Положення облікової політики та пакет управлінської звітності щодо витрат. Запропоновано науково-методичний підхід до обліку витрат за процесами операційної діяльності виробничого підприємства. Удосконалено методичні аспекти організації обліку витрат виробничого підприємства шляхом використання сучасних управлінських інформаційних систем.

65.37 Цукрова промисловість

65.05.19.0457/0218U006852

Технологія харчових продуктів на основі білково-вуглеводної молочної та рослинної сировини: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Никифоров Радіон Петрович. – ДР 0116U000567. УДК 664.1:[641.85:637.147] (047.2/.3).

268 с.

Проведено комплексний аналіз вітчизняних та зарубіжних літературних джерел за проблемою використання білково-вуглеводної молочної та рослинної сировини у технологіях напівфабрикатів для збитої десертної продукції. Обґрунтовано режими модифікованого способу комплексного осадження білкових речовин знежиреного молока за допомогою рослинної сировини, досліджено процес акти-

вації функціонально-технологічних властивостей білково-вуглеводного згустку. Розроблено технологічні схеми виробництва білково-вуглеводних напівфабрикатів. Отримано комплекс даних, що характеризує якість розроблених напівфабрикатів, доведено їх високу харчову та біологічну цінність. Науково обґрунтовано технології десертної продукції на основі та з використанням розроблених напівфабрикатів. Розроблено нормативну документацію на білково-вуглеводні напівфабрикати на основі знежиреного молока. Основні результати роботи знайшли впровадження в закладах ресторанного господарства України.

65.49 Виноробна промисловість

65.05.19.0458/0218U006488

Мікробіологічні дослідження виробничої розводки культури дріжджів:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Янева Ольга Дорофіївна. – ДР 0117U003582. УДК 663.2.014/019.

5 с.

Було досліджено мікробіологічну чистоту, морфолого-культуральні та фізіологічні властивості зразка виробничої розводки культури дріжджів для шампанських вин Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.05.19.0459/0218U006489

Дослідження біологічних властивостей штаму дріжджів:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Янева Ольга Дорофіївна. – ДР 0117U007465. УДК 663.12.

5 с.

Було досліджено мікробіологічну чистоту та морфолого-культуральні властивості наданого штаму дріжджів Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість

65.05.19.0460/0218U006661

Інноваційні технології зберігання плодоовочевої сировини:

Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Летута Тетяна Миколаївна. – ДР 0115U006795. УДК 664.8.03:544.023.26.

153 с.

Мета дослідження - теоретичне та експериментальне обґрунтування і розробка композиційних плівкоутворюючих складів для удосконалення процесу зберігання овочевої продукції. В роботі проаналізовано сучасні технології зберігання плодів, напрямки використання хітозану у виробництві та зберігання харчових продуктів. Розглянуто види хвороб овочів та фруктів: грибкові, бактеріальні та вірусні, основні сучасні методи захисту плодоовочевих культур від патогенних мікроорганізмів. Теоретично обґрунтовано склад плівкоутворювальних композицій. Вивчено зміни якості овочевих культур в процесі зберігання за різних температурних режимів. Встановлено, що оброблення плодів плівкоутворюючими композиціями на основі хітозану та відвару ЛРС сприяє кращому зберіганню органолептичних та фізико-хімічних властивостей. Розроблені плівкоутворювальні композиції сповільнюють протікання внутрішніх процесів під час зберігання плодів, а саме уповільнюють втрати маси, сухих речовин, руйнування вітаміну С та основних барвних речовин. Таким чином було встановлено позитивний ефект подовження термінів зберігання свіжих плодів та овочів. Вивчено антимікробні властивості розроблених

плівкоутворюючих композицій та термінів їх дії. Встановлено, що зразки досліджуваних плівкоутворюючих композицій володіють широким спектром антимікробної активності протягом 35 діб зберігання по відношенню до 4 еталонних штампів мікроорганізмів (*E.coli*, *S. aureus*, *P. aeruginosa*, *C.albicans*) і до всіх ізолятів, висіяних зі змивної рідини свіжих плодів? НФГНБ, *E. fecalis* та пліснявих грибів.

65.05.19.0461/0218U006666

Формування споживних властивостей заморожених овочевих сумішей для перших страв: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Одарченко Дмитро Миколайович. – ДР 0115U006800. УДК 664.8.037.59.004.12. 103 с.

Метою роботи було наукове обґрунтування формування споживних властивостей заморожених овочевих сумішей шляхом застосування режимів швидкого заморожування та сушіння. Обґрунтовано вихідний якісний та кількісний склад замороженої овочевої суміші для перших страв. Встановлено, що компоненти овочевих сумішей для перших страв, призначені для заморожування необхідно попередньо піддавати операціями технологічної обробки перед заморожуванням, а саме підсушування. Також встановлено, що заморожування і холодильне зберігання компонентів овочевої суміші доцільніше проводити при більш низьких температурах (-30°C), що також сприяє подовженню термінів зберігання, збереженню вітамінної активності, утворення кристалів льоду меншого розміру, що в свою чергу дозволяє зберегти цілісність рослинних клітин - якість продукту. Доведено, що використання попередньої теплової обробки цибулі перед заморожуванням впливає на її функціонально-технологічні властивості, що дозволяє виробляти заморожені овочеві напівфабрикати високого ступеня готовності.

65.05.19.0462/0218U007119

19.01.04.03 П Розробити екологічно безпечні технології і рецептури виготовлення нових натуральних вітчизняних конкурентоспроможних продуктів переробки плодів і ягід з підвищеною біологічною цінністю згідно вимог держав Європейського союзу: Заключний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Литовченко О.М. – ДР 0116U000664. УДК 034:663.3. 46 с.

Об'єкт досліджень: основні технологічні прийоми, режими та процеси виробництва нових продуктів з плодово-ягідної, лікарської та пряно ароматичної сировини, нормативно-технічна та технологічна документація, мезга, сік, вичавки, сушло, безалкогольні напої, узвари, вина та виноматеріали із різних сортів плодово-ягідних (в т.ч. малопоширених) культур України. Мета і результати роботи: Мета даного проекту полягає в науковому обґрунтуванні безпечних технологій і рецептур виготовлення нових вітчизняних конкурентоспроможних продуктів переробки плодів і ягід з підвищеною біологічною цінністю згідно вимог держав Європейського союзу. За звітний період 2016 - 2018 р.р. проведена хіміко-технологічна оцінка нових сортів суниці, вишні, яблука, чорної смородини, агрусу, малини, черешні, червоної смородини, сливи, аличі, глуду, терну, горобини, ожини з садів дослідних господарств "Новосілка", "Дмитрівка", а також малопоширених культур вирощених в умовах Черкаської, Сумської, Київської, Чернігівської, Одеської, Житомирської та Закарпатської областей. В результаті досліджень виготовлено 87 зразків первинних компонентів та рецептур плодово-ягідних безалкогольних напоїв і вин, крафці з яких відібрано і представлені

но для оцінки якості в Центральній дегустаційній комісії по безалкогольних напоях та виноробної галузі в МінАП України. Розроблено технічні умови ТУ 10.3-30146376-001:2016, ТУ У 202.13. 022-99 зм.4. на соки прямого віджиму підвищеною біологічною цінністю згідно вимог держав Європейського союзу: яблучний, яблучно-морквяний, яблучно-бураковий, яблучно-гарбузовий. Розроблено та затверджено 3 новітні конкурентоспроможні вітчизняні технології та рецептури плодово-ягідних вин згідно вимог нормативних документів Європейського Союзу: "Вишенька солодка" ТІ 00113966-2018, "Смородинка солодка" ТІ 00413966-1629-2018, "Медовий бальзам" ТІ 00413297-1839-2018, "Горобинка солодка" ТІ 00413966-1630-2018. По результатам роботи опубліковано 10 статей. Прийнято участь у 14 виставках і 12 конференціях.

65.05.19.0463/0218U007250

Наукові та практичні основи виробництва фаршевих напівфабрикатів з використанням продуктів переробки гідробіонтів: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Крамаренко Дмитро Павлович. – ДР 0118U000960. УДК 641/642:664.953. 124 с.

Об'єкт дослідження - технології фаршевих напівфабрикатів з використанням продуктів переробки гідробіонтів. Мета роботи - дослідити їх харчову і біологічну цінність нових фаршевих напівфабрикатів. Визначити напрями використання технологій фаршевих напівфабрикатів у виробництві кулінарної продукції і можливість впровадження розроблених технологій на виробничій базі замовника. Методи дослідження - загальноприйняті та спеціальні органолептичні, фізико-хімічні, реологічні, мікробіологічні та лабораторні, методи системного аналізу. Доведено доцільність використання продуктів переробки гідробіонтів в технології фаршевих напівфабрикатів. Розроблені рекомендації з використання фаршевих напівфабрикатів з використанням продуктів переробки гідробіонтів при виготовленні кулінарної продукції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.55 Харчосмакова промисловість

65.05.19.0464/0218U006662

Удосконалення процесів виробництва сушених напівфабрикатів з рослинної сировини і апаратурного оформлення: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Черевко Олександр Іванович. – ДР 0115U006796. УДК 641.447:664:5. 89 с.

Дослідження присвячені вирішенню наукового завдання підвищення ресурсо- та енергоефективності в процесі тепломасообмінної обробки рослинної сировини. Доведено, що використання парової шнеково-скребкової мішалки у вдосконаленому вакуум-випарному апараті сприяє збільшенню площі контакту продукту з нагрівальними елементами. Визначено раціональні діапазони поглинаючої здатності яблучної сировини (3, 6, 9 та 12...15 мкм) та доведено раціональність використання нагрівального елемента ГПРЕНВТ для проведення процесів ГЧ-сушіння плодово-ягідної сировини шляхом визначення його температури поверхні в діапазоні випромінюючої здатності 5...15 мкм. Визначено раціональну частоту вібрації сировини (4 с-1) при комбінованому застосуванні нагрівального елемента ПРЕНВТ та вібраційного механізму, що забезпечує зменшення тривалості процесу сушіння на 21%. Отримано органолептичну оцінку РК "Морквяний", який має порівняно з традиційним концентратом з моркви натуральний колір та насичений прийнятний смак. Визначено збереження вмісту вітаміну С в яблучній

сировини, оскільки його маса на 100 г сировини зростає пропорційно її зменшенню під час сушіння ВЦ ІЧ-сушарці. Запропоновано принципові схеми виробництва роздільних концентратів та сушених рослинних напівфабрикатів. Економічна ефективність результатів НДР шляхом впровадження сушарки ВЦ ІЧ-20 забезпечить зниженням питомих енерговитрат на 36% порівняно із сушаркою на основі ТЕНів, річний економічний ефект становитиме 16,8 тис. грн., а термін окупності - 5 місяців.

65.05.19.0465/0218U006664

Наукові та практичні аспекти технології фортифікованих харчових продуктів та особливості визначення їх складу: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Євлаш Вікторія Владленівна. - ДР 0115U006798. УДК 543.641: 664.48.

168 с.

Метою роботи була розробка технології фортифікованих харчових продуктів: мармеладу желейного формового на агарі з добавками камедей рослинного та мікробного походження; желе, збагаченого вітаміном С; рибних снєків з використанням білкової добавки; пряників та вівсяного печива з використанням концентрату ядра соняшникового насіння. Удосконалені методики кількісного визначення мікро- та макронутрієнтів у системах, що містять гідроколоїди, із застосуванням високоефективної рідинної хроматографії. Досліджені ІЧ-спектри криєс-порошків із суданської троянди та чорноплідної горобини. Досліджені антиоксидантні властивості маршмелу з натуральними антоціановими барвниками.

65.05.19.0466/0218U007051

Розробка технологічних рекомендацій переробки розсолу Домбровського кар'єру : Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Тарелін Анатолій Олексійович. - ДР 0118U006670. УДК 664.41.

70 с.

Проведені лабораторні дослідження розсолу Домбровського кар'єру. Розроблена технологічна схема переробки розсолу. На основі технологічної схеми розроблені рекомендації до переробки кар'єрного розсолу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.05.19.0467/0218U006667

Удосконалення комбінованих, енергозберігаючих процесів очищення м'ясної сировини: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Горелков Дмитро Вікторович. - ДР 0115U006802. УДК 637.5.031..

131 с.

Об'єкт дослідження - процеси очищення слизових субпродуктів II категорії. Предмет дослідження - слизові субпродукти II категорії, ріжучі вузли, експериментальний зразок апарата для очищення слизових і субпродуктів. Мета роботи - удосконалення комбінованих, енергозберігаючих процесів очищення м'ясної сировини. Для реалізації запропонованого способу очищення субпродуктої слизові і було запропоновано конструкцію апарата для очищення слизових субпродуктів. В основу розробленого способу очищення та конструкції запропонованого апарата покладено синергетичний спосіб очищення, який складається з короткочасної обробки паром з метою послаблення сил зв'язку поверхневого слизового шару із підслизовим шаром та подальшим механічним

очищенням, яке здійснюється шляхом зрізання поверхневого шару. Використання запропонованої конструкції апарата призначеної для харчової промисловості надасть можливість підвищити якість очищення сировини, інтенсифікувати технологічні процеси її переробки, заощадити матеріальні ресурси під час виготовлення самого апарата та знизити його енергоємність, поліпшити умови праці персоналу.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.05.19.0468/0218U006520

Проведення досліджень теплової ефективності конструкцій фасадної теплоізоляції із застосуванням різних теплоізоляційних матеріалів та розробка пропозицій до внесення змін у нормативні акти та документи з правил проектування, апробації, монтажу та експлуатації конструкцій фасадної теплоізоляції з опорядженням штукатурками:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Єгор Геннадійович. - ДР 0117U007500. УДК 69.001.89.

105 с.

При проведенні роботи досліджені теплова ефективність системи утеплення фасаду та правила проектування, апробації, монтажу та експлуатації конструкцій фасадної теплоізоляції з опорядженням штукатурками адміністративних будівель, розроблені науково обґрунтовані технічні рішення стінових огорожувальних конструкцій та пропозиції до внесення змін у нормативні акти та документи з правил проектування, апробації, монтажу та експлуатації конструкцій фасадної теплоізоляції з опорядженням штукатурками для адміністративних будівель Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0469/0218U006523

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо Методики обстеження інженерних систем, форми звіту про обстеження та періодичності обстеження: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. - ДР 0117U006766. УДК 69.001.89.

170 с.

На другому етапі роботи розроблені положення Методики обстеження інженерних систем, форми звіту про обстеження та періодичності обстеження, що враховують акти законодавства Європейського Союзу у сфері енергоефективності будівель та сучасні наукові та інженерні практики проведення оцінки показників енергоефективності.

Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0470/0218U006524

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо Порядку незалежного моніторингу звітів про результати обстеження інженерних систем: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. - ДР 0117U006767. УДК 69.001.89.

21 с.

На другому етапі роботи розроблені науково обґрунтовані пропозиції щодо проекту Порядку незалежного моніторингу звітів про обстеження інженерних систем, описані

сфера застосування Порядку та процес перевірки звітів про обстеження інженерних систем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0471/0218U006525

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності, форми енергетичного сертифіката: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. – ДР 0117U006768. УДК 69.001.89.

38 с.

У роботі надано алгоритми проведення сертифікації енергетичної ефективності, рекомендації з підвищення енергетичної ефективності будівель, запропоновано форму енергетичного сертифікату будівлі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0472/0218U006526

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо Порядку рецензування звітів про обстеження інженерних систем: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. – ДР 0117U006769. УДК 69.001.89.

19 с.

У роботі представлені науково обґрунтовані пропозиції щодо проекту Порядку рецензування звітів про обстеження інженерних систем, в тому числі окреслені основні вимоги до Порядку, сфера застосування Порядку та наданий перелік нормативних документів, які мають бути використані при розробленні Порядку рецензування звітів про обстеження інженерних систем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0473/0218U006773

Розроблення проекту державних будівельних норм на заміну ДБН В.2.1-10:2009 "Основи та фундаменти споруд. Основні положення проектування": Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Мелашенко Юрій Борисович. – ДР 0116U008880. УДК 69.001.89.

79 с.

На цьому етапі роботи остаточна редакція проекту ДБН В.2.1-10-201X "Основи і фундаменти будівель та споруд. Основні положення" (далі ДБН) та пояснювальна записка до нього пройшли перевірку в Державному підприємстві "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва", де отриманий висновок перевірки проекту ДБН. За результатами перевірки проект ДБН був доопрацьований і поданий до Мінрегіону для розгляду та затвердження. Остаточна редакція проекту ДБН була розглянута на засіданні секції Науково-технічної ради Мінрегіону (26 липня 2018 року) та схвалена, а також була розглянута на засіданні Науково-технічної ради Мінрегіону (30 липня 2018 року) і також схвалена. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0474/0218U006774

Розроблення проекту державних будівельних норм на заміну ДБН В.2.6-33:2008 "Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування, улаштування та експлуатації": Заключний звіт

/Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Єгор Геннадійович. – ДР 0116U008881. УДК 69.001.89.

41 с.

На даному етапі роботи остаточна редакція проекту ДБН В.2.6-33:201X "Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування та експлуатаційної придатності" та супровідні матеріали (пояснювальна записка, протокол погодження позицій до першої редакції проекту ДБН) направлені Мінрегіоном на перевірку до ДП "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва". За результатами перевірки проект ДБН В.2.6-33:201X був доопрацьований і поданий до Мінрегіону для розгляду та затвердження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0475/0218U006786

Актуальні проблеми та напрями розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції: Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Калініченко Людмила Леонідівна. – ДР 0115U001897. УДК 330.34.

240 с.

Об'єкт дослідження - процеси розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції. Мета роботи - розробка теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо забезпечення ефективного розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції. Методи дослідження - абстрактно-логічний, монографічний, статистико-економічний, класифікації, економікоматематичного моделювання. Обґрунтовано теоретичні та практичні рекомендації щодо управління потенціалом соціально-економічних систем та запропоновані механізми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Розроблено ієрархічну модель об'єктних складових системи управління потенціалом шляхом застосування формалізованого апарату методу аналізу ієрархій, що дозволило сформулювати механізм управління об'єктними складовими потенціалу соціально-економічних систем та підвищити результативність його впровадження. Розроблено методіку реалізації комплексної оцінки соціально-економічної ефективності управлінських рішень у територіально-господарських підсистемах. Грунтуючись на результатах концептуально-теоретичного аналізу підходів управління потенціалом соціально-економічної системи, обґрунтовано пріоритетність формування механізму оцінки і наступного управління потенціалом з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища, а також стадії життєвого циклу системи, що інтенсифікують її сталий розвиток. Досліджено трактування механізму управління підприємством як соціально-економічною системою. Вивчено і систематизовано різні точки зору дослідників щодо комплексного підходу до процесу взаємодії різних підсистем, які приймають участь в управлінських процесах. Визначено основні завдання підприємств як соціально-економічної системи в сучасних умовах, які сприяють їх розвитку, доведена необхідності зміни соціальної орієнтації системи управління відповідно до адаптації підприємства до нестабільного середовища. Обґрунтовано взаємозв'язок еколого-орієнтованої діяльності підприємства і його конкурентоспроможності.

67.05.19.0476/0218U007197

Розроблення проекту Зміни № 1 ДБН В.1-1-12-2014 "Будівництво у сейсмічних районах України: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Немчинов Юрій Іванович. – ДР 0117U006237. УДК 69.001.89.

30 с.

Сформовано Справу проєкту Зміни №1 ДБН В.1-1-12-2014 "Будівництво у сейсмічних районах України", яку подано до Мінрегіону для розгляду та затвердження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.03 Інженерно-теоретичні основи будівництва

67.05.19.0477/0218U006612

Наукове обґрунтування прогнозування та забезпечення надійності елементів будівель і споруд поверхневого комплексу в умовах обмеженої інформації їх технічного стану:

Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Андреев Борис Миколайович. – ДР 0116U001779. УДК 624.07-047.72:001.818.

32 с.

Системний підхід, з використанням якого здійснюється синтез динамічної моделі багатоелементної системи об'єктів поверхневого комплексу добувних підприємств та формування оптимального керування процесами прогнозування і забезпечення їх надійності. Новизною підходу є представлення даних про технічний стан елементів системи методами екстремальних порядкових статистик та функцією залежності появи дефектів або їх розвитку в результаті різного роду процесів накопичення пошкоджень. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.05.19.0478/0218U006502

Виконати аналіз та прийняти участь в розробленні національних стандартів щодо методів випробувань бітумних в'язучих з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм: Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Золотарьов Віктор Олександрович. – ДР 0116U008817с. УДК 691.16.

282 с.

Встановлено призначеність та завдання національних нормативних документів, якими передбачено прийняття відповідних регіональних нормативних документів; встановлено взаємозв'язок розроблюваних національних нормативних документів з іншими регіональними та національними нормативними документами; виконано укладання та аналіз тексту перекладених європейських стандартів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0479/0218U007103

Основи технології створення наномодифікованих надшвидкотверднучих портландцементів та високоміцних дисперсно-армованих композитів з підвищеною ударною в'язкістю на їх основі: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Саницький Мирослав Андрійович. – ДР 0117U004446. УДК 691.32; 691.328.

137 с.

Основи технології наномодифікованих надшвидкотверднучих портландцементів та високоміцних дисперсно-армованих композитів на їх основі з підвищеними показниками ранньої, проектної міцності, будівельно-технічних властивостей, зокрема ударної в'язкості, стійкості до різних впливів навколишнього середовища, базуються на направленому керуванні процесами раннього структуроутворення на нано-, субмікро- та мікроструктурному рівнях, а також

полімасштабному армуванні цементуючої матриці та багаторівневі організації її структури. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0480/0218U007411

Виконати аналіз та розробити національні стандарти на технічні вимоги до опор освітлення з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм серії EN 40 (3 документи): Заклучний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю науково-виробниче підприємство "КРОК"; Керівник Колесник Юрій Романович. – ДР 0117U003614. УДК 620.193.01:624.92.

36 с.

Об'єкт дослідження – опори освітлення. Мета дослідження – розвиток та удосконалення нормативно-технічної бази дорожнього господарства, приведення вітчизняної нормативної бази до вимог умов асоціації України з Європейським Союзом шляхом розроблення національних стандартів щодо інженерного облаштування автомобільних доріг загального користування, в частині технічних вимог до опор освітлення. При виконанні роботи були послідовно вирішені такі задачі: розроблено та направлено на прийняття в установленому порядку ДСТУ EN 40-4:201X (EN 40-4:2005, IDT); ДСТУ EN 40-5:201X (EN 40-5:2002, IDT); ДСТУ EN 40-7:201X (EN 40-7:2002, IDT). Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0481/0218U007415

Виконати аналіз та розробити каталог сучасних засобів захисту від корозії бетону споруд та конструкцій автомобільних доріг загального користування: Заклучний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю науково-виробниче підприємство "КРОК"; Керівник Колесник Юрій Романович. – ДР 0117U003613. УДК 620.193.01:624.92.

100 с.

Об'єкт дослідження – сучасні засоби захисту від атмосферної корозії поверхні бетону та залізобетону транспортних споруд. Мета – розробка Каталогу сучасних засобів захисту від корозії поверхні бетону та залізобетону транспортних споруд, на основі аналізу та систематизації матеріалів вітчизняної і зарубіжної науково – технічної літератури. Методи дослідження – теоретичний та експериментальний за ДСТУ Б В.2.6-145:2010, ДСТУ Б В.2.6-181:2011, ДСТУ Б ГОСТ 28574:2011, ДСТУ Б ГОСТ 27677:2011, ГБН В.2.3-218-534:2011, Р В.3.2-31911658-874:2016. Результати роботи – розроблений каталог сучасних засобів захисту поверхні залізобетонних транспортних споруд від корозії дозволить фахівцям підприємств та організацій полегшити пошук та вибір матеріалів, які є найбільш ефективними та технологічними для рішення конкретних завдань по експлуатації транспортних споруд. Каталог призначається для інженерно-технічних працівників проектних, будівельних та ремонтних організацій, лабораторій, науково-технічних центрів, науково-дослідних інститутів, які розробляють проєкти і виконують роботи по захисту від корозії поверхні бетонних та залізобетонних транспортних споруд. Каталог вміщує відомості про засоби вторинного захисту бетону від корозії, які поставляють ведучі вітчизняні та зарубіжні виробники будівельних матеріалів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.11 Будівельні конструкції

67.05.19.0482/0218U006521

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій

ції щодо проекту Методики розрахунку мінімальних вимог та економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. – ДР 0117U006549. УДК 69.001.89.

68 с.

Надано опис запропонованого на другому етапі роботи проекту Методики для визначення мінімальних вимог та економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель та результати її застосування на прикладі будівлі, здійсненого у програмі Microsoft Excel Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.05.19.0483/0218U007108

Розроблення способів підсилення залізобетонних конструкцій композитними матеріалами та методики розрахунку конструкцій в реальних умовах експлуатації: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Бліхарський Зіновій Ярославович. – ДР 0117U004444. УДК 624.012.3/.4.

135 с.

Розроблено рекомендації щодо застосування оптимальних способів підсилення композитними системами залізобетонних конструкцій під навантаженням (модель реальних умов експлуатації). Запропоновані схеми підсилення похилих та нормальних перерізів залізобетонних балок та послідовність вибору оптимальної схеми підсилення. Знайдено теоретичні закономірності зміни ефективності підсилення від застосованого способу підсилення та від рівня діючого навантаження на конструкцію. Запропонована методика теоретичного розрахунку несучої здатності та деформацій залізобетонних балок, підсилених під навантаженням композитними матеріалами в реальних умовах експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.05.19.0484/0218U006731

Науково - методичне забезпечення безвідмовності систем теплопостачання з трубчастими газовими нагрівачами: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"; Керівник Ткачова Валерія Валеріївна. – ДР 0116U006043.

УДК 697.7:697.245:027.45.

20 с.

Об'єкт дослідження - процеси теплообміну в трубчастих газових нагрівачах, що впливають на одиничні та комплексні властивості надійності систем теплопостачання. Мета дослідження - розробити нові моделі та методи для забезпечення безвідмовності систем теплопостачання з трубчастими газовими нагрівачами. Методи дослідження - теоретичні дослідження ґрунтуються на дедуктивному та індуктивному підходах із залученням загальних законів збереження маси, руху й енергії. Розділи наукової роботи зосереджені на дослідженні такої одиничної властивості надійності систем теплопостачання з газовими трубчастими нагрівачами, як безвідмовність. В роботі розроблено квазідвовимірну математичну модель теплового та гідравлічного режимів, яка додатково враховує нерівномірність розподілу температур по периметру нагрівача в залежності від кутової координати. Отримано методику розрахунку, яка дає можливість оцінити ймовірність відмов роботоздатності трубчастого газового

нагрівача внаслідок прогарів. Експериментальні дослідження виконувалися на реальних об'єктах - трубчастих газових нагрівачах, що встановлені на діючих системах опалення та на стендах при їхніх випробуваннях. Всі розділи виконаної держбюджетної роботи буде доведено до логічного завершення у вигляді практичного використання результатів під час проектування, експлуатації та аналізу діючого устаткування в системах теплопостачання з трубчастими газовими нагрівачами, а також в учбовому процесі вищих навчальних закладів.

67.15 Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів

67.05.19.0485/0218U006565

Міцнісні властивості наномодифікованого поризованого реакційного порошкового бетону: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Шишкіна Олександра Олександрівна. – ДР 0116U001782. УДК 666.973.6 – 026.561.

57 с.

Теоретично обґрунтовано й експериментально підтверджене підвищення міцності при стиску та зниження усадки та проникності пінобетону за рахунок введення в його склад комплексної добавки, що складається із поліспирту та речовини, що містить залізо Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.23 Архітектурно-будівельне проектування

67.05.19.0486/0218U006522

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо Порядку використання програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. – ДР 0117U006550. УДК 69.001.89.

18 с.

Надані науково обґрунтовані пропозиції щодо проекту Порядку використання програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель, окреслені сфера застосування Порядку, структура національної нормативної бази у сфері визначення енергетичної ефективності будівель та вимоги до програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.05.19.0487/0218U006795

Розробка проектної документації на об'єкт: «Ремонт (реставраційний) будівлі Харківської міської ради за адресою: майдан Конституції, 7 з облаштуванням підйомників для осіб з інвалідністю (реставрація)»: Заклучний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова; Керівник Шмуклер Валерій Самуїлович. – ДР 0118U001256. УДК 692.66.

23 с.

Розроблено проектну документацію по встановленню підйомного обладнання (ліфт та платформа-підйомник), що призначене для обслуговування маломобільних груп населення в будівлі Харківської міської ради.

67.29 Об'єкти будівництва

67.05.19.0488/0218U006685

Розробка науково-проектної документації по об'єкту «Будівництво будинку для людей похилого віку 171002 Sen. - Wohnheim Berlin-Lankwitz (П'ята фаза – детальне планування) що розташований в м. Берлін (Німеччина)»: Заключний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Сухонос Марія Костянтинівна. – ДР 0118U001280. УДК 69.036.2.

26 с.

Розроблено архітектурні креслення по об'єкту - будинок для людей похилого віку, а саме: тривимірна модель проєктованої будівлі; архітектурні креслення планів, розрізів, фасадів.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.05.19.0489/0218U006610

Дослідження ефективності і вдосконалення відкритих місцевих відсмоктувачів на машинобудівних підприємствах: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Голишев Олександр Маркович. – ДР 0116U001786. УДК 628.284 – 027.236:621.

91 с.

Досліджено аеродинамічні процеси в зоні дії відкритих екранованих місцевих відсмоктувачів: витяжного зонта з кільцевим уступом та активованого бортового відсмоктувача. Розкриті закономірності формування полів швидкостей, що створюються ними для локалізації шкідливих виділень на машинобудівних підприємствах. Розроблено і обґрунтовано методики визначення витрат витяжного повітря, які дозволяють знизити концентрації шкідливих речовин у повітрі робочих місць до гранично допустимих значень. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.05.19.0490/0218U007081

Розробити науково-організаційні підходи та ринково-орієнтований інструментарій випробування, експериментального виробництва та консалтингового супроводу трансферу інноваційних технологій і продукції в агропромислому комплексі Хмельницької області: Заклучний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Вербич Іван Васильович. – ДР 0116U002278. УДК 63.002.

190 с.

Розроблено 8 науково-практичних рекомендацій щодо покращення виробництва сільськогосподарської продукції в різних галузях АПК Хмельницької області. Для надання науково-консультаційних та інформаційно-маркетингових послуг по супроводженню інноваційних проєктів створено банк закінчених наукових розробок. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.03 Сільськогосподарська біологія

68.05.19.0491/0218U007066

Агрогеохімічні закономірності міграції і акумуляції важких металів у зрошуваних алювіальних ґрунтах заплави Дністра і Дніпра:

Заклучний звіт /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"; Керівник Балюк Святослав Антонович. – ДР 0118U000821. УДК 631.48:631.67.

131 с.

Об'єкти досліджень - агрогеохімія важких металів у взаємопов'язаних ланках системи "зрошувальна вода - ґрунт - рослина". Мета роботи - встановити агрогеохімічні закономірності міграції й акумуляції важких металів у зрошуваних алювіальних ґрунтах заплави у системі "зрошувальні води - ґрунти - рослини". Методи досліджень - узагальнення фондових і літературних матеріалів, польове обстеження методом ключів-аналогів, лабораторні і камеральні роботи з наступною статистичною обробкою даних, теоретичні дослідження ґрунтувалися на системному підході до розглянутої проблеми.

68.05 Ґрунтознавство

68.05.19.0492/0218U007067

Інноваційні інформаційні технології для забезпечення точного землеробства: Заклучний звіт /ННЦ "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського НААН"; Керівник Медведєв Віталій Володимирович. – ДР 0118U001320. УДК 631.4.

80 с.

Об'єкт дослідження - фізичні, фізико-механічні властивості ґрунтів, неоднорідність ґрунтів. Мета роботи - розробити техніко-економічне обґрунтування точного землеробства в Україні та оцінити придатність ґрунтового покриву країни для впровадження інноваційних технологій обробітку ґрунту, дослідити ефективність різних прийомів обробітку ґрунту у системі точного землеробства з урахуванням неоднорідності фізичних та фізико-механічних властивостей орних ґрунтів для забезпечення ефективного економічного і екологічного розвитку точного землеробства, адаптації та впровадження нової інформаційно-геостатистичної методології. Методи дослідження - аналітичний, польовий, статистично-математичний (геостатистичний). В результаті виконання НДР розроблено прикладні аспекти впровадження точного землеробства. Зокрема, на основі аналізування літературних джерел визначено основні причини мішлливості фізичних та фізико-механічних властивостей ґрунтів у часі та просторі, обґрунтовано нормативи індикаторних показників для техніко-економічного обґрунтування освоєння агротехнологій точного землеробства, створено карто-схему придатності ґрунтового покриву країни для впровадження інноваційних технологій обробітку ґрунту та досліджено економічну ефективність окремих прийомів точного обробітку ґрунту. Науково обґрунтовано можливість технічної реалізації впровадження інноваційних диференційованих у просторі агротехнологій з урахуванням дрібномасштабної неоднорідності агроландшафтів та сільськогосподарських угідь. У співпраці з фахівцями ХНАУ ім. В.В. Докучаєва досліджено ефективність технологій Mini-till та Strip-till та їх вплив на зміну фізичних і фізико-механічних властивостей чорноземів Лівобережного Лісостепу України. Досліджено неоднорідність ґрунтового покриву за щільністю будови та твердістю ґрунту. Найбільш ефективним способом обробітку ґрунту, за якого знижується неоднорідність фізичних та фізико-механічних показників є оранка порівняно з безпліцевим та локальним обробітками.

68.05.19.0493/0218U007068

Вплив змін клімату на ґрунтовий покрив України та напрямки агрокліматичної адаптації землеробства: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"; Керівник Балюк Святослав Антонович. – ДР 0118U001319. УДК 631.4.

110 с.

Об'єкти досліджень - трансформація властивостей ґрунтів під впливом змін клімату та напрямки агрокліматичної адаптації агротехнологій та землеробства. Мета роботи - вивчення впливу змін клімату на розвиток сучасних ґрунтових процесів, трансформацію властивостей ґрунтів та розробка напрямків агрокліматичної адаптації землеробства. Методи досліджень - польові обстеження, ґрунтово-географічний, лабораторно-аналітичний, методи синтезу, аналізу. Результати - розроблено напрямки агрокліматичної адаптації землеробства зони Лісостепу і Степу в умовах зростаючої посушливості клімату та визначено їх ефективність. Вони включають: застосування нульового обробітку ґрунту, мульчування; оптимальну науково обґрунтовану структуру посівних площ з включенням посухостійких культур; застосування зрошення; збалансоване використання добрив з урахуванням посушливості клімату; внесення у ґрунт мікродобрив; застосування органічних добрив як важливого фактора підтримки оптимального гумусового стану ґрунту та скорочення емісії вуглекислого газу.

68.05.19.0494/0218U007253

Розробити наукові засади оцінювання екологічного стану ґрунтів різної буферної здатності до забруднення важкими металами:

Заключний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Вінюков Олександр Олександрович. – ДР 0116U003154. УДК 631.42.

69 с.

Сформовано банк даних щодо типів ґрунтів Донецької області і чинників, які формують їх буферну здатність до забруднення важкими металами. Розроблено рекомендації «Наукові засади оцінювання екологічного стану ґрунтів різної буферної здатності до забруднення важкими металами». Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0495/0218U007254

Розробити науково-методичні основи формування високопродуктивної біогенної системи землеробства та екологічно збалансованих агроландшафтів в умовах промислового регіону:

Заключний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Тимофеев Михайло Михайлович. – ДР 0116U003158. УДК 631.58.

65 с.

Сформовано 4 перспективні конструкції сталих агробіогеоценозів для промислового регіону зони Степу. Розроблено науково-практичні рекомендації «Заходи раціонального використання стійких агроландшафтів в ерозійно небезпечних умовах Донбасу та формування перспективних конструкцій сталих агробіогеоценозів». Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.29 Землеробство

68.05.19.0496/0218U007072

Науково обґрунтувати і розробити системи сівозмін для забезпечення відтворення та

збереження родючості чорнозему опідзоленого Правобережного Лісостепу: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Квасніцька Лариса Семенівна. – ДР 0116U002271. УДК 631.58; 631.582.

78 с.

Визначено економічно вигідні екологічно безпечні короторотаційні сівозміни, які забезпечують високу і сталу урожайність сільськогосподарських культур, розширене відтворення родючості ґрунту та виробництво високоякісної продукції рослинництва. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0497/0218U007073

Розробити адаптивні системи обробітку ґрунту під зернові та технічні культури за умови використання побічної продукції на добриво та дослідити фітосанітарний стан агроценозів:

Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Кирилюк Віктор Петрович. – ДР 0116U002272. УДК 631.51.

55 с.

Розроблено адаптивні системи основного обробітку ґрунту за умови використання побічної продукції на добриво, що включає залишення на добриво соломи попередників з додаванням азоту в дозі N10 на тону соломи та внесення нітрамофоски N30P30K30. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0498/0218U007255

Вдосконалити методи отримання вихідного матеріалу та створити високопродуктивні сорти пшениці м'якої озимої хлібопекарського напрямку використання адаптивні до умов Степу і Лісостепу України: Заключний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Василенко Таїсія Федорівна. – ДР

0116U003161. УДК 631.527:633.11.

27 с.

Створено новий селекційний матеріал пшениці м'якої озимої з високим генетичним потенціалом по врожайності і ряду господарсько цінних ознак. До Державного реєстру сортів рослин України внесено 4 нові сорти пшениці озимої м'якої: Перемога (ПУ №180459), Диво донецьке (ПУ №180461), Юзовська (ПУ №180462), Ігреста (ПУ №180463). На Державне сортовипробування в 2018 році переданий адаптивний універсальний безостий ранньостиглий сорт пшениці озимої Вежа. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0499/0218U007259

Розробити методологічні підходи та оптимальну модель створення та трансферу інновацій в умовах Донецької області, провести дослідження виробничого і науково-технічного потенціалу області та обґрунтувати шляхи її інноваційно-інвестиційного розвитку:

Заключний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Удовиченко Світлана Миколаївна. – ДР 0116U003157. УДК 631:633:636.

45 с.

Проведено дослідження виробничого та науково-технічного потенціалу Донецької області. У 2017 р. зареєстровано знак для товарів і послуг. Впроваджувалося 15 розробок в галузях агропромислового виробництва в 13 агроформуваннях, у 2018 р. укладено 57 договорів (з них 45 – ліцензійних) на суму 2626,3 тис. грн. Розроблено науково-практичні рекомендації «Інноваційно-інвестиційний розвиток Донецького регіону та оптимальні моделі трансферу інновацій». Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0500/0218U007260

Розробити науково організаційні підходи та ринково орієнтовний інструментарій випробування, експериментального виробництва та консалтінгового супроводу трансферу інноваційних технологій і продукції в агропромисловому комплексі Донецької області: Заключний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Бондарева Ольга Браунівна. – ДР 0116U003155. УДК 631:633:636.

55 с.

Виробничу перевірку пройшли 10 наукових розробок, одержано акти виробничої перевірки нових адаптованих до умов регіону сортів сільськогосподарських культур та технологій. Створено «Аналітично-інформаційний банк замовлень інноваційної продукції», «Інноваційний портфель НДУ Донецького регіонального центру НААН». Розроблено «Науково-практичні рекомендації щодо супроводу наповнення аграрного ринку інноваційною продукцією». Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.05.19.0501/0218U007117

Розробити ресурсозберігаючі технології мікрозрошення плодівих культур при різних системах утримання ґрунту в умовах Південного Степу України: Заключний звіт /Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка Інституту садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Малюк Тетяна Валеріївна. – ДР 0116U003636. УДК 631.6.02+621.796/634.1:631.543.83(477.7).

88 с.

1. Об'єкт - особливості процесу нагромадження і витрат вологи та поживних речовин у системі "зрошуваний ґрунт - плодове дерево" за різних елементів технології краплинного зрошення. Мета - розробка та обґрунтування елементів технології краплинного зрошення молодих інтенсивних насаджень черешні. Методи - польовий, лабораторний, агрохімічний, фізіологічний, математико-статистичний, економічний. Уперше в Україні розроблено технологію мікрозрошення інтенсивних насаджень черешні, що передбачає поєднання доцільних методів призначення поливу, режимів зрошення, фертигації та мульчування. Ефективність впровадження - зниження експлуатаційних витрат на 50-70 %, зменшення витрат добрив на 25-44 %, поливної води - на 35 % за оптимізації стану молодих насаджень черешні та збереження родючості ґрунту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.35 Рослинництво

68.05.19.0502/0519U001066

М'ялковський Руслан Олександрович. Науково-теоретичне обґрунтування інтенсивної технології вирощування картоплі в умовах Правобережного Лісостепу України:

Дис... д.с.-г.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 29.03.2019.

УДК 635.21:631.52:001.891.3(292.485)(477.4).

420 с.: 84 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 643 назви.

У дисертаційній роботі встановлено реакцію сучасних сортів картоплі, різних за стиглістю, цінними господарськими ознаками та біологічними особливостями на строки садіння, глибину загортання бульб, розміщення рядків відносно напрямку Пн.-Пд., Зх.-Сх. в умовах Правобережного Лісостепу України. Обґрунтовано ефективність мікродобрив (Реаком - 4,50 л/га або Кристалон особливий - 2,50 кг/га) за умов застосування позакореневого підживлення рослин картоплі в технології вирощування. Здійснено економічну, енергетичну оцінку вирощування картоплі залежно від елементів технології та умов вирощування.

68.05.19.0503/0218U006705

Продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу Правобережного: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Паламарчук Віталій Дмитрович. – ДР 0113U007544. УДК 631.559:[631.527.5:633.15].

38 с.

Звіт включає результати вивчення впливу позакореневого підживлення мікродобривами "Еколист моноцинк", "Росток кукурудза", регулятором росту рослин "Вимпел", бактеріальним препаратом "Біомаг" на комплекс господарсько-цінних ознак та продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості.

68.05.19.0504/0218U006708

Агробіологічні особливості формування вегетативної маси бобових багаторічних трав і стоколосу безостого та їх екологічна роль, як попередників пшениці озимої в умовах Лісостепу Правобережного: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Ткачук Олександр Петрович. – ДР 0113U001511. УДК 57.017:633.2:631.582:633.11(477.4-292.485)(083.97).

18 с.

Метою досліджень було вивчити вплив вирощування бобових багаторічних трав на інтенсивність забруднення ґрунтів і продовольчого зерна озимої пшениці важкими металами та агроекологічний стан ґрунтів, продуктивність і якість зернових в умовах інтенсивної хімізації сільськогосподарського виробництва Лісостепу Правобережного. В процесі наукової роботи застосовувались загальнонаукові та спеціальні методи досліджень. Загальнонаукові методи досліджень, що застосовувались у розв'язанні поставлених проблем: гіпотеза - для встановлення припущення можливого позитивного впливу на агроекологічний стан ґрунту і стійкість агроecosystem бобових багаторічних трав; експеримент - для закладання та проведення польових і лабораторних досліджень у контрольованих умовах для пізнання висунутої гіпотези; спостереження - для встановлення візуальних змін стану агроecosystem; аналіз - для розчленування об'єкту дослідження на складові частини для більш детального вивчення; синтез - для поєднання проаналізованих частин об'єкту дослідження в єдине ціле для більш повних висновків та узагальнень; індукція - для ведення суджень від фактів до конкретних висновків; дедукція - для формулювання часткових і поодиноких висновків на основі аналізу загальних положень і фактів; абстракція - для мисленого виділення основного у об'єкті досліджень, його найбільш суттєвих зв'язків; конкретизація - для переходу

від абстрактного до конкретного; аналогія - для перенесення відомих знань на інші, ще невідомі, але схожі з відомими; узагальнення - для уявного переходу від окремих фактів, явищ та процесів до ототожнювання. Спеціальні методи досліджень, що застосовувались у розв'язанні поставлених проблем: лабораторний метод - для аналізу біохімічних процесів у рослинах, дослідження фізичних, хімічних та мікробіологічних властивостей ґрунту; польовий метод - для проведення польових дослідів та експериментів з рослинами, ґрунтом, агроекосистемами; вегетаційно-половий метод - для визначення динаміки поширення кореневих систем бобових багаторічних трав у ґрунті.

68.05.19.0505/0218U006804

Механізми трансформації регіонального інформаційно-транспортної інфраструктури зернопереробного комплексу: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Седікова І. О. – ДР 0116U003818. УДК 35.073.515 / 477.62.

65 с.

Обґрунтовано концепцію управління логістичними інформаційними системами підприємств зберігання та переробки зерна, в основі якої лежать заходи з усунення інформаційної асиметрії прийняття управлінських рішень щодо організації транспортних потоків та управління запасами. Визначено методологічні засади організації інформаційно-ресурсного обміну в підприємствах зберігання та переробки зерна, які передбачають здійснення змін у внутрішніх та зовнішніх зв'язках з огляду на результати постійного моніторингу їх ефективності та вирішення планових задач оптимізації витрачання ресурсів. Обґрунтовано науково-прикладні засади інтегрування логістичних інформаційних систем в управління товарними, ресурсними та транспортними потоками підприємств зернопереробної галузі на основі комплексного врахування потенціалу вказаних підприємств та його співвідношення з характеристиками їх територіального розміщення.

68.05.19.0506/0218U006815

Комплексна стратегія озеленення м. Львова: Заключний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Генік Ярослав Вячеславович. – ДР 0118U000973. УДК 712.4:635.9.

97 с.

Проаналізовано сучасний стан та проблеми озеленення міста Львова. На основі аналізу попередніх маршрутних обстежень біжучого стану зелених насаджень Львова, проведених цього року, а також рекогносцирувальних, а в окремих випадках і системних, обстежень міських насаджень, проведених в попередні роки, подані стратегічні завдання для озеленення міста Львова. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0507/0218U006994

Розробка методів обробки сировини для ресурсозберігаючих технологій переробки сільськогосподарської продукції та підвищення її продовольчої безпеки: Заключний звіт /Дніпровський державний аграрно-економічний університет; Керівник Миколенко Світлана Юріївна. – ДР 0116U007412. УДК 631.563; 664.

131 с.

Звіт про НДР: 131 с., 22 табл., 36 рис., 3 додатки, 118 джерел. Об'єкт дослідження - технологія переробки сільськогосподарської сировини із застосуванням інноваційних методів обробки. Мета роботи - розробка ефективних

методів впливу на сільськогосподарську сировину і створення ресурсозберігаючих технологій отримання харчової та кормової продукції високої якості за умови підвищення продовольчої безпеки. Методи дослідження - кваліметрія, хімічні, фізико-хімічні, мікробіологічні, медико-біологічні, диференціально-термічні, газорозрядна візуалізація. Проаналізовано значення втрат продовольчої сировини у глобальних проблемах сучасності і розроблено шляхи їх елімінації за визначальними ланками ланцюга постачання. Доведено, що застосування інфрачервоного випромінювання суттєво скорочує тривалість термообробки і розроблено установку для інфрачервоної обробки плодовоовочевої сировини і пастоподібних продуктів. На основі дослідженої біологічної активності каркасних і сульфоланвмісних сполук виявлено залежність між будовою молекули і її біологічною активністю, що дозволяє намітити шляхи спрямованого синтезу активних препаратів. Розроблено хімічні методи обробки і зберігання. Доведено доцільність диспергування сировини у технологіях зернових продуктів, розроблено удосконалений лабораторний диспергатор. Запропоновано технологічні підходи до виробництва і розроблено рецептури галет і хліба із диспергованого зерна. Вперше доведено ресурсозберігаючі ефекти від застосування обробки води контактною нерівноважною плазмою для виробництва цільнозернового хліба на усіх ланках продовольчого ланцюга. Встановлено доцільність сумісного використання плазмохімічно активованої води із нетрадиційною борошняною сировиною, зокрема, побічними продуктами переробки гарбуза. Визначено критерії впливу надвисокочастотної обробки на процес отримання повітряного зерна як снекової продукції, розроблено і оптимізовано технологію повітряного сорго. Комплексне біотестування обробленої плазмою води показало відсутність її негативного впливу на гідробіонти і шурів. Вперше встановлено, що використання спіруліни, культивованої на плазмохімічно активованій воді, для годування телят сприяє збільшенню виходу кінцевої продукції. Розроблено систему заходів щодо підвищення рівня безпеки харчової і кормової продукції та зменшення кількості втрат у харчовому ланцюзі.

68.05.19.0508/0218U007074

Розробити наукові основи біологізації та удосконалення систем удобрення, які забезпечують підвищення продуктивності культур та стабілізацію родючості ґрунтів Правобережного Лісостепу України: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Власюк Оксана Степанівна. – ДР 0116U004888. УДК 633.1; 631.8.

88 с.

Розроблено удосконалені системи удобрення пшениці ярої та ячменю ярого з основами біологізації, які забезпечать підвищення продуктивності на 10 - 20 %, сприяють зменшенню ураження хворобами та стабілізації родючості ґрунтів. Приріст урожайності від обробки насіння пшениці ярої біопрепаратами становить, залежно від удобрення: Агробактерин - 2 - 7 %, Поліміксобактерин - 7 - 15 % та Біокомплекс-БТУ - 6 - 12 %. Приріст урожайності від обробки насіння ячменю ярого становить, відповідно, збільшення на 2 - 6 %, на 4 - 10 % та на 5 - 13 %. Обробка посівів препаратом Біокомплекс-БТУ сприяє підвищенню урожайності пшениці ярої на 4 - 10 %, а ячменю ярого - на 4 - 7 %. Використання сидерату гірчиці білої збільшує вміст у ґрунті азоту, калію та гумусу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0509/0218U007075

Розробити технологічні прийоми вирощування кукурудзи на зерно гібридів скоростиглих груп за інтенсивної технології вирощування в умовах західного Лісостепу: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Молдован Жанна Андріївна. – ДР 0116U004887. УДК 633.15.

77 с.

Вивчено вплив способів передпосівної обробки насіння та позакореневого підживлення у різні фази розвитку рослин (3-5 та 7-9 листків) стимуляторами для обробки насіння та росту рослин, комплексними мікродобривами на формування показників індивідуальної продуктивності, якості та урожайності зерна кукурудзи. Розроблено технологічні прийоми вирощування кукурудзи на зерно, які забезпечують зростання урожайності ранньостиглих гібридів на 12,8 - 15,2 %, середньоранніх - на 13,2 - 15,6 %. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0510/0218U007076

Оптимізувати параметри технології відтворення добазового насінневого матеріалу картоплі на основі адаптаційного потенціалу в умовах західного Лісостепу України: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Молдован Віктор Григорович. – ДР 0116U004889. УДК 633.491.

52 с.

Визначено ефективні елементи технології відтворення добазового насінневого матеріалу картоплі при застосуванні способів, строків комплексних інсектицидних обробок та строків видалення бадилля. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0511/0218U007077

Розробити екологічно безпечні технологічні прийоми підвищення кормової та насінневої продуктивності люцерни посівної в умовах Лісостепу західного: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Молдован Жанна Андріївна. – ДР 0116U002273. УДК 633.311.

10 с.

Досліджено вплив способів сівби, норм висіву, строків збирання на формування показників насінневої та кормової продуктивності люцерни посівної. Розроблено екологічно безпечні прийоми підвищення кормової продуктивності люцерни посівної, які забезпечують одержання 50,40 - 56,49 т/га зеленої маси, 12,37 - 13,69 т/га сухої речовини, 10,63 - 11,81 т/га кормових одиниць, 1,80 - 13,99 т/га протеїну та 107,62 - 119,26 ГДж/га обмінної енергії, насінневої продуктивності люцерни посівної, який забезпечує максимальну реалізацію генетичного потенціалу сорту та зростання урожайності насіння на 47,3 % порівняно з традиційною технологією. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0512/0218U007078

Розробити конкурентоспроможні елементи технології вирощування нових сортів сої з урожайністю 3,0-3,5 т/га, які максимально відповідають їх біологічним вимогам, базуються на управлінні процесами формуван-

ня врожаю та сприяють отриманню якісного насіння в умовах Лісостепу західного: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Молдован Жанна Андріївна. – ДР 0116U002275. УДК 633.34.

83 с.

Досліджено вплив основного удобрення, передпосівної обробки насіння сої та позакореневого підживлення стимуляторами росту рослин, комплексними мікродобривами та добривами-компенсаторами у різні фази розвитку рослин на формування показників індивідуальної продуктивності та урожайності насіння сої. Розроблено конкурентоспроможні елементи вирощування нових сортів сої, які забезпечують зростання урожайності насіння до 3,0 т та більше за окупності 1 грн. витрат - 2,21 -2,28 ум. од., рівня рентабельності 120,8 - 128,3 %. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0513/0218U007079

Розробити способи підвищення продуктивності буряків цукрових на основі біологізації системи удобрення в умовах достатнього зволоження Правобережного Лісостепу: Заключний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Керівник Квасніцька Лариса Семенівна. – ДР 0116U004890. УДК 633.61/.66.

86 с.

Розроблено способи підвищення продуктивності буряків цукрових за передпопередниками: багаторічні трави, горох, соя у поєднанні з удосконаленими системами удобрення із застосуванням соломи та сидеральної біомаси у якості органічного добрива у пятипільних зерно-бурякових сівозмінах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0514/0218U007113

Розробити теоретико-методологічне забезпечення інноваційного розвитку галузі садівництва та економічної оцінки новітніх технологій виробництва плодів і ягід: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Барабаш Людмила Олександрівна. – ДР 0116U000637. УДК 634:330.341.1.

100 с.

Вивчено теоретичні та методичні засади інноваційного забезпечення садівництва. Досліджено основні тенденції функціонування галузі, стан відтворення садів і ягідників, проблеми та перспективи використання інновацій. Розроблено пропозиції щодо активізації інноваційної діяльності в промисловому садівництві. Обґрунтовано організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку галузі. Результати наукової роботи щодо обґрунтування стратегічних напрямів розвитку промислового виробництва плодів і ягід на інноваційній основі використані в проєкті Концепції розвитку галузі садівництва на період до 2025 року. Обґрунтовано перспективні параметри розвитку галузі горіхоплідних в Україні на період до 2025 р., визначено сучасний попит та пропозицію, рівень виробництва та споживання горіхоплідних, обґрунтовано технологічні основи, нормативи витрат праці і коштів на створення товарних насаджень, визначено нормативну собівартість вирощування сортового матеріалу, плодів в бogarних умовах та при зрошенні, встановлено обсяги інвестицій.

68.05.19.0515/0218U007114

Розробити наукові основи технологій вивчення саджанців жимолості їстівної (*Lonicera edulis Turcz.*) в умовах Лісостепу України:

Заключний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бублик М.О. – ДР 0116U000652. УДК 518.143.6:634.2.

100 с.

В результаті проведених досліджень встановлені сортової закономірності розмноження жимолості як в умовах *in vitro*, так і при зеленому живцюванні. Досліджено високу морозостійкість квіток жимолості сортів української селекції. Оптимізовано етапи стерилізації експлантів, проліферації, укорінення та адаптації рослин жимолості під час мікроклонального розмноження. Підібраний новий стерилізуючий агент, який є менш токсичний. Встановлені основні типи середовищ та концентрації стимуляторів росту для розмноження, укорінення експлантів. Відпрацьовано етап адаптації рослин до умов *in vivo*. Вивчено вплив біологічних стимуляторів росту (Регоплант, Стимпо) на укорінювальну здатність зелених живців. Встановлено закономірність між впливом обробітку маточних рослин зазначеними стимуляторами на функціональний стан листової пластини і відповідно на вкорінювальну здатність. Розглянуті основні способи дорощування вкоріненних живців в умовах відкритого та закритого ґрунту.

68.05.19.0516/0218U007115

Створити високопродуктивні гібриди томата толерантні до біотичних та абіотичних чинників навколишнього середовища:

Заключний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Шотик Микола Васильович. – ДР 0116U001149. УДК 635.64:631.523.

42 с.

В результаті виконання науково-дослідної роботи виділено кращі гібриди томата: Мушкітер, Спогад та Престиж. Виділені гібриди толерантні до фітофторозу, альтернаріозу (8 балів) та відзначаються високою посухостійкістю (9 бал). Кількість діб від масових сходів до першого збору (у вказаних гібридів відповідно) становить 100, 102 та 90 діб; урожайність за 1 декаду плодоношення 15,6, 17,7 та 22,8 т/га; загальна врожайність 60,0, 62,2 та 68,0т/га. Виділено лінії К-35А та К-16В з підвищеною посухостійкістю (9 балів), які передано до НЦГРРУ. Виробниче вивчення нового гібриду Престиж підтвердило його перспективність та конкурентоспроможність, в результаті чого він переданий до Державного сорто випробування на 2019 рік. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0517/0218U007116

Розробити методи розширення спектру генотипової мінливості томата при створенні вихідного матеріалу для отримання гетерозисних гібридів в умовах північних теплиць:

Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Куліков Юрій Аркадійович. – ДР 0116U001151. УДК 635.646:631.526.

43 с.

За науково-дослідної роботи отримані нові гібридні комбінації. Створено новий вихідний матеріал для гетерозисної селекції. Нові батьківські форми характеризуються плодами масою від 100 до 200 г., скоростиглі 105 і 110 днів, загальний урожай у яких становить на рівні 16,0-18,0 кг/м², вмістом сухої речовини 5,4-5,6 %, стійкі проти хвороб і стресових чинників. Гібридна комбінація (Євпатор / КДС-44 / Аквіла / Верлюка) передана до Державного сорто випробування під назвою Владіслав F1.Новий гібрид переважав контроль за

загальною врожайністю на 0,8 кг/м² і становив 13,8 кг/м², середня маса плоду 161 г, при вмісті сухої речовини 5,8 %. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0518/0218U007118

Створити високопродуктивні гібриди томата толерантні до біотичних та абіотичних чинників навколишнього середовища:

Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Шотик Микола Васильович. – ДР 0116U001152. УДК 635.64:631.523.

42 с.

В результаті виконання науково-дослідної роботи виділено кращі гібриди томата: Мушкітер, Спогад та Престиж. Виділені гібриди толерантні до фітофторозу, альтернаріозу (8 балів) та відзначаються високою посухостійкістю (9 бал). Кількість діб від масових сходів до першого збору (у вказаних гібридів відповідно) становить 100, 102 та 90 діб; урожайність за 1 декаду плодоношення 15,6, 17,7 та 22,8 т/га; загальна врожайність 60,0, 62,2 та 68,0т/га. Виділено лінії К-35А та К-16В з підвищеною посухостійкістю (9 балів), які передано до НЦГРРУ. Виробниче вивчення нового гібриду Престиж підтвердило його перспективність та конкурентоспроможність, в результаті чого він переданий до Державного сорто випробування на 2019 рік. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0519/0218U007120

Розширити і зберегти генетичне різноманіття яблуні, груші, черешні, вишні, абрикоса і персика Національного ген банку рослин України та підвищити ефективність його використання у селекції та наукових дослідженнях в умовах Південного Степу України:

Заклучний звіт /Інститут зрошувального садівництва імені М.Ф.Сидоренка Національної академії аграрних наук України; Керівник Толстолік Людмила Миколаївна. – ДР 0116U003635. УДК 631.52.634.11/24[631.152+621.796(477.7).

54 с.

Об'єкт досліджень - зразки генофонду в сортових колекціях яблуні, груші, черешні, вишні, персика та абрикоса. Мета - формування, удосконалення та підтримання у життєздатному стані генетичних колекцій плодкових культур шляхом збагачення новими джерелами і донорами цінних господарських і біологічних ознак. Методи дослідження: інтродукційний, польовий, лабораторний, біохімічний, біометричний. Генофонд нараховує 860 зразків, серед яких 68 % - унікальні. Колекція генофонду поповнилася 15 зразками. Виділено понад 700 сортів-джерел цінних ознак, 33 сортозразки, що є джерелами комплексу ознак. У створенні нових сортів черешні, вишні і абрикоса використано 30 сортів-зразків. Отримані свідоцтва про реєстрацію 27 сортів та ознакових колекцій персика і яблуні. Вказана робота є необхідною для збереження генетичних ресурсів плодкових культур, що є національним надбанням України. Використання їх у селекційному процесі сприятиме підвищенню ефективності виконання селекційних завдань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0520/0218U007121

Розробити екологічно безпечні системи інтегрованого захисту плодкових і ягідних культур від шкідників та хвороб в різних зонах України:

Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Шевчук Ігор Васильович. – ДР 0116U000660. УДК 634.22:632.7:632.95:581.57 634.11:632.4:632.9:632.934 634.71:632.72:632.4:632.9.

187 с.

Матеріал викладений на 131 сторінці комп'ютерного набору, текстова частина включає 41 таблицю, 24 рисунки і 3 додатки. Об'єкт дослідження - домінуючі види фітофагів сливи, збудники хвороб яблуні та кущових ягідників. Мета роботи - вивчити особливості розвитку домінуючих фітофагів сливи та збудників хвороб яблуні і кущових ягідників, розробити екологічно безпечні заходи інтегрованого їх захисту. Методи досліджень - методи ентомології та фітопатології, математичної статистики. У звіті наведено результати досліджень 2016-2018 років з виконання НТП 12 "Захист рослин" з розробки нових та вдосконалення існуючих заходів інтегрованого захисту яблуні, сливи, і кущових ягідних культур від шкідників і хвороб.

68.05.19.0521/0218U007122

Збереження колекції генетичних ресурсів та виділення джерел цінних ознак вишні в степовій зоні України: Заключний звіт /Бахмутська дослідна станція розсадництва Інституту садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Ярушников Володимир Володимирович. – ДР 0116U002532. УДК 634.23:631.523.

42 с.

В установі вивчається колекція генетичних ресурсів вишні у кількості 280 зразків. До центральної бази даних НЦГРРУ передана інформація на шість зразків вишні. Загальна кількість паспортизованих зразків становить 100%. Оцінена врожайність та якість плодів 105 зразків вишні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0522/0218U007123

Формування, збереження та удосконалення колекції генофонду малопоширених культур; виділення зразків з цінними господарськими ознаками, адаптованих до умов вирощування в Степовій зоні України: Заключний звіт /Бахмутська дослідна станція розсадництва Інституту садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Чигрин Наталія Федорівна. – ДР 0116U002536. УДК 634.

19 с.

Колекція малопоширених плодкових культур, декоративних дерев та чагарників становить 426 зразків. За трирічний період досліджень зразків глоду еталоном за врожайністю та вмістом вітаміну С є сорт Збігнев з середніми за роки (21,85 т/га; 20,22 мг/%). За врожайністю, великоплідністю та вмістом вітаміну С протягом трьох років еталоном є зразок хеномелису Vermilion (5,5 кг з куща; 79,1 г та 106,4 мг/%). Сорт барбарису Цукерка є сортом еталоном з врожайності - 6,4 кг з куща (середнє за три роки). За трирічний період до НЦГР подано документи для реєстрації двох зразків глоду: Номер запиту 003881 Дата подання до НЦГРРУ 20161129. Назва зразка гібрид Rubra Plena (Crataegus ?media Crataegus laevigata). Номер запиту 003880 Дата подання до НЦГРРУ 20161129. Назва зразка Plena (Crataegus laevigata). Виділено для реєстрації при наявності фінансування, три зразки глоду: глід одноматочковий - Crataegus monogyna Jacq декоративна форма плакуча - f. pendula, морозостійка, солевитривала, декоративна форма; глід понтійський Crataegus pontica, глід алтайський Crataegus altaica (Loud.) Lange, Видано каталог сортів та форм горобини та глоду. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0523/0218U007124

Розширення та збереження генетичного різноманіття колекції груші та горіха грецького в умовах Наддністрянщини: Заклучний звіт

/Придністровська дослідна станція садівництва Інституту садівництва; Керівник Трохимчук Ганна Іванівна. – ДР 0116U002420. УДК 634.11:631.527.631.

33 с.

В НЦГРРУ передано 4 нові цінні зразки груші (Ластівка, Легенда Карпат, Сайва, Яніс,) та 3 зразки горіха грецького (Гетьман, Красень, Легінь,). Дані зразки скороплідні, високоврожайні, зимо та посухостійкі, стійкі до хвороб та шкідників, плоди відмінних смакових якостей. За звітний період, за ознаками - урожайності, стійкості до хвороб та несприятливих факторів довкілля, виділено за показниками: врожайності – сорти груші - Талгарська красуня – 25,8 т/га, Яніс – 21,2 т/га, та сорти горіха грецького - Яблунівський (2,7 т/га), Чернівецький 1, Топорівський - (2,2 т/га), Чернівецький 2 (2,1 т/га); за стійкістю до пошкодження груші шкідниками - (грушева медяниця /грушева плодожерка) – Талгарська красуня з рівнем пошкодження 5/10% і Флорана 8/7%, а за стійкістю до ураження хворобами (парша/плодова гниль) - Бурштинова – 9/7%, Сайва 9/13%, Хотинчанка 9/10%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0524/0218U007125

Формування, підтримання та збагачення колекції зразків генофонду плодкових, ягідних та квітково-декоративних культур на основі комплексної їх оцінки: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Трохимчук Анна Іванівна. – ДР 0116U000641. УДК 631.527:634.

46 с.

Отримані свідоцтва Національного центру генетичних ресурсів рослин України (НЦГРРУ) на навчальну колекцію груші за строками дозрівання (20 зразків, 30 ознак) та свідоцтва зразків груші - Вересневе Дево, Вижниця. До робочої колекції груші залучено 8 сортів іноземної селекції. Зареєстровано ознакову (31 ознака, 23 зразків) колекцію "червоне" забарвлення калістефусу китайського. До генофонду залучено 18 зразків цієї культури. Отримані патенти на сорти яблуні - Злато, Багачка; сорти агрусу - Сварог, Тясмин, Гостинець, Хрещеник. Генофонд поповнено 20 зразками обліпихи крушиноподібної. На 1 листопада 2018 р. в інформаційну систему "База паспортних даних" введено 491 одиниць генофонду ІС НААН Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0525/0218U007127

Створити вегетативно розмножувані підщепи плодкових культур, що забезпечують щільне та надщільне розміщення щеплених рослин в саду: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Ходаківська юлія Борисівна. – ДР 0116U000640. УДК 631.527:631.541.11.

23 с.

Вивчення клонових підщеп груші різного походження у маточнику показує, що на їх господарсько-біологічні властивості істотний вплив справляють агрокліматичні умови, до яких вони адаптувались по різному і неоднозначно реагували на різкі зміни температурного та водного балансу. Дослідження відновлювальної спроможності маточних кущів, обкоріння пагонів і продуктивності підщеп показало, що найбільш пристосованими до ґрунтово-кліматичних умов північного Лісостепу України є ІС 2-10, ІС 4-12, айва У та айва прованська, продуктивність яких у маточнику становить 109 - 121 тис. штук стандартних відсадків з гектара. До "Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні" внесено вегетативну підщепу груші ІС

4-12 (№ патенту 160897 від 22.04.2016 р.) Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0526/0218U007130

Дослідити генетичний потенціал купцових ягідних, малопоширених, горіхоплідних культур і суниці та розробити методичні основи формування сучасних селекційних програм з поєднанням традиційних і біотехнологічних методів селекції:

Заключний звіт /Інститут садівництва НААН України; Керівник Павлюк Василь Васильович. – ДР 0116U000642. УДК 634:634.7:634.71,634.72,634.73,634.74,674.5.

94 с.

Впродовж 2016-2018 рр. до "Державного реєстру сортів рослин придатних до поширення в Україні" внесено 4 нові сорти агрусу: Тясмин, Сварог, Хрещеник, Гостинець та 1 сорт горіха грецького Легінь. Подано заявки на реєстрацію сорту малини Альянс (селекції Мліївської ДСС), сорту порічок Росинка, сорту суниці Рекорд (Перлина), двох нових високопродуктивних сортів горіха грецького (Гетьман і Красень), двох сортів обліпихи (Особлива і Адаптивна), а також двох сортів калини (Уляна і Аня). Планується подача заявки для реєстрації сорту смородини чорної Ювілейна 2 (ЕФ 01-1-9); агрусу Перлінка (усі три селекції ІС); малини Василюк, на дві елітні форми суниці селекції ІС 03-7-55, 04-3-27 та на два сорти обліпихи Обрій та Оляна. Виділено перспективні три форми смородини чорної (04-1-3, 03-37-11, 04-2-1а) та дві гібридні форми порічок (85-1-5, 83-28-9), три гібридні форми малини червоної (ЛІ 01-96, 10-7, 1-4), однієї жовтоплідної гібридної форми (10-6) та однієї ремонтантної елітної форми малини 7-14 (Василюк); три елітні форми обліпихи (16-18-01, 16-18-02, 2-15-500) та чотири елітні форми суниці (03-7-55, 04-3-27, 04-3-16, 04-4-18) (ІС НААН), які за комплексом господарсько-цінних показників перевершують вітчизняні та зарубіжні сорти. За результатами експертизи обстеження місцевого генофонду горіха грецького за основними господарсько-цінними показниками виділено і досліджуються 23 нові форми, з них 69,5% характеризуються латеральним типом плодоношення, та 47,8% з пізнім квітучим.

68.05.19.0527/0218U007131

Розробити технологію вирощування черешні на вегетативно розмножуваних підщепах в західному Лісостепу України: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бабій Ореста Володимирівна. – ДР 0116U001333. УДК 634.1.

25 с.

Розроблена екологічно безпечна технологія вирощування плодів черешні ринкового спрямування, яка базується на використанні сортів Дончанка та Любава на вегетативно розмножуваних підщепах ВСЛ-2. Веретеноподібний тип крони із застосуванням зимового способу обрізування крони дерев при схемі посадки 4,5x2м. сприятиме стабільній продуктивності, довговічності, а також зменшенню витрат під час основних процесів по догляду за насадженнями що забезпечить скороплідність, товарну якість ягід та продуктивність в межах 17,3т/га. Економічний ефект - зростання рівня рентабельності на 10-20%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0528/0218U007133

Розробити технологію вирощування органічної продукції зерняткових культур в умовах Лісостепу України: Заклучний звіт /Інститут садівництва НААН Укра-

їни; Керівник Жук В.М. – ДР 0116U000662. УДК 631.153.7:631.147:634.8.094:634.10:551.581.2.

30 с.

Розроблено адаптивні ресурсощадеї системи вирощування яблуні на слаборослих підщепах. Ці технології при використанні суперсорбентів і ефективних конструкцій саду забезпечують врожайність 45,1-63,7 т/га та рівень рентабельності 153,7-220,8 %.

68.05.19.0529/0218U007134

Розробити адаптивні екологічно безпечні технології вирощування кісточкових культур в зонах плідництва України: Заклучний звіт /Інститут садівництва НААН України; Керівник Кіщак О.А. – ДР 0116U000661. УДК 634.2:631.7:581.57.

70 с.

Розроблено екологічно безпечну технологію вирощування інтенсивних насаджень черешні, вишні та сливи на насінневих і вегетативних підщепах з використанням сучасних способів формування та оптимально щільних схем садіння дерев, що забезпечує стабільну врожайність і високу товарну якість продукції.

68.05.19.0530/0218U007135

Розробити енергозберігаючі та екологічно безпечні системи живлення плодових, ягідних культур та розсадників в різних ґрунтово-кліматичних зонах, які забезпечать виробництво екологічно-чистої продукції: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Соболь Віктор Андрійович. – ДР 0116U000656. УДК 631.8:634.1:631.81.

27 с.

Розроблені збалансовані системи живлення яблуні, сливи, лохини та саджанців в розсаднику з врахуванням біологічних особливостей сортів та ступеню родючості ґрунту, які органічно вписуються в розроблювані комплексні технології їх вирощування, оптимізують водний і поживний режими ґрунту, забезпечують високу продуктивність насаджень і якість плодів із збереженням природної родючості ґрунту.

68.05.19.0531/0218U007136

Біологічна та господарська ефективність біопрепаратів до хвороб на лікарських та ефіроолійних культурах: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Рудник-Іващенко О.І. – ДР 0118U003367. УДК 632.1:633.9:633.8.

30 с.

Розроблені науково-практичні рекомендації з екологічно безпечного захисту лікарських та ефіроолійних культур від хвороб. Встановлено найефективніші біопрепаратами проти виявлених хвороб на рослинах беладоли звичайними - Гаупсин БТ, Мікосан В, Фітоспорин М - зменшення поширення та розвитку фітофторозу на 0,7 % - 1,0 % порівняно з контролем; на рослинах м'яги перцевої біопрепарат Фітоцид - Р, який забезпечив оздоровлення рослин від антракнозу і септоріозу у межах від 1.6 (сорт Удайчанка) до 2.8 % (сорт Імбирна) Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0532/0218U007139

Поповнити різноманіття генофонду ягідних культур та сформувати ознакові і спеціальні колекції: Заклучний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бабій Ореста Володимирівна. – ДР 0116U001328. УДК 634.1.

18 с.

Було інтродуковано один зразок ГТ196-12-15 - середньо-го строку досягання, стійкий до поширених в Західному регіоні хвороб. Даний зразок закладено у колекційний до-слід для подальшого вивчення. Сформована ознакова коле-кція смородини чорної за продуктивністю. Зразки походять з сімнадцяти країн зарубіжжя: Україна (76), Росія (97), Ве-ликобританія(15), Білорусь(12), Нідерланди(7), Польща(4), Молдова(3), Естонія(3), Швеція(3). Канада(2), Чехія(2), Фінляндія(2), Німеччина(2), Франція(1), Литва(1), Казах-стан(1), Угорщина(1). Колекція складається з 30 зразків, виділено 45 рівнів прояву, колекція створена за 13 ознаками. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0533/0218U007173

Розробити технології вирощування високо-продуктивних біоенергетичних культур як сировини для виробництва біогазу:

Заклю-чний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукро-вих буряків (Інститут цукрових буряків) НААН; Керів-ник Гументик Михайло Ярославович. – ДР 0116U002200. УДК 631.52.631.527.

71 с.

При оптимізації технології вирощування встановлено, що урожайність біомаси міскантусу збільшується завдя-ки садінню ризомів за гребневим способом з квадратно-гніздовим розміщенням ризом у ранні строки та оптималь-ною глибиною садіння 8...10 см. Вплив факторів строків та глибини посіву насіння проса прутноподібного на врожай-ність біомаси спостерігається лише в перший рік вегета-ції, у подальшому тенденція зберігається за рахунок різниці густоти стояння рослин, що визначається польовою схожі-стю насіння. Збільшення маси ризомів та їх густота садіння сприяє підвищенню врожайності біомаси. Оптимальною гу-стотою стояння є 20-22 тис. шт/га при масі ризомів 40-50 г.

68.05.19.0534/0218U007256

Розробити систему критеріїв оцінки ада-птивності при вирощуванні ярих колосових культур в посушливих умовах Степу Украї-ни:

Заклю-чний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Вінюков Олександр Олександрович. – ДР 0116U003156. УДК 633.16.

46 с.

Розроблені «Адаптивна технологія вирощування ячме-ню ярого в зоні Степу України» та «Орґано-адаптивна те-хнологія вирощування ячменю ярого в зоні Степу України». Система критеріїв оцінки адаптивності при вирощуванні ярих колосових культур в посушливих умовах Степу Украї-ни. Одержано ПУ № 104099 від 12.01.2016 р. на «Спосіб орґанічного вирощування зернових культур в умовах зони техно-генного навантаження». Підготовлено «Науково-практичні рекомендації сільськогосподарському виробництву стосовно вирощування ярих колосових культур в зоні нестійкого зво-ложення». Робота передається за кордон за договірною ці-ною.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.05.19.0535/0218U006697

Вивчення впливу бактерій *Pseudomonas abietaniphila* на сільськогосподарські види ро-слин: сої, рису та капусти:

Заклю-чний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Шаловило Юлія Ігорівна. – ДР 0117U003372. УДК 632.937.

38 с.

Об'єкт дослідження - рістстимулюючі властивості шта-му бактерій *Pseudomonas abietaniphila*. Мета роботи - до-слідити вплив бактерій *P. abietaniphila* на ріст, стійкість проростків і сянців рису, сої, капусти. Методи дослідження - фізіолого-біохімічні, молекулярно-генетичні, мікробіологі-чні, фітопатологічні. У даній науково-дослідній роботі об-ґрунтовано доцільність використання методу біопраймува-ння насіння важливих сільськогосподарських видів рослин (сої, рису та капусти) задля підвищення біотичної стійкості сянців до збудників фітозахворювань та підвищення жит-тездатності насіння. Вперше проведено інокуляцію насіння рису, сої та капусти бактеріальним штамом *P. abietaniphila*. Встановлено, що даний штам є одним із потенційних пред-ставників ризобактерій, що стимулюють ріст цих рослин (Plant growth-promoting rhizobacteria (PGPR)). Спостеріа-ли за збільшенням морфометричних показників сянців рису та капусти, отриманих з насіння, що попередньо інокулюва-ли бактеріальною суспензією *P. abietaniphila*. Вперше пока-зано, що бактерії *P. abietaniphila* покращують процес ризо-генезу проростків та сянців. Отримані результати матимуть практичне значення та теоретичне підґрунтя для розробки екологічно безпечних прийомів і методів захисту рослин від фітопатогенного ураження. Робота розповсюджується за до-говірною ціною.

68.05.19.0536/0218U007065

Науково-практичні рекомендації екологічно безпечної технології вирощування і захисту тютюну від хвороб та шкідників з елеме-нтами використання найефективніших сти-муляторів росту та інсектицидів:

Заклю-чний звіт /Тернопільська державна сільськогосподарська дослі-дна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України; Ке-рівник Бялковська Ганна Дмитрівна. – ДР 0118U006797. УДК 632.93:633.71.

19 с.

Об'єкт дослідження - тютюн, елементи технології, сти-мулятори росту, інсектициди, шкідники, збудники хвороб. Мета дослідження - обґрунтувати екологічно безпечну те-хнологію вирощування і захисту тютюну від хвороб та шкі-дників з елементами використання найефективніших стиму-ляторів росту та інсектицидів. Методи досліджень: польові, біометричні, економічні, метод теоретичного аналізу нау-кових літературних джерел, розрахунково-конструктивний. Наукова новизна - досліджено елементи екологічно безпе-чної технології вирощування і захисту тютюну від хвороб та шкідників з використанням найефективніших стимуляторів росту та інсектицидів. Теоретичні і практичні результати: розроблено науково-практичні рекомендації екологічно без-печної технології вирощування і захисту тютюну від хвороб та шкідників для практичного застосування в тютюносію-чих господарствах Придністров'я України

68.39 Тваринництво

68.05.19.0537/0218U007080

Провести селекційне удосконалення свиней у племінних стадах великої білої та полтав-ської м'ясної порід Хмельницької області в напрямку підвищення репродуктивних, від-годівельних і м'ясних якостей з використан-ням індексної оцінки за методом BLUP:

Заклю-чний звіт /Хмельницька державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господар-ства Поділля Національної академії аграрних наук Украї-ни; Керівник Вербич Іван Васильович. – ДР 0116U002277. УДК 636.4.

57 с.

Удосконалено у підконтрольних стадах великої білої та полтавської м'ясної порід свиней репродуктивні, відгодівельні та м'ясні якості шляхом відбору та добору тварин з високим потенціалом їх продуктивності, визначених за методом BLUP. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0538/0218U007257

Моделювання та оцінка технологічних рішень при створенні ферм і комплексів різної виробничої потужності з виробництва продукції скотарства: Заклучний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Александров Станіслав Миколайович. – ДР 0116U003164. УДК 636.083.3.

21 с.

Удосконалено ресурсоощадне забезпечення виробництва якісного молока на сучасних фермах в напрямку підвищення молочної продуктивності корів та якості продукції, зниження витрат праці та кормів на одиницю продукції. Розроблені науково-практичні рекомендації щодо впровадження технологічних рішень для молочних ферм та комплексів з замкнутим циклом та ферм і

комплексів по виробництву молока. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.05.19.0539/0218U007258

Визначити фізіологічні і економічні критерії оцінки відповідності норм годівлі потребам високопродуктивної молочної худоби: Заклучний звіт /Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Александров Станіслав Миколайович. – ДР 0116U003163. УДК 636.084.

16 с.

Удосконалено систему та норми годівлі високопродуктивної молочної худоби. Розроблені науково-практичні рекомендації щодо фізіологічних і економічних критеріїв оцінки відповідності норм годівлі потребам високопродуктивної молочної худоби. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.45 Полювання і мисливське господарство

68.05.19.0540/0218U007031

Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Підприємства об'єднання громадян "Мисливсько-риболовне господарство Українського товариства мисливців і рибалок Красноармійського району": Заклучний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Домніч Валерій Іванович. – ДР 0116U008802. УДК 639.1.052(477.62):001.89.

43 с.

Об'єкт дослідження - мисливські угіддя та мисливська фауна на підконтрольних Україні територіях Донецької області в період проведення антитерористичної операції. Мета роботи - розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Підприємства об'єднання громадян "Мисливсько-риболовне господарство Українського товариства мисливців і рибалок Красноармійського району" з проведенням робіт з упорядкування мисливських угідь та складанням Проекту організації та розвитку мисливського господарства, у якому визначаються науково обґрунтовані напрямки ведення мисливського господарства, шляхи і засоби, що забезпечують вирішення поставлених

перед господарством завдань з раціонального використання мисливських угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду. Методи дослідження - метод типології; метод бонітування; облік мисливських тварин; аналіз статистичної звітності. В процесі проведення мисливського упорядкування було проведено роботи з типології та бонітування мисливських угідь, визначено стан мисливської фауни та можливості її відтворення. Складено Проект організації та розвитку мисливського господарства та надано рекомендації щодо раціонального використання мисливських угідь та основних видів мисливських тварин. Обґрунтовано, що ведення мисливського господарства у досліджуваному регіоні в даний період має певні особливості, у порівнянні з іншими частинами України. Виявлено, що заборона полювання на території Донецької області на період проведення антитерористичної операції має як позитивні, а саме зростання чисельності основних видів мисливських тварин, так негативні наслідки, зокрема загострення епідеміологічної ситуації, відсутність можливості проведення експлуатаційних заходів у мисливському господарстві та зростання кількості випадків браконьєрства. Результати роботи виважені у виробничу діяльність Підприємства об'єднання громадян "Мисливсько-риболовне господарство Українського товариства мисливців і рибалок Красноармійського району". Актуальним є продовження досліджень у напрямку визначення впливу антропогенних факторів та несприятливих умов на стан мисливської фауни під час проведення антитерористичної операції на території Донецької області. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0541/0218U007032

Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства "Мисливсько-рибальського господарства Олександрівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок": Заклучний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Домніч Валерій Іванович. – ДР 0116U008800. УДК 639.1.052(477.62):001.89.

44 с.

Об'єкт дослідження - мисливські угіддя та мисливська фауна на підконтрольних Україні територіях Донецької області в період проведення антитерористичної операції. Мета роботи - розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства "Мисливсько-рибальського господарства Олександрівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок" з проведенням робіт з упорядкування мисливських угідь та складанням Проекту організації та розвитку мисливського господарства, у якому визначаються науково обґрунтовані напрямки ведення мисливського господарства, шляхи і засоби, що забезпечують вирішення поставлених перед господарством завдань з раціонального використання мисливських угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду. Методи дослідження - метод типології; метод бонітування; облік мисливських тварин; аналіз статистичної звітності. В процесі проведення мисливського упорядкування було проведено роботи з типології та бонітування мисливських угідь, визначено стан мисливської фауни та можливості її відтворення. Складено Проект організації та розвитку мисливського господарства та надано рекомендації щодо раціонального використання мисливських угідь та основних видів мисливських тварин. Обґрунтовано, що ведення мисливського господарства у досліджуваному регіоні в даний період має певні особливості, у порівнянні з іншими частинами України. Виявлено, що заборона полювання на території Донецької області на

період проведення антитерористичної операції має як позитивні, а саме зростання чисельності основних видів мисливських тварин, так негативні наслідки, зокрема загострення епідеміологічної ситуації, відсутність можливості проведення експлуатаційних заходів у мисливському господарстві та зростання кількості випадків браконьєрства. Результати роботи впроваджено у виробничу діяльність Колективного підприємства "Мисливсько-рибальського господарства Олександрівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок". Актуальним є продовження досліджень у напрямку визначення впливу антропогенних факторів та несприятливих умов на стан мисливської фауни під час проведення антитерористичної операції на території Донецької області. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0542/0218U007033

Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства мисливсько-рибальське господарство Українського товариства мисливців та рибалок Великоновосілківського району: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Домніч Валерій Іванович. – ДР 0116U008801. УДК 639.1.052(477.62):001.89.

43 с.

Об'єкт дослідження - мисливські угіддя та мисливська фауна на підконтрольних Україні територіях Донецької області в період проведення антитерористичної операції. Мета роботи - розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства мисливсько-рибальське господарство Українського товариства мисливців та рибалок Великоновосілківського району з проведенням робіт з упорядкування мисливських угідь та складанням Проекту організації та розвитку мисливського господарства, у якому визначаються науково обґрунтовані напрями ведення мисливського господарства, шляхи і засоби, що забезпечують вирішення поставлених перед господарством завдань з раціонального використання мисливських угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду. Методи дослідження - метод типології; метод бонітування; облік мисливських тварин; аналіз статистичної звітності. В процесі проведення мисливського упорядкування було проведено роботи з типології та бонітування мисливських угідь, визначено стан мисливської фауни та можливості її відтворення. Складено Проект організації та розвитку мисливського господарства та надано рекомендації щодо раціонального використання мисливських угідь та основних видів мисливських тварин. Обґрунтовано, що ведення мисливського господарства у досліджуваному регіоні в даний період має певні особливості, у порівнянні з іншими частинами України. Виявлено, що заборона полювання на території Донецької області на період проведення антитерористичної операції має як позитивні, а саме зростання чисельності основних видів мисливських тварин, так негативні наслідки, зокрема загострення епідеміологічної ситуації, відсутність можливості проведення експлуатаційних заходів у мисливському господарстві та зростання кількості випадків браконьєрства. Результати роботи впроваджено у виробничу діяльність Колективного підприємства мисливсько-рибальське господарство Українського товариства мисливців та рибалок Великоновосілківського району. Актуальним є продовження досліджень у напрямку визначення впливу антропогенних факторів та несприятливих умов на стан мисливської фауни під час проведення антитерористичної операції на території Донецької області. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.47 Лісове господарство

68.05.19.0543/0218U006698

Розроблення концептуальних і технологічних засад запровадження наближеного до природи лісівництва в лісах Львівщини:

Заключний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Криницький Григорій Томкович. – ДР 0118U000902. УДК 630*2-043.86 (477).

128 с.

На основі узагальнення європейського та світового досвіду зі сталого ведення лісового господарства і власних досліджень авторами детально розроблено концептуальні засади наближеного до природи лісівництва, механізм та етапи запровадження його в Україні з урахуванням сучасного стану лісів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05.19.0544/0218U006956

Моніторинг динаміки зміни лісистості і землекористування на території Сокальського району за супутниковими знімками:

Заключний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Часковський Олег Григорович. – ДР 0117U006975. УДК 630*5.

50 с.

Метою даного проекту є дослідження можливостей використання різночасових радарних та мультиспектральних даних дистанційного зондування Землі для оцінки закритих земель. Для аналізу процесів зміни вкриття території Сокальського району створені різні тематичні карти. Лісистість району, визначена за допомогою супутникових знімків складає 20,4%, що більше ніж в середньому по Україні. Відповідно в районі переважають листяні насадження - 41,9 % від загальної площі вкритих лісовою рослинністю земель. Найбільша частка пошкоджень лісового покриву припадає на 2006 рік і складає 0,84% від загальної площі району. Ключові слова: супутникові знімки, аналіз змін лісового вкриття, Сокальський район, електронні карти, геоінформаційні системи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.85 Механізація й електрифікація сільського господарства

68.05.19.0545/0218U007128

Розробити комплекс машин для механізованого вирощування посадкового матеріалу плодівих культур: Заключний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Тимошок Ігор Васильович. – ДР 0116U000655. УДК 634.1-13.

26 с.

В результаті проведених досліджень було проаналізовано сучасний стан існуючих засобів механізації, розроблено технічне завдання на розроблення конструкторської документації, розроблено конструкторську документацію та виготовлено дослідний зразок машини для викопування саджанців вирощених на вегетативних підщепах у розсаднику. Машина виконана в начіпному варіанті. Її основними конструктивними елементами є: рама, робочий орган, опорні колеса та механізм приведення в коливний рух витрушувача. Маса машини близько 0,45 т. Впровадження розробленої машини дозволить підвищити продуктивність та ефективність виконання технологічної операції, що сприятиме зменшенню собівартості продукції. Результати досліджень можуть бути використані як спеціалізованими садівничими господарствами, так і машинобудівними підприємствами.

68.05.19.0546/0218U007129

Створити комплекс машин для виробництва

плодів і ягід в інтенсивних насадженнях: Заключний звіт /Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Тимошок Ігор Васильович. – ДР 0116U000654. УДК 634.1-13. 46 с.

В результаті проведених досліджень було розроблено конструкторські документації та виготовлено дослідні зразки машин для обробітку поверхні ґрунту в пристовбурних смугах садових насаджень інтенсивного типу, розкорчовуванням залишків садових насаджень інтенсивного типу після закінчення терміну їх експлуатації та сортування плодів (яблук) за розміром. Машина для обробітку поверхні ґрунту в пристовбурних смугах садових насаджень інтенсивного типу призначена для роботи в садах з шириною міжрядь 4 - 5 та відстанню між деревами в ряду 0,5 і більше метрів. Вона має два робочі органи, які забезпечують якісний обробіток пристовбурної смуги шириною близько 0,8 та глибиною до 0,10 м. Її продуктивність 0,15 - 0,3 га/год. Корчувач виконано у націпному варіанті і складається з рами з націпним пристроєм, комбінованого викопувального робочого органу, опорних коліс та підпор. Викопувальний робочий орган виконаний у вигляді двох скоб зв'язаних між собою в нижній частині вертикальною пластиною - долотом. Продуктивність - 1,0 - 1,5 га/год. Сортувальний комплекс складається з контейнерного маніпулятора, завантажувального пристрою, подавального транспортера, дозатора, калібрувального модуля, приймальних лотоків та завантажувальних контейнерних фартухів. Сортування може відбуватися на 3-5 фракцій з продуктивністю близько 1,5 т/год. Впровадження розроблених машин дозволить підвищити продуктивність та ефективність виконання технологічних операцій, що сприятиме зменшенню собівартості продукції. Результати досліджень можуть бути використані як спеціалізованими садівничими господарствами, так і машинобудівними підприємствами.

69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

69.09 Біологічні ресурси Світового океану і внутрішніх водоймищ

69.05.19.0547/0218U007050

Оцінити стан водних біоресурсів на шельфі Чорного моря та внутрішніх водоймах північно-західного Причорномор'я для визначення можливих лімітів і прогнозів вилучення та розробити оптимальні режими їх рибогосподарської експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Одеський центр Південного науково-дослідного інституту морського рибного господарства та океанографії"; Керівник Снігірьов Сергій Михайлович. – ДР 0117U003165. УДК 639.2053.7(262.5). 169 с.

Отримані дані для здійснення раціональної експлуатації сировинних ресурсів у внутрішніх водоймах північно-західного Причорномор'я і на прилеглому шельфі Чорного моря. Робота розповсюджується за договірною ціною.

69.05.19.0548/0218U007230

Оцінити стан водних біоресурсів в Азово-Чорноморському басейні для визначення можливих лімітів і прогнозів вилучення та розробити оптимальні режими їх рибогосподарської експлуатації: Заключний звіт /Інститут рибного господарства та екології моря; Керівник Ізергін Леонід Владиславович. – ДР 0117U001442. УДК 639.2.053. 150 с.

Основною метою даної науково-дослідної розробки було прогнозування забезпечення рибальства в басейні Азовського

та Чорного морях. При цьому вирішувались наступні завдання: а) Визначення чисельності та стану запасів водних біоресурсів в Азовському та Чорному морях в сучасний період; б) Робота розповсюджується за договірною ціною.

69.05.19.0549/0218U007231

Наукове забезпечення двостороннього та багатостороннього міжнародного співробітництва України у сфері рибного господарства. Аналіз сучасного стану рибальства у промислових районах Світового океану, в зоні дії міжнародних організацій, членом яких є Україна: Заключний звіт /Інститут рибного господарства та екології моря; Керівник Ізергін Леонід Владиславович. – ДР 0117U001443. УДК 639.2/3:061.1. 95 с.

Метою науково-дослідної розробки є забезпечення виконання Україною міжнародних зобов'язань за міжнародними угодами, що стосуються питань рибного господарства, та в рамках діяльності міжнародних рибогосподарських

організацій. Зокрема мається на увазі міжнародна діяльність в рамках FAO, GFCM, CCAMLR, CACFish, NAFO, Українсько-Російської Комісії з питань рибальства в Азовському морі та інших організацій. Без відповідного науково-аналітичного забезпечення не є можливим успішний захист національних інтересів України у сфері рибного господарства. Такий захист полягає: - у забезпеченні правового поля діяльності, виділення відповідних квот для здійснення рибальства українськими суднами у промислових районах Світового океану, Чорному та Азовському морях; - у забезпеченні формування та перманентній актуалізації бази рибогосподарських даних, зокрема для водних басейнів, живі ресурси яких спільно споживаються багатьма країнами; - у підтриманні вітчизняних виробників рибної продукції для забезпечення їх конкурентоспроможності поряд із закордонними виробниками. Є необхідним регулярний аналіз стану рибальства у промислових районах Світового океану, що є перспективними для рибодобувного флоту України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

69.51 Технологія переробки сировини водного походження

69.05.19.0550/0218U006663

Розробка технології напівфабрикату з молюска прісноводного та кулінарної продукції з його використанням: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Головка Микола Павлович. – ДР 0115U006797. УДК 664.952/.957. 66 с.

Розробка технології напівфабрикату з молюска прісноводного та кулінарної продукції з його використанням. Визначення можливості використання напівфабрикату з молюска прісноводного та наукове обґрунтування і розроблення нових видів кулінарної продукції з його використанням. Дослідження фізико-хімічного складу, органолептичних властивостей сировини і напівфабрикату. Обґрунтування термінів зберігання та визначення мікробіологічної стабільності напівфабрикату.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.05.19.0551/0218U006475

Корегування схеми оптимізації роботи централізованої системи водопостачання

м. Охтирка, Сумської області: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0117U002671. УДК 628.3.

176 с.

Проведено аналіз та корегування схеми оптимізації роботи централізованої системи водопостачання м. Охтирка, Сумської області Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.05.19.0552/0218U006476

Корегування схеми оптимізації роботи централізованої системи водовідведення м. Охтирка, Сумської області: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0117U002672. УДК 628.3.

63 с.

Проведено аналіз та корегування схеми оптимізації роботи централізованої системи водовідведення м. Охтирка, Сумської області Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.05.19.0553/0218U007148

Аналіз вітчизняної та європейської нормативної бази, вивчення світового досвіду у сфері водовідведення та очистки стічних вод з метою підготовки пропозицій щодо розроблення проекту Закону України "Про водовідведення": Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Валерій Анатолійович. – ДР 0117U001570. УДК 628.3.

83 с.

Опрацьовано пропозицій та зауваження надані центральними органами виконавчої влади, підприємствами, організаціями та установами. Розроблено остаточну редакцію Закону України "Про водовідведення". Проект Закону України "Про водовідведення"- передбачає забезпечення життєдіяльності населення та створення сприятливих умов для розвитку промисловості та сільського господарства без нанесення шкоди навколишньому середовищу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

70.27 Якість води

70.05.19.0554/0218U006805

Експериментальні дослідження засобів підвищення ефективності використання води на підприємствах харчової галузі: Заклучний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Коваленко Олена Олександрівна. – ДР 0112U005099. УДК 001.891.5:664.013.7-032.2.

69 с.

Визначено ефективність використання води на підприємствах харчової галузі за критерієм технічної досконалості системи водопостачання. Запропоновано шляхи вирішення існуючих проблем. Експериментально досліджено вплив якості технологічної води на якість напоїв з чайної сировини. З використанням модельних розчинів досліджено вплив концентрацій різних домішок води на загальний вміст поліфенольних речовин, вітаміну С, кофеїну та органолептичних показників напоїв. В результаті аналізу та узагальнення експериментальних досліджень сформульовані рекомендації щодо якості технологічної води для приготування напоїв з чайної сировини у закладах ресторанного господар-

ства. Експериментально визначено технологічні режими водопідготовки і обґрунтовано вибір картриджних фільтрів. Експериментально визначено раціональні технологічні режими опріснення мінеральної води, необхідні для отримання на її основі напоїв для спортсменів. За допомогою запропонованого критерію оптимізації визначено оптимальні умови проведення технологічних процесів. Результати НДР апробовані в технологіях виробництва напоїв з чайної сировини, мінеральної води та напоїв для спортсменів. За результатами роботи розроблені проекти науково-технічної документації, а саме технічні умови і технологічна інструкція. Ключові слова: вода, ефективність, якість, водопідготовка, напої, експериментальні дослідження, оптимізація, нормативна документація.

70.05.19.0555/0218U007147

Проведення аналізу стану водопровідно-каналізаційного господарства та підготовка преєктів Національної доповіді про якість питної вод та стан питного водопостачання в Україні за 2016-2017 роки: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Валерій Анатолійович. – ДР 0117U001571. УДК 556.18:628.1.033.

390 с.

У Національній доповіді за 2017 рік представлені дані про джерела питного водопостачання, технічного стану систем водопостачання та водовідведення по окремих регіонах і країні в цілому, результати санітарно-епідеміологічного нагляду за джерелами та системами питного водопостачання і якістю питної води по окремих регіонах, а також дані стосовно стану відомчих систем водопостачання і водовідведення. В окремому розділі розміщена інформація щодо надзвичайних ситуацій у сфері забезпечення населення питною водою та відведення стічних вод, зафіксовані протягом звітного року. Робота передається за кордон за договірною ціною.

70.05.19.0556/0218U007149

Аналіз вітчизняної нормативної бази та аналітичні дослідження щодо удосконалення розрахунку ТНВПВ при наданні послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0117U001568. УДК 628.16.

90 с.

Уточнено математичний апарат Методики. Проведено вибірки розрахунків для оцінки можливості обмеження складових ТНВПВ. Розроблено проект нової Методики розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води при наданні послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій. Робота передається за кордон за договірною ціною.

70.05.19.0557/0218U007150

Аналіз вітчизняної нормативної бази та світового досвіду з питань щодо користування системами централізованого водопостачання та водовідведення. Розроблення проекту змін до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник

Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0117U001572. УДК 628.16:628.3.033.

54 с.

Проведено попереднє узгодження проекту першої редакції Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України з зацікавленими організаціями. Розроблено другу редакцію Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

70.05.19.0558/0218U007151

Аналіз вітчизняної нормативної бази та аналітичні дослідження щодо ефективності експлуатації систем водопостачання та каналізації: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-

дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0117U001569. УДК 628.16:628.3.033.

205 с.

Попереднє узгоджено проект першої редакції Правил технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України з зацікавленими організаціями. Розроблено другу редакцію Правил технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

70.81 Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві

70.05.19.0559/0218U007215

Розроблення наукових рекомендацій щодо законодавчого регулювання скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти України, адаптованого до права ЄС та остаточної редакції Правил охорони поверхневих вод від забруднення і засмічення: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Уберман Володимир Ілліч. – ДР 0118U000520. УДК 351.777.6:543.3:614.777:628.515:626.881:556.541:341.

248 с.

Еколого-правовий механізм апроксимації водного законодавства України в частині регулювання скидання забруднюючих речовин (РСЗР) у поверхневі води до системи РСЗВ, закладеної в екологічному законодавстві Європейського Союзу (ЄС). Порівняльний аналіз обох систем РСЗВ. Зміни українського водного законодавства для його приведення у відповідність з екологічним законодавством ЄС в частині нормативного РСЗР. Вимоги до методичного забезпечення розроблення нормативів РСЗВ. Розроблена остаточної редакція Правил охорони поверхневих вод України від забруднення і засмічення, яка враховує зауваження та пропозиції, отримані від територіальних органів Держводагентства та обласних державних адміністрацій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.85 Механізація й автоматизація у водному господарстві

70.05.19.0560/0218U007797

Провести оцінку якісних та кількісних параметрів активного мулу очисних споруд (аеротенків) підприємства ПП "Агротехспілка "Україна": Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Старосила Євгенія Василівна. – ДР 0118U001243. УДК 628.356.

7 с.

Представлені результати визначення якісних та кількісних параметрів активного мулу очисних споруд підприємства на основі методики технологічного контролю очисних споруд.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.31 Роздрібна торгівля

71.05.19.0561/0218U006669

Формування маркетингового потенціалу підприємств торгівлі: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Бубенець Ірина Георгіївна. – ДР 0115U006805. УДК 658.84. 279 с.

Об'єкт - процес формування та оцінки маркетингового потенціалу підприємств торгівлі; мета - теоретичне узагальнення та систематизація матеріалу щодо формування маркетингового потенціалу та розробка організаційно-економічних засад з удосконалення системи його формування; методи - загальнонаукові та спеціфічні; новизна - розвиток та уточнення теоретико-концептуальних засад маркетингового потенціалу підприємств торгівлі, наукове обґрунтування рекомендацій щодо формування стратегічних альтернатив його розвитку; результати - теоретико-методичні рекомендації щодо розробки механізму формування маркетингового потенціалу підприємств торгівлі; впроваджено у навчальний процес ХДУХТ (акт впровадження від 25.05.16 р.), виробничо-торгівельне підприємство (акт впровадження 21.11.2017); галузь - роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту.

72 ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

72.13 Види зовнішньої торгівлі

72.05.19.0562/0218U006517

Оцінка ефективності товароруху морепродуктів: Заключний звіт /Київський державний торговельно-економічний університет; Керівник Лосіцька Тетяна Іванівна. – ДР 0118U000531. УДК 339.166.82:639.6. 21 с.

Біологічні ресурси Чорного та Азовського морів представляють науковий та економічний інтерес для України, що зумовлює необхідність постійного проведення комплексних досліджень з метою визначення напрямів раціонального використання гідробіонтів та підвищення ефективності їх товароруху. Наведено результати дослідження показників, що характеризують споживні властивості акули катран (*Squalus acanthias*) з метою забезпечення вітчизняного ринку біологічно цінною рибною сировиною. Визначено, що креветки *Palaemonidae samouelle* Азовського та Чорного морів мають значно вищі споживні властивості та біологічну цінність порівняно з креветками, вирощеними в аквакультурі. Відповідно, одне із завдань щодо обґрунтування інтегрованого ланцюга поставок креветок *Palaemonidae samouelle* полягає в збереженні нативних властивостей сировини та зменшення витрат і відходів згідно з рекомендаціями програми ФАО для України за рахунок підвищення ефективності товароруху. Робота передається за кордон за договірною ціною.

72.15 Зовнішньоторгівельна політика

72.05.19.0563/0218U007788

Актуалізація основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку мі-

ста Києва на 2018-2020 роки та здійснення їх прогнозу на 2021 рік: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки Мінекономіки України; Керівник Щукін Борис Миколайович. – ДР 0118U007327. УДК 338.

151 с.

Метою прогнозу була кількісна оцінка потенційно можливих результатів розвитку міста у 2018-2021 рр. з урахуванням варіантів зовнішніх та внутрішніх умов розвитку. Прогноз основних показників економічного і соціально-економічного розвитку м. Києва на 2018-2021 роки за трьома сценаріями містить: - аналіз стану та основних тенденцій розвитку м. Києва; - передумови формування прогнозів за сценаріями та обґрунтування факторів впливу; - пропозиції щодо шляхів покращення показників та перспективних напрямів розвитку м. Києва; - прогноз основних показників економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2021 роки

72.25 Світові товарні ринки

72.05.19.0564/0218U006665

Маркетингова політика вищого навчального закладу на ринку освітніх послуг: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Савицька Наталія Леонідівна. – ДР 0115U006799. УДК 339.13.

222 с.

Заключний звіт про НДР: 222 с., 20 табл., 22 рис., 7 дод., 191 джерело Об'єкт дослідження - процес формування маркетингової політики вищого навчального закладу (закладу вищої освіти) на вітчизняному ринку освітніх послуг. Методи дослідження - контент-аналіз наукових праць щодо об'єкту дослідження; статистичний аналіз тенденцій розвитку вітчизняного ринку освітніх послуг; спостереження, порівняльний аналіз маркетингової діяльності закладів вищої освіти м. Харкова; ціновий моніторинг; конкурентне сегментування; методи цільового маркетингу. Мета роботи - розробка теоретико-методологічних засад, положень та рекомендацій щодо формування інноваційної маркетингової політики вищого навчального закладу (закладу вищої освіти) на вітчизняному ринку освітніх послуг. Результати роботи: обґрунтовано комплексний характер освітнього продукту; окреслено фундаментальні засади функціонування ринку послуг вищої освіти в контексті теорії мериторних благ, що становить підґрунтя формування маркетингової політики закладу вищої освіти; обґрунтовано застосування комплексу маркетингу "7 P+S" для формування споживчої цінності освітнього продукту та його просування; визначено особливості складових маркетингової політики. Розроблено практичні рекомендації щодо формування та реалізації інноваційного комплексу маркетингу у сфері вищої освіти та його інструментів. Одержані результати мають теоретичну цінність, що дозволяє їх застосовувати в процесі навчально-наукової діяльності в якості методологічної основи розробки маркетингової політики закладу вищої освіти та вдосконалення навчальних програм, методичної та навчальної літератури. Практичне значення дослідження - активізація маркетингової діяльності для зміцнення конкурентоспроможності університету на вітчизняному ринку послуг вищої освіти.

72.05.19.0565/0218U007790

Моделювання адаптивної системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів: Заключний звіт /Державна наукова установа "Інститут освітньої аналітики"; Керівник Наторіна Альона Олександрівна. – ДР 0118U006198. УДК 339.138:[658.87:004.738.5(477)].

97 с.

Об'єкт дослідження - моделювання адаптивної системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів. Мета роботи - обґрунтування теоретико-методичних та розробка практичних засад моделювання адаптивної системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів задля ідентифікації їх маркетингової товарної стратегії. Методи дослідження - система загальнонаукових і спеціальних методів, у тому числі, метод анкетування; метод експертних оцінок; багатовимірні статистичні методи; економіко-математичне моделювання. Розвинуто основні положення науково-методичного підходу щодо ідентифікації траєкторії розвитку онлайн-ритейлерів. Обґрунтовано концептуальну модель адаптивної системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів. Розроблено поліконтурний простір системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів, у рамках якого обґрунтовано і систематизовано іманентні компоненти впливу, а також ідентифіковано латентні першопричини, що їх детермінують. Розроблено канонічні моделі оцінки частинних іманентних компонентів впливу на систему управління. Розроблено економічну модель адаптивної системи управління маркетинговою товарною політикою онлайн-ритейлерів, а також практичні засади алгоритмізації впровадження маркетингової товарної стратегії. Теоретико-методичні положення та висновки, сформульовані у роботі, є доцільними для систематичного використання онлайн-ритейлерами при обґрунтуванні та прийнятті виважених управлінських рішень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73 ТРАНСПОРТ

73.01 Загальні питання транспорту

73.05.19.0566/0218U006938

Організація транспортного процесу та управління роботою флоту на ринку міжнародного судноплавства: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Шибяев Олександр Григорович. – ДР 0115U003601. УДК 656.076.658.821. 173 с.

Підвищення ефективності роботи транспортних підприємств, які діють у сфері вантажних та пасажирських перевезень на ринку міжнародного судноплавства. Досліджується проблема підвищення ефективності функціонування суб'єктів ринку міжнародного судноплавства шляхом удосконалення форм та методів організації транспортного процесу та управління роботою флоту, а також на ринку морського туризму. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0567/0218U007192

Управління процесом формування конкурентоздатних фахівців транспортної галузі: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Ложачевська Олена Михайлівна. – ДР 0118U001083. УДК 658:378.1.009.12. 163 с.

Звіт по НДР: с.163, 20 рис., 23 табл, 143 джерел. Об'єкт дослідження- управління процесом формування конкурентоспроможних фахівців транспортної галузі у закладі вищої освіти. Мета роботи - теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити ефективність системи управління процесом формування конкурентоспроможних фахівців транспортної галузі у закладі вищої освіти. Методи дослідження - теоретичні- аналіз соціологічної, економічної, педагогічної літератури, навчальної та нормативної документації в системі вищої професійної освіти, синтез, індукція і дедукція, порівняння, аналогія, узагальнення, зіставлення - для теоретичного узагальнення провідних під-

ходів до вирішення проблеми управління процесом формування конкурентоздатного фахівця. Результати дослідження впроваджені в навчально-виховний процес Національного транспортного університету, Університету менеджменту освіти НАПН України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0568/0218U007193

Розвиток мережі пасажироперевезень на ринку транспортних послуг: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Ложачевська Олена Михайлівна. – ДР 0118U001085. УДК 656.13:658:339.138.

88 с.

Звіт про НДР: с.88, 30 рис., 24 табл., 73 джерел. Об'єкт дослідження: процес пасажирських перевезень та стан екологічного забруднення атмосфери внаслідок експлуатації автотранспорту в містах - мегаполісах. Мета роботи: підвищення ефективності системи пасажироперевезень та оцінка екологічного забруднення при експлуатації автотранспорту. Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, системний підхід, метод групування та порівняння, абстрактно-логічний метод, статистичні методи дослідження динаміки, кластерний аналіз, метод імітаційного моделювання. Визначені сучасні проблеми розвитку пасажирського транспорту та екологічного забруднення внаслідок його експлуатації в містах - мегаполісах. Розглянута діюча система ліцензування маршрутних автоперевезень, досліджені її вади та запропоновані заходи щодо створення вдосконаленого механізму ліцензування міських автоперевезень, метод кількісної оцінки якості пасажироперевезень та методика оцінки викидів забруднюючих речовин автотранспортом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0569/0218U007194

Формування організаційно - економічного механізму управління бізнес - процесами на підприємствах транспорту: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Ложачевська Олена Михайлівна. – ДР 0118U001084. УДК 656:658.

145 с.

Звіт про НДР: с.145, 16 рис., 5 табл., 65 джерел. Об'єкт дослідження є управління бізнес - процесами на автотранспортних підприємствах. Мета роботи є підвищення ефективності діяльності автотранспортних підприємств через формування організаційно - економічного механізму управління бізнес - процесами. Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, системний підхід, метод групування та порівняння, абстрактно-логічний метод, статистичні методи, кластерний аналіз. Визначено основні напрями впровадження системи Комплаєнс - менеджмент на підприємствах транспорту, розроблено порядок регулювання і контролю бізнес - процесів реалізації послуг та сформувано алгоритм розробки і впровадження в практику діяльності підприємств систем менеджменту якості. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0570/0218U007195

Оцінка інвестиційної активності вантажних підприємств автомобільного транспорту: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Ложачевська Олена Михайлівна. – ДР 0118U001086. УДК 658:336.

70 с.

Звіт про НДР: 70 с., 4 табл., 15 рис., 3 формул, 27 джерел. Об'єкт дослідження: процес управління інвестиційної активності вантажних підприємств автомобільного транспорту. Мета роботи: розроблення науково-методичних реко-

мендацій щодо оцінювання інвестиційної активності господарюючих суб'єктів, які дозволять сформувати систему діагностування інвестиційної активності як інструменту управління нею. Методи дослідження: системний аналіз, логіко-аналітичний метод, динамічний і структурний аналіз. У звіті розроблено механізм діагностування інвестиційної активності вантажних автотранспортних підприємств. Апробація його за даними підприємств Київського регіону, засвідчує його практичну значущість та універсальний характер, що дозволяє використовувати механізм діагностування в різних галузях господарської діяльності і на підприємствах різних формах власності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.29 Залізничний транспорт

73.05.19.0571/0218U006560

Розроблення електронних таблиць для визначення питомих витрат на показники експлуатаційної роботи на базі калькуляції собівартості перевезень залізничним транспортом України у відповідності з формами звітності ПАТ "Українська залізниця: Заключний звіт /Філія "НДКТИ" ПАТ "Укрзалізниця"; Керівник Макаренко М.В. – ДР 0118U000822. УДК 656.2:629.

223 с.

Об'єкт дослідження - підприємства залізничного транспорту. Предмет дослідження - проведення економічного аналізу за видами перевезень та тарифними складовими (локомотивна, вагонна, інфраструктурна, вокзальна). Мета - удосконалення системи планування, обліку і звітності, аналізу ефективності існуючих систем тарифоутворення та прийняття управлінських рішень в апараті публічного акціонерного товариства "Українська залізниця", регіональних філій та філій. Методи дослідження - системний підхід, комплексний аналіз існуючих методів планування, обліку і звітності. Практична значимість - розроблені електронні таблиці дадуть змогу проводити розрахунки питомих витрат на показники експлуатаційної роботи щоквартально, після формування звіту.

73.05.19.0572/0218U006728

Філософське та науково-практичне дослідження конструктивних можливостей інтегрального раціоналізму для створення сучасних та надсучасних когнітивних технологій забезпечення прийняття рішень персоналом структур та підрозділів залізничного транспорту в умовах зростання інтенсивності руху поїздів: Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Петрушов Володимир Миколайович. – ДР 0117U004544. УДК 167:656.2.007.

85 с.

На філософсько-методологічному рівні розглянуті конструктивні можливості інтегрального раціоналізму у подоланні кризи сучасного мислення та його онтологічний потенціал для розробки інноваційних когнітивних технологій забезпечення прийняття рішень. Теоретично та практично обґрунтована ідея інтенційного керування в перспективних інформаційних системах з інтерфейсами "мозок-комп'ютер". Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0573/0218U006809

Проведення експертизи технічних рішень та методики розрахунку регулювальних таблиць тональних рейкових кіл: Заключний звіт /Український державний університет залізничного

транспорту; Керівник Мороз Володимир Петрович. – ДР 0118U004396. УДК 656.259.1.

152 с.

Звіт про НДР: 26 с., включає 23 джерела, 6 додатків на 136 с. Мета роботи - автоматизація процесу розрахунку електричних параметрів тональних рейкових кіл (ТРК) для формування індивідуальних для кожного ТРК регулювальних електричних параметрів. Об'єкт досліджень - перегінні і станційні мікропроцесорні тональні рейкові кола (МРК) на основі ТРК третього типу. Предмет досліджень - електричні параметри елементів і складових МРК; визначення розрахункових електричних схем заміщення; автоматизація ведення розрахунків регулювальних характеристик перегінних і станційних МРК. Метод дослідження - експертна оцінка технічної документації МРК на повноту, чіткість і однозначність щодо формування вихідних даних для складання чотирьохполюсних схем заміщення і розрахунку режимів функціонування МРК, аналіз результатів розрахунків і розробка рекомендацій. Наведено результати розрахунків режимів функціонування МРК за відкоригованої методикою. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0574/0218U006874

Розвиток наукових принципів діагностування механічних транспортних систем на основі аналізу динамічних коливальних процесів їх елементів:

Заключний звіт /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля; Керівник Ноженко Олена Сергіївна. – ДР 0116U005509. УДК 656.2, 625.032:629.4.0.

251 с.

Об'єкт дослідження: Динамічні та міцнісні процеси енергетичної взаємодії, що виникають у елементах механічної системи "рухомий склад-колія". Мета роботи: достовірно та обґрунтовано визначати взаємозв'язок між технічним станом та динамічними процесами, що відбуваються в елементах конструкції механічної системи "рухомий склад-колія"; оцінити енергетичну складову взаємодії між зазначеними процесами на підставі значного за обсягом масиву даних, виміряних під час експлуатації, та встановити параметри для інтелектуальної системи прийняття рішень стосовно визначення технічного стану системи у реальному часі. Методи дослідження: - при проведенні аналізу робіт у напрямку оцінки технічного стану рейкових транспортних засобів - метод системного аналізу та синтезу інформації, метод експертних оцінок, метод функціонального аналізу; - математичне й імітаційне моделювання динамічних характеристик локомотивів та вагонів і чисельні методи рішення диференціальних рівнянь, інтегрування диференціальних рівнянь; - при експериментальних дослідженнях - натурні випробування, фізичне моделювання, методи імітування, планування експерименту, математична обробка результатів експерименту. Результати дослідження: 1. Запропоновано спосіб моніторингу робочих навантажень, що діють від рухомого складу на колійну структуру. Розроблений спосіб заснований на вимірах прискорень рейок в вертикальному і горизонтальному поперечному напрямках. 2. Розроблено алгоритм попередньої обробки сигналу, що виконує в автоматичному режимі розбиття багатовимірної сигналу на сегменти, асоційовані з певними колесами, та не потребує додаткової інформації про швидкість руху та тип рухомого складу. Запропоновано метод обчислення вертикальних і горизонтальних переміщень рейок, отриманих шляхом інтегрування прискорень в прямому і зворотному напрямках (часу). 3. Порівняння статистичних параметрів досліджуваних величин напружень і прискорень рейок при проїзді маневрового тепловоза показало, що швидкість в діапазоні 10 ... 40 км/год не має значного впливу на статистичні параметри величин кромкових

напружень рейок як при веденні порожнього піввагону так і при веденні завантаженого. На відміну від напружень, величина прискорень рейки при проїзді маневрового локомотива лінійно залежать від швидкості руху, при цьому дана тенденція спостерігається як у вертикальному, величина $\max a_z$ досягає 227 м/с², так і в горизонтальному, величина $\max a_y$ досягає 283 м/с², напрямках. Встановлено кореляційну залежність між кромковими напруженнями та прискореннями рейок, що досягає 0,5 - 0,6. Спектральний аналіз прискорень рейок виявив наявність частот в діапазоні 250 - 600 Гц в вертикальному і 300 - 750 Гц в горизонтальному напрямках. 4. Розроблено концепцію оцінки дефектних коліс залізничного рухомого складу за результатами аналізу записів прискорень рейок при проїзді рухомого складу. Розроблено концепцію ідентифікації дефектних коліс рухомого складу на основі аналізу прискорень рейок та виявлення підвищених ударних навантажень. 5. Створено математичну модель системи "рухомий склад-колія", що враховує динамічну складову взаємодії елементів системи, характеристики зв'язку між ними, а також напружено-деформований стан, для ідентифікації виходу технічного стану за межі нормативно встановленого рівня. 6. Проаналізовано вплив швидкості руху та осьового навантаження на величину RMS прискорень рейки. Спектр прискорення рейки сильно залежить від навантаження на вісь. Видно, що при високому навантаженні на вісь, спектр відгуку рейки складає переважно менш 500 Гц. З іншого боку, менше навантаження на вісь, спектр відгуку переважно перевищує 500 Гц. Це свідчить про взаємозв'язок динамічного відгуку рейки зі швидкістю поїзда та осьовим навантаженням та обґрунтовує можливість оцінки динамічної сили рухомого складу шляхом вимірювання прискорень рейки. 7. Оцінений в результаті моделювання динамічний вплив особливо вантажних вагонів на колію потребує розробки низки технічних рішень щодо їх вдосконалення, було розроблено низка технічних рішень, на які спільно з чеськими та словацькими колегами подано декілька патентів на винаходи та корисні моделі. А також запропоновано напрямки вдосконалення візка трамвайного вагону та обґрунтовано використання колісної пари з незалежним обертанням гребеня як метода поліпшення динамічних характеристик вагонів та локомотивів при проходженні кривих ділянок колії.

73.05.19.0575/0218U007224

Розробка наукоємних методів інженерії поверхонь високонавантаженого контакту "колесо-рейка" для забезпечення конкурентоспроможності, екологічності та енергоефективності залізничних перевезень: Заключний звіт /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля; Керівник Горбунов Микола Іванович. – ДР 0118U001668. УДК 629.4.; 625.032.

60 с.

Об'єкт дослідження: процес двоточкової контактної взаємодії колеса з рейкою. Мета роботи: Поліпшення трибо-технічних характеристик двоточкового контакту системи "колесо-рейка" шляхом активації поверхонь. Проаналізовано світовий досвід методів підвищення коефіцієнта зчеплення та зниження зношення колісних пар, доповнено їх класифікацію новими та перспективними методами, визначено переваги та недоліки. З використанням інтелектуального методу підтримки прийняття рішень у вигляді експертного оцінювання, визначені перспективні методи підвищення коефіцієнта зчеплення та зниження зносу гребеня колеса. В трійку найбільш перспективних методів підвищення коефіцієнта зчеплення колеса з рейкою входить спосіб пропускання електричного струму через контактну зону, а в трійку найбільш перспективних методів зниження зносу гребеня колеса - ме-

тод подачі озонованого повітряного потоку у трибоконттакт.

73.31 Автомобільний транспорт

73.05.19.0576/0419U001190

Весела Марія Анатоліївна. Підвищення ефективності управління силовою установкою електромобіля з бортовою зарядкою в умовах експлуатації: Дис... к.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 20.03.2019.

УДК 629.113.

185 с.: 2 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Об'єкт дослідження - процес управління силовою установкою електромобіля з підзарядкою по розподілу потужності заряду тягової акумуляторної батареї для заданих умов експлуатації. Метою дисертаційної роботи є підвищення ефективності використання електромобілів за рахунок методів адаптації управління силовою установкою до умов експлуатації. Вирішення поставленої задачі забезпечується використанням системного підходу та раціонального поєднання теоретичних і експериментальних досліджень, узагальнення та аналізу відомих наукових результатів, а також використання методів диференціального обчислювання, сучасної теорії автоматичного управління. Для аналізу експериментальних даних використовувалися методи математичної статистики, інтелектуального аналізу даних і нейромережева апроксимація. Для формального описування окремих алгоритмів управління силовою установкою електромобіля використовувалися методи теорії нечітких множин, нечіткої логіки і нейро-нечіткого регулювання. У дисертаційній роботі вирішене актуальне науково-прикладне завдання, що створює умови для ефективного використання електромобіля з підзарядкою за рахунок удосконалення управління силовою установкою на етапі експлуатації. Наукова новизна визначається такими положеннями: вперше одержано метод управління силовою установкою електромобіля з підзарядкою, який на відміну від відомих, забезпечує зниження витрат енергії на основі використання методів математичного програмування та нейро-нечіткого управління поза залежності від схеми будови та конструктивних особливостей; удосконалено метод структурної і параметричної ідентифікації математичної моделі силової установкою електромобіля, яка на відміну від відомих, віддзеркалює її тягово-швидкісні характеристики, а також параметри тягової акумуляторної батареї на підставі використання апарата штучних нейронних мереж; набули подальшого розвитку методи оцінки конструктивних рішень електромобілів з підзарядкою, які на відміну від відомих, враховують наукове обґрунтування базових параметрів і характеристик силової установки на підставі проведених обчислювальних експериментів при використанні розроблених математичних моделей. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані наукові результати становлять єдиний комплекс досліджень, запропонована методика адаптації стратегії управління силовою установкою електромобіля з підзарядкою до умов експлуатації і визначені конструктивні параметри і параметри потужності силової установки електромобіля з підзарядкою на експлуатаційні властивості. Отримані результати були використані при розробці метода оцінки енергетичного балансу силової установки за допомогою обчислювального експерименту і визначені науково обґрунтовані рекомендації для аналізу конструктивних рішень силової установки електромобіля з підзарядкою. За результатами досліджень запропоновано алгоритм та процедуру раціонального поетапного вибору варіанту придбання автотранспортних засобів на етапі експлуатації.

73.05.19.0577/0218U007014

Використання інтелектуальних транспортних систем при використанні організації перевезення пасажирів електротранспортом м. Вінниці: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Біліченко Віктор Вікторович. – ДР 0117U005538. УДК 656.13.072.

50 с.

Об'єктом досліджень є маршрутна мережа міста, системи управління транспортними потоками, учасники дорожнього руху і користувачі сервісів інтелектуальних транспортних систем міста. Метою роботи є покращення ефективності міських пасажирських перевезень м. Вінниці та зменшення шкідливих викидів на перевезення одного пасажирів за рахунок збільшення обсягів перевезення електротранспортом загального користування з використанням інтелектуальних транспортних систем. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання: скласти характеристику маршрутної мережі електротранспорту; виконати опис та застосування технологій інтелектуальних транспортних систем; провести аналіз маршрутної мережі електротранспорту міста Вінниці; виконати планування та реалізацію інтелектуальних транспортних систем у місті Вінниці. Предмет дослідження - методи і моделі обґрунтування ефективних технічних, організаційних і проектних рішень локальних інтелектуальних транспортних систем. Методи досліджень. В ході дослідження застосовувалися такі методи наукового дослідження як порівняння, аналіз і синтез, узагальнення, систематизація, системний підхід. Наукова новизна одержаних результатів полягає у формуванні і реалізації локальних проектів інтелектуальних транспортних систем для вдосконалення роботи маршрутної мережі електротранспорту м. Вінниці. Практична значимість отриманих результатів. Отримані результати у вигляді моделей та алгоритмів, а також технічних, технологічних і управлінських рішень, що вносять внесок у теорію і практику впровадження інтелектуальних транспортних систем для вдосконалення роботи маршрутної мережі м. Вінниці. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.05.19.0578/0218U007015

Вдосконалення роботи маршрутної мережі пасажирського автомобільного транспорту м. Вінниці з використанням інтелектуальних транспортних систем: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Біліченко Віктор Вікторович. – ДР 0117U005539. УДК 656.13.072.

76 с.

Об'єктом досліджень є маршрутна мережа міста, системи управління транспортними потоками, учасники дорожнього руху і користувачі сервісів інтелектуальних транспортних систем міста. Метою роботи є покращення ефективності міських пасажирських перевезень м. Вінниці та зменшення шкідливих викидів на перевезення одного пасажирів за рахунок збільшення обсягів перевезення транспортом загального користування з використанням інтелектуальних транспортних систем. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання: аналіз існуючих досліджень щодо ефективності експлуатації ДТЗ та визначення основного критерію покращення ефективності; аналіз досліджень та результатів застосування ІТС на транспорті; уточнення аналітичної моделі розрахунку тягово-швидкісних властивостей транспортних засобів, що обладнанні компонентами ІТС; розробка рекомендацій по застосуванню необхідних компонентів ІТС для автобусів в умовах міста з метою підвищення технічної швидкості руху ДТЗ. Предмет дослідження - методи і моделі обґрунтування ефективних

технічних, організаційних і проектних рішень локальних інтелектуальних транспортних систем. Методи досліджень. В ході дослідження застосовувалися такі методи наукового дослідження як порівняння, аналіз і синтез, узагальнення, систематизація, системний підхід. Наукова новизна одержаних результатів полягає у формуванні і реалізації локальних проектів інтелектуальних транспортних систем для вдосконалення роботи маршрутної мережі транспорту м. Вінниці. Практична значимість отриманих результатів. Отримані результати у вигляді моделей та алгоритмів, а також технічних, технологічних і управлінських рішень, що вносять внесок у теорію і практику впровадження інтелектуальних транспортних систем для вдосконалення роботи маршрутної мережі м. Вінниці. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.05.19.0579/0218U007401

Виконати аналіз та розробити посібник до галузевих будівельних норм з проектування нежорсткого дорожнього одягу: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Гамеляк Ігор Павлович. – ДР 0117U001961. УДК 625.7.111 с.

Розроблення посібника до галузевих будівельних норм з проектування нежорсткого дорожнього одягу виконується з урахуванням вимог ДБН В.2.3-4:2015 та ГБН В.2.3-37641918-559:2019, що дозволяють забезпечити міжремонтні строки експлуатації автомобільних доріг з удосконаленням покриттям не менше 11 ... 13 років, при періодичному відновленні протягом цього строку шарів зношування й захисних шарів покриття.

73.05.19.0580/0218U007406

Провести дослідження та розробити зміну до ДСТУ Б.В.2,7-127 2015 щодо нормування показників морозостійкості щибеневомастикових асфальтобетонів: Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Жданюк Валерій Кузьмовіч. – ДР 0117U003616. УДК 625.7/8.

102 с.

Розроблено остаточна редакція проекту зміни №1 до ДСТУ Б.В.2,7-127 2015 та уточнено пояснювальна записка. Оформлено справа проекту зміни №1 та надіслано до національного органу стандартизації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.05.19.0581/0218U007407

Виконати аналіз та розробити національний стандарт на зміну СОУ 45.2-00018112-037:2009 "Матеріали протиожеледні для боротьби із зимовою слизькістю. Класифікація. Технічні вимоги. Методи випробувань": Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Жданюк Валерій Кузьмовіч. – ДР 0117U003619. УДК 625.7/8.

128 с.

Розроблено національний стандарт (ДСТУ) на зміну СОУ 45.2-00018112-037:2009 Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.05.19.0582/0218U007785

Виконати аналіз та розробити методику оцінки тендерної пропозиції учасника закупівлі на виконання проектно-вишукувальних робіт для будівництва автомобільних доріг загального користування: Заключний звіт

/Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бібик Юлія Миколаївна. – ДР 0118U000760. УДК 388.1:625.7/.8.17 с.

Об'єкт дослідження- процес оцінки тендерної пропозиції учасника закупівлі на виконання проектно-вишукувальних робіт для будівництва автомобільних доріг загального користування. Мета роботи - проведення дослідження та розроблення методики оцінки тендерної пропозиції учасника закупівлі на виконання проектно-вишукувальних робіт для будівництва автомобільних доріг загального користування. Методи дослідження -аналіз та узагальнення світового досвіду, нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів з питань оцінки тендерної пропозиції учасника закупівлі на виконання проектно-вишукувальних робіт. Впровадження -при закупівлях проектно-вишукувальних робіт для об'єктивної та справедливої оцінки пропозицій учасників торгів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0583/0218U007786

Виконати аналіз та розробити методичні рекомендації з визначення частки відрахування коштів на утримання служби замовника при експлуатаційному утриманні автомобільних доріг загального користування: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіоновіч. – ДР 0118U000761. УДК 388.1:625.7/.8.

68 с.

Об'єкт дослідження - особливості та механізм розрахунку коштів на утримання Служб автомобільних доріг в областях для забезпечення ними управлінських рішень з експлуатаційного утримання мережі автомобільних доріг. Мета роботи - оптимізація розрахунку коштів на утримання Служб автомобільних доріг в областях для забезпечення ними управлінських рішень з експлуатаційного утримання мережі автомобільних доріг загального користування в умовах децентралізації управління дорожнім господарством. Метод дослідження - теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання економічних явищ. У процесі дослідження використовуватимуться методи комплексного і системного аналізу, статистичний, розрахунково-конструктивний, абстрактно-логічний та інші. Впровадження - надані пропозиції будуть застосовуватись при визначенні коштів на утримання служби замовника для здійснення покладених на неї функцій з виконання комплексу заходів щодо забезпечення експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0584/0218U007787

Провести наукове дослідження щодо соціально-економічних та фінансових аспектів реалізації заходів з реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування" (п. пл. 108: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіоновіч. – ДР 0116U007483. УДК 388.1:625.7/.8.

53 с.

Об'єкт дослідження - заходи з реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування. Мета роботи - визначення фінансових витрат та соціально-економічного ефекту від реалізації заходів з реформування системи державного управління доро-

жнім господарством з метою розроблення заходів з мінімізації імовірних ризиків. Метод дослідження - аналіз існуючих нормативно-правових актів і документів щодо реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування. У процесі дослідження використовуватимуться методи комплексного і системного аналізу, абстрактно-логічний, графічний, статистичний, розрахунково-конструктивний, порівняльного аналізу, експертних оцінок, графоаналітичний та інші. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0585/0218U007794

Виконати аналіз та розробити зміну до ДБН В.2.3-4:2015 "Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Вирожемський Валерій Костянтинович. – ДР 0117U001932. УДК 625.7/.8.

36 с.

Об'єкт дослідження - діючий ДБН В.2.3-4:2015 "Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво". Ціль роботи - виконання аналізу, розроблення та впровадження Зміни № 1 до ДБН В.2.3-4:2015 "Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво", що сприятиме підвищенню безпеки дорожнього руху, а також якості робіт при проектуванні та будівництві автомобільних доріг загального користування. Методи досліджень - збір і аналіз вихідних даних, моніторинг чинних нормативно-правових актів, нормативних документів і технічної літератури, узагальнення, метод аналогії. Впровадження - удосконалення нормативної бази Укравтодору щодо будівництва та проектування об'єктів дорожнього господарства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0586/0218U007795

Виконати аналіз, переглянути ВБН В.2.3-218-546:2009 "Спеціальні допоміжні споруди для будівництва мостів. Проектування" і привести їх статус до вимог чинного законодавства:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бабяк Ігор Петрович. – ДР 0117U001948. УДК 624.21:625.745.1.

44 с.

Об'єкт дослідження - процеси проектування спеціальних допоміжних споруд для будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання автодорожніх мостів. Предмет дослідження - сукупність та особливості спеціальних допоміжних споруд для будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання автодорожніх мостів. Мета роботи - розроблення галузевих будівельних норм щодо проектування спеціальних допоміжних споруд для будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання автодорожніх мостів. Робота призначена для встановлення загальних вимог щодо правил проектування спеціальних допоміжних споруд для будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання автодорожніх мостів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0587/0218U007796

Провести наукове дослідження вимог до габаритів та навантажень на мости на автомобільних дорогах міжнародного значення та визначити потребу в фінансових ресурсах на приведення конструкцій та умов експлуатації мостів до вимог Директиви Ради

96/53/ЄС" (п. пл. 146: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бабяк Ігор Петрович. – ДР 0116U007496. УДК 624.21.

75 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний ефект від впровадження комплексу заходів з приведення конструкцій та умов експлуатації мостів, що знаходяться на автомобільних дорогах загального користування (М-04, М-08 - М-16, М-19 - М-28), які суміщаються з міжнародними транспортними коридорами, до вимог Директиви Ради 96/53/ЄС від 25.07.1996 р. Мета роботи - виконати визначення соціально-економічного ефекту від впровадження комплексу заходів з приведення конструкцій та умов експлуатації мостів, що знаходяться на автомобільних дорогах загального користування (М-04, М-08 - М-16, М-19 - М-28), які суміщаються з міжнародними транспортними коридорами, до вимог Директиви Ради 96/53/ЄС від 25.07.1996 р. Новизна роботи - отримані дані щодо витрат на відновлення мостів, розташованих на автомобільних дорогах М-04; М-08 - М-16; М-19 - М-28, які суміщаються з міжнародними транспортними коридорами. Досліджено соціально-економічний ефект від впровадження комплексу заходів з приведення конструкцій та умов експлуатації мостів, що знаходяться на автомобільних дорогах загального користування (М-04, М-08 - М-16, М-19 - М-28), які суміщаються з міжнародними транспортними коридорами, до вимог Директиви Ради 96/53/ЄС від 25.07.1996 р.. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0588/0218U007800

Виконати аналіз та розробити національні стандарти на методи визначення розтяжності, температури спалахнення і займання бітуму та бітумних в'язучих:

Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Копиць Іван Вікторович. – ДР 0117U001933. УДК 691.16:625.85. 10 с.

Об'єкт дослідження - бітум та бітумні в'язучі. Мета дослідження - вдосконалення нормативної бази в напрямку визначення розтяжності, температури спалаху і займання бітуму та бітумних в'язучих. При виконанні роботи були послідовно вирішені такі задачі: розроблено, погоджено та направлено на прийняття в установленому порядку ДСТУ "Бітум та бітумні в'язучі. Визначення розтяжності"; ДСТУ "Бітум та бітумні в'язучі. Визначення температури спалаху та займання". Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.34 Водний транспорт

73.05.19.0589/0218U006573

Система моніторингу завантаження контейнеровоза: Заклучний звіт /Національний університет "Одеська морська академія"; Керівник Нікольський Віталій Валентинович. – ДР 0117U000317. УДК 629.12.06.628.84.

79 с.

Розроблена система моніторингу завантаження контейнеровоза. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.05.19.0590/0218U006574

Віскозиметр з лінійним п'єзоелектронним приводом вимірювального зонду: Заклучний звіт /Національний університет "Одеська морська академія"; Керівник Нікольський Віталій Валентинович. – ДР 0117U000318. УДК 681.586.

63 с.

Розроблена модель вискозиметра з лінійним п'єзоелектронним приводом вимірювального зонду. Розроблена модель вискозиметра з лінійним п'єзоелектронним приводом измерительного зонда. Working the model viscometer with a linear piezoelectric actuator measuring probe

73.43 Міський транспорт

73.05.19.0591/0218U006614

Комплексний підхід щодо підвищення соціально-економічної безпеки транспортної системи міста Кривого Рогу: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Сістук Володимир Олександрович. – ДР 0116U001843. УДК 656.072:614.86.

124 с.

Розроблений комплексний підхід до мінімізації соціально-економічних втрат від дорожньо-транспортних пригод полягає у координації громадської ініціативи, процесного підходу до управління міською транспортною системою у вигляді методів державного контролю за безпекою руху, розрахунку економічної складової, що виникає від втрат внаслідок дорожньо-транспортних пригод, системного підходу при виробі та впровадження рішень щодо вдосконалення організації руху на основі результатів аналізу комп'ютерних транспортних моделей елементів вулично-дорожньої мережі міста, розрахунку очікуваного економічного ефекту від впровадження даних рішень, з наявністю зворотного зв'язку для корегування вихідних параметрів моделювання за рахунок відкритого обговорення запропонованих ініціатив. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.47 Взаємодія різних видів транспорту. Змішані перевезення

73.05.19.0592/0218U007036

Удосконалення методології управління портами: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Кириллова Олена Вікторівна. – ДР 0112U004303. УДК 656.078.11.

248 с.

Розроблені та обґрунтовані теоретичні та методичні положення з управління портами і їх взаємодії з підприємствами та організаціями, які забезпечують доставку вантажів від виробників до споживачів товарів. Результати НДР впроваджено у навчальний процес Навчально-наукового інституту морського бізнесу ОНМУ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.49 Інші види транспорту

73.05.19.0593/0419U001191

Чернишова Олена Сергіївна. Формування мережі велосипедного транспорту в містах з низьким рівнем його використання: Дис... к.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 20.03.2019.

УДК 656.183.

143 с.: 27 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 141 назва.

Дисертація присвячена вирішенню науково-прикладної задачі формування мережі велосипедного транспорту, заснованій на моделі вибору шляху руху велосипедистами при пересуванні у транспортній мережі в містах з низьким рівнем використання велосипеда та нерозвинутою велосипедною мережею. У роботі розглянуто проблему планування мережі велосипедного транспорту в містах з низькою частотою велосипедних поїздок, розроблено принци-

формування мережі маршрутів і запропоновано використання підходу до планування мережі велосипедного транспорту на основі результатів моделювання. Представлено підхід до трансформації матриці загальних кореспонденцій в матрицю велосипедних кореспонденцій, що розподілені за нормальним законом. Запропоновано визначати ймовірність обрання шляху пересування велосипедиста на основі функції корисності, отриманої з використанням моделей дискретного вибору. Для отримання зазначеної функції в роботі розроблено нові способи отримання емпіричних даних для оцінки корисності шляху. Проведено оцінку ефекту від реалізації концепції на основі кількості потенційних користувачів. Для міста Харкова латентний попит на велоінфраструктуру становить 518,1 тис. осіб при повному покритті міста велосипедною мережею і 149,5 тис. осіб при впровадженні першого етапу мережі представленому в роботі. Результати дослідження мають практичне значення, що підтверджено актами впровадження розроблених у роботі методик при формуванні Концепції розвитку велосипедного руху і розбудови велосипедної інфраструктури м. Харкова, Концепції розвитку велосипедної інфраструктури м. Полтава на 2016-2020 рр. та Плану сталої міської мобільності м. Житомир.

73.05.19.0594/0218U006566

Автоматизована система управління розвитком гірничо-транспортних робіт на кар'єрі ГЗК: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Шолох Сергій Миколайович. – ДР 0116U001799. УДК 622.6:681.51.

68 с.

На основі проведених теоретичних досліджень, аналізу та узагальнення багаторічного досвіду проектування і експлуатації кар'єрного транспорту, економіко-математичного моделювання вантажно-транспортного процесу і дослідно-промислових випробувань розроблених рекомендацій дано теоретичне і практичне вирішення проблеми вибору транспорту рудних кар'єрів при реконструкції діючого гірничорудного підприємства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.05.19.0595/0218U006971

Переглядання будівельних норм: ВБН В.3.1-00013741-06:2006 "Магістральні нафтопроводи. Лінійна частина. Капітальний ремонт", ВБН В.3.1-00013741-09:2008 "Магістральні нафтопроводи. Технологія капітального ремонту лінійної частини діаметром від 530мм до 1220мм із заміною ізоляції без підняття трубопроводу", ВБН В.3.1-00013741-10:2008 "Магістральні нафтопроводи. Лінійна частина. Методи ремонту ділянок нафтопроводу на заболоченій місцевості": Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0116U005266. УДК 622.692.4.

211 с.

У результаті роботи розроблено, затверджено та зареєстровано ДСТУ 8753 "Магістральні нафтопроводи. Лінійна частина. Ремонт ділянок нафтопроводів діаметром до 1220 мм Основні положення" та "Порядок виконання основних видів ремонту", де встановлено основні вимоги до організації та порядку виконання робіт, пов'язаних з різними методами ремонту ділянок трубопроводів ЛЧ МН, у т.ч. з урахуванням особливих природних умов, вимоги до підготовчих, земляних, зварювальних робіт, до технологічних параметрів виконання робіт, вимоги до виконавців цих робіт, вимоги до контролю якості та прийняття ремонтних робіт, а також вимоги охорони праці, промислової і пожежної безпеки, охоро-

ни навколишнього природного середовища. Робота передається за кордон за договірною ціною.

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.31 Комунальне господарство

75.05.19.0596/0218U006672

Проведення теплотехнічних розрахунків і розробку енергозберігаючих пропозицій на основі первинних матеріалів енергетичного обстеження КП "Теплоенерго" м. Лозова: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Ганжа Микола Григорович. – ДР 0118U000861. УДК 644:11; 697.1; 697.3.

7 с.

Проведено розрахунки витрат в теплових мережах. Визначено розрахунково-аналітичним шляхом фактично приєднані теплові навантаження споживачів теплової енергії на основі аналізу показань приладів обліку і теплофізичних досліджень. Розроблено і техніко-економічно обґрунтовано енергозберігаючі пропозиції щодо скорочення витрат паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР). Обґрунтовано планові значення нормативних витрат палива і електроенергії з врахуванням реалізації першочергових організаційно-технічних заходів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.35 Домоводство

75.05.19.0597/0218U006657

Формування системи організації оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Пічугіна Тетяна Сергіївна. – ДР 0116U006791. УДК 64.03:640.432(683.13).

238 с.

1. Досліджено еволюцію теорії попиту в ретроспективі розвитку економічної науки. 2. Узагальнено особливості споживчого ринку щодо специфіки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 3. Обґрунтовано наукові підходи до оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 4. Систематизовано чинники впливу на формування попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 5. Визначено рушійні сили формування попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 6. Сформовано динамічні характеристики реалізованого попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 7. Охарактеризовано системний підхід до формування системи оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 8. Обґрунтовано зміст організаційно-інформаційного забезпечення оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 9. Удосконалено методичний інструментарій оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.05.19.0598/0419U001208

Товажнянська Віра Дмитрівна. Вплив плодово-материнської інфекції на морфофункціональний стан надниркових залоз

плода (клініко-експериментальне дослідження): Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 13.03.2019.

УДК 616.45-091.8-053.1-02; 618.3-06: 616.9.

190 с.: 46 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

У дисертаційній роботі вперше в результаті ретроспективного дослідження представлені епідеміологічні особливості ВУІ і її ролі в антенатальній та інтранатальній смертності за матеріалами розтинів. Вперше, на підставі даних дискримінантного аналізу, ідентифіковані прогностичні чинники мертвонародження, пов'язані з плодом і з матір'ю. Проведено детальне дослідження відмінностей морфо-функціонального стану надниркових залоз доношених і недоношених плодів. У порівняльному аспекті отримані основні морфо-функціональні маркери патологічного впливу хронічної внутрішньоутробної гіпоксії і материнської інфекції на надниркові залози людських плодів, а саме посилення функціональної активності адренкортикоцитів з наявністю характерних морфологічних змін у адренальній корі і надлишковою проліферацією стромі залоз. На експериментальному матеріалі проведено комплексне дослідження морфо-функціональних особливостей тканини кори надниркових залоз під впливом хронічної внутрішньоутробної гіпоксії і материнської інфекції. Було виявлено збільшення відносного об'єму пучкової зони на тлі зменшення об'єму клубочкової і фетальної кори. При цьому, в групі інфекцій зміни були набагато виразніші. Продемонстровані основні відмінності морфо-функціонального стану надниркових залоз плодів при дії різних видів материнської інфекції, що включали *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus aureus*, які полягали в різному ступеню виразності морфологічних змін. Найвиразніші ознаки дії інфекції спостерігалися у підгрупі *S. aureus*, тоді як у підгрупі *K. pneumoniae* ці прояви мали найменший ступінь виразності.

76.05.19.0599/0419U001209

Сікора Владислав Володимирович. Морфологічні зміни в сечовому міхурі за умов впливу солей важких металів: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 13.03.2019.

УДК 616.62-018.73-092.9:504.5:613.632:615.356:577.161.3(043.5).

244 с.: 10 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 347 назв.

Дисертаційна робота зосереджена на вивченні особливостей діагностики змін у сечовому міхурі за умов впливу на організм солей важких металів, а також визначенні можливостей корекції за допомогою вітаміну Е. Дане дослідження проведене на 84 білих щурах-самцях, яких було рандомно поділено на групи та серії відповідно до різних умов і термінів вживання солей важких металів. Інтерпретація основних результатів полягає у зміні морфометричних, морфологічних та імуногістохімічних параметрів стану сечового міхура на тлі надмірного накопичення важких металів у тканині органа та сечі, що підтверджується наявністю сильних кореляційних взаємозв'язків. Виявлено варіабельність виразності змін отриманих показників при пролонгації термінів дослідження. Розроблено критерії імуногістохімічної діагностики (Ki-67, Hsp90, CD3, CD68, NOX1, NOX4, 8-OHdG, 4-HNE та SOD1) перебігу патологічного процесу в сечовому міхурі, зумовленого дією солей важких металів. Встановлено, що застосування вітаміну Е супроводжується уповільненням розвитку патологічних змін у сечовому міхурі та зменшенням акумуляції важких металів. Детально досліджено особливості стимуляції відновних процесів в органі в період адаптації після відміни вживання суміші полютантів.

76.09 Медичні матеріали, засоби і вироби

76.05.19.0600/0218U006904

Актуалізація технологічної документації щодо виробництва технічних засобів реабілітації індивідуального виготовлення із застосуванням сучасних конструкцій вузлів і матеріалів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Баєв Павло Олександрович. – ДР 0117U000865. УДК 615.477.22.

92 с.

Відпрацьовано та розроблено технології виготовлення ортезів на гомілковостопний суглоб-стопу та на колінний-гомілковостопний суглоб-стопу з використанням системи комп'ютерного автоматизованого проектування CAD/CAM, актуалізовано технологічну документацію на протези гомілки та стегна модульного типу відповідно до міжнародних вимог. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0601/0218U006905

Формування реєстру технічних засобів реабілітації та розширення технічних можливостей автоматизованої системи вибору відповідно до анатомічних особливостей і функціональних можливостей осіб з інвалідністю: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Чернишов Олександр Данилович. – ДР 0117U000866. УДК 615.477.

53 с.

Сформовано Реєстр технічних та інших засобів реабілітації, оновлено Реєстр комплектувальних виробів для виготовлення ПОВ, розроблено оновлені версії каталогів ТЗР та каталогу комплектувальних виробів для виготовлення ПОВ, розширено технічні можливості автоматизованої системи вибору технічних засобів реабілітації відповідно анатомічним особливостям та функціональним можливостям осіб з інвалідністю з урахуванням переліку моделей колясок та показань і протипоказань щодо їх призначення, а також розроблено керівництво користувача автоматизованої системи підбору крісел колісних та засобів для ходіння. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0602/0218U006907

Розроблення конструкції та технології виготовлення протезно-ортопедичних виробів, які відсутні в Україні: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Литвиненко Оксана Миколаївна. – ДР 0117U000869. УДК 615.477.21.

56 с.

Визначені медичні показання, протипоказання та медико-технічні вимоги до ортезів на голову. Розроблено конструкції та технології виготовлення ортезів на голову, що підтверджено нормативною, конструкторською та технологічною документацією. Розроблено технології виготовлення протезів верхніх кінцівок з ампутаційними дефектами на рівні кисті підвищеної функціональності (з зовнішнім джерелом енергії). Розроблено технологічну документацію на виготовлення протезів плеча з компонентами Axon Bus. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.29 Клінічна медицина

76.05.19.0603/0519U001053

Ляхно Ігор Вікторович. Прееклампися: прогнозування, профілактика та лікування:

Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 07.03.2019.

УДК 618.2+618.3-002]-073/7-092:612.13.

354 с.: 40 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 417 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню можливостей використання ВСР матері та плода на усіх етапах надання допомоги жінкам з ПЕ в межах триступеневої системи. Було показано, що ПЕ розвивається під впливом симпатикотонії, судинного спазму та зниженого серцевого викиду на тлі підвищеного внутрішньочеревного тиску. Встановлено, що погіршення матково-плацентарної гемодинаміки призводить до зниження розповсюдження ДСА матері через плацентарний бар'єр у жінок з гіпокінетичним типом ЦМГ. Це супроводжується розвитком поліорганної недостатності матері та дистресу плода. Використання показників симпатопарасимпатичного балансу дозволило підвищити прогностичну цінність традиційного скринінгу на ПЕ у 4,5 рази. Використання КМП дозволило знизити рівень маніфестації ПЕ у 8,25 рази. Додатковий скринінг у 26-28 тижнів вагітності з використанням показників ВСР матері дозволяє більш обґрунтовано підійти до відбору контингенту для дотрочкового розродження.

76.05.19.0604/0519U001065

Шеремет Михайло Іванович. Оптимізація діагностики, хірургічного лікування та прогнозування перебігу вузлового ендемічного зоба на тлі автоімунного тиреоїдиту з урахуванням молекулярно-генетичних предикторів: Дис... д.мед.н. /ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України". – Захищена 15.03.2019.

УДК 616.441-006.5-07-037-089:616.441-002:577.21.

332 с.: 75 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 481 назва.

В дисертаційній роботі представлені результати досліджень молекулярно-генетичних факторів, активності процесів пероксидного окиснення та антиоксидантного захисту, параметрів імунологічної реактивності у хворих на вузловий ендемічний зоб на фоні автоімунного тиреоїдиту. Вивчені особливості клінічного перебігу вузлового ендемічного зоба на фоні автоімунного тиреоїдиту, їх зв'язок з змінами досліджуваних показників пероксидного окиснення, антиоксидантного захисту, апоптозу, проліферації, імунологічних і гормональних порушень та з поліморфізмом генів CTLA-4 (49G/A rs231775), Fas/APO-1 (G>943A), Bcl-2 (+21A>G, rs1801018). Розроблена методика і визначені предиктори оцінки віддалених результатів хірургічного лікування. З урахуванням досліджуваних показників пероксидного окиснення, антиоксидантного захисту, апоптозу, проліферації та активності прозапальних цитокінів методом дискримінаційного і кореляційного аналізу розроблені тести прогнозування віддалених результатів хірургічного лікування хворих на вузловий ендемічний зоб на фоні автоімунного тиреоїдиту.

76.05.19.0605/0519U001067

Матвійчук Олег Богданович. Третинний перитоніт - клініка, діагностика, лікування:

Дис... д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 29.03.2019.

УДК :616.381-002-036.65.

362 с.: 93 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 619 назв.

Дослідженням встановлено, що у випадку розвитку третинного перитоніту відбуваються суттєві зміни показників імунної та стресорної реакції, а саме поступове зниження абсолютної кількості лімфоцитів, лейкоцитарного індексу інтоксикації, фагоцитарного індексу, кортизолу, СРБ, Ig A,

М і G, ІЛ-4, ФНП- . Значення лактату, креатиніну та сечовини сироватки крові є високими у підгрупі третинного перитоніту. У підгрупі третинного перитоніту ІЛ-1 був високим, знижувався до 3-ї доби та повторно наростав до 7-ї доби. Рівні ІЛ-10 статистично суттєво відрізнялись у всі доби порівняння у бік вищих у підгрупі третинного перитоніту. Значення прокальцитоніну сироватки крові у підгрупі третинного перитоніту був понаднормовим протягом усього часу спостереження з нестабільною динамікою до зниження. Стверджено непридатність більшості мультипараметричних шкал для прогнозування розвитку третинного перитоніту. Відзначено суттєве зростання значення шкали APACHE-3 на момент постановки діагнозу "Третинний перитоніт". Високі значення шкали qSOFA у підгрупі третинного перитоніту вказали на високий ризик летального результату. При аналізі хірургічної складової лікування встановлено значуще нижчий ліжкодень і вищу летальність після прогнаних релапаротомій. Під час мікробіологічного дослідження перитонеального ексудату хворих підгрупи третинного перитоніту позитивним посів був у 76,2%. При третинному перитоніті відзначено переважання Грам-негативної флори та *Candida albicans* із зростанням частки останньої. Найвищу кумулятивну ефективність продемонстрували карбапенеми 2-ї групи, моксифлоксацин і тайгециклін. Каспифунгін показав найвищий протигрибковий потенціал (23%), воріконазол - 22,8%, флуконазол - 17,8%. Стверджено високу антибактерійну резистентність патогенів, які викликають третинний перитоніт. Запропоновано 11-крокову схему комплексної профілактики розвитку третинного перитоніту. Розпрацьовано, клінічно апробовано, і запатентовано 2 способи перитонеального заважу - фракційного та зі застосуванням екстемпорально озонованого розчину декаметоксину. Розроблено та запатентовано шкалу прогнозування ризику розвитку третинного перитоніту. Залежно від алгебраїчної суми її компонентів, хворих періопераційно поділяють на 4 групи ризику: сума балів "<0" відповідає низькому, "<10" - дуже низькому ризику розвитку третинного перитоніту, в проміжку "0-10" балів - високому, ">10" балів - дуже високому ризику розвитку третинного перитоніту.

76.05.19.0606/0419U001171

Ємець Руслан Михайлович. Компресія трахеобронхіального дерева: діагностика, особливості анестезіологічного забезпечення та інтенсивної терапії у дітей із вродженими вадами серця: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 07.03.2019.

УДК 616.12-007-053.1-06:616.2-022.7- 053.2-07+616-036.882-02.

142 с.: 15 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 136 назв.

Метою дисертації є покращити ефективність діагностики, анестезіологічного забезпечення та інтенсивної терапії компресійних уражень дихальних шляхів у дітей із вродженими вадами серця шляхом ретроспективного аналізу досвіду лікування таких пацієнтів, розробки та впровадження нового діагностичного та лікувального алгоритмів. Проаналізовані результати лікування 170 пацієнтів дитячого віку, прооперованих в ДУ "Центр дитячої кардіології та кардіохірургії", які мали компресії дихальних шляхів та вроджені вади серця і судин. В результаті проведеної наукової роботи визначено особливості клінічного перебігу лікування у дітей із ВВС та супутніми компресійними ураженнями трахеобронхіального дерева на різних рівнях, фактори ризику подовженого перебування у відділенні інтенсивної терапії та подовженої штучної вентиляції легень. Розроблено та впроваджено в практику клініки діагностичний алгоритм та алгоритм лікувальної тактики у відділенні інтенсивної терапії,

застосування яких дозволило підвищити виявлення компресійних змін трахеобронхіального дерева у дітей із вродженими вадами серця та знизити показник летальності у післяопераційному періоді.

76.05.19.0607/0419U001177

Негрич Назар Олегович. Клініко-патогенетичне та діагностичне значення сироваткових маркерів білкової природи у хворих на розсіяний склероз: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 21.03.2019.

УДК 616. 832-004.2-036-07.

213 с.: 37 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертаційна робота присвячена виявленню та вивченню клініко-патогенетичних особливостей перебігу розсіяного склерозу (РС) та дослідженню нових сироваткових біомаркерів білкової природи у хворих з метою вдосконалення діагностики та прогнозування перебігу цього захворювання. У сироватці крові хворих на РС вперше було виявлено та ідентифіковано 48 кДа форму неконвенційного міозину 1с (48 кДа Myo 1c) та серио-пролін-цистеїн олігопептид (Ser-Pro-Cys пептид), виділено гіперглікозильовані імуноглобуліни (Ig). Встановлено, що виділені з сироватки крові пацієнтів речовини володіли маркерними властивостями при РС: підвищення рівня білка 48 кДа Myo 1c асоціюється з більш доброякісним перебігом захворювання, концентрація Ser-Pro-Cys пептиду відображає активність захворювання, поява гіперглікозильованих імуноглобулінів у сироватці крові хворих на РС асоціюється з загостреннями патологічного процесу. Розроблено та структуровано алгоритм використання лабораторних біомаркерів при РС.

76.05.19.0608/0419U001178

Хижняк Юлія Василівна. Клініко-нейропсихологічні співвідношення у хворих на розсіяний склероз: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 21.03.2019.

УДК 616. 832-004.2:612.8.

151 с.: 34 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

На підставі нейропсихологічного, нейрофізіологічного та МРТ-дослідження 165 хворих на розсіяний склероз (РС) та 38 пацієнтів з клінічно ізольованим синдромом із когнітивними розладами, в тому ж депресією визначені клінічні характеристики та особливості взаємовпливу вище названих симптомів. Проведений аналіз когнітивних порушень у хворих на РС за допомогою показників ВКП Р300 та їх співставлення з результатами бальної оцінки анкетних шкал. Була дана прогностична оцінка ризику розвитку когнітивних розладів, в тому ж депресії залежно від наявності вогнищ в білій речовині головного мозку певної локалізації та радіологічної характеристики. Доведена ефективність препарату амантадину сульфату у лікуванні симптому втомлюваності і когнітивних порушень у хворих на РС. Показана ефективність лікування когнітивних розладів у хворих на РС препаратом цитіколіну.

76.05.19.0609/0419U001202

Арцишук Василь Миколайович. Вибір оптимального методу лікування хворих з низькополярним нефролітазом: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут урології НАМН України". – Захищена 09.04.2019.

УДК 616.617-007.3-08-059.

163 с.: 15 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності діагностики та лікування хворих з конкрементами системи ни-

жніх чашок нирки шляхом комплексного вивчення впливу анатомічних особливостей чашково-мискової системи та їх впливу на кінцевий показник звільнення нирок від фрагментів каменя після ЕУХЛ чи ЧШНЛ, а також визначенню впливу видів оперативних втручань на стан відновлення регіональної функції нирки. У дослідження увійшло 276 пацієнтів, що перебували на обстеженні та лікуванні в 2005-2015 роках на базі урологічного відділення Львівської обласної клінічної лікарні. Серед них - 135 хворим виконано ЕУХЛ (67 з гострим інфундибуло-мисковим кутом, 68 з тупим), 141 хворому виконано ЧШНЛ (91 з гострим інфундибуло-пельвікальним кутом, 50 з тупим). Встановлено, що ЕУХЛ конкрементів нижньої чашки найбільш доцільно проводити при довжині конкремента $0,81 \pm 0,13$ см, довжині шийки нижньої чашки $23,65 \pm 2,03$ мм, інфундибуло-пельвікальному куті за Sampao $95,05 \pm 9,14$ °, інфундибуло-пельвікальному куті за El-Bahnasy $54,84 \pm 10,38$ °, інфундибуло-поперечному куті $52,75 \pm 9,07$ ° ($p < 0,05$). Найгірший показник позбавлення від конкремента після ЕУХЛ спостерігався при довжині конкремента $1,4 \pm 0,27$ мм, довжині шийки нижньої чашки $29,04 \pm 1,46$ мм, інфундибуло-пельвікальному куті за Sampao $71,81 \pm 4,93$ °, інфундибуло-пельвікальному куті за El-Bahnasy $35,77 \pm 7,39$ °, інфундибуло-поперечному куті $63,15 \pm 8,12$ ° ($p < 0,05$). Доведено, що ЧШНЛ конкрементів нижньої чашки ефективно проводити незалежно ні від розмірів конкремента (до 2 см в нашому дослідженні), ні від довжини шийки нижньої чашки (до 32 мм), ні від інфундибуло-пельвікального кута за Sampao (до 64°), ні від інфундибуло-пельвікального кута за El-Bahnasy (до 22°), ні від інфундибуло-поперечного кута (32-78°). При гострому інфундибуло-пельвікальному куті ЧШНЛ конкремента нижньої чашки за показником позбавлення від конкремента ефективніше за ЕУХЛ на 78,1% на 15-й, на 55,7% на 45-й день і на 33,3% на 90-й день після операції, з однаково низьким рівнем ускладнень та необхідністю застосування допоміжних процедур, довшою тривалістю оперативного втручання, але коротшим ліжко-днем. ЧШНЛ ефективніше за ЕУХЛ конкремента нижньої чашки при тупому інфундибуло-пельвікальному куті за показником позбавлення від конкремента на 50,9% на 15-й, на 24,5% на 45-й і на 0,9% на 90-й день після операції, з однаково низьким рівнем ускладнень та необхідністю застосування допоміжних процедур. Використовуючи результати даного дослідження розроблено алгоритм лікування хворих з нижньополярним нефролітіазом.

76.05.19.0610/0419U001203

Лагода Людмила Сергіївна. Обґрунтування профілактики карієсу зубів у дітей, які проживають в екологічно несприятливих умовах: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 29.03.2019.

УДК 616.314 - 002 - 053.2 - 084:504.

228 с.: 22 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 336 назв.

Проведено обстеження 1231 дітей, які проживають на територіях з різним характером навколишнього середовища Волинської області. Обстеження проводили у ключових вікових групах дітей 7, 12 та 15 років, які проживають на радіаційно, техногенно забруднених територіях. Встановлено, що найвищі показники карієсу зубів спостерігались серед дітей, які проживають на радіаційно забруднених територіях. Виявлено взаємозв'язок між ураженістю карієсом постійних зубів, соматичним та фізичним станом. Діти, які проживають на радіаційно забруднених територіях відрізняються антропометричними вимірами. Встановлено зниження основних мінеральних компонентів, захисних механізмів ротової рідини дітей, які проживають на радіаційно та техногенно забруднених територіях по відношенню до дітей

м.Луцька. На основі клініко-лабораторних досліджень розпрацьовано та оцінено ефективність комплексу профілактичних заходів для дітей, які проживають в різних умовах довкілля.

76.05.19.0611/0419U001207

Синельник Вікторія Петрівна. Оптимізація діагностики та лікування гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби при гіпертонічній хворобі у ліквідаторів аварії на ЧАЕС на підставі вивчення апеліну-12, інтерлейкінів-1-бета, -6 та мелатоніну: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 29.03.2019.

УДК [616.12-008.331.1+616.329/.33-002-008.17]-036-08-058.66:614.876(477-25).

168 с.: 24 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

У дисертаційній роботі представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення сучасного питання внутрішніх хвороб: оптимізація діагностики та лікування гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ) при гіпертонічній хворобі (ГХ) у ліквідаторів аварії на ЧАЕС шляхом вивчення особливостей клінічного перебігу, рівнів апеліна-12, мелатоніну, інтерлейкінів (1-бета, -6), показників якості життя, структурно-функціонального стану міокарда з додатковим включенням в комплексну терапію актовегіну та розроблена модель оцінки ефективності лікування. Доповнені дані щодо обтяження клінічного перебігу при поєднанні ГХ з ГЕРХ у ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Виявлені частіші скарги на серцебиття та кардіалгію, встановлені вищі цифри ДАТ, більше зафіксовано порушень процесів реполяризації міокарда за даними електрокардіографії. Доказані основні обмеження якості життя за шкалою болю та показнику загального стану здоров'я, при поєднанні ГХ з ГЕРХ, у ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Уточнені дані впливу поєднаної патології на структурно-функціональні показники міокарда (Гр max E, V max A, ДЛП, КСР ЛШ, ДПШ, КДО ЛШ, КСО ЛШ, V max E/V max, Гр max ЛА, ФВ) у ліквідаторів аварії на ЧАЕС, хворих на ГХ з супутньою ГЕРХ. Доведено, що поєднання ГХ з ГЕРХ призводить до збільшення концентрації рівнів апеліна-12, зниження секреції мелатоніну, підвищення активності маркерів запалення (інтерлейкінів-1-бета, -6) у ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Отримані нові дані, які дозволили оптимізувати терапію ГХ з супутньою ГЕРХ та доведена доцільність використання препарату актовегін в комплексній терапії у ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Розроблена та запропонована модель оцінки ефективності лікування у ліквідаторів аварії на ЧАЕС, хворих на ГХ з супутньою ГЕРХ з урахуванням особливостей клінічного перебігу, показників структурно-функціонального стану міокарда, якості життя, рівнів апеліна-12, мелатоніну, інтерлейкінів 1-бета, -6.

76.05.19.0612/0419U001217

В'юн Ганна Ігорівна. Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 12.04.2019.

УДК 616.314.17- 008.1-089.23-06+615.242.

235 с.: 36 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності комплексного лікування та оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта шляхом застосування незнімних шинуючих конструкцій. Проаналізовано напружено-деформований стан зубоальвеолярного комплексу при різному ступені втрати альвеолярної кістко-

вої тканини та при стабілізації зубів різними видами шинуючих конструкцій та встановлено, що включення в розрахунки моделі універсальної розбірної пародонтологічної шини дозволяє розподіляти навантаження більш фізіологічно і рівномірно, та значно знизити напруження в зубоальвеолярному комплексі. Відповідно до результатів дослідження, застосування розробленого алгоритму прогнозування результатів лікування пародонтиту, а також створеної на його основі комп'ютерної програми, дозволяє прогнозувати віддалені результати лікування з високою точністю до його початку, що сприяє оптимізації лікування захворювань тканин пародонта. Згідно з результатами клініко-рентгенологічного дослідження, консервативне лікування по викладеній методиці приводить до значного покращення стану тканин пародонта. Результатами досліджень доведено високу ефективність застосування розробленої універсальної розбірної пародонтологічної шини. Її використання сприяє зменшенню кількості ускладнень пов'язаних з порушенням цілісності конструкції, значному покращенню стану тканин пародонта, порівняно з застосуванням адгезивних шин, і як результат, стійкій стабілізації патологічного процесу у віддалені терміни спостереження.

76.05.19.0613/0419U001225

Білоус Марина Костянтинівна. Клініко-експериментальне обґрунтування взаємобумовленості трансверзальних аномалій оклюзії та постурального дисбалансу тіла:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 12.04.2019.

УДК 616.314-089.23.

188 с.: 37 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

У дисертаційній роботі наведено клініко-експериментальне обґрунтування доцільності застосування запропонованої схеми лікування трансверзальних аномалій оклюзії у осіб 9-18 років, що полягала в одночасному комплексному підході із застосуванням ортодонтичного лікування у комбінації з методами фізичної постуральної реабілітації. Розроблена комплексна методика лікування трансверзальних аномалій оклюзії дозволить суттєво скоротити терміни лікування пацієнтів і досягти нормалізації усіх клініко-функціональних показників по завершенні ортодонтичного лікування. В роботі вивчені особливості клінічних, антропометричних та функціональних показників у пацієнтів із трансверзальними аномаліями оклюзії, які дають можливість комплексно підійти до вибору методу ортодонтичного лікування. Розроблена методика комплексного ортодонтичного лікування із застосуванням методів фізичної реабілітації та оцінена її ефективність. Проведена порівняльна оцінка ефективності застосування розроблених методик лікування із загальноприйнятими методиками лікування трансверзальних аномалій оклюзії. З практичної точки зору важливим є клінічне підтвердження необхідності введення в стандарт надання медичної допомоги пацієнтам з порушеннями опорно-рухового апарату обов'язкової консультації лікаря-ортодонта з метою виявлення патогенетичних факторів з боку зубо-щелепної системи.

76.05.19.0614/0419U001228

Мініна Ольга Юрївна. Проліферативні процеси ендометрія у жінок в постменопаузі: оптимізація діагностики, лікування та реабілітації:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 12.04.2019.

УДК 618.14-006:611.664:618.173-036-07-08-039.71.

151 с.: 18 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності діагностики та лікування проліферативних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму діагностичних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів. Представлені нові аспекти патогенезу проліферативних процесів ендометрія у жінок різного постменопаузального віку, які полягають у тому, що розвиток поліпів ендометрія у пацієнок старше 60 років супроводжується зміною параметрів стероїдної рецепції в мононуклеарній фракції клітин крові. Ці зміни стосуються виключно альтернативного типу стероїдних рецепторів, що відносяться до суперсімейства рецепторів, асоційованих з білком mER і Pr-7. Розвиток гіперплазії ендометрія у пацієнок в період постменопаузи супроводжувався зміною експресії рецепторів статевих стероїдів в мононуклеарній фракції клітин крові. При цьому спостерігалися, незалежно від віку пацієнок, різнонаправлені зміни рецепції стероїдів - зниження естрогену (mER і ERp) при підвищенні експресії рецепторів прогестерону (PR-). Отримані результати дозволили науково обґрунтувати необхідність оптимізації діагностики, лікування та реабілітації жінок цієї групи. Оптимізовано тактику малоінвазивного оперативного лікування даної патології матки на підставі диференційованого підходу до використання гістерорезектоскопії та абляції ендометрія. Запропоновано тактику реабілітаційної терапії у жінок різного постменопаузального віку після оперативного лікування проліферативних процесів ендометрія з урахуванням експресії рецепторів статевих стероїдів в мононуклеарній фракції клітин крові.

76.05.19.0615/0419U001229

Мушак Наталія Іванівна. Удосконалення профілактики акушерських ускладнень у вагітних із первинною артеріальною гіпертензією в умовах ендемічного йодного дефіциту:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 22.03.2019.

УДК 618.3-06:616.12-008.331.1:612.392.64]-08-039.71.

186 с.: 45 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Наукова робота присвячена вирішенню актуального питання сучасного акушерства - зниженню частоти акушерських та перинатальних ускладнень у вагітних із первинною артеріальною гіпертензією в умовах ендемічного йодного дефіциту на підставі вивчення функціонального стану щитоподібної залози, фетоплацентарного комплексу, анамнестичних, клініко-лабораторних і біохімічних методів обстеження та впровадження комплексу профілактично-лікувальних заходів. Доведена тенденція до зниження вмісту тиреоїдних гормонів у вагітних з низьким рівнем гормонів фетоплацентарного комплексу, що говорить про кореляційну залежність між рівнями гормонів ФПК та щитоподібної залози. Доповнено наукові дані щодо особливостей стану перекисного окислення ліпідів, системи антиоксидантного захисту та гемостазу у цих вагітних та їх вплив на розвиток плацентарної дисфункції. Вперше доведено, що при вагітності із первинною артеріальною гіпертензією на тлі йододефіциту плацентарна дисфункція проявляється порушеннями гормональної функції плаценти з ранніх термінів вагітності, первинні порушення гемодинаміки формуються у матково-плацентарній ланці, що негативно позначається на стані плода і призводить до розвитку затримки розвитку та дистресу плода. У вагітних із первинною артеріальною гіпертензією на тлі природного йододефіциту запропоновано проводити динамічну УЗ-фетоплацентометрію протягом вагітності з метою ранньої діагностики порушень в системі мати-плацента-плід. Розроблений метод профілактики порушень в системі мати-плацента-плід у цих вагітних, який дозволив забезпечити повноцінне формування та функціо-

нування ФПК, що сприяло зменшенню акушерської та перинатальної патології у вагітних із ПАГ на тлі природнього йододефіциту. Результати дослідження дозволили науково обґрунтувати диференційований комплекс діагностичних і лікувально-профілактичних заходів профілактики акушерських та перинатальних ускладнень у вагітних із ПАГ на тлі природнього йододефіциту, їх впровадження дозволило достовірно знизити частоту розвитку раннього гестозу 1,8 рази, гестаційної анемії - в 1,9 рази, передчасних пологів - в 2,6 рази, плацентарної дисфункції - в 2,8 рази, синдрому ЗРП - в 1,8 рази, дистресу плода - в 2,4 рази, поєднаної пре-еклампсії і кесарського розтину - вдвічі.

76.05.19.0616/0419U001230

Фейта Юлія Русланівна. Оцінка ризику та профілактика післяпологових гнійно-септичних ускладнень у жінок з ускладненим перебігом вагітності та пологів: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 12.04.2019.

УДК 618.5-002.3-06-02:(618.3+618.5)-037-084.

202 с.: 43 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Дисертаційна робота присвячена зниженню частоти післяпологових гнійно-септичних ускладнень у жінок з ускладненим перебігом вагітності і пологів, наведено нове вирішення актуального завдання сучасного акушерства та гінекології щодо оптимізації тактики ведення вагітних високого інфекційного ризику шляхом розробки і впровадження диференційованих діагностично-превентивних та лікувальних заходів на основі визначення стану мікробіоти піхви, особливостей гуморального імунітету, цитокінового профілю та рівня вітаміну D. Представлені нові аспекти патогенезу післяпологових гнійно-септичних ускладнень, які полягають у кумулятивному негативному впливі високої частоти дисбіотичних процесів нижнього відділу генітального тракту у III триместрі гестації, значимого рівня перенесених дисгормональних і запальних захворювань репродуктивних органів та наявної екстрагенітальної патології, ускладнень вагітності і пологів, пізньої діагностики післяпологових ускладнень та нераціонального використання антибіотикотерапії. Застосування запропонованого комплексу діагностичних та лікувально-профілактичних заходів показало значно вищу ефективність щодо елімінації збудників (78,9% при 45,7% в групі порівняння). За неускладненим перебігом післяпологового періоду ефективність лікування становила 96,4% при 84,5% в групі порівняння. Загальна клініко-лабораторна ефективність диференційованих лікувально-профілактичних заходів склала 81,8% при 60,3% у групі порівняння.

76.05.19.0617/0419U001233

Свирид-Дзядикевич Олександра Сергіївна. Диференційована терапія вугрової хвороби з урахуванням особливостей метаболічних процесів в організмі та характеру клінічного перебігу дерматозу: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 18.04.2019.

УДК 616.53-002.25-07-079.4-055.2:612.621.31.

122 с.: 33 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 141 назва.

Дисертація присвячена розробці диференційованої терапії вугрової хвороби з урахуванням особливостей метаболічних процесів і характеру клінічного перебігу дерматозу. Метою роботи було підвищення ефективності лікування пацієнтів з вугровою хворобою з урахуванням метаболічної активності лейкоцитів і тромбоцитів периферичної крові шляхом застосування засобів диференційованого коригуючого впливу. Визначення фосфоліпідів і глікогену в ней-

трофілах і моноцитах периферичної крові дозволило констатувати певну лабільність метаболічної активності лейкоцитарних субпопуляцій. Доведено збереження структурної цілісності та енергетичного потенціалу тромбоцитів периферичної крові у пацієнтів з вугровою хворобою. Обґрунтовано доцільність застосування на фоні стандартизованої терапії аутоплазми, збагаченої тромбоцитами. Доведено, що диференційоване використання аутоплазми, збагаченої тромбоцитами, істотно підвищує ефективність стандартизованої терапії хворих на вугрову хворобу за рахунок різновекторного впливу на метаболічну активність клітин периферичної крові, інтенсивність запального процесу та клінічний перебіг дерматозу.

76.05.19.0618/0419U001234

Ган Ірина Володимирівна. Клінічно-експериментальне обґрунтування вибору методу та засобу для лікування хворих на хронічний періодонтит із набутою широкою верхівкою кореня зуба: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 19.04.2019.

УДК 616.314.18-036.18-02:616.314.165]-036-08-092.4/.9.

265 с.: 24 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

В експерименті на слизовій оболонці щоки досліджено пластикостимульований ефект біоревіталізаторів, а на моделі експериментального дефекту кісткової тканини щурів вивчали остеотропну дію розпрацьованих композицій на основі ГА та ?-трикальцій фосфату в динаміці на 14, 30 та 90 добу. Досліджували біохімічні показники сироватки крові та гомогенату кістки. Клінічно обстежено 214 хворих на хронічний фіброзний, гранулюючий та гранулематозний періодонтит з набутою широкою верхівкою кореня зуба. Лікування хворих проводили методом створення апікальної отурації, а хворим на хронічний гранулюючий та гранулематозний періодонтит основної групи ще й методом додаткового виведення композиції за межі зуба.

76.05.19.0619/0419U001235

Пясецька Людмила Василівна. Особливості перебігу та лікування захворювань тканин пародонта в осіб із різним психофізіологічним станом: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 19.04.2019.

УДК 616.314.17-008.1-036-07-08:612.821.

207 с.: 36 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Об'єкт - захворювання тканин пародонта у хворих із різними психофізіологічними станами; Мета - підвищити ефективність лікування та профілактики захворювань тканин пародонта в осіб залежно від типу психофізіологічного стану організму шляхом розпрацювання диференційованого комплексу лікувально-профілактичних заходів; Методи - клінічні стоматологічні, психофізіологічні, біохімічні, імунологічні, медико-статистичні; Новизна - уперше з'ясовано частоту та характер основних психопатологічних симптомів у хворих із запальними та запально-дистрофічними захворюваннями тканин пародонта; доповнено наукові дані щодо стану мінерального гомеостазу ротової рідини хворих із захворюваннями тканин пародонта і різними психофізіологічними реакціями дезадаптації; науково обґрунтовано та клінічно підтверджено ефективність використання лікувально-профілактичних заходів у хворих із захворюваннями тканин пародонта при різних станах психофізіологічної реакції дезадаптації; Результати - запропоновано комплекс лікувально-профілактичних заходів, спрямований на попередження розвитку захворювань тканин пародонта у хворих із різним психофізіологічним станом орга-

нізму; Впроваджено - у лікувальний і навчальний процес; Галузь - стоматологія.

76.05.19.0620/0419U001249

Бойко Василь Васильович. Клініко-патогенетичні і генетичні аспекти обґрунтування метаболічних порушень та оптимізації їх корекції при артеріальній гіпертензії у поєднанні з ішемічною хворобою серця і цукровим діабетом типу 2: Дис... к.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 10.04.2019.

УДК 616.12-008.331.1:616.12-005.4:616.379-008.64]-008.9-07-08-092.

178 с.: 22 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

У дисертаційній роботі наведено узагальнення результатів комплексного дослідження особливостей вуглеводного та ліпідного обміну, прооксидантної та антиоксидантної систем, вмісту кінцевих метаболітів монооксиду нітрогену, ендотеліального судинного фактору росту VEGF-A, поліморфізму гена гамма-рецептора, що активує проліферацію пероксисом у крові хворих на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ішемічною хворобою серця та цукровим діабетом типу 2 й вирішено задачу практичної медицини – удосконалення лікування шляхом корекції метаболічних факторів кардіоваскулярного ризику з використанням антиоксидантів та донаторів монооксиду нітрогену. Доведено доцільність додавання до базисної терапії хворих кверцетину і аргініну гідрохлорид, які позитивно впливають на показники вуглеводного і ліпідного обміну, знижують пероксидне окиснення ліпідів, покращують антиоксидантний захист, сприяють збільшенню вмісту кінцевих метаболітів NO крові та ендотеліального судинного фактору росту VEGF-A. Більш суттєвою динаміка показників метаболізму під впливом метаболітотропної терапії є у пацієнтів із гіпертонічною хворобою II ст. в поєднанні з ішемічною хворобою серця із генотипом Pro/Ala гена PPAR γ 2.

76.05.19.0621/0419U001252

Левчик Олена Іванівна. Оптимізація менеджменту пацієнтів з коморбідністю, які перенесли перкутанне коронарне втручання з приводу гострого коронарного синдрому:

Дис... к.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 10.04.2019.

УДК 616.12-009.72-036.11-06-089.819.5:35.07.

190 с.: 20 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертація присвячена оптимізації ведення хворих у післяінфарктний період із супутньою артеріальною гіпертензією та цукровим діабетом, які перенесли перкутанне коронарне втручання, для забезпечення належної якості життя і покращання їх виживання, шляхом розробки і впровадження диференційованих програм ведення пацієнтів на підставі ретроспективної оцінки прихильності до лікування упродовж 24 міс. Встановлено пізню госпіталізацію (понад 30 год.) від моменту виникнення больового синдрому у хворих із інфарктом міокарда та коморбідністю, що обмежило проведення ендovasкулярного коронарного втручання (42 %). У 80 % хворих виявляється коморбідна патологія. Перкутанне коронарне втручання в умовах коморбідності, суттєво зменшує розвиток ускладнень в гострий період інфаркту міокарда. Річна виживаність пацієнтів з коморбідністю після інвазивного відновлення коронарного кровотоку вища ніж у пацієнтів без втручання. Застосування первинного перкутанного коронарного втручання у пацієнтів з коморбідністю в довгостроковій перспективі (2 роки) підвищує комплаєнс.

76.05.19.0622/0419U001255

Криничко Леонід Романович. Вдосконалення інтра- та післяопераційної профілактики утворення патологічних рубців шкіри при хірургічному лікуванні кіст ший ембріонального походження: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 16.04.2019.

УДК 351.77:616.314-053.2+577.118.

193 с.: 11 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Доведено, що комбіноване застосування PRF-згустку на інтраопераційному етапі профілактики та церулоплазміну на післяопераційному, на відміну від монотерапії фібрино-вими мембранами, отриманих із збагаченої тромбоцитами плазми крові приводить до кращого як функціонального, так і естетичного результату, що суттєво покращує якість життя пацієнтів у ранньому та пізньому післяопераційному періодах. Ефективність запропонованої методики підтверджена при дослідженні динаміки клінічних змін показників П2 та П3 на 6 місяць та їх невеликі зміни протягом всього подальшого періоду спостереження. Морфологічна картина візуалізує ефективність проведеної профілактики на 6 місяць післяопераційного періоду: сполучотканинні сосочки візуально не відрізняються від таких в інтактній дермі, розташовані між ними епітеліальні пласти характеризуються мономорфною картиною і відносно однаковими розмірами. Встановлено, що концентрація ДК через 3 місяці спостереження була достовірно зменшується на 38,6 % , через 6 місяців - на 25,3 % і через 9 місяців - на 13,0 %, стосовно даних третьої групи.

76.05.19.0623/0218U006547

Морфологічні особливості адаптаційно-компенсаторних процесів в організмі при резекціях різних об'ємів печінки: Заключний звіт /Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського; Керівник Гнатюк Михайло Степанович. – ДР 0114U000596. УДК 616.36-089.87-06:616-091.8]-092.9.

84 с.

Звіт про НДР: 84 с., 33 рис., 19 табл., 20 джерел Об'єкт дослідження - ремоделювання структур стінок дванадцятипалої, порожньої, клубової кишок, печінки, серця, їх судинного русла при резекції різних об'ємів печінки. Предмет дослідження: морфофункціональні основи адаптаційних процесів у структурах дванадцятипалої, тонкої кишок, печінки, серця та їх судинах після резекції різних об'ємів печінки. Мета роботи - встановити закономірності ремоделювання структур стінки дванадцятипалої, тонкої кишок, печінки, серця та їх судинах русла при тривалій пострезекційній портальній гіпертензії. Методи дослідження - морфологічні, морфометричні, імунологічні, біохімічні, статистичні. Комплексом морфологічних (гістологія, гістохімія, ін'єкційних, електронно-мікроскопічних, морфометричних) та статистичних методів досліджені закономірності ремоделювання стінки дванадцятипалої, тонкої кишок, печінки, камер серця, їх судинного русла при тривалій пострезекційній портальній гіпертензії. З'ясовано, що тривала пострезекційна портальна гіпертензія, обумовлена резекцією більше 40 % об'єму паренхіми печінки, призводила до вираженої морфологічної перебудови структур дванадцятипалої, тонкої кишок, артерій середнього та дрібного калібрів, а також судин мікрогемодиліаторного русла. У даних експериментальних умовах нерівномірно, диспропорційно змінювалися товщини слизової, м'язової та серозної оболонок і підслизової основи стінок дванадцятипалої, порожньої та клубової кишок, що призводило до суттєвих порушень співвідношень між просторовими характеристиками оболонок дванадцятипалої та вказаних частин тонкої кишки та дисфункцій досліджуваних органів. Істотною структурної перебудови за-

знають також артерії дванадцятипалої, тонкої та клубової кишок, які характеризуються звуженням їх просвіту, збільшенням товщини медії, індексу Вогенворта, зростанням відносного об'єму ушкоджених ендотеліоцитів, ендотеліальною дисфункцією, погіршення кровопостачання дванадцятипалої, тонкої кишок, дистрофічними, некробіотичними змінами епітеліоцитів, ендотеліоцитів, стромальних структур, інфільтрацією та склерозуванням. Структурні зміни у даних умовах експерименту спостерігалися також у печінці. Зазнали вираженого ремоделювання у змодельованих патологічних умовах камери серця. Їх структурна перебудова характеризувалася нерівномірним, диспропорційним зростанням маси шлуночків, передсердь, їх розширенням, потовщенням стінки, артерій, звуженням їх просвіту, повнокров'ям венозного русла, осередками дистрофічних, некробіотичних, склеротичних процесів. Морфологічні зміни домінували у лівому шлуночку. У дванадцятипалій, порожній, клубовій кишках, печінці, серцевому м'язі експериментальних тварин при тривалій пострезекційній портальній гіпертензії зустрічається поліморфісність адаптаційно-компенсаторних процесів, яка залежала від інтра- та екстраентеральних факторів.

76.05.19.0624/0218U006548

Оптимізація лікування хворих на патологію щитоподібної залози із використанням хірургічного методу та малоінвазивних технологій: Заключний звіт /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України"; Керівник Дейкало Ігор Миколайович. – ДР 0113U001614. УДК 616.441-089.87..

122 с.

Об'єкт дослідження - хворі з вузловою патологією щитоподібної залози. Мета роботи: Покращити результати лікування хворих на патологію щитоподібної залози шляхом індивідуалізації вибору об'єму операції, підвищення безпечності оперативних втручань і впровадження малоінвазивних технологій. Методи дослідження: При виконанні роботи будуть використані загально-клінічні та біохімічні методи дослідження, ультразвукове дослідження щитоподібної залози, морфологічні дослідження вузлової тканини та паренхіми залози, гормональні, електрофізіологічні та фонаторні. Засоби, що використовуються: Апарат для імуноферментного аналізу, ультразвуковий апарат, світловий мікроскоп МБД-6, рефрижераторна центрифуга, спектрофотометр СФ - 46, пристрій для електростимуляції тканин операційної рани, пристрій і програма для реєстрації і аналізу змін звукових коливань при проходженні повітря через голосову щілину. Результати роботи впроваджено у клінічну практику Тернопільської міської комунальної лікарні швидкої допомоги, КУ "Міська клінічна лікарня екстреної швидкої допомоги м. Запоріжжя", КЗ "Дніпропетровська багатопрофільна клінічна лікарня № 4 ДОР", Львівської обласної клінічної лікарні, Хмельницької обласної клінічної лікарні, ДУ "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України", ДУ "Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України".

76.05.19.0625/0218U006619

Розробка моделі медико-соціального менеджменту посттравматичних психічних порушень у учасників бойових дій та осіб, тимчасово переселених із зони бойових дій і окупованих територій (профілактика, діагностика, лікування, реабілітація, експертиза): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України; Керівник Пінчук І.Я. – ДР 0115U001445. УДК 616.89:355.422.

252 с.

Підсумки заключного етапу НДР (2017 р.): Вивчено динаміку посттравматичних психічних порушень в учасників бойових дій та осіб різних вікових груп, тимчасово переселених з окупованих територій. Сформовано модель медико-соціального менеджменту посттравматичних психічних порушень в учасників бойових дій та осіб різних вікових груп, тимчасово переселених з окупованих територій. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.05.19.0626/0218U006620

Визначити характер перебігу закритих черепно-мозкових травм у постраждалих під час бойових дій у зоні АТО. Діагностика і розробка методів профілактики розвитку травматичної хвороби мозку: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Сухоруків Віктор Іванович. – ДР 0115U001042. УДК 616.831-001.31-071-084"364". 190 с.

Об'єкт дослідження - учасники бойових дій в зоні АТО в гострому періоді ЗЧМТ, яка обумовлена вибуховою хвилею. Метою дослідження є вивчення особливостей характеру перебігу гострого періоду вибухової ЗЧМТ та розробка комплексу діагностичних та лікувальних заходів для профілактики розвитку травматичної хвороби мозку. Методи дослідження - комплексне обстеження включало: клініко-неврологічні, нейропсихологічні, електрофізіологічні, полісомнографічні дослідження, математико-статистичні методи аналізу. В роботі показано, що клінічна картина обстежених нами хворих в гострому періоді вибухової ЗЧМТ, що постраждали в зоні АТО, характеризувалася наявністю лікворно-венозної дисциркуляції, вестибуло-атактичного, афатичного, екстрапірамідного, неспецифічного пірамідного, екстралемніскового синдромів, вегетативної дисфункції, порушення циклу "сон-неспання" з більш високою їх вираженістю в групі хворих з повторними вибуховими ЗЧМТ. Встановлено, що порушення чутливості по типу гемігіпестезії відмічалось на стороні удару вибухової хвилі, а у випадках, коли вибухова хвиля була спрямована в обличчя, визначено формування синдрому тотальної анестезії. Доведено, що у хворих групи ризику на тлі несприятливого клінічного перебігу визначались значні зміни на ЕЕГ з формуванням епілеттиформної тета-активності та локальні монолатеральні зміни біоелектричної активності в скроневих відділах мозку, порушення циклічної організації нічного сну, через скорочення або повну редукацію фази швидкого сну, наявність виражених порушень енергетичного забезпечення вищих психічних функцій, порушення складних форм орієнтовно-дослідницької діяльності та афективні розлади, що розглядаються в якості прогностичних критеріїв можливої подальшої психічної та соціальної дезадаптації хворих. Запропоновано та апробовано двоетапний комплекс медикаментозних та немедикаментозних заходів із застосуванням методу програмованої сенсорної депривації та мікрохвильової резонансної терапії, що дозволяють зменшити медикаментозне навантаження на хворого та підвищити ефективність лікування в гострому періоді вибухової ЗЧМТ.

76.05.19.0627/0218U006621

Визначити роль сприйняття болі в механізмах реалізації аутодеструктивної поведінки на прикладі суїцидальної активності, а також психічних та поведінкових розладів внаслідок вживання психоактивних речовин: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Лінський Ігор Володимирович. – ДР 0115U001044. УДК 615.217:616-009:616.89-008.441.44.

144 с.

Об'єкт дослідження - аутоагресивна поведінка у психічно хворих. Було обстежено 150 осіб. Мета дослідження: розробка нових методів профілактики суїцидальної активності на основі дослідження ролі сприйняття болю в механізмах реалізації аутодеструктивної поведінки. Методи дослідження: клінічний, клініко-психопатологічний з аналітичним вивченням медичної документації, клініко-лабораторний, електрофізіологічний (ЕЕГ). Результати дослідження: виявлено загальні для хворих різних нозологічних груп та специфічні особливості сприйняття болю у хворих з аутоагресивною поведінкою. Доведено, що прогностично важливим є збільшення співвідношення порога відчуття болю та порогу переносимості болю. Розроблено метод лікування та профілактики аутоагресивної поведінки у хворих залежних від алкоголю. При виконанні науково-дослідної роботи було опубліковано 23 статті та тези, зроблено 18 доповідей, опубліковано 2 монографії (присвячені неінвазивній лабораторній діагностиці). Отримано два патенти на корисні моделі, стосуються прогнозуванню аутоагресивної поведінки та її лікуванню.

76.05.19.0628/0218U006622

Провести дослідження клініко-епідеміологічних особливостей сучасних епілепсій та стану надання медико-соціальної допомоги хворим з метою розробки національного реєстру: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Дубенко Андрій Євгенійович, Танцур Людмила Миколаївна. – ДР 0115U001045. УДК 616.853-053.2-084-08(477).

252 с.

Об'єкт дослідження - дані офіційної статистики Міністерства охорони здоров'я України, дані електронного реєстру хворих на епілепсію, антропоморфологічні характеристики пацієнтів з епілепсією. Мета - провести епідеміологічні дослідження та вивчити стан надання медичної допомоги хворим на епілепсію в різних регіонах України, створити реєстр хворих на епілепсію, вивчити клінічні особливості, захворюваність та поширеність епілепсії в різних за соціальними економічними та культурними особливостями регіонах України (на прикладі Харківської та Закарпатської областей), провести зіставлення отриманих даних з різних регіонів України між собою та з даними офіційної статистики України. Методи дослідження - епідеміологічний, інформаційно-аналітичний, математико-статистичний (описово-статистичний та аналітико-статистичний), антропометричний та антропоскопічний. Результати НДР. виявлена тенденція до збільшення числа хворих на епілепсію, але у більшості областей зазначалося випадкове з загальної картини зниження показників поширеності в 2008-2009 та 2014-2015 роках. За допомогою електронного реєстру проведений аналіз 1911 дорослих та 998 дітей хворих на епілепсію, проведено комплексне антропологічне обстеження 51 хворого на епілепсію. Виявлено значні розбіжності серед контингентів хворих на епілепсію в Харківському та Закарпатському регіонах. Виявлено превалювання в Харківській області симптоматичної, а в Закарпатті криптогенної форми епілепсії. Виявлена підвищена частота абсансів в Харківській області (12,4 %). Виявлене превалювання в Харківській області хворих із великою частотою нападів. Виявлені відмінності в спектрі психічних розладів у хворих на епілепсію в Харківській та Закарпатській областях. Виявлено значну частку псевдорезистентних форм серед випадків фармакорезистентної епілепсії у дитячому віці. Виявлено велику частку інвалідів з психіатрії серед хворих-інвалідів у Харківській області, на відміну від Закарпаття. Встановлено, що значна частка хворих на епілепсію недостатньо ди-

ференційовано лікується карбамазепіном. Недостатньо підвищується частка призначень "нових" АЕП. Впровадження реєстру дозволить покращити діагностику, лікування та якість життя хворих на епілепсію. Результати НДР відображені у наукових статтях - 8, тезах - 8, доповідях - 29, авторських свідченнях на твір - 3.

76.05.19.0629/0218U006623

Дослідити емоційні механізми мозку у формуванні синдрому відміни психоактивних речовин, їхнє значення у розвитку адиктивної поведінки та розробити підходи щодо його корекції трансплантацією ембріональних тканин: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Берченко Ольга Григорівна. – ДР 0115U001047. УДК 615.21.7:616.89-008.447-008.19-089.843:611-018.8.

204 с.

Об'єкт дослідження - 223 лабораторних щура. Мета - дослідження в експерименті нейробіологічних механізмів синдрому відміни психоактивних речовин при різних видах адиктивної поведінки та розробка підходів до його корекції трансплантацією ембріональних тканин емоційних структур мозку. Методи - нейроетологічні, нейрофізіологічні, біохімічні, математичні. Перелік засобів вимірювальної техніки - додаток А. На експериментальних моделях адиктивної поведінки вивчені нейроповедінкові, лимбико-неокортикальні, центральні і периферичні медіаторно-гормональні та метаболічні механізми розвитку синдрому відміни прийому алкоголю, інгаляції парів органічного розчинника "646", поведінкового акту самостимуляції емоційних зон мозку. Показана роль біологічних факторів віку, вихідного емоційного і гормонального фону в механізмах розвитку синдрому відміни. Встановлено загальні церебральні механізми розвитку синдрому відміни, в яких пусковою роль виконує гіпокамп з генералізацією збудження в неокортекс, і специфічні - ольфакторіально-гіпоталамічні при відміні інгаляції ЛОС, септо-гіпоталамічні - при відміні алкоголю і ретикулярні - при відміні ак-та самостимуляції мозку. Встановлено специфічні для хімічних адикцій зміни дофамінергічної та норадренергічної нейромедіації в гіпоталамусі при відміні інгаляції ЛОС і прийому алкоголю з активацією холінергічних процесів в ню-ховій зоні при відміні інгаляції ЛОС і септо-гіпо-кампальних і септо-гіпоталамічних при відміні алкоголю. Показано особливості взаємодій НО-синтазної і гормональної систем при відміні алкоголю і відновлення їх порушених функцій введенням донатора НО нітропрусида Na. Розроблено підходи до корекції синдрому відміни при хімічній залежності імплантацією ембріональних тканин мозку.

76.05.19.0630/0218U006624

Дослідити статеві особливості «сімейного» розсіяного склерозу та розробити підходи щодо визначення ризику розвитку демієлінізуючої патології у спадкоємно-обтяженого розсіяним склерозом потомства (експериментальне дослідження): Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Берченко Ольга Григорівна. – ДР 0115U001048. УДК 616.832-004.2-055.1-055.2-056.7-092.9.

92 с.

Об'єкт дослідження - 960 лабораторних щурів (510 самок; 450 самців); 190 хворих з різними типами перебігу розсіяного склерозу (142 жінки, 48 чоловіків). Мета роботи - вивчення статевих та вікових особливостей експериментального аутоімунного енцефаломієліту (ЕАЕ) в якості моде-

лі "спорадичних" та "сімейних" форм розсіяного склерозу (РС) у тварин, а також визначення факторів ризику розвитку демієлінізуючої патології у спадково-обтяженого потомства. Методи дослідження - клініко-етологічні, епідеміологічні, фізіологічні, імунологічні, біохімічні, популяційні, генеалогічні, статистичні. На основі індукції ЕАЕ в якості моделі РС досліджено вплив спадковості на схильність до розвитку аутоімунної демієлінізуючої патології в залежності від статі, віку і типу обтяженості потомства. Показано, що в механізмах її реалізації у самок пріоритетне значення належить середовому компоненту на відміну від самців з переважанням генетичної складової. Встановлено, що рівень захворюваності самок не залежить від віку та сімейного анамнезу; поряд із статевозрілими самцями, які характеризуються найбільшою сприйнятливістю щодо індукції ЕАЕ за умов обтяженості за чоловічою лінією. Антенатальний стрес сприяє посиленню чутливості до індукції ЕАЕ у статевозрілих самців та у самок у пубертатному періоді онтогенезу. В процесі статевого дозрівання, незалежно від статі, знижена (у 2 рази) захворюваність пов'язана з рівнем функціональної активності ендокринної системи, вплив якої у статевозрілих щурів має модулюючий (компенсаторний), але не патогенетичний характер як у дебюті експериментального РС, так і у формуванні ремісії. При моделюванні "сімейних" форм експериментального РС визначено роль статевої приналежності, віку, умов антенатального розвитку, рівня функціональної активності гіпоталамо-гіпофізарно-гонадалної та кортикальної ланок системи синтезу стероїдних гормонів, типу і ступеня спадкової обтяженості в якості факторів ризику розвитку демієлінізуючої патології у спадково-обтяженого потомства.

76.05.19.0631/0218U006625

Розробити науково-обґрунтовані підходи до комплексного диференційованого лікування та реабілітації хворих на шизофренію, що мають супутню сомато-неврологічну патологію: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Підкоритов Валерій Семенович. – ДР 0115U001050. УДК 616.895.8-07-08.

205 с.

Об'єкт дослідження: обстежено 182 хворих на параноїдну шизофренію, які були розподілені на 4 основні групи в залежності від наявності супутніх сомато-неврологічних захворювань: 44 хворих - з супутньою серцево-судинною патологією, 40 хворих - з супутньою неврологічною патологією, 50 хворих - з супутньою ендокринологічною патологією, 48 хворих - з супутньою гастроентерологічною патологією. А також 30 хворих групи порівняння які не мали сомато-неврологічної патології. Мета дослідження: вивчити психопатологічні особливості та сомато-неврологічний стан хворих на шизофренію та розробити науково обґрунтовані підходи до комплексного диференційованого лікування та реабілітації. Методи дослідження: клініко-психопатологічний (аналіз скарг, анамнез хвороби, анамнез життя, оцінка психічного стану хворих), клініко-анамнестичний та клініко-катамнестичний (дозволили проаналізувати анамнез хвороби, а також зробити аналітичне дослідження доступної медичної документації задля вивчення клінічної картини, перебігу параноїдної шизофренії та впливу сомато-неврологічної патології на структуру захворювання), квантифікована шкала PANSS (для оцінки ступеня вираженості основних психопатологічних симптомів), антропометричний метод (для визначення ступеня ожиріння); методика визначення стресостійкості та соціальної адаптації Холмса і Раге (для визначення самооцінки актуального рівня стресу протягом останнього року); методика визначення якості життя за

шкалою SF - 36 (для оцінки якості життя (ЯЖ)); методи математичної статистики. Для формалізації отриманих даних була розроблена індивідуальна карта клінічного та соціо-демографічного аналізу історії хвороби хворого на шизофренію (дивись додаток А). Задачі дослідження: - провести ретельний аналіз літературних джерел у галузі дослідження; - визначити особливості соціо-демографічних показників та клініко-психопатологічних проявів параноїдної шизофренії при супутній сомато-неврологічній патології (серцево-судинної, неврологічної, гастроентерологічної, ендокринологічної) у порівнянні з особами групи порівняння; - дослідити особливості клініко-психопатологічної симптоматики та реагування її на нейролептичну терапію у хворих на параноїдну шизофренію з супутньою сомато-неврологічною патологією; - визначити зміни параклінічних показників у хворих на параноїдну шизофренію з супутньою сомато-неврологічною патологією під впливом нейролептичної терапії; - встановити особливості соціального функціонування та якості життя пацієнтів з параноїдною шизофренією з супутньою сомато-неврологічною патологією під впливом нейролептичної терапії; - визначити особливості лікування, профілактики, реабілітації хворих на параноїдну шизофренію з урахуванням супутньої сомато-неврологічної патології; - удосконалити та розробити схеми лікування, профілактики та реабілітації хворих на параноїдну шизофренію з урахуванням супутньої сомато-неврологічної патології. У результаті виконання НДР отримані результати - досліджена сучасна клініко-динамічна структура, клініко-психопатологічні прояви та особливості параноїдної шизофренії із супутньою сомато-неврологічною патологією, яка впливає на прогноз перебігу. Визначені зміни клінічних та параклінічних показників у хворих з супутньою сомато-неврологічною патологією в залежності від застосованої фармакотерапії, що дає можливість встановити предиктори ефективності, безпеки та переносимості лікування, та визначити тактику терапії. Удосконалені та розроблені нові більш диференційовані схеми лікування, програма реабілітації та профілактики хворих на параноїдну шизофренію з урахуванням сомато-неврологічного стану. Результати НДР впроваджені в 17 друкованих працях, подано 1 стаття до друку, 6 актів впровадження, 1 технології, подана заявка на патент.

76.05.19.0632/0218U006703

Вивчити роль адиктивних порушень в патоморфозі невротичних розладів: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Марута Наталія Олександрівна. – ДР 0115U001041. УДК 616.85-039-008.447:001.8.

238 с.

Об'єкт дослідження - обстежено 286 хворих на невротичні розлади: 92 хворих на неврастенію (F 48.0), 98 хворих на змішаний дисоціативний розлад (F 44.7), 96 хворих на тривожно-фобічний розлад (F 40.8) згідно критеріїв МКХ-10 та 52 особи загальної популяції (без невротичної патології). Мета роботи - вивчити клініко-психопатологічну структуру та патопсихологічні закономірності формування невротичних розладів, поєднаних з адикціями для вдосконалення діагностики, терапії та профілактики даних станів. Методи дослідження - клініко-психопатологічний (аналіз скарг, анамнезу хвороби, анамнезу життя, оцінка психічного стану хворих, напівструктуроване інтерв'ю, AUDIT-подібні тести для визначення розладів, що пов'язані зі споживанням хімічних та нехімічних речовин); психодіагностичні методи (клінічний опитувальник для визначення та оцінки невротичних станів Яхіна К.К., Менделевича Д.М, стратегії подолання стресових ситуацій (SACS), методика для діагностики актуальних потреб особистості, опитувальник Леонгарда

Шмишека, багатомірна шкала сприйняття соціальної підтримки ("MSPSS"), методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Л. І. Вассермана (модифікація В. В. Бойко); методи статистичної обробки з використанням методів описової та порівняльної статистики (t - критерій Ст'юдента, точний метод Фішера), кореляційний та факторний аналіз за допомогою комп'ютерних програм Exel та Statistica Electronic Manual Features 6.0. Результати НДР дозволили виявити особливості типології невротичних розладів з адитивними порушеннями, виявити специфічність структури адитивного статусу у даних хворих, виділити провідні клінічні симптомокомплекси, патофізіологічні особливості хворих при різних формах невротичних розладах, визначити фактори ризику і антиризиків виникнення супутньої патології у вигляді адитивної поведінки у хворих на невротичні розлади, визначити мішені для терапевтичного впливу та розробити комплексну систему терапевтичного втручання.

76.05.19.0633/0218U006704

Інтраабдомінальна гіпертензія (симптоматика, патогенез, профілактика, лікування) та її вплив на виникнення і розвиток патологічних синдромів та ускладнений перебіг хірургічних захворювань: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Пацкань Богдан Михайлович. – ДР 0115U001924. УДК 617.553-008.331.1-089. 40 с.

У роботі представлено положення консенсусу щодо підвищеного внутрішньочеревного тиску, запропонованого Всесвітнім товариством з абдомінального компартмент-синдрому. Положення стосуються основних понять - "наріжних каменів", залишаючи широке поле для подальших досліджень. Зрозуміло, що застосування єдиної термінології полегшить порозуміння як між вітчизняними, так і між вченими всього світу. Базуючись на головних поняттях, слід активно вивчати вплив ВЧТ, ВЧГ і АКС на життєво важливі функції організму - гемодинаміку, виділення, дихання, метаболізм, не залишаючись осторонь від досягнень світової науки. Застосування єдиних із світовими критеріїв полегшить науковий пошук.

76.05.19.0634/0218U006744

Medical and biological adaptation of children with somatic pathology in current situation: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Гончарь Маргарита Олександрівна. – ДР 0114U003393. УДК 616.1/.4-053.2-003.96. 193 с.

Різні варіанти кардіоваскулярних порушень виявлено у переважної більшості дітей з хронічними соматичними захворюваннями, а також у новонароджених груп різного ризику (особливо з перинатальними ураженнями ЦНС). Визначено, що до факторів кардіоваскулярного ризику відносяться АА поліморфізм гену ММП-1, генотип 4a4a ендотеліальної синтази оксиду азоту, порушення обміну гомоцистеїну, обтяжений сімейний анамнез з наявністю кардіоваскулярних катастроф, низький рівень фізичної активності, незбалансований стиль харчування і гідратації, знижена самооцінка з підвищенням рівня тривожності

76.05.19.0635/0218U006747

Профібротичні, імунозапальні фактори і анемічний синдром як маркери прогнозу у хворих на хронічну серцеву недостатність при ішемічній хворобі серця і цукровий діабет 2 типу в рамках кардіоренального континуума:

Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Кравчук Павло Григорович. – ДР 0114U003389. УДК 616.155.194.8:612.017.1]-037:[616.379-008.68+616.12-008.46-036.12+616.61]-074. 86 с.

Встановлено валідні прогностичні фактори якості життя у хворих з анемією, яка розвинулася на тлі хронічної серцевої недостатності і цукрового діабету 2 типу; оцінено предикторні властивості розчинного рецептора трансферину в якості маркера еритропоетичної активності. Зростання прозапального інтерлейкіна-1, хемоатрактантного протеїна-1 та зниження протизапального інтерлейкіну-10 асоціюється із прогресуванням кардіоренального синдрому при ішемічній хворобі серця та цукровому діабеті 2 типу

76.05.19.0636/0218U006751

Вивчення значення молекулярно-біологічних маркерів для прогнозу, лікування та виживання хворих з основними локалізаціями раку:

Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Старіков Володимир Іванович. – ДР 0114U003394. УДК 616-006-036.8-037-08-07. 86 с.

Отримані нові наукові дані, щодо визначення поширеності вторинного набряку грудної залози, значення коефіцієнту співвідношення розміру пухлини, зони набряку та розміру грудної залози. У переважної більшості пацієнтів з вторинно-набряковим раком грудної залози виявлено пухлини з високим ступенем злоякісності G3. Доведено вірогідне зменшення рівню VEGF у сироватці крові хворих на вторинно-набряковий рак грудної залози після проведення неoad'ювантної поліхіміотерапії. Об'єднання визначених рівнів експресії обраних маркерів у кластери дозволило ймовірно оцінити ступінь агресивності вторинно-набрякового раку грудної залози і обрати індивідуальну тактику лікування.

76.05.19.0637/0218U006752

Рання діагностика запальних захворювань опорно-рухового апарату: Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Голка Григорій Григорович. – ДР 0114U003387. УДК 616.7-002-07. 93 с.

Проведено аналітичне дослідження стану проблеми, використані різні методи діагностики запальних захворювань опорно-рухового апарату і оцінена перспектива досліджень в цьому напрямку. Створена нова експериментальна модель запальних захворювань опорно-рухового апарату, яка відповідає сучасним вимогам медицини.

76.05.19.0638/0218U006753

Створити систему раннього виявлення корекції та профілактики посттравматичних стресових розладів у населення України в сучасних умовах:

Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Коростій Володимир Іванович. – ДР 0115U000237. УДК 616.85-06:616.89-07-08-084(477). 63 с.

У ході дослідження описана специфіка клінічної картини посттравматичних стресових розладів в сучасних українських умовах, визначена ефективність комплексу клініко-психопатологічних та психодіагностичних методик для раннього виявлення та визначення ступеню виразності суїцидальних проявів у хворих на посттравматичний стресовий

розлад. Ідентифіковані патогенетично значущі клінічні, біологічні, психологічні та психосоціальні чинники розвитку суїцидальних проявів при посттравматичному стресовому розладі. Систематизовані фактори ризику для ранньої діагностики та профілактики розвитку посттравматичного стресового розладу. Створена та апробована система раннього виявлення, корекції та профілактики суїцидальної поведінки у хворих на посттравматичний стресовий розлад, проведена оцінка її ефективності.

76.05.19.0639/0218U006754

Оцінка змін зорового нерву при оптикопатіях різного генезу: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Бездітко Павло Андрійович. – ДР 0114U003385. УДК 616.7:617.731-073.756.8.

52 с.

В результаті проведеного дослідження були розроблені критерії оцінки змін зорового нерву у хворих на глаукомну оптичну нейропатію, передню ішемічну оптикопатію та нейропатію при увеїтах. В результаті цього була покращена діагностика та якість лікування хворих з оптикопатіями різного генезу. Результати науково-дослідної роботи впроваджено в роботу дорослого очного відділення КЗОЗ "ХОКЛ - ЦЕМД та МК", у I відділенні КЗОЗ "ХМКЛ №14 ім. Л.Л. Гіршмана", отримані результати використовуються при читанні лекцій лікарям-курсантам, інтернам та клінічним ординаторам на кафедрах офтальмології ХНМУ та ХМАПО.

76.05.19.0640/0218U006756

Порушення жіночої репродуктивної системи та їх корекція: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Щербина Микола Олександрович. – ДР 0114U003395. УДК 618.1-08.

52 с.

Проведений комплексний аналіз механізмів регуляції овуляції у жінок з ендокринним безпліддям з вивченням гормонального статусу. Запропоновані оптимальні схеми лікування ендокринного безпліддя. Розроблено клініко-біохімічні критерії діагностики синдрому затримки розвитку плоду і обґрунтовано корекцію метаболічних порушень.

76.05.19.0641/0218U006758

Експериментально-клінічне вивчення біоритмічних властивостей мікроорганізмів, збудників гнійно-запальних хірургічних захворювань у дітей та вплив на них низькоінтенсивного ультразвуку та озону: Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Пащенко Юрій Володимирович. – ДР 0114U004150. УДК 616-002.3-053.2-078-089:546.214:615.837.3:579.262.

113 с.

Визначено добову динаміку біологічних властивостей клінічних штамів *S.aureus* та *E.coli* та активності утворення біоплівки як адаптивної реакції на антибактеріальну терапію та формування полірезистентності. Доведено, що ультразвукове випромінювання та озонований фізіологічний розчин активують формування нейтрофільних пасток, сприяючи інактивації планктонних клітин бактерій та запобігаючи дисемінації процесу. Встановлено параметри ефективного комбінованого впливу на біоплівки низькоінтенсивного ультразвукового випромінювання та озонованих розчинів. Визначено високу ефективність відеоторакоскопічних втручань з використанням розробленого пристрою при деструктивних пневмоніях у дітей.

76.05.19.0642/0218U006761

Оптимізувати діагностику ураження

органів-мішеней та лікувальну стратегію у пацієнтів з артеріальною гіпертензією молодого віку: Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Біловол Олександр Миколайович. – ДР 0114U003386. УДК 616.12-008.331.1-053.81-005-073.432.19-085.

232 с.

Проведено вивчення параметрів центрального аортального тиску та стану інших органів-мішеней у пацієнтів з артеріальною гіпертензією (АГ) молодого віку. Продемонстровано, що рівень артеріального тиску і вік є провідними факторами, що впливають на стан судинної стінки і центрального артеріального тиску при нормальному і при підвищеному артеріальному тиску. Визначено кореляцію між жорсткістю судин і іншими субклінічними ураженнями органів-мішеней. Вивчено особливості і фактори, що впливають на формування хронічної хвороби нирок в осіб молодого віку з АГ. Розроблено схеми вибору оптимальної антигіпертензивної терапії хворих з неускладненою артеріальною гіпертензією молодого віку, з урахуванням параметрів артеріальної ригідності, а також наявності вегетативної дисфункції і дефіциту магнію.

76.05.19.0643/0218U006762

Оптимізувати лікування дітей з гнійно-запальними захворюваннями на основі врахування біоритмічних властивостей мікроорганізмів та особливостей імунної відповіді: Заклучний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Давиденко В'ячеслав Борисович. – ДР 0115U000990. УДК 616-002.3-053.2-089:[57.034"34":579.8:612.017.1].

58 с.

Визначено добову динаміку продукції факторів патогенності клінічних штамів *S.aureus* і *E.coli* та встановлено високу ферментативну активність й утворення цільних біоплівки з наступною продукцією планктонних клітин о 9.00, о 12.00, о 15.00 та о 21.00, що свідчить про адаптаційну реакцію. Доведено, що ці коливання мають адаптаційний характер і залежать від часу введення протимікробних засобів в клінічних умовах. Референтні штамми *S. aureus* та *E.coli* мали подібнихдобових коливань. Встановлено, що ультразвук пригнічує активність ферментів агресії, здатність до біоплівкоутворення та продукції планктонних клітин клінічних штамів *E.coli* та *S.aureus*. Також комбінація ультразвуку та озону активують процес формування нейтрофільних пасток, збільшуючи кількість інактивованих планктонних клітин бактерій. Обґрунтовано нову стратегію боротьби з резистентністю патогенної мікрофлори, використовуючи гучкий режим протимікробної терапії протягом доби з узгодженням часів максимальної концентрації препаратів у крові та мінімальної продукції факторів патогенності і максимальної чутливості мікроорганізмів до антибіотиків.

76.05.19.0644/0218U006801

Вплив вакцинації проти грипу на перебіг коморбідних станів у хворих з метаболічним синдромом: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Грیشина Олена Ігорівна. – ДР 0115U000546. УДК 615.06:616.921.5-085.373.

157 с.

Об'єкт дослідження - хворі із метаболічним синдромом (МС) і коморбідними станами. Мета роботи: Вивчити закономірності відповіді імунної системи на сезонну вакцинацію проти грипу у пацієнтів із МС і пов'язаними з ним коморбідними станами і дослідити залежності між вакцинацією та подальшим перебігом цих захворювань та на цій основі визначити групи ризику. Методи дослідження - епідеміоло-

гічні, клінічні, інструментальні, біохімічні, імунологічні. Результати та їх новизна - Пролягом двох епідемічних сезонів оцінена клінічна ефективність вакцинації. Показано, що вона не впливала на клінічні і біохімічні лабораторні показники, в т.ч. вуглеводний обмін. Встановлено, що після вакцинації підвищувався вміст лімфоцитів CD2CD3, CD4, CD8, CD19CD22; рівень Ig класу М знижувався; рівні цитокінів (інтерлейкіну (ІЛ) 4, інтерферону гамма, фактор некрозу пухлини альфа, ІЛ-6) підвищувалися. Охарактеризовано неспецифічну імунну відповідь на вакцинацію при конкретних нозологічних формах. Вперше виділено варіант імунної відповіді, що характерна для неефективності вакцинації: початково низький вміст лімфоцитів, CD2/CD3 і імунорегуляторного індексу, а також відсутність підвищення рівня ІЛ-4 більш, ніж в 2 рази після вакцинації.

76.05.19.0645/0218U006802

Удосконалення неінвазивної діагностики хронічнихвірусних міокардитів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Волянський Андрій Юрійович. – ДР 0115U000545. УДК 616.9-022:616 -02-036.02.

86 с.

Об'єкт дослідження - 87 пацієнтів з інфекційними міокардитами, із них: 44 пацієнти хворих на підгострі (від 2 до 6 місяців) та 43 пацієнти хворих на хронічні (понад 6 місяців) форми інфекційних міокардитів, які перебували в лікувальних закладах м. Харкова та 40 осіб, результати обстеження яких були використані в якості контролю. Аутопсійний матеріал, отриманий від 52 померлих, з них 19 від ускладнень інфекційного міокардиту, 22 - від коронарогенних захворювань та 11 загиблих внаслідок нещасних випадків. Мета дослідження - удосконалення методів діагностики, ранньої профілактики та лікування міокардитів герпесвірусної природи на підставі проведення мультипараметричного аналізу маркерів герпесвірусної інфекції та імунних показників при прогресуванні захворювання. Методи дослідження - клінічні, молекулярно-біологічні, імунологічні та статистичні. За результатами проведеного дослідження встановлено, що патогенне вірусне навантаження, яке представляє собою присутність антигенів представників Herpesviridae у 87 % хворих на інфекційний міокардит на тлі 100 % наявності специфічних протівірусних Ig М та/або G є підґрунтям для формування порушень імунологічного гомеостазу. Запропоновано спосіб, який забезпечує підвищення кратності виявлення АГ/ДНК вірусів родини герпесу в 3,5 - 4,5 рази і підвищує якість лабораторної діагностики вірусних інфекцій методами флуоресціюючих антитіл та проточної цитофлуориметрії. Встановлено, що дисбаланс в системі цитокінів при герпесвірусних міокардитах є універсальною реакцією імунної системи, яка характеризується підвищенням рівнів прозапальних цитокінів на тлі помірного зростання проти-запальних. Високий ступінь вірусного навантаження (2,9 - 4,5 УОФ) у поєднанні із підвищенням рівнів ІЛ-6 та ІЛ-10 та рівня лімфоцитів з поверхневим фенотипом CD3+CD95+ у понад 2,5 рази при інфекційних міокардитах герпесвірусної природи має високу діагностичну цінність в якості додаткового критерію прогресування та схильності до хронізації перебігу захворювання і може конкурувати з інвазивними та інструментальними методами діагностики. Розрахунок інтегрального показника визначає персоналізовану діагностику цитокінового дисбалансу з можливістю визначення на її основі лікувальних підходів та обрання засобів імунорегуляції, а також дає змогу оцінити ефективність обраних протизапальних засобів лікування при інфекційних герпесвірусних міокардитах. Рівень інтегрального цитокінового показника понад 1,0 ум.од. свідчить про дисфункцію імуно-

логічного статусу обстежуваних хворих і може бути використаний в якості додаткового діагностичного критерію несприятливого перебігу захворювання із схильністю до прогресування, а понад 4,0 ум. од. у хворих із хронічним перебігом герпесвірусного міокардиту характеризує передумови формування серцевої недостатності. Наявність у одного хворого трьох і більше представників з родини Herpesviridae у поєднанні із дисбалансом цитокінів, який супроводжується підвищенням його інтегрального показника понад 2 ум.од. є предикторами розвитку стійких порушень серцевого ритму та ознак серцевої недостатності за трирічний період спостереження. У хворих з різними формами перебігу герпесвірусного міокардиту, які отримували наряду із традиційною терапією, імуномодулюючий та протівірусний засоби спостерігалися достовірно значимі позитивні зміни скорочувальних здатностей міокарду та дисбалансу в системі цитокінів. Обґрунтування вибору подальшої тактики лікування та надання рекомендацій, спрямованих на покращення прогнозу захворювання і підвищення якості життя хворих, причиною якого став герпесвірусний міокардит, потребує комплексного обстеження, спрямованого на визначення ступеню вірусного навантаження, рівня інтегрального показника цитокінового дисбалансу та імунологічних механізмів підтримки запального процесу в кардіоміофібрилах, а також можливого ризику розвитку ускладнень перебігу захворювання із формуванням порушень центральної гемодинаміки.

76.05.19.0646/0218U006803

Особливості формування вакцинального імунітету після планового щеплення дітей з хронічною герпесвірусною інфекцією: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Волянський Андрій Юрійович. – ДР 0115U000544. УДК 616-053.3/5:615.37-06:578.825.1(047.31).

116 с.

Об'єкт дослідження: периферична кров та сироватка 174 дітей віком від 1 до 10 років, які проходили лікування та вакцинацію у дитячому медичному центрі "Ваша дитина". В якості контрольної групи було відібрано 40 дітей відповідного віку, які на час обстеження не мали навантаження вірусами сімейства Herpesviridae. Всі діти були вакциновані відповідно віку. Мета роботи: означення особливостей формування специфічної імунної відповіді у осіб різних вікових груп хворих на хронічну рецидивуючу герпесвірусну інфекцію за умови використання вакцинних препаратів різних типів. Методи дослідження: імунологічні, серологічні, клінічні, статистичні. Серед обстежених дітей достовірно частіше виявлялися клінічні ознаки хронічних вірусних інфекцій (лімфоаденопатія, зернистість задньої стінки глотки), ніж в контрольній групі. У дітей з хронічною герпесвірусною інфекцією (ХГВІ) інфікованість двома та більше вірусами сімейства Herpesviridae перевищувала 90 %. Антитіла до 4 представників герпесвірусів мали більш, ніж 52 % обстежених дітей. У дітей з ХГВІ спостерігається дисбаланс гуморальної імунної відповіді на вакцинацію. Значний відсоток дітей з ХГВІ мають розбалансований специфічний гуморальний імунітет (гіпо- та гіперпродукція специфічних антитіл) до інфекцій, що щеплюються. Результати наших досліджень свідчать, що загальна сумарна реакція Т-, В- та фагоцитарної ланки імунітету на вакцинацію у дітей з ХГВІ, в яких не спостерігається довготривалого імунітету, значно нижча, ніж у контрольній групі, в яких формуються захисні титри АТ. Визначений дисбаланс та зниження відносної кількості різних популяцій Т-клітин пам'яті у відповідь на вакцинацію різними типами вакцин у дітей з ХГВІ в порівнянні зі здоровими дітьми свідчить про порушення в механізмах формування клітинної імунної пам'яті.

Розроблений спосіб визначення функціональної активності лімфоцитів на біоаналізаторі Agilent 2100 дозволяє реєструвати ступінь проліферації лімфоцитів з використанням моноклональних антитіл до білка BrdU, істотно скоротити час отримання результатів реакції завдяки автоматичній обробці, точному якісному та кількісному аналізу даних. З метою отримання повноцінного специфічного імунітету у дітей, які щеплюються рекомендується одночасно з медичним оглядом дитини проводити лабораторне обстеження, в якому крім обов'язкових клінічних аналізів визначати герпесвірусне навантаження та основні імунологічні показники.

76.05.19.0647/0218U006899

Розробка конструкцій і технологій виготовлення приймальних гільз протезів верхніх кінцівок із застосуванням сучасних матеріалів з еластичними властивостями: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Литвиненко Оксана Миколаївна. – ДР 0116U004152. УДК 616-57-089.28; 616.57-77.

68 с.

Визначені медичні показання, протипоказання та медико-технічні вимоги до приймальних гільз протезів верхніх кінцівок з використанням термопластичних та силіконових матеріалів з еластичними властивостями. Розроблено конструкції та технології виготовлення приймальних гільз протезів верхніх кінцівок, що підтверджено конструкторською та технологічною документацією. Розроблено технології виготовлення протезів верхніх кінцівок на різних рівнях ампутації підвищеної функціональності з зовнішнім джерелом енергії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0648/0218U006900

Розширення можливостей реабілітації інвалідів із наслідками спинно-мозкової травми:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Кабаненко Ірина Вадимівна. – ДР 0116U004153. УДК 616.832.021.

158 с.

Розроблено розширені методичні рекомендації щодо фізичної реабілітації інвалідів з наслідками ураження хребта та спинного мозку в залежності від ступеня втрати рухових функцій, відпрацьовано методики обстеження та тести, а також розроблено методики фізичної реабілітації осіб з ТХСМ з використанням сучасного тренажерного обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0649/0218U006902

Упровадження нових технологій, розроблення навчально-методичних матеріалів і навчальних програм для підготовки спеціалістів за напрямом "протезування-ортезування": Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Солнцева Ірина Леонардівна. – ДР 0116U004157. УДК 685.382:617.3; 616-089.23; 57.089.0023.

95 с.

На підставі проведеного аналізу програм для підготовки фахівців за протезно-ортопедичним напрямком провідних міжнародних навчальних закладів, згідно з критеріями Міжнародної організації з протезування та ортезування було розроблено нормативну та нормативно-методичну документацію (освітньо-професійну програму, навчальний

план та робочі програми навчальних дисциплін, навчальні матеріали з дисциплін спеціалізації) для підготовки фахівців за спеціальністю "Біомедична інженерія" (спеціалізація "Ортопедичні технології та інженерія") в галузі знань "Хімічна та біоінженерія". Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0650/0218U006903

Формування єдиного методологічного підходу до проведення ампутацій верхніх і нижніх кінцівок, протезування та реабілітації:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Кабаненко Ірина Вадимівна. – ДР 0117U000864. УДК 616.477.21/22; 616-036.85.

157 с.

Розроблено "Методичні рекомендації щодо проведення ампутації верхніх та нижніх кінцівок, подальшого протезування та реабілітації", які містять систематизовані уточнені показання та протипоказання до проведення ампутації, запропонована методика опису стану кукси відповідно до міжнародних стандартів, дано рекомендації по деяких технічних підходах хірургічних втручань в залежності від етіології захворювання або травми; сформовано комплекс заходів по підготовці кукси до протезування, надана інформація про можливий вибір конструкції протезів в залежності від рівня ампутації верхньої та нижньої кінцівки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0651/0218U006906

Розроблення системного підходу до організації фізичної реабілітації та ортопедичного забезпечення дітей, хворих на дитячий церебральний параліч:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Чернишова Ірина Миколаївна. – ДР 0117U000867. УДК 616-036.85; 616.832.21-002.

115 с.

Розроблено алгоритм системного підходу до вибору методик фізичної реабілітації та технічних засобів реабілітації в залежності від віку та ступеню рухових функцій дітей з ДЦП, який запровадив основу побудови "Практичного посібника з організації фізичної реабілітації і ортопедичного забезпечення хворих на ДЦП"; конструкцію пасивної підвісної системи з осьовим розвантаженням ваги тіла для проведення кінезотерапії хворих з патологією опорно-рухової системи; методику нейром'язової активації з застосуванням пасивної підвісної реабілітаційної системи з розвантаженням ваги тіла; методичні рекомендації щодо застосування методики нейром'язової активації в пасивній підвісній реабілітаційній системі з розвантаженням ваги тіла в комплексній реабілітації дітей хворих на ДЦП. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0652/0218U006936

Функціонально-метаболічне обґрунтування застосування природних мінеральних вод в профілактиці та лікуванні порушень внутрішньосекреторної функції підшлункової залози при патології органів травлення:

Заключний звіт /Державна установа "Науково-практичний медичний центр "Реабілітація" Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Лемко Іван Степанович. – ДР 0114U001381. УДК 616.37-008.64-085.838.97.

102 с.

На основі дослідження закономірностей розвитку секреторної недостатності підшлункової залози при хронічній па-

тології органів травлення та особливосте впливу природних мінеральних вод різних бальнеологічних груп на дисфункціональні стани панкреатичної секреції розроблені методики диференційованого їх застосування, підтверджена клінічна ефективність. Робота передається за кордон за договорною ціною.

76.05.19.0653/0218U006960

Розробка комплексної програми хірургічної профілактики ішемічного інсульту при патології екстракраніальних артерій головного мозку: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Никоненко Олександр Семенович. – ДР 0115U004176. УДК 616.831-005.1-005.4-089.819.5.

28 с.

Вперше розроблений і впроваджений інтраопераційний цереброваскулярний моніторинг, вивчені топографо-анатомічні особливості біфуркації сонної артерії в аспекті хірургічної реконструкції артерії. Вперше розроблена комплексна периопераційна медикаментозна терапія, спрямована на поліпшення результатів оперативного втручання.

76.05.19.0654/0218U006987

Обґрунтування комплексних підходів у профілактиці та лікуванні захворювань зубощелепного апарату: Заключний звіт /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України"; Керівник Глазунов Олег Анатолійович. – ДР 0113U006628. УДК 616.314-084.

116 с.

За допомогою багатофакторного аналізу виявили причини і механізми, що впливають на стоматологічний статус з урахуванням змін цілісності зубощелепного апарату. На підставі експериментальних, клінічних та клініко-лабораторних досліджень довели необхідність обов'язкового використання комплексної екзо - та ендогенної терапії, що включає адаптогенні, антиоксидантні, протизапальні препарати, а також комплекс синергістів макро- і мікроелементів, які впливають на різні системи захисту організму для профілактики і лікування захворювань пародонту, слинних залоз та скронево-нижньощелепного суглобу. Вперше був розроблений, апробований та впроваджений в практичну сферу охорони здоров'я спосіб профілактики загострень захворювань пародонту у осіб похилого віку, дозволяючий значно підвищити ефективність лікування та подовжити термін ремісії. Вперше був розроблений та запропонований спосіб профілактики і лікування захворювань пародонту, що базується на місцевому застосуванні мукозального гелю, який містить антиоксиданти та пробіотик, з модифікованою індивідуальною капою, яка дозволяє затримувати достатню кількість лікарського засобу більш тривалий час. Вперше було застосовано лікування зубощелепних аномалій, ускладнених захворюваннями пародонту у пацієнтів з остеопенічним синдромом у 97,7% випадків, а їх урахування позитивно вплинуло на лікувальний і реабілітаційний процеси. Внаслідок своєчасної корекції підвищується ефективність лікування зубощелепних аномалій у даної категорії пацієнтів. Стабільність досягнутих результатів лікування зубощелепних аномалій, ускладнених захворюваннями пародонту у пацієнтів з остеопенічним синдромом, дозволила уникнути повторного ортодонтичного лікування та лікування захворювань пародонту.

76.05.19.0655/0218U007027

Фізіологічні дослідження щодо визначення безпечності питної води КП ДОР

"Аульський Водовід" після резервуару чистої води, обробленої з метою стабілізації препаратом СПС-6 при її курсовому внутрішньому застосуванні: Заключний звіт /ДУ "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Насібуллін Борис Абдуллаєвич. – ДР 0118U001431. УДК 613.3.001.25 : 612.08.

39 с.

Проведено фізіологічні дослідження щодо визначення безпечності питної води КП ДОР "Аульський Водовід" після резервуару чистої води, обробленої з метою стабілізації препаратом СПС-6 при її курсовому внутрішньому застосуванні. Виявлено, що питна вода КП ДОР "Аульський Водовід" безпечна при її тривалому застосуванні у здорових піддослідних тварин.

76.05.19.0656/0218U007028

Проведення досліджень щодо встановлення безпечності та біологічної активності засобу бальнеологічного "Біполан Форте" при внутрішньому та зовнішньому застосуванні: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Насібуллін Борис Абдуллаєвич. – ДР 0118U001800. УДК 615.324 : 594]. 076.9.

58 с.

Проведено дослідження щодо встановлення безпечності та біологічної активності засобу бальнеологічного "Біполан Форте" при внутрішньому та зовнішньому застосуванні. За результатами досліджень рекомендовано проведення подальших експериментальних випробувань на фоні відтаворення патологічних станів у тварин.

76.05.19.0657/0218U007252

Створити прогностичну модель ризику виникнення епізодів декомпенсації кровообігу та розробити практичний алгоритм їх попередження у пацієнтів з хронічною серцевою недостатністю: Заключний звіт /ННЦ "Інститут кардіології ім. акад. М. Д. Стражеска"; Керівник Воронков Леонід Георгійович. – ДР 0116U000058. УДК 616.12-008.46-036.12: [577.175.722:616-008.64:54.017.4]-092-037-08.

309 с.

Виявлено, що серед гемодинамічно стабільних пацієнтів з ХСН і зниженою ФВ ЛПШ клінічно значуща ниркова дисфункція (НД) наявна у 39,5 % випадків та характеризується більшою частотою хворих III-IV ФК за NYHA, більшою частотою АГ, ІХС, та ЦД, нижчим рівнем побутової активності, гіршими показниками тесту з 6-хвилинною ходю, гіршою якістю життя. Серед пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛПШ залізодефіцитний стан, незалежно від наявності анемії, спостерігається у 62% випадків. Такі пацієнти у порівнянні з пацієнтами без ЗД, характеризуються більшою частотою хворих III-IV класу за NYHA та хворих з нирковою дисфункцією, меншим ІМТ та нижчим рівнем гемоглобіну, нижчим індексом фізичної активності, меншою дистанцією 6 хвилинної ходи, меншою витривалістю чотирьохголового м'язу стегна, гіршою якістю життя, поряд із достовірно вищим рівнем таких циркулюючих біомаркерів, як NTproBNP, інтерлейкін 6 та цитрулін. Серед пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛПШ когнітивна дисфункція (КД) спостерігається у 85 (68,6%) випадків, її наявність асоційована з віком, клінічною тяжкістю ХСН і наявністю супутніх ГХ, ІХС та ниркової дисфункції. Пацієнти з ХСН та КД мають гіршу якість життя, нижчу фізичну активність, вищий рівень депресивних проявів, гіршу прихильність до лікування, більш високі концентрації церулоплазміну плазми крові, а також гірший

стан потікзалежної вазодилатації (ПЗВД) порівняно з аналогічними пацієнтами без КД. За результатами бінарної логістичної регресії предикторами настання дисфункції нирок є вік хворих, тривалість ХСН, ГХ та ІХС, наявність ЦД, анемії. У мультиваріантній моделі незалежними лабораторними предикторами НД є рівні азоту сечовини, сечової кислоти та цитруліну у плазмі. Пацієнти з ХСН та зниженою ФВ ЛШ з НД у порівнянні з пацієнтами без такої мають достовірно гірший прогноз виживаності впродовж 27,5 місяців спостереження, в тому числі після вирівнювання груп за віком та класом за NYHA. Достовірно нижчою є виживаність пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ, в яких співвідношення азоту сечовини/креатинін є меншим за 24,5 а співвідношення альбумін/креатинін у сечі більшим за 12,7. За даними універсального логістичного регресійного аналізу, предикторами наявності залізодефіциту (ЗД) є III-IV функціональний клас за NYHA, рівень гемоглобіну, показник MCV, ШКФ, витривалість чотирихоголового м'язу стегна, кількість балів якості життя за Мінесотською анкетною та рівні циркулюючих NTproBNP і цитруліну. У мультиваріантній регресійній моделі незалежними предикторами ЗД виявилися показник MCV та рівень NTproBNP. Наявність залізодефіцитного стану, а також значень НТЗ менше 19,8% та вмісту заліза у сироватці крові менше 13,5 ммоль/л асоційовані зі значуще нижчою виживаністю впродовж 12 та 27,5 місяців та зі значуще більш частим досягненням комбінованої критичної події (госпіталізація або смертельні наслідки) впродовж наступних 27,5 місяців спостереження. Водночас, рівень феритину у плазмі не був пов'язаний із вище зазначеними показниками наступного клінічного прогнозу. За даними універсального регресійного аналізу високий ризик КД мають пацієнти III-IV ФК за NYHA, з гіршою якістю життя за опитувальником MLHFQ і більш високим рівнем церулоплазміну крові. Поряд з цим, ризик виникнення КД пов'язаний з гіршим функціональним статусом пацієнтів, більш низькою прихильністю до лікування, а також з гіршою ПЗВД. За результатами багатомірного аналізу, незалежними предикторами КД у пацієнтів з ХСН і зниженою ФВ ЛШ є вік, тривалість ГХ, низька прихильність до лікування і рівень церулоплазміну плазми крові. Шкала MMSE має високу інформативність відносно прогнозування довгострокової виживаності та настання комбінованої критичної події у пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ навіть після корекції порівнюваних груп за віком та функціональним класом за NYHA, у той час як використання проби Шульце має низьку прогностичну інформативність відносно виживання і достатню інформативність щодо настання комбінованої критичної події, яке, однак, нівелюється після корекції порівнюваних груп за віком та функціональним класом NYHA. Включення в прогностичний алгоритм оцінки суми балів підшкали депресії HADS дозволяє збільшити ступінь достовірності різниці між порівнюваними групами пацієнтів з КД і без КД як у відношенні довготривалої виживаності, так і настання комбінованої критичної події. Серед госпіталізованих з декомпенсацією кровообігу пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ погіршення функції нирок (креатинін ? 17,7 мкмоль/л) на момент досягнення еуволемічного стану спостерігалось у 18 % випадків. Зазначені пацієнти у порівнянні з пацієнтами без ПНФ не мають статистично достовірних відмінностей за віком, вихідною величиною ШКФ, частотою супутніх АГ, ФП, ЦД, анемією, а також за САТ, ФВ ЛШ, рівнями азота сечовини, NTproBNP та сечової кислоти. В той час, пацієнти з ПНФ характеризуються достовірно більшою тривалістю періоду подолання декомпенсації, більшою середньодобовою дозою петльового та калійсберігаючого діуретиків, більшими рівнями азоту сечовини, сечової кислоти, інтерлейкіну-6 та цитруліну у плазмі, а також нижчою довготривалою виживаністю порівняно з пацієнтами без ПНФ. Серед пацієн-

тів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ абсолютний ЗД виявлений у 39% випадків, функціональний - у 21%. Порівняно з пацієнтами з абсолютним ЗД, хворі з функціональним ЗД характеризувалися вищими, але у межах референтних значень, величинами рівню гемоглобіну та показників MCV та MCH, більшими концентраціями циркулюючих інтерлейкіну 6 та цитруліну за відсутності достовірних відмінностей показників смертності та комбінованої критичної події (госпіталізація або смертельні наслідки). Серед обстежених пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ анемія відсутня у 71% випадків. У свою чергу, серед пацієнтів без анемії ЗД спостерігається у 54%. Його наявність, у порівнянні із пацієнтами без анемії та без ЗД, сполучена із більшою часткою пацієнтів III-IV класу за NYHA, нижчими показниками фізичної спроможності (6-хвилинний тест, індекс фізичної активності, м'язова витривалість), гіршою якістю життя, більшими рівнями циркулюючих інтерлейкіну 6, NTproBNP, цитруліну та гіршими показниками довготривалого клінічного прогнозу (госпіталізація або смертельні наслідки) впродовж 12-27,5 місяців спостереження. Більше половини хворих з ХСН та зниженою ФВ ЛШ мають низьку та середню прихильність до лікування, яка сполучена з гіршими показниками когнітивних тестів. Дані щодо зв'язку прихильності до лікування з результатами когнітивних тестів, отримані за допомогою розробленої нами анкети співставні з такими за анкетною Моріскі-Гріна, однак, на відміну від анкети Моріскі-Гріна, використання хворобо-специфічної анкети відділу СН має високу інформативність щодо прогнозування довгострокової виживаності та настання комбінованої критичної події у хворих з ХСН та зниженою ФВ ЛШ. Предикторами виживання чоловіків з ХСН зі зниженою ФВ ЛШ для 36 місяців нагляду є наступні вихідні показники: ФВ ЛШ менше 20%, індекс КСО більший за 87 мл/м², індекс КДО більший за 118 мл/м², товщина вільної стінки ЛШ менша за 0,8см, КСР ЛШ більше за 5,6 см, КДО ЛШ більше за 340 мл, рівень сечової кислоти більше за 597 мкмоль/л, КСО ЛШ більше за 168 мл, товщина стінки правого шлуночка більша за 0,6см, КДР ЛШ більший за 6,4 см. Для відносно коротких термінів (6-12 міс) найбільш негативну прогностичну цінність в когорті чоловіків мають наступні показники: рівень гемоглобіну менший за 131г/л, ЧСС менша за 54 уд. за хв., рівень креатиніну крові більший за 85 мкмоль/л, розрахункова ШКФ менша за 85 мл/хв./1,73 м², рівень холестерину крові менший за 2,7 ммоль/л та більший за 4.9 ммоль/л, середній тиск в легеневій артерії більший за 53 мм.рт.ст. Предикторами виживання жінок з ХСН та зниженою ФВ ЛШ для 36 місяців спостереження є наступні вихідні показники: рівень сечової кислоти більше за 234 мкмоль/л, ФВ ЛШ менша за 28%, ІМТ менший за 29,9 кг/м², рівень глюкози крові більший за 6,7 ммоль/л, рівень креатиніну крові більше за 70 мкмоль/л. Для відносно коротких термінів (6-12 міс) найбільш негативну прогностичну цінність в когорті жінок мали наступні показники: середній тиск в легеневій артерії більший за 45мм.рт.ст, КДО ЛШ більший за 180 мл, КДР ЛШ більший за 6,0см, кількість тромбоцитів у крові менша за 181 г/л, ІММ більший за 133 г/м², розмір лівого передсердя більший за 6,8 см, індекс КДО ЛШ більший за 145мл/м², індекс КСО більший за 109мл/м², КСР ЛШ більший за 6,0см, КСО ЛШ більший за 130мл, рівень калію крові більший за 5,2 ммоль/л та менший за 2,6 ммоль/л, ехокардіографічні показники Е/Е більший за 16 та менший за 5,9, Е/А більший за 3,4 та менший за 0,5. Предикторами настання комбінованої критичної події (госпіталізація або смертельні наслідки) у пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛШ є наступні показники: ФВ ЛШ менша за 30%, ПЗВД менша за 8, 775 %, ІМТ менший за 28,73 кг/м², САТ менший за 130 мм рт ст, ДАТ менший за 70 мм рт ст., рівень креатиніну крові більший за 90 мкмоль/л, рівень ШКФ менший

за 57,5 мл/хв/1,73 м², азот сечовини більший за 2,3, рівень цитруліну більший за 111,5, рівень NTproBNP більший за 818,51, а також відповідні показники за анкетами MHFLQ, DASI, Шульте, HADS. На основі отриманих даних розроблений оригінальний математичний алгоритм індивідуального прогнозування настання комбінованої критичної події (госпіталізація або смертельні наслідки) пацієнтів з ХСН та зниженою ФВ ЛПШ на протязі 27,5 міс спостереження, який характеризується достатньою інформативністю, а саме - чутливість 76,92%, специфічність 72,9%, точність 75%. Пацієнти з прогнозованим настанням комбінованої критичної події впродовж найближчих 2 років спостереження вимагають більш активного диспансерного спостереження із можливим залученням хірургічних методів лікування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.05.19.0658/0218U007440

Вдосконалення діагностики і патогенетично обґрунтованого лікування дистрофічних та судинних захворювань ока (міопії, глаукоми, діабетичної офтальмопатології): Заключний звіт /Одеський національний медичний університет; Керівник Венгер Людмила Віленівна 516/14-18. – ДР 0113U006427. УДК 617.7-07-08-089.

44 с.

Об'єкт даного дослідження -163 щура, 695 хворих на міопію, 379 хворих на діабетичну ретинопатію, 57 хворих на глаукому. Мета дослідження - підвищення ефективності лікування найбільш поширених дистрофічних та судинних захворювань ока (міопії, діабетичної ретинопатії, глаукоми) шляхом вдосконалення методів патогенетично-обґрунтованого лікування. Методи дослідження: офтальмологічні, біофізичні (спектральна оптична когерентна томографія-СОКТ, ЕРГ, ЕЕГ), статистичні. Результати: доповнені дані щодо патогенезу міопії, діабетичної ретинопатії, розроблений спосіб хірургічного лікування відкритокутової глаукоми дозволяє досягнути стійкого гіпотензивного ефекту, зменшує інтенсивність післяопераційної запальної реакції та скорочує строки перебування хворого у стаціонарі вдосконалення системи консервативного підтримуючого лікування хворих на високу ускладнену міопію, глаукому та діабетичну ретинопатію сприяє підвищенню і стабілізації зорових функцій та зниженню інвалідності по зору.

76.05.19.0659/0218U007442

Вдосконалення методів анестезіологічного забезпечення, діагностики, профілактики та комплексної корекції порушень системи гемостазу на етапах хірургічного лікування та інтенсивної терапії при критичних станах: Заключний звіт /Одеський національний медичний університет; Керівник Тарабрін Олег Олександрович 519/14-18. – ДР 0113U006430. УДК 616.-036.111-089.5.

52 с.

Розробка нових методів діагностики, профілактики і прогнозування ускладнень, а також методів інтенсивної терапії та анестезіологічного забезпечення при хірургічних втручаннях і критичних станах. Робота присвячена вирішенню актуальної проблеми сучасної анестезіології та інтенсивної терапії а саме, підвищенню ефективності анестезіологічного забезпечення, діагностиці, профілактиці та комплексній корекції порушень гемостазу у хворих на рак ендометрію, міому матки та деструктивний панкреатит на етапах періопераційного лікування, вивченню вихідного стану та резервних можливостей гемостазу, гемостазіологічного потенціалу, порівнянню різних методик анестезіологічного забезпечення, дезагрегантної, антикоагулянтної та гемостати-

чної терапії, зниженню частоти виникнення тромбоембологічних ускладнень у післяопераційному періоді.

76.05.19.0660/0218U007444

Клініко-лабораторне обґрунтування профілактики вторинного карієсу та гінгівіту при різному ступені ураження зубів у осіб молодого віку і в дітей, що хворіють на різні форми ДЦП: Заключний звіт /Одеський національний медичний університет; Керівник Денга Оксана Василівна. 542/16-20 – ДР 0115U006652. УДК 616.314-002:616.311.2-002:616.831-009.11-053.2.

172 с.

Встановлено, що у дітей з дитячим церебральним паралічем з віком спостерігається збільшення інтенсивності карієсу (на 10%), ускладнених форм карієсу (в 2,25 рази), індексу РМА (в 2,4 рази) зі зменшенням індексу кпз в 9-11 років. Розроблений лікувально-профілактичний комплекс підвищує неспецифічну резистентність (збільшення активності лізоциму в 2-2,5 рази), зменшує мікробне запліднення порожнини рота (зниження активності уреаз в 1,85-2 рази, показників ВАРНА-тесту в 2 рази) і підвищує мінералізуючу функцію ротової рідини (збільшення кальцію в 2,4 рази, фосфору - в 1,8 рази).

76.05.19.0661/0218U007778

Дослідження кріочутливості та чинників зниження стійкості клітинних компонентів пуповинної крові до факторів заморожування при температурі рідкого азоту: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України"; Керівник Калиниченко Тетяна Олексіївна. – ДР 0116U001002. УДК 615.387:611-018.51+611-018.53.

136 с.

Об'єкт дослідження: ядромісні клітини пуповинної крові, еритроконцентрат пуповинної крові. Методи: кріобіологічні, морфологічні, біохімічні, культуральні, імуногематологічні. Продемонстровано, що рівень кріочутливості гемопоетичної тканини (ГТ) пуповинної крові (ПК) людини (за втратою гранулоцитарно-макрофагальних клітинпопередників гемопоєзу (ГМ-КПГ)) має прямі кореляційні зв'язки (від помірної до сильної тісноти) з показниками активності пероксидації ліпідів (ПОЛ). За умов високих рівнів ПОЛ до початку кріоконсервування істотно підвищується відносний ризик втрати ГМ-КПГ. Оцінка рівня активності прооксидантних процесів у ПК з використанням біохімічних маркерів іще до початку процедури заморожування має цінність у зв'язку з можливістю створення раннього прогнозу кріочутливості ГТ, що може бути корисним для вибору тактики кріоконсервування. Показано, що антиоксиданти з різними механізмами дії (комплекс вітамінів В1, В6 та В12; альфа-ліпоєвої кислоти; морфолінієва сіль тіазотної кислоти; 2-етил-6-метил-3-гідроксипіридину сукцинат) практично однаково впливають на оксидантний статус та в рівній мірі підвищують стійкість суспензій ядромісних клітин ПК до негативних факторів кріоконсервування. Медико-соціальний ефект. Медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0662/0218U007779

Розробка супровідної детоксикації у хворих на лейкемію при проведенні інтенсивної цитостатичної терапії: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України"; Керівник Старіков Анатолій Володимирович. – ДР 0116U002095. УДК 616.411+616-035.

69 с.

Об'єкт дослідження - 46 хворих на гостру лейкемію, яким було проведено курси високодозної хімотерапії. Методи дослідження - клінічні, гематологічні, біохімічні, радіоізотопні, інструментальні, статистичні. Розроблена програма супровідної детоксикаційної терапії для хворих на лейкемію при проведенні інтенсивної цитостатичної терапії. Показана її клінічна ефективність. Медико-соціальний ефект. Медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0663/0218U007780

Пошук базового ефективного алгоритму біосенсорного експрес-контролю біохімічних параметрів розвитку онкологічного ураження та ефективності його лікування: Заключний звіт /Національний університет "Киево-Могилянська академія"; Керівник Стародуб Микола Федорович. - ДР 0118U001325. УДК 577.1:616-006.

80 с.

Предметом дослідження є визначення ефективності поліамінів сперміну, спермідину та путресцину, як маркерів раку грудної залози людини за допомогою розробленої методики якісного та кількісного аналізу поліамінів. Дослідження були проведені в модельних розчинах, культурі клітин раку грудної залози та зразках сироватки крові хворих на рак шлункової залози в умовах *in vitro* з використанням оптичного біосенсора на основі явища поверхневого плазмонного резонансу. Розроблено спосіб якісного та кількісного аналізу поліамінів у модельних розчинах, культурі клітин раку грудної залози та зразках сироватки крові хворих на рак грудної залози з використанням біосенсора на основі явища поверхневого плазмонного резонансу. Результати дослідження відображено у 9 публікаціях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.05.19.0664/0519U001055

Кривов'яз Олена Вікторівна. Модель оптимізації медикаментозного забезпечення хворих із глаукомою на основі клініко- та фармакоеконімічної оцінки лікування: Дис... д.фарм.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. - Захищена 01.03.2019.

УДК 616-08-039.78 : 615.036 : 617.7-007.681 : 339.13.

360 с.: 70 табл., 51 іл. - Бібліогр.: 372 назви.

Дисертаційна робота присвячена експериментальному розв'язанню проблеми пошуку шляхів раціонального адекватного забезпечення високоєфективними безпечними лікарськими засобами пацієнтів з первинною відкритокутовою глаукомою з урахуванням впливу на якість життя. Для оптимізації фармакотерапії первинної відкритокутової глаукоми було досліджено наявні на сучасному фармацевтичному ринку України лікарські засоби групи S01E - "Протиглаукомні препарати та міотики", які мають різний механізм дії, належать до відмінних цінових ніш, а також характеризуються різним ступенем впливу на якість життя пацієнтів.

76.05.19.0665/0218U006945

Синтез нових біологічно активних речовин - похідних 5-(алкіл-, арил-, гетерил-) похідних 4-R-(аміно)-1,2,4-тріазоліл-3-тіонів для створення оригінальних лікарських засобів з анальгетичною, актопротекторною, антимікробною, діуретичною та протизапальною дією: Заключний звіт /Запорізький державний меди-

чний університет; Керівник Панасенко Олександр Іванович. - ДР 0115U003470. УДК 615.31:547.792.057:615.2.015.

157 с.

Розроблено методи синтезу похідних 4-R-(аміно)-1,2,4-тріазоліл-3-тіону, у яких виявлено діуретичну, анальгетичну, антигіпоксичну та актопротекторну активності. Встановлено наявність активності при невисоких показниках гострої токсичності. Результати кореляції "хімічна будова - біологічна дія" дозволять значно спростити та здешевити пошук біологічно активних агентів серед похідних 4-R-(аміно)-1,2,4-тріазол-3-тіолу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0666/0218U007142

Пошук нових інноваційних протиракових агентів серед 4-тіазолідинонів та тіопірано[2,3-d]тіазолів: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Лесик Р.Б. - ДР 0118U003930. УДК 615.012.1:547.79.

65 с.

Проведено синтез "лікоподібних молекул" шляхом кон'югації 4-тіазолідинонового чи тіазольного фрагментів з відомими "біофорними" гетероциклічними системами, зокрема ядром піридину. На основі логіко-структурного підходу було обрано оптимальні напрямки структурної модифікації цільових сполук за умов реакцій [2+3]-циклоконденсації, амінолізу, реакції Кньюенагеля та Кляйзена-Шмідта. Показано, що піридинтіосечовини є ефективними S,N-біноклефілами в реакціях [2+3]-циклоконденсації з різноманітними еквівалентами діелектрофільного синтону [C2]2+ (етил 2-хлороацетатою, 2-хлороацетилацетоном, монохлорооцтовою кислотою, альфа-бромо-гамма-бутиролактоном та метил 2-бромо-3-(4-метилфеніл)пропаноатом), що дозволило одержати серії нових піридиніл-заміщених амінотіазолів та 4-тіазолідинонів. Проведено дизайн та синтезовано сфокусовану суб-бібліотеку C-5 функціональних похідних 4-тіазолідинонів, зокрема 5-циміналіден-роданін-3-карбонових кислот. Показано, що 1-[4-метил-2-(піридин-2/3-іламіно)-тіазол-5-іл]етанони є ефективними реагентами в реакціях з ароматичними альдегідами в середовищі етанолу тавикористання трет-бутилату калію як основного каталізатора, що дозволило одержати ряд 3-арил-(1-2-піридиламінотіазол-5-іл)пропенонів. Розроблено однореакторний ("one-pot") процес, що включає послідовний перебіг [2+3]-циклоконденсації з монохлорооцтовою кислотою та реакції Кньюенагеля утвореного *in situ* 4-тіазолідинону з ароматичними альдегідами, який є оптимальним підходом до синтезу бібліотеки 5-іліден-2-піридиніл-амінотіазол-4-онів. На основі комплексного ЯМР аналізу та рентгеноструктурних досліджень 5-бензил/алкіл-2-(піридин-2-іл)амінотіазол-4-онів, підтверджено існування прототропної аміно-імінної таутомерії в розчині для 2-піридиніламінотіазол-4-онів, а також їх аміноформу у кристалічному стані. Проведені скринінгові дослідження фармакологічної активності синтезованих сполук дозволили виділити ряд перспективних агентів з протиухлинною активністю, а також встановити деякі закономірності кореляції "структура - дія".

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.05.19.0667/0519U001072

Лотоцька Олена Володимирівна. Гігієнічні проблеми охорони поверхневих і підземних вод від антропогенного забруднення та їх використання в питному водопостачанні в

Західному регіоні України: Дис... д.мед.н. / Державна установа "Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України". – Захищена 19.04.2019.

УДК 613.32:644.6:502/504(477.8).

399 с.: 87 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 512 назви.

У дисертаційній роботі узагальнено та науково обґрунтовано нове рішення актуальної наукової проблеми, яка полягає в аналізі й гігієнічній оцінці стану водних ресурсів басейну річки Дністер і підземних вод, їх охорони та раціонального використання, умов водоспоживання населення в Західному регіоні України. На підставі комплексних еколого-гігієнічних, соціологічних, експериментальних і санітарно-токсикологічних досліджень теоретично узагальнено та експериментально обґрунтовано особливості та основні закономірності безпечної дії на організм людини пріоритетних забруднювачів дністровської води - детергентів (стеаратів калію та натрію) і важких металів (міді, марганцю, кадмію, свинцю) за умов їхнього ізольованого та комбінованого впливу.

76.05.19.0668/0419U001212

Сирота Аліна Ігорівна. Наукове обґрунтування методичних підходів до токсиколого-гігієнічної оцінки комбінованої дії бентіавалякарб-ізопропілу та фолпету, діючих речовин препарату Вінкеа, ВГ: Дис... к.мед.н. / Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця МОЗ України. – Захищена 04.04.2019.

УДК 613: 613:632.95.024.391.

226 с.: 30 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертація присвячена вирішенню важливого завдання профілактичної медицини – токсиколого-гігієнічній оцінці бентіавалякарб-ізопропілу та фолпету – діючих речовин препарату Вінкеа, ВГ з метою встановлення ймовірності потенціювання їх канцерогенної дії за умови одночасного надходження в організм, нормуванню нової діючої речовини – бентіавалякарб-ізопропілу в об'єктах довкілля (воді, атмосферному повітрі, ґрунті, повітрі робочої зони) та сільськогосподарській сировині й регламентуванню нового пестициду Вінкеа, ВГ у сучасних технологіях хімічного захисту виноградників, що дозволить знизити негативний вплив пестицидів на об'єкти навколишнього

середовища та мінімізувати потенційний ризик для здоров'я працівників і населення.

76.05.19.0669/0218U006750

Фізіолого-гігієнічна оптимізація виробничого середовища в машинобудуванні при використанні сучасних засобів комп'ютерної техніки: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Коробчанський Володимир Олексійович. – ДР 0115U000989. УДК 613.6:331.42-048.34:004:62.

75 с.

Обґрунтована необхідність перегляду діючих в Україні ДсанПіН 3.3.2.007 -98 "Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин". Проведені дослідження та комплексна фізіолого-гігієнічна оцінка умов праці на робочих місцях користувачів ПШЕОМ, працюючих на різних типах відео-дисплейних терміналів (ПШЕОМ), в тому числі рідино-кристалічних, з визначенням небезпечних і шкідливих чинників виробничого середовища і трудового процесу

76.05.19.0670/0218U006764

Наукові основи технологій харчової продукції лікувально-профілактичного призначе-

ння, одержаної шляхом акумуляції функціональних інгредієнтів: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Пивоваров Євген Павлович. – ДР 0116U006899. УДК 001:89:613.292.

529 с.

Мета роботи - розробка та впровадження технологій харчової продукції лікувально-профілактичного призначення із застосуванням сучасних способів капсулювання, структування методом іонотропного гелеутворення, регулювання хімічного складу з метою мінімізації калорійності під час складання раціонів, максимізації корисності їжі за умови дотримання балансу енерговитрат організму та оптимізації технологічного процесу. Об'єкт дослідження - технології харчової продукції лікувально-профілактичного призначення, готової до вживання, із застосуванням способів капсулювання, структування методом іонотропного гелеутворення та регулювання хімічного складу. Предмет дослідження - капсульована продукція з інкапсульованими функціональними інгредієнтами, технології харчової продукції з регульованим хімічним складом. Методи дослідження - аналітичні, фізичні, фізико-хімічні, мікробіологічні, органолептичні, методи системного аналізу, планування та математичного моделювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0671/0218U006777

Розробка та впровадження принципів медицини граничних станів у молоді: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Коробчанський Володимир Олексійович. – ДР 0115U000992. УДК 613.865:616-092.12-057.87.

44 с.

За результатами досліджень виявлено, що на початковому етапі адаптації до змінюваних умов навчання психоемоційний стан, повторюючи динаміку функціонального стану організму, відповідає закономірностям періоду динамічної неузгодженості організму. Але на відміну від психофізіологічних показників, для яких на початковому етапі адаптації характерною є гіперфункція, показники психоемоційного стану (самовідчуття, активність та настрої) мають чітку тенденцію до зниження. Загальними проявами періоду динамічного неузгодження, характерними, як для психофізіологічної та психологічної складової когнітивної діяльності учнівської молоді, є нестійкість показників протягом денного та тижневого навчальних циклів.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.05.19.0672/0218U006637

Наукове обґрунтування протиепідемічних (профілактичних) заходів під час проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей: Заключний звіт /Українська військово-медична академія; Керівник Маркович Іван Федорович. – ДР 0115U003953. УДК 613.67(477.62)(477.61).

114 с.

Об'єкт - епідемічний процес контагіозних хвороб серед військовослужбовців Збройних Сил України в зоні проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей. Мета - удосконалити протиепідемічне (профілактичне) забезпечення військовослужбовців ЗС України, які виконують завдання за призначенням в зоні проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей (АТО). Методи дослідження - епідеміологічний, статистичний. Результати: - проведено

аналіз захворюваності населення України за багаторічними показниками; - проведено епідеміологічний аналіз захворюваності військовослужбовців ЗС України, що знаходяться у пунктах постійної дислокації і в зоні АТО; - здійснено наукове обґрунтування пропозицій щодо удосконалення профілактичних (протиепідемічних) заходів в зоні АТО. Робота дозволила отримати науково-обґрунтовані пропозиції щодо проведення профілактичних (протиепідемічних) заходів проти актуальних контагіозних хвороб серед військовослужбовців ЗС України, як у період підготовки, так і під час виконання завдань за призначенням в зоні АТО. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0673/0218U006788

Діагностика, лікування та реабілітація посттравматичних стресових та тривожних розладів, зумовлених соціально-стресовими чинниками, у населення в зоні проведення антитерористичної операції: Заклучний звіт /Державний заклад "Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Панченко Олег Анатолійович. – ДР 0115U002757. УДК 616-001.36-06:616.89-008.441.1]-051-058:355.018.

190 с.

Об'єкт дослідження: комплекс діагностики ПТСР та тривожних розладів, система медико-психологічної реабілітації населення в зоні проведення антитерористичної операції. Мета роботи: розробка діагностичного комплексу оцінки посттравматичних стресових та тривожних розладів, зумовлених соціально-стресовими чинниками, розробка та обґрунтування системи медико-психологічної реабілітаційної допомоги населенню в зоні проведення АТО. Основні завдання, задачі чи проблеми, які необхідно було вирішити для досягнення мети: оцінити психічний стан та його динаміку у населення в зоні проведення АТО; розробити діагностичний комплекс для оцінки ПТСР та тривожних розладів у населення в зоні проведення АТО; розробити модель прогнозування виникнення психічних розладів у населення в зоні проведення АТО; розробити та обґрунтувати систему медико-психологічної реабілітаційної допомоги населенню в зоні проведення АТО. Методи наукових досліджень, методики, обладнання: у дослідженні були використані наступні методи: теоретичні, антропометричні, діагностичні, психофізіологічні, психодіагностичні, клінічні (стандартизоване психіатричне інтерв'ю (діагностичне, перехресні шкали оцінки тяжкості симптомів), структуроване клінічне інтерв'ю та дослідження психічного статусу), клініко-лабораторні, біохімічні, статистичні (методи описової статистики, кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, множинні порівняння, побудова моделей). Результати та їх новизна: враховуючи військові дії на Сході України гостро постає проблема впливу травмуючих подій на психіку сотень тисяч мирних жителів Донбасу, які залишаються в зоні військового протистояння. Розроблений комплекс діагностики ПТСР та тривожних розладів дозволяє своєчасно виявляти дезадаптаційні психічні стани, а також психічні розлади серед населення; завдяки системі медико-психологічної реабілітації населення в зоні проведення АТО, досягнуто підвищення рівня надання медико-психологічної реабілітаційної допомоги особам в зоні АТО; розроблена система профілактики виникнення психотичних психічних розладів. Отримані наукові результати сприятимуть збереженню професійної та соціальної ефективності населення працездатного віку, покращенню якості життя, зниженню психологічної напруги у суспільстві, збереженню трудових ресурсів держави, зниженню матеріальних витрат на стаціонарне лікування. Галузь застосування: Результати науково-дослідної роботи та до-

слідження в цілому дозволяють попереджати психічні розлади у населення, що мешкає в зоні АТО шляхом своєчасного виявлення дезадаптаційних психічних станів, поліпшити якість надання висококваліфікованої медико-психологічної допомоги. Економічна ефективність: збереження трудових ресурсів держави, зниження матеріальних витрат на стаціонарне лікування. Результати НДР можуть бути використані у вищих навчальних закладах, а також у післядипломній підготовці лікарів закладів охорони здоров'я. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.05.19.0674/0218U006901

Удосконалення реабілітаційних заходів для пацієнтів із наслідками мозкових інсультів:

Заклучний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Варешнюк Олена Миколаївна. – ДР 0116U004154. УДК 616.036.82/85; 616-831-021.

116 с.

Розроблено комплексну програму реабілітації для пацієнтів з наслідками мозкових інсультів, обґрунтовано призначення індивідуальних ортезних систем нових конструкцій на верхню та нижню кінцівку, а також розроблені конструкції та технології виготовлення ортеза на зап'ясток-кисть з частковою компенсацією функції кисті та ортеза на гомілково-стопний суглоб-стопу з динамічною пружиною. Розроблено систему тестування для оцінки рухових функцій та самообслуговування для цього контингенту хворих. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0675/0218U006935

Розробка методик диференційованої комплексної імунореабілітації дітей з рецидивуючими бронхітами та часто хворюючих дітей на основі галоаерозольтерапії: Заклучний звіт /Державна установа "Науково-практичний медичний центр "Реабілітація" Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Лемко Іван Степанович. – ДР 0114U001380. УДК 616.233-036.87-053.2-085.835.56:577.175.53.

143 с.

Розроблені патогенетично обґрунтовані диференційовані методики лікування дітей з рецидивуючими бронхітами та часто хворюючих дітей на основі дозованого використання аерозольних середовищ кам'яної солі в комбінації з валкіонтерапією або ж вітафон-терапією. Ефективність методик підтверджена комплексом клінічних, імунологічних, біохімічних та функціональних досліджень. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.05.19.0676/0218U006636

Концепція створення та розвитку стандартизованої системи лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних Сил України на особливий період: Заклучний звіт /Українська військово-медична академія; Керівник Власенко Олег Миколайович. – ДР 0116U008157. УДК 614; 614.2.

206 с.

Продовжується формування правових засад державної політики з питань національної безпеки у війсьній сфері, сфері оборони та військового будівництва. На цій підставі Військово-медичним департаментом МО України, Центральним військово-медичним управлінням ГШ ЗС України при активній участі Української військово-медичної академії, Науково-дослідного інституту проблем військової медицини УВМА проводиться аналіз та пошук основних напрям-

ків реформування і розвитку системи медичного забезпечення Збройних Сил України, з урахуванням останніх викликів і загроз нашій державі. Таким чином система медичного забезпечення ЗС України зокрема організація її управління має можливість на основі розробленої концепції здійснити перетворення та інтегруватися в структури північноатлантичного альянсу (НАТО), Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.05.19.0677/0218U006745

Історичні, економічні, політичні та соціокультурні аспекти розвитку охорони здоров'я: Заключний звіт /Харківський національний медичний університет; Керівник Робак Ігор Юрійович. – ДР 0114U003392. УДК 614.32/.33(091).

40 с.

Доведено, що розвиток охорони здоров'я може бути і повинен розглядатися через призму соціальних наук. Історичний аспект дослідження теми показує, що розвиток охорони здоров'я може розглядатися через призму соціальної історії, історії повсякдення, медичного краєзнавства. Економічний аспект вивчає реформування системи охорони здоров'я на місцевому рівні, особливості функціонування системи охорони здоров'я у транзитивній економіці, визначення пріоритетів та основних завдань держави із реформування цієї сфери. Політичний аспект сфокусовано на дослідженні участі громадськості в управлінні сферою охорони здоров'я. Вивчено та доведено, що культура здоров'я є невід'ємною частиною національної культури українців

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.01 Загальні питання фізичної культури і спорту

77.05.19.0678/0218U006579

Педагогічні та методичні аспекти фізкультурно-спортивної діяльності та корекція стану здоров'я методами фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації:

Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Христова Тетяна Євгенівна. – ДР 0115U001739. УДК 337.091.21:[796.015.1.613.71].

213 с.

У роботі проаналізовано стан досліджуваної проблеми у психолого-педагогічній та спеціальній літературі, узагальнено педагогічні та методичні аспекти фізкультурно-спортивної діяльності та виявлено концептуальні засади корекції стану здоров'я методами фізичної культури, спорту та фізичної терапії. Розкрито теоретико-методологічні основи філософії спорту в умовах глобалізації та сучасних підходів до створення здоров'язбережувального освітнього середовища на основі використання комплексних технологій фізичного виховання та фізичної реабілітації.

77.05.19.0679/0218U007112

Теоретико-методичні основи застосування інформаційних, медико-біологічних та педагогічних технологій для реалізації індивідуального фізичного, інтелектуального та духовного потенціалу та формування здорового способу життя: Заклучний звіт /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Керівник Козіна Жаннета Леонідівна. – ДР 0117U000650. УДК 796:37.037:004.9.

186 с.

Звіт з НДР: 186 стор., 32 рис., 324 літературне джерело. Мета науково-дослідної роботи - сформувані і методологічно обґрунтувані концепції застосування інформаційних, педагогічних та медико-біологічних технологій для гармонійного рухового та духовного розвитку і формування здорового способу життя людей різних вікових груп. Об'єкт дослідження - процес психомоторного і духовного розвитку, формування здорового способу життя у людей різних вікових груп із застосуванням педагогічних, психологічних, медико-біологічних, інформаційних та інтерактивних технологій. Предмет дослідження - розробка теоретико-методичних основ створення та застосування технологій інформаційного, педагогічного та медико-біологічного напрямків для гармонійного духовного та психомоторного розвитку, поліпшення стану здоров'я та запобігання хвороб людей різних вікових груп. Методи дослідження: аналіз літературних даних, загальнонаукові методи дослідження, експериментальні методи, методи математичної статистики. Результати дослідження. Розроблено концепцію індивідуалізації підготовки спортсменів, яку впроваджено в різні види спорту: естетичні види спорту, спортивні ігри, єдиноборства. Розроблено концепцію застосування нетрадиційних технологій для профілактики травматизму та відновлення праездатності. Обґрунтовано застосування методів профілактики та лікування травм, одними з яких є метод застосування мумію з лікарськими рослинами та психотренінгу. Розроблено концепцію гармонійного інтелектуального та рухового розвитку людей різних вікових груп. Застосовано розроблену концепцію в фітнесі. Розроблено методіку, що дозволяє розвивати не тільки силові можливості, але і укріплювати зв'язковий апарат, позитивно впливати на стан кардіореспіраторної системи та психічну праездатність. У жінок було виявлено достовірний вплив маси тіла у поєднанні із стажем занять фітнесом на показники ЧСС при відновленні Застосовано концепцію гармонійного розвитку дітей 6-7 років при заняттях інтелектуальними іграми в сполученні з фізичними вправами. Сформовано основні положення навчання руховим діям дітей 6-7 років: 1 - опора на образне мислення; 2 - широке застосування базових рухів, бігу, стрибків, метань, ударних рухів, лазіння; 3 - облік біомеханічних особливостей дитини; 4 - застосування цілісного методу навчання. Розроблено теоретичну концепцію регуляції швидкості бігу нервовою системою у спортсменів з порушенням зорової функції. Виявлений факт більш високого ступеня впливу рівня порушень роботи верхніх і нижніх кінцівок на психофізіологічні функції атлетів - паралімпійців в настільному тенісі в порівнянні з впливом функціонального класу. Ключові слова: концепція, інформація, відновлення, технології, здоров'я, спосіб життя, спорт, індивідуалізація, фактор, структура, паралімпіець.

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.05.19.0680/0218U007034

Теоретико-методичні засади фізкультурно-оздоровчої роботи з різними групами населення: Заклучний звіт /Херсонський державний університет; Керівник Маляренко Ірина Валентинівна. – ДР 0115U004401. УДК 796.011.1.

81 с.

У зимовому періоді загальнофізична активність чоловіків виявилась достовірно ($p < 0,05$) меншою на 11,37% за середньорічну, фізична активність високої інтенсивності була меншою на 21,61%, час занять фізичною активністю високої інтенсивності менший на 8,67%; щоденні показники серцево-судинної системи достовірно ($p < 0,05$) більш напружені від середньорічних на 4,21%, у день фізичної активності високої інтенсивності - на 3,72%, наступного дня після фізичної активності високої інтенсивності - на 4,48%. У весня-

ний період загальнофізична активність чоловіків достовірно ($p < 0,05$) більша від середньорічної на 4,56%, фізична активність високої інтенсивності більша на 18,67%, час занять фізичною активністю високої інтенсивності збільшився на 16,39%. У літній період час занять фізичною активністю високої інтенсивності чоловіків достовірно ($p < 0,05$) зменшився за середньорічний на 4,11%; щоденні показники серцево-судинної системи були достовірно ($p < 0,05$) менш напруженими від середньорічних на 6,14%, у дні занять - на 5,24%, наступного дня після занять фізичної активності високої інтенсивності - на 7,76%. У осінній період загальнофізична активність була достовірно ($p < 0,05$) більшою від середньорічної на 4,73%; фізична активність високої інтенсивності чоловіків була достовірно ($p < 0,05$) меншою від середньорічної на 5,09%, час занять фізичною активністю високої інтенсивності був меншим на 4,89%. У зимовий період стан серцево-судинної системи чоловіків наступного дня після фізичної активності високої інтенсивності відновився на 3,7% у порівнянні із щоденним, та на 4,84% у порівнянні із днем занять; навесні - на 3,63%, та - на 4,73%; влітку - на 6,23%, та - на 7,75%; восени - на 3,14%, та - на 4,91%. У зимовий період чоловіки займалися фізичною активністю високої інтенсивності рідше, на тлі більш високої напруженості серцево-судинної системи порівняно із середньорічною, в літній період заняття були частіше, при менш напруженому стані серцево-судинної системи. Відновлення серцево-судинної системи чоловіків на наступний день після фізичної активності високої інтенсивності взимку було менш ефективним порівняно з середньорічним, влітку - більш ефективним. Було визначено що фізична активність високої інтенсивності протягом усіх сезонів позитивно впливає на фізичний стан чоловіків знижуючи напруженість серцево-судинної системи. Доцільно передбачити літній сезон як найбільш оптимальний для інтенсифікації фізичної активності високої інтенсивності чоловіків зрілого віку

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.01 Загальні питання військової справи

78.05.19.0681/0218U006635

Організація виконання заходів екологічної безпеки під час проведення операцій (бойових дій) та навчань у Збройних Силах України: Заключний звіт /Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; Керівник Дядченко Владислав Валерійович. – ДР 0117U004071. УДК 623:504.

156 с.

Розроблено проект військового стандарту "Інструкція з організації виконання заходів екологічної безпеки під час проведення операцій (бойових дій) та навчань у Збройних Силах України " Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0682/0218U007083

Вивчення ергономічних властивостей текстильних матеріалів для виготовлення предметів (комплектів) однострою поліцейських: Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0117U002220. УДК 355.14.

61 с.

Об'єкт дослідження: ергономічні властивості текстильних матеріалів для виготовлення предметів (комплектів) однострою поліцейських. Мета роботи: вивчення ергономічних властивостей текстильних матеріалів для виготовлення предметів (комплектів) однострою поліцейських; розроблення рекомендацій відносно підбору текстильних мате-

ріалів для удосконалення ергономічних властивостей однострою поліцейських. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.03 Вчення про війну й армію

78.05.19.0683/0218U006871

Обґрунтування технології горизонтування мобільних реактивних систем залпового вогню: Заклучний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Форостяний Микола Васильович. – ДР 0118U006366. УДК 629.113.073(075,8).

156 с.

Звіт про виконання НДР "Обґрунтування технології горизонтування мобільних реактивних систем залпового вогню": 156 с., 16 табл., 85 рис., 37 джерел, 31 додаток. Об'єкт дослідження - технологія горизонтування мобільних реактивних систем залпового вогню. Предмет дослідження - можливі способи та засоби процесу горизонтування мобільних РСЗВ. Метою роботи є розробити технологію (способи та засоби) горизонтування мобільних реактивних систем залпового вогню щодо підвищення ефективності стрільби. Методи дослідження - структурно-функціональний, системний, порівняльний методи аналізу, синтез і декомпозиція складних систем, які базуються на положеннях загальної теорії систем і натурального моделювання. Науковими результатами, які отримані в ході проведених досліджень є: - аналіз найбільш поширених РСЗВ, при якому встановлено, що для дослідження процесу горизонтування найбільш підходящою моделлю може бути РСЗВ середнього калібру; - застосування існуючої централізованої системи регулювання тиску повітря в шинах, яка призначена в основному для забезпечення гальмівної системи та системи накачки шин, а також існуючих пневматичних шин колісних транспортних засобів військового призначення, які не відповідають певним потребам в забезпеченні стисненого повітря системи горизонтування. Тому виникає необхідність більш глибокого вивчення існуючих зарубіжних і вітчизняних варіантів та розробки систем централізованої підкачки шин і шин з конкретними пружньо-демпфуючими характеристиками, що відповідатимуть повному призначенню технології горизонтування; - часткове підтвердження можливості процесу горизонтування РСЗВ служить поштовхом для подальших більш глибоких досліджень та розробок способів і засобів горизонтування; - розробка оригінального комплексу вимірювальної апаратури, який призначений для вивчення статичних і динамічних характеристик РСЗВ. В процесі проведення досліджень дана апаратура зарекомендувала себе позитивно. Новизна та практична значимість визначається актуальністю розробки для ЗС України способів та засобів процесу горизонтування мобільних РСЗВ з метою підвищення ефективності стрільби. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0684/0218U006873

Дослідження та можливість використання сучасного цементу для будівництва військових наземних і підземних укріплень: Заклучний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Мартинюк Іван Миколайович. – ДР 0118U006367. УДК 691.545:623.3.

330 с.

Об'єктом дослідження є процес одержання білітового портландцементу. Мета роботи: дослідження властивостей та способів одержання білітового портландцементу з можливістю подальшого використання у бетонах для військових наземних і підземних укріплень, враховуючи мо-сти і дороги. Методи дослідження - порівняльний аналіз

основних видів цементу, які використовують для виготовлення бетонів (алітового і білітового портландцементів), лабораторні дослідження процесів гідратації основних видів цементу фізико-механічним, термічним, петрографічним, рентгенографічним і рентгеноспектральним, електронно-мікроскопічними методами та інфрачервоної спектроскопії. Вивчено якісні характеристики білітового цементу, визначені його переваги над алітовим портландцементом, зокрема низьке тепловиділення, морозо-, водо та сульфатостійкість, корозійна стійкість. Запропоновано способи отримання бетону з питомою поровенню 4000-5000см²/г та з використанням нанотехнологій (структуровану воду з фулероїдними частинками), які дозволять виготовляти якісніші бетонні та залізобетонні конструкції, що можуть використовуватись у військовій справі. Одержані результати НДР рекомендовано використати у навчальному процесі для ознайомлення та підготовки курсантів вивчаючи тематику сучасних вимог до виготовлення фортифікаційного обладнання позицій та районів розташування військ, дорожнього покриття і споруд на військових дорогах тощо. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.09 Воєнна історія

78.05.19.0685/0218U007188

Війна в пам'яті покоління: Заклучний звіт /Криворізький національний університет; Керівник Стецькевич Віталій Вікторович. – ДР 0116U001863. УДК 94(477)"1939/1945".

80 с.

Зібрано, переважно в раніше закритих фондах архівних установ України, систематизовано, описано й археографічно опрацьовано масив історичних джерел, переважна більшість з яких уведено до наукового обігу вперше; змістовно й тематично такі розкривають історію війни на прикладі Криворіжжя і більшість з них - проливають світло на нові сторінки буття простої людини в умовах навали. Робота є першою спробою систематизовано подати в друкованому вигляді добірку джерел та зберегти в такий спосіб пам'ять про роки лихоліття. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини

78.05.19.0686/0218U006860

Удосконалення механізмів державного врегулювання сучасних збройних конфліктів всередині держави: Заклучний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Белаї Сергій Вікторович. – ДР 0117U000295. УДК 351.74.

146 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які виникають під час врегулювання збройного конфлікту всередині держави. Мета - дослідити теоретико-методологічні засади врегулювання сучасного збройного конфлікту, розробити пропозиції з удосконалення правового, організаційного та інформаційно-аналітичного механізмів врегулювання збройних конфліктів всередині держави, а також реалізувати результати дослідження комп'ютерною програмною. Методи дослідження - історичної аналогії, аналіз, синтез, математичне моделювання, методи статистичного аналізу, методи прогнозування. Результатом звіту є: теоретико-методологічні засади врегулювання сучасного збройного конфлікту; пропозиції з удосконалення правового механізму врегулювання збройних конфліктів всередині держави; пропозиції з удосконалення організаційного механізму врегулювання збройних конфліктів всередині держави; пропозиції з удосконалення інформаційно-аналітичного механізму врегулювання збройних конфліктів в середині держави; ком-

п'ютерна програмна з реалізації запропонованих механізмів державного врегулювання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.19 Воєнна наука

78.05.19.0687/0218U006627

Обґрунтування загальних (технічних) умов для текстильних матеріалів перспективного бойового екіпірування військовослужбовців Сухопутних військ ЗС України: Заклучний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Черненко Альберт Дмитрович. – ДР 0118U001626. УДК 355.141-514.1.

120 с.

Звіт про НДР, 120 с., 22 рисунки, 6 таблиць, 156 літературних джерел. Підставою для виконання НДР є Зведений річний план наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України та Річний план наукової і науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2017 рік. Об'єкт дослідження - теорія проектування тканинтехнічного асортименту залежно від умов експлуатації виготовлених з них виробів спеціального призначення (бойового екіпірування військовослужбовців Сухопутних військ ЗС України). Мета роботи - розроблення структурної моделі інформаційних технологій з метою удосконалення процесів вологотермічної обробки тканин і текстильних матеріалів для виготовлення виробів спеціального призначення, створення відповідних алгоритмів і програмних засобів дослідження полів температури та вологовмісту, створення технічних умов для текстильних матеріалів бойового екіпірування на основі покращення якості їх виготовлення. Метод дослідження - порівняльний аналіз вимог керівних документів, створення умов щодо всебічного забезпечення тканинами та текстильною сировиною для створення якісного обмундирування військовослужбовців Сухопутних військ ЗС України з можливістю використання сировини і напівфабрикатів вітчизняного виробництва та врахування їх ергономічних характеристик. У процесі роботи проведено аналіз комплексного підходу до проектування структури і технології тканин, а саме: інтеграція знань теорії будови і теорії формування тканин і текстильного дизайну; такий комплексний підхід до процесу проектування дозволить створювати сучасний асортимент тканин, призначений для формування одягу для екіпірування військовослужбовців з урахуванням специфіки їх використання та умов експлуатації, проаналізовано ефективність їх використання військовослужбовцями підрозділів сухопутних військ армій провідних країн світу в локальних війнах і збройних конфліктах кінця ХХ початку ХХІ століть. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0688/0218U006628

Розробка процедур інформаційного обміну в ракетному підрозділі, озброєному перспективним ракетним комплексом, на основі досвіду передових армій світу: Заклучний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Грабчак Володимир Іванович. – ДР 0118U001625. УДК 623.46.

525 с.

Звіт НДР: 525 сторінок, 7 рисунків, 12 таблиць, 18 джерел, 7 додатків. Об'єкт дослідження - процедури інформаційного обміну в ракетному підрозділі (РП). Метою НДР є розробка процедур управління РП на основі досвіду передових армій світу з урахуванням особливостей підготовки і застосування ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Методи дослідження - методи експертних оці-

нок, порівняльний аналіз, абстрагування, системне узагальнення. Отримані в роботі результати являють собою: аналіз алгоритмів роботи управління РП під час бойових дій; аналіз інформаційного обміну між пунктами управління РП; процедури інформаційного обміну в РП під час бойових дій з використання стандартів передових армій світу. В ході роботи розроблені наступні матеріали процедур інформаційного обміну: інформаційне забезпечення для управління РП; порядок перетворення тактичних символів НАТО для використання в ракетних військах Сухопутних військ Збройних Сил України. З урахуванням проведення робіт по використанню стандартів НАТО розроблений наступний комплект документів інформаційного забезпечення: - протокол інформаційного обміну; протокол організаційної і інформаційної сумісності пунктів управління РП між собою і з вищими пунктами управління; словник оперативного-тактичних понять і військово-технічних термінів; матриця переходів символів НАТО і їх модифікаторів в символи ЗС України з модифікаторами; зворотна матриця переходів символів ЗС України і їх модифікаторів в символи НАТО з модифікаторами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0689/0218U006630

Події антитерористичної операції у спогадах курсантів Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Сухий Олексій Миколайович. – ДР 0118U001621. УДК 348:271.5-46:355.1(477) "2014-2017".

138 с.

Заключний звіт НДР "Події антитерористичної операції у спогадах курсантів Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного",шифр: "ПАМ'ЯТЬ" складається зі змісту, реферату, переліку умовних скорочень, термінологічного словника, вступу, п'яти розділів, висновків та списку використаних джерел і літератури. Звіт виконано на 138 сторінках. Бібліографія містить 70 джерел. Об'єкт дослідження - усні історичні джерела, що виникли серед військовослужбовців Збройних Сил (далі ЗС) України, задіяних у ході проведення Антитерористичної операції (далі - АТО) на Сході України у 2014 - 2017 роках. Предмет дослідження - усна історія військовослужбовців ЗС України про перебування в зоні АТО у 2014-2017 роках. Мета науково-дослідної роботи - комплексне вивчення матеріалів усної історії як особливого виду джерел для висвітлення подій АТО, з'ясування змісту та характеру бойових дій, методів та механізмів ведення бойових операцій Збройних Сил України, співдію військових формувань з правоохоронними структурами, органами державної влади та місцевого самоврядування під час АТО. Завданнями науково-дослідної роботи було: - представити та проаналізувати комплекс усних джерел до історії АТО, які б сприяли цілісному дослідженню теми; - класифікувати усні джерела за їх тематичними та хронологічними ознаками, визначенням їхньої репрезентативності та достовірності; - висвітлити історію повсякденності досліджуваного періоду на основі усних джерел та проаналізувати інші види джерельної бази, які б сприяли комплексності наукового пошуку; - проаналізувати інформацію усних спогадів, здійснити верифікацію джерельної бази, здійснити аналіз, порівняння та співставлення представлених для дослідження джерел; - реконструювати історичну епоху, події АТО на основі значного числа усних джерел, офіційних державних документів, матеріалів статистики; - визначити специфіку матеріалів усної історії у висвітленні подій АТО; - визначити теоретико-методологічні засади використання матеріалів усної історії АТО у навчально-виховному процесі курсан-

тів вищих навчальних закладів. Методологічну основу НДР складають різноманітні наукові методи, що використовувалися одночасно з метою забезпечення достовірності знань, вирішення поставлених завдань та обґрунтування зроблених висновків та рекомендацій. Діалектичний метод застосовано задля дослідження теоретичних / практичних аспектів під час воєнної агресії Російської Федерації; метод соціоісторичного дослідження, метод проведення інтерв'ю з учасниками АТО; статистичний метод; метод документального аналізу; соціологічний - при аналізі соціологічних матеріалів; компаративний та моделювання - для вироблення пропозицій та рекомендацій щодо використання спогадів учасників АТО у навчально-виховному процесі Академії. Ці та інші методи наукового пізнання використовувалися у взаємозв'язку, що сприяло проведенню всебічного аналізу, обґрунтуванню теоретичних висновків та практичних рекомендацій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0690/0218U006632

Обґрунтування вимог до перспективної навчально-випробувальної ділянки військового стрільбища: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Кузьменко Руслан Валентинович. – ДР 0118U001618. УДК [378+355.5]:356/358(477).

99 с.

Звіт про науково-дослідну роботу: 99 с., 11 таблиць, 31 рисунок, 17 джерел. Звіт виконано відповідно до тактико-технічного завдання науково-дослідної роботи. Об'єкт дослідження - існуючі та перспективні військові стрільбища сухопутних військ. Мета роботи полягає у розробленні проекту вимог до обладнання перспективної навчально-випробувальної ділянки військового стрільбища. У відповідності до поставленої мети вирішені такі завдання науково-дослідної роботи: - проведено аналіз складу та змісту існуючих навчально-випробувальних ділянок військових стрільбищ сухопутних військ провідних країн світу так і в Україні зокрема; - обґрунтовано склад та зміст перспективної навчально-випробувальної ділянки військового стрільбища; - розроблено кошторис розбудови перспективної навчально-випробувальної ділянки військового стрільбища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0691/0218U006633

Інформаційне протиборство в ході ведення гібридної війни: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Пазина Володимир Іванович. – ДР 0118U001617. УДК 378.14.015.62.

106 с.

Об'єктом дослідження є гібридна війна. Предмет дослідження - механізми протидії інформаційно-психологічному впливу на особовий склад в умовах ведення інформаційно-психологічної війни. Метою науково-дослідної роботи є: аналіз особливостей сучасного інформаційного протиборства та визначення основних методів, засобів і прийомів скритого інформаційного впливу на психіку людини (військовослужбовця); сформувати інтегральний образ скритого впливу на психіку людини (військовослужбовця); надати рекомендації щодо підвищення організації протидії скритому впливу на психіку людини (військовослужбовця). Методи дослідження - аналіз та системне узагальнення, метод порівняльних характеристик, експертна аналітична оцінка. На I етапі виконання технічного завдання "Інформаційне протиборство в ході ведення гібридної війни" шифр: "ПРОТИДІЯ" здійснено збір, вивчення, аналіз та узагальнення інформаційно-фактологічної бази, визначення на її основі теоретико-методологічних положень негативного ПІВ у збройних кон-

фліктах сучасності, проаналізовані основні форми, методи та прийоми здійснення ППВ, тенденції його розвитку, проведений аналіз нових видів психологічної зброї та засобів технопсихологічного впливу. На II етапі виконання завдання проведений аналіз організації та ведення Російською Федерацією інформаційно-психологічної війни проти України та її Збройних Сил в ході підготовки і проведення АТО та анексії Криму; досліджено особливості організації та здійснення контрпропагандистської роботи в Збройних Силах України в ході підготовки та проведення АТО; сформовано інтегральний образ скритого впливу на психіку людини, як нелетальної зброї масового ураження; розроблено рекомендації щодо підвищення організації протидії скритому впливу на психіку людини в умовах гібридної війни проти України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0692/0218U006862

Раптовість застосування військових формувань Національної гвардії України в умовах збройного конфлікту: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Башкатов Євген Геннадійович. – ДР 0116U004050. УДК 355.4. 170 с.

Об'єкт дослідження - дії формувань Національної гвардії України у спеціальній операції із знешкодження незаконних збройних формувань у зоні збройного конфлікту. Предмет дослідження - методи та способи врахування впливу чинників раптовості дій на ефективність виконання завдань частинами оперативного призначення і загонами спеціального призначення Національної гвардії України у спеціальній операції із знешкодження незаконних збройних формувань у зоні збройного конфлікту. Мета роботи - визначення впливу чинників раптовості на ефективність виконання завдань та рекомендацій щодо умов досягнення раптовості дій частинами оперативного призначення і загонами спеціального призначення Національної гвардії України у спеціальній операції із знешкодження незаконних збройних формувань. Методи дослідження - системного аналізу, системно-структурний, експертно-аналітичний, математичного моделювання. У звіті розкрита сутність та зміст раптовості у збройній боротьбі, проведено визначення і ранжирування чинників досягнення раптовості дій, визначені показники і критерії оцінювання ефективності знешкодження незаконних збройних формувань. Розроблені науково-методичні апарати обґрунтування впливу раптовості на результат бойових дій та алгоритму діяльності командира (начальника) щодо визначення умов досягнення раптовості у спеціальній операції із знешкодження незаконного збройного формування з урахуванням впливу чинників раптовості. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.05.19.0693/0218U007185

Розробка жилету розвантажувального для підрозділів криміналістичного забезпечення організації досудового розслідування Національної поліції України: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Дмитрук Віктор Анатолійович. – ДР 0118U004123. УДК 355.14. 103 с.

Об'єкт дослідження: процес розроблення жилету розвантажувального для підрозділів криміналістичного забезпечення організації досудового розслідування Національної поліції України. Мета роботи: розробка жилету розвантажувального для підрозділів криміналістичного забезпечення організації досудового розслідування Національної поліції України та проекту нормативно-технічної документації для його виготовлення. Матеріали НДР можуть бути вико-

ристані для вдосконалення речового забезпечення підрозділів криміналістичного забезпечення організації досудового розслідування Національної поліції України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.21 Воєнно-прикладні науки

78.05.19.0694/0218U006864

Дослідження з оцінки протимінної стійкості ходової частини військових гусеничних машин на базі МТЛБ: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Пісарев Валерій Петрович. – ДР 0116U004049. УДК 629.4.027. 33 с.

Об'єкт дослідження - протимінна стійкість ходової частини військової колісної машини та військової гусеничної машини, які знаходяться на озброєнні Національної гвардії України. Мета роботи - дослідження з оцінки протимінної стійкості ходової частини військової колісної машини та військової гусеничної машини, які знаходяться на озброєнні Національної гвардії України і тих, які розглядаються для озброєння у перспективі. Методи дослідження - розробка підходів з вирішення задачі за прогнозуванням ступеню втрати рухомості військової колісної машини та військової гусеничної машини в процесі виконання службово-бойових завдань, обґрунтування положень і розробка основ комплексного математичного моделювання робочих процесів щодо ходових частин (за типовими конструктивними схемами сучасних військових колісних машин та військових гусеничних машин), математичне моделювання для визначення розрахунковим шляхом ступеню можливих пошкоджень ходової частини військової колісної машини та військової гусеничної машини при наїзді на міни, оброблення та аналіз отриманих результатів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.05.19.0695/0218U006868

Удосконалення системи морально-психологічного забезпечення особового складу підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України з урахуванням досвіду АТО:

Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Романишин Андрій Миколайович. – ДР 0118U006368. УДК [355.1/.4:159.98]:356(477)"2014-2017". 176 с.

Заключний звіт про НДР: 176 с., 1 ч., 40 джерел. Об'єкт дослідження - системи морально-психологічного забезпечення особового складу підрозділів сухопутних військ Збройних Сил України. Мета роботи - розробка пропозицій, щодо оптимізації існуючої системи морально-психологічного забезпечення особового складу підрозділів Сухопутних військ ЗС України під час проведення АТО. Методи дослідження - у дослідженні використовувалися: гіпотетико-дедуктивний метод, структурно-функціональний аналіз, діалектичний підхід і системний метод, ряд порівняльних методів, статистичний метод, прогностичний метод. Інформаційно-фактологічною базою дослідження є: закони України, укази Президента України, нормативні акти Кабінету Міністрів України; Накази міністра оборони України, аналітичні матеріали Міністерства оборони та Міністерства освіти і науки України у питаннях морально-психологічного забезпечення, досвід проведення Антитерористичної операції на Сході України. У роботі проведено аналіз системи морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення бойових дій підрозділами Сухопутних військ ЗС України. Обґрунтовано пропозиції щодо оптимізації існуючої системи морально-психологічного забезпечення підготовки та

ведення бойових дій підрозділами Сухопутних військ ЗС України. Розроблено пропозиції до проекту Інструкції про порядок організації морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення бойових дій підрозділами Сухопутних військ ЗС України. Наведено пропозиції щодо змін у нормативно-правовій базі Збройних Сил України у сфері організації морально-психологічного забезпечення. Розроблено рекомендації і пропозиції щодо реалізації і використання результатів НДР. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0696/0218U007233

Створення засобів індивідуального захисту, інтегрованих в бойове екіпірування військовослужбовця Сухопутних військ Збройних Сил України: Заключний звіт / Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Черненко Альберт Дмитрович. – ДР 0118U000497. УДК 355.66+51:53.

114 с.

Заключний звіт з науково-дослідної роботи за шифром "Попередження" складається з чотирьох розділів і містить 114 сторінок, 90 рисунків, 12 таблиць, 32 літературних джерел. Підставою для виконання НДР є Зведений річний план наукової та науково-технічної діяльності у Збройних Силах України та Річний план наукової та науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2018 рік. Мета роботи - обґрунтування способу індивідуального захисту військовослужбовця від вогневого ураження шляхом інтегрування чутливих елементів інформаційних систем попередження про небезпеку в бойове екіпірування. Метод дослідження - порівняльний аналіз вимог керівних документів щодо індивідуального захисту військовослужбовця від вогневого ураження під час ведення бойових дій; теоретичні основи теорії взаємодії світла з речовиною, методи геометричної та фемтосекундної оптики, можливості компонування електротехнічних схем в середовищі програмного пакету Electronics Workbench версії 5.12 та пакету Visio версії 2016. На базі основних положень теорії взаємодії когерентного електромагнітного випромінювання з речовиною вивчено фізичні явища розпізнавання та вимірювання кванту енергії лазерного далекоміра з об'єктом виявлення, розроблено принципову схему електронного детектора квантового далекоміра, змодельовано роботу схеми реєстрації далекоміра. Результати роботи є вихідними даними (пропозиціями) до проекту Державного (військового) стандарту "Засоби індивідуального захисту. Балістичні шоломи. Загальні технічні вимоги та методики випробувань балістичної стійкості" щодо методики оцінки засобів індивідуального захисту, інтегрованих в бойове екіпірування військовослужбовця Сухопутних військ Збройних сил України, та конструктивного схемо технічного розроблення системи попередження про небезпеку і завчасного попередження про підготовку противника до активних дій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.25 Озброєння і Воєнна техніка

78.05.19.0697/0218U006634

Удосконалення оперативних стандартів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України в умовах подальшого проведення антитерористичної операції: Заключний звіт / Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Яковлев Максим Юрійович. – ДР 0118U001622. УДК 355.54.

180 с.

Заключний звіт НДР виконано на 180 сторінках, бібліографія складає 92 джерела, містить 9 схем. Об'єктом дослідження є система удосконалення оперативних стандартів з бойової підготовки, методологічне забезпечення організації та проведення бойової підготовки у СВ з урахуванням вимог нормативно-правових документів, методичних матеріалів з проведення заходів бойової підготовки. Мета роботи - розробка пропозицій щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду, набутого під час проведення антитерористичної операції (АТО). Під час виконання НДР та проведення досліджень використовувалися методи логіко-евристичного, порівняльного аналізу та системного узагальнення. В роботі проведено аналіз керівних та методичних документів з планування бойової підготовки, існуючої системи і сучасного стану організації та проведення бойової підготовки в СВ ЗС України, збройних силах країн-членів НАТО та суміжних з Україною держав, визначені перспективні напрямки удосконалення оперативних стандартів з бойової підготовки в умовах подальшого проведення АТО. Встановлено єдині погляди на організацію та проведення бойової підготовки в СВ ЗС України, а також виявлені основні проблемні питання з організації та проведення заходів бойової підготовки СВ, які виникають у ході подальшого реформування ЗС України, розроблені та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду, набутого під час проведення АТО. Висновки з аналізу застосування ЗС України в АТО та бойових діях на Сході України підтверджують та визначають головні завдання: створення високомобільних, професійних, добре оснащених і всебічно забезпечених ЗС, які спроможні вести активні бойові дії при будь-якому варіанті розв'язування війн, в т.ч. при проведенні "гібридної війни" та збройних конфліктів, виконувати визначені завдання щодо захисту інтересів українського народу. В сучасних економічних та політичних умовах для військових частин (підрозділів) СВ підвищення якості бойової підготовки, як основного інструменту реалізації військового потенціалу, є пріоритетним напрямком, а підготовка висококласних фахівців військової справи є першочерговою задачею. Зробити це можливо за умов використання сучасних форм та методів навчання військовослужбовців, умов їх застосування в навчальному процесі, організації та порядку проведення основних видів занять, навчань. Військові частини (підрозділи) повинні організовувати та проводити бойову підготовку у складі тактичних груп до набуття визначених бойових спроможностей шляхом комплексного відпрацювання навчально-бойових завдань за стандартами бойової підготовки. Сьогодні виконати це завдання можливо при розробці пропозицій щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду її проведення у військах (силах), які залучаються до виконання бойових завдань на Сході України. Результати НДР можуть бути використані при розробці документів з планування бойової підготовки у СВ ЗС України, удосконалення системи бойової підготовки, подальшого нарощування та підтримання оперативних (бойових) спроможностей військових частин (підрозділів) щодо виконання завдань за призначенням з урахуванням бойового досвіду, набутого в АТО та стандартів НАТО. Робота розповсюджується за договірною ціною.

дження є система удосконалення оперативних стандартів з бойової підготовки, методологічне забезпечення організації та проведення бойової підготовки у СВ з урахуванням вимог нормативно-правових документів, методичних матеріалів з проведення заходів бойової підготовки. Мета роботи - розробка пропозицій щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду, набутого під час проведення антитерористичної операції (АТО). Під час виконання НДР та проведення досліджень використовувалися методи логіко-евристичного, порівняльного аналізу та системного узагальнення. В роботі проведено аналіз керівних та методичних документів з планування бойової підготовки, існуючої системи і сучасного стану організації та проведення бойової підготовки в СВ ЗС України, збройних силах країн-членів НАТО та суміжних з Україною держав, визначені перспективні напрямки удосконалення оперативних стандартів з бойової підготовки в умовах подальшого проведення АТО. Встановлено єдині погляди на організацію та проведення бойової підготовки в СВ ЗС України, а також виявлені основні проблемні питання з організації та проведення заходів бойової підготовки СВ, які виникають у ході подальшого реформування ЗС України, розроблені та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду, набутого під час проведення АТО. Висновки з аналізу застосування ЗС України в АТО та бойових діях на Сході України підтверджують та визначають головні завдання: створення високомобільних, професійних, добре оснащених і всебічно забезпечених ЗС, які спроможні вести активні бойові дії при будь-якому варіанті розв'язування війн, в т.ч. при проведенні "гібридної війни" та збройних конфліктів, виконувати визначені завдання щодо захисту інтересів українського народу. В сучасних економічних та політичних умовах для військових частин (підрозділів) СВ підвищення якості бойової підготовки, як основного інструменту реалізації військового потенціалу, є пріоритетним напрямком, а підготовка висококласних фахівців військової справи є першочерговою задачею. Зробити це можливо за умов використання сучасних форм та методів навчання військовослужбовців, умов їх застосування в навчальному процесі, організації та порядку проведення основних видів занять, навчань. Військові частини (підрозділи) повинні організовувати та проводити бойову підготовку у складі тактичних груп до набуття визначених бойових спроможностей шляхом комплексного відпрацювання навчально-бойових завдань за стандартами бойової підготовки. Сьогодні виконати це завдання можливо при розробці пропозицій щодо удосконалення системи бойової підготовки СВ ЗС України з урахуванням досвіду її проведення у військах (силах), які залучаються до виконання бойових завдань на Сході України. Результати НДР можуть бути використані при розробці документів з планування бойової підготовки у СВ ЗС України, удосконалення системи бойової підготовки, подальшого нарощування та підтримання оперативних (бойових) спроможностей військових частин (підрозділів) щодо виконання завдань за призначенням з урахуванням бойового досвіду, набутого в АТО та стандартів НАТО. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0698/0218U006638

Розробка математичних моделей балістики некерованих авіаційних засобів ураження: Заключний звіт / Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба; Керівник Калкаманов Салім Аюпович. – ДР 0118U000683. УДК 519.6: 629.735.4.

93 с.

Об'єкт дослідження - математичні моделі балістики некерованих авіаційних засобів ураження. Мета роботи - розробка математичних моделей динаміки руху та точок влуче-

ння авіаційних некерованих засобів ураження (АНЗУ) для задач автоматизації процесів прицілювання при бойовому застосуванні АНЗУ по наземних цілях зі складних видів маневру. В ході проведення досліджень використовувались методи системного аналізу, алгоритмізації, формалізації, моделювання. В процесі досліджень проведено: - розробка математичних моделей динаміки руху та точок влучення некерованих авіаційних засобів ураження при бойовому застосуванні їх по наземних цілях зі складних видів маневру; - розробка рекомендацій щодо автоматизації процесів прицілювання при бойовому застосуванні АНЗУ з вертольотів по наземних цілях зі складних видів маневру. Результати роботи можуть бути використані для виконання подальших досліджень за даним напрямком - автоматизації процесів прицілювання при бойовому застосуванні АНЗУ з вертольотів по наземних цілях зі складних видів маневру. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.05.19.0699/0218U006840

Проект оперативно-тактичних вимог до модернізованої машини радіаційної, хімічної, біологічної розвідки: Заключний звіт /Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; Керівник Дядченко Владислав Валерійович. – ДР 0118U000910. УДК 623.4.

22 с.

Розроблено проект оперативно-тактичних вимог до модернізованої машини радіаційної, хімічної, біологічної розвідки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0700/0218U006857

Обґрунтування пропозицій щодо удосконалення системи управління відновленням озброєння та військової техніки: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Шишанов Михайло Олексійович. – ДР 0116U004387. УДК 623.486 (046.31).

185 с.

Звіт про НДР містить 185 с., 42 рисунки, 48 джерел. Об'єктом дослідження є система управління відновлення ОВТ. Мета роботи - удосконалення та подальший розвиток системи управління й організації відновлення ОВТ під час виконання спеціальних операцій. На основі досліджень обґрунтовано показники (критерії) оцінки ефективності управління системи відновлення ОВТ, розроблено математичну модель відновлення ОВТ угруповання військ, задіяного в спеціальних операціях, і методики прийняття рішень щодо управління відновленням ОВТ. Розроблено пропозиції щодо удосконалення системи управління відновлення ОВТ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0701/0218U006863

Науково-методичні основи побудови та використання телекомунікаційних мереж підрозділів Національної гвардії України: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Іохов Олександр Юрійович. – ДР 0116U004048. УДК 623.816.

126 с.

Актуальність та важливість роботи обумовлено необхідністю переоснащення Національної гвардії України сучасними засобами зв'язку та автоматизації. Головна мета НДР - визначення науково-методичних основ побудови та використання інформаційно-телекомунікаційних мереж підрозділів Національної гвардії України. Об'єкт дослідження - інформаційний обмін в каналах радіозв'язку підрозділів

Національної гвардії України в умовах дії наземних та повітряних засобів радіотехнічної розвідки противника. Предмет дослідження - моделі і методи прихованого радіообміну з використанням активного радіомаскування каналів радіозв'язку. Основними завданнями НДР є: - розробка положення про інформаційно-телекомунікаційну систему Національної гвардії України; - удосконалення моделей та методів науково-методичних основ побудови та використання телекомунікаційних мереж підрозділів Національної гвардії України. У роботі отримані наступні результати: - положення про інформаційно-телекомунікаційну систему Національної гвардії України; - удосконалені моделі та методи науково-методичних основ побудови та використання телекомунікаційних мереж підрозділів Національної гвардії України. Результати НДР можна використовувати в якості рекомендацій для модернізації інформаційно-телекомунікаційної системи Національної гвардії України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.05.19.0702/0218U006867

Розробка спеціального програмного забезпечення щодо виконання завдань по влаштуванню інженерних загороджень: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Цибуля Сергій Анатолійович. – ДР 0118U006369. УДК 623.3/358.232.

113 с.

Звіт включає 113 сторінок, 4 таблиці, 62 рисунки, 2 додатки. Об'єктом дослідження НДР є завдання інженерного забезпечення щодо влаштування інженерних загороджень, їх фіксація та облік. Метою роботи є розробка спеціального програмного забезпечення для проведення фіксації і обліку невибухових та мінно-вибухових загороджень, підготовлених до руйнування об'єктів, перевірених та очищених від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості при виконанні завдань інженерного забезпечення. Вихідними даними для досягнення мети дослідження є методики з організації обліку та фіксації невибухових та мінно-вибухових загороджень, підготовлених до руйнування об'єктів, перевірених та очищених від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості. В якості основного метода досліджень використовується аналітичний метод. У роботі проведений аналіз завдань інженерного забезпечення що потребують математичних розрахунків, використання картографічної інформації при проведенні фіксації та обліку невибухових та мінно-вибухових загороджень, підготовлених до руйнування об'єктів, перевірених та очищених від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості. У результаті проведення науково-дослідної роботи: визначено алгоритми роботи з картографічною інформацією в процесі отримання і обліку даних, щодо фіксації невибухових та мінно-вибухових загороджень, підготовлених до руйнування об'єктів, перевірених та очищених від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості при виконанні завдань з інженерної розвідки, улаштування, утримання і подолання інженерних загороджень та розмінування місцевості; розроблено спеціальне програмне забезпечення для мобільних пристроїв під управлінням операційної системи Android для проведення фіксації і обліку невибухових та мінно-вибухових загороджень, підготовлених до руйнування об'єктів, перевірених та очищених від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості при виконанні завдань інженерного забезпечення. Практичне значення науково-дослідної роботи полягає: у наданні командирам підрозділів, які виконують завдання з улаштування інженерних загороджень, підготовки до руйнування об'єктів, перевірки та очищення від вибухонебезпечних предметів ділянок місцевості, інженерної розвідки, подолання інженерних загороджень та розмінування місцевості дієвого інстру-

менту для швидкої та з необхідною точністю фіксації встановлених інженерних загороджень, пророблених проходів в мінних полях, ділянок місцевості очищених від вибухонебезпечних предметів; у зменшенні часу доведення інформації командуванню про виконані завдання з інженерного забезпечення і підвищенні якості контролю та обліку встановлених інженерних загороджень що, в свою чергу, збільшить ефективність заходів мінної безпеки своїх військ та приведе до зменшення випадків травмування та загибелі особового складу внаслідок підриву на мінно-вибухових загородження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0703/0218U007037

Обґрунтування оперативно-тактичних вимог до перспективної димової машини: Заключний звіт /Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; Керівник Дядченко Владислав Валерійович. – ДР 0118U006394. УДК 623.4.

20 с.

Обґрунтовано оперативно-тактичні вимоги до перспективної димової машини Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0704/0218U007244

Удосконалення системи забезпечення військ (сил) Збройних Сил України питною водою в особливий період: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Цибуля Сергій Анатолійович. – ДР 0118U006370. УДК 623.3/358.232.

249 с.

Звіт про науково-дослідну роботу включає 249 сторінок, 47 таблиць, 134 рисунки. Об'єктом дослідження науково-дослідної роботи є аналіз системи забезпечення військ (сил) питною водою армій розвинутих у військовому країні відношенні та стандартів НАТО щодо забезпечення військ (сил) питною водою. Метою роботи є підвищення ефективності функціонування системи забезпечення військ (сил) Збройних Сил України питною водою в особливий період. В якості методів досліджень використовувалися аналітичний метод та методи експертного опитування і альтернативних варіантів. У результаті проведення науково-дослідної роботи: обґрунтовано загальні вимоги до очищення води; надано методики визначення потреби частин (підрозділів) у питній воді та засобах колективного та індивідуального очищення води; розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування системи забезпечення військ (сил) Збройних Сил України питною водою в особливий період з урахуванням вимог стандартів НАТО; розроблено проект Керівництва з добування і очищення води та обладнання пунктів водопостачання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.27 Збройні сили

78.05.19.0705/0218U006859

Обґрунтування перспективної моделі системи охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки з розподілом функцій та завдань між силовими структурами держави: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Лавніченко Олександр Васильович. – ДР 0116U003654. УДК 35.071.1:355.426.4:519.816.

230 с.

Об'єктом дослідження є застосування Національної гвардії України та Національної поліції України в охоро-

ні громадського порядку та забезпеченні громадської безпеки. Метою роботи є розробити перспективну модель системи охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки з розподілом функцій та завдань між Національною гвардією України та Національною поліцією України, що враховувала б передовий досвід функціонування поліцейських систем західних держав. В роботі обґрунтовано роль і місце Національної гвардії України в охороні громадського порядку і забезпеченні громадської безпеки в різних умовах обстановки. Методи дослідження - загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи, що ґрунтуються на принципах воєнного мистецтва, методи логічного, сценарно-ситуаційного моделювання, системно-структурного та системно-функціонального аналізу, дослідження операцій. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у можливості їх використання у вдосконаленні вітчизняної нормативно-правової бази та з метою раціонального розподілу функцій та завдань між Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.05.19.0706/0218U007232

Удосконалення системи індивідуального бронезахисту військовослужбовця Сухопутних військ Збройних Сил України: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Черненко Альберт Дмитрович. – ДР 0118U000496. УДК 355.141-514.1.

102 с.

Науково-дослідна робота за шифром "Захист БЖ" складається з чотирьох розділів і містить 102 сторінки, 7 таблиць, 24 рисунки. Підставою для виконання НДР є Зведений річний план наукової та науково-технічної діяльності у Збройних Силах України (ЗСУ) та Річний план наукової та науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2018 рік. Мета роботи - розвиток теоретичних основ підвищення технічних і балістичних характеристик бойового шолома та бронезилета військовослужбовця Сухопутних військ Збройних Сил України за умови збереження ергономічних характеристик та мінімізації матеріалоемності конструкції. Метод дослідження - порівняльний аналіз вимог керівних документів, щодо індивідуального захисту військовослужбовця від вогневого ураження під час ведення бойових дій та операцій спеціального призначення; методи механіки деформованого твердого тіла, аналітичної механіки, динаміки багатофазних середовищ. Сформовано систему вихідних рівнянь і співвідношень для опису нестационарних, у тому числі хвильових, вібраційних рухів різного роду гетерогенних, або багатофазних сумішей, широко представлених в різноманітних природних процесах і галузях людської діяльності, а особливо у тісному взаємозв'язку з активним просуванням нових нетрадиційних матеріалів в сферу створення елементів бойового екіпірування та індивідуального захисту особового складу від дії різного роду уражаючих елементів. На базі основних положень теорії удару вивчено явище відбивання (рикошету) уражаючого фактору від захисної конструкції; при цьому досліджено ступені зон захисту захисної конструкції. Результати роботи є вихідними даними (пропозиціями) щодо методики оцінки захисних властивостей балістичних шоломів до проекту Державного (військового) стандарту "Засоби індивідуального захисту. Балістичні шоломи. Загальні технічні вимоги та методики випробувань балістичної стійкості". Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.05.19.0707/0218U007245

Дослідження питань організації роботи штабного офіцера (1800/SHGCC/96): Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Заболотнюк Володимир Іванович. – ДР 0118U000500. УДК 356.

271 с.

Звіт про НДР, 271 с., 10 додатків, 34 джерела. Підставою для виконання науково-дослідної роботи (НДР) є Зведений річний план наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України на 2018 рік, Річний план наукової і науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2018 рік, затверджений командувачем Сухопутних військ Збройних Сил України, тактико-технічне завдання на науково-дослідну роботу "Дослідження питань організації роботи штабного офіцера (1800/SHGCC/96)", шифр "Штаб", затверджений командувачем Сухопутних військ Збройних Сил України та виконання плану дій щодо впровадження оборонної реформи у 2016-2020 роках спрямованої на підвищення рівня тактичної сумісності Збройних Сил України та інших військових формувань з підрозділами збройних сил держав-членів НАТО та ЄС до виконання спільних завдань в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. Мета роботи - розробка проекту Статуту штабного офіцера (тактична ланка) відповідно до вимог стандартів, прийнятих у країнах - членах НАТО. Метод дослідження - проведення аналізу з основ управління військами згідно з вимогами керівних документів з урахуванням передового досвіду військ і локальних війн, щодо визначення перспективних напрямків роботи штабів Сухопутних військ (тактичний рівень) відповідно до вимог військових стандартів. Необхідність розробки проекту Статуту штабного офіцера (тактична ланка) обумовлена відповідністю змісту діючих керівних документів, що регламентують діяльність штабу сучасним потребам військ та формування організаційних засад діяльності штабів тактичної ланки з урахуванням стандартів, прийнятих у країнах - членах НАТО, новітніми тенденціями розвитку форм і способів збройної боротьби підрозділами Сухопутних військ, а його впровадження, після апробації у військах, дасть змогу більш повно врахувати наявні тенденції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.14 Проектування. Конструювання

81.05.19.0708/0218U006581

Варіативне дискретне геометричне моделювання об'єктів, явищ та процесів: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Найдиш Андрій Володимирович. – ДР 0115U001737. УДК 05.01.01.

96 с.

Об'єктом дослідження є варіативне дискретне геометричне моделювання об'єктів, явищ та процесів; точкове числення Бальюби-Найдиша. Мета роботи – розробка, алгоритмічна й програмна реалізація та впровадження в практику методу варіативного дискретного геометричного моделювання та розробка способів геометричного моделювання об'єктів, явищ та процесів із застосуванням апарату точкового БН-числення. Методи дослідження: У процесі розв'язання задач використовувалися методи інтерполяції, чисельні методи, методи дискретного моделювання плоских обводів. Зокрема, в якості методу розв'язання поставлених задач

було обрано апарат точкового БН-числення.

81.05.19.0709/0218U006601

Організаційно-методичні засади побудови комп'ютерних навчальних систем: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Сергієнко Сергій Анатолійович. – ДР 0117U000086. УДК 681.3:658.56;62-783.5:378.147.8:681.5; 74.58.

36 с.

Узагальнення досвіду створення віртуальних лабораторних практикумів, як складових електронних навчально-методичних комплексів. Підвищення якості навчання за рахунок ефективної організації самостійної роботи студентів.

81.05.19.0710/0218U006631

Методика організації та проведення навчальних занять з тактико-спеціальних дисциплін з застосуванням систем імітаційного моделювання у ВНЗ: Заключний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Д'яков Андрій Володимирович. – ДР 0118U001620. УДК 004.942:004.946.

186 с.

Звіт про НДР: 186 с., 16 рис., 1 табл., 29 джерел. Об'єктом дослідження виступає використання систем імітаційного моделювання у підготовці військових фахівців у вищому військовому навчальному закладі. Предметом дослідження є система імітаційного моделювання як засіб професійної підготовки військових фахівців та особистого становлення майбутніх командирів військових підрозділів. Метою науково-дослідної роботи є розробка науково-методичних основ використання систем імітаційного моделювання при підготовці військових фахівців у вищому військовому навчальному закладі в ході викладання тактико-спеціальних дисциплін. Методи дослідження - аналіз, узагальнення, інтерпретація навчальних програм, вивчення діяльності викладачів в аспекті використання сучасних технологій, вивчення курсантів (слухачів) як суб'єктів освітнього процесу: спостереження, опитування. Розглядаються питання впровадження у навчально-виховний процес існуючих засобів імітаційного моделювання з метою активізації пізнавальної діяльності курсантів та слухачів вищих військових навчальних закладів. Науковими результатами роботи слід рахувати: - проведений аналіз застосування систем імітаційного моделювання в процесі підготовки військових фахівців, особливості використання; - проведене обґрунтування систем імітаційного моделювання як засобу формування професійної компетентності військового фахівця; - розроблену методику використання систем імітаційного моделювання у ВНЗ при проведенні різних видів навчальних занять у викладанні тактико-спеціальних дисциплін; - оцінку умови ефективного використання систем імітаційного моделювання у підготовці військових фахівців. Новизна та практична значимість визначається актуальністю створення для ВНЗ методики застосування наявних засобів імітаційного моделювання в навчальному процесі при викладанні тактико-спеціальних дисциплін. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.05.19.0711/0218U006668

Прикладні інженерні рішення та комп'ютерне моделювання технологічних процесів харчової індустрії: Заклучний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Потапов Володимир Олексійович. – ДР 0115U006803. УДК 004.94:664.

95 с.

Отримано аналітичний розв'язок для розрахунку ефективної питомої теплоємності в процесі заморожування і частки вимороженої вологи на основі рівняння кривої кристалізації систем розчин-кристал з евтектикою. Показано, що в окремому випадку отримане рівняння для розрахунку частки вимороженої вологи переходить в класичне рівняння на основі закону Рауля. Розроблено методіку розрахунку теплового потоку від циліндричного випромінювача з урахуванням товщини випромінювача та втрат енергії. Удосконалення форми відбивача теплових променів у апараті для жаріння.

81.05.19.0712/0218U006817

Розробка автоматизованої системи інтелектуального пошуку у бібліографічних базах мережі Інтернет з використанням онтологічного підходу: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Тонконогий В.М. – ДР 0114U005030. УДК 004.942.

109 с.

У дослідженні обґрунтовано та розроблено інформаційна система інтелектуального пошуку метаданих публікацій в поширених наукометричних баз даних, яка включає програмні інструменти вилучення та аналізу контенту веб-сторінок, що дозволяють виконати інтегральну оцінку активності публікацій авторів наукових публікацій. Система дозволяє виконувати моніторинг інтегральної активності публікацій, як окремих вчених, так і наукових колективів і може бути корисна як навчальним і науковим закладам, так і окремим ученим.

81.05.19.0713/0218U007104

Розробка математичного забезпечення для програмного засобу аналізу функціональної безпечності та надійності програмно-апаратних систем відповідального призначення: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Волочій Богдан Юрійович. – ДР 0117U004458. УДК 658.512.012 + 519.718.2.

320 с.

Проведено огляд сучасних методик реалізації FMEA/FMECA аналізу, які є автоматизованими в існуючих програмних комплексах. Здійснено розвиток теоретичних засад оцінювання показників функціональної безпечності програмно-апаратних систем відповідального призначення за допомогою методу простору станів. Розроблено методіку визначення показників безпечності експлуатації відмовостійких систем з мажоритарною структурою. Розроблено математичне та програмне забезпечення для автоматизації процесу розроблення структурно-автоматних моделей відмовостійких програмно-апаратних систем. Розроблено і верифіковано моделі надійності програмного забезпечення з урахуванням недосконалого відлагодження на основі функції зусиль тестування. Розроблено метод прогнозування тривалості виконання програмного коду з урахуванням впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. Здійснено розроблення веб-системи для візуалізації надійнісних моделей, представлених у вигляді графу великої розмірності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.79 Кадри

81.05.19.0714/0218U006575

Гармонізація культурно-освітнього простору майбутнього вчителя початкової школи: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник

Молодиченко Валентин Вікторович. – ДР 0115U001740. УДК 378.1:373.3:005.336.2.

304 с.

У дослідженні розроблено зміст, методи і форми гармонізації культурно-освітнього простору майбутнього вчителя початкової школи, охарактеризовано шляхи їх впровадження в освітній процес вищого педагогічного навчального закладу; розроблено механізм реалізації процесу гармонізації культурно-освітнього простору.

81.05.19.0715/0218U006577

Інформаційні технології у навчальному процесі: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Бельчев Павло Васильович. – ДР 0115U001738. УДК 378.147:00.

387 с.

Об'єктом дослідження є інформаційні технології в навчальному процесі. Предмет дослідження - дидактичні засади впровадження інформаційних технологій в навчальний процес загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. Результатом наукових досліджень викладачів кафедри математики і фізики стало визначення та теоретичне обґрунтування дидактичних засад впровадження інформаційних технологій в практику загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, насамперед при викладанні дисциплін природничо-математичного напрямку. Розроблено та обґрунтовано методичні рекомендації «Медіаосвітні технології в роботі учителя математики» до диску «Асистент учителя. Мультимедійні технології» та отримано авторське свідоцтво. Результатами дослідження підтверджено доцільність використання електронних засобів навчання для організації роботи студентів, моделювання геометричних об'єктів за допомогою прикладних комп'ютерних програм. В публікаціях обґрунтовано формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів математики засобами медіа освітніх технологій, підготовка майбутніх вчителів математики до реалізації культурно історичної складової шкільної математичної освіти, та психолого-педагогічні аспекти впровадження інтерактивної дошки на уроках математики і фізики в старшій школі. Основні положення і результати дослідницької роботи відображено у 153 публікаціях, з них 35 у провідних фахових виданнях та навчально-методичних посібниках.

81.05.19.0716/0218U006592

Експериментальні дослідження виконання лабораторного практикуму з теоретичних основ електроприводу на основі віртуальних лабораторних стендів: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0116U000348. УДК 37.046.16:378.147.88.

66 с.

У роботі вирішується задача аналізу і синтезу математичних моделей оцінювання якості процесу навчання при підготовці фахівців технічних спеціальностей. Розвинений підхід до оцінювання ефективності засвоєння інформації який дозволяє спрямовано формувати не тільки самостійну, а й індивідуальну роботу студента. В роботі отримані коефіцієнти кібернетичних моделей, що дозволяє виконувати кількісну оцінку якості процесу навчання. Такий підхід може бути покладений в основу оптимізації розкладу занять, проведення занять із самостійної та індивідуальної роботи зі студентами.

81.05.19.0717/0218U006785

Управління якістю підготовки фахівців у ВНЗ України в євроінтеграційних умовах:

Заклучний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Калініченко Людмила Леонідівна. – ДР 0115U001896. УДК 378.1 (2).

87 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України в євроінтеграційних умовах. Метою науково-дослідної роботи є розробка теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо забезпечення ефективного управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України в євроінтеграційних умовах. Мета роботи зумовила необхідність вирішення таких завдань: дослідження методів розвитку освітньої галузі на основі інновацій; дослідження, розмежування та визначення особливостей вимог, що висуваються до суб'єктів освітньої діяльності - викладачів; проведення пошуку та обґрунтування точок перетину критеріальних вимог ведення освітньої діяльності та професійного зростання; визначення напрямків формування у студентів-економістів реалістичного сприйняття майбутньої професії; забезпечення конкурентоспроможності підготовки фахівців згідно з рівнем міжнародних стандартів; розробка механізму сприяння розвитку академічної мобільності; узагальнення концептуальних засад розвитку кадрового і методичного потенціалу у сфері підготовки фахівців з управління, економіки і фінансів у житловому секторі економіки регіону; розробка пропозицій щодо впровадження маркетингового комплексу вищого навчального закладу на основі концепції marketing-mix "5P"; дослідження проблем, шляхів та методів формування економічного мислення у іноземного студента технічного вищого навчального закладу; розробка ієрархічної моделі методів управління якістю освіти у вищих навчальних закладах України в євроінтеграційних умовах, шляхом застосування формалізованого апарату методу аналізу ієрархій. Науково-дослідна робота містить фундаментальні теоретичні та практичні результати.

81.05.19.0718/0218U006836

Формування інформаційно-освітнього середовища в системі мовної підготовки іноземних громадян, як засіб оптимізації навчально-виховного процесу: Заклучний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Савельєв А.О. – ДР 0115U006661. УДК 378.147.001.76. 68 с.

Розроблені концепція та структура інформаційно-освітнього середовища для іноземних учнів, які навчаються на нерідній мові. Проаналізовані можливості та ефективність його впровадження у поточний навчально-виховний процес з іноземними студентами в Інституті підготовки іноземних громадян.

81.05.19.0719/0218U006838

Розробка критеріїв ефективності внутрішньої системи забезпечення якості на основі процесного підходу у відповідності до вимог стандартів ISO: Заклучний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Оборський Геннадій Олександрович. – ДР 0116U005788. УДК 378.14. 82 с.

Розроблено концептуальну модель стратегічного управління функціонуванням системи внутрішнього забезпечення якості. Розробка процедури моніторингу освітньої діяльності, створення документованої системи сприяючої ліцензуванню та акредитації за національними вимогами. Забезпечено впровадження розробок у процеси діяльності університету для покращення надання освітніх послуг. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.05.19.0720/0218U006839

Розробка методологічних засад, принципів оцінювання якості освітніх послуг: Заклучний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Оборський Геннадій Олександрович. – ДР 0116U005787. УДК 378.14. 124 с.

Дослідження спрямовані на аналіз сучасного стану визначення методів та принципів оцінювання якості на основі проведеного аналізу оцінювання якості, з урахуванням норм та правил, поширених у Європейській практиці та тенденції розвитку освітньої галузі. Результати роботи використовувались при розробці методичного супроводу процесів проектування освітньої діяльності та розробки освітніх програм, аналізу та оцінки за результатами освітньої діяльності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.05.19.0721/0218U006932

Удосконалення прийомів та способів навчання іноземців українській (російській) мові в професійних цілях: Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Ареф'єва Наталія Георгіївна. – ДР 0113U000604. УДК 378:[372.881.116.12+372.881.116.11]. 116 с.

Предмет дослідження - прийоми та способи навчання іноземців українській (російській) мові в професійних цілях. Об'єкт дослідження - лексичний матеріал, тексти професійного спрямування та тексти з творів художньої літератури з точки зору представлення і реалізації іншомовного граматичного матеріалу; лексичний та фразеологічний матеріал, тексти з творів художньої літератури та публіцистики, тексти професійного спрямування з точки зору активізації навичок діалогічного та монологічного мовлення; лексичний, граматичний та фонетичний матеріал як база для удосконалення вмінь та навичок професійного мовлення; лексичний та фразеологічний матеріал, текст як джерело культурологічної інформації; базові уміння іноземних студентів у всіх видах мовленнєвої діяльності та їх роль у формуванні навичок самоконтролю. Мета науково-дослідної роботи - удосконалення прийомів та способів навчання іноземців українській (російській) мові. Методи дослідження. У дослідженні використовувалась традиційна для роботи кафедри форма практичної спрямованості. Під час опрацювання прикладних, у тому числі пошукових досліджень в галузі РЯІ / УЯІ та методики їх викладання іноземцям автори залучали нові досягнення сучасних мовознавців у сфері методики викладання іноземних мов, лінгвокультурології, лінгвосоціології, когнітивної лінгвістики та літературознавства на тлі антропоцентричної парадигми, інтернаціоналізації та гуманізації освітнього простору та загальноєвропейських рекомендацій про організацію освітнього процесу. В межах наукової концепції дослідження в основу покладено комплексний підхід, який об'єднує, насамперед, комунікативно-діяльнісну та лінгвокультурологічну складову навчального процесу. За результатами науково-дослідної роботи створено алгоритм навчання іноземців усім видам мовленнєвої діяльності.

81.05.19.0722/0218U007483

Науково-методичні основи практичної підготовки психолога: Заклучний звіт /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського"; Керівник Чебикін Олексій Якович. – ДР 0113U003018. УДК 152+378.05. 47 с.

Об'єкт: навчально-професійна діяльність студентів-психологів. Мета: теоретичне обґрунтування цілісної концепції практичної підготовки психолога у системі фахової

підготовки. Методи дослідження: теоретичні - аналіз, узагальнення і систематизація теоретичних підходів та емпіричних результатів, що містяться у наукових літературних джерелах; емпіричні - спостереження, бесіда, аналіз продуктів діяльності, тестування; математико-статистичні методи опрацювання отриманих результатів. Статистична обробка даних здійснювалася за допомогою комп'ютерної програми SPSS v 13,0 for Windows. Наукова новизна: Вперше на основі принципів суб'єктності, процесуалізації та операціоналізації теоретично обґрунтована і розроблена цілісна концепція практичної підготовки психолога у навчально-професійній діяльності; - аргументована доцільність практичної підготовки психолога у комунікативній парадигмі; - показано, що становлення фахової компетенції психолога є функцією інтерактивних установок суб'єктів та одержаних результатів; - визначено, що компетентність особистості психолога у системі фахової підготовки потенційно є функцією діалогічних стосунків викладача та студентів у педагогічному процесі; - розроблено модель практичної підготовки психолога у системі фахової підготовки; - з'ясовано особливості впливу інтерактивних діалогічних систем у навчально-професійній діяльності. Поглиблено розуміння становлення діяльності психолога у системі фахової підготовки як складного явища, професійного за змістом і інтерактивно-діалогічного за формою, якому притаманні ознаки приналежності до проблематики психології особистості, свідомості, діяльності, а також до проблематики навчання. Обґрунтовано положення про психодіагностичну методiku як спільний об'єкт, який опосередковує міжособистісні стосунки викладача та студентів у практичній підготовці. Практична значимість. Результати можуть бути використані спеціалістами в галузі психології вищої школи, теорії та методики професійної освіти для подальшого розвитку психолого-педагогічних досліджень, а також в навчальному процесі в межах ВНЗ. Основні здобутки дослідження можуть увійти у зміст відповідних лекційних і практичних занять за темами "Психологія особистості", "Психологія діяльності", "Психологія свідомості". Ефективність впровадження. Результати дослідження апробовано на 8 міжнародних та 11 всеукраїнських науково-практичних конференціях, відображено у 155 публікаціях. Організовано і проведено 5 всеукраїнських науково-практичних конференцій. Галузь використання. Вища освіта, Психологічна служба ВНЗ.

81.81 Контроль і управління якістю

81.05.19.0723/0218U006789

Удосконалення механізму управління якістю продукції підприємств харчової промисловості: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Войнарченко Михайло Петрович. – ДР 0116U005842. УДК 658.562.012.32:664.

89 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління якістю продукції підприємств харчової промисловості. Метою роботи є розробка практичних рекомендацій щодо управління якістю продукції підприємств харчової промисловості. В процесі НДР було використано системний та комплексний підходи. Методи дослідження: соціологічні методи, традиційні методи економічного аналізу і синтезу, економіко-математичні методи, метод експертних оцінок, метод оптимізації. Обробка даних здійснювалася шляхом використання комп'ютерних технологій і програмного забезпечення. У ході виконання роботи: теоретично показано сутність та проблеми управління якістю продукції підприємств харчової промисловості, визначено складові елементи механізму управління якістю та розроблено рекомендації щодо його удосконалення; практично перевірено теоретичні результати. Результати НДР: побудовано удосконалений механізм управління

якістю продукції підприємств харчової промисловості. Ефективність впровадження: в результаті дії механізму управління якістю продукції відбуватиметься економічно обґрунтоване управління якістю продукції за рахунок ефективної взаємодії системи методів, функцій, принципів та інструментів та постійне вдосконалення особистих та професійних якостей трудового потенціалу підприємства, що принесе суттєву віддачу не лише підприємству у вигляді випуску якісної продукції, але й зовнішній соціальний результат - задоволеність працівників результатами праці та їх розвиток у процесі трудової діяльності. Сфера використання: діяльність підприємства з управління якістю продукції. Дослідження проводилось на ТОВ "Чорнострівське хлібоприймальне підприємство"

81.92 Пожежна безпека

81.05.19.0724/0218U006949

Контроль теплового стану породного відвалу ПАТ "Львівська вугільна компанія": Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Штайн Богдан Володимирович. – ДР 0117U003690. УДК 614.841.4.

41 с.

Технічний звіт про НДР: "Контроль теплового стану породного відвалу ПАТ "Львівська вугільна компанія" містить: 35 с. основного тексту, 6 с. додатків, рисунків - 4, посилань на 10 літературних джерел, та графічної частини 6 аркушів формату А3. Об'єкт дослідження - породний відвал ПАТ "Львівської вугільної компанії". Предметом дослідження - динаміка зміни температур породного відвалу на глибині до 2,5 м. Мета роботи - покорова температурна зйомка відвалу порід ПАТ "Львівська вугільна компанія" на глибині до 2,5 м, з визначенням просторової і часової мінливості температурного поля, як наукова основа контролю теплового стану відвалу та оцінки ефективності першочергових невідкладних заходів щодо попередження надзвичайної ситуації. Контроль теплового стану породних відвалів проводиться для: а) своєчасного виявлення осередків самонагрівання на діючих відвалах і вжиття заходів для запобігання самозапалюванню порід; б) оцінка ефективності заходів щодо зниження інтенсивності горіння породних відвалів; в) отримання вихідних даних для розробки проектів гасіння або розбирання породних відвалів. Очікуваний результат - графічне зображення карт осередків самонагрівання та розрізи температурного поля породного відвалу ПАТ "Львівська вугільна компанія" із експлікацією (текстовою частиною). У роботі описано та представлено результати експериментальних досліджень температур у породах терикону ПАТ "Львівська вугільна компанія". Представлені результати надають можливість оцінити динаміку температур та міграцію прихованих та видимих осередків горіння. Ключові слова - терикон, породний відвал, температура, самонагрівання, ендегенна пожежа.

81.05.19.0725/0218U006950

Створення навчального макету автоматизованої системи оперативно-диспетчерського управління для підготовки та перепідготовки диспетчерів та керівного складу ОДС:

Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Рак Юрій Павлович. – ДР 0114U004183. УДК 614.84:654.

106 с.

Звіт про НДР: 106 с., 11 рис., 2 табл., 122 джерела. Метою цієї роботи є підвищення ефективності функціонування новоствореного навчального макету автоматизованої системи оперативно-диспетчерського управління для підготовки, перепідготовки диспетчерів та керівного складу

ОДС. Розроблення навчальних програм підготовки та перепідготовки операторів (диспетчерів). Проведення досліджень для визначення оптимальної кількості диспетчерів в залежності від технічних параметрів системи та психологічного і інтелектуального навантаження на оператора. Об'єктом досліджень є процес управління навчальним макетом автоматизованої оперативної - диспетчерської системи. Предметом досліджень є моделі і методи ефективного управління новоствореним навчальним макетом автоматизованої оперативної-диспетчерської системи для підготовки, перепідготовки диспетчерів та керівного складу ОДС. У результаті виконання цієї роботи отримані нові теоретичні та практичні дані щодо поведінкової складової та компетентнісної характеристики диспетчерів чи керівного складу ОДС в експериментальних умовах, в умовах виникнення НС, що враховує складну динаміку існуючих викликів та процес взаємодії сил і засобів ОРС ДСНС. Результатом НДР є Система, здатна оптимізувати кількісний склад ОДС, забезпечити автоматизацію обробки оперативної інформації з отриманих викликів, забезпечити процес ефективного реагування на НС або ЕС і в кінцевому продукті проекту отримати висококваліфікованого та компетентного диспетчера. Проведені дослідження будуть в подальшому реалізовані шляхом розроблення науково-обґрунтованих пропозицій щодо внесення змін до чинних нормативних документів або розроблення проекту нового нормативного документу щодо застосування системи ОДУ як складової Системи 112. Ключові слова: система оперативної-диспетчерської управління (СОДУ), програмне забезпечення, ризик.

81.93 Аварійно-рятувальні служби

81.05.19.0726/0218U007418

Розробка науково-обґрунтованих технічних рішень щодо підвищення ефективності захисту рятувальників від інтенсивного теплового випромінювання: Заклучний звіт /Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Національного університету цивільного захисту України; Керівник Покалюк Віктор Миколайович. – ДР 0117U001091. УДК [614.895.5.621.5]:622-051.

192 с.

Метою роботи є наукове обґрунтування технічних рішень щодо створення нових та удосконалення існуючих засобів індивідуального протитеплового захисту, що забезпечать безпечні умови праці рятувальників при гасінні пожеж з високим ступенем теплового випромінювання. Об'єктом дослідження є засоби захисту рятувальників від впливу інтенсивного теплового випромінювання при виконанні оперативних дій по гасінню пожеж. Предметом дослідження є конструкції та параметри індивідуальних засобів протитеплового захисту рятувальників. Найбільш ефективним засобом захисту рятувальників в умовах високих температур є використання спеціального протитеплового одягу. Засоби захисту від теплового ураження, що є сьогодні на озброєнні підрозділів ДСНС України, фізично і морально застарілі, не забезпечують надійний захист від теплових уражень, а також швидко виходять з ладу під дією високих температур та потужного теплового випромінювання. Зазначені недоліки суттєво знижують ефективність та безпеку роботи рятувальників в умовах нагрітого мікроклімату. Здійснено аналіз умов роботи рятувальників, виявлені граничні значення теплових потоків і температур повітря навколишнього середовища, проаналізовано конструктивні особливості різних видів засобів протитеплового захисту, включаючи світловідбиваючі, теплоізолюючі характеристики, і застосування автономних охолоджуючих елементів. Проведено теоретичні дослідження по визначенню перспективних способів і засобів індивідуального протитеплового захисту рятуваль-

ників. Розроблено математичну модель тепломасоперенесення в системі "навколишнє середовище - теплозахисний одяг - людина". Відповідно до проведених досліджень існує можливість застосування води або розчину піноутворювача, що відбирають з насосно-рукавних систем, для охолодження тіла й одягу рятувальників. Враховуючи теплоємність води ($C = 4200 \text{ Вт/К}\cdot\text{м}^2$), її доступність та інші переваги, вона є найбільш зручним засобом для використання у системі охолодження підкостюмного простору рятувальників. Проведено експериментальні випробування засобу індивідуального протитеплового захисту рятувальників з підвищеним теплозахисним ресурсом за рахунок керованого розподілу теплових потоків за допомогою поверхонь, що відбивають тепло. Отримані результати засвідчують, що допустима тривалість роботи рятувальників в одязі з системою охолодження приблизно в 5 разів вища, ніж без нього. Цей факт підтверджений значенням частоти серцевих скорочень, що дорівнює близько 150 хв-1. Розроблено конструкцію засобу індивідуального протитеплового захисту з проточною схемою руху холодоагенту, що забезпечує не тільки захист організму рятувальника, а й зовнішньої оболонки костюма.

81.95 Технічна естетика. Ергономіка

81.05.19.0727/0218U007243

Досвід створення та бойового застосування сил спеціальних операцій сухопутних військ провідних країн світу. Кінець ХХ – початок ХХІ сторіччя: Заклучний звіт /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Керівник Слюсаренко Андрій Віталійович. – ДР 0118U001687. УДК 519.876.5.

133 с.

Звіт НДР: 133 сторінки, 7 рисунків, 202 джерела. Об'єкт дослідження – досвід організаційної розбудови, бойової підготовки та застосування сил спеціальних операцій (далі – ССО) сухопутних військ провідних країн світу. Метою НДР є виявлення концептуальних засад, досвіду організаційної розбудови, бойової підготовки та застосування сил спеціальних операцій сухопутних військ провідних країн світу, прийнятих для впровадження у створення ССО Збройних Сил України. Методи дослідження – методи експертних оцінок, порівняльний аналіз, абстрагування, системне узагальнення. Отримані в роботі результати являють собою: – аналіз концептуальних та керівних документів, що регламентують організацію та бойове застосування ССО, що прийняті у провідних країнах світу; – на підставі поглибленого вивчення відкритої спеціальної та наукової джерельної бази виявлені наріжні концептуальні настанови та повчальний зарубіжний досвід створення та бойового застосування ССО сухопутних військ провідних країн світу; – сформовані висновки та обґрунтовані рекомендації щодо можливого впровадження набутого досвіду у практику подальшої розбудови та ефективного функціонування ССО Збройних Сил України в умовах реформування сектору безпеки і оборони України. Отримані за результатами роботи науково-аналітичні висновки будуть надані на розгляд до можливого впровадження у практику розбудови ССО Збройних Сил України в умовах реформування сектору безпеки і оборони України (танкових, ракетних, артилерійських комплексів), проаналізовано ефективність їх використання підрозділами сухопутних військ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.01 Загальні питання організації й управління

82.05.19.0728/0218U006518

Моделювання репутації підприємства за собою маркетингу: Заключний звіт /Київський національний торговельно-економічний університет; Керівник Ромат Євген Вікторович. – ДР 0118U000530. УДК 005.336.6:558.8.

34 с.

Моделювання проводилось за методикою SW-ReaLity групою з 24 спеціалістів, яка складалась з учасників цієї науково-дослідної роботи, викладачів кафедри маркетингу та реклами КНТЕУ та спеціально запрошених до участі у моделюванні профільних спеціалістів з досвідом роботи на ритейл-ринку України, органах державної влади, міжнародних фінансових інституціях тощо. Моделювання проводилось максимально наближено до реальної поточної ринкової ситуації. Для моделювання було обрано сегмент роздрібною торгівлі - супермаркети: супермаркет А - ігровий аналог ТМ "АТБ"; супермаркет В - ігровий аналог ТМ "Велика Кишеня"; Супермаркет С - ігровий аналог ТМ "NOVUS". Також у моделюванні були створені наступні суб'єктності (стейкхолдери): Споживачі (малозабезпечені, середньо забезпечені, заможні); Інвестори; Спілка захисту прав споживачів; виконавча гілка влади - ігровий аналог Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; Медіа - ігровий аналог популярного громадсько-політичного інтернет видання. За результатами моделювання було розроблено та протестовано три базові сценарії поведінки торговельних підприємств в ситуації типової репутаційної кризи/загрози; проведено аналіз та оцінку типових моделей поведінки стейкхолдерів; розроблені та протестовані конкретні інформаційні (маркетингові) повідомлення операторів ринку та їх вплив на стекхолдерів. Розроблено та проаналізовано покроковий сценарій розгортання ситуації: заяви операторів ринку та реакція на них стейкхолдерів, які увійшли до даного моделювання.

Робота передається за кордон за договірною ціною.

82.05.19.0729/0218U006519

Розробка методичних підходів до обґрунтування напрямків та інструментів фінансового інжинірингу в системі фінансового менеджменту підприємства: Заключний звіт /Київський національний торговельно-економічний університет; Керівник Гуляєва Наталія Миколаївна. – ДР 0118U000368. УДК 005.93.

84 с.

У науково дослідній роботі "Розробка методичних підходів до обґрунтування напрямків та інструментів фінансового інжинірингу в системі фінансового менеджменту підприємства" проведений стратегічний SWOT аналіз будівельного підприємства. Детально досліджено фінансовий стан підприємства БМУ-3 ПАТ "Київметробуд", що дозволило виявити відхилення від нормативних значень показників платоспроможності, ділової активності та рентабельності, а також розгляд значень показників у динаміці добре візуалізує негативну тенденцію зміни значень показників коефіцієнтного аналізу. На основі проведеної діагностики фінансової кризи виявлені сигнали кризи та перспективу банкрутства за 3 роки, при незмінних умовах тренду. Охарактеризований фінансовий інжиніринг на підприємстві реального

сектору економіки, а саме - будівельному підприємстві. Обґрунтована системність функціонування фінансового інжинірингу у фінансовому менеджменті будівельного підприємства. Описано основні технології фінансового інжинірингу, які прийнятні та рекомендовані до застосування у фінансовому менеджменті підприємства. Розроблено методичні підходи використання технологій та інструментів фінансового інжинірингу, які виокремлені у взаємодіючий комплекс принципів побудови фінансового інжинірингу, вимог побудови фінансового інжинірингу, та трьох взаємодоповнюючих типів фінансових моделей (операційної, інвестиційної та фінансової діяльності). Сформований перелік фінансових інструментів для оптимізації бізнес-процесів й розвитку фінансового інжинірингу підприємства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

82.05.19.0730/0218U007049

Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Самофатова Вікторія Анатоліївна. – ДР 0116U005701. УДК 005.22:338.439:330.341.*737*(477).

32 с.

Об'єктом дослідження є процеси управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону. Предметом дослідження є система теоретичних, методологічних та прикладних засад управління сталим розвитком. Метою дослідження є удосконалення методології управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону.

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.05.19.0731/0419U001244

Кухарева Ганна Петрівна. Світові тенденції розвитку концепцій публічного управління: Дис... к.держ.упр. /Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 27.03.2019.

УДК 304 : 321.6/.8 (477).

228 с.: 5 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертацію присвячено науково-теоретичному обґрунтуванню та розробленню практичних рекомендацій з упровадження в Україні ефективної системи публічного управління. Розглянуто моделі публічного управління, що існують, здійснено їхні аналіз і порівняння, розроблено класифікацію моделей. Розглянуто міжнародний досвід розвитку та становлення публічного управління за групами країн: такі, основним елементом публічного управління яких є участь громадян; такі, що розглядають громадян як клієнтів; такі, що не приділяють значної уваги участі громадян. На підставі дослідженого досвіду узагальнено позитивну практику застосування моделей публічного управління, реформування та здійснення публічного управління в країнах світу. Запропоновано конвергентну модель публічного управління для України, розроблено комплекс заходів з упровадження запропонованої моделі у практичну площину.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.05.19.0732/0419U001220

Подорваний Володимир Костянтинович. Механізми державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі спеціфічними умовами навчання: Дис... к.держ.упр.

/Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 28.03.2019.

УДК 355.588:351.862 (477).

222 с.: 2 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Механізми державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Об'єкт дослідження державне регулювання у сфері освіти. Мета: теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Методи: синергетичні, вибіркові, аналізу й узагальнення, абстрагування, дедуктивний, адаптивного управління, структурного моделювання, структурно-функціональний та системний підхід. Результати: теоретично обґрунтовано та науково розроблено практичні рекомендації удосконалення механізмів державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Новизна: запропоновано науково обґрунтовану компонентну структуру формування механізмів державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання; удосконалено визначення перспектив функціонування вітчизняного правового й організаційного механізмів державного регулювання соціального розвитку ЗВО, у т. ч. зі специфічними умовами навчання; удосконалено системну модель державного регулювання соціального розвитку ЗВО зі специфічними умовами навчання; дістало подальший розвиток виявлення позитивних особливостей державного регулювання соціального розвитку ЗВО зі специфічними умовами навчання за кордоном з метою обґрунтування напрямків їх урахування в Україні. Впроваджено в діяльність Адміністраціїми Московського та Київського району Харківської міської ради, Національним університетом цивільного захисту України. Галузі використання: органи державної влади.

82.05.19.0733/0419U001221

Левченко Сергій Олександрович. Механізми реформування податкової політики в Україні в контексті впровадження нових моделей публічного управління: Дис... к.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 28.03.2019.

УДК 351.713.

221 с.: 7 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

Об'єкт дослідження - податкова політика в Україні. Мета: теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо механізмів реформування податкової політики в Україні на основі сучасних моделей публічного управління. Методи: індукції та дедукції, структурно-функціональний, порівняльного аналізу, аналогій, абстрагування й узагальнення. Результати: теоретично обґрунтовано та науково розроблено практичні рекомендації, щодо механізмів реформування податкової політики в Україні на основі сучасних моделей публічного управління. Новизна: обґрунтовано комплексний механізм реформування податкової політики в Україні в контексті впровадження нових моделей публічного управління; удосконалено вітчизняну модель участі громадян у публічному управлінні, яка передбачає, що в умовах розвитку інформаційного суспільства необхідно поряд із "фізичною" участю громадян розглядати також і мережеву; удосконалено визначення сутності податкової політики, метою якої є забезпечення сталого економічного розвитку держави, соціальної справедливості та добробуту; дістало подальший розвиток визначення управлінських технологій для підтримки механізмів реформування податкової політики в Україні. Впроваджено в діяльність роботи виконавчих органів Харківської міської ради Харківської області, Головним управлінням Державної фіскальної

служби України у Полтавській області. Галузі використання: органи державної влади.

82.05.19.0734/0419U001243

Лукашов Олександр Олександрович. Механізми державного регулювання стратегічного розвитку регіону: Дис... к.держ.упр. /Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 27.03.2019.

УДК 354 : 332.122 : 711.2 (477).

213 с.: 8 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

У дисертації наведено послідовне вирішення конкретно наукового завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробленні практичних рекомендацій з удосконалення механізмів державного регулювання щодо вдосконалення механізмів державного регулювання стратегічного розвитку регіону. Запропоновано і обґрунтовано організаційну структуру комплексного механізму державного регулювання стратегічного розвитку регіону. Удосконалено обґрунтування принципів державного регулювання стратегічного розвитку сучасного регіону на основі теорії та практики використання інструментів і механізмів державного регулювання в розвинених країнах світу. Удосконалено комплексний механізм стратегічного розвитку регіону з охопленням регіону, якірних проектів та програм як єдиної системи на основі керівного параметра "здатність реалізувати потрібні компетенції" управлінської системи. Удосконалено обґрунтування організаційно-рольового механізму управління реалізацією обласної програми проектів як інструменту багаторівневої взаємодії. Дістало подальшого розвитку уточнення понять "механізм державного регулювання стратегічного розвитку регіону" і "стратегічний розвиток регіону". Дістало подальшого розвитку виокремлення наукових підходів до визначення поняття "механізм державного регулювання", що дозволило виокремити серед них такі: процесний, функціональний, механістичний, системний та комплексний.

82.05.19.0735/0218U006585

Удосконалення бойової, фізичної та тактико-спеціальної підготовки як фактор підвищення професійної майстерності працівників поліції: Заключний звіт /Одеський державний університет внутрішніх справ; Керівник Конев Олександр Юрійович. – ДР 0113U004199. УДК 351.74 : 796.012.62 : 371.134 : 159.1.

233 с.

Звіт з НДР: 223 с.; 3 розд., 8 дод., 152 джерела. Об'єктом дослідження є правовідносини, які виникають у сфері бойової, фізичної та тактико-спеціальної підготовки здобувачів освіти, підвищення професійної майстерності працівників правоохоронних органів та визначення шляхів її удосконалення. Основна мета дослідження - вироблення обґрунтованих нормотворчих та організаційно-практичних пропозицій, реалізація яких має забезпечити підвищення ефективності підготовки курсантів з вогневої та тактико-спеціальної підготовки. Методи дослідження - діалектичний метод, історико-правовий метод, метод системно-структурного аналізу, догматичний метод, порівняльно-правовий метод, формально-логічний метод. Результати та їх новизна - на основі аналізу положень чинного законодавства, практики його застосування та теоретичних джерел, практичного досвіду бойової, тактико-спеціальної підготовки: виділено вогневу підготовку як профільну дисципліну у системі відомчих навчальних закладів МВС України; розкрито специфіку та особливості викладання вогневої підготовки; обґрунтовано необхідність комплексного викладання таких дисциплін як вогнева підготовка, тактико-спеціальна підготовка та тактика меди-

ціна; розкрито правові засади реалізації програм академічної мобільності у сфері підготовки курсантів та студентів; досліджено особливості поліцейської діяльності щодо охорони публічної безпеки та порядку. Вперше розроблено приціл телевізійний для вогнепальної зброї, шифр "Мигдаль-2АК", який монтується на вогнепальну зброю та суттєво захищає життя правоохоронців при вогневому протистоянні з супротивником. Результати дослідження впроваджені в практичну діяльність МВС України, та до навчального процесу ОДУВС. В процесі НДР видано 6 навчально-методичних посібників, одна настанова, надруковано 178 статей та тез доповідей, проведено 5 круглих столів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.05.19.0736/0218U007082

Розвиток форми одягу (однострою) працівників поліції (міліції) України: Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0118U003615. УДК 351.74.

17 с.

Об'єкт дослідження: процес розвитку форменого одягу працівників української міліції та одностроїв Національної поліції України. Мета роботи: підготовка монографії "Однострій поліцейських в Україні: історія, сучасний стан та нормативно-правове забезпечення". Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.15 Організація управління економікою

82.05.19.0737/0218U006473

Оцінка та прогнозування ефективності діяльності ПСП "Пісківське": Заклучний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Шиян Дмитро Вікторович. – ДР 0118U000065. УДК 338.27:631.16.

67 с.

Мета дослідження - оцінка та прогнозування ефективності діяльності підприємства, виявлення основних напрямів її підвищення. Методи дослідження - абстрактно-логічний, монографічний, розрахунково-конструктивний, порівняння, статистико-економічні методи, графічний прийом та ін. Проаналізовано теоретико-методичні основи оцінки та прогнозування ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств; здійснено оцінку та прогнозування ефективності діяльності ПСП "Пісківське", зокрема галузі молочного скотарства; виявлено та обґрунтовано основні напрями підвищення ефективності діяльності підприємства. Об'єкт дослідження - процес формування ефективної діяльності підприємства. Предмет дослідження - теоретичні, методичні та практичні питання щодо підвищення ефективності діяльності підприємства. Наукова новизна роботи полягає у тому, що дістало подальшого розвитку: кількісна оцінка впливу концентрації та спеціалізації виробництва на формування окупності витрат на молоко; оцінка ефективності підвищення інтенсивності ведення галузі, обґрунтуванням зміни окупності витрат у міру їх наростання у розрахунку на голову худоби, а також необхідності врахування даної обставини при визначенні оптимальної величини інтенсивності. Основні результати, отримані в ході проведеного дослідження впроваджені у діяльність ПСП "Пісківське" Бахмацького району Чернігівської області

82.05.19.0738/0218U006765

Формування національної моделі сталого розвитку в умовах глобальних трансформацій: Заклучний звіт /Одеський державний університет

ім. І.І. Мечникова; Керівник Кусик Наталія Львівна. – ДР 0115U003915. УДК 330.34:330.35:338.24.

152 с.

Об'єкт - науково-технічні, соціально-економічні, суспільно-політичні відносини, що складаються в процесі забезпечення та формування національної моделі сталого розвитку суспільства і держави в умовах глобальних трансформацій. Предмет - теоретико-методологічні та практичні засади формування національної моделі сталого розвитку України в умовах глобальних трансформацій. Мета - доповнення теоретико-методологічних основ формування та розробка принципів підходів побудови національної моделі сталого розвитку в умовах глобальних трансформацій. Представлено та проаналізовано фактори підвищення конкурентоспроможності підприємств; запропоновано шляхи удосконалення механізмів підвищення конкурентоспроможності підприємств; виявлено специфіку інституційних перетворень в умовах розвитку ринкових відносин національної економіки; доповнено теоретико-методологічні основи інституційних перетворень в умовах розвитку ринкових відносин національної економіки; виявлено галузеві та регіональні особливості конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Сформульовано та проаналізовано основні трансформаційні процеси в сучасній економіці; доповнено теоретико-методологічні основи конкурентоспроможності та інституційної бази управління на різних рівнях ієрархії; представлено перспективи впровадження механізмів соціальної відповідальності в діяльність держави, бізнесу та громади в умовах трансформаційної економіки; розроблено методологічні засади до побудови моделі взаємодії зі стейкхолдерами в рамках концепції корпоративної соціальної відповідальності; запропоновано методіку комплексної оцінки результативності соціально відповідальної діяльності на рівні підприємства; виявлено проблеми і специфіку забезпечення ресурсами, в т.ч. управлінськими, соціально відповідальності діяльності в сучасному цивілізаційному просторі; доповнено теоретико-методологічні основи використання механізмів соціальної відповідальності щодо їх аналізу, організації, ефективності впровадження та шляхів використання. Представлено поліцентричні чинники розвитку економіки регіонів та проаналізовано їх вплив на рівень життя населення; запропоновано шляхи забезпечення антикризового управління на підприємствах різних галузей економіки; доповнено теоретико-методологічні основи управління соціально-економічним розвитком регіону в умовах переходу до сталого розвитку; виявлено суперечності соціально-економічного розвитку держави в умовах глобальних трансформацій; сформульовано та проаналізовано тенденції соціально-економічного розвитку України в умовах глобальних трансформацій.

82.05.19.0739/0218U006926

Розробка Стратегічного плану розвитку міста Білгород-Дністровський до 2028 року: Заклучний звіт /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України; Керівник Безверхнюк Тетяна Миколаївна. – ДР 0118U004530. УДК 338.26:[64.01:005.41](498.72)"2028".

184 с.

Розробка комплексу стратегічно орієнтованих та економічно-обґрунтованих заходів, спрямованих на створення комфортних умов проживання, роботи, зайнятості, відпочинку та всебічного розвитку мешканців міста Білгород-Дністровський

82.05.19.0740/0218U007002

Формування механізму забезпечення фінан-

сової безпеки підприємства: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Журавльова Грина Вікторівна. – ДР 0118U006252. УДК 658.14:336.66. 75 с.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення фінансової безпеки підприємства. Мета роботи - наукове обґрунтування теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. Методи дослідження - узагальнення та системного аналізу; аналізу й синтезу; спостереження, групування, порівняння; економіко-математичні і статистичні методи; метод аналогів; наукової абстракції; графічний методи. Дістали подальшого розвитку: визначення категорії "фінансова безпека підприємства"; стратегія управління фінансовою безпекою підприємства з використанням інструменту стратегічного управління. Удосконалено: методичний підхід щодо формування ефективного механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства.

82.05.19.0741/0218U007070

Сучасні підходи до вирішення задач з матеріально-технічного забезпечення: Заключний звіт /Київський національний університет будівництва і архітектури; Керівник Тугай Олексій Анатолійович. – ДР 0115U001647. УДК 658.75. 80 с.

Звіт з НДР: 80 стр.; 18табл., 13рис., 79 джерел. Об'єктом дослідження визначено діяльність будівельних підприємств Київської області. Мета роботи - розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення системи матеріально-технічного забезпечення будівельних підприємств на основі логістичного підходу. Методи дослідження. На різних етапах дослідження було використано наступні методи дослідження: системного і порівняльного аналізу, статистичних угруповань, аналіз первинної документації, статистичної та фінансової звітності, економіко-математичне та статистичне прогнозування та моделювання. В системі галузей будівельна галузь є однією з пріоритетних, оскільки вирішує фундаментальні економічні та соціальні проблеми, що пов'язані з виробничим аспектом економіки. Розгляд будівельного комплексу в цілому і складових його компонентів дозволяє зробити висновок, що будівництво можна віднести до системи, що включає сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених потоків. Основними з них є потоки матеріально-технічних ресурсів. Із зростанням інтенсивності економічних потоків збільшується потреба в логістизації будівництва. В цих умовах зростає значення логістичної координації матеріальних та пов'язаних з ними потоків (інформаційних, фінансових, сервісних тощо), забезпечення узгодженої в часі і просторі підготовки будівельного виробництва, закупівель, транспортування, постачань та виробничо-технологічної комплектації на об'єктах, що будуються. Робота присвячена висвітленню ролі логістики стосовно оптимізації потоків матеріально-технічних ресурсів будівельного підприємства. Важливою складовою частиною пошуку ефективних рішень в області матеріально-технічного забезпечення є побудова раціональних логістичних рішень, визначення складу і характеру діяльності господарських структур, що беруть участь в русі матеріального потоку. Робота передається за кордон за договірною ціною.

82.05.19.0742/0218U007792

Аналіз найсуттєвіших гендерних питань в енергетичному секторі України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Дячук Олександр Анатолійович. – ДР 0118U005133. УДК 351:620.91. 126 с.

Результати досліджень показали, що наявність гендерних проблем в енергетичному секторі перешкоджають сталому розвитку національної енергетики, а, відповідно, загально соціально-економічному розвитку України. Тому, інтегрування гендерної складової в сферу енергетики має передбачати впровадження гендерного підходу до державних та регіональних програм, планів та стратегій, а також поширення знань щодо гендерних відносин. Нормативно-правова база, яка регламентує діяльність енергетичної галузі, має передбачати моніторинг і оцінку відповідних заходів на основі системи гендерних індикаторів, що характеризують ситуацію в сфері енергетики.

83 СТАТИСТИКА

83.77 Методи і засоби збору, опрацювання й аналізу статистичної інформації

83.05.19.0743/0218U006611

Розробка проектної документації "Перевірка діючих засобів, розрахунок. Впровадження ефективних систем блискавкозахисту п/ст 35 кВ": Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Осадчук Юрій Григорович. – ДР 0117U007197. УДК 311.212:621.316.93. 131 с.

Виконана перевірка підстанцій 8, 29, 59, ГПП-2, ГПП-3, Тягових 2-4 ПАТ "ПівніЗК" по виконанню блискавкозахисту згідно Правил улаштування електроустановок. Виконано комп'ютерний розрахунок діючих зон захисту блискавковододів підстанцій та запропоновані оптимальні варіанти блискавкозахисту підстанцій з кошторисними розрахунками. Робота передається за кордон за договірною ціною.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.01 Загальні питання стандартизації

84.05.19.0744/0218U006996

розроблення та прийняття методом перекладу 271 національного стандарту, гармонізованого з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-4): Заключний звіт /ТОВ "Національний технічний комітет по стандартизації в металургії 4"; Керівник Рибалка Є.М. – ДР 0118U006649с. УДК 669:066. 15 с.

Впровадження національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими, дозволить підвищити рівень продукції, яку виробляють металургійні підприємства

84.05.19.0745/0218U007435

Розроблення 501 нормативного документа, гармонізованого з європейськими (Стандарт ЄС-6)" згідно з Програмою робіт з національної стандартизації на 2018 рік а саме: 216.2.1.1-2018 ДСТУ EN 1673:201 _ (EN 1673:2000+A1:2009, IDT) "Устаткування для харчової промисловості. Печі з обертовими контейнерами. Вимоги щодо безпечності та гігієни", розробленого на заміну ДСТУ EN 1673:2014 (прийнятого методом підтвердження): Заключний звіт /Інститут продовольчих ресурсів НААН; Керівник Вербицький Сергій Борисович. – ДР 0118U005391. УДК 006(094); 339; 92. 9 с.

Перекладено (чорновий, робочий, ідентичний (для опублікування)) європейський стандарт, оформлено проєкт національного стандарту ДСТУ EN 1673:201_ (EN 1673:2000+A1:2009, IDT) "Устаткування для харчової промисловості. Печі з обертовими вагонетками. Вимоги щодо безпечності та гігієни", розробленого на заміну ДСТУ EN 1673:2014 (прийнятого методом підтвердження), доопрацьовано проєкт стандарту з урахуванням коментарів заінтересованих сторін, погоджено проєкт і подано його справу на технічну перевірку і прийняття. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.15 Науково-методологічне забезпечення систем і служб стандартизації

84.05.19.0746/0218U006953

Розроблення національного стандарту стосовно вимог щодо безпеки для дизельних двигунів: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"; Керівник Лазебна Марина Євгенівна. – ДР 0118U005160с. УДК 006.03.

16 с.

Об'єкт стандартизації - дизельні двигуни. Мета - розробити національний стандарт стосовно вимог щодо безпеки для дизельних двигунів гармонізований з європейським ("Стандарт ЄС-6") згідно з Програмою робіт з національної стандартизації на 2018 рік. Теоретичні і практичні результати - поповнення нормативної бази, використання на підприємствах галузі, що сприятиме усуненню бар'єрів у торгівлі та запобіганню їх виникненню, підвищенню конкурентоспроможності продукції та/або послуг. Робота передається за кордон за договірною ціною.

84.05.19.0747/0218U006954

Розроблення національних стандартів стосовно вимог щодо безпеки та методу перевіряння кута розчіплювання для устаткування для ручного запуску: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"; Керівник Лазебна Марина Євгенівна. – ДР 0118U005161с. УДК 006.03.

18 с.

Об'єкт стандартизації - устаткування для ручного запуску поршневого двигунів внутрішнього згорання. Мета - розробити національні стандарти стосовно вимог щодо безпеки та методу перевіряння кута розчіплювання для устаткування для ручного запуску гармонізовані з європейськими ("Стандарт ЄС-6") згідно з Програмою робіт з національної стандартизації на 2018 рік. Теоретичні і практичні результати - поповнення нормативної бази, використання на підприємствах галузі, що сприятиме усуненню бар'єрів у торгівлі та запобіганню їх виникненню, підвищенню конкурентоспроможності продукції та/або послуг. Робота передається за кордон за договірною ціною.

84.17 Інтеграція до ЄС

84.05.19.0748/0218U006641

Вдосконалення механізму трансграничного співробітництва в контексті нової регіональної стратегії Європейського Союзу: Заключний звіт /Мукачівський державний університет; Керівник Проскура Володимир Федорович. – ДР 0113U008234. УДК 339.92.

65 с.

Об'єктом дослідження є процес трансграничного співробітництва в контексті нової регіональної стратегії Євро-

пейського союзу. Метою дослідження є формування нового механізму трансграничних економічних відносин в світлі вимог нової програми добросусідства. Методологічною й теоретичною основою дослідження є наукові положення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі трансграничного співробітництва, інвестиційної діяльності, реалізації інвестиційних проєктів на прикордонних територіях, праці вітчизняних і зарубіжних учених в різних галузях трансграничного співробітництва. Наукові результати дослідження орієнтовані на розроблення комплексу сучасних економічних механізмів та інструментів управління сталим розвитком сільських територій, які базуються на домінуючій ролі умов децентралізації. Новизна роботи: - обґрунтовано методологічну базу дослідження процесів формування та розвитку трансграничних регіонів як системних цілісних об'єктів, яка включає: виявлення закономірностей та специфіки трансграничних регіонів; класифікацію принципів та інституційну основу, що створює можливість для системного бачення процесів функціонування трансграничних регіонів, дозволяє виявити проблеми та запропонувати шляхи їх подальшого розвитку; - розроблено методичний підхід до вивчення процесів конвергенції трансграничних регіонів, який базується на розрахунку коефіцієнта економічної гравітації між регіонами сусідніх держав і дозволяє визначити диференціацію інтенсивності зовнішньоекономічних зв'язків на міждержавному регіональному рівні, проведено порівняльний аналіз фактичних та розрахованих обсягів ЗЕД і, відповідно, виявлено потенціал для нарощення співробітництва у різних сферах; - запропоновано класифікацію інституційних бар'єрів активізації зовнішньоекономічної діяльності у трансграничному співробітництві України з ЄС, а саме: в інституційно-правовому забезпеченні інституційні вакууми, ортогональні інститути та інституційні пастки; в інституційно-звичаєвому - інституційні кризи, інституційні деформації, мутація інститутів, інституційні розриви та дисфункція інститутів. Врахування дії означених бар'єрів сприятиме зниженню трансакційних витрат ЗЕД; - запропоновано концептуальні підходи до розроблення й реалізації механізму функціонування суб'єктів господарювання у процесі реалізації спільних проєктів трансграничного співробітництва, що передбачає формування системи мотиваційних чинників для вітчизняних та іноземних суб'єктів, з урахуванням ризиків у досягненні намічених цілей, що дасть можливість більш чіткого спрямування і конкретизації завдань проєктів та забезпечення очікуваного результату.

84.05.19.0749/0218U006782

Трансформація економічного середовища прикордонних територій в рамках дії Угоди про асоціацію між Україною і ЄС: Заключний звіт /Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долинського Національної академії наук України"; Керівник Притула Христина Мирославівна. – ДР 0116U004037. УДК 339.923:061.1.

199 с.

Мета дослідження - оцінка впливу зміни економічного середовища прикордонних територій на їх розвиток; виявлення потенційних можливостей та ризиків для розвитку прикордонних територій, пов'язаних з інтенсифікацією євроінтеграційних процесів; обґрунтування напрямів соціально-економічного розвитку прикордонних територій в умовах дії Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, розроблення відповідних практичних рекомендацій. Об'єкт дослідження - економічне середовище прикордонних територій в умовах дії Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Узагальнено теоретичні основи сутності та організації економічного середовища прикордонних територій. Окреслено особливості його трансформації на основі аналізу змін якісних та кіль-

кісних характеристик його структурних елементів в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів. Окреслено пріоритети Регіональної політики ЄС у сфері регулювання розвитку внутрішніх та зовнішніх прикордонних регіонів та структуровано основні інструменти її реалізації. Здійснено моніторинг розвитку прикордонних регіонів за основними соціально-економічними показниками їх розвитку. Обґрунтовано та систематизовано чинники формування та функціонування тійового сектору економіки регіонів та узагальнено основні методи її оцінки. Визначено перспективні напрями розвитку прикордонних територій в умовах лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, підготовлено відповідні пропозиції органам державної влади та органам місцевого самоврядування.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.05.19.0750/0218U006466

Визначення природоохоронного статусу об'єктів ПЗФ та обґрунтування заходів щодо оптимізації їх мережі на території ДП "Славське лісове господарство": Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Кагало Олександр Олександрович. – ДР 0117U001742. УДК 504.907 (477). 68 с.

За результатами аналізу структури й складу лісових насаджень, флори, фауни, раритетних видів, соціологічного статусу та цінності об'єктів ПЗФ на території ДП "Славське ЛГ" розроблені конкретні пропозиції щодо оптимізації їх статусу. Відзначено, що індивідуальні критерії створення зазначених об'єктів у статусі заповідних урочищ не було належним чином обґрунтоване в жодному випадку. Чітко простежується, що єдиним однозначним критерієм створення цих об'єктів була продуктивність деревостану й, здебільшого, штучне походження насаджень. Частина лісових культур на території аналізованих об'єктів природно-заповідного фонду становить 69,3%, а середній вік близько 50 років. За таких умов режим заповідного урочища є абсолютно неадекватним, оскільки передбачає повне невтручання в режим функціонування екосистем. Це, фактично, неадекватно, оскільки культури такого віку не можуть нормально розвиватися без спеціального догляду. За результатами аналізу таксаційних матеріалів, а також даних, отриманих у результаті польових досліджень, розроблено рекомендації щодо подальшої оптимізації статусу об'єктів природно-заповідного фонду ДП "Славського ЛГ". Запропоновано створення нового об'єкта на площі 26 га в урочищі Тетерівка Тухлянського лісництва у кв. 55 в. 29 у статусі пралісової пам'ятки природи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0751/0218U006955

Теоретико-методичні засади екологічного аудиту в лісовому господарстві: Заклучний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Лебедевич Світлана Іванівна. – ДР 0117U006890. УДК [504 :06.047]:630*643.

129 с.

Удосконалено теоретико-методичні засади формування системи екологічного аудиту з врахуванням специфіки лісового господарства на базі аналізування основних інформаційних джерел щодо екологічного аудиту та дослідження потенціалу екоаудиту на лісогосподарських підприєм-

ствах. Досліджено теоретичні засади екологічного аудиту. Доведено об'єктивну необхідність екоаудиту в лісовому господарстві. Досліджено основні засади екологічного аудиту лісогосподарських підприємств. Розроблено організаційно-методичні засади екоаудиту в лісовому господарстві. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0752/0218U007003

Проведення інвентаризації викидів парникових газів від технологічних агрегатів (установок) ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг". Розробка алгоритму розрахунків парникових газів: Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Спіріна Світлана Вячеславівна. – ДР 0117U005503. УДК 504:669.1.

274 с.

Зібрана та проаналізована інформація, необхідна для розрахунку викидів парникових газів від джерел їх утворення в умовах роботи ПАТ "АМКР". Проведені розрахунки обсягів викидів парникових газів від стаціонарних джерел ПАТ "АМКР" за 2016-2017 рр. Розраховані питомі викиди парникових газів від основних виробництв підприємства. Розроблений алгоритм розрахунків викидів парникових газів від технологічних агрегатів (установок) ПАТ "АМКР". Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.05.19.0753/0218U006465

Дослідження структурно-функціональної стійкості домінантних типів оселищ як основи збереження біотичного та ландшафтного різноманіття в умовах антропогенних змін середовища: Заклучний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Козловський Микола Павлович. – ДР 0117U002747. УДК 580:502.75 (477).

65 с.

Проведено польові дослідження просторової диференціації домінантних типів оселищ модельних полігонів в західних регіонах України (Карпати, Волино-Поділля, Західне Полісся), започатковано створення бази даних про структурно-функціональні параметри домінантних типів оселищ. Проаналізовані природно-історичні передумови формування домінантних типів оселищ і притаманний їм угруповань за даними споро-пилкового аналізу. Протягом звітного року проведено апробацію доповненої шкали оцінки узагальненого індексу біопродуктивності ґрунтів для оцінки функціональної стійкості домінантних типів оселищ на прикладі модельного полігону на Поділлі (НПП "Північне Поділля"). Підготовані картографічні основи для відображення базової інформації про просторову структуру, часову динаміку та функціональні параметри домінантних типів оселищ. На підставі аналізу параметрів функціонального домінування певних типів оселищ в аспекті оцінки детермінування ними особливостей регіонального біорізноманіття показано, що власне домінантні типи оселищ визначають біогеографічні, історичні та екологічні характеристики раритетної складової біоти регіону. При цьому, виявлено, що чим вужча екологічна амплітуда формування та функціонування певного типу оселища та оригінальніші й специфічніші абіотичні умови його формування, тим більший внесок він становить у формування раритетного ядра фіто- й зообіоти регіону. Проведено апробацію розроблених методик формування бази даних еколого-едафічних характеристик домінантних типів оселищ модельних полігонів з використанням

їх геопросторової візуалізації для моделювання динамічних тенденцій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0754/0218U007016

Розробка моделі водогосподарського балансу водогосподарських ділянок суббасейнів Верхнього Дніпра, Середнього Дніпра та басейну річок Причорномор'я: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Мокін Віталій Борисович. – ДР 0118U004587. УДК 504.06; 556; 004.9.

144 с.

Розроблено модель водогосподарського балансу водогосподарських ділянок суббасейнів Верхнього Дніпра, Середнього Дніпра та басейну річок Причорномор'я; систематизовано інформацію по водогосподарських ділянках, необхідну для розрахунку водогосподарського балансу; здійснено розрахунок водогосподарських балансів ділянок при різній забезпеченості; проведено верифікацію розрахованих водогосподарських балансів. Завдяки застосуванню розроблених та ідентифікованих моделей очікується забезпечення оптимізації цих балансів та підвищення оперативності їх розрахунку.

87.05.19.0755/0218U007201

Розроблення заходів з попередження біологічного забруднення транскордонних водних об'єктів баластними водами (з використанням наноматеріалів): Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Савцова Оксана Вікторівна. – ДР 0118U000506. УДК 504.064.2:504.054.

84 с.

Встановлено ефективність використання наноматеріалів для попередження біологічного забруднення транскордонних водних об'єктів баластними водами за токсикологічними, мікробіологічними та хімічними показниками. Розроблено заходи з попередження біологічного забруднення транскордонних водних об'єктів баластними водами з використанням наноматеріалів Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0756/0218U007207

Розроблення проекту Методики проведення моніторингу впливу на об'єкти навколишнього природного середовища на підприємствах підвищеної екологічної небезпеки в агломераціях: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0118U000512. УДК 504.064.3.

476 с.

Визначено основні галузі виробництва, що мають значний вплив на стан об'єктів навколишнього природного середовища та найбільш потужні типові підприємства за галузями та розташуванням у агломераціях. На основі результатів виконаних досліджень розроблено проект «Методики проведення моніторингу впливу на об'єкти навколишнього природного середовища на підприємствах підвищеної екологічної небезпеки в агломераціях» Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0757/0218U007213

Наукове супроводження процесу досягнення Україною національних цільових показників до Протоколу про воду та здоров'я: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український

науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0118U000518. УДК 628.1.033:614.777:504.4.062.2:341.238.

67 с.

Проведено аналіз процесу досягнення Україною зобов'язань за Протоколом про воду та здоров'я станом на 2017 рік. Використовуючи цю інформацію, підготовлено розділи про хід впровадження Протоколу до Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні та до Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища України. Розроблено Методичні Рекомендації щодо механізмів фінансування заходів з впровадження Протоколу про воду та здоров'я на рівні місцевої влади Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0758/0218U007214

Транскордонний екологічний моніторинг української частини дельти Дунаю та розроблення у його складі геоінформаційної системи: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0118U000519. УДК 504.064.3:574(282.243.7.05).

260 с.

Проведена оцінка сучасного екологічного стану масиву поверхневих вод української частини дельти Дунаю за гідрохімічними та гідробіологічними показниками на території України. Проведено ретроспективний аналіз екологічної оцінки стану масиву поверхневих вод дельти Дунаю та промислового вилову риби в річці Дунай на території України. Розроблені головні вимоги до ГІС та визначена її структура. Створена інтерактивна електронна карта української частини дельти Дунаю, котра інформаційно пов'язана з базою даних щодо показників екологічного стану української частини дельти Дунаю Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0759/0218U007222

Розроблення структури реєстру стаціонарних джерел викидів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0118U000527. УДК 504.064.

167 с.

Проведено аналіз основних характеристик щодо існуючих викидів з стаціонарних джерел підприємств різних видів діяльності. Проведено огляд міжнародного досвіду у впровадженні Протоколу реєстру викидів і перенесення забруднювачів (РВПЗ). Розроблена структура РВПЗ об'єкту та форми надання інформації споживачами. Визначені заходи, які необхідно виконати при впровадженні UA-РВПЗ Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0760/0218U007416

Розробити еколого-економічні засади адаптації сільського та лісового господарства Українського Полісся до змін клімату: Заключний звіт /Інститут агроєкології та природокористування НААН; Керівник Шершун М.Х. – ДР 0116U003297. УДК 504.06.

20 с.

Зміна клімату та збільшення кількості екстремальних погодних явищ негативно впливають на сільське і лісове господарство, оскільки зміни режиму температури та опадів призводять до зміни рослинних умов на території й безпосередньо впливають на фізіологічні процеси, які визначають життя агроценозів. Наростання частоти заморозків, засух

і сильних вітрів, аномально вологих та сухих років підвищує ризики ведення землеробства та лісового господарства. Зростає шкодочинність шкідників у лісі та на площах, де вирощують сільськогосподарські культури - з'являються нові шкодочинні види, розширюються їх ареали. Наростає вірогідність лісових пожеж, вітровалів, погіршуються умови перезимівлі сільськогосподарських та лісових рослин, умови природного відновлення лісів, порушуються процеси яровизації озимих.

87.05.19.0761/0218U007422

Методика оцінки змін запасів вуглецю в резервуарі мінеральних ґрунтів у розрізі природокліматичних зон: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Бутрим Оксана Володимирівна. – ДР 0118U007241. УДК 332.6:330.1.

48 с.

Приведено визначення сутності поняття "низьковуглецевого розвитку рослинництва" та зазначена його роль у забезпеченні збалансованого рівня розвитку агросфери. Проведено аналіз методичних підходів міжнародної практики з оцінки динаміка викидів вуглецю від обробітку земель, що покладено в основу запропонованої методики оцінки змін запасів вуглецю в резервуарі мінеральних ґрунтів з врахуванням природнокліматичних особливостей регіонів. Базовим компонентом запропонованої національною методикою покладено оцінку балансових потоків азоту, що ґрунтується на показниках обсягів збору врожаїв сільськогосподарських культур та удобрення. Сформовано часовий ряд статистичних даних та масиву коефіцієнтів і параметрів розрахунків з оцінки змін запасів вуглецю в ґрунтах орних земель України. За результатами проведеної роботи, проведено оцінку змін запасів вуглецю від резервуару мінеральних ґрунтів у розрізі природнокліматичних зон.

87.05.19.0762/0218U007423

Методичні рекомендації щодо застосування еколого-економічних інструментів з адаптації сільського та лісового господарства Українського Полісся до змін клімату: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Шершун М.Х. – ДР 0118U007242. УДК 551.583.

20 с.

Зміна клімату та збільшення кількості екстремальних погодних явищ негативно впливають на сільське і лісове господарство, оскільки зміни режиму температури та опадів призводять до зміни рослинних умов на території й безпосередньо впливають на фізіологічні процеси, які визначають життя агроценозів. Наростання частоти заморозків, засух і сильних вітрів, аномально вологих та сухих років підвищує ризики ведення землеробства та лісового господарства. Зростає шкодочинність шкідників у лісі та на площах, де вирощують сільськогосподарські культури - з'являються нові шкодочинні види, розширюються їх ареали. Наростає вірогідність лісових пожеж, вітровалів, погіршуються умови перезимівлі сільськогосподарських та лісових рослин, умови природного відновлення лісів, порушуються процеси яровизації озимих.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.05.19.0763/0218U007162

Порівняльний аналіз методологій моделювання радіаційно-термічних параметрів відпрацьованого ядерного палива реакторів

РБМК-1000 (Україна) та РБМК-1500 (Литва) в умовах сухого зберігання: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Мацевитий Юрій Михайлович. – ДР 0118U002172. УДК 536.24:621.039.584.

60 с.

Об'єкт дослідження - сухе сховище відпрацьованого ядерного палива реакторів РБМК-1000. Мета роботи - вдосконалення методик моделювання випромінювання та теплових параметрів відпрацьованого ядерного палива при тимчасовому сухому зберіганні. Методи дослідження - аналіз, чисельне моделювання. В роботі наведено інформацію щодо поводження з відпрацьованим ядерним паливом реакторів РБМК-1000 та РБМК-1500 в Україні та Литві, виконано аналітичний огляд наявних методологій моделювання радіаційно-термічних параметрів відпрацьованого ядерного палива при його сухому зберіганні. Проведено порівняльний аналіз підходів, що використовуються при аналізі безпеки зберігання палива реакторів РБМК-1000 (Україна) та РБМК-1500 (Литва).

87.17 Забруднення й охорона атмосфери

87.05.19.0764/0218U007206

Розроблення проекту Порядку моніторингу рівнів концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі щодо яких має інформуватись громадськість та підготовки відповідних звітів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0118U000511. УДК 504.3.054.

69 с.

Визначено структуру нормативного документу для проведення моніторингу стану атмосферного повітря, зокрема забруднюючих речовин щодо яких має інформуватись громадськість: визначено перелік ЗР у атмосферному повітрі, що мають спостерігатись згідно вимогам директиви 2008/50/ЄС, визначено порядок отримання та оцінки даних моніторингу та розроблені рекомендації щодо складу звіту про рівні концентрацій забруднюючих речовин щодо яких має інформуватись громадськість згідно вимогам директиви 2008/50/ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0765/0218U007221

Розроблення проекту національного стандарту «Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Визначення масової концентрації твердих часток РМ10 та РМ2,5»: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Калініченко Олена Олексіївна. – ДР 0118U000526. УДК 504.3.054:504.064.3(083.74).

108 с.

Розроблено першу редакцію проекту ДСТУ "Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Визначення масової концентрації твердих частинок РМ10 та РМ2,5», оприлюднено її на сайті органу національної стандартизації, складено звіт коментарів. ДСТУ буде використано вимірювальними лабораторіями Державної екологічної інспекції України, інших підприємств, організацій та установ для визначення РМ10 та РМ2,5 у викидах стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря; сприятиме вірогідності та ефективності контролю й моніторингу забруднення атмосферного повітря найбільш небезпечними для здоров'я людини фракціями РМ10 та РМ2,5 пилю, наблизенню нормативно-правової бази України до законодавства ЄС у частині запобігання забрудненню атмосферного повітря. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів

87.05.19.0766/0218U006851

Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник: Заключний звіт /Одеський державний екологічний університет; Керівник Лобода Наталія Степанівна. – ДР 0118U000850. УДК 556.551.

509 с.

Звіт про НДР: 509 с., 49 табл., 49 рис., 12 дод., 105 джерел. Об'єкт дослідження - річка Великий Куяльник. Мета роботи - наукове обґрунтування рекомендацій щодо переліку заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму річки Великий Куяльник для сучасних та сценарних кліматичних умов (до 2030 р.). Методи дослідження - стохастична модель "клімат-стік", модель водно-сольового балансу, тривимірні чисельні гідротермодинамічна модель Delft3D FLOW, електронно-інформаційні, картографічні, графоаналітичні та експедиційні методи дослідження. У роботі вирішені наступні завдання: - виконано наукове обґрунтування необхідності розчищення водозбору річки Великий Куяльник від штучних водойм на базі оцінок природного та побутового стоку головної річки та її приток для сучасних та сценарних кліматичних умов (до 2030 р.); - визначені обсяги регулювання стоку річки Великий Куяльник та її основних приток штучними водоймами згідно вимог статті 82 Водного кодексу України для сучасних та сценарних кліматичних умов (до 2030 р.); - оцінено сучасний стан прибережних захисних смуг річок і водойм в басейні річки Великий Куяльник та надати рекомендації з його поліпшення згідно вимог Водного кодексу України; - розроблені науково-обґрунтовані рекомендації щодо кількості, місцеположення, морфометричних характеристик та конфігурації у плані штучних водойм, гідротехнічних і підпірних споруд в русло-балковій мережі у басейні річки Великий Куяльник для сучасних та сценарних кліматичних умов (до 2030 р.) з урахуванням Водного кодексу України та Водної Рамкової Директиви 2000/60/ЄС; - розроблені пропозиції щодо можливого відновлення меандрів природного русла річки Великий Куяльник та її заплави, а також розчищення і рекультивування сучасного штучного русла (спрямленого та каналізованого) та його природних ділянок; - оцінено потенційно можливу ефективність від проведення заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму річки Великий Куяльник. Робота передається за кордон за договірною ціною.

87.05.19.0767/0218U007200

Розроблення "Методичних рекомендацій з встановлення стандартів якості поверхневих вод" відповідно до положень Директив ЄС у галузі водної політики: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Крайнюкова Алла Миколаївна. – ДР 0118U000505. УДК 504.4.054(083.74):556.531.

131 с.

Обґрунтовано та представлено у звіті алгоритм встановлення стандартів якості поверхневих вод, який включає: методику біотестування з визначення максимально допустимих концентрацій хімічних речовин для відповідних тест об'єктів; оцінювання загрози хімічного забруднення поверхневих вод для здоров'я людини; моделювання небезпечних наслідків для водної екосистеми надходження у поверхневі водні об'єкти хімічних речовин Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0768/0218U007203

Розробка ранжованого переліку точкових

джерел забруднення та визначення їх впливу на морське середовище на ділянках шельфу Чорного і Азовського морів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Юрченко Анатолій Іванович. – ДР 0118U000508. УДК 504.4.054:504.42(262.5)(262.54).

142 с.

З використанням багаторічних натурних досліджень та звітності водокористувачів за формою 2-ТП (водгосп) проведена інвентаризація точкових джерел забруднення морського середовища. Визначені основні характеристики точкових джерел забруднення та оцінено їх вплив на якість води на ділянках українського шельфу Азовського моря. Розроблено ранжований перелік точкових джерел забруднення на ділянці шельфу Азовського моря Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0769/0218U007216

Розробка Методичних вказівок з розрахунку обсягів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря для полігонів твердих побутових відходів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0118U000521. УДК 504.4.054:351.777.61.

105 с.

Визначено механізм утворення звалищного газу, який виділяється з полігонів твердих побутових відходів (ТПВ), встановлення якісного та кількісного складу викидів парникових газів та забруднюючих речовин у складі звалищного газу, проаналізовано законодавство Європейського Союзу, проведено попередні лабораторні виміри викидів звалищного газу з тілу Роганського полігону ТПВ (м.Харків) та розроблено програму проведення лабораторно-аналітичних досліджень викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря для цього полігону

87.05.19.0770/0218U007219

Захист водних об'єктів від високо мінералізованих шахтних, кар'єрних та стічних вод на базі інноваційних технологій їх переробки: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Бабаєв Михайло Вікторович. – ДР 0118U000524. УДК 504.4:628.31:622.5:001.895.

138 с.

Розробка та наукове обґрунтування ресурсозберігаючих технологій очищення мінералізованих вод в гірничовидобувних регіонах України з максимальним використанням відходів очищення в якості цінної сировини. Запропоновані рекомендації щодо дієвих заходів оздоровлення та стабілізації екологічного стану водного середовища України шляхом розробки інноваційних методів очищення високомінералізованих шахтних, кар'єрних та стічних вод в залежності від особливостей їх хімічного складу в прив'язці до конкретних гірничовидобувних регіонів Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0771/0218U007220

Розроблення «Методичних рекомендацій щодо впровадження комплексної багатофакторної екологічної оцінки при реалізації процедур СЕО»: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Аніщенко Людмила Яківна. – ДР 0118U000525. УДК 502.5(049.3):(083.13).

273 с.

Розроблено першу редакцію методичних рекомендацій щодо впровадження при реалізації процедур СЕО комплексної багатофакторної екологічної оцінки, яка базується на використанні методу аналізу ієрархій, адаптованого в УКРНДІЕП для вирішення екологічних задач та описаний процес здійснення відповідних експертно-аналітичних процедур. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.24 Екологічні основи життєдіяльності населення

87.05.19.0772/0218U007212

Обґрунтування та адаптація методу вибору пріоритетних технологій водовідведення з територій населених пунктів України:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0118U000517. УДК 504.75:628.3.03.

119 с.

Запропоновано метод вибору пріоритетних технологій водовідведення з територій населених пунктів з використанням програмно-аналітичних процедур – методу аналізу ієрархій (МАІ), який дозволяє враховувати численні критерії: екологічні, соціальні, економічні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.27 Охорона рослинного і тваринного світу

87.05.19.0773/0218U006990

Збереження популяцій видів рослин та тварин, які занесені до Червоної книги України, в умовах Чорноморського біосферного заповідника та прилеглих територій:

Заключний звіт /Чорноморський біосферний заповідник; Керівник Уманець Ольга Юріївна. – ДР 0115U001142. УДК 502.7 (477.7).

317 с.

Складений повний сучасний перелік та проведена оцінка стану популяцій видів рослин та тварин, які занесені до Червоної книги України, що зустрічаються в регіоні Чорноморського біосферного заповідника та на прилеглих територіях. За результатами досліджень за тематикою визначена репрезентативність території заповідника відносно регіонального різноманіття видів, що охороняються на державному та міжнародному рівнях. Встановлені основні причини змін їх чисельності, визначений біотопічний діапазон на території регіону, визначений оптимальний режим довготривалого сталого збереження. Розроблені практичні рекомендації для обґрунтування заходів із збереження популяцій рідких та зникаючих видів регіону ЧБЗ, що занесені до Червоної книги України.

87.05.19.0774/0218U007210

Розроблення проекту національного плану дій щодо заходів збереження мігруючих птахів суходолу:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Клімов Олександр Васильович. – ДР 0118U000515. УДК 502.742:591.543.43:574.4.

80 с.

Розроблено первинна загальна стратегічна основа дій на національному рівні для збереження, відновлення та сталого управління популяціями мігруючих видів птахів та їх середовищ існування. Проект Національного Плану дій щодо заходів збереження мігруючих птахів суходолу в Україні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0775/0218U007211

Розроблення технічних вимог та заходів збереження щодо мінімізації випадків пошкодження та загибелі диких птахів від ЛЕП, вітрових електростанцій чи інших об'єктів енергетики:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Клімов Олександр Васильович. – ДР 0118U000516. УДК 502.742:598.2:621.311.4:621.311.245.

135 с.

Розроблено технічні вимоги та заходи збереження щодо мінімізації випадків пошкодження та загибелі диких птахів від ЛЕП, вітрових електростанцій чи інших об'єктів. Запропоновано заходи щодо зниження негативного впливу об'єктів електропередачі на птахів; обґрунтування до вимог щодо об'єктів електроенергетичної інфраструктури; загальні технічні вимоги птахозахисних пристроїв щодо повітряних ліній електропередачі та відкритих розподільних пристроїв підстанцій; заходи збереження, спрямовані на зменшення негативного впливу вітрових електростанцій на птахів в Україні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0776/0218U007234

Екологічний моніторинг стану, продуктивності та вивчення збереження і трансформації біорізноманіття лісів в умовах заповідника "Розточчя":

Заключний звіт /Природний заповідник "Розточчя"; Керівник Стрямець Галина Володимирівна. – ДР 0116U001662. УДК 502.72(091).

269 с.

У 30 т. Літопису природи містяться результати моніторингу за абіотичним та біотичним середовищем на території заповідника в 2016 р. Об'єкт досліджень - природні екосистеми заповідника, предмет дослідження - збереження біорізноманіття та трансформація екосистем, мета дослідження - біоценотичний моніторинг, рідкісних видів рослин і тварин, розробка заходів щодо їх збереження. Сформовано електронну базу за результатами фенологічних спостережень та складено календар природи. За результатами польових досліджень в 2016 р. було виявлено і за картографовано 39 нових локалітетів 20 видів рідкісних вищих рослин, проведено флористичний опис ділянок. Продовжено ценопопуляційні дослідження видів рослин занесених до Червоної книги України. Список флори заповідника було доповнено новим представником *Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.. Наведено результати обліків фауни на маршрутах і стаціонарах. Фауна хребетних тварин протягом 2016 р. поповнилась новим видом птахів *Nucifraga caryocatactes*, виявлений під час міграції. Проаналізовано причини зміни чисельності окремих видів та груп фауни, наведено результати моніторингу за рідкісними видами фауни. Наведено результати дослідження старовікових лісів заповідника, відзначено особливості їх природної трансформації.

87.05.19.0777/0218U007235

Екологічний моніторинг стану, продуктивності та вивчення збереження і трансформації біорізноманіття лісів в умовах заповідника "Розточчя":

Заключний звіт /Природний заповідник "Розточчя"; Керівник Стрямець Галина Володимирівна. – ДР 0116U001662. УДК 502.72(091).

253 с.

У 31 т. Літопису природи містяться результати спостережень за абіотичним та біотичним середовищем на території природного заповідника в 2017 р. Особлива увага приділена процесам трансформації біорізноманіття лісів заповідника, проаналізовано вплив інтродуцентів на природні автохтонні угруповання, виявлено їх негативний вплив на природне

лісовідновлення. Дослідженням біорізноманіття в 2017 році на території Біосферного резервату виявлено 19 локалітетів рідкісних рослин, 13 з них - види ЧКУ. Проаналізовано причини зміни чисельності окремих видів та груп фауни, наведено результати моніторингу за рідкісними видами фауни. Для української частини Розточчя зареєстровані нерегулярні види фауни - *Ficedula parva*, чисельність якої дещо зросла, *Certhia brachydactyla* та *Regulus regulus*, які гніздяться на території заповідника не регулярно. У роботі містяться розроблені природоохоронні заходи зі збереження рідкісних видів птахів.

87.05.19.0778/0218U007236

Екологічний моніторинг стану, продуктивності та вивчення збереження і трансформації біорізноманіття лісів в умовах заповідника "Розточчя":

Заключний звіт /Природний заповідник "Розточчя"; Керівник Стрямець Галина Володимирівна. – ДР 0116U001662. УДК 502.72(091).

239 с.

Робота присвячена дослідженню біорізноманіття природних лісових екосистем та моніторингу їх трансформації. Мета проекту: ведення літопису природи заповідних екосистем Розточчя та забезпечення їх охорони, здійснення природоохоронних заходів для підтримки існування високого видового біорізноманіття. Головними завданнями було продовження метеорологічних та фенологічних спостережень та виявлення зв'язків між метеопказниками та сезонним розвитком окремих видів рослин і тварин; флористичні дослідження, вивчення рідкісних і зникаючих видів рослин та їх оселищ; моніторинг чисельності фонових видів тварин, забезпечення дотримання і збереження заповідного режиму природних екосистем заповідника. Тривалі моніторингові дослідження показали, що в умовах заповідника найстабільнішими екосистемами є букові ліси, які здатні до самовідтворення, найпродуктивнішими та з більшим видовим різноманіттям - сосново-дубово-букові ліси. Найбільшою трансформації за останні десятиріччя зазнало урочище "Заливки" - лучно-болотний масив, в заплаві річки Верещиці та її лівої притоки Ставчанки. Відзначено позитивний вплив заповідання на видовий склад фауни та населення тварин. В результаті виконання дослідження отримано нові знання щодо локальних проявів змін клімату. Встановлено, що середньодобова температура зросла на 1,4°C, а за останні п'ять років на 1,7°C, що перевищує норму 1,5°C, рекомендовану експертами МГЗЕК.

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.05.19.0779/0218U006559

Літопис природи НПП "Білобережжя Святослава": Заключний звіт /Національний природний парк "Білобережжя Святослава"; Керівник Чаус Василь Богданович. – ДР 0117U003599. УДК 50.2 72(091), (407.7).

212 с.

Звіт про науково-дослідну роботу "Літопис природи НПП "Білобережжя Святослава": 208 с., 55 рис., 55 табл., 44 джерел. Об'єкт дослідження - види флори та фауни, зокрема занесені в охоронні переліки, водно-болотні угіддя, гідрологія озер, кліматичні умови території. Мета роботи - інвентаризація видового складу фауни та флори, видів занесених в охоронні переліки. Розробка біотехнічних заходів, направлених на покращення стану екосистем та збереження рідкісних видів. Методи дослідження - польові обліки та дослідження згідно із загальноприйнятими методиками в зоології, ботаніці та гідрології. У звіті про НДР наведені дані про територіальну структуру та зонування території, гідро-

логію, рельєф території парку, метеорологічні умови, описано флору та рослинність, видове різноманіття ссавців, птахів, риби, плазунів, земноводних та комах. Підведені основні підсумки науково-дослідної, еколого-освітньої, міжнародної, природоохоронної діяльності НПП за 2017 рік. Крім того включені результати досліджень науково-дослідних установ, проведених на території парку протягом 2017 року. Результати НДР можна використати при укладанні чергової редакції Червоної книги України, інших наукових зведень, при розробці природоохоронних рекомендацій та впровадженні моніторингу за станом екосистем та об'єктів тваринного і рослинного світу.

87.05.19.0780/0218U006775

Розробка методів відновлення екосистем дельти Дунаю і рекомендації щодо їх оптимального використання (на прикладі о. Єрмаків):

Заключний звіт /Дунайський біосферний заповідник Національної академії наук України; Керівник Волошкевич Олександр Миколайович. – ДР 0115U002890. УДК 574.6.08(498.81).

87 с.

Звіт про НДР: 87 с., 31 рис., 44 джерела. Об'єктом дослідження є острів Єрмаків загальною площею 2334 га, що входить до складу Дунайського біосферного заповідника (далі ДБЗ). Метою наукових досліджень була оцінка методів відновлення (ренатуралізації) екосистем дельти Дунаю на прикладі о. Єрмаків та розробка рекомендацій з оптимального використання екосистеми острова. Вивчення флори та фауни здійснювалося згідно із загальноприйнятими методиками геоботанічних, гідробіологічних, іхтіологічних, герпетологічних та орнітологічних досліджень. В рамках досліджень була проведена оцінка минулого і сучасного стану о. Єрмаків, вивчені зміни екосистеми острова після ренатуралізації, а саме після здійснення у 2009-2011 рр. ряду гідромеліоративних заходів з роздамбування та обводнення острова, розчищення існуючих природних каналів та створення нових штучних, створення нових невисоких внутрішніх дамб, подібних до природних підвищень острова тощо. Також були розроблені методи подальшого відновлення острова та визначені перспективи його використання. Проведені дослідження підтвердили позитивний відгук екосистеми острова на описані вище відновлювальні заходи. Він проявляється у збільшенні ландшафтного та біологічного різноманіття, збільшенні продуктивності екосистеми, покращенні стану середовища існування багатьох видів флори і фауни, зокрема появою нерестилиць, колоніальних поселень птахів, а також місць їхнього відпочинку і харчування під час зимівлі і міграцій тощо. Після обводнення острова зупинилося його осолонцювання, були створені сприятливі умови для росту і нагулу молоді риби, видовий склад червонокнижних птахів збільшився на 22 види, а птахів, що гніздяться, на 30 видів. Отримані результати використовують у своїй діяльності орендатор острова ТОВ "Єрмак" та інші природокористувачі, місцеві органи влади, науково-дослідницькі установи тощо.

87.05.19.0781/0218U006944

Літопис природи книга 9: Заклучний звіт /Нижньодністровський національний природний парк; Керівник Губанов Володимир Володимирович. – ДР 0117U001769. УДК 502|504.

178 с.

Звіт складається з 178 сторінок, 12 розділів, включає 27 таблиць та 57 рисунків, 44 посилання на літературні джерела. Узагальнено результати наукових досліджень за період травень 2017 - травень 2018 років. Викладено уточнені списки складу флори і фауни на території Нижньодністров-

ського НПП. Виконано стандартний для об'єктів природно-заповідного фонду України комплекс фенологічних спостережень та складено Календар природи за звітний період. Поповнено наукові фонди - гербарій, фототеку, бібліотеку. Надано пропозиції щодо режиму екологічного (репродукційного) попуску з Дністровського водосховища у 2018 р., меліорації прилиманної плавні, а також збереження заплавної луки. Розроблено наукові обґрунтування лімітів на спеціальне використання природних ресурсів на 2018 рік. Отчет состоит из 178 страниц, 12 разделов, включает 27 таблиц и 57 рисунков, 44 ссылки на литературные источники. Обобщены результаты научных исследований за период май 2017-май 2018. Изложены уточненные списки состава флоры и фауны на территории Нижнеднепровского НПП. Выполнен стандартный для объектов природно-заповедного фонда Украины комплекс фенологических наблюдений и составлен Календарь природы за отчетный период. Пополнены научные фонды - гербарий, фототека, библиотека. Даны предложения по режиму экологического (репродукционного) попуска из Днестровского водохранилища в 2018, мелиорации прилиманной плавней, а также сохранения пойменных лугов. Разработаны научные обоснования лимитов на специальное использование природных ресурсов на 2018 год. The report consists of 178 pages, 12 sections, includes 27 tables and 57 figures, 44 references to literary sources. The results of scientific research for May 2017-May 2018 are summarized. Updated lists of the flora and fauna composition in the territory of the Nizhnednistrovsky NPP are given. A set of phenological observations was standard for the objects of the natural reserve fund of Ukraine and a calendar of nature was compiled for the reporting period. The scientific funds have been replenished - herbarium, photographic library, library. Proposals are made on the regime of ecological (reproductive) release from the Dniester reservoir in 2018, melioration of the fresh floodplains, as well as the conservation of floodplain meadows. The scientific substantiation of limits for special use of natural resources for 2018 was developed.

87.05.19.0782/0218U006961

Детермінація параметрів моніторингу раритетного фітогенного фонду Черемського природного заповідника: Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Данилик Іван Миколайович. – ДР 0117U001741. УДК 504.907.

60 с.

Подано результати інвентаризації рідкісних і зникаючих видів судинних рослин усіх рівнів охорони (міжнародного, національного та регіонального) на території Черемського природного заповідника. Здійснено оцінку стану популяцій рідкісних і зникаючих модельних видів рослин за структурно-функціональними параметрами. На популяціях модельних видів рослин проведено апробацію інформативності диференційних та інтегральних ознак популяцій, які доцільно вибрати за критерії визначення їхнього стану в процесі ведення моніторингових досліджень. Отримані результати узагальнено та розроблено практичні рекомендації щодо застосування пропонованих методик дослідження вибраних критеріїв стану популяцій раритетних видів рослин під час їх моніторингу на території Черемського ПЗ і вдосконалення заходів щодо їх охорони та збереження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0783/0218U006962

Ревізія флори судинних рослин Рівненського природного заповідника: Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Данилик Іван Миколайович. – ДР 0115U002749. УДК 504.062; 630*.907.1(477.83).

75 с.

Наведено результати ревізії флори судинних рослин Рівненського природного заповідника. Проведено критичний перегляд списку таксонів наведених попередніми дослідниками за літературними, гербарними та польовими роботами. В окремі списки виділені: види судинних рослин вилучені зі списку флори, види наведені вперше та власне список флори судинних рослин Рівненського природного заповідника. Здійснено аналіз раритетної компоненти фіторізноманіття на міжнародному та національному рівнях. Подані рекомендації щодо перспективи флористичних досліджень з використанням хорологічної бази даних на території Рівненського природного заповідника. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0784/0218U006963

Запровадження оселищної концепції збереження біорізноманіття на території Черемського природного заповідника: Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Данилик Іван Миколайович. – ДР 0117U006659. УДК 504.907.

55 с.

З метою оптимізації інформаційних та організаційних основ збереження навколишнього природного середовища, зокрема, біорізноманіття Черемського природного заповідника шляхом на його території розроблено для запровадження оселищну концепцію збереження біорізноманіття. Упроваджено рекомендовані методики оселищної концепції збереження біорізноманіття. Це дасть можливість суттєво покращити режим збереження природних комплексів, сприятиме формуванню засад створення системи моніторингу біорізноманітності Черемського природного заповідника на якісно вищому рівні. Результати досліджень будуть використані в процесі становлення екологічної мережі особливо важливих природоохоронних територій у підтриманні стабільності природних екосистем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0785/0218U006989

Літопис природи. Том 4: Заключний звіт /Національний природний парк "Дністровський каньйон"; Керівник Вікрячак Олександр Костянтинівич. – ДР 0115U004526. УДК 502.72(091).

300 с.

Проаналізовано та узагальнено матеріали польових досліджень основних компонентів екосистем парку відповідно до природних умов 2015

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.05.19.0786/0218U007208

Розроблення проекту Порядку проведення моніторингу та інформаційного обміну між структурними підрозділами Мінприроди та центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України, під час виникнення надзвичайних ситуацій: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем" Керівник Гриценко Анатолій Володимирович. – ДР 0118U000513. УДК 504.056.

120 с.

Проведено аналіз задач та дій суб'єктів моніторингу довкілля під час виникнення надзвичайних ситуацій; розроблено схему організації моніторингу довкілля при надзвичайній

екологічній ситуації; розроблена схема інформаційної взаємодії при проведенні моніторингу довкілля під час виникнення надзвичайної ситуації, яка складається з двох потоків інформації щодо стану навколишнього природного середовища у зоні надзвичайних ситуацій Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0787/0218U007217

Транскордонний вплив викидів ТЕС суміжних держав на забруднення атмосферного повітря в Україні: Заключний звіт / Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Коваленко Григорій Дмитрович. – ДР 0118U000522. УДК 502.5+614.7:504.3.054:621.311.22.

76 с.

Досліджено вплив транскордонного забруднення атмосферного повітря викидами ТЕС суміжних країн (Польща, Угорщина, Румунія) потужністю більше 300 МВт, що використовують кам'яне вугілля на територію України. Створені карти для кожної із досліджених ТЕС, на яких розраховані та побудовані сектори, по яким викиди переносяться на територію України, та обчислювані потоки і концентрації на кордоні України в кожному секторі. Проведено аналіз потоків легкої золи РМ10 й газів, нормованих на встановлену електричну потужність, які переносяться на територію України через кордон. Проведено оцінювання величин екологічного ризику на кордоні України з суміжними країнами (Польща, Угорщина, Румунія). Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0788/0218U007218

Оцінка впливу АЕС України на вміст радіоактивного йоду в атмосферному повітрі: Заключний звіт / Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Коваленко Григорій Дмитрович. – ДР 0118U000523. УДК 502.5:504.3.054:621.311.25.

110 с.

Проведено детальні дослідження викидів радіоактивного йоду з ВП АЕС України, визначені основні характеристики викидів та інших параметрів для подальшого моделювання розповсюдження радіоактивного йоду в атмосферному повітрі. Досліджено вплив на навколишнє природне середовище (атмосферне повітря та ґрунти) викидів радіоактивного йоду з ВП АЕС України за умов штатної (безаварійної) експлуатації та за умов виникнення аварійних ситуацій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.35 Рациональне використання і відтворення природних ресурсів

87.05.19.0789/0218U007199

Наукове обґрунтування переліку водних екосистем, які забезпечують основні екосистемні послуги та порядок здійснення оцінки вартісної цінності їх біорізноманіття та розроблення рекомендацій щодо відновлення і збереження цих екосистем (II етап): Заключний звіт / Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем "; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0118U000504. УДК 504.062:574.58:504.7(083.13).

277 с.

Визначено порядок оцінки вартісної цінності біорізноманіття водних екосистем, що забезпечують основні екосистемні послуги; розроблено Методику оцінки вартості екосистемних послуг та рекомендацій щодо впровадження систе-

ми плати за екосистемні послуги в Україні відповідно до методичних рекомендацій ЄЕК ООН; розроблено рекомендації щодо відновлення і збереження водних екосистем України, які забезпечують основні екосистемні послуги Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.05.19.0790/0218U007421

Науково-методологічні основи формування низьковуглецевого розвитку аграрного виробництва як фактор агроекологічної безпеки України: Заключний звіт / Інститут агроекології та природокористування НААН; Керівник Бутрим Оксана Володимирівна. – ДР 0118U002149. УДК 504.062.332.631.1.

120 с.

Існуючий характер економічного розвитку суспільства на основі сировинної орієнтації виробничої складової, зокрема нарощування прибутків агровиробництва через виснаження агроресурсного потенціалу, в світі визнано як безперспективний та економічно збитковий. Доведено, що існуючий в Україні спосіб використання земельних ресурсів сільськогосподарського призначення не є збалансованим, не сприяє сталому розвитку та є джерелом викидів парникових газів у обсягах до 10 % від загального обсягу викидів в країні. Тому запровадження низьковуглецевого сільськогосподарського землекористування забезпечує безвід'ємний баланс вуглецю у резервуарі мінеральних ґрунтів і є актуальним напрямом не лише з еколого-економічних позицій та на виконання норм національного землеохоронного законодавства, а і з позицій виконання міжнародних зобов'язань на шляху впровадження осядливості ставлення до використання земельних ресурсів.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.05.19.0791/0218U007186

Розробка технології внутрішнього відвалотворення скельних порід у затоплені кар'єри: Заключний звіт / Криворізький національний університет; Керівник Ніколашин Юрій Михайлович. – ДР 0116U001809. УДК 622.271.4.

32 с.

Розроблена схема дозволяє здійснювати відвалотворення у відпрацьований простір глибоких кар'єрів в умовах відновлення рівня підземних вод, забезпечуючи безпечно та ефективно ведення гірничих робіт в умовах деформації відвальних заходок, враховуючи гідростатичний та гідродинамічний тиск, що не враховується при розрахунку стійкості в даний час. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.23 Керування рухом космічних апаратів і штучних небесних тіл

89.05.19.0792/0218U006856

Дослідження проблем створення комплексованих інерціальних навігаційних систем: Заключний звіт / Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Голуб Віктор Анатолійович. – ДР 0117U001534. УДК 629.052.6-8..

196 с.

Сучасні умови ведення бойових дій характерні значним зростанням об'єму та інтенсивності потоків інформації про реальну обстановку на полі бою, а проміжок часу, що відводиться на її обробку та ураження цілей суттєво зменшується, особливо за умов застосування швидкої височ-

коточної зброї, внаслідок чого постає необхідність розробки та удосконалення геоінформаційних систем, здатних забезпечити ефективне виконання тактико-оперативних завдань за рахунок активного використання навігаційної інформації з допомогою систем, побудованих на основі автоматизованого управління діями механізованих (танкових) підрозділів, артилерійськими підрозділами та підрозділами реактивних систем Сухопутних військ ЗСУ. У процесі роботи проведено комплексний аналіз проблем автоматизації системи управління наземними рухомими об'єктами різного призначення (танкових, ракетних, артилерійських комплексів), проаналізовано ефективність їх використання підрозділами сухопутних військ армій провідних країн світу в локальних війнах і збройних конфліктах кінця XX початку XXI століть, а також враховано досвід виконання ними бойових завдань та діяльності з підтримання миру і безпеки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.25 Космічна техніка і технологія

89.05.19.0793/0218U007775

Створення та дослідження характеристик університетського наносупутника формату CubeSat для дистанційних спостережень Землі: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", теплоенергетичний факультет; Керівник Рассамакін Борис Михайлович. – ДР 0117U000455. УДК 629.782.

206 с.

Робота присвячена створенню наносупутника (НС) НТУУ "КПІ" формату Cubesat, 3U шляхом розробки, моделювання та дослідження ефективних службових підсистем до забезпечення корисного навантаження - оптико-електронного сканера зі здатністю зйомки в діапазоні до 30 м при функціонуванні його на орбіті при висоті до 700 км. Вищевказані роботи виконуються силами студентів, магістрантів, аспірантів та наукових співробітників наступних факультетів: ТЕФ, РТФ, ФЕЛ, ФЕА, ПФФ та ММІ, а також залучити спеціалістів ДКБ "Південне" (м. Дніпропетровськ) у якості консультантів. В рамках роботи проведено: розробку конструкції наносупутника з використанням стільниково-панельних теплозахисних екранів, терморегулюючих покриттів та мінітеплової труби з метою повного виключення витрат енергії на забезпечення оптимального теплового режиму роботи обладнання супутника; розробку корисного навантаження - оптико-електронного сканера; розробку підсистеми радіозв'язку з високошвидкісним каналом (до 800 Кб/с) "Борт-Земля" та проведення експериментальних наземних випробувань. В роботі вирішуються ряд прикладних теоретичних задач, які стосуються розробки перспективного класу космічних оптико-електронних систем (ОЕС) дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) видимого діапазону спектру. В рамках роботи виконано обґрунтування складу підсистеми радіозв'язку наносупутника з високошвидкісним каналом (до 800 Кб/с) "Борт-Земля", розробка принципу її побудови, а також розробка програмно забезпечення. Створені фізико-технічні основи роботи та запропоновані нові конструктивно-технологічні рішення виготовлення сонячних батарей з кремнієвими фотоприймачами. Розроблені та апробовані фізико-технічні основи технологій з використанням нанокристалічного кремнію, з метою підвищення експлуатаційних характеристик фото приймачів та покращення радіаційної їх стійкості. Тематика роботи на сьогоднішній день є актуальною у світі та направлена на використання наносупутників формату Cubesat для дистанційного дослідження Землі та її атмосфери. В роботі отримана точність позиціонування на орбіті до 5 м та зйомки поверхні Землі зі здатністю до 30 м при масі наносупутника до 5 кг, що відповідає рівню світових аналогів. Об'

ект дослідження і розробки - наносупутник (далі по тексту НС) формату 3 U CubeSat, втому числі конструкція остова та каркаса сонячних батарей, оптико-електронний сканер, процес формування інформації в космічній телевізійній камері, високошвидкісний радіоканал та приймач сигналів від міжнародних супутникових систем навігації. Предмет дослідження і розробки є: - методи та способи мінімізації масогабаритних параметрів конструкцій наносупутників, методи оптимізації формування вихідних даних для циклограм роботи систем НС з урахуванням обмежень по енергії для кожної з підсистем електронної платформи та засоби для максимізації запасу енергії наносупутника, що дозволить збільшити ресурс функціонування його на орбіті, - схемотехнічні та конструктивні рішення бортової телевізійної камери для забезпечення заданого просторового та енергетичного розділення, - схемні рішення оптичних систем сканера та бортового приймального-передавача каналу радіозв'язку, - підсистема навігації для НС на навколосемній орбіті з приймачем GPS/ГЛОНАСС, підсистема орієнтації НС, - підсистема високошвидкісного зв'язку НС з наземною станцією за форматом обміну даними AX.25 і FSK модуляцією. Метою роботи є розробка підсистем НС і оптичного сканера видимого діапазону методами фізичного моделювання та експериментального дослідження основних параметрів підсистем та сканера. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.05.19.0794/0218U007776

Проведення випробувань з визначення термічного опору зразків чохлаів ЕВТИ: Заключний звіт /Корпорація "Науковий парк "Київська політехніка"; Керівник Рассамакін Борис Михайлович. – ДР 0118U001987. УДК 621.3.027.2; 629.282.

16 с.

Виконано роботу по темі ДКР "Проведення випробувань з визначення термічного опору зразків чохлаів ЕВТИ". Об'єктами випробувань по визначенню термічного опору є зразки чохлаів екранно-вакуумної теплоізоляції (ЕВТИ), виготовлені відповідно до вимогами конструкторської документації (КД): 00.9120.7120.7150.0200.00.0 - три шт.; 00.9120.7120.7150.0200.00.0 - три шт.; 00.9120.7120.7150.0200.00.0 - три шт. Метою проведення випробувань є визначення термічного опору зразків чохлаів ЕВТИ в умовах вакууму й теплових впливів, що імітують умови експлуатації ЕВТИ в орбітальному польоті в складі космічного апарата (КА). Завданнями проведення випробувань є експериментальне визначення перепаду температур між внутрішньою й зовнішньою поверхнями зразків чохлаів ЕВТИ в умовах вакууму й теплових впливів, що імітують умови експлуатації ЕВТИ в складі КА. По темі ДКР виконано наступні роботи: Узгодження програми та методики термоцикування зразків чохлаів ЕВТИ. Узгодження програми та методики по відпрацюванню клейового з'єднання макетів електронагрівачів АЗТР до зразків панелей корпусу БКН. Виготовлена оснастка. Підготовлено обладнання до проведення випробувань по визначенню термічного опору зразків чохлаів ЕВТИ. Проведені випробування по визначенню термічного опору 9 зразків чохлаів ЕВТИ. Опрацьовані протоколи випробувань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.53 Геофізичні дослідження космічними засобами

89.05.19.0795/0218U007041

Науково-технічні пропозиції щодо створення оперативного центру космічної погоди:

Заклучний звіт /Головний центр спеціального контролю

лю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Шапка Володимир Миколайович. – ДР 0118U003954. УДК 551.515.

29 с.

В ході її виконання роботи проаналізовано існуючі оперативні центри космічної погоди та особливості і обмеження їх функціонування. Проаналізовано загрози від космічної погоди для території України за даними з відкритих джерел; Розроблені пропозиції до концепції оперативного центру космічної погоди. Сформульована мета, завдання та принципи роботи Центру. Визначена архітектура та етапність створення Центру

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.03 Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення

90.05.19.0796/0218U006974

Послуги щодо наукового дослідження та експериментального розроблення у сфері техніки та технологій, крім біотехнологій (Проектування та виконання НДДКР (Розроблення СОУ "Метрологія. Природний газ. Визначення нижчої теплоти згорання кореляційним методом")): Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Яворський Андрій Вікторович. – ДР 0116U005726. УДК 006.91+662.764:536.6.

239 с.

Мета роботи - розроблення стандарту, що регламентує порядок та методику вимірювання енергетичних показників природного газу, а саме теплоти згорання природного газу на підприємствах ПАТ "УКРТРАНСГАЗ". У результаті НДР розроблено і надано чинності стандарт організації України необхідний для впровадження вітчизняного портативного кореляційного приладу для експрес-контролю питомої теплоти згорання природного газу, який дозволяє проводити контроль газової проби без спалювання газу з високою швидкістю (тривалість виконання вимірювання складає не більше 5 хв). Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.05.19.0797/0218U006979

Послуги щодо наукового дослідження та експериментального розроблення у сфері техніки та технологій, крім біотехнологій (Проектування та виконання НДДКР) (Виготовлення та промислова апробація портативного приладу експрес контролю теплоти згорання природного газу): Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Рибіцький Ігор Володимирович. – ДР 0116U005727. УДК 665.72.012:536.6.

98 с.

Мета роботи - розроблення стандарту, що регламентує порядок та методику вимірювання енергетичних показників природного газу, а саме: теплоти згорання природного

газу на підприємствах ПАТ "УКРТРАНСГАЗ". У результаті НДР розроблено і надано чинності стандарт організації України необхідний для впровадження вітчизняного портативного кореляційного приладу для експрес-контролю питомої теплоти згорання природного газу, який дозволяє проводити контроль газової проби без спалювання газу з високою швидкістю (тривалість виконання вимірювання складає не більше 5 хв). Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.05.19.0798/0218U007086

Мобільний вимірювальний комплекс:

Заключний звіт /Державне підприємство "Дослідно-проектний центр кораблебудування"; Керівник Єгоров Сергій Васильович. – ДР 0117U004547. УДК 621.317.

40 с.

Мобільний вимірювальний комплекс фізичних полів корабля (МВК ФПК) призначений для проведення полігонних випробувань і натурних досліджень у галузі скритності й захищеності кораблів по фізичних полях, а саме: - постійному магнітному полю; - постійному електричному полю; - низькочастотному електромагнітному полю; - гідроакустичному полю; - вторинному радіолокаційному полю; - тепловому полю; - вторинному оптико-локаційному полю; - оптико-телевізійному полю У роботі сформована структура МВК ФПК, визначені потенційні співвиконавці і розроблено техніко-економічне обґрунтування створення МВК ФПК. Нові науково-технічні рішення, закладені у проект МВК ФПК, роблять його конкурентним із передовими світовими зразками вимірювальних полігонів Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.29 Стандартні зразки речовин і матеріалів

90.05.19.0799/0519U001061

Сичікова Яна Олександрівна. Науково-методологічні засади оцінювання якості й властивостей наноструктур на поверхні напівпровідників: Дис... д.т.н. /Національний науковий центр "Інститут метрології". – Захищена 22.03.2019.

УДК 621.382-022.513:006 (043.3).

442 с.: 78 табл., 119 іл. – Бібліогр.: 379 назв.

1. У дисертаційній роботі вирішено актуальне завдання розробки систем оцінювання якості наноструктур, сформованих на поверхні напівпровідників. На основі аналізу сучасних методів, засобів та нормативних документів з контролю якості й методів синтезу наноструктур виділено основні підходи до класифікації, дослідження та аналізу властивостей наноструктур. На основі принципів системного й процесного підходів створено узагальнену модель синтезу наноструктур із заданим рівнем якості на поверхні напівпровідників. З метою забезпечення й поліпшення якості наноструктур встановлено технологічні чинники синтезу та стабілізації властивостей наноструктур. Визначено узагальнений критерій і розроблено методику оцінювання якості наноструктур, синтезованих на поверхні напівпровідників, що дозволить здійснювати порівняння однотипних зразків наноструктур та відповідність їх еталонним. Розроблено алгоритм та методику оцінювання наноматеріалів за ступенем потенційної небезпеки. Проведено оцінювання відповідності синтезованих поруватих шарів функціональному призначенню для застосувань у якості матеріалу фотоелектричних перетворювачів та суперконденсаторів.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Артишук Василь Миколайович	0609	Майлуц Белла Еріківна	0065
Балацька Олена Борисівна	0092	Матвійчук Олег Богданович	0605
Білецька Ірина Мирославівна	0029	М'ялковський Руслан Олександрович	0502
Білоус Марина Костянтинівна	0613	Мільто Людмила Олександрівна	0105
Бойко Василь Васильович	0620	Мініна Ольга Юріївна	0614
Бондарев Олексій Борисович	0051	Мондич Оксана Валентинівна	0115
Бондаренко Микола Вікторович	0180	Мушак Наталія Іванівна	0615
Бочковський Андрій Петрович	0355	Негрнич Назар Олегович	0607
Ван Яюєці	0116	Ніколенко Роман Олегович	0063
В'юн Ганна Ігорівна	0612	Олар Олександр Валеріувич	0202
Весела Марія Анатоліївна	0576	Панченко Галина Іванівна	0119
Волошанівська Тетяна Володимирівна	0062	Подорваний Володимир Костянтинівич	0732
Галькевич Марина Владиславівна	0046	Прокопенко Юрій Олексійович	0045
Ган Ірина Володимирівна	0618	Пясецька Людмила Василівна	0619
Діденко Марина Сергіївна	0135	Раструба Тетяна Віталіївна	0104
Додонов Данило Романович	0093	Ревунова Олена Георгіївна	0172
Ємець Руслан Михайлович	0606	Свирид-Дзядикевич Олександра Сергіївна	0617
Єрмакова Ганна Станіславівна	0050	Сенета Мар'яна Ярославівна	0182
Желтова Марина Олексіївна	0136	Синельник Вікторія Петрівна	0611
Зелінський Григорій Юрійович	0454	Сирота Аліна Ігорівна	0668
Зубко Оксана Михайлівна	0056	Сичікова Яна Олександрівна	0799
Зубовський Дмитро Сергійович	0138	Сікора Владислав Володимирович	0599
Іванський Дмитро Ігорович	0203	Сімутіна Яна Володимирівна	0061
Кириченко Олена Василівна	0452	Сунь Сінь	0120
Ковров Олександр Станіславович	0354	Тарасова Ганна Олександрівна	0044
Котюк Людмила Анатоліївна	0248	Татарчук Людмила Василівна	0257
Кривов'яз Олена Вікторівна	0664	Тимошик Михайло Морозенкович	0031
Криничко Леонід Романович	0622	Ткачук Галина Володимирівна	0114
Кузь Тетяна Іванівна	0030	Товажнянська Віра Дмитріївна	0598
Купрій Віталій Миколайович	0052	Уразовська Ольга Сергіївна	0059
Кухарева Ганна Петрівна	0731	Фейта Юлія Русланівна	0616
Куцин Антон Васильович	0058	Харченко Віталій Миколайович	0055
Кушнір Ігор Миколайович	0057	Хижняк Юлія Василівна	0608
Лагода Людмила Сергіївна	0610	Хоменко Віталій Олексійович	0009
Лахно Ігор Вікторович	0603	Хуан Ханьцзе	0118
Левченко Сергій Олександрович	0733	Чеберячко Юрій Іванович	0353
Левчик Олена Іванівна	0621	Чемодурова Юлія Миколаївна	0137
Лейберюк Олександр Михайлович	0264	Чернишова Олена Сергіївна	0593
Листюк Світлана Олександрівна	0106	Шалигіна Наталя Петрівна	0122
Лотоцька Олена Володимирівна	0667	Шеремет Михайло Іванович	0604
Лукашов Олександр Олександрович	0734	Шитікова Світлана Петрівна	0101
Лук'янчук Мар'яна Василівна	0117	Шураєв Ігор Миколайович	0273
Луценко Анна Володимирівна	0001	Юхименко Юлія Станіславівна	0249
Лян Хайє	0121	Ярова Юлія Михайлівна	0020
Маврін Олександр Олександрович	0005		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.15 Загальнофілософські проблеми	3
02.31 Філософія і методологія науки	3
03 ІСТОРІЯ, ІСТОРИЧНІ НАУКИ	3
03.01 Загальні питання історичних наук	3
03.09 Загальна історія	3
03.19 Історія окремих країн	4
03.81 Допоміжні історичні дисципліни	5
04 СОЦІОЛОГІЯ	5
04.01 Загальні питання соціології	5
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси	5
04.41 Соціальні класи, спільності і групи	5
06 ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	5
06.04 Політична економія	5
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	6
06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи	6
06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес	7
06.56 Суспільно-економічна структура	7
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	8
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	8
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	9
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	11
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	12
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	13
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	13
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО, ЮРИДИЧНІ НАУКИ	15
10.15 Державне (конституційне) право і управління	15
10.17 Адміністративне право	16
10.21 Фінансове право	16
10.27 Цивільне право	16
10.63 Трудове право	17
10.77 Кримінальне право	17
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	18
10.85 Криміналістика	18
10.87 Міжнародне право	24
11 ПОЛІТИКА, ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	24
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	24
12 НАУКОЗНАВСТВО	24
12.01 Загальні питання наукознавства	24
12.41 Організація науки. Політика в галузі науки	25
12.81 Міжнародне співробітництво в науці	25
13 КУЛЬТУРА	25
13.15 Організація і управління в галузі культури	25
13.51 Музейна справа. Музеезнавство	25
13.71 Архівна справа. Архівознавство	25
14 НАРОДНА ОСВІТА, ПЕДАГОГІКА	26
14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки	26
14.07 Загальна педагогіка	26
14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	27
14.15 Система народної освіти	28
14.29 Спеціальні школи. Дефектологія	29
14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи	29
14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи	30

14.37	Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта	34
14.85	Технічні засоби навчання і навчальне обладнання	35
15	ПСИХОЛОГІЯ	35
15.41	Соціальна психологія	35
15.81	Прикладна психологія	35
16	МОВОЗНАВСТВО	37
16.01	Загальні питання мовознавства	37
16.21	Загальне мовознавство	37
16.41	Мови світу	38
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	39
17.07	Теорія літератури	39
17.09	Історія літератури	39
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	39
19.21	Масова комунікація	39
20	ІНФОРМАТИКА	40
20.01	Загальні питання інформатики	40
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	40
21.15	Окремі релігії, церкви і культу	40
26	КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК	40
26.11	Глобальні проблеми	40
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	41
27	МАТЕМАТИКА	41
27.01	Загальні питання математики	41
27.19	Топологія	41
27.27	Теорія функцій комплексних змінних	41
27.29	Звичайні диференціальні рівняння	41
27.39	Функціональний аналіз	41
27.41	Обчислювальна математика	41
27.43	Теорія ймовірності й математичної статистики	42
28	КІБЕРНЕТИКА	42
28.01	Загальні питання кібернетики	42
28.15	Теорія систем автоматичного керування	42
28.19	Теорія кібернетичних систем керування	42
28.23	Штучний інтелект	42
28.29	Системний аналіз	43
29	ФІЗИКА	44
29.01	Загальні питання фізики	44
29.05	Фізика елементарних часток	44
29.15	Ядерна фізика	45
29.19	Фізика твердих тіл	45
29.27	Фізика плазми	48
29.29	Фізика атома і молекули	48
29.31	Оптика	48
29.33	Лазерна фізика	49
29.35	Радіофізика. Фізичні основи електроніки	50
30	МЕХАНІКА	50
30.15	Загальна механіка	50
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	50
31	ХІМІЯ	51
31.01	Загальні питання хімії	51
31.15	Фізична хімія	51
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	52
31.19	Аналітична хімія	53
31.21	Органічна хімія	53
31.23	Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги	54
31.27	Біологічна хімія	55
34	БІОЛОГІЯ	55
34.03	Теоретична біологія	55
34.15	Молекулярна біологія	55
34.19	Цитологія	55
34.21	Ембріологія	56
34.27	Мікробіологія	56
34.29	Ботаніка	58
34.31	Фізіологія рослин	58
34.33	Зоологія	59
34.35	Екологія	59
34.41	Морфологія людини і тварин	59
34.43	Імунологія	60

34.45	Фармакологія	60
34.51	Космічна біологія	61
36	ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	61
36.33	Картографія	61
37	ГЕОФІЗИКА	61
37.01	Загальні питання геофізики	61
37.15	Геомagnetизм і високі шари атмосфери	61
37.31	Фізика Землі	62
38	ГЕОЛОГІЯ	62
38.01	Загальні питання геології	62
38.15	Літологія	63
38.19	Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі	63
38.37	Петрографія	63
38.47	Геоморфологія	64
38.57	Методи пошуку і розвідки родовищ корисних копалин	64
38.59	Техніка і технологія геологорозвідувальних робіт	64
41	АСТРОНОМІЯ	65
41.27	Зоряні системи	65
43	ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК	65
43.01	Загальні питання природничих і точних наук	65
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	66
44	ЕНЕРГЕТИКА	66
44.09	Енергоресурси. Енергетичний баланс	66
44.29	Електроенергетика	66
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	67
44.37	Геліоенергетика	67
44.39	Вітроенергетика	67
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	68
45.01	Загальні питання електротехніки	68
45.03	Теоретична електротехніка	68
45.09	Електротехнічні матеріали	68
45.29	Електричні машини	69
45.35	Силові електричні конденсатори	70
45.37	Силова перетворювальна техніка	70
45.41	Електропривід	70
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	70
47.09	Матеріали для електроніки і радіотехніки	70
47.14	Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури	71
47.39	Кріоелектроніка	71
47.49	Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	71
47.59	Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури	72
49	ЗВ'ЯЗОК	72
49.03	Теорія зв'язку	72
49.34	Служби і послуги зв'язку	73
49.43	Радіозв'язок і радіомовлення	73
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	73
50.05	Теоретичні основи програмування	73
50.07	Теоретичні основи обчислювальної техніки	73
50.09	Елементи, вузли й пристрої автоматики, телемеханіки й обчислювальної техніки	74
50.33	Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси	74
50.37	Обчислювальні центри (ОЦ)	75
50.41	Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	75
50.43	Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	76
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	77
50.49	Автоматизовані системи організаційного керування	77
50.51	Автоматизація проектування	78
52	ГІРНИЧА СПРАВА	78
52.01	Загальні питання гірничої справи	78
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	79
52.35	Розробка родовищ вугілля і паливних сланців	80
52.41	Розробка родовищ хімічної й агрохімічної сировини і солі	81
52.45	Збагачення корисних копалин	81
52.47	Розробка нафтових і газових родовищ	81
53	МЕТАЛУРГІЯ	82
53.01	Загальні питання металургії	82
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	82
53.43	Прокатне виробництво	83
53.47	Виробництво труб	83

53.49	Металознавство	84
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	85
55.01	Загальні питання машинобудування	85
55.03	Машинознавство і деталі машин	86
55.09	Машинобудівні матеріали	87
55.13	Технологія машинобудування	87
55.15	Ливарне виробництво	87
55.19	Різання матеріалів	88
55.22	Обробка поверхонь і нанесення покриттів	88
55.24	Виробництво неметалічних виробів	88
55.31	Інструментальне виробництво	88
55.33	Гірниче машинобудування	88
55.39	Хімічне і нафтове машинобудування	89
55.41	Локомотивобудування і вагонобудування	89
55.42	Двигунобудування	90
55.45	Суднобудування	91
55.47	Авіабудування	91
55.49	Космічна техніка і ракетобудування	92
55.53	Будівельне і дорожнє машинобудування	92
55.65	Машинобудування для торгівлі і громадського харчування	93
58	ЯДЕРНА ТЕХНІКА	93
58.33	Ядерні реактори	93
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	93
59.14	Проектування і конструювання приладів	93
59.37	Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань	93
59.41	Прилади для вимірювання оптичних і світлотехнічних величин і характеристик	94
59.43	Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань	94
59.45	Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів	94
60	ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА	94
60.31	Репрографія	94
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	95
61.13	Процеси й апарати хімічної технології	95
61.31	Технологія неорганічних речовин і продуктів	95
61.35	Технологія виробництва силікатних матеріалів	96
61.45	Технологія хіміко-фармацевтичних засобів	96
61.51	Технологія переробки нафти і газу	96
61.59	Технологія синтетичних високомолекулярних сполук	97
61.61	Технологія пластмас	97
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	97
64.29	Текстильна промисловість	97
64.31	Трикотажна промисловість	97
64.41	Взуттєва промисловість	98
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	98
65.33	Хлібопекарська і макаронна промисловість	98
65.37	Цукрова промисловість	98
65.49	Виноробна промисловість	98
65.53	Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість	99
65.55	Харчосмакова промисловість	100
65.59	М'ясна і птахопереробна промисловість	100
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	100
67.01	Загальні питання будівництва	100
67.03	Інженерно-теоретичні основи будівництва	102
67.09	Будівельні матеріали і вироби	102
67.11	Будівельні конструкції	103
67.13	Технологія будівельно-монтажних робіт	103
67.15	Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів	103
67.23	Архітектурно-будівельне проектування	104
67.25	Районне планування. Містобудування	104
67.29	Об'єкти будівництва	104
67.53	Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	104
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	104
68.01	Загальні питання сільського господарства	104
68.03	Сільськогосподарська біологія	104
68.05	Грунтознавство	104
68.29	Землеробство	105
68.31	Сільськогосподарська меліорація	106
68.35	Рослинництво	106
68.37	Захист сільськогосподарських рослин	112

68.39	Тваринництво	113
68.45	Полювання і мисливське господарство	113
68.47	Лісове господарство	114
68.85	Механізація й електрифікація сільського господарства	114
69	РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО	115
69.09	Біологічні ресурси Світового океану і внутрішніх водоймищ	115
69.51	Технологія переробки сировини водного походження	115
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	116
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	116
70.27	Якість води	116
70.81	Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві	117
70.85	Механізація й автоматизація у водному господарстві	117
71	ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ, ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	117
71.31	Роздрібна торгівля	117
72	ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ	117
72.13	Види зовнішньої торгівлі	117
72.15	Зовнішньоторговельна політика	118
72.25	Світові товарні ринки	118
73	ТРАНСПОРТ	118
73.01	Загальні питання транспорту	118
73.29	Залізничний транспорт	119
73.31	Автомобільний транспорт	121
73.34	Водний транспорт	124
73.43	Міський транспорт	124
73.47	Взаємодія різних видів транспорту. Змішані перевезення	124
73.49	Інші види транспорту	124
75	ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО, ДОМОВЕДЕННЯ, ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	125
75.31	Комунальне господарство	125
75.35	Домоводство	125
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	125
76.03	Медико-біологічні дисципліни	125
76.09	Медичні матеріали, засоби і вироби	126
76.29	Клінічна медицина	126
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	142
76.33	Гігієна й епідеміологія	143
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	144
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	145
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	145
77.01	Загальні питання фізичної культури і спорту	145
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	146
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	146
78.01	Загальні питання військової справи	146
78.03	Вчення про війну й армію	146
78.09	Воєнна історія	147
78.17	Воєнна політика. Воєнні доктрини	147
78.19	Воєнна наука	147
78.21	Воєнно-прикладні науки	149
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	150
78.27	Збройні сили	152
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	153
81.14	Проектування. Конструювання	153
81.79	Кадри	154
81.81	Контроль і управління якістю	156
81.92	Пожежна безпека	156
81.93	Аварійно-рятувальні служби	157
81.95	Технічна естетика. Ергономіка	157
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	158
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	158
82.01	Загальні питання організації й управління	158
82.05	Загальна теорія організації й управління	158
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	159
82.15	Організація управління економікою	160
83	СТАТИСТИКА	161
83.77	Методи і засоби збору, опрацювання й аналізу статистичної інформації	161
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	161
84.01	Загальні питання стандартизації	161
84.15	Науково-методологічне забезпечення систем і служб стандартизації	162

84.17	Інтеграція до ЄС	162
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	163
87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	163
87.03	Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	163
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	165
87.17	Забруднення й охорона атмосфери	165
87.19	Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	166
87.24	Екологічні основи життєдіяльності населення	167
87.27	Охорона рослинного і тваринного світу	167
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	168
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	170
87.35	Раціональне використання і відтворення природних ресурсів	170
87.53	Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	171
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	171
89.23	Керування рухом космічних апаратів і штучних небесних тіл	171
89.25	Космічна техніка і технологія	171
89.53	Геофізичні дослідження космічними засобами	172
90	МЕТРОЛОГІЯ	172
90.03	Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення	172
90.27	Вимірювання окремих величин і характеристик	172
90.29	Стандартні зразки речовин і матеріалів	173
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	174